TÜRK HEMŞİRELER DERNEĞİ

ATILIM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

9. ULUSLARARASI 20. ULUSAL

HEMŞİRELİK Kongresi

"Ulusaldan Küresele, Sağlığı Üretmek: Hemşirenin Gücü"

14-16 MAYIS 2026
Atılım Üniversitesi, Ankara

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

www.hemsirelikkongresi.com

DAVET MEKTUBU

Değerli Meslektaşlarımız,

9. Uluslararası 20. Ulusal Hemşirelik Kongresi'ni, 40. Yılında, Türk Hemşireler Derneği ve Atılım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü iş birliğinde, hemşirelik özel dal derneklerimizin destek ve katılımıyla gerçekleştirecek olmanın haklı gururunu yaşıyoruz. Hemşirelik camiasının bu köklü kongresi bu yıl, tüm dünyada hemşirelik haftasının kutlandığı Mayıs ayında başkentimiz Ankara'da gerçekleşecektir. Öğrencilerimize özel bir programa da yer verilecek olan kongremiz **14-16 Mayıs 2026** tarihlerinde **Atılım Üniversitesi**'nin konferans salonları ve amfilerinde gerçekleştirilecektir.

Kongre temamız **"ULUSALDAN KÜRESELE SAĞLIĞI ÜRETMEK: HEMŞİRENİN GÜCÜ"** olarak belirlenmiştir. Bilimsel bilgisi ve mesleki değerleri ışığında, emeği ile gezegen sağlığını üretmede en büyük güç olduğuna inandığımız mesleğimizin güncel konularını ulusal ve küresel bağlamda ele alacağımız bu kongrede; günümüzde yeniden şekillenen sağlık algısını, meslek tanımımızı, meslek felsefimizi ve değerlerimizi hep birlikte yeniden irdelemeyi, ulusal ve uluslararası örneklemde hemşirelikte emek savunuculuğunu tarihsel perspektiften ele almayı, hemşirelik eğitimi, yönetimi ve uygulamasında ülke olarak geldiğimiz noktayı tartışmaya açmayı ve daha güçlü bir sağlık sistemi ve daha güçlü bir hemşirelik için bizlere düşen sorumluluğu hep birlikte kararlaştırmayı ve eyleme geçmeyi hedefliyoruz.

Bu hedefimizi sizlerle hep birlikte gerçekleştirmeyi umut ediyor, tüm öğrencilerimiz ve meslektaşlarımızı en içten duygularımızla kongremize davet ediyoruz.

Saygılarımızla,

Kongre Eş Başkanı
Doç. Dr. Azize ATLI ÖZBAŞ
Türk Hemşireler Derneği
Genel Başkanı

Kongre Eş Başkanı
Prof. Dr. Nurhan BAYRAKTAR
Atılım Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı

DÜZENLEME KURULU

- Adile SAVSAR
- Ali AŞÇI
- Ayla YAVA
- Ayşe TURAN
- Azize ATLI ÖZBAŞ **(Kongre Başkanı)**
- Bahar VARDAR İNKAYA
- Büşra Döne GÜL
- Canberk AKDENİZ
- Çiğdem CANBOLAT SEYMAN
- Didem YÜKSEL
- Dilek COŞKUNER POTUR
- Ecem ÖZGÜL
- Elif GENÇER ŞENDUR
- Gazi Hakan AKDULUM
- Gizem CANSIZ UÇAR
- Gülbu TANRIVERDİ
- Gülnihal ARTUĞ CANSIZLAR
- Handan ALAN
- Hatice PARS **(Kongre Sekreteri)**
- Hatice ÖNER CENGİZ **(Kongre Sekreteri)**
- Hüliya YAĞCIOĞLU
- İbrahim KAVASLAR
- İlkay Güngör SATILMIŞ
- İrem KARAKURT
- Kağan ARSLANDOĞMUŞ
- Merve ERDOĞAN ERENER **(Kongre Sekreteri)**
- Metin İSTEK
- Münevver SÖNMEZ **(Kongre Sekreteri)**
- Nilay AYDOĞAN
- Nurdan YILDIRIM
- Nurhan BAYRAKTAR **(Kongre Başkanı)**
- Ömer DOĞANAY
- Perihan GÜNER
- Rana REHAP SERT
- Seda ÇAĞLAR
- Sena ÜNGÖR
- Sevgisun KAPUCU
- Sultan Ayaz ALKAYA
- Şenay GÜL
- Şeyma Nur HEPOKUR YILDIRIM
- Tuğba SARI
- Tülay AKSOY
- Ummahan Filiz ÖĞCE
- Vesile ADIGÜZEL
- Yasemin Ayhan ÖNCÜ
- Yasemin ESKİGÜLEK
- Yeter YILMAZ TEMİZKAN
- Zehra GÖÇMEN BAYKARA
- Zeynep KAPLAN

Alfabetik olarak sıralanmıştır.

BİLİMSEL KURUL

- Prof. Dr. Arzu ÖZCAN İLÇE
- Prof. Dr. Ayişe KARADAĞ
- Prof. Dr. Ayten ŞENTÜRK ERENEL
- Prof. Dr. Berna EREN FİDANCI
- Prof. Dr. Deniz TANYER
- Prof. Dr. Duygu GÖZEN
- Prof. Dr. Ebru KILIÇARSLAN
- Prof. Dr. Fatma TAŞ ARSLAN
- Prof. Dr. Figen YARDIMCI
- Prof. Dr. Gül DİKEÇ
- Prof. Dr. Gülbeyaz CAN
- Prof. Dr. Güler BALCI ALPARSLAN
- Prof. Dr. Gülten GÜVENÇ
- Prof. Dr. Hayriye ÜNLÜ
- Prof. Dr. Hülya BULUT
- Prof. Dr. İlkay GÜNGÖR SATILMIŞ
- Prof. Dr. Kafiye EROĞLU
- Prof. Dr. Mohammad Al-Motlaq
- Prof. Dr. Naile BİLGİLİ
- Prof. Dr. Naime ALTAY
- Prof. Dr. Nermin OLGUN
- Prof. Dr. Neslihan GÜNÜŞEN
- Prof. Dr. Nevin ŞAHİN
- Prof. Dr. Nezihe KIZILKAYA BEJİ
- Prof. Dr. Nuriye BÜYÜKKAYACI DUMAN
- Prof. Dr. Özlem BİLİK
- Prof. Dr. Papatya KARAKURT
- Prof. Dr. Rukuye AYLAZ
- Prof. Dr. Samiye METE
- Prof. Dr. Selda ÇELİK
- Prof. Dr. Semra KOCAÖZ
- Prof. Dr. Sena KAPLAN
- Prof. Dr. Sergül DUYGULU
- Prof. Dr. Sultan AYAZ ALKAYA
- Prof. Dr. Sevilay ŞENOL ÇELİK
- Prof. Dr. Suresh K. Sharma
- Prof. Dr. Ülkü BAYKAL
- Prof. Dr. Ümran DAL YILMAZ
- Prof. Dr. Yaprak SARIGÖL ORDİN
- Prof. Dr. Zehra GÖK METİN
- Prof. Dr. Zehra GÖLBAŞI
- Prof. Dr. Zeliha TÜLEK
- Doç. Dr. Arzu BAHAR
- Doç. Dr. Ayşe ÇAL
- Doç. Dr. Bahar VARDAR İNKAYA
- Doç. Dr. Banu TERZİ
- Doç. Dr Berna Nilgün ÖZGÜRSOY URAN
- Doç. Dr. Çiğdem CANBOLAT SEYMEN
- Doç. Dr. Dilek COŞKUNER POTUR
- Doç. Dr. Elvan Emine ATA
- Doç. Dr. Emel GÜLNAR
- Doç. Dr. Emine KIR BİÇER
- Doç. Dr. Eylem TOPBAŞ
- Doç. Dr. Fatma GÜNDOĞDU
- Doç. Dr. Fatma Özlem ÖZTÜRK
- Doç. Dr. Fatoş KORKMAZ
- Doç. Dr. Feride EŞKİN BACAKSIZ
- Doç. Dr. Feride YİĞİT
- Doç. Dr. Gonca BURAN
- Doç. Dr. Gönül KURT
- Doç. Dr. Gülbin KONAKÇI
- Doç. Dr. Gülhan ERKUŞ KÜÇÜKKELEPÇE
- Doç. Dr. Gülten KOÇ
- Doç. Dr. Gülten SUCU DAĞ
- Doç. Dr. Hale TURHAN DAMAR
- Doç. Dr. Handan TERZİ
- Doç. Dr. Havva ARSLAN YÜRÜMEZOĞLU
- Doç. Dr. Hilal Seki ÖZ
- Doç. Dr. Huri Seval GÖNDEREN ÇAKMAK
- Doç. Dr. Mandie FOSTER
- Doç. Dr. Melike YALÇIN GÜRSOY
- Doç. Dr. Meltem UĞURLU
- Doç. Dr. Memnun SEVEN
- Doç. Dr. Münevver SÖNMEZ

BİLİMSEL KURUL

- Doç. Dr. Nilgün KURU ALICI
- Doç. Dr. Nurgül ÖZDEMİR
- Doç. Dr. Nurhan ÇİNGÖL
- Doç. Dr. Pilar Gonzalez SANZ
- Doç. Dr. Remziye SEMERCİ ŞAHİN
- Doç. Dr. Rojjin MAMUK
- Doç. Dr. Seda CANGÖL SÖĞÜT
- Doç. Dr. Serpil İNCE
- Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR
- Doç. Dr. Sevda UZUN
- Doç. Dr. Sümeyra TOPAL
- Doç. Dr. Şenay GÜL
- Doç. Dr. Şenay SARMASOĞLU KILIKÇIER
- Doç. Dr. Şeyma Zehra ALTUNKÜREK
- Doç. Dr. Yeliz DOĞAN MERİH
- Doç. Dr. Zahide TUNÇBİLEK
- Doç. Dr. Zehra KAN ÖNTÜRK
- Doç. Dr. Zeliha ÖZDEMİR KÖKEN
- Doç. Dr. Zülfünaz ÖZER
- Dr. Öğr. Üyesi Ahu ÇIRLAK
- Dr. Öğr. Üyesi Aynur KOYUNCU
- Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül AKCA
- Dr. Öğr. Üyesi Begüm YALÇIN
- Dr. Öğr. Üyesi Behice BELKIS ÇALIŞKAN
- Dr. Öğr. Üyesi Berna ARİFOĞLU
- Dr. Öğr. Üyesi Betülay KILIÇ
- Dr. Öğr. Üyesi Buket ÇELİK
- Dr. Öğr. Üyesi Burak ŞİRİN
- Dr. Öğr. Üyesi Burcu DEDEOĞLU DEMİR
- Dr. Öğr. Üyesi Didem YÜKSEL
- Dr. Öğr. Üyesi Duygu ÖZTAŞ
- Dr. Öğr. Üyesi Ebru TEMİZSOY
- Dr. Öğr. Üyesi Ecem ÖZGÜL
- Dr. Öğr. Üyesi Eda CANGÖL
- Dr. Öğr. Üyesi Eda ÜNAL
- Dr. Öğr. Üyesi Emine ÖZER KÜÇÜK
- Dr. Öğr. Üyesi Funda SOFULU
- Dr. Öğr. Üyesi Gamze BOZKUL
- Dr. Öğr. Üyesi Ganime Esra SOYSAL
- Dr. Öğr. Üyesi Gül BÜLBÜL MARAŞ
- Dr. Öğr. Üyesi Hafize SAVAŞ
- Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim BİLKAY
- Dr. Öğr. Üyesi Hamdiye Banu KATRAN
- Dr. Öğr. Üyesi İnci Mercan ANNAK
- Dr. Öğr. Üyesi Khalid Anwer Al Mugheed
- Dr. Öğr. Üyesi Kübra TAN
- Dr. Öğr. Üyesi Miray AKSU
- Dr. Öğr. Üyesi Melek ERSOY CİNGİ
- Dr. Öğr. Üyesi Nur GÜVEN ÖZDEMİR
- Dr. Öğr. Üyesi Orkun ERKAYIRAN
- Dr. Öğr. Üyesi Sabri TOĞLUK
- Dr. Öğr. Üyesi Şeyma KİLCİ ERCİYAS
- Dr. Öğr. Üyesi Tuğba BİLGEHAN
- Dr. Öğr. Üyesi Tuğba SARI
- Dr. Öğr. Üyesi Vesile ADIGÜZEL
- Dr. Öğr. Üyesi Zübeyde EKŞİ GÜLOĞLU
- Öğr. Gör. Dr. Adile SAVSAR
- Öğr. Gör. Dr. Merve ATAÇ ÖKSÜZ
- Öğr. Gör. Dr. Şirin HARKIN
- Dr. İsmail TOYGAR

Alfabetik olarak sıralanmıştır.

BİLİMSEL PROGRAM

I. GÜN 14 Mayıs 2026 Perşembe

SAAT	SALON-A (Ana Salon)
12:30 - 13:30	**AÇILIŞ KOKTEYLİ / MÜZİK DİNLETİSİ**
13:30 - 14:15	**AÇILIŞ KONUŞMALARI** Didem YÜKSEL *Atılım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölüm Başkanı* Nurhan BAYRAKTAR *Atılım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı, Kongre Eş Başkanı* Azize ATLI ÖZBAŞ *Türk Hemşireler Derneği Genel Başkanı, Kongre Eş Başkanı* Serkan ERYILMAZ *Atılım Üniversitesi Rektörü* Prof. Dr. Bahar AYDINLI *Kamu Hastaneleri Genel Müdür Yardımcısı*
14:15 - 14:45	**KONFERANS: ULUSAL VE KÜRESEL DÜZEYDE SAĞLIK POLİTİKALARI VE HEMŞİRELİK** **Oturum Başkanı:** Nurhan BAYRAKTAR **Konuşmacı:** Gülten KOÇ
14:45 - 15:15	**KAHVE ARASI / MÜZİK DİNLETİSİ**
15:15 - 15:45	**Uydu Sempozyumu** **Cerrahi Aletlerin Ameliyathane Yolculuğu ve Sterilizasyonda Konteynerin Önemi** **Nöroloji, Psikiyatri ve Fizik Tedavide Transkraniyal Beyin Uyarımının (tES) Önemi** Konuşmacı: Mesut GÜMÜŞ MARS LABS ceylan
15:45 - 17:00	**PANEL: SAĞLIK POLİTİKALARININ BELİRLEYİCİLERİ** **Oturum Başkanları:** Gülten KOÇ, Zeliha ÖZDEMİR KÖKEN **Küresel Bakış** F. Nur BARAN AKSAKAL Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi **Ulusal Bakış** Aylin YAMAN *Milletvekili, TBMM Sağlık Komisyonu Üyesi* **Hemşirelik Gözüyle Bakış** Sevilay ŞENOL ÇELİK *Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi*

II. GÜN 15 Mayıs 2026 Cuma

SAAT	SALON-A (Ana Salon)	SALON-B	SALON-C
09:00 - 10:30	**PANEL: SAĞLIK POLİTİKALARINI BELİRLEMEDE HEMŞİRENİN GÜCÜ** Oturum Başkanları: Azize ATLI ÖZBAŞ Nurcan ÇALIŞKAN **Küresel Örnekler** Michelle REYNA *Küresel Hemşireler Birliği* **Amerika Birleşik Devletleri Örnekleri** Jamie BROWN *Ulusal Hemşireler Birliği* **Türkiye Cumhuriyeti Örnekleri** Yunus ŞİMŞEK *HEP-SEN*	**PANEL: DÜNYANIN GELİŞEN YÜZÜ** Oturum Başkanları: Didem YÜKSEL Nurşen KARAKÇI **Teknolojik Gelişmeler ve Yapay Zekâ** Fatoş KORKMAZ *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi* **Eğitim Yaklaşımlarındaki Gelişmeler** Yasemin AYHAN ÖNCÜ *Hemşirelik Eğitimi Derneği* **Araştırma Yaklaşımlarındaki Gelişmeler** Naile BİLGİLİ *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Derneği*	**PANEL: SAĞLIK MESLEKLERİN EĞİTİMİNDE ÖZ DEĞERLENDİRME** Oturum Başkanları: Fatma ÖZ Metin İSTEK **Hemşirelik Eğitiminde Öz Değerlendirme** Zehra GÖLBAŞI *Hemşirelik Fakülteleri Dekanlar Konseyi* **Yükseköğretim Kurumlarında Öz Değerlendirme** Ayhan KOÇER *Yükseköğretim Kurulu Uzmanı*
10:30 - 10:45	**KAHVE ARASI**		
10:45 - 12:30	**PANEL: ULUSLARARASI HEMŞİRE HAREKETLİLİĞİ** Oturum Başkanları: Sevilay ŞENOL ÇELİK Hatice PARS **ICN Bakış Açısı** Howard Catton *ICN CEO* **İspanya Deneyimi** Pilar Gonzalez SANZ *Universidad Europea de Madrid Faculty of Medicine, Health and Sports* **Türk Hemşireler Derneği Bakış Açısı** Canberk AKDENİZ *Türk Hemşireler Derneği* **Sağlık Bakanlığı Bakış Açısı** Ayşe BOYSAN *Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü* *Dünya Sağlık Örgütü Temsilcisi*	**PANEL: ÇAĞIMIZDA DÜNYA SAĞLIĞI** Oturum Başkanları: Ayfer TEZEL Münevver SÖNMEZ **Çağımızda Dünya** Kıvılcım Pınar KOCABIYIK Yuvam Dünya Derneği **Gezegenimizin Sağlığı** Ahmet SALTIK *Atılım Üniversitesi Tıp Fakültesi* **Hemşirelik Perspektifinden Gezegen Sağlığı** Ebru Melek BENLİGÜL *Türk Hemşireler Derneği İzmir Şubesi*	**PANEL: KÜLTÜREL DUYARLILIK VE EVRENSEL ETİK İLKELER** Oturum Başkanları: Ümit SEVİĞ Gazi Hakan AKDULUM **Kültürler Arası Duyarlılık** Gülbu TANRIVERDİ *Kültürlerarası Hemşirelik Derneği* **Evrensel Etik İlkeler** Seyhan KARABULUT *Türk Hemşireler Derneği Etik Komisyonu*
12:30 - 14:00	**ÖĞLE ARASI**		

II. GÜN 15 Mayıs 2026 Cuma

SAAT	SALON-A (Ana Salon)	SALON-B	SALON-C
14:00 - 15:30	**KONFERANS** **HEMŞİRELİKTE UZMANLAŞMA: KÜRESEL BAKIŞ AÇISI** Oturum Başkanları: Ümran DAL YILMAZ Erman EKER Konuşmacı: Adriano FRIGANOVIC *Avrupa Uzman Hemşireler Dernekleri*	**PANEL: ÇAĞIMIZDA İNSAN** Oturum Başkanları: Gülşen VURAL Ayşe TURAN **Çağımızda İnsan** Ahmet İNAM *Emekli Öğretim Üyesi* **Çağımızda Hemşirelik** Emine KOL *Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi* **İnsan ve Hemşirenin Karşılaşması** Nurgün PLATİN *KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*	**PANEL: ÇAĞIMIZDA HEMŞİRELİK ÖĞRENCİSİ OLMAK** Oturum Başkanları: Sultan AYAZ ALKAYA Yağmur ÜZÜMCÜ **Lisans Öğrencisi Bakış Açısı** Emre RÜZGAR *Atılım Üniversitesi Hemşirelik Bölümü* **Yüksek Lisans Öğrencisi Bakış Açısı** Ezgi ERDOĞAN *Öğrenci Hemşireler Derneği* **Doktora Öğrencisi Bakış Açısı** Sercan KARA *Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi*
15:30 - 15:45	**KAHVE ARASI**		
15:45 - 17:30	**PANEL** **HEMŞİRELİKTE UZMANLAŞMA: ULUSAL BAKIŞ AÇISI** Oturum Başkanları: Gülsen TOPAKTAŞ Birsen CİVİL SUBAŞ **Türk Hemşireler Derneği Bakış Açısı** Merve ERDOĞAN ERENER *Türk Hemşireler Derneği* **Sağlık Bakanlığı Bakış Açısı** Fatma TUNA ÖNÇIRAK *Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü* **Forum: Uzmanlaşmada Model Önerileri** Moderatör: Sultan KAV *Başkent Üniversitesi Hemşirelik Bölümü*	**PANEL: ÇAĞIMIZDA SAĞLIK** Oturum Başkanları: Hülya UÇAR Tuğba SARI **Fiziksel Sağlık** Mine DURUSU TANRIÖVER *Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi* **Değişen Dünyada Kırılgan Zihinler: Psikososyal Sağlık** Gül DİKEÇ *Psikiyatri Hemşireleri Derneği* *Fenerbahçe Üniversitesi*	**PANEL: EĞİTİMDE GRİ ALANLAR** Oturum Başkanları: Ebru AKGÜN ÇITAK Süreyya KOÇ **Öğrenci Gözüyle** Umut ÖZDEMİR *Öğrenci Hemşireler Derneği* **Hemşirelik Eğitimi Derneği Bakış Açısı** Havva ARSLAN YÜRÜMEZOĞLU *Hemşirelik Eğitimi Derneği* **Küresel Bakış** Sergül DUYGULU *Asya ve Pasifik Hemşirelik Eğitimi İttifakı*

III. GÜN 16 Mayıs 2026 Cumartesi

SAAT	SALON-A (Ana Salon)	SALON-B	SALON-C
09:00 - 10:30	**PANEL: HEMŞİRELİĞİN ÖZÜ; BAKIM** Oturum Başkanları: Ali Niyazi KURTCEBE Mevlaniye KARSLI **Hemşireliğin Varoluşu: İnsan Bakımı** Firdevs ERDEMİR *Emekli Öğretim Üyesi* **Bakımın Ahlaki Pusulası: Hemşirelikte Etik ve İlişkisel Dinamikler** Şenay GÜL *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi*	**KISA DEMEÇLER: SAHADA GRİ ALANLAR** Oturum Başkanı: Merve ERDOĞAN ERENER **Hemşirenin Mekanik Ventilasyon Uygulamalarındaki Rolü** Aycan KELEZ YAYIK *Türk Yoğun Bakım Hemşireleri Derneği* **Hemşirenin Sütür Uygulamasındaki Rolü** Gülbin KONAKÇI *Acil Hemşireleri Derneği* **Yara-Stoma Bakımı** Emine SEZGÜNSAY *Yara Ostomi İnkontinans Hemşireleri Derneği* **ECMO Uygulanan Hastaların Takibi** Hafize SAVAŞ *Kalp Damar Cerrahisi Hemşireleri Derneği* **CRRT Tedavisinde Hemşirenin Rolü** Tülay YAKUT *Türk Yoğun Bakım Hemşireleri Derneği* **Robotik Cerrahide Hemşirenin Rolü** Dilara Nur YILMAZ *Minimal İnvaziv ve Robotik Cerrahi Hemşireliği Derneği* **Hemşirenin İlaç Teminindeki Rolü** Yasemin ESKİGÜLEK *Türk Hemşireler Derneği* **Sahadaki Gri Alanların Hukuki Boyutları** Semra DEMİR *Türk Hemşireler Derneği Hukuk Bürosu*	**PANEL: HEMŞİRELİK ULUSAL ÇEKİRDEK EĞİTİM PROGRAMI ÖZ DEĞERLENDİRME** Oturum Başkanları: Zehra GÖÇMEN BAYKARA Ecem MUMCUOĞLU **HUÇEP Yolculuğu** Fatma ORGUN *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi* **Öğrenci Gözüyle HUÇEP** Metin İSTEK *Türk Hemşireler Derneği Öğrenci Komisyonu* **Hemşire Gözüyle HUÇEP** Nilay AYDOĞAN *Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi*
10:30 - 10:45	**KAHVE ARASI**		

III. GÜN 16 Mayıs 2026 Cumartesi

SAAT	SALON-A (Ana Salon)	SALON-B	SALON-C
10:45 - 12:30	**PANEL: HEMŞİRELİKTE HUKUKİ SORUMLULUK** Oturum Başkanları: Azize ATLI ÖZBAŞ Begüm ÇINAR **Hemşirelikte Tıbbi Uygulama Hataları** Ziynet ÖZÇELİK *Türk Hemşireler Derneği Hukuk Bürosu* **Hasta ve Hemşirenin Hukuksal Güvenliği** Olcay KUTLUBAY *Sağlık Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü*	**PANEL: YÖNETİMDE GRİ ALANLAR** Oturum Başkanı: Ülkü BAYKAL **Kamu Hastanelerinde Hemşirelik Hizmetlerinin Yönetimi** Aynur YAZICI SORUCUOĞLU *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi* **Üniversite Hastanelerinde Hemşirelik Hizmetlerinin Yönetimi** Hümeyra ZENGİN *Hacettepe Üniversitesi Erişkin Hastanesi* **Özel Hastanelerde Hemşirelik Hizmetlerinin Yönetimi** Çiğdem ÖZDEMİR *Güven Hastanesi*	**PANEL: ÖĞRENCİLİKTE ÖRGÜTLENMENİN GÜCÜ** Oturum Başkanları: Emine İYİGÜN Cemile Gül BÜTÜN **Öğrenci Hemşireler Derneği Örgütlenme Hikayesi** İbrahim KAVASLAR *Öğrenci Hemşireler Derneği Geçmiş Dönem Başkanı* **Türk Hemşireler Derneği Öğrenci Komisyonu Örgütlenme Hikayesi** Emine KOÇ *Türk Hemşireler Derneği Öğrenci Komisyonu Geçmiş Dönem Başkanı* **Öğrenci- DSÖ İş Birlikleri** Görkem GÜLSOY *Öğrenci Hemşireler Derneği Önceki Dönem Başkanı* **Gana'da Hemşirelik Örgütlenmesi** Mary Adaeze UDEOHA *University of Health and Allied Sciences*
12:30 - 14:00	**ÖĞLE ARASI**		
14:00 - 15:30	**PANEL: HEMŞİRELİKTE GÜÇ ARAYIŞI** Oturum Başkanı: Sevgisun KAPUCU **Küresel Bakış** Hülya BULUT *Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi* **Ulusal Bakış** Azize ATLI ÖZBAŞ *Türk Hemşireler Derneği*	**PANEL: ARAŞTIRMADA GRİ ALANLAR** Oturum Başkanları: Leyla DİNÇ Çiğdem CANBOLAT SEYMAN **Etik Kurul Değerlendirmeleri** Zehra GÖÇMEN BAYKARA *Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi* **Kanıta Giden Sürecin Eleştirel Değerlendirmesi** Deniz TANYER *Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi* **Klinik Gözüyle Araştırma Hemşireliği** Figen BAY *Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hst.*	**FORUM: SORUNDAN ÇÖZÜME** Moderatörler: Havva ARSLAN YÜRÜMEZOĞLU *HEMED Başkanı* Emirhan KÖSECE *Türk Hemşireler Derneği Öğrenci Komisyonu*
15:30 - 15:45	**KAHVE ARASI**		
15:45 - 16:30	**KONGRE DEĞERLENDİRMESİ, ÖDÜL TÖRENİ VE KAPANIŞ**		

BİLDİRİ ÖDÜLLERİ

SÖZEL BİLDİRİLER

1. Sağlık İnanç Modeli Temelli Su Tasarrufu Eğitiminin Kadınların Su Kullanım Alışkanlıkları Üzerindeki Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Araştırma
Betül Uçar, Deniz Koçoglu Tanyer

2. Port Kateter İğnesi Takılması Sırasında Lokal Soğuk Uygulamanın Ağrı ve Yaşam Bulguları Üzerine Etkisi
Yılmaz Bayrakcı, Gülden Basit

3. Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuklarda Fiziksel Ve Sosyal İşlevleri Geliştirmeye Yönelik Yoga Temelli Müdahaleler: Sistematik Derleme Ve Meta-Analiz
Didem Yüksel, Ahu Çırlak

POSTER BİLDİRİLER

1.Böbrek Nakli Alıcılarının Semptom Deneyimleri Ve İlaç Uyum İlişkisi: Tanımlayıcı ve Korelasyonel Çalışma
Semra Kıvrak, Ebru Karazeybek

2. Hemşirelikte Ahlaki Yaralanma, Profesyonel Otonomi Ve Mesleğe Bağlılık Arasındaki İlişkiler: Path Analizi Yaklaşımı
Meryem Pelin, Lale Yacan, Ferhat Koç, Havva Sert

3. Ameliyathaneyi Yeşillendirmek: Sürdürülebilir Cerrahi Dönüşümde Hemşirenin Gücü
Gülay Boztosun, Meryem Yılmaz

9. ULUSLARARASI 20. ULUSAL HEMŞİRELİK KONGRESİ SONUÇ RAPORU

9. Uluslararası 20. Ulusal Hemşirelik Kongresi bilimsel programı **"Ulusaldan Küresele Sağlığı Üretmek: Hemşireliğin Gücü"** teması ile 14-16 Mayıs 2026 tarihlerinde 3 salonda akış göstererek, 21 Panel, 2 Konferans ve 1 uydu sempozyumu olarak gerçekleştirilmiştir.

14 Mayıs 2026 tarihinde **"İyileşmesi Zor Yaraların Kanıta Dayalı Yönetimi"** ve **"Kronik Hastalıklarda Hemşire Koçluğu Yaklaşımları"** kursları olmak üzere 2 kurs gerçekleştirilmiştir ve toplam 28 kişi kurslara katılım sağlamıştır. Ayrıca **"Simülasyon Oyunları"** başlıklı bir Atölye yapılmıştır.

Sayın konuklarımız, 9. Uluslararası 20. Ulusal Hemşirelik Kongresinin gerçekleşmesinde arka planda 120 bilimsel kurul üyesi, 4'ü kongre sekreteri olmak üzere 49 düzenleme kurulu üyesi, 55 öğrenci ve 20 firma personeli olmak üzere 244 kişi görev almıştır. Kongre bilimsel programında 61 konuşmacı ve 60 oturum başkanı görev almıştır. Kongremize 446 kişi kayıt olmuş olup, bunların 363'ü fiziki ve 83'ü çevrimiçi olarak katılım sağlamıştır. 9. Uluslararası 20. Ulusal Hemşirelik Kongresine toplamda 567 kişi katılım sağlamıştır.

Sayın konuklarımız, 9. Uluslararası 20. Ulusal Hemşirelik Kongresi'ne **390 bildiri kabul edilmiş**, 211 sözel bildiri, 103 poster bildiri, 76 online bildiri kongrede sunulmuştur.

Kongremizde sözel bildiri birincisine bir sonraki kongreye ücretsiz katılım hakkı, poster bildiri birincisine ise %50 ücretle katılma hakkı verilmiştir.

Kongrenin gelecekteki planlamalarının Türk Hemşireler Derneği tarafından gerçekleştirilmesine, kongre organizasyonunda işbirliği yapılacak kuruma ise her bir kongre için yine Türk Hemşireler Derneği tarafından karar verilmesi oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

SÖZLÜ BİLDİRİLER

S-001 Acil servis hemşirelerinin etik karar verme deneyimleri: nitel bir inceleme
Ömer Uslu

S-002 Yoğun Bakım Hemşirelerinde Ahlaki Sıkıntı ile Aleksitimi Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Tanımlayıcı ve İlişkisel Bir Çalışma
Semra Seyhan Şahin, Merve Işık

S-003 Yapay Zeka ile Sanal İlişki Kuran Bipolar Bozukluk Tanılı Bireyin Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeline Göre Değerlendirilmesi: Olgu Sunumu
Şule Koç, Tuğba Sarı, Halil İbrahim Bilkay, Serap Sayar

S-004 Hemodiyaliz Tedavisi Alan Hastalarda Pozitif Ruh Sağlığı ile Öz-Yönetim Arasındaki İlişki: Çok Merkezli Bir Çalışma
Sıla Senem Alpay, Elif Ok

S-005 Katarakt Ameliyatı Olan Hastaların Ağrı İnançları ile Ağrıyla Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki İlişki: Tanımlayıcı Kesitsel ve Korelasyonel Bir Çalışma
Ayten Akkaya, Yasemin Özdamar Erol

S-006 Gece Vardiyasında Uykululuğun Hemşirelerin Bilişsel Performans ve Devir Teslim Etkinliği Üzerindeki Rolü
Ali Kaplan, Cevriye Özdemir, Yunus Gökkaya

S-007 Hemşirelik Uygulamalarına Hazır Bulunuşluk Ölçeği: Türkçe Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması
Cevriye Özdemir, Ali Kaplan, Oktay Bektaş

S-008 Roy Adaptation Model–Based Nursing Care in a Patient with Congenital Epidermolysis Bullosa and Multiple Squamous Cell Carcinomas
Feyza Sertkaya, Berna Kurt

S-009 Kanser Bakımında Dijital Sağlık ve Yapay Zeka Müdahalelerinin Semptom Yönetimi ve Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkisi: Sistematik İnceleme ve Ağ Meta-Analizi
Berna Kurt, Feyza Sertkaya

S-010 State of Limbo: The Impact of Conflicts Between Nurses' Faith and Spiritual Status and Abortion on Professional and Personal Life
Yeter Şener, İlkay Boz

S-011 The Role of the Partograph in Labor Management: Nurses' Perspectives
Yeter Şener, İlkay Boz

S-012 Hemşirelerde Ergonomi ile İlişkili Fiziksel Sağlık Sorunları: Ayak Ağrısı, Deformiteler ve Postür Analizi
Ece Kurt, Sema Polat, Sevban Arslan, Evşen Nazik

S-013 Şizofreni Tanısı Olan Bireylerde İyileşme Odaklı Psikoeğitimin Öznel İyileşmeye Etkisi
Gülnur Şahin, Özge Sukut

S-014 Hemşireler İçin Enteral Beslenme Uygulamaları Öz Yeterlik Ölçeği'nin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması
Betül Aliş, Gülten Karahan Okuroğlu

S-O15 Kadınlarda Meme Kanseri Önleme Davranışlarını Etkileyen Faktörlerin Meme Kanseri Farkındalığını Yordama Düzeyi
Ebru Cirban Ekrem, Emine Üstün Gökçe, Şeyma Kilci Erciyas

S-O16 Yaşlılarda Hemsball Etkinliğinin Denge, Kinezyofobik Tutum ve Kırılganlık Üzerine Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma
Fatma Zehra Genç, Şükran İribalcı

S-O17 Hemşirelik Öğrencilerinin Kronik Ağrı Değerlendirmesinde Yapay Zeka Destekli Oyun Tasarımı: Kullanılabilirlik, Memnuniyet ve Öğrenme Üzerindeki Algılanan Etki
Yadigar Ordu, Asude Güney, Nurcan Çalışkan

S-O18 Yaşlı Bireylerde Fonksiyonel Bağımsızlık Düzeyinin ve Düşme ile İlgili Öz Farkındalığın İncelenmesi
Buket Ücel, Cemile Kütmeç Yılmaz

S-O19 Hemşirelerin Farklı Rollerdeki Deneyimleri: Hasta Olmak, Hasta Yakını Olmak ve Sağlık Çalışanı Hastaya Bakım Vermek Nitel Bir Çalışma
Şeyda Can, Yasemin Kara Ökmen, Emel Avçin

S-O20 Hemşirelerin Basınç Yaralanmasını Önlemeye İlişkin Bilgi ve Tutumlarında Engel Algısının Aracı Rolü
Ebru Naime Arıkan, Nuray Turan

S-O21 Yaşamın Sonuna Yaklaşan Bireylerin Ölüm Yeri Tercihleri: Retrospektif Bir Çalışma
Yeliz Yelen Akpınar, Çiğdem Fulya Dönmez

S-O22 Adölesanlara Uygulanan İnternet Bağımlılığını Önleme Programının İnternet Bağımlılığı, Obezite ve Beslenme-Egzersiz Davranışlarına Etkisi
Fatma Daşdemir, Murat Bektaş

S-O23 Deprem Mağduru Kronik Hastalığı Olan Yaşlı Bireylerde Depresyon Düzeyinin Hastalık Özyönetimi ile İlişkisi
Serap Batı, Beyza Nur Çağlı

S-O24 Hemşirelerin İletişim Becerilerinin Hasta Memnuniyeti Üzerine Etkisi
Şeyda Can, Yasemin Kara Ökmen, Emel Avçin

S-O25 Hemodiyaliz Tedavisi Alan Hastalarda Manevi İyi Oluş ve Yaşam Kalitesi
Sultan Çeçen, Setenay Batır, Yasemin Uğurlu

S-O26 Evidence-Based Practices of Intensive Care Unit Nurses for Preventing Enteral Nutrition Complications
Neriman Yükseltürk Şimşek, Semra Açıksöz, Nurdan Yalçın Atar

S-O27 Olağanüstü Durumlarda Yoğun Bakım Hemşirelerinin Moral Distres Deneyimleri: Nitel Bir Çalışma
Mustafa Sabri Kovancı, Azize Atlı Özbaş

S-O28 Hemşirelik Öğrencilerinin Online Eğitim Sürecine İlişkin Moral Distres Deneyimleri
Mustafa Sabri Kovancı, Azize Atlı Özbaş

S-O29 Ölüm Çalışmalarında Öz-Yeterlik ve Psikolojik Güçlendirme: Metodolojik Bir Çalışma
Elif Saraç, Esra Yıldız

S-O30 Kırşehir Bölgesi Termal Sularında Radon Konsantrasyonu İncelemesi
Selvi Sıla Kurt, Ayşe Nur Coşkun Demirkalp

S-O31 Tonsil Kanseri Nedeniyle Cerrahi ve İnfrahyoid Flep Uygulanan Bir Hastada Taburculuk Sonrası Hemşirelik İzlemi: Olgu Sunumu
Cemalettin Oskan, Sonay Göktaş

S-O32 Hemşirelik Öğrencilerinin Metaverse Algılarının Teknoloji Kullanımlarıyla İlişkisinin Değerlendirilmesi
Sibel Ergün, Zülküf Dinç, Hilal Çelik Bayram, Serap Kaynak

S-O33 Obsesif Yük: Ameliyathane Hemşirelerinde Mesleki Deformasyonun Obsesif Kişilik Özellikleri Üzerindeki Etkisi: Fenomenolojik Bir İnceleme
Belgin Şen Atasayar, Kübra Gülırmak Güler

S-O34 Hemşirelerin Covid 19 Sonrasi Misofobi Deneyimlerinin Mesleki Performansa Etkisi: Fenomenolojik Bir Araştirma
Belgin Şen Atasayar, Kübra Gülırmak Güler

S-O35 Kronik Hastalarda Mizah Yoluyla Başa Çıkma ile Hastalık Algısı ve Psikolojik Sağlamlık Arasındaki İlişki
Filiz Akgenç, Ezgisu Karakaş, Sudenaz Budak

S-O36 Tip 2 Diyabet Sıkıntı Kaynaklarını Değerlendirme Ölçeği'nin Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması
Edanur Şevval Kara, Nermin Eroğlu

S-O37 Hemodiyaliz Hastalarının Bakım Vericilerine Uygulanan Hortikültürel Terapinin Algılanan Stres, İyilik Düzeyi Ve Bakım Yüküne Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma
Mahmut Çoban, Dilek Kılıç, Gülnaz Ata

S-O38 Toplumda Yaşayan Bireylerin Kolorektal Kanser (KRK) Risk Düzeyi ve KRK Taramalarına Katılma Durumları
Sema Acar, Ayşegül Ilgaz

S-O39 Hemşirelerin Multidisipliner Ekip Koordinasyonundaki Stratejik Rolü: Bir İntegratif Derleme
Necla Bozkurt

S-O40 Kanser Tanılı Çocuğa Sahip Annelerin Spirütüel İyi Oluş ve Umutsuzluk Düzeyi
Dilara Keklik, Evşen Nazik

S-O41 Gebelerde Aleksitimi Düzeylerinin Gebeliğin Kabulü ve Distres Düzeyleri Üzerine Etkisi
Mehtap Uzun Aksoy, Reva Kasap, Fatma Aydoğdu

S-O42 Tip 1 Diyabet Mellituslu Kadınların Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması
Ebru Cirban Ekrem, Emine Üstün Gökçe, Figen Alp Yılmaz

S-O43 Yoga'nın Bütünsel Sağlığa Yararlarını Değerlendirme Ölçeği'ni (YBSYDÖ) Geliştirme Çalışması
Bahar Vardar İnkaya, Yasemin Sezgin, Merve Harman Özdoğan, Didem Tetik Küçükelçi, Devrim Akkaya Kaçmaz, Hayal Korkut

S-O44 Total Tiroidektomi Sonrası Hatırlatıcı Mobil Uygulama Kullanımının İlaç Uyumuna Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma
Pınar Kaya, Sevilay Erden

S-O45 Yetişkinlerde Organ Bağışına Yönelik Toplumsal Tutum ve İnançlar Ölçeği'nin Türkçe Versiyonunun Uyarlanması ve Geçerlik-Güvenirlik Çalışması: Psikometrik Bir Analiz
Ayşe Gül Atay Doyğacı, Burçin Irmak

S-O46 Acil Cerrahi Gereken Hastalarda Hasta Güvenliğini Sağlama Sürecinde Acil Hemşirelerinin Deneyimleri: Tanımlayıcı Nitel Bir Çalışma
Pınar Kaya, Sevgi Deniz Doğan

S-O47 Kadın Sünneti Geçiren Somalili Kadınların Evlilik ve İlk Doğum Deneyimleri: Nitel Bir Çalışma
Şeyma Zehra Altunkürek, Eylül Yeşilyurt, Yasmin Mohamud Jama

S-O48 Hemşirelik Öğrencilerinde Mesleği Bir Çağrı Olarak Görmenin Mesleğe Bağlılık Üzerindeki Etkisi: İşe Adanmışlığın Aracılık Rolü
Sevim Şen Olgay, Esra Uğur, Begüm Kırık, Sıla Azra Yaylacı

S-O49 Hemşirelerde İş-Aile-Yaşam Dengesi, Ruhsal Durum ve Psikolojik Sağlamlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
İkbal Gedik, Belgin Varol

S-O50 Türkiye'de Hemşirelik Öğrencilerinde Kriz Yönetimi Eğitimi ve Afetlere Hazırlık: Bir Eğitim Müdahalesinin Değerlendirilmesi
Seda Tuğba Baykara Mat, İrem Dağ, Serenay Uysal, Sıla Sarıgöl, Yaren Hoş

S-O51 Azalan Doğurganlık, Artan Sorumluluk: Küresel Doğurganlık Krizinde Hemşirenin Gücü
Sevim Sarısoy

S-O52 Üniversite Öğrencilerinde Cinsel Sağlık Okuryazarlığının Cinsel Sağlık Tutumlarına Etkisi: Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Düzenleyici- Aracılık Rolü
Pınar Uzunkaya Öztoprak, Pelin Calpbinici

S-O53 Türkiye'de Kadınların Yapay Zekâ Okuryazarlığı Düzeyi ile Sağlık Arama Davranışı Arasındaki İlişki: Kesitsel Bir Çalışma
Pınar Uzunkaya Öztoprak

S-O54 Hemşirelik Öğrencilerinin Empati Eğilimlerinin, Kültürel Duyarlılık ve Beceriye Etkisi
Ayşegül Gümrükçü, Hatice Serap Koçak

S-O55 Kadın Hemşirelik Öğrencilerinin Kadın Sağlığına Yönelik İklim Değişikliği Kaygı ve Eko-anksiyete Düzeyleri Arasındaki İlişki: İki Farklı Bölge Örneği
Aslıhan Aksu, Burcu Küçükkaya

S-O56 Kadınların İklim Değişikliği Kaygısı, Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları ve Çevre Dostu Tüketim Alışkanlıklarının Belirlenmesi
Edanur Aktaş, Nermin Altunbaş

S-O57 Kronik Hastalığı Olan Bireylerde Sosyal Destek ve Hastalık Uyumu Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi
Emre Erkal

S-O58 Ameliyathane Hemşireliğinde Hasta Güvenliği: Bibliyometrik Analiz ve Tematik Haritalama
Ayşe Uçak, Arzu Tat Çatal

S-O59 Doğum ve kadın hastalıkları hemşireliği perpektifinden ulusal kadın sağlığı politikaları ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri arasındaki entegrasyon: derleme
Merve Özoğlu, Burcu Küçükkaya, Filiz Yılmaz Aladağ

S-O60 Hemşirelik öğrencilerinin hasta güvenliği ve bakım kalitesi yetkinlikleri: Bibliyometrik analiz
Arzu Tat Çatal, Ayşe Uçak

S-O61 Hemşirelik Hizmetleri Yönetiminde Hubris Sendromunun Yansımaları
Yeliz Tok

S-O62 Dijital Sağlık Sisteminde Dijital Etik ve Hasta Deneyimi: Nitel Bir Çalışma
Aysun Bayram, Betül Bal, Alvisa Palese

S-O63 Klinik Uygulamada Dijital Etik: Hemşire ve Hekim Deneyimlerine İlişkin Nitel Bir Araştırma
Betül Bal, Aysun Bayram, Alvisa Palese

S-O64 Kalp Yetersizliği Olan Hastalarda Ölüm Anksiyetesi ve Sağlık Davranışları Arasındaki İlişki
Yusuf Fidan, Çiğdem Ökten

S-O65 Comparison of the effects of products used in nasogastric tube detection in babies on skin integrity: Randomized controlled study
Özge Eren, Çağrı Çövener Özçelik

S-O66 Genç Yetişkinlerde Estetik İşlem Yaptırma Algısını Etkileyen Faktörler
Fatma Nevin Şişman, Sinem Yürümez

S-O67 Eril Normlar ve Aile Planlaması Kabul Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlaması ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi
Aliye Doğan Gangal, Eda Şimşek Şahin, Mehtap Uzun Aksoy, Ayten Şentürk Erenel

S-O68 Hemşirelik Öğrencilerinin Olağanüstü Durumlarda Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Bilgi Düzeyleri ile Afete Müdahale Öz-Yeterliliklerinin Belirlenmesi
Elif Keten Edis, Cansever Bektaş

S-O69 Birinci Sınıf Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Stres Düzeyleri ile Klinik Uygulamaya Hazır Oluş Düzeyleri Arasındaki İlişki
Emine Korkmaz, Edanur Tar Bolacalı

S-O70 Özellikli Birimlerde Çalışan Hemşirelerin Sertifikalı Eğitim Programlarına Yönelik Algıları ve Etkileyen Faktörler
Emine Korkmaz

S-O71 Cerrahi Ağrı Konusunda Hemşirelik Alanında Yapılan Araştırmaların Bibliyometrik Analizi
Neslihan Aker, Ayşegül Ay

S-O72 Yoğun Bakım Hemşireliğini Cazip Kılan ve Azaltan Faktörler: Hemşire Görüşleri ve Psikolojik Etkileri
Ümran Altınöz Demircan, Merve Işık

S-O73 Hemşirelikte Sanal Simülasyon Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi
Derya Avan Çınar, Semra Açıksöz

S-O74 Hemşirelik Süreci Dersinin Hemşirelik Tanılamasına İlişkin Tutuma ve Klinik Karar Verme Algısına Etkisi
Ezgi Kınıcı Dirik, Berna Aksoy Kahraman

S-O75 Sistemik Lupus Eritematozus ve Antifosfolipid Sendromu Zemininde Gelişen Poliarteritis Nodoza Tanılı Pediatrik Bir Olguda Henderson Modeline Dayalı Hemşirelik Bakımı: Bir Olgu Sunumu
Çisem Meteris, Meryem Kılıç

S-O76 Prostat Kanseri Üzerinde Demografik Özelliklerin Etkileri
Ersan Öz, Hatice Erben, Sinan Saraçlı

S-O77 Yaşlı Hastalarda Preoperatif Anksiyete ve Allostatik Yükün Erken İnflamatuar Yanıt ve Postoperatif Komplikasyonlar ile İlişkisi: Prospektif Kohort Çalışması
Aslı Nemli, Nurcan Düzgün, İnci Mercan Annak

S-O78 Hemşirelerde iklim değişikliği ile ilişkili davranışın belirleyicileri: bilişsel ve duygusal faktörlerin rolü
Ebru Solmaz, Aslı Sis Çelik, Nisa Nur Demirtaş

S-O79 Riskli Gebelerde Yönlendirilmiş İmgelem Uygulamasının Gebelik Stresi ve Uyku Kalitesi Üzerine Etkisi
Öznur Akçayüzlü, Evşen Nazik

S-O80 Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Maruziyet Süresinin Anksiyete ve Sosyal Zekâ Düzeyine Etkisi
Büşra Bulut, Vesile Adıgüzel

S-O81 Klinik Öğrenme Ortamında Psikolojik Güvenlik ve Hata Kültürü
Burçin Işık, Nurgül Özdemir, Sultan Bay

S-O82 Acil Sağlık Hizmetleri Çalışanlarında İş Doyumu ve İş Performansı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi
Ersan Öz, Sinan Saraçlı

S-O83 Güvenli Hemşirelik Bakımının Değerlendirilmesi Anketi: Türkçe'ye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması
Gülsün Özdemir Aydın, Ebru Naime Arıkan, Nuray Turan, Nurten Kaya

S-O84 The effect of social media on university students' beliefs about sexual myths and marriage expectations
Dilek Kaloğlu Binici, Cemal Kocabıyık

S-O85 Effect of Education about Stigma Given to Individuals with Type 2 Diabetes on Stigma Levels
Bahar Vardar İnkaya, Yasemin Sezgin, Duygu Pulat

S-O86 Jinekolojik Kanserli Kadınların Hasta Öğrenim Gereksinimleri ve Hastalık Belirsizliği ile İlişkili Faktörlerin İncelenmesi: Tanımlayıcı ve Kesitsel Çalışma
Seda Karaçay Yıkar, Merve Sezer Daşçıkaran, Evşen Nazik, Sevtap Seyfettinoğlu

S-O87 Perimenopozal kadınların menopoza ve aile planlamasına yönelik tutumları: Tanımlayıcı ve korelasyonel bir çalışma
Öznur Akçayüzlü, Seda Karaçay Yıkar, Evşen Nazik, Bedia Işık

S-O88 Adölesan Gebelerde Prenatal Bağlanma ve Etkileyen Faktörler
Şengül Seda İnceler, Evşen Nazik

S-O89 Hemşirelik Öğrencilerinin Kişisel Hijyen Davranışları: Genital Hijyen Davranışlarına İlişkin Tanımlayıcı Bir Çalışma
Hatice Güdül Öz, Şengül Seda İnceler, Evşen Nazik

S-O90 Hemşirelik Öğrencilerinin Özyeterliliği, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Profesyonel Tutumları Arasındaki İlişki
Gizem Çakıcı, Nuriye Yıldırım

S-O91 Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zeka Araçlarını Kullanım Alışkanlıkları ve Etik Farkındalıkları
Sevim Akbal

S-O92 Kadın sağlık çalışanlarının kadın sağlığına yönelik iklim değişikliği kaygı düzeylerinin incelenmesi
Gizem Akan, Rabiye Erenoğlu

S-O93 Hemşire-Hasta Terapötik Etkileşimini Etkileyen Faktörlerin Vinyet Temelli İncelenmesi: NuPTIS Ölçeği Araştırma Protokolü
Orkun Erkayıran

S-O94 Hemşirelik Bakımında Karşıt Aktarım Eğilimlerinin Değerlendirilmesi: Senaryo Temelli Araştırma Protokolü
Orkun Erkayıran

S-O95 Hemşirelik Son Sınıf Öğrencilerinin Tıbbi Cihaz İlişkili Basınç Yarası Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi
Ayşe Aydınlı, Sevgi Deniz Doğan, Şeyma Yurtseven, Ulviye Şanlı

S-O96 Koroner Arter Bypass Greft Hastalarında Göz Bandı ve Kulak Tıkacının Uyku Kalitesine ve Deliryuma Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma Protokolü
Zeliha Birer, Saide Faydalı

S-O97 Examination of Medication Use Behaviors
Esma Demirezen

S-O98 Hemşirelerde Duygusal Emek ve Kadına Yönelik Şiddet Belirtilerini Tanıma Düzeylerinin Değerlendirilmesi
Dilek Kaloğlu Binici, Nurhayat Kılıç Bayageldi

S-O99 İnovatif Fikirden Prototipe: Hemşirelik Öğrencileri Hangi Sorunlara Çözüm Üretiyor? Bibliyometrik Analiz
Demet Bal, Hafize Savaş

S-100 Hemşirelik Öğrencilerinde Bilgi Okuryazarlığı ve Araştırma, Gelişmelere Yönelik Tutum ve Farkındalıkları ile İlişkisi
Firdevs Kuzu

S-101 O6-12 Yaş Arası Çocuklarda Okul Kazalarının Önlenmesine Yönelik Eğitimin İncelenmesi
Mehmet Ahraz, Ayfer Kara, Kübra Gür

S-102 Hemşirelik Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerileri ve Dijital Okuryazarlıkları Arasındaki İlişki ve Dijital Yorgunluğun Aracı Rolü
Fatma Zehra Genç, Suzan Yıldız, Naile Bilgili

S-103 "Yoğun Bakım Hemşirelerinin Deliryuma İlişkin Bilgi ve Uygulamaları; Türkiye Örneği"
Selma Atay, Meltem Çimen, Şengül Üzen Cura

S-104 Toplumda Bireylerin Enfeksiyonu Önleme Davranışları Ölçeği'nin Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması
Nuray Turan, Cansu Polat Dünya

S-105 Hemşirelik Öğrencilerinde Kültürel Yetkinlik Araştırmalarının Küresel Eğilimleri: Bibliyometrik Bir Analizi
İlknur Özkan, Cansu Polat Dünya

S-106 Akran Eğitimi ile Meme Kanseri Farkındalık Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Bilgi ve Sağlık İnancına Etkisinin İncelenmesi
Mehmet Ahraz, Müzeyyen Toraman, Kübra Gür

S-107 Gebelerin Ağrı İnançları ve Ağrıyla Başa Çıkma Durumları ile Doğum Korkusu İlişkisinin İncelenmesi
Didem Kaya, Hüseyin Aksoy

S-108 Cerrahi Klinik Hemşirelerinin Hasta Bakım Yetkinlikleri ve Tele-Sağlık Tutumları: Dijital Dönüşümde Mesleki Yeterliliklerin Rolü
Dilek Talhaoğlu

S-109 Lomber Disk Hernisi Nedeniyle Cerrahi Planlanan Hastalara Verilen Video Tabanlı Eğitimin Cerrahi Korku, Postoperatif Ağrı ve Mobilizasyon Süresine Etkisi
Aynur Bilici, Mahta Abbasi Arjmand, Dilek Talhaoğlu, Hakan Ak

S-110 Günübirlik Cerrahi Hastalarına Verilen Video Tabanlı Eğitimin Cerrahi Korku, Postoperatif Ağrı ve Taburculuk Süresi Üzerine Olan Etkisi
Dilek Talhaoğlu, İlayda Varişli

S-111 Hemşirelik Öğrencilerinin Bölüme Aidiyet Duygusunda Hemşire Öğretim Elemanı ve Klinik Öğrenme Ortamının Etkisi: Tanımlayıcı ve İlişki Arayıcı Çalışma
Özlem Fidan, Arife Şanlıalp Zeyrek, Gülsüm Özkan, Kazım Özdeniz

S-112 Port Kateter İğnesi Takılması Sırasında Lokal Soğuk Uygulamanın Ağrı ve Yaşam Bulguları Üzerine Etkisi
Yılmaz Bayrakcı, Gülden Basit

S-113 Hemşirelerde algılanan örgüt iklimi, örgütsel bağlılık ve sessiz istifa arasındaki ilişki
Esra Tansel Dalkın, Nihal Ünaldı Baydın

S-114 palyatif bakımda güncel yara bakım uygulamaları ve yara bakım hemşiresinin rolü
Hanife İnç, Şahizer Eraydın

S-115 İnfertilite Tedavi Sürecindeki Erkeklerde Baba Olmanın Anlamı: Bir Metafor Analizi
Seda Karaçay Yıkar

S-116 65 Yaş Üstü Bireylerde Psikolojik Sağlamlıkları ile Organ Bağışına Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki
Hınar Maral, Tuba Korkmaz Aslan

S-117 Hemşirelerde Hemşirelik Değerleri ile Yapay Zekâ Teknolojilerinin Kullanımına Yönelik Tutumlar Arasındaki İlişki: Tükenmişliğin Aracı Rolü
Yasin Demir, Nur Güven Özdemir

S-118 Ameliyathane Hemşirelerinde Merhamet Boyutlarının Hasta Güvenliği Algısı Üzerindeki Yordayıcı Rolü
Kamile Akarsu, Belma Ay Kılıçaslan, Büşra Çırak Sağdıç, Zeynep Mete Mardin, Mevlüt Karadağ

S-119 Kanser Tanısı Almış Çocuğa Sahip Annelerde Özdeğer ve Anlam Arayışı: Photovoice Destekli Hermenötik Fenomenolojik Bir Çalışma
Sümeyra Topal, Tuba Soydemir, Sinem Yalnızoğlu Çaka, Dilek Yıldız, Şule Yeşil

S-120 Böbrek Nakli Hastalarında Jackson-Pratt Dren Çıkarılması ile Oluşan Ağrıda Soğuk Uygulamanın Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma
Ufuk Akkurt, Dilek Çilingir

S-121 Kalıcı Kalp Pili İmplantasyonu Geçiren Kadınlarda Cinsel İşlev ve Cinsel Memnuniyetin Belirlenmesi: Prospektif Gözlemsel Çalışma
Mevra Eksin, Seda Karaçay Yıkar, Gizem Birer, Evşen Nazik

S-122 İşe Yeni Başlayan Hemşirelerde Geçiş Şoku Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması ve Psikometrik Değerlendirmesi
Damla Gökalp, Havva Arslan Yürümezoğlu, Merve Işık, Sinem Özmen, Özgül Vupa Çilengiroğlu

S-123 Yaşlı Yetişkinler İçin Günlük Dijital Okuryazarlık Anketi'nin Türkçe Uyarlaması: Psikometrik Çalışma
Şeyma Nur Hepokur Yıldırım, Sümeyra Yılmaz, Ebru Sönmez Sarı, Yeter Kitiş

S-124 Dövme ve piercing uygulamalarında risk algısı kültürle nasıl şekilleniyor? Türkiye ve Hindistan hemşirelik öğrencilerinden bulgular
Adile Savsar, Buket Çelik, Hale Turhan Damar, Suresh Sharma, Filiz Öğce Aktaş

S-125 Ebe ve Hemşirelerin Hasta Savunuculuğu ile Boyun Eğici Davranışlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Kesitsel Çalışma
Şerife Kelle Kelle Dikbaş, İrem Erkal, Asiye Aslı Esmer, Kübra Helvacı

S-126 Küresel Isınma, Kentleşme ve Sağlık ile İlgili Tutumların Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma
Demet Çelik, Ali Tosun

S-127 Sistoskopi Sırasında Uygulanan Sanal Gerçeklik Uygulamasının Ağrı, Kaygı ve Hasta Memnuniyetine Etkisi The Effect of Virtual Reality Application During Cystoscopy on Pain, Anxiety, and Patient Satisfaction
Ayten Akkaya, Aslı Başaran, Hasan Nedim Göksel Göktuğ

S-128 Kolposkopik Biyopsi Sırasında Sanal Gerçeklik Uygulamasının Ağrı ve Anksiyete Üzerindeki Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma
Ahu Aksoy Can, Aysu Buldum, Melinda Duman, Şevki Göksun Gökulu

S-129 Kalp Nakli ve Sol Ventriküler Destek Cihazı Hastalarında Beden İmajı ve Yaşam Kalitesinin Karşılaştırılması: Tek Merkezli Kesitsel Bir Çalışma
Ufuk Akkurt, Atiye Erbaş, Selin Keskin Kızıltepe, Salih Özçobanoğlu, Resul Ardoğan, Fatma Temel Büyük

S-130 Kadınlarda Jinekolojik Kanser Farkındalığı ve Kanser Bilgisi Arasındaki İlişki
Nurseli Soylu Erener, Hasret Nur Durum

S-131 Palyatif Bakım Hemşirelerinin Spiritüel Bakım Vermede Etik Duyarlılığın Rolüne İlişkin Deneyimleri: Nitel Bir Çalışma
Semra Seyhan Şahin, Elif Güzide Emirza

S-132 Adölesanlarda Sosyal Medya Bağımlığı, Dijital Oyun Bağımlılığı ve Uykusuzluk Arasındaki İlişki
Şeyma Nur Hepokur Yıldırım, Sultan Ayaz Alkaya

S-133 Tıbbi Cihazla İlişkili Basınç Yaralanmaları ile Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi
Nurhan Aktaş

S-134 "Hemşirelik Öğrencilerinin Yapılandırılmış ""prompt"" (istem) Mühendisliği Eğitimi Almasının, LLM Destekli Klinik Bakım Planı Oluşturma Başarılarına Etkisi"
Kadir Emre Tonbuloğlu, Ferzan Kalaycı Emek

S-135 Hemşirelik eğitiminde OSCE Senaryolarının Hazırlanmasında ve Değerlendirme Rubriklerinin Oluşturulmasında Büyük Dil Modellerinin Güvenirliği ve Eğitmen İş Yüküne Etkisi
kadir emre tonbuloğlu, ferzan kalaycı emek

S-136 Kadınların Kişilik Tipinin Gebelik Öncesi Doğum Korkusuna Etkisinde Doğum İnançlarının Aracı Rolü
Gizem Yıldız, Nülüfer Erbil

S-137 Gerontolojik perspektiften sağlıklı yaşlanma, yaşlılık korkusu ve başarılı yaşlanma dinamikleri
Behice Belkıs Çalışkan, Ülkü Yılmaz

S-138 Üreme çağındaki kadınların toplumsal cinsiyet rolü stresi ile aile planlaması mitleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi
Beyza Erçen, Gülden Doğan, Belkıs Şule Gündüz, Mercan Güneş, Seda Karaçay Yıkar, Evşen Nazik

S-139 Sanal Gerçeklik Uygulamalarıyla Güçlendirilmiş Öğretimin Öğrencilerin Damar Yolu Açma Becerisine, Algılanan Öğrenme ve Güdülenme Durumlarına Etkisi
Berna Aksoy Kahraman, Ezgi Kınıcı Dirik, Burcu Uslu

S-140 Ameliyat Sonrası Hastalarda Solunum Egzersizlerinin Uygulanabilirlik Açısından Karşılaştırılması
Kadriye Aldemir Atmaca, Yeşim Dikmen Aydın, Mumarrem Aşudu

S-141 "Pediatrik Psikoonkolojide Etik İkilemler ve Hemşirenin Savunucu Rolü: ""Kız Kardeşimin Hikayesi"" Filminin Nitel Analizi"
Melike Ayça Ay Kaatsız

S-142 Hemşirelik Eğitiminde Yapay Zekâ Kullanımı Üzerine Yapılan Araştırmaların Biblioshiny İle Bibliyometrik Bir Analizi
Demet Çelik, Zeliha Özkaraca

S-143 Hemşirelik Öğrencilerinin Stoma Bakımı Becerisi Öğretiminde İki Farklı Simülasyon Yönteminin Karşılaştırılması: Randomize Kontrollü Bir Çalışma
Ezgi Arslan, Havva Yönem Amaç, Sultan Özkan

S-144 Kemoterapi Alan Hastalarda Sanat Terapi ve Mandala Uygulamasının Durumluk Kaygı Düzeylerine Etkisinin Karşılaştırılması: Randomize Kontrollü Çalışma-Ön veri
Dilek Baykal, Şeyma Demiralay Katırcıoğlu, Sümeyye Tuncay, Zilola Kobiljonova

S-145 Hemşirelik Öğrencilerinde Meslektaş Şiddetine Maruziyet İle Öz-Liderlik Arasındaki İlişki
Havva Yeşildere Sağlam, Atike Kaya, Elif Gürsoy, Özlem Durdu

S-146 Gelişimsel Dönemlerine Göre Kanser Tanılı Çocukların ve Ailelerin Bakım Gereksinimlerinin ve Yaşam Kalitelerinin Değerlendirilmesi
Emre Rüzgar, Didem Yüksel, Doğa Su Şengün, Yağmur Atbaş, Gizem Cansız Uçar

S-147 Kronik Ruhsal Bozukluk Tanılı Bireylerde Hane Halkı Gıda Güvencesizliği Erişim Ölçeği'nin Psikometrik Yapısının İncelenmesi
Ayşe Sarı, Gülsüm Zekiye Tuncer, Dilek Cılasun

S-148 Ameliyathane hemşirelerinde algılanan iş güvenliği, iş stresi ve iş performansı arasındaki ilişki
Ecem Sıvacı, Nihal Ünaldı Baydın

S-149 Kronik Karaciğer Hastalığı olan Hastalardaki Pruritus'un Kan Parametreleri, Yaşam Kalitesi, Uyku ve Yorgunluk ile İlişkisi: Türkiye Örneği
Hatice Demirağ, Buket Daştan, Aysun Akçakaya Can

S-150 Elektif Laparoskopik Kolesistektomi Geçiren Hastaların Ağrı Konfor Ve Mobilite Düzeyleri
Hayriye Çölgeçen, Filiz Özkan

S-151 Bilimsel Araştırma Eğitim Programının Hemşirelik Öğrencilerinin Araştırma Yöntemlerine Yönelik Tutumlarına Etkisi
Ezgi Yıldız, Nuran Güler

S-152 Student Attitudes Towards Medical Errors: A Cross-Sectional Assessment from the Perspective of Patient Safety
Nesibe Şimşekoğlu

S-153 Hemşirelikte Öz Farkındalık ve Hasta Merkezli Bakım Yetkinlikleri: Tanımlayıcı ve İlişkisel Bir Araştırma
İsmail Dusak, Serap Güngör Ünal

S-154 Hemşirelik Öğrencilerinin Şiddet Deneyimlerinin Mesleğe Yönelik Tutumları Üzerindeki Etkisinde Şiddet Görme Korkusunun Aracı Rolü
Pervin Köksel, Sevim Sarısoy, Şeyma Alan Poyraz, Edanur Aktaş

S-155 Yeni Tanı alan HIV Pozitif Bireylerin Yaşam Deneyimleri: Nitel Bir Çalışma
Gül Dikeç, Yasemin Kırtorun, Gül Dikeç

S-156 Orta yaş kadınlarda insan papilloma virüsü (HPV) aşısına yönelik bilgi, tutum ve aşılanma durumu ve servikal kanser taraması davranışları
Defne Acar, Ezgi Hasret Kozan Çıkırıkçı

S-157 Halk Sağlığı Hemşireliğinde İklim Değişikliği ile İlgili Girişimler: Sistematik Derleme
Seda Güney, Fatma Özlem Öztürk

S-158 Gebe Kadınların Dijital Etik İhlallere Maruziyeti: Nitel Bir Çalışma
Derya Öztürk Özen, Betül Bal

S-159 Jinekolojik Cerrahi Geçiren Hastalarda Ağız İçi Sprey Uygulamasının Susuzluk ve Susuzluk Rahatsızlığı Üzerindeki Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma
Zehra Çerçer, Serap Güngör Ünal, Esra Bulmuş, Sefa Arlıer

S-16O Yönetici hemşirelerin etkileme taktiklerine ilişkin hemşire algıları ve ilişkili faktörler
Ebru Gökoğlan, Ayşe Çiçek Korkmaz

S-161 Sağlık inanç modeli temelli su tasarrufu eğitiminin kadınların su kullanım alışkanlıkları üzerindeki etkisi: Randomize kontrollü bir araştırma
Betül Uçar, Deniz Koçoglu Tanyer

S-162 'Hemşirelerin Mesleki Profesyonellik Düzeyi ile Kaliteli Hemşirelik Bakımı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Kesitsel Bir Araştırma''
Fatima Çelik, Gülendam Hakverdioğlu Yönt

S-163 Hemşirelerde Ahlaki Duyarlılık ile Merhamet Yorgunluğu Arasındaki İlişki: Mesleği Sevme Düzeyinin Aracı Rolü
Hakan Çelik, Osman Bilgin, Sedat Zengin, Hasan Can Uludağ, Berk Özdemir, Nisa Dınlamaz, Hülya Binokay

S-164 Katarakt Ameliyatı Öncesi Cerrahi Anksiyetenin Ameliyat Sonrası Ağrı, Düşme Riski ve İyileşmeye Etkisi
Maide Yeşilyurt, Betül Özcan, Mehmet Ali Kartal, Dilek Yılmaz

S-165 Hemşirelik Öğrencilerinde Mesleki Öz-Yeterlik ve Boyun Eğici Davranış: Kişilerarası İlişkilerin Aracılık Rolü
Hakan Çelik, Osman Bilgin, Serap Torun, Hülya Binokay, Berkay Namık, Mert Sofuoğlu

S-166 Hemşirelik Öğrencilerinde Nikotin Bağımlılığı ve Stresle Başa Çıkma Tarzlarının İncelenmesi
Gazi Hakan Akdulum, Havva Gezgin Yazıcı

S-167 Bütüncül Bakımın Önemli Bir Parçası: Onkoloji Hemşirelerinin Cinselliği Ele Alma Süreçleri
Gülşah Yıldız Aytaç

S-168 Yoğun Bakım Ünitelerinde Göz Bakımına Odaklanma: Eksiklikler, Eğitim ve İyileştirme Önerileri – Tanımlayıcı Gözlemsel Bir Çalışma
Ayşegül Tuğba Yıldız, Özlem Ceyhan

S-169 Multimorbid Geriatrik Bir Hastada Laparoskopik İleum Rezeksiyonu Sonrası Kolcaba'nın Konfor Kuramına Dayalı Hemşirelik Bakımı: Bir Olgu Sunumu
Sude Pencik, Emine Sezgünsay

S-17O Modifiye Reaper Oral Mukoza Basınç Yaralanması Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirliğinin Değerlendirilmesi: Metodolojik Bir Araştırma
Cansu Cambaz, Zeliha Özdemir Köken, Hikmet Erhan Güven, Mehmet Murat Sayın

S-171 Pediatri hemşirelerinin yapay zekaya yönelik tutumlarının incelenmesi
Burcu Selvi Çalışkan, Işıl Ar, Evin Tekin, Melek Altun

S-172 Hemşirelik Öğrencilerinin Uzay Hemşireliği Konusundaki Bakış Açılarının İncelenmesi: Nitel Bir Çalışma
Özge Uçar, Nisa İlgi Çınçın, Fatma Kaya, Hatice Önder

S-173 Profesyonel Hemşirelik Yönetişimi ile Hemşire Bakım Kalitesi ve İş Doyumu Arasındaki İlişkide Psikolojik Sermayenin Aracılık Rolü
Melek Karatuzla, Betül Sönmez

S-174 Hemşirelik Öğrencilerinin Proje Tabanlı Öğretim Yöntemi Deneyimleri
Damla Gökalp, Hazal Özcan

S-175 "Hemşirelik Fakültelerinde Anatomi Eğitimi; Pamukkale Üniversitesi Örneği"
Danış Aygün, Yunus Emre Kaban

S-176 Kanser Hastalarında Yaşam Kalitesi: Mobil Sağlık Uygulamalarının Kullanıldığı Hemşirelik Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi
Hüseyin Şeker, Ayşe Gül Parlak

S-177 Evaluating the Impact of Doll Therapy on Agitation, Nutritional Status, and Activities of Daily Living in Agitated Older Adults with Dementia: A Randomized Controlled Trial
Aynur Cin, Yıldız Çevik

S-178 Obeziteyi Önlemeye Yönelik Gıda Etiketleme Politikaları ve Etiket Bilgileri: İngiltere ve Türkiye Karşılaştırması
Emine Öncü, Övgü Akgül

S-179 Hemorajik Sistit Gelişen Relaps Akut Lenfoblastik Lösemi Tanılı Çocukta Hemşirelik Bakımı: Bir Olgu Sunumu
Şimal Evliyaoğlu, Ayşe Ay

S-180 Hemodiyaliz Hastalarına Verilen Arteriovenöz Fistül Bakımı Eğitiminin Yaşam Kalitesi, Konfor ve Öz Bakım Davranışlarına Etkisi: Randomize Kontrollü Araştırma
Zümrüt Akgün Şahin, Volkan Kına

S-181 Tetkik Nedeni ile Verilen Açlık İsteminin Hasta Üzerindeki Etkileri: Tanımlayıcı Kesitsel Bir Araştırma
Fatma Tamer, Gizem Cansız Uçar, Sevgisun Kapucu

S-182 Üriner Sistem Taşı Olan Bireylerin Üriner Taşlarla İlgili Bilgi Düzeyi ve Önlemeye Yönelik Uygulamalarının Belirlenmesi
Hesna Gürler, Özge İşeri

S-183 Elli Yaş Üstü Bireylerin E-Sağlık Okuryazarlığı Düzeyleri ile Kolerektal Kanser Taraması Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Halime Özkan, Cahide Çevik

S-184 Yaşlı Bireylerin Kahkaha Yogası Deneyimlerinin Fenomenolojik ve Metaforik Analizi
Fatma Özlem Öztürk, Nisa Nur Akbal

S-185 Hemşirelerin Etik Karar Verme Süreçlerini Etkileyen Faktörler
Şenay Gül

S-186 Investigation of the relationship between mental fatigue and psychological flexibility and resilience in nurses
Havin Aktaş, Kaan Can Kasapçopur, Hülya Kök Eren

S-187 Endoskopi Uygulanan Yaşlı Hastalarda Stres Topu ve 4-7-8 Nefes Tekniğinin İşlem Öncesi Korku, Kaygı ve Fizyolojik Parametrelere Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma
Ayşe Gül Parlak, Mehtap Çullu, Zeliha Özkaraca

S-188 Kalp Cerrahisi Hastalarında Ameliyat Öncesi Kırılganlık ile Ameliyat Sonrası Yoğun Bakım Ünitesinde Gelişen Deliryum Arasındaki İlişki: Kesitsel ve İlişki Arayıcı Bir Çalışma
Hatice Demirdağ, Hatice Öner Cengiz, Ece Sümeyra Soytürk

S-189 Hemşirelik Öğrencilerinde Mesleki Değerlerin Profesyonellik Algısı Üzerindeki Etkisi: Maneviyatın Aracı Rolü
Gulnur Akkaya, Ahmet Selim Türkmen

S-190 Kalp Hastalığı Olan Kadınlarda Üreme Özerkliği ve Ölüm Korkusunun Belirlenmesi
Betül Bayrak, Emine Yeşilkaya, Mevra Eksin

S-191 Hemşirelik Öğrencilerinde Yapay Zeka Kaygısı ile Çocuklarda İlaç Uygulamaları Öz Yeterliliği Arasındaki İlişkide Tıbbi Yapay Zeka Hazırbulunuşluğunun Aracı Rolü
Nevin Uslu, Yusuf Sezgin

S-192 Preterm Bebeği Olan Annelerin Anne Sütü Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi
Esra Üngör Dağbaşı, Ümran Çevik Güner

S-193 Kadın Sağlığı Alanındaki Dijital Sağlık Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi
Ayşenur Karakuş, Elif Gürsoy

S-194 Gebelerde Doğum Korkusu ile Doğum Şekli Tercihi Arasındaki İlişkide Fetal Sağlık Kaygısının Aracı Rolü
Özlem Akın Yamak, Hilal Gül Boyraz Yanık, Nülüfer Erbil

S-195 Kadınların Jinekolojik Muayene Kaygısı, Genital Benlik İmajı ve Depresyon Anksiyete Stres İlişkisi
Hilal Gül Boyraz Yanık, Özlem Akın Yamak, Nülüfer Erbil

S-196 Gebe Kadınlarda Doğum Korkusu, Öz Şefkat, Depresyon, Anksiyete ve Stres Arasındaki İlişkilerin Yapısal Eşitlik Modeli Kullanılarak İncelenmesi
Hilal Gül Boyraz Yanık, Nülüfer Erbil

S-197 Yoğun Bakım Hemşirelerinin Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışları ile Ölüm ve Ölmekte Olan Hastaya Yaklaşımları
Meryem Türkan Işık, Büşra Yürük

S-198 Hemşirelik Öğrencilerinde Ruhsal Bozukluklara İlişkin Ön Yargı ve İnançlar Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi
Sevcan Anar, Gamze Aslan, Gizem Şahin Bayındır

S-199 Hemşirelik Öğrencilerinin Simülasyon Tabanlı Öğrenme, Yansıtıcı Düşünme ve Terapötik İletişim Becerileri Üzerinde Sanal Gerçeklik Destekli ve Yüksek Doğruluklu Simülasyonun Etkisi: Pragmatik Rastgele Kontrollü Bir Çalışma
Ayşe Arıkan Dönmez, Okşan Aktaş, Sevgisun Kapucu

S-200 Hemşirelik Eğitimine ChatGPT Entegrasyonu: Endotrakeal Aspirasyona İlişkin Bilgi, Bilgi Kalıcılığı ve Öğrenci Görüşlerini İnceleyen Randomize Bir Çalışma
Emine Sezgünsay, Ahmet Berkay Polat, Sude Bengisu Kılıçer

S-201 KOAH ve Kırılganlık: Bibliyometrik Analiz
Yasemin Sazak

S-202 Yoğun Bakım Hastalarında Topikal Nar Çekirdeği Yağı Basıncının Basınç Yarasının Önlenmesine ve İlerlemesine Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma
Handan Topan, Özlem Ceyhan, Ali Saz

S-203 Adölesan Lösemi Senaryosuna Dayalı Simülasyon Eğitiminin Hemşirelik Öğrencilerinin Algılanan Stres, Bilgi Düzeyi ve Öğrenme Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi: Karma Yöntemli Bir Çalışma
Didem Yüksel, Ali Ascı, Büşra Döne Gül, İrem Karakurt

S-204 "Klinik Uygulama Deneyimlemiş Hemşirelik Öğrencilerinin Flebit Konusundaki Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi; Tanımlayıcı- Kesitsel Çalışma"
Burcu Nal, Necibe Dağcan Şahin

S-205 Stres Yönetiminde Bütüncül Yaklaşımlar: Gül Kokusu, Yoga ve Terapötik Dokunmanın Hemşireler Üzerindeki Etkileri
Derya Yıldırım, Kader Özbay

S-206 Halk Sağlığı Hemşireliği Eğitiminde Simülasyonun Rolü: Öğrenci Deneyimlerine Dayalı Nitel Çalışma
Hilal Büyüktopaç Çakıcı, Makbule Tokur Kesgin, Bahire Ulus

S-207 Hemşirelikte Dijitalleşmenin Mesleki Etik Değerler Üzerine Yansımaları: Nitel Bir Araştırma
Aysun Bayram, Betül Bal

S-208 Prevalence and Associated Factors of Frailty Among Community-Dwelling Older Adults: Cross-sectional Study
Aysun Erdal, Fatma Betül Öz Damkalı, Naile Bilgili

S-209 Hasta bakım profesyonellerinin madde bağımlılığı ile ilgili bilgi ve tutumlarının değerlendirilmesi
Hatice Abiş

S-210 Yüksek Lisans Mezunu Hemşirelerin Klinik Alandaki Deneyimleri: Nitel Bir Araştırma
İrem Ayvat, Berat Fidan

S-211 Yoğun Bakım Hemşirelerinin Tıbbi Cihazlarla İlişkili Basınç Yaralanmalarına İlişkin Bilgi, Tutum ve Önleme Uygulamalarını Etkileyen Faktörler: Çok Merkezli Kesitsel Bir Çalışma
Şenay Takmak, Ferzan Kalaycı Emek, Mehmet Dalkılıç

S-212 Türk Hemşireliğinin Kurucu Hafızası: Geçmişten Günümüze Hemşireliğin Gücü
Özlem Altınbaş Akkaş, Alara Güler

S-213 Hemşirelikte İnsan Kaynakları Yönetimi Önündeki Engeller
İrem Boylu, Hava Gökdere Çinar

S-214 Hemşirelikte Küresel Sağlık Araştırmalarının Çeyrek Yüzyıllık Bibliyometrik Analizi
Beyza Oktar, Ferzan Kalaycı Emek

S-215 Hemşirelik Öğrencilerinin Ameliyat Sonrası Hasta Karşılamaya Yönelik Algılanan Stres ve Öz Yeterliklerinin Belirlenmesi
Burcu Opak Yücel, Nevra Kalkan, Hülya Bulut

S-216 Hemşirelik Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ile Siberkondri Arasındaki İlişkide Belirsizliğe Tahammülsüzlüğün Aracı Rolü
Edanur Aktaş, Şeyma Alan Poyraz, Sevim Sarısoy, Pervin Köksel

S-217 Cerrahi Hastalarına Yönelik Perioperatif Hemşirelik Bakım Memnuniyeti Ölçeğinin Geliştirilmesi: Metodolojik Çalışma
Ayşegül Kaya İmrek, Pınar Yılmaz Eker, Ahmet Yıldız

S-218 Hemşirelik Öğrencilerinin Estetik - Kozmetik Cerrahiye Yönelik Tutumları ile Sosyal Görünüş Kaygısı Arasındaki İlişki
Figen Asutay Yeşil, Melis Şen Yılmaz

S-219 Kalp yetersizliği olan hastaların semptom durumu ve hastalığa uyumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi
Deniz Zeynep Sönmez, Derya Tülüce, Cuma Süleymanoğlu

S-220 Hemşirelik Öğrencilerinde Akran Yönderliği Programının Üniversite Yaşamı Uyumuna, Liderlik ve 21. Yüzyıl Becerilerine Etkisi
Ayşe Nefise Bahçecik, Duygu Dokumacı, Nihal Altun, Zülfünaz Özer, İrem Özbay

S-221 Yatağa Bağımlı Hasta Bakımına Yönelik Sorulara Yapay Zekâ Yanıtlarının Uzman Değerlendirmesi
Şerife Kelle Dikbaş, Şenay Uzun

S-222 Hemşirelik Öğrencilerinde Dijital Bağımlılık, Empati ve Dijital Stres Düzeyinin Değerlendirilmesi
Arzu Arslan, Alperen Ateş, Zarif Gaye Arslan, Hatice Tel Aydın

S-223 Yapay Zeka ve Standart Hemşirelik Dili
Handan Aydın Kahraman

S-224 The Meaning of Life And Attitudes Towards Death Among Somali University Students Studying in the Field of Health Sciences
Şeyma Zehra Altunkürek, Efza Nur Kaplan

S-225 Investigation of Burnout and Spiritual Well-Being Levels in Caregivers of Patients Receiving Home Health Care Services
Efza Nur Kaplan, Şeyma Zehra Altunkürek

S-226 Hemşirelik Öğrencilerinin Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer (KBRN)Tehdit -Tehlikelerine Yönelik Bilgi, Tutum ve Öz Yeterlilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Melike Durmaz, Şefika Apaydın, Alime Selçuk Tosun

S-227 Gebelikte Kadının Psikolojik Güçlenmesi ve Doğum Öncesi Bakım Alma Arasındaki İlişki
Ayşe Sevim Akbay Kısa

S-228 Polikistik Over Sendromu Tanılı Kadınlarda Öz Sefkat ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Ayşe Sevim Akbay Kısa, Gazi Kısa

S-229 0-6 Yaş Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Başvurularının Belirlenmesi
Özge Eren, Didem Kurap, Günay Arslan

S-230 Mekanik Ventilatöre Bağlı Preterm Yenidoğanlarda Uygulanan Terapötik Pozisyonun Fizyolojik Parametreler, Ağrı ve Konfor Düzeyine Etkisi
Rana Rehap Sert, Emel Demir

S-231 Öz Bakım Gereksinimi Olan Hastalarda Karşılanamayan Hemşirelik Bakımı: Bakım Kalitesi ve Hasta Güvenliği Üzerine Bir Analiz
Hatice Gökçek

S-232 Geleceğin hemşirelerinin yapay zekâya yönelik tutumları, bakım davranışlarını nasıl etkiliyor?
Evrim Sarıtaş, Zehra Tuğçe Demirel, Zehra Göçmen Baykara

S-233 Hemşirelik Öğrencilerinin Kültürlerarası Duyarlılık Düzeyleri ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi
Hatice Ağralı, Ayşe Aydınlı, Ayşe Gülderen Serin, Goncagül Ülker

S-234 Çocuk Hemşireliği Dersi Alan Hemşirelik Öğrencilerinde Çocuk Sevme Düzeyi İle Çocuk Haklarına Yönelik Tutum Arasındaki İlişki
Emel Yürük

S-235 Yatan Geriatrik Hastalarda Fark Edilmeyen Disfaji ve Oral Kırılganlık: Hemşirelik Temelli Değerlendirme ve Yönetim
Sara Karabiber, Gizem Cansız Uçar

S-236 Kalça atroplasti cerrahisi uygulanan hastaların erken dönem konfor düzeyi üzerinde beklentilerin ve anksiyetenin etkisi
Gülden Küçükakça Çelik, Mehmet Günay Uyar, Fadime Ertural, Nadiye Özer

S-237 Doğum Korkusunun Yönetiminde Göz Hareketleriyle Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşleme (EMDR)Terapisinin Etkinliği: Sistematik Derleme ve Meta Analiz
Sinem Sönmez, Zekiye Karaçam, Hülya Arslantaş, Rüveyda Yüksel

S-238 Karaciğer nakli sonrası analjezi ve ağrı kontrolü araştırmalarının bibliyometrik analizi
Sevinç Meşe

S-239 COVID-19 Aşısına İlişkin Kaygı ve Korku ile Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Yönelik Tutumlar Arasındaki İlişki: Kesitsel Bir Çalışma
Hatice Çiftçi, Sevda Korkut, Zerrin Özçelik

S-240 Aile Sağlığı Merkezindeki Ebe/Hemşirelerin Kadercilik Düzeyleri ve Aşı/Erken Tanı Testi Reddi Durumlarındaki Deneyimleri
Gonca Dikmen, İlker Murat Avcıbaşı

S-241 Kültürlerarası Hemşirelik Bakımında Din ve Merhametin Rolü: Eşitsizliklerin Azaltılmasına Yönelik Bütüncül Bir Yaklaşım
Ebru Dığrak, Ayfer Tezel

S-242 Bariatrik Cerrahi Geçiren Hastaların Ağrı ve Konfor Düzeylerinin Hemşirelik Bakımı ve İlgili Hastane Hizmetlerinin Kalitesine İlişkin Algıları Üzerine Etkisi
Hatice Çiftçi, Sevda Korkut, Özgür Yıldırım Yıldırım

S-243 Pandemi Yönetiminde Hemşirelik Mesleğinin Gücü: Olgu Sunumu
Aynur Yazıcı Sorucuoğlu

S-244 Üniversite öğrencilerinde kuru göz sendromunun görülme sıklığı ve ilişkili faktörler
Esin Sultan Ercan, Ziyafet Uğurlu

S-245 Hemodiyaliz tedavisi alan bireylerde manevi bakım deneyimleri: Nitel bir araştırma
Gamze Muz, Beyhan Nurtuğ Türken, Mehmet Polat

S-246 Hemşirelerde Sessiz İstifa Düzeyleri ile iş Doyumu Arasındaki İlişki: Bir Kamu Hastanesi Örneği
Vesile Adıgüzel, Seda Ökten

S-247 Kalp Yetmezliği Olan Hastalarda Beslenme Davranışı ve Susama Sıkıntısı: İlişkili Faktörlerin Değerlendirilmesi
Mihriban Beşimova, Tuğba Karataş

S-248 Son Sınıf Hemşirelik Öğrencilerinin Deprem Korkusu, Deprem Stresi ile Baş Etme Stratejileri ve Mesleki Hazıroluşlukları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Çok Merkezli Bir Çalışma*
İpek Köse Tosunöz, Şeyma Gögebakan

S-249 Hemşirelik Öğrencilerinin Hasta Güvenliği Bilgi, Tutum ve Beceri Yetkinliklerinin Tıbbi Hatalara Yönelik Tutumlarına Etkisi
Ezgi Kınıcı Dirik, Fatma Sude Köken

S-25O Periferik İntravenöz Kateter Yerleştirmeye Yönelik Özgüven ve Klinik Stres Algısı: Hemşirelik Öğrencileri Örneği
Elif Müzeyyen Özgen, Sevcan Avcı Işık

S-251 Üniversite Öğrencilerinde Yapay Zekâ: Bilgi, Tutum, Kaygı ve Kişilik İlişkisi
Ebru Dığrak, Semiha Nur Doğan

S-252 Evde Sağlık Hizmetlerinde Hemşirelik Eğitimine Yönelik Bilimsel Yayınların Haritalandırılması: Bibliyometrik Bir Çalışma
Özge Uçar, Hilal Büyüktopaç Çakıcı

S-253 Lomber Disk Hernisi Cerrahisi Sonrası Hastaların Ağrı Deneyimi ile İyileşme Kalitesi Arasındaki İlişki
Yeliz Sürme, Handan Topan, Özlem Ceyhan

S-254 Fibromiyaljili Bireylere Uygulanan Pranayama Nefes Egzersizinin Ağrı, Anksiyete ve Uyku Kalitesi Etkisi
Aybike Köse, Afitap Özdelikara

S-255 Tek ve İki Dönem İntörnlük Uygulaması Yapan Hemşirelik Öğrencilerinin Program Yeterliliklerine Ulaşma Durumlarının Karşılaştırılması
Arzu Özcan İlçe, Arzu Akman Yılmaz, Ganime Esra Soysal, Sevim Çelik, Elif Karahan, Özge Uçar

S-256 Hemşirelerin Bireysel Yenilikçilik Özellikleri ile Bilişsel Esneklik Düzeyleri ve Yapay Zekâya Yönelik Genel Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Gönül Taşcı, Yelda Koçak, Handan Zincir

S-257 Yoğun Bakım Hemşirelerinin Flebit Deneyimleri. Tanımlayıcı Kalitatif Bir Çalışma
Burcu Nal, Necibe Dağcan Şahin

S-258 Üniversite öğrencilerinde siberkondrinin ciddiyeti ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi
Burcu Bulut, Emre Can Çatalbaş, Nurhan Bayraktar

S-259 Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Psikometrik Bir Değerlendirme
Esra Ünal, Adile Bozkurt Tonguç, Erman Yıldız

S-26O Hemşirelik Öğrencilerinin Afete Hazırlık Algısı ve Afete Müdahale Öz Yeterlilik Düzeyinin Değerlendirilmesi
Muhammed İsmail, Ahmed Mary Hasan Hasan, Hatice Tel Aydın, Zarif Gaye Arslan

S-261 Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniklerinde Uygulamaya Çıkan Hemşirelik Öğrencilerinin Empatik Yaklaşım Becerilerinin Cinsiyete Göre İncelenmesi
Mehmet Eren Batkı, Arş. Gör. Dr. Aysu Buldum

S-262 Kronik Hepatit B Hastalarında Sağlık Anksiyetesi ile Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişki
Zeliha Özkaraca, Mehtap Çullu, Mehtap Genç, Demet Çelik, Saliha Yarımoğlu

S-263 Hemşirelik Öğrencilerinde Yapay Zeka Bağımlılığı ile Akademik Öz Yeterlik Arasındaki İlişki: Kesitsel Çalışma
Selin Turan, Süleyman Ümit Şenocak

S-264 Ortopedik Cerrahi Uygulanan Hastalarda Açlık Süresi, Susuzluk ve Konfor Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi
Kamil Kocatepe, Kübra Erturhan Türk

S-265 Sağlık Çalışanlarında Örgütsel Sessizlik ve Varolamama (Presenteeism) Arasında Aleksitiminin Aracı Rolü
Fatma Öz, Hilal Merve Belen, Tayfun Öz

S-266 İnsülin Enjeksiyonuna Bağlı Komplikasyonların Araştırma Eğilimleri: Bibliyometrik Bir Analiz
Belgin Mandan, Ayşenur Kıran, Havva Sert

S-267 Cerrahi Hastalarda Ameliyat Öncesi Korku ile Ameliyat Sonrası Susuzluk Arasındaki İlişki: Kesitsel ve Korelasyonel Bir Çalışma
Hatice Özsoy, Tuğçe Yeşilyaprak Karaca, Askeri Çankaya

S-268 Noninvaziv Mekanik Ventilasyon Komplikasyonlarında Küresel Araştırma Eğilimleri Ve Kritik Bakım Yansımaları
Belgin Mandan, Havva Sert

S-269 Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Göçmen Olmak: Deneyimlere Yönelik Bir Derleme
Mücahide Öner, Ruken Barut Tusun

S-27O Atriyal Fibrilasyonlu Hastada Pulsed Field Ablasyon Uygulaması: Hemşirelik Bakımı Açısından Bir Olgu Sunumu
Gülay Taşkıran, Gizem Cansız Uçar

S-271 The Ambiguous Loss Inventory Plus (ALI+): Turkish Validity and Reliability Study
Eda Albayrak Günday, Kübra Gülırmak Güler

S-272 From Fragile Roots to Strong Tomorrows: A Qualitative Study on the Effects of Orphanage Experiences on Individuals' Future Lives
Eda Albayrak Günday, Kübra Gülırmak Güler, Fatih Şahin

S-273 COVID-19 Pandemisinin Çocukluk Çağı Aşı Kararsızlığı ve Aşıya Yönelik Tutumlar Üzerine Etkisi
Ayşe Yücesan

S-274 Hemşirelerin Bütünlük Duygusu ve Evde Bakım Hizmetleri Tutumu Arasındaki İlişki
Gülçin Kurt, Esma Atasoy

S-275 Diyabetik hastalarda diyabetik ayak bilgi durumu ve ayak bakım davranışının belirlenmesi
Dilek Ayfer Sahin, Afitap Özdelikara

S-276 Tek Sağlığın Hemşirelik Eğitimi ve Araştırmalarına Entegrasyonu
Ruken Barut Tusun, Mücahide Öner

S-277 Hemşirelerin Ahlaki Yaralanma Semptomları ve Tükenmişlik Düzeyleri: Mersin İli Örneği
Melek Gülgün Altıntaş, Aysu Buldum, Eda Ertem Mutluay, Nardane Bolat, Berran Biçer, Yusuf Yüce

S-278 Steril Eldiven Giyme Tekniğine Yönelik YouTube Videolarının Eğitimsel Kalitesi ve Güvenilirliği: Yapay Zekâ Destekli Bir İçerik Analizi
Yakup Akyüz, Sudenaz Tan, Ceren Özdem, Mahmut Dağcı

S-279 Cerrahi Hastasının Yolculuğunda Koçluk: Küresel Literatürün Bibliyometrik Analizi, Trendler ve Klinik Yansımalar
Züleyha Seki, Yasemin Altınbaş

S-280 Acil Müdahale Öz Yeterlilik Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Psikometrik Özelliklerinin Değerlendirilmesi
Serap Sayar, Fatma Koyak Ergun, Havva Serin Yiğit

S-281 Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuklarda Fiziksel ve Sosyal İşlevleri Geliştirmeye Yönelik Yoga Temelli Müdahaleler: Sistematik Derleme ve Meta-Analiz
Didem Yüksel, Ahu Çırlak

S-282 Göçmen Kadınlarda Maternal Sağlık Araştırmalarının Küresel Eğilimleri: Bir Bibliyometrik Analiz (2000–2025)
Pınar Aşçıoğlu Özkan, Şeyma Kilci Erciyas

S-283 Hemodiyaliz Tedavisi Alan Hastalarda Spiritüel Bakım Gereksinimleri ve İlişkili Faktörler
Sultan Çeçen, Setenay Batır

S-284 Hemşirelik Yönetiminde Yapay Zekâ Uygulamaları: Dijital Dönüşüm Sürecinin Kuramsal ve Metodolojik Analizi
Esra Çakan, Nazan Torun

S-285 Psikiyatri Hastalarının Aile Bakım Vericilerinde Ruh Sağlığı Okuryazarlığı ve Psikolojik Sağlamlık: Türkiye'den Kesitsel Bir Çalışma
Rahime Aydın Er, Yüksel Can Öz, Filiz Akgenç, Ezgi Şişman

S-286 Huzursuz Bacak Sendromu Yaşayan Menopozal Dönemdeki Kadınlarda Progresif Kas Gevşeme Egzersizlerinin Huzursuz Bacak Sendromu Şiddetine, Yaşam Kalitesine ve Uyku Kalitesine Etkisi: Randomize Kontrollü Bir Çalışma
Pınar Akbaş, Sultan Özkan Şat

S-287 Kalça Protezi Cerrahisi Uygulanan Hastaların Bakım Algıları ve Taburculuğa Hazıroluşlukları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
İkra İlayda Yetkinler, İmge Yağmur Gökçe, Gülseren Maraş Baydoğan

S-288 Görme Engelli Adolesanlara Verilen Web Tabanlı Menstrual Sağlık Eğitiminin Menstrual Tutum, Menstrual Semptom ve Anksiyete Üzerine Etkisi
Hatice Güdül Öz, Evşen Nazik

S-289 Evde Enteral Beslenen Hastalara Bakım Verenlerin Eğitim Gereksinimlerinin Değerlendirilmesi
Alev Yıldız Ilıman

İÇİNDEKİLER

POSTER BİLDİRİLER

P-001 Çocukluk Çağında Bağışıklamanın Güçlendirilmesinde Multidisipliner Yaklaşımlar
Ecem Gülistan Çakar, Gizem Akan, Cemile Onat Köroğlu, Emel Demir

P-002 Üniversite Kampüs Hizmetlerinde Entegre Hemşirelik Modeli Önerisi
Meltem Kılıç

P-003 "Ellerine Sağlık Hemşirem"" Uzun Süre Yoğun Bakım Ünitesinde Dekübit Ülseri Oluşmadan Yatan Hasta Olgu Sunumu
Fatime Filiz Kapucubaş Akpınar, Didem Kara

P-004 Yoğun Bakım Hastalarında Dikeyleştirme Terapisi Kullanımı ve Hemşirelik Bakımı
Melis Cephe, Mahmut Dağcı, Aybüke Aleyna Sarıtaş, Nimet Ateş

P-005 The Role of Digital Storytelling in Symptom Management and Quality of Life in Adults Diagnosed with Cancer: A Traditional Review
Ayşenur Çetin Üçeriz, Çağla Yüksel, Azra Öztürk, Zeynep Sude Yiğit, Merve Karabıyık, Büşra Koçaş

P-006 Yoğun Bakım Ünitelerindeki Hastalarda Deliryum Değerlendirmesinde Kullanılan Ölçeklerin İncelenmesi
Meltem Çimen, Selma Atay

P-007 Dijitalleşen Sağlıkta Hemşirenin Küresel Rolü: Tele-Hemşirelik
Nisanur Mutluşahinoğlu

P-008 Yoğun Bakım Hemşirelerinin Yaşam Sonu ve Ölüme Yönelik Bakım Yeterlilikleri: Web of Science Tabanlı Sistematik Literatür Taraması
Betül Çakmak, Ecem Yıldırım

P-009 Hemşirelerde İş Yükü, Tükenmişlik ve Meslek Politikalarının Bakım Kalitesi Üzerine Etkisi: İntegratif Derleme
Merve Akgül

P-010 Alzheimer ve Diyabet Arasındaki İlişki: Tip 3 Diyabet
Emre Erkal

P-011 "Diyabet Bakımında Dijital Sağlık Temelli Hemşirelik Uygulamaları: Sağlık Üretimi Perspektifi"
Mehtap Kavurmacı, Büşra Ceren Demirel Yıldız

P-012 Transseksüaliteye Sahip Bireylerin Değerlendirilmesi: Sistematik Derleme
Sevde Alpagut, Birgül Özkan

P-013 Yaşlı Sağlığında Yeni Bir Kavram: Oral Kırılganlık
Ceren Yılmaz

P-014 Hasta Odaklı Bakım
Emine Hale Ayyıldız

P-015 Yaşlı Bireylerde Düşme Riskinin Azaltılmasında Eğitim Yaklaşımları ve Sağlık Okuryazarlığı: Anlatı Derleme
Rukiye Kevser Sağlam

P-016 Kronik Komorbiditesi Olan Bireyin Marjory Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli'ne Göre Değerlendirilmesi: Olgu Sunumu
Sibel Yolcu, Ahsen Sert

P-O17 Hemşirelik Perspektifinden Yapay Zekâ Uygulamaları
Talya Altınsaban

P-O18 Böbrek Nakli Alıcılarının Semptom Deneyimleri ve İlaç Uyum İlişkisi: Tanımlayıcı ve Korelasyonel Çalışma
Semra Kıvrak, Ebru Karazeybek

P-O19 Diyabet Hastalarının Öz Yönetiminin Önündeki Engeller ve Hemşirelerin Rolü
Aleyna Özkan, Gülcan Bağçivan

P-O20 Ameliyathaneyi Yeşillendirmek: Sürdürülebilir Cerrahi Dönüşümde Hemşirenin Gücü
Gülay Boztosun, Meryem Yılmaz

P-O21 Küresel Doğurganlık Krizi: Nedenleri, Sonuçları Ve Çok Boyutlu Politika Yaklaşımları
Yasemin Yıldız, Zekiye Turan

P-O22 Bariatrik Cerrahi Sonrası Öz-Yönetimi Güçlendirmede Dijital Sağlık Müdahalelerinin Yeri
Damla Seçkin

P-O23 Kürtaja Yönelik Damgalamanın Kadın Sağlığı Üzerindeki Çok Boyutlu Etkileri: Bir Literatür İncelemesi
Elif Keten Edis, Sultan Sevindik

P-O24 Kesici Delici Alet Yaralanmalarında Kök Neden Analizi: Balık Kılçığı Diyagramı
Dicle Helin Atalay, Hande Cengiz Açıl

P-O25 Hemşireler için HIV Bilgisi ve Yönetimi Broşürü
Eylem Çiçek, Nuriye Efe Ertürk

P-O26 Şizofrenide Aile Müdahalelerinin Hasta ve Bakım Veren Üzerindeki Etkileri
Filiz Akgenç

P-O27 Gastrointestinal Semptomların Yönetiminde Abdominal Masajın Konfor Düzeyi Üzerine Etkisi
Semiha Küçükaydınoğlu, Nuray Turan

P-O28 Pediatrik Onkolojide Ebeveyn Stigması ve Sosyal Dışlanma
Işıl Ar

P-O29 Dijital Teknolojilerle Tedaviye Uyumun Güçlendirilmesi: Ruh Sağlığı Alanında Güncel Yaklaşımlar
Şirin Harkın

P-O30 Kronik Ruhsal Bozukluklarda Bakım Verenler: Öznel İyi Oluşun Güçlendirilmesi
Şirin Harkın

P-O31 Dijital Okuryazarlık ile 21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Hemşirelik Öğrencileri Örneği
Sevban Arslan, Muaz Gülşen, Emine Ceren, Elif Göcebe, Hatice Kadem

P-O32 Vardiyalı Çalışmanın Hemşirelerde Tükenmişlik Sendromu ile İlişkisi: Uluslararası Literatür Derlemesi
Emircan Işık, Şengül Üzen Cura

P-O33 Hemşirelik Öğrencilerinde Kültürel Farkındalık ve Kültürlerarası Duyarlılığın Değerlendirilmesi: Türkiye ve Somali Karşılaştırması
Şeyma Zehra Altunkürek, Esra Yıldız, Efe Gençler, Salmo Abdi Mohamed Ali

P-O34 Cerrahi Hastalarında Postoperatif Susuzluğun Yönetiminde Hemşirenin Rolü
Gülay Boztosun, Meryem Yılmaz

P-O35 Postoperatif Deliryum ve Hemşire Farkındalığı
Melike Mercan, Meryem Yılmaz

P-O36 Sanat Terapisi Temelli Hemşirelik Müdahaleleri
Esra Ünal Çelik, Keziban Şeker Kol, Serdar Balo, Tuğçe Yıldırım, Mustafa Yurul, Hatice Tüfekçi

P-O37 Laparoskopik Kolesistektomi Olan Hastanın Betty Neuman Sistemler Modeline Göre Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu
Eylül Yeşilyurt, Şeyma Zehra Altunkürek

P-O38 Diyabet Yönetiminde Yapay Zeka ve Hemşirelik
Gamze Yeğin, Songül Karadağ

P-O39 Küresel Sağlık Güvenliği Bağlamında Hemşirelerin Sağlık Sistemi Dayanıklılığına Katkısı
Sibel Çimen

P-O40 Cerrahi Hemşireliğinde Psikiyatrik Hastalıklara Bakışın Değerlendirilmesi
Ayşegül Ay, Neslihan Aker

P-O41 Kronik Hastalık Yönetiminde m-Sağlık Uygulamaları ve Hemşirelik Yaklaşımları
İrem Bulut

P-O42 Hemşirelik Eğitiminde Simülasyon Temelli Öğrenme Daha Etkili mi? Bilgi, Beceri ve Klinik Performans Üzerine Bir Sistematik Derleme
Burcu Yıldırım, Yasemen Özkan, Hafize Baştürk, Huriye Arık

P-O43 Kronik Hastalıklarda Navigasyon Programının Kullanımı ve Navigatör Hemşirelik
Elvan Kırılmaz, Büşra Ceren Demirel Yıldız

P-O44 Anestezi Yoğun Bakımda Mekanik Ventilasyon Uygulanan Hastalarda Basınç Yaralanması Gelişimi ve İlişkili Risk Faktörlerinin 15 Günlük Prospektif Gözlemle İncelenmesi
Emine Hale Ayyıldız

P-O45 Meme Başı Fobisi: Emzirme Ağrısı Korkusu ve Olumsuz Duyguların Anne Üzerine Etkisi
Mutlu Erdi Bilecen, Simge Zeyneloğlu

P-O46 Adalet ve bakımın kesişiminde hemşirenin gücü: adli psikiyatri hemşireliği
Leyla Baysan Arabacı, Leyla Aksu

P-O47 Hasta Güvenliğinde Tıbbi Cihaz İlişkili Basınç Yaralanmasının Önemi
Ezginur Ala, Şeymanur Demirparmak, Esra Doğan Yılmaz

P-O48 Türkiye'de Sanal Gerçeklik Kullanılan Lisansüstü Hemşirelik Tezlerinin İncelenmesi
Şule Koç, Hazal Tüzün, Hatice Tüfekçi, Halil İbrahim Bilkay

P-O49 İçsel Bir Yolculukla Mesleki Dayanıklılığa: Hemşirelerin Güçlendirilmesinde Psikodramanın Rolü Üzerine Bir Derleme
Irem Ayvat

P-O50 Cerrahi Hemşirelik Bakımında Yapay Zekâ Teknolojileri
İrem Erden, H. Banu Katran, Betül Çınar, Aysun Yılmaz, Elif Sude Hayırlı

P-O51 Geçmişten Günümüze Mekanik Dolaşım Desteğinde Hemşirelik Literatürünün Evrimi: Bibliyometrik Bir Analiz
Ercan Özpolat, Zahide Tunçbilek

P-O52 Postpartum Depresyon Yönetiminde Anonim Dijital Destek Sistemleri ve Hemşirenin Gücü: Kavramsal Bir Çerçeve
Melike Ayça Ay Kaatsız

P-O53 Yapay Zekanın Hemşirelik Eğitiminde Kullanımı
Gazi Hakan Akdulum, Havva Gezgin Yazıcı

P-O54 Büyük Dil Modellerinin Pediatrik Kronik Hastalık Yönetiminde Aile Sağlık Okuryazarlığını Geliştirmedeki Potansiyeli: Hemşirelik Perspektifinden Narratif Derleme
Mustafa Volkan Düzgün

P-O55 Ameliyathanede Sürdürülebilirlik ve Hemşirenin Rolü
İbrahim Can Uluçay, Filiz Selen

P-O56 İnme Tanılı Bireylerin Bakım Verenlerinde Görülen Psikososyal Sorunlar
İlkbahar Akdoğan, Merve Kızılırmak Tatu

P-O57 İnme Tanılı Bireylerde Görülen Psikososyal Sorunlar ve Hemşirelik
Nurseda Sünbül Yaman, Merve Kızılırmak Tatu

P-O58 Soğuk Havanın Yaşlı Bireyler Üzerine Etkisi ve Hemşirenin Rolü
Ayşenur Sarıaslan, Baha Nur Aslantaş

P-O59 Ameliyathanede Tıbbi Araç İlişkili Basınç Yaralanmaları: Risk Faktörleri ve Önleyici Uygulamalar
Maide Yeşilyurt, Melike Durmaz

P-O60 Ruhsal Hastalık Tanılı Bireylerde Damgalama: Sistematik Derleme
Sena Ecem Nalkıran, Fatma Öz

P-O61 Hemşirelikte Ahlaki Yaralanma, Profesyonel Otonomi ve Mesleğe Bağlılık Arasındaki İlişkiler: Path Analizi Yaklaşımı
Meryem Pelin, Lale Yacan, Ferhat Koç, Havva Sert

P-O62 Yoğun Bakımda Göz Bakımına İlişkin Hemşirelerin Sorumlulukları: Derleme Çalışması
Fevziye Tahiroğlu, Şerife Daylan, Zehra Göçmen Baykara

P-O63 Sepsis Tanılı Geriatrik Yoğun Bakım Hastasında Gordon Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeline Dayalı Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu
İsmail Aykanat, Güler Balcı Alparslan

P-O64 Kortikosteroid Tedavisine Bağlı Riskler: Hemşirelik Bakımı ve Klinik Yaklaşımlar
Ayşenur Sarıaslan, Gülcan Aykaç

P-O65 Arteriovenöz Fistülü Olan Hastalarda Hemşirelik Bakımı
Volkan Kına, Zümrüt Akgün Şahin

P-O66 Pediatri Hemşireliğinde Yapay Zeka Tabanlı Klinik Karar Destek Sistemlerinin Kullanımı
Funda Kardaş Özdemir, Aybüke Kılınç

P-O67 Servikal Kanser ve Şefkatli Hemşirelik Bakımı Örneği: Olgu sunumu
Rojbin Yıldız, Aysu Buldum

P-O68 Servikal Kanser Ve Hemşirelik Bakımı
Rojbin Yıldız, Aysu Buldum

P-O69 Kadın Sağlığını Etkileyen Sosyal Belirleyiciler Üzerine Bir İnceleme
Özlem Durdu, Elif Gürsoy

P-O70 Palyatif bakım hastalarında iletişimi destekleyen tamamlayıcı ve alternatif yaklaşımları
Nurdan Yalçın Atar, Murat Koç

P-O71 Yüz ve Üst Toraks Yerleşimli Alkali Kimyasal Yanıkta Hemşirelik Yönetimi: Olgu Sunumu
Dilek Güneyli, Meryem Dikmen

P-O72 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Bağlamında Hemşire Liderliğinin Rolü: Bir Literatür İncelemesi
Selda Arı, Begüm Yalçın

P-O73 Premenstrual Sendrom Semptomlarının Yönetiminde Nonfarmakolojik Müdahaleler
Elif Birce Somuncuoğlu, Şengül Yaman Sözbir

P-O74 Organ bağışında toplum bakışı, kadercilik ve hemşirelik yaklaşımı
Musa Aksu, Berna Bayır

P-O75 Ruhsal Bozukluğu Olan Çocuk ve Ergenlerin Ebeveynlerinde İçselleştirilmiş Damgalama ve Hemşirelik
Hilal Bayar, Merve Kızılırmak Tatu

P-O76 Total Kalça Protezi Sonrası Gelişen Femur Fraktürünün Nanda NIC-NOC Yaklaşımlarıyla Değerlendirilmesi: Olgu Sunumu
Esengül Ağkale, Neslihan Yağmur Gider, Ezgi Dirgar, Betül Tosun

P-O77 İleri Evre Kanserlerde Finansal Toksisitenin Belirleyicileri ve Klinik Sonuçları
İlayda Eroğlu, Sevinç Kutlutürkan

P-O78 Bakım Verenin Sağlığı: Progresif Kas Gevşeme Egzersizlerinin Kognitif ve Psikolojik Parametrelere Etkisi
Aslıhan Poyraz, Sevinç Kutlutürkan

P-O79 Psikiyatri Hemşireliğinde Kabul ve Kararlılık Terapisi Temelli Psikoeğitim: Psikolojik Esnekliği Güçlendiren Bir Yaklaşım
Zeynep Sünbül Kekeç, Döndü Çuhadar

P-O80 Göçmen Sağlığında Kültürel Duyarlılıktan Kültürel Güvenlik Modeline Geçiş: Hemşirelik Pratiğine Kavramsal ve Yapısal Yansımalar
Özge Sürel, Ceren Boynukısa

P-O81 Bakım Sürecinde Kadının Rolü: Türkiye'de Bakım Rejimi, Toplumsal Cinsiyet ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Perspektifinde Bir Değerlendirme
Elif Ateş

P-O82 "Ciddi Oyunların Sigara ile Mücadeledeki Rolü; Pick Klop Örneği"
Sinem Filoğlu, Özlem Örsal

P-O83 Periferik Arter Hastalarında Hasta Merkezli Sonuçlar: PORTRAIT Çalışmalarının Sistematik İncelemesi
Belma Ay Kılıçaslan

P-O84 Serebrovasküler Olay Sonrası Entübe Hastada Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Temelli Hemşirelik Süreci: Tanıdan Uygulamaya
Neslihan Yağmur Gider, Esengül Ağkale, Ezgi Dirgar, Betül Tosun

P-O85 "Hemşirelik Bakım Kalitesi; Engelleri ve Çözüm Önerileri"
Özlem Karabağ, Zümrüt Akgün Şahin

P-O86 Küreselleşme Sürecinde Transkültürel Hemşirelik ve Kültürel Yeterliliğin Hemşirelik Bakımına Etkisi
Beyza Oktar, Ferzan Kalaycı Emek

P-O87 Cerrahi Ekibin Güvenli Cerrahi Kontrol Listesi 'ne Uyumları, Kullanımdaki Zorlukları ve Çözüm Önerileri: Literatür Tabanlı Derleme
Melike Durmaz, Maide Yeşilyurt

P-O88 Huzurevinde Yaşayan Yaşlıların Hemşirelik Bakımı Algısı
Muhammed Hanifi Kılınç, Gülcan Kendirkıran

P-O89 Hemşirelik Eğitiminde ve Klinik Uygulamalarda Sıklıkla Yanlış Kullanılan Terminolojik Kavramlar
Handan Aydın Kahraman, Gülay İpek Çoban

P-O90 Bütüncül Hemşirelik Bakımında Ruh Sağlığının Yeri ve Önemi: Ulusaldan Küresele Bir Değerlendirme
İlkim Pekbak

P-O91 Hemşirelik Alanında Sürdürülebilir Bakım Modelleri Kapsamında Yapay Zekâ Destekli Uygulamaların Yeri
Gamze Muz

P-O92 Cerrahi Yoğun Bakım Hastalarında Kliniğe Transfer Sürecinin Güncel Yaklaşımlar ve Belirleyici Faktörler Açısından İncelenmesi
Şefika Apaydın, Melike Durmaz

P-O93 Koroner arter by-pass greft cerrahisi sonrası semptom kümelerinin analizi ve hemşirelik bakımı: rahatsız edici semptomlar kuramı temelli olgu sunumu
Pınar Tanrıver, Kadriye Sayın Kasar

P-O94 Hematopoetik Kök Hücre Nakli Yapılan Hastada Erken Dönemde Semptomların Yönetimi
Tuğba Şen, Sevinç Kutlutürkan

P-095 Türkiye'de Hemşirelik Alanında Yapay Zekâ Konulu Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi
Mustafa Güzel, Kadir Eker, Serap Sayar

P-096 Huzurevinde Yaşayan Yaşlılarda Yalnızlık Algısı ve Psikolojik İyi Oluş Nasıldır?
Muhammed Hanifi Kılınç, Gülcan Kendirkıran

P-097 Gezegen Sağlığı Ekseninde Hemşirelik: Farkındalıktan Uygulamaya Geçişin Değerlendirilmesi
Göktürk Güler, Diğdem Lafcı Bakar

P-098 Robotik Cerrahide Ameliyathane Hemşirelerinin Değişen Rolleri
Nursevim Aydıngülü, Sevban Arslan

P-099 İnme Rehabilitasyonunda Motivasyonel Dinamikler, İnovatif Yaklaşımlar ve Bütüncül Hemşirelik Girişimleri
Selcan Bozkurt, Ülkü Polat, Tuğba Karataş

P-100 Dijital Çağın Sessiz Tehdidi: İç Hastalıkları Hemşireliğinde Teknostres ve Hasta Güvenliği
Tuğba Karataş, Selcan Bozkurt, Ülkü Polat

P-101 İklim Değişikliği ve Sıcaklık Artışının İlaç Uyumuna Etkisi
Büşra Yürük

P-102 Bakımı Hastane Duvarlarının Dışına Taşımak: Kronik Hastalık Yönetiminde Hemşire Koçluğu Modelleri ve Hasta Çıktıları
Yasemin Altınbaş, Züleyha Seki

P-103 Savaşın Hava Kirliliğine Yansıması: Hemşirenin Koruyucu Rolü
Büşra Yürük, Ziya Eray Yıldız

SÖZLÜ BİLDİRİLER

S-001 ACİL SERVİS HEMŞİRELERİNİN ETİK KARAR VERME DENEYİMLERİ: NİTEL BİR İNCELEME

Ömer Uslu
Söke Fehime Faik Kocagöz Devlet Hastanesi

Giriş-Amaç: Bu çalışma, acil servis hemşirelerinin etik karar verme deneyimlerini derinlemesine incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desende yürütülmüştür. Çalışma grubunu Türkiye'nin batısında çalışan acil servis hemşireleri oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden kartopu örnekleme kullanılmıştır. Kartopu örnekleme yönteminin tercih edilmesinin temel nedeni, etik ikilemler gibi hassas ve kişisel deneyimlere dayalı bir konuda katılımcılar arasında güven ilişkisi kurmayı kolaylaştırmak ve daha derinlemesine veri elde edebilmektir. Örneklem 12 hemşireden oluşmaktadır [1]. Çalışmanın yürütülebilmesi için katılımcılara araştırmanın amacı ve süreci hakkında bilgi verilmiş, sözlü onamları alınmıştır. Ayrıca çalışma, 27.02.2025 tarihinde ilgili etik kurul tarafından değerlendirilmiş ve etik açıdan uygun bulunmuştur. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmış, görüşmeler çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiş ve ses kaydı alınmıştır. Elde edilen veriler MAXQDA programı aracılığıyla içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir [2].

Bulgular: Görüşmeden elde edilen veriler, acil servis hemşirelerin etik ilkeler ve yaşanan etik sorunlar olmak üzere iki tema altında incelenmiştir. Etik ilkeler teması, yararlılık/zarar vermeme, özerkliğe saygı, mesleki sorumluluk ve maneviyat gibi alt temaları içermektedir.
Etik sorunlar teması ise özellikle zaman yönetimi baskısı, ekip içi çatışmalar, rol belirsizliği ve hasta yakınlarıyla yaşanan etik ikilemler etrafında şekillenmiştir. Bu bulgular, acil servis ortamının hızlı ve yoğun doğasının, hemşirelerin etik karar verme süreçlerini çok boyutlu ve zorlayıcı hale getirdiğini göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler: Bu çalışmada, acil servis hemşireleri zaman yönetimi, ekip ilişkileri ve mesleki sorumluluklar bağlamında çeşitli etik sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sorunların özellikle yararlılık/zarar vermeme, özerklik, mesleğe saygı ve maneviyat ilkeleri çerçevesinde yoğunlaştığı görülmüştür. Yaşanan etik sorunların, bakım kalitesi ve çalışan iyi oluşu üzerinde olumsuz etkiler oluşturabileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda, acil servis hemşirelerinin etik karar verme becerilerini ve etik duyarlılıklarını artırmaya yönelik uygulamaya dönük, vaka temelli ve disiplinler arası eğitim programlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Acil hemşireliği, Etik karar verme, Nitel çalışma, Ruh sağlığı

S-002 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNDE AHLAKİ SIKINTI İLE ALEKSİTİMİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: TANIMLAYICI VE İLİŞKİSEL BİR ÇALIŞMA

Semra Seyhan Şahin1, Merve Işık[2]
[1]Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Nevşehir, Türkiye
[2]Giresun Üniversitesi Hemşirelik Bölümü, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Giresun, Türkiye

Giriş-Amaç: Yoğun bakım hemşireleri, duygusal açıdan yoğun ve etik açıdan zorlayıcı durumlara sıkça maruz kalmakta; bu durumlar duygusal farkındalıklarını ve ahlaki işlevselliklerini etkileyebilmektedir. Duyguları tanıma ve ifade etmede güçlüklerle karakterize edilen aleksitimi, yoğun bakım ortamlarında ahlaki sıkıntıya katkıda bulunan önemli bir etken olabilir. Duygusal farkındalık ve duygu düzenleme güçlüklerinin, etik açıdan zorlayıcı durumlarla baş etmeyi güçleştirerek ahlaki sıkıntı ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, yoğun bakım hemşirelerinde aleksitimi ile ahlaki sıkıntı arasındaki ilişkiyi incelemek ve sosyodemografik ile mesleki özelliklere göre düzeyleri karşılaştırmaktır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişkisel bir araştırma tasarımı kullanılmıştır. Veriler, 146 yoğun bakım hemşiresiyle yüz yüze görüşmeler yoluyla Kişisel Bilgi Formu, Toronto Aleksitimi Ölçeği–20 (TAÖ-20) ve Gözden Geçirilmiş Ahlaki Sıkıntı Ölçeği (Moral Distress Scale–Revised; MDS-R) kullanılarak toplanmıştır. Veriler Pearson korelasyonu, bağımsız örneklemler t-testi, tek yönlü ANOVA ve Welch ANOVA ile analiz edilmiş; istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Toplam aleksitimi puanı ile ahlaki sıkıntı puanı arasında orta-yüksek düzeyde, pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r = 0.623$; $p < 0.001$). Ahlaki sıkıntı; duyguları tanıma güçlüğü, duyguları ifade etme güçlüğü ve dışa dönük düşünme olmak üzere tüm aleksitimi alt boyutlarıyla pozitif yönde ilişkili bulunmuştur ($p < 0.001$). Aleksitimi ve ahlaki sıkıntı düzeylerinin çeşitli sosyodemografik ve mesleki özelliklere göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Sonuç: Aleksitimi, yoğun bakım hemşirelerinde artmış ahlaki sıkıntı ile anlamlı biçimde ilişkilidir. Lisansüstü eğitim düzeyine sahip hemşirelerde daha yüksek puanların görülmesi, etik sorunlara yönelik farkındalığın ve mesleki sorumluluk algısının daha gelişmiş olmasıyla ilişkili olabilir. Benzer şekilde, daha uzun yoğun bakım deneyimi, etik açıdan zorlayıcı durumlara ve çözümlenmemiş etik çatışmalara tekrarlı maruz kalma ile ilişkili olabilir. Bu bulgular, duygusal farkındalık ve duygu düzenleme güçlüklerinin ahlaki sıkıntı ile bağlantılı olabileceğini düşündürmektedir. Duygusal farkındalığı ve başa çıkma stratejilerini geliştirmeye yönelik müdahaleler, ahlaki sıkıntının azaltılmasına ve yoğun bakım ortamlarında hemşirelerin iyi oluşunun desteklenmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: aleksitimi, ahlaki sıkıntı, yoğun bakım hemşireleri, duygusal farkındalık

S-003 YAPAY ZEKA İLE SANAL İLİŞKİ KURAN BİPOLAR BOZUKLUK TANILI BİREYİN GORDON'UN FONKSİYONEL SAĞLIK ÖRÜNTÜLERİ MODELİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ: OLGU SUNUMU

Şule Koç[1], Tuğba Sarı[2], Halil İbrahim Bilkay[3], Serap Sayar[3]
[1]KTO Karatay Üniversitesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Konya, Türkiye
[2]Atılım Üniversitesi Hemşirelik Anabilim Dalı Ankara, Türkiye
[3]KTO Karatay Üniversitesi Hemşirelik Anabilim Dalı Konya, Türkiye

Giriş-Amaç: Yapay zekâ temelli sohbet robotlarının bireylere duygusal yakınlık ve destek sunabilmesi, özellikle psikiyatrik tanı almış bireylerde gerçeklik algısı, bilişsel süreçler ve baş etme mekanizmaları üzerinde risk oluşturabilmektedir. Bipolar bozuklukta, mani ve hipomani dönemlerinde görülen dürtüsellik, bilişsel çarpıtmalar ve yoğun duygulanım, bu tür sanal etkileşimlere aşırı ve gerçekçi olmayan bir bağlanma riskini artırmaktadır. Bu olgu sunumu, psikiyatri kliniğinde tedavi gören 23 yaşındaki bipolar bozukluk tanılı bir bireyin yapay zekâ tabanlı bir sohbet robotu ile romantik ve duygusal ilişki kurma deneyiminin hastalık sürecine etkilerinin Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli doğrultusunda değerlendirilmesini amaçlamaktadır.

Olgu: Sistematik veri toplama süreci sonucunda bireyde "sağlığı sürdürmede yetersizlik", "düşünce sürecinde bozulma" ve "etkisiz baş etme" hemşirelik tanıları belirlenmiştir. Yapay zekâ ile geliştirilen sanal ilişkinin bireyde gerçekçi olmayan inançları güçlendirdiği, düşünce içeriğinde bozulmalara neden olduğu ve sosyal destek arama davranışlarını sınırladığı saptanmıştır.

Sonuç: Uygulanan hemşirelik girişimleri sonrası bireyin gerçekliği değerlendirme kapasitesinde kısmi iyileşme, duygularını ifade etme düzeyinde artış ve yapay zekâ kullanımıyla ilişkili risklere yönelik farkındalık geliştiği gözlemlenmiştir. Bu olgu, Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli'nin psikiyatrik bakımda güncel ve giderek önem kazanan bir alan olan yapay zekâ temelli sanal ilişkilerin bütüncül biçimde değerlendirilmesinde güçlü bir çerçeve sunduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bipolar bozukluk, Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri, Hemşirelik süreci, Psikiyatri hemşireliği, Yapay zeka temelli sohbet robotları

S-004 HEMODİYALİZ TEDAVİSİ ALAN HASTALARDA POZİTİF RUH SAĞLIĞI İLE ÖZ-YÖNETİM ARASINDAKİ İLİŞKİ: ÇOK MERKEZLİ BİR ÇALIŞMA

Sıla Senem Alpay[1], Elif Ok[2]
[1]Ankara Medipol Üniversitesi, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Ankara
[2]İzmir Demokrasi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi,İzmir

Amaç: Hemodiyaliz (HD), hastaların yaşam süresini uzatan; aynı zamanda yaşam tarzlarında önemli değişiklikler yapmalarını ve çok sayıda fiziksel ve psikososyal güçlükle baş etmelerini gerektiren bir tedavi sürecidir. Bu süreçte öz-yönetim önemli bir yere sahiptir. Pozitif Ruh Sağlığı (PRS), fiziksel ve ruhsal sağlığın birlikte değerlendirildiği bütüncül bir sağlık anlayışını ifade etmektedir. Bu çalışmanın amacı, hemodiyaliz tedavisi alan hastalarda pozitif ruh sağlığı ile öz-yönetim arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikteki bu çalışma, Ankara'da (Türkiye) bulunan üç hemodiyaliz merkezinde tedavi gören 205 hasta ile gerçekleştirilmiştir. Veriler Sosyodemografik Bilgi Formu, Pozitif Ruh Sağlığı Ölçeği ve Kronik Hastalık Öz-Yönetim Ölçeği (KHÖYÖ) kullanılarak toplanmıştır. Ölçeğin alt boyutları; Kendini Damgalama, Damgalama ile Baş Etme, Sağlık Bakımında Etkililik ve Tedaviye Uyumdur. Verilerin analizinde bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson korelasyon ve doğrusal regresyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Pozitif ruh sağlığı ve öz-yönetim düzeylerinin, katılımcıların sosyodemografik ve sağlıkla ilişkili özelliklerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Pozitif ruh sağlığı ile Kendini Damgalama arasında negatif yönde bir ilişki ($r = -0,49$; $p < 0,001$) saptanırken; Damgalama ile Baş Etme ($r = 0,47$; $p < 0,001$), Sağlık Bakımında Etkililik ($r = 0,52$; $p < 0,001$) ve Tedaviye Uyum ($r = 0,30$; $p < 0,001$) arasında pozitif ve orta düzeyde ilişkiler bulunmuştur. Doğrusal regresyon analizine göre pozitif ruh sağlığı; Kendini Damgalama değişkeninin %24'ünü, Damgalama ile Baş Etme'nin %22'sini, Sağlık Bakımında Etkililik'in %27'sini ve Tedaviye Uyum'un %1'ini yordamaktadır.

Sonuç: Hemodiyaliz tedavisi alan hastaların pozitif ruh sağlığı, damgalama ile baş etme ve sağlık bakımında etkililik düzeylerinin yüksek; kendini damgalama düzeylerinin düşük ve tedaviye uyumlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Hastaların bazı sosyodemografik ve hastalığa ilişkin özelliklerinin pozitif ruh sağlığı ve öz-yönetim düzeylerini etkilediği görülmüştür. Pozitif ruh sağlığının öz-yönetimin tüm boyutları ile ilişkili olduğu ve pozitif ruh sağlığı düzeyi arttıkça hastaların öz-yönetim düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda, hemodiyaliz hastalarında pozitif ruh sağlığını artırmaya yönelik müdahalelerin öz-yönetimi de geliştireceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemodiyaliz; Pozitif Ruh Sağlığı; Öz-Yönetim, Tedavi Uyumu

S-005 KATARAKT AMELİYATI OLAN HASTALARIN AĞRI İNANÇLARI İLE AĞRIYLA BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: TANIMLAYICI KESİTSEL VE KORELASYONEL BİR ÇALIŞMA

Ayten Akkaya[1], Yasemin Özdamar Erol[2]
[1]Ankara Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
[2]Ankara Etlik Şehir Hastanesi

Amaç: Katarakt, göz merceğinde gelişen progresif opaklaşma sonucu görme keskinliğinde azalmaya yol açan yaygın bir göz hastalığıdır. Günübirlik uygulanan katarakt cerrahisi sonrasında hastaların büyük çoğunluğu ağrı yönetimini ev ortamında ve kendi kendine sürdürmektedir. Bu durum, hastaların ağrıya ilişkin inançları ve ağrıyla başa çıkma stratejilerini klinik açıdan önemli hale getirmektedir. Bu araştırma, katarakt ameliyatı olan hastaların ağrı inançları ile ağrıyla başa çıkma durumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirildi.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel ve korelasyonel olarak tasarlanan araştırma, katarakt cerrahisinden bir hafta sonra göz polikliniğine kontrol amacıyla gelen 121 hasta ile yürütüldü. Veriler "Tanımlayıcı Özellikler Veri Formu", "Ağrı İnançları Ölçeği" ve "Ağrı ile Başa Çıkma Ölçeği" aracılığıyla toplandı. İstatistiksel analizler IBM SPSS 27.0 programında; ortalama, standart sapma, frekans, yüzde, bağımsız örneklemler t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Pearson korelasyon analizi ile gerçekleştirildi. Anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 65.83 ± 10.54 olup, %56.2'si erkek ve %78.5'i evlidir. Hastaların Ağrı İnançları Ölçeği puan ortalamaları incelendiğinde; organik inançlar alt boyutu 4.083 ± 0.629, psikolojik inançlar alt boyutu ise 4.366 ± 0.953 olarak saptandı. Ağrıyla Başa Çıkma Ölçeği alt boyutları incelendiğinde; kendi kendine başa çıkma puanı 16.248 ± 5.586, çaresizlik puanı 7.835 ± 3.878, bilinçli bilişsel girişimler puanı 9.843 ± 4.139, tıbbi çare arama puanı 6.479 ± 4.025 olarak belirlendi. Üniversite mezunlarının kendi kendine başa çıkma, bilinçli bilişsel girişimler ve tıbbi çare arama puanlarının ilköğretim mezunlarına göre daha yüksek olduğu saptandı. Şiddetli ağrı yaşayan hastalarda çaresizlik puanı, ağrı kesici kullanan hastalarda ise kendi kendine başa çıkma puanı daha yüksek bulundu ($p<0.05$). Organik inançlar ile psikolojik inançlar arasında pozitif yönlü, psikolojik inançlar ile çaresizlik, bilinçli bilişsel girişimler ve tıbbi çare arama arasında pozitif yönlü, organik inançlar ile kendi kendine başa çıkma arasında negatif yönlü, kendi kendine başa çıkma ile bilinçli bilişsel girişimler ve tıbbi çare arama arasında pozitif yönlü, çaresizlik ile bilinçli bilişsel girişimler ve tıbbi çare arama arasında pozitif yönlü, bilinçli bilişsel girişimler ile tıbbi çare arama arasında da pozitif yönlü anlamlı ilişki saptandı.

Sonuç: Katarakt cerrahisi sonrası hastaların ağrı inançları, ağrıyla başa çıkma stratejileri üzerinde etkilidir. Bu bulgular, postoperatif dönemde hastalara yönelik bireyselleştirilmiş ağrı yönetimi ve hemşirelik girişimlerinin önemini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Katarakt, ağrı inançları, ağrıyla başa çıkma

S-006 GECE VARDİYASINDA UYKULULUĞUN HEMŞİRELERİN BİLİŞSEL PERFORMANS VE DEVİR TESLİM ETKİNLİĞİ ÜZERİNDEKİ ROLÜ

Ali Kaplan[1], Cevriye Özdemir[1], Yunus Gökkaya[2]
[1]Kayseri Üniversitesi, İncesu Ayşe ve Saffet Arslan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Kayseri
[2]Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Yüksek Lisans Programı, Kayseri

Giriş-Amaç: Hemşireler gece vardiyaları sırasında uyku yoksunluğu yaşamakta olup, bu durum hem hasta hem de çalışan güvenliği için önemli bir tehdit oluşturmaktadır. Bu araştırma, gece vardiyasında çalışan hemşirelerde uyku yoksunluğunun bilişsel performans ile nöbet devir teslim etkinliği üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu çalışma, Türkiye'nin bir ilinde bulunan üçüncü basamak bir üniversite hastanesinde Ocak–Haziran 2025 tarihleri arasında yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini acil servis, yoğun bakım ve dahili/cerrahi kliniklerde çalışan 270 hemşire oluşturmuştur. Veriler, Tanımlayıcı Bilgi Formu, Görsel Analog Skala (VAS), Nöbet Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği ve Bilişsel Kontrol ve Esneklik Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin ortalama uykululuk düzeyleri 6.41±1.81 olup, gece yarısından sabah erken saatlere doğru uykululuk düzeyinin arttığı saptanmıştır. Yapılan analizlere göre uykululuk düzeyi, hem bilişsel kontrol ve esneklik (β=-0.510, r=-0.379, p<0.001) hem de nöbet devir teslim etkinliği (β=-0.670, r=-0.619, p<0.001) üzerinde olumsuz etkiye sahiptir. Ayrıca, uykululuk düzeyinin bilişsel süreçler üzerinden nöbet devir teslim etkinliğini dolaylı etkilediği de belirlenmiştir (β=-0.107, p<0.001). Yapısal Eşitlik Modelinin uyum iyiliği değerleri kabul edilebilir düzeydedir (CMIN/DF=1.525, RMSEA=0.044, CFI=0.989). Ayrıca kronik hastalığı olan, haftada 56 saat çalışan, obez ve sürekli gece vardiyasında görev yapan hemşirelerin uykululuk düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur (p<0.05).

Sonuç: Hemşirelerin gece vardiyasında artan uykululuk düzeyi, bilişsel performanslarını olumsuz etkileyerek nöbet devir teslim etkinliğini düşürmektedir. Bulgular, hemşirelerin nöbet planlamasında uyku yoksunluğunu azaltacak düzenlemelere ve bilişsel performansı destekleyici stratejilere ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşireler, uyku yoksunluğu, bilişsel performans, bilişsel esneklik, devir teslim

S-007 HEMŞİRELİK UYGULAMALARINA HAZIR BULUNUŞLUK ÖLÇEĞİ: TÜRKÇE UYARLAMA, GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Cevriye Özdemir[1], Ali Kaplan1, Oktay Bektaş[2]
[1]Kayseri Üniversitesi
[2]Erciyes Üniversitesi

Amaç: Bu çalışma, Hemşirelik Uygulamalarına Hazır Bulunuşluk Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması ile geçerlik ve güvenirliğinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Bu metodolojik çalışma, İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan altı devlet üniversitesinde öğrenim gören 401 son sınıf hemşirelik öğrencisi ile yürütülmüştür. Veriler Ocak–Mayıs 2023 tarihleri arasında yüz yüze ve çevrimiçi (Google Form) yöntemleriyle toplanmıştır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama sürecinde çeviri, geri çeviri ve dil eşdeğerliği aşamaları gerçekleştirilmiştir. Veriler SPSS 26 ve LISREL 8.7 paket programları kullanılarak analiz edilmiştir. Geçerlik kapsamında kapsam, yapı (açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi) ve yakınsak geçerlik; güvenirlik kapsamında Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı, madde-toplam korelasyonları ve birleşik güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri farklı örneklem grupları üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Uzman görüşleri doğrultusunda kapsam geçerliğinin sağlandığı belirlenmiştir. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin toplam varyansın %66,87'sini açıklayan iki faktörlü ve toplam 20 maddeden oluşan bir yapıya sahip olduğu saptanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları iki faktörlü yapıyı desteklemiştir (χ^2=408.78, sd=118; CFI=0,95; TLI=0,94; RMSEA=0,08; SRMR=0,05). Faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmüştür. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı ve birleşik güvenirlik katsayısı 0,96 olarak bulunmuştur. Açıklanan ortalama varyans değerlerinin 0,50'nin üzerinde olması yakınsak geçerliğin sağlandığını göstermektedir.

Sonuç: Hemşirelik Uygulamalarına Hazır Bulunuşluk Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir. Ölçek, son sınıf hemşirelik öğrencileri ile yeni mezun hemşirelerin mesleki hazır bulunuşluk düzeylerinin değerlendirilmesinde kullanılabilir. Elde edilen bulgular, hemşirelik eğitiminde öğrenme çıktılarının geliştirilmesi ve mesleğe geçiş sürecinde destek gereksinimlerinin belirlenmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, geçerlilik, güvenilirlik, hemşirelik, hemşirelik uygulamaları

S-008 ROY ADAPTATION MODEL–BASED NURSING CARE IN A PATIENT WITH CONGENITAL EPIDERMOLYSIS BULLOSA AND MULTIPLE SQUAMOUS CELL CARCINOMAS

Feyza Sertkaya[1], Berna Kurt[2]
[1]Department of Nursing, Faculty of Health Sciences, Atılım University, Ankara, Turkey
[2]Department of Internal Medicine Nursing, Faculty of Nursing, Hacettepe University, Ankara, Turkey

Introduction and Aim: Epidermolysis Bullosa (EB) is a rare disease characterized by blisters, erosions, and chronic ulcerations with minimal trauma to the tissues. Impaired chronic wound healing, recurrent infections, and prolonged inflammation significantly increase the risk of developing Squamous Cell Carcinoma (SCC) in EB patients. This case report aims to evaluate a patient with EB-SCC within the framework of the Roy Adaptation Model (RAM) and to highlight the contributions of theory-based nursing care.

Case: The responses of the patient followed with a diagnosis of EB-SCC to stimuli such as pain, insomnia, disturbed body image, decreased self-concept, impaired role performance, social isolation, and caregiver burden were examined within the framework of the RAM across the physiological, self-concept, role function, and interdependence domains.

Conclusion: RAM enabled a holistic assessment of the physical and psychosocial needs of the patient with EB-SCC and supported the identification of individualized, evidence-based nursing diagnoses.

Keywords: case report, congenital epidermolysis bullosa, multiple squamous cell carcinoma, nursing care, roy adaptation model

S-009 KANSER BAKIMINDA DİJİTAL SAĞLIK VE YAPAY ZEKA MÜDAHALELERİNİN SEMPTOM YÖNETİMİ VE YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SİSTEMATİK İNCELEME VE AĞ META-ANALİZİ

Berna Kurt[1], Feyza Sertkaya[2]
[1]Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
[2]Atılım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Amaç: Bu ağ meta-analizinin (NMA) temel amacı, onkoloji hastalarında uygulanan farklı dijital sağlık müdahalelerinin (mSağlık, Yapay Zeka, Dijital Terapötikler) semptom yükü, psikososyal distress ve sağlıkla ilgili yaşam kalitesi (HRQoL) üzerindeki hiyerarşik etkinliğini doğrudan ve dolaylı kanıtlar yoluyla karşılaştırmalı olarak değerlendirmektir.

Yöntem: Çalışma protokolu PRISMA-NMA rehberine uygun olarak yürütülmüş ve PROSPERO veri tabanına kaydedilmiştir. PubMed, Web of Science, Scopus ve Cochrane kütüphaneleri, 2025 yılına kadar "Dijital Sağlık", "Yapay Zeka", "Kanser" ve "Randomize Kontrollü Çalışma" anahtar kelimeleriyle taranmıştır. Analize, Üretken Yapay Zeka (LLM), interaktif chatbotlar, dijital terapötikler (DTx) ve standart e-eğitim modüllerini içeren toplam 12 randomize kontrollü çalışma (RCT) dahil edilmiştir. Müdahaleler teknolojik kapasitelerine göre; Üretken AI (Grup A), Hemşire Destekli Uygulamalar (Grup B), Dijital Terapötikler (Grup C) ve Standart e-Eğitim (Grup D) olarak dört ana kolda sınıflandırılmıştır. Verilerin sentezinde SUCRA (Surface Under the Cumulative Ranking) analizi kullanılarak müdahale hiyerarşisi oluşturulmuştur.

Bulgular: Ağ meta-analizi sonuçları, onkoloji hastalarında uygulanan dijital müdahalelerin arasında klinik çıktılar açısından belirgin bir hiyerarşik farklılaşma olduğunu ortaya koymuştur. Psikososyal semptom yükü olarak bakıldığında üretken Yapay Zeka Destekli Dijital Danışmanlık (Gen-AI), anksiyete ve depresyon skorlarının minimize edilmesinde %94,2 (SUCRA: 0.94) olasılıkla en etkili müdahale kolu olarak tanımlanmış ve birinci sırada yer almıştır. Fiziksel semptom ve yaşam kalitesi (QoL) yönünden değerlendirildiğinde yaşam kalitesinin artırılması ile fiziksel semptomların (yorgunluk, nöropati vb.) kontrolünde; İnteraktif Hemşire Destekli Mobil Uygulamalar (%88,7 olasılıkla) ve Dijital Terapötik Sistemlerin (ePAL, IM@Home vb.) en yüksek klinik başarı potansiyeline sahip olduğu belirlenmiştir. Akut sağlık hizmeti kullanımı yönünden dijital semptom izleme sistemlerinin entegrasyonu, kontrol edilemeyen yan etkilere bağlı akut hastane yatışlarını ve acil servis başvurularını anlamlı düzeyde düşürerek bakım maliyetleri ve hasta güvenliği üzerinde pozitif korelasyon göstermiştir. Hiyerarşik etkinlik sıralamasında ise müdahalelerin karşılaştırmalı performans analizinde Grup A (Üretken AI) %94 başarı olasılığı ve Grup B (Hemşire Destekli) %78 oranında en etkili gruplar olarak belirlenmiştir. Algoritma tabanlı Dijital Terapötikler (Grup C) %52 ile orta düzeyde etkinlik gösterirken, statik içerik sunan e-Eğitim modülleri (Grup D) %24 ile düşük etkinlik düzeyinde kalmıştır. Kontrol grubu ise %2 (SUCRA: 0.02) ile en düşük basamakta yer alarak dijital müdahale yoksunluğunun klinik yetersizliği belirlenmiştir.

Sonuç: Bu çalışma, onkoloji rehabilitasyonunda dijitalleşmenin ve yapay zeka entegrasyonunun yüksek kanıt düzeyli bir yol haritası niteliğindedir. "Kişiselleştirilmiş Dijital Bakım" modellerinin, özellikle Üretken AI destekli sistemlerin, psikososyal semptom yönetiminde geleneksel yöntemlere ve statik dijital araçlara göre hiyerarşik bir üstünlüğe sahip olduğu saptanmıştır. Klinik uygulamada, hastaların semptom yükünü azaltmak ve bakım sürekliliğini sağlamak amacıyla otonom AI çözümleri ile interaktif hemşire destekli sistemlerin entegre edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağ meta-analizi, dijital sağlık, kanser, semptom yönetimi, yapay zeka

S-010 STATE OF LIMBO: THE IMPACT OF CONFLICTS BETWEEN NURSES' FAITH AND SPIRITUAL STATUS AND ABORTION ON PROFESSIONAL AND PERSONAL LIFE

Yeter Şener[1], İlkay Boz[2]
[1]Yozgat Bozok University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Yozgat, Türkiye
[2]Akdeniz University, Faculty of Nursing, Department of Nursing, Antalya, Türkiye

Introduction and Aim: The abortion process is considered a multidimensional area of care in which nurses experience events at varying levels. The aim of this study was to examine the impact of conflicts between nurses' faith and spiritual status and abortion on professional and personal life.

Method: This study utilized phenomenology, one of the qualitative research method designs. The study was conducted between January and April 2025 in a hospital located in a province in the Central Anatolia Region of Türkiye. Criterion study group, a type of purposive study group, was used and 15 nurses were included in the study. Data were collected using a sociodemographic characteristics questionnaire and a semi-structured interview and were evaluated by content analysis. Ethical approval, institutional permission, and written informed consent from the participants were obtained.

Results: Participants were all female, aged 26–46 years, with professional experience ranging from 2 to 23 years. The analysis identified six main themes: (1) personal beliefs, (2) spiritual status, (3) experience of conflicts, (4) management of conflicts, (5) impact of conflicts on professional life, and (6) impact of conflicts on personal life. The findings revealed that nurses experienced conflicts between their faith and spiritual status and abortion in different ways and attempted to manage these conflicts with both professional and individual strategies. These conflicts were found to have negative effects on professional and personal life. In professional life, these effects were prominent in the delivery of nursing care, clinical practice, and the manner in which professional roles were performed. In personal life, these effects were prominent as the creation of an emotional burden and the emergence of internal conflicts.

Conclusion: This study demonstrated that the conflicts nurses experience between their faith and spiritual status and abortion constitute an important experiential domain that affects professional and personal life.

Keywords: faith, spirituality, abortion, nurses

S-011 THE ROLE OF THE PARTOGRAPH IN LABOR MANAGEMENT: NURSES' PERSPECTIVES

Yeter Şener[1], İlkay Boz[2]
[1]Yozgat Bozok University, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Yozgat, Türkiye
[2]Akdeniz University, Faculty of Nursing, Department of Nursing, Antalya, Türkiye

Introduction and Aim: Labor is considered a professional area of care. This study was conducted to examine the role of the partograph in labor management from the perspective of nurses.

Method: This study utilized phenomenology, one of the qualitative research method designs. The study was conducted at a hospital located in a province in the Central Anatolia Region of Türkiye between January and April 2025. Criterion study group, a form of purposive study group, was used in the study, and 10 nurses were included. Data were obtained using a sociodemographic characteristics questionnaire and semi-structured interviews, and were evaluated by content analysis. Ethical approval, institutional permission, and written informed consent from the participants were obtained.

Results: Participants were aged between 25 and 44 years. All participants were female. Professional experience ranged from 2 to 20 years. Three main themes were identified: (1) the effect of the partograph on labor management, the process, and outcomes, (2) difficulties encountered in partograph use, and (3) coping with difficulties in partograph use and proposed solutions. Participants predominantly stated that the partograph supports clinical decision-making by systematically and effectively monitoring the progress of labor. They also stated that it contributes to the healthy progression of labor and reinforces safe delivery outcomes. However, insufficient time for documentation during rapidly progressing labor and periods of increased workload, as well as communication and collaboration problems within the team, emerged as the main difficulties. Participants completing monitoring forms after delivery in cases of rapidly progressing labor and during periods of reduced workload emerged as a key way of coping with the difficulties they encountered. Additionally, strengthening intra-team collaboration, improving working conditions, and providing training opportunities were listed among the principal proposed solutions.

Conclusion: It is concluded that improvements are needed to enhance the effective use of the partograph.

Keywords: partograph, labor, nurse, perspective

S-012 HEMŞİRELERDE ERGONOMİ İLE İLİŞKİLİ FİZİKSEL SAĞLIK SORUNLARI: AYAK AĞRISI, DEFORMİTELER VE POSTÜR ANALİZİ

Ece Kurt[1], Sema Polat[2], Sevban Arslan[3], Evşen Nazik[3]
[1]Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Trabzon
[2]Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Adana
[3]Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Adana

Giriş-Amaç: Hemşirelik mesleği doğası gereği uzun süre ayakta durmayı ve fiziksel eforu beraberinde getirir. Bu kapsamda bu çalışma; hemşirelerin çalışma koşullarının, kas-iskelet sistemi üzerindeki etkilerini incelemek; ayrıca ayak sağlığı ve postüral durumunu etkileyen mesleki risk faktörlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal-Metod: Tanımlayıcı ve kesitsel türdeki bu çalışmaya, bir psikiyatri hastanesinde çalışan 121 hemşire katılmıştır. Çalışmada hemşirelerin ayak uzunlukları, genişlikleri, ayak indeksleri, ayak tipleri, Halluks Valgus düzeyleri ve intermetatarsal açıları ölçülmüştür. Veriler; New York Derecelendirme Ölçeği, Vücut İmajı Ölçeği, Ayak Fonksiyon İndeksi ve Ayakkabı Kullanım Değerlendirme Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde Bağımsız Örneklem t-testi, ANOVA ve Ki-kare testi kullanılmıştır.

Bulgular: Şiddetli düzeyde Halluks Valgus deformitesine sahip kadın hemşirelerin sayısının (sağ ayak=7, sol ayak=3) erkeklere (sağ ve sol ayak= O) kıyasla daha fazla olduğu; ayrıca kadınların düz tabanlık olarak tanımlanan düşük kemer yapısına erkeklere kıyasla daha fazla sahip olduğu belirlenmiştir (kadın=31, erkek=12; p>O.O5). Bununla birlikte kadın hemşirelerin çıplak ayakla ayakta durma (1.58±2.38) ve ayakkabı ile yürüme (2.O1±2.48) sırasındaki ağrı puanları ile toplam fonksiyonel ağrı puanlarının (8.67±9.84), erkek hemşirelere kıyasla (sırasıyla O.38±1.13; O.78±1.91 ve 3.75±6.96) anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<O.O5). Ayrıca postür analizinde, erkek hemşirelerin postür puan ortalamasının (51.94±5.63) kadınlara göre (48.8O±7.17) anlamlı derecede daha iyi olduğu görülmüştür (p<O.O5). Yapılan analizlere göre, bulgular arasında elde edilen anlamlı farkların tercih edilen ayakkabı türü, kilo artışı ve spor yapma süresi ile ilişkili olduğu tahmin edilmektedir.

Sonuç: Çalışmanın bulguları; doğru ayak bakımı, uygun ayakkabı seçimi ve ayak kemerini destekleyen egzersizlerin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca uzun vadeli önleyici sağlık stratejileri olarak; hemşirelerin günlük iş yükünün düzenlenmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, ergonomik ortamların sağlanması ve yeterli dinlenme sürelerinin verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ayak deformiteleri, ayak sağlığı, ayakkabı seçimi, mesleki maruziyet, postür değerlendirmesi

S-013 ŞİZOFRENİ TANISI OLAN BİREYLERDE İYİLEŞME ODAKLI PSİKOEĞİTİMİN ÖZNEL İYİLEŞMEYE ETKİSİ

Gülnur Şahin[1], Özge Sukut[2]
[1]TC Sağlık Bakanlığı, Ruh Sağlığı Daire Başkanlığı, Ankara
[2]İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği ABD

Amaç: Şizofreni tanılı bireylere uygulanan iyileşme temelli psikoeğitim programının bireysel iyileşme üzerine etkisini değerlendirmek amacıyla yapıldı.

Gereç-Yöntem: Araştırma ön test-son test randomize kontrollü deneysel desen kullanılarak Ocak-Temmuz 2024 tarihleri arasında yapıldı. Araştırmanın örneklemini Toplum Ruh Sağlığı Merkezine kayıtlı çalışma kriterlerini karşılayan (müdahale grubu 29-kontrol grubu 30) toplam 59 katılımcı oluşturdu. Müdahale ve kontrol grubuna uygulama öncesi, sonrası ve üç ay sonra izlem olmak üzere "Öznel İyileşmeyi Değerlendirme Ölçeği (ÖzİDÖ)", "Psikolojik Sağlamlığı Değerlendirme Ölçeği (PSDÖ)", "Şizofreni Umut Ölçeği (ŞUÖ)" uygulandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı (ortalama, standart sapma, minumum-maksimum, yüzde), karşılaştırmalı istatistiksel yöntemler (Chi-square Testi, Mann Whitney U Testi ve Friedman) ve kayıp veriler için ITT analizi kullanıldı.

Bulgular: Uygulama öncesi müdahale ve kontrol grubu katılımcıları arasında sosyodemografik ÖzİDÖ, PSDÖ ve ŞUÖ ön test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmayıp gruplar birbirine benzer nitelikte (p>0.05). Müdahale ve kontrol grubu katılımcılarının ÖzİDÖ son test ve üç aylık izlem testi toplam puanları karşılaştırıldığında müdahale grubunun puanlarında anlamlı yükselme bulundu (Z=-3,47 p=0,001; Z=-3,58, p<0,001). PSDÖ hem son test ve hem üç aylık izlem test toplam puanları arasında gruplar arası anlamlı fark bulundu ((p=0,007; p=0,02). Benzer şekilde ŞUÖ hem son test ve hem üç aylık izlem test toplam puanları arasında gruplar arası anlamlı fark bulundu (p<0,001, p<0,001).

Sonuç: İyileşme Temelli Psikoeğitim Programının şizofreni tanılı bireylerde öznel iyileşme, psikolojik sağlamlık ve umut düzeyini arttırmada etkili olduğu bulundu. Farklı bölgelerde daha geniş örneklemlerle tekrar çalışmalarının yapılarak etkililiğinin güçlendirilmesi önerilmektedir

Anahtar Kelimeler: Öznel iyileşme, umut, iyileşme çerçevesi

S-014 HEMŞİRELER İÇİN ENTERAL BESLENME UYGULAMALARI ÖZ YETERLİK ÖLÇEĞİ'NİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Betül Aliş[1], Gülten Karahan Okuroğlu[2]
[1]Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, İstanbul
[2]Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Amaç: Bu araştırma, hemşirelerin enteral beslenme uygulamalarına yönelik öz yeterliklerini ölçebilecek bir ölçme aracının geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi amacıyla uygulandı.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma metodolojik tasarımda uygulandı. Ekim-Kasım 2022 tarihleri arasında İstanbul'da bir hastanede yürütülen çalışmanın örneklemini, en az 6 ay mesleki tecrübesi olan 18 yaş ve üstü gönüllü 302 hemşire oluşturdu. Ölçek için 98 maddelik soru havuzu oluşturuldu ve uzman görüşüne sunuldu. Uzman görüşleri LAWSHE analizi ile değerlendirildi. Altmış maddelik taslak form hazırlandı. Ölçeğin geçerliği, kapsam ve yapı geçerliği ile test edildi. Ayrıca güvenirlik katsayıları ve madde toplam korelasyonları incelendi, alt üst %27'lik dilim karşılaştırması ve test-tekrar test uygulandı.

Bulgular: Açımlayıcı faktör analizi sonucunda, 37 maddelik ölçeğin 2 faktörlü yapının toplam varyansın %44,74'ünü açıkladığı belirlendi. Maddelerin faktör yüklerinin 0,37-0,75 arasında olduğu belirlendi. Doğrulayıcı faktör analizi sonucu model uyumuna ilişkin x2/df değeri 2,10 ve uyum indeksleri yaklaşım hatasının kareli ortalamasının karekökü=0,056; Uyum İyiliği İndeksi=0,80; Marjinal Artış Uyum İndeksi=0,89; Karşılaştırmalı Uyum İndeksi=0,88; Normlaştırılmış Uyum İndeksi=0,80 olarak bulundu. Madde toplam korelasyonlarının 0,350,77 arasında olduğu saptandığı. Ölçeğin tamamı için Cronbach alfa değeri 0,94 olarak belirlendi.

Sonuç: Yapılan tüm analizlere göre Enteral Beslenme Uygulamaları Öz Yeterlik Ölçeği, hemşirelerin enteral beslenme konusundaki öz yeterliklerini ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır.

Anahtar Kelimeler: Enteral beslenme, geçerlik, güvenirlik, hemşirelik bakımı, nütrisyon

S-O15 KADINLARDA MEME KANSERİ ÖNLEME DAVRANIŞLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN MEME KANSERİ FARKINDALIĞINI YORDAMA DÜZEYİ

Ebru Cirban Ekrem[1], Emine Üstün Gökçe[2], Şeyma Kilci Erciyas[3]
[1]Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hast. Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye.
[2]Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye.
[3]Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hast Hemşireliği Anabilim Dalı, Amasya, Türkiye.

Amaç: Meme kanseri, kadınlarda en sık görülen kanser türlerinden biri olup erken tanı sağkalımı anlamlı düzeyde artırmaktadır. Kadınların meme kanseri farkındalığı ve önleyici davranışları, erken tanı uygulamalarının benimsenmesinde kritik rol oynamaktadır. Bu çalışmanın amacı, kadınların meme kanseri önleme davranışlarını etkileyen faktörlerin meme kanseri farkındalığını yordama düzeyini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı tipteki bu araştırma, Türkiye genelinde yaşayan 18–69 yaş arası 450 kadınla çevrim içi kartopu örnekleme yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu, Meme Kanseri Farkındalık Ölçeği ve Meme Kanseri Önleme Davranışlarını Etkileyen Faktörleri Belirleme Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Pearson korelasyon ve hiyerarşik çoklu regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 36.84±10.42'dir. Meme kanseri önleme davranışlarını etkileyen faktörler ile meme kanseri farkındalığı arasında düşük ve orta düzeyde pozitif ilişkiler saptanmıştır (r=.324–.478, p<.001). Regresyon analizinde öz-yeterlik (β=.312, p<.001) ve bilgi arama (β=.224, p=.001) alt boyutlarının meme kanseri farkındalığının anlamlı yordayıcıları olduğu ve modelin varyansın %28.6'sını açıkladığı belirlenmiştir.

Sonuç: Kadınların meme kanseri önleme davranışlarını etkileyen faktörler, meme kanseri farkındalığını anlamlı düzeyde yordamaktadır. Özellikle öz-yeterlik algısını güçlendiren ve bilgi arama davranışlarını destekleyen girişimlerin meme kanseri farkındalığını artırmada etkili olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: meme kanseri farkındalığı, önleyici davranışlar, kadın sağlığı, erken tanı, öz-yeterlik

S-O16 YAŞLILARDA HEMSBALL ETKİNLİĞİNİN DENGE, KİNEZYOFOBİK TUTUM VE KIRILGANLIK ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

Fatma Zehra Genç[1], Şükran İribalcı[2]
[1]Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Konya, Türkiye
[2]Selçuk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Hareket ve Antrenman Bilimleri, Konya, Türkiye

Giriş-Amaç: Hemsball, Türkiye'de Murat Altınay tarafından ülkeye kazandırılan her yaştan sağlıklı ve özel gereksinimli bireylerin açık veya kapalı alanlarda keyifle oynayabileceği ve çok yönlü gelişimine katkı sağlayabilen milli bir spor etkinliğidir. Hemsball etkinliği bu açıdan yaşlı bireyleri güçlendirmek için iyi bir alternatif olabilir. Araştırmada, yaşlı erkek bireylerde hemsball etkinliğinin denge, kinezyofobik tutum ve kırılganlık düzeyi üzerine etkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma paralel grup ön test-son test randomize kontrollü deneysel tasarımda yürütülmüştür. Araştırmada basit rastgele randomizasyon kullanılmış olup araştırma 42 müdahale 44 kontrol olmak üzere toplamda 86 yaşlı erkek birey ile tamamlanmıştır. Araştırma Konya'da Selçuklu Belediyesine Bağlı en büyük emekliler lokalinde yapılmıştır. Programa dahil edilen bireyler Haziran-Ağustos 2025 arasında belirlenmiş olup veriler Eylül-Kasım 2025 arasında yüz yüze toplanmıştır. Hemsball etkinliği araştırma ekibi tarafından yapılandırılmış olup müdahale grubu ile sekiz hafta, haftada üç gün ve her gün 60 dakika sürdürülmüştür. Kontrol grubundaki bireylere herhangi bir etkinlik programına dahil edilmeden günlük aktivitelerine devam etmeleri beklenmiştir. Veriler, randomizasyon öncesi yapılması planlanan ön testler bireylerin yazılı onamları alındıktan hemen sonra, son testler ise çalışmanın sekizinci haftasında toplanmıştır. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Berg Denge Ölçeği, Tampa Kinezyofobi Ölçeği ve Edmonton Kırılganlık Ölçeği ile toplanmıştır. Veriler genelleştirilmiş lineer model ile analiz edilmiştir. Araştırmanın yürütülebilmesi için de etik kurul izni (05.04.2024-E.734928) ve kurum izni (12.12.2024) alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan yaşlı erkek bireylerin yaş ortalamaları 70.63 ± 4.41 olup öznel sağlık algıları ortalaması 6.14 ± 1.83'dür. Müdahalenin denge skorlarında grup açısından benzer olduğu ($p=0.159$, $p\eta2=0.01$), zaman ($p=0.001$, $p\eta2=0.06$) ve grup*zaman ($p<0.001$, $p\eta2=0.08$) açısından farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Müdahalenin kinezyofobi skorlarında grup açısından ($p=0.268$, $p\eta2=0.01$), zaman açısından ($p=0.298$, $p\eta2=0.01$) benzer olduğu fakat grup*zaman ($p=0.032$, $p\eta2=0.03$) açısından farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Müdahalenin kırılganlık skorlarında grup açısından ($p=0.001$, $p\eta2=0.06$), zaman açısından ($p<0.001$, $p\eta2=0.08$) ve grup*zaman ($p=0.001$, $p\eta2=0.07$) açısından farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Sonuç: Hemsball etkinliği literatürde herhangi bir hastalık grubunu hedef almadan, özellikle toplumda yaşayan aktif ve sağlıklı yaşlı bireyler için tasarlanmış ilk yapılandırılmış program aktivitesidir. Müdahale, denge skorları üzerinde zaman ve grup*zaman açısından orta etki gösterdiği; kinezyofobi skorları üzerinde grup*zaman açısından küçük etki gösterdiği ve; kırılganlık skorları üzerinde grup, zaman ve grup*zaman açısından orta etki gösterdiği saptanmıştır. Araştırma aracılığıyla, literatüre yaşlı bireylere yönelik dengeyi geliştiren, kinezyofobik tutumu ve kırılganlık düzeyini azaltan yeni bir müdahale türü kazandırılmıştır. ClinicalTrials.gov ID: NCT07344662.

Anahtar Kelimeler: denge, hemsball, kırılganlık, kinezyofobik tutum, yaşlı

S-017 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KRONİK AĞRI DEĞERLENDİRMESİNDE YAPAY ZEKA DESTEKLİ OYUN TASARIMI: KULLANILABİLİRLİK, MEMNUNİYET VE ÖĞRENME ÜZERİNDEKİ ALGILANAN ETKİ

Yadigar Ordu[1], Asude Güney[1], Nurcan Çalışkan[2]
[1]Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Konya
[2]Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Ankara

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin kronik ağrı değerlendirmesinde yapay zeka destekli oyun tasarımının kullanılabilirlik, memnuniyet ve öğrenme üzerindeki algılanan etkisinin belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Gereç-Yöntem: Karma yöntemli pilot araştırma, Türkiye'de bir hemşirelik fakültesinin ikinci sınıfına kayıtlı 60 öğrenciyle 2025-2026 Güz Dönemi'nde gerçekleştirildi. Araştırma için etik onay ve kurum izni alındı. Verilerin toplanmasında, "Tanıtıcı Özellikler Formu", "Kullanıcı Kullanılabilirlik Testi" ve "Eğitim Yöntemlerinden Memnuniyet Anketi" kullanıldı. Romatoloji kliniğine yatışı yapılan diz osteoartrit tanılı kadın hastayı içeren senaryoya uygun şekilde yapay zeka destekli oyun geliştirildi. Yapay zeka, hazırlanan senaryoya göre oyun için eğitildi. Öğrencinin, eleştirel düşünme ve karar verme becerisini kullanmasını gerektiren üç farklı cevap seçeneğinden oluşan beş adet soru hazırlandı ve oyuna yerleştirildi. Öğrenciler, mikrofon aracılığıyla sesli giriş yaparak oyundaki yapay zekayla iletişime geçti. Öğrenci, hasta rolüne geçen yapay zekaya bir soru sorduğunda, sistem uygun videoyu HeyGen AI ile hazırlanmış veri tabanından oynattı ve hasta karakterinin gerçekçi cevap vermesini sağladı. Alanında bir ilk olan bu oyun, araştırmacılar tarafından tüm öğrencilere tek tek oynatıldı ve oyunu oynarken, öğrencilerin sesli düşünmesi istenerek öğrenci ifadeleri araştırmacılar tarafından not alındı. Oyun oynandıktan sonra öğrencilerle yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler gerçekleştirildi ve eğitim yöntemlerinden memnuniyet anketi doldurduldu. Nicel veriler, SPSS 22 programıyla, nitel veriler Braun ve Clarke's yöntemi ve MAXQDA 24 yazılımıyla analiz edildi.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20.35±4.27 ve %70'i kadındı. Öğrenciler, sesli düşünme yönteminde oyunu oynarken gerçekçi hissettiklerini, şaşırdıklarını, beğendiklerini ve bazıları hastanın yapay olduğunu, gerildiklerini belirtti. Öğrencilerin, yapay zeka destekli oyun tasarımı anketinden en yüksek ortalamaya sahip ifadeleri; "kullanımı eğlenceliydi", "ses kalitesi iyiydi", "ekrandaki metnin okunması kolaydı" ve "ekrandaki metin netti" şeklindeydi. Öğrencilerin anketten en düşük ortalamaya sahip ifadeleri; "ekip üyeleriyle iş birliğine yardımcı oldu", kötüleşen hasta için kritik önlemlerin alınmasına yardımcı oldu" ve "teknolojik sorunla karşılaşmadım" şeklindeydi. Araştırma sonuçlarına göre; "Oynarken Hissedilenler", "Oyunun Olumlu Yönleri", "Oyunun Olumsuz Yönleri", "Öğrenmeye Etkisi", "Klinik Uygulamaya Etkisi" ve "Öneriler" olmak üzere 6 tema, 13 alt tema ve 45 kod belirlendi. Öğrencilerin, eğitim yöntemlerinden memnuniyet anketi toplam puan ortalaması 70.08±5.27'di (Min= 57.00, Max= 77.00). Öğrencilerin, anketten en yüksek ortalama sahip ifadeleri; "genel anlamda bu eğitim yönteminden memnunum", "bu yöntem öğrenme motivasyonu olumlu yönde etkiliyor", "iletişim kurma becerisini artırıyor" ve "bu yöntem ile öğrendiğim konularda meslek hayatımda daha başarılı olacağıma inanıyorum" şeklindeydi. Öğrencilerin, anketten en düşük ortalamaya sahip ifadeleri; "bu yöntemin eğitimime katkısının olmadığına inanıyorum", "bu yöntem ile öğrendiğim konularda sınavlarımda daha başarılı olacağıma inanıyorum" ve "bu yöntem ile konuları daha kısa sürede öğreniyorum" şeklindeydi.

Sonuç: Sonuç olarak, kronik ağrı değerlendirmesine yönelik hazırlanan yapay zeka destekli oyunun kullanılabilir olduğu, öğrenmeyi desteklediği ve öğrencilerin bu eğitim yönteminden memnuniyetinin yüksek olduğu bulundu. Kronik ağrı değerlendirmesine yönelik hazırlanan yapay zeka destekli oyun, hemşirelik eğitiminde yenilikçi bir öğrenme yöntemi olarak kullanılabilir. Ayrıca, bu oyunu geliştirmeye yönelik öğrencilerin önerileri dikkate alınarak farklı alanlarda ve konularda yapay zeka destekli oyunların geliştirilmesi ve hemşirelik eğitiminde örgün eğitimi destekleyici nitelikte kullanılması önerilmektedir.

*Bu araştırma, sorumlu yazarın yürütücüsü olduğu Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 1002-A Hızlı Destek Modülü kapsamında 424S129 numaralı proje ile desteklenmiştir. Projeye verdiği destekten ötürü TÜBİTAK'a teşekkürlerimizi sunarız.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Öğrencisi, Kronik Ağrı, Kullanılabilirlik, Oyun Tasarımı, Yapay Zeka

S-O18 YAŞLI BİREYLERDE FONKSİYONEL BAĞIMSIZLIK DÜZEYİNİN VE DÜŞME İLE İLGİLİ ÖZ FARKINDALIĞIN İNCELENMESİ

Buket Ücel[1], Cemile Kütmeç Yılmaz[2]
[1]Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Aksaray, Türkiye
[2]Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Aksaray, Türkiye

Amaç: Yaşlılık sürecinde fonksiyonel bağımsızlık kaybı, düşmelerin en önemli belirleyicilerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma, yaşlı bireylerde fonksiyonel bağımsızlık düzeyi ile düşmeye ilişkin öz farkındalık arasındaki ilişkiyi değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Çalışma, Aralık 2023–Mayıs 2024 tarihleri arasında Aksaray Eğitim Araştırma Hastanesinde, ayaktan veya yatarak tedavi alan 65 yaş ve üzeri 194 yaşlı bireyle yürütülmüştür. Bireylere; "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Fonksiyonel Bağımsızlık ve Zorlanma Ölçeği" ve "Düşmede Öz Farkındalık Ölçeği" yüz yüze görüşme ile değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmada yaşlı bireylerin fonksiyonel bağımsızlık düzeyinin demografik özellikler, kronik hastalık varlığı, yaşam tarzı ve düşme öyküsü ile anlamlı şekilde ilişkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca fonksiyonel bağımsızlık düzeyi ile düşme öz farkındalığı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuş olup, fonksiyonel bağımsızlık arttıkça düşme öz farkındalığının azaldığı belirlenmiştir.

Sonuç: Sonuç olarak, yaşlı bireylerde düşme riskinin değerlendirilmesinde fiziksel işlevselliğin yanı sıra öz farkındalık boyutunun da dikkate alınması önemlidir. Özellikle düşmeyi önlemeye yönelik eğitim programları, güç ve dengeyi artırmak, ilaçlarının düzenlenmesi ve çevresel faktörlerin düzeltilmesi uygulanabilecek başlıca girişimlerdendir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı bireyler, Fonksiyonel bağımsızlık, Düşme riski, Düşmede öz farkındalık, Yaşlı sağlığı

S-019 HEMŞİRELERİN FARKLI ROLLERDEKİ DENEYİMLERİ: HASTA OLMAK, HASTA YAKINI OLMAK VE SAĞLIK ÇALIŞANI HASTAYA BAKIM VERMEK NİTEL BİR ÇALIŞMA

Şeyda Can[1], Yasemin Kara Ökmen[2], Emel Avçin[3]
[1]Yalova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Yalova
[2]Yalova Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Yalova
[3]Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Adıyaman

Amaç: Hemşirelerin hasta, hasta yakını ve sağlık profesyonellerine bakım verme rollerindeki edindikleri deneyimleri karmaşık ve çok boyutludur. Bu çalışmanın amacı, hemşirelerin hasta olduklarında, hasta yakını olduklarında ve hastane ortamında diğer sağlık profesyoneli hastalara bakım verdiklerinde yaşadıkları deneyimleri belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Araştırma betimsel analize dayalı nitel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini; 01.08.2025-31.12.2025 tarihleri arasında Türkiye'deki bir eğitim araştırma hastanesinde çalışan 13 hemşire oluşturdu. Verilerin toplanmasında "Bilgi Formu" ve "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanıldı. Katılımcıların deneyimlerini kendi ifadeleriyle doğrudan ve kapsamlı bir biçimde ortaya koymak amacıyla veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlendi. Nitel verilerin yönetimi ve kodlanmasında MAXQDA 24, nicel verilerin (tanıtıcı özellikler) analizinde ise SPSS 29 sürümü kullanıldı. Çalışma COREQ (Consolidated Criteria for Reporting Qualitative Research) rehberi temel alınarak yapılandırıldı.

Bulgular: Analiz edilen 216 görüş, hasta olma (7 alt kod), hasta yakını olma (8 alt kod) ve sağlık çalışanı meslektaşa bakım verme (6 alt kod) deneyimi olmak üzere 3 ana temadan oluştu. Hemşirelerin hasta olduklarında en çok "deneyime dayalı empati ve farkındalık" (n=20) yaşadıkları, hasta yakını olduklarında ise "profesyonel kimliğin getirdiği kolaylıkları" (n=21) deneyimledikleri belirlendi. Meslektaşlarına bakım verirken "ortak mesleğin kolaylaştırıcı etkisini" (n=9) deneyimlediklerini ifade etmelerine karşın "bakım verme sürecinde zorlanma" (n=12) ve "hata sakınımı ve artan dikkat" (n=9) konularında da zorluk hissettiklerini belirttiler.

Sonuç: Çalışma sonuçları, sağlık çalışanı kimliğinin tüm rollerde (hasta, yakını veya bakım veren) klinik öngörü kaynaklı kaygıyı tetiklediğini ancak aynı zamanda mesleki dayanışma ve empatiyi güçlendirdiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: deneyim, hasta, hemşire, nitel

S-020 HEMŞİRELERİN BASINÇ YARALANMASINI ÖNLEMEYE İLİŞKİN BİLGİ VE TUTUMLARINDA ENGEL ALGISININ ARACI ROLÜ

Ebru Naime Arıkan[1], Nuray Turan[2]
[1]Yalova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Yalova
[2]İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş-Amaç: Basınç yaralanmaları, hasta güvenliği ve bakım kalitesini olumsuz etkileyen, sağlık sistemi maliyetlerini artıran önemli bir kalite göstergesidir. Bu araştırma, hemşirelerin basınç yaralanmasını önlemeye yönelik bilgi ve tutumları arasındaki ilişkide engel algısının aracı etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde yürütülen araştırmanın evrenini, Aralık 2024-Haziran 2025 döneminde Sağlık Bakanlığı'na bağlı bir eğitim ve araştırma hastanesinde çalışan 290 hemşire oluşturdu. Örneklemini ise G*Power 3.1 ile hesaplanan en az 146 kişi ölçütü doğrultusunda, örneklem kriterlerini karşılayan ve gönüllü katılan 181 hemşireden oluştu. Veriler; Hemşire Bilgi Formu, Basınç Yaralanmasının Önlenmesinde Engeller Anketi, Basınç Ülseri Önlemede Bilgi Değerlendirme Ölçeği ve Basınç Ülserlerini Önlemeye Yönelik Tutum Ölçeği ile toplandı. Çalışmanın yürütülebilmesi için gerekli izinler alındı. Veriler, SPSS 26.0 (IBM Corp., Armonk, NY, ABD, 2019) ve PROCESS Macro 3.4 (Hayes, Columbus, OH, ABD, 2019) kullanılarak analiz edildi; normal dağılım Shapiro–Wilk testi ile değerlendirildi.

Bulgular: Yaş ortalaması 32,1±8,5 yıl, mesleki deneyim 9,3±9,4 yıl ve haftalık çalışma süresi 53,8±12,7 saatti. Basınç Yaralanmasının Önlemesinde Engeller Anketi'nin Bilgi alt boyutuna ilişkin algılanan engellerin, Basınç Ülseri Önlemede Bilgi Değerlendirme Ölçeği'nin Beslenme/Nütrisyon ve Basınç/Yırtılma Miktarını ve Süresini Azaltmaya Yönelik Önleyici Girişimler alt boyutları ile Basınç Ülserlerini Önlemeye Yönelik Tutum Ölçeği'nin Bireysel Yeterlilik, Kişisel Sorumluluk, Önleme Önceliği ve Etkinlik alt boyutları arasındaki ilişkide tam aracı etkiye sahip olduğu belirlendi ($p<0.05$). Ayrıca, Basınç Yaralanmasının Önlemesinde Engeller Anketi'nin Yönetim ve Organizasyon alt boyutuna yönelik algılanan engellerin, Basınç/Yırtılma Süresini Azaltan Önleyici Girişimler ile Basınç Ülserlerini Önlemeye Yönelik Tutum Ölçeği'nin Bireysel Yeterlilik alt boyutu arasındaki ilişkide tam aracı rol oynadığı saptandı ($p<0.05$).

Sonuç: Bu çalışma, hemşirelerin basınç yaralanmalarını önlemeye yönelik bilgi düzeylerinin istenilen düzeyde olmadığını, tutumlarının ise olumlu olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, yönetimsel, örgütsel ve bilgiye erişimle ilişkili engellerin mevcut bilginin klinik uygulamaya yansıtılmasını sınırladığı görülmektedir. Basınç yaralanmalarının önlenmesinde yalnızca bireysel bilgi ve tutumun geliştirilmesi yeterli olmayıp, sistemsel ve organizasyonel engellerin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Basınç yaralanması bilgi, tutum, engel algısı, hemşire

S-O21 YAŞAMIN SONUNA YAKLAŞAN BİREYLERİN ÖLÜM YERİ TERCİHLERİ: RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA

Yeliz Yelen Akpınar[1], Çiğdem Fulya Dönmez[2]
[1]Demiroğlu Bilim Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul
[2]School of Medicine, Dentistry and Nursing, University of Glasgow, Glasgow, Scotland, UK

Giriş-Amaç: Yaşamı tehdit eden bir hastalığa sahip olan bireylerin sıklıkla evde ölümü tercih ettiği bildirilmekle birlikte hastalığın semptom yükü, psikososyal nedenler ve sağlık sistemi kısıtları nedeniyle bu tercih her zaman gerçekleşmemektedir. Konsültasyon liyezon psikiyatri hemşireleri, ölüm kaygısı, depresyon ve aile dinamikleri gibi psikososyal etmenleri yöneterek hastaların tercihlerini ifade etmelerine ve bu tercihlerin hayata geçirilmesine katkı sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Buna karşın, yaşam sonu bakımda ölüm yeri tercihlerini etkileyen faktörlerin hemşirelik bakış açısıyla ele alındığı ve konsültasyon liyezon psikiyatrisi hemşiresinin olası katkılarına işaret eden çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışma, yaşamı tehdit eden hastalığa sahip bireylerin ölüm yeri tercihlerini ve bu tercihleri etkileyen sosyodemografik ve klinik faktörleri incelemeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma, retrospektif, kesitsel ve nicel bir dosya incelemesidir. Örneklemede tam sayım yöntemi kullanılmış; bir ildeki hastanelerden sağlanan listeler doğrultusunda erişilebilen ve dahil etme ölçütlerini karşılayan tüm olgular analize alınmıştır (N=93). Dahil etme ölçütleri: >=18 yaş, yaşamı tehdit eden bir hastalığa sahip olma ve dosyada ölüm yeri tercihine ilişkin en az bir kayıt bulunmasıdır. Kritik veri eksikliği olan olgular dışlanmıştır. Veriler SPSS 25.O programı kullanılarak tanımlayıcı istatistikler ve Ki-kare testi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 93 katılımcının tamamı kanser tanısına sahip olup, %48,4'ü 7O yaş ve üzerindeydi; katılımcıların %5O,5'i erkek ve %49,5'i kadındı. Katılımcıların %6O,2'si klinik ortamda, %39,8'i evde ölümü tercih etmiştir. Ölüm yeri tercihi ile yaş, cinsiyet, eğitim durumu, gelir durumu, tanı grubu, hastalık evresi ve cerrahi işlem geçirme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler saptanmıştır (p<O,O5). Evde ölümü tercih edenlerin daha çok kadın, 51–69 yaş grubunda ve evre 2-3 hastalığa sahip olduğu; klinik ortamı tercih edenlerin ise ileri yaşta ve evre 4 hastalığı bulunan bireylerden oluştuğu belirlenmiştir. Gelir durumu açısından, evde ölümü tercih edenlerin çoğunluğunun orta ve iyi gelir grubunda yer aldığı, klinik ortamı tercih edenlerde ise düşük gelir grubunun daha sık olduğu saptanmıştır. Tanı gruplarına göre değerlendirildiğinde, evde ölümü tercih edenlerde meme kanseri ve solunum sistemi kanserleri öne çıkarken, klinik ortam tercihi ürogenital ve gastrointestinal sistem kanserlerinde daha sık görülmüştür. Kemoterapi, radyoterapi, yatış süresi ve hastane bakımından memnuniyet ile ölüm yeri tercihi arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır (p>O,O5).

Sonuç: Ölüm yeri tercihleri, klinik faktörlerin yanı sıra bireylerin psikososyal gereksinimleri ve ekonomik koşullarıyla yakından ilişkilidir. Bulgular, özellikle yaş, cinsiyet, ekonomik durum ve hastalık evresinin bu tercihler üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir. Bu değişkenler göz önünde bulundurularak, konsültasyon liyezon psikiyatrisi hemşireleri, hastaların psikososyal gereksinimlerini ve ekonomik durumlarını değerlendirerek, tercih ettikleri ölüm yerini merkeze alan birey odaklı ve saygın bakım planlarının geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Bu bağlamda, yaşamın sonunda saygın ve kişi merkezli bakım kalitesini artırmak için konsültasyon liyezon psikiyatrisi hemşirelerinin yaşam sonu bakım ekiplerinde aktif ve sistematik biçimde yer almasını destekleyen, aynı zamanda ölüm yeri tercihinde gelir temelli eşitsizlikleri azaltmayı hedefleyen erişilebilir sağlık politikalarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ölüm yeri tercihi, yaşam sonu bakım, palyatif bakım, konsültasyon liyezon psikiyatrisi hemşiresi

S-O22 ADÖLESANLARA UYGULANAN İNTERNET BAĞIMLILIĞINI ÖNLEME PROGRAMININ İNTERNET BAĞIMLILIĞI, OBEZİTE VE BESLENME-EGZERSİZ DAVRANIŞLARINA ETKİSİ

Fatma Daşdemir[1], Murat Bektaş[2]
[1]Yozgat İl Sağlık Müdürlüğü, Çayıralan TSM/İSM
[2]Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik A.B.D.

Giriş-Amaç: İnternet bağımlılığı ve obezite özellikle adölesan dönemde büyük risk oluşturmaktadır. Bu dönemde yapılacak müdahaleler ile sağlıklı yetişkinler gelişecektir. Bu çalışma, adölesanlara uygulanan internet bağımlılığı önleme programının internet bağımlılığı, obezite ve beslenme-egzersiz davranışlarına etkisini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırma, kontrol gruplu ön test - son test eşleşmemiş grup modelinde, yarı deneysel olarak gerçekleşmiştir. Çalışma örneklemi, İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilkokullar arasından basit rastgele örneklem yöntemi ile iki ortaokulun 6. ve 7. Sınıfta öğrenim gören girişim grubunda n=92 ve kontrol grubunda n=92 olmak üzere toplamda 184 öğrenci ile yürütülmüştür. Kontrol grubu rutin müfredat eğitim programını takip etmiş, girişim grubuna altı oturumdan oluşan internet bağımlılığını önleme eğitim programı uygulanmıştır. Veriler, Sosyo-Demografik veri toplama formu, Ergenlerde Beslenme ve Davranış Ölçeği, Ergenlerde İnternet Bağımlılık Ölçeği ile toplanmıştır. Veriler, çok gözlü ki-kare testi, Mc Neamer testi, Cochrane Q testi, tekrarlı ölçümlerde çok yönlü varyans analizi, Bonferroni düzeltmeli eşleştirilmiş t-testi, güç analizi, etki büyüklüğü ve regresyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Girişim grubunda yer alan öğrencilerin internet bağımlılığı değerleri ve Beden Kitle İndeksi ortalamaları kontrol grubundaki öğrencilerden düşük olduğu saptanmıştır (p<.O5). Girişim ve kontrol grubunda yer alan öğrenciler arasında psikolojik yeme düzeyleri, sağlıklı ve sağlıksız yeme puan ortalamaları ve öğün düzeni puan ortalamaları arasında zamana, gruba ve grup*zaman etkileşimi açısından anlamlı bir farklılık saptanmıştır (p<.O5). Girişim programının internet bağımlılığı, Beden Kitle İndeksi üzerine büyük etki büyüklüğüne (O.4O) ve güçlü (O.99) bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: İnternet Bağımlılığını önlemeye yönelik yapılan girişim programının adölesanların internet bağımlılığını azalttığı ve sağlıklı beslenme-egzersiz alt ölçek puan ortalamalarını artış oluşturduğu ve beden kitle indeksi değerlerini azaltmada etkili olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adölesanlar, internet bağımlılığı, sağlıklı beslenme ve egzersiz

S-O23 DEPREM MAĞDURU KRONİK HASTALIĞI OLAN YAŞLI BİREYLERDE DEPRESYON DÜZEYİNİN HASTALIK ÖZYÖNETİMİ İLE İLİŞKİSİ

Serap Batı, Beyza Nur Çağlı
Necmettin Erbakan Üniversitesi Seydişehir Kamil Akkanat Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim dalı,Konya

Giriş-Amaç: Depremler, can kayıplarına, ciddi yaralanmalara ve kalıcı sakatlıklara yol açan afetlerin başında gelmektedir. Neden oldukları hasar sadece fiziksel tahribat ile sınırlı kalmayıp uzun vadede psikolojik, sosyal ve ekonomik sonuçlara neden olmaktadır. Bu çalışmada 2023 Kahramanmaraş depreminden etkilenen, kronik hastalığı olan yaşlı bireylerde depresyon düzeyi ile hastalık özyönetimi arasındaki ilişkiyi belirlenmesi amaçlandı.

Araştırmanın Etik Boyutu: Araştırmaya başlamadan önce, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Etik Kurulu'ndan (Tarih:14.05.2025 ve No:24786). ve Hatay il sağlık müdürlüğünden (Tarih:23.06.2025 No:279669575) izin alınmıştır. Çalışmada veri toplama öncesi katılımcılara araştırmanın amacı açıklanarak sözlü onamları alınmıştır. Araştırma Helsinki bildirgesi ilkelerine göre gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Tanımlayıcı, ilişki arayıcı tipteki çalışma Kahramanmaraş ilinde yaşayan, depremden etkilenen ve kronik hastalığı olan 65 yaş ve üstü 208 kişi ile yürütüldü. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile katılımcı bilgi formu, geriatrik depresyon ölçeği ve kronik hastalık öz yönetim ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin analizi SPSS (Statictical Package for Social Science) 29.0 paket programı kullanılarak yapıldı. Değişkenlerin dağılımı basıklık ve çarpıklık değerleriyle değerlendirildi; gruplar arası karşılaştırmalarda Kruskal–Wallis testi, değişkenler arası ilişkilerde Pearson korelasyon analizi kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edildi. Araştırmanın yürütülebilmesi için etik kurul ve kurum izinleri alındı.

Bulgular: Katılımcıların ortalama yaşı 71,81±6,19'du ve %51,0'inin 1'den fazla kronik hastalığı vardı. Kronik hastalık yükü açısından, kardiyovasküler hastalıklar en yaygın olanıydı (%75,0, n=156). %87'sinin evi depremde hasra almıştı, %8,7's, enkaz altında kalmış, %10,6'sı yaralanmıştı. Yaşlı bireylerin %42,8'i hafif, %17,3'ü orta, %9,1'i ağır düzeyde depresyon yaşıyordu. Kronik hastalık özyönetim ölçeği ortalama puanı 53,60±6,35 olarak belirlendi. Kronik hastalık öz-yönetimi alt boyutlarından kendini damgalama, damgalamayla baş etme, sağlık bakım etkinliği puanları depresyon düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdi (p<0,05). Yaş, sağlık hizmeti etkinliği ile anlamlı negatif bir korelasyon gösterdi (r=-0.321, p<0.001), Depresyon, öz-damgalanma ile orta düzeyde pozitif bir korelasyon gösterdi (r=0.316, p<0.001), Depresyon, sağlık hizmeti etkinliği (r=-0.351, p<0.001) ve damgalanmayla başa çıkma (r=-0.186, p<0.01) ile anlamlı negatif korelasyonlar gösterdi. Hastalık yükü ile depresyon veya öz yönetim boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmadı.

Sonuç: Depresyon düzeyi arttıkça yaşlı bireylerin kronik hastalık öz-yönetimiyle ilişkili öz-damgalama, damgalamayla baş etme ve sağlık hizmeti etkinliği puanlarında olumsuz değişimler görülmektedir. Bu bulgular, depremden etkilenen yaşlılarda depresyonun erken tanılanması ve psikososyal desteklerle birlikte öz-yönetim becerilerinin güçlendirilmesine yönelik girişimlerin önemini göstermektedir.

Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir (Proje No: 1919B012423415).

Anahtar Kelimeler: Disaster, Depression, Self-Management, Aged

S-024 HEMŞİRELERİN İLETİŞİM BECERİLERİNİN HASTA MEMNUNİYETİ ÜZERİNE ETKİSİ

Şeyda Can[1], Yasemin Kara Ökmen[2], Emel Avçin[3]
[1]Yalova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Yalova
[2]Yalova Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Eğitim Birimi, Yalova
[3]Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı, Adıyaman

Amaç: Bu çalışma, bir eğitim ve araştırma hastanesinde görev yapan hemşirelerin iletişim becerilerinin, hastaların hemşirelik bakımından memnuniyet düzeyleri üzerindeki etkisini servis bazlı bir yaklaşımla incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte tasarlanan araştırma, STROBE kontrol listesi doğrultusunda raporlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, Mayıs-Eylül 2025 tarihleri arasında Yalova ilinde bir eğitim ve araştırma hastanesinde çalışan 192 hemşire ve aynı süreçte yatarak tedavi gören 202 hasta oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında; "Hemşire ve Hasta Bilgi Formu", hemşireler için "Sağlık Çalışanlarına Yönelik İletişim Becerileri Ölçeği" ve hastalar için "Newcastle Hemşirelik Bakımından Memnuniyet Ölçeği" kullanılmıştır. Analizler, hemşire ve hasta verilerinin servis bazlı ortalamaları üzerinden SPSS 20.0 programında; tanımlayıcı istatistikler, korelasyon ve çoklu regresyon analizleri ile yapılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin iletişim becerileri ve hasta memnuniyeti puanlarının servisler arasında anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p<0,05$). En yüksek iletişim puanları kardiyoloji, koroner yoğun bakım ve onkoloji servislerinde; en düşük puanlar ise fizik tedavi ve rehabilitasyon servisinde saptanmıştır. Servis bazlı yapılan analizlerde; dahili, cerrahi ve onkoloji servislerinde hemşirelerin iletişim becerileri ile hasta memnuniyeti arasında pozitif yönlü, güçlü bir ilişki ($r=0,52–0,68$; $p<0,05$) bulunmuştur. Regresyon analizi sonuçlarına göre, iletişim becerileri toplam puanının bu servislerde hasta memnuniyetinin anlamlı bir yordayıcısı olduğu ($\beta=0,41–0,56$; $p<0,05$) belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelerin iletişim becerileri, özellikle dahili ve cerrahi branşlarda hasta memnuniyetini doğrudan ve pozitif yönde etkilemektedir. Servisler arası puan farkları, iletişim stratejilerinin birim bazlı ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, hemşirelere yönelik servis odaklı iletişim eğitimlerinin planlanması, hasta memnuniyetini artırmada kritik bir rol oynayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hasta, Hemşire, İletişim Becerisi, Memnuniyet

S-O25 HEMODİYALİZ TEDAVİSİ ALAN HASTALARDA MANEVİ İYİ OLUŞ VE YAŞAM KALİTESİ

Sultan Çeçen[1], Setenay Batır[2], Yasemin Uğurlu[3]
[1]Hitit Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Çorum
[2]Kayseri Üniversitesi İncesu Ayşe ve Saffet Arslan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Kayseri
[3]Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Niğde

Giriş-Amaç: Hemodiyaliz tedavisi alan hastalar, hastalığın kronik doğası ve tedavi sürecinin yükü nedeniyle fiziksel ve psikososyal birçok sorun yaşamaktadır. Manevi iyi oluş, bireylerin hastalıkla baş etme süreçlerinde önemli bir içsel kaynak olarak kabul edilmektedir. Bu araştırma, hemodiyaliz tedavisi alan hastalarda manevi iyi oluş ile sağlıkla ilişkili yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel ve ilişki arayıcı desende planlanan bu çalışma, 25 Mart–15 Ekim 2024 tarihleri arasında Türkiye'de üç özel diyaliz merkezinde yürütülmüştür. Örneklemi, 18 yaş ve üzeri, iletişim kurabilen ve çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 303 hemodiyaliz hastası oluşturmuştur. Veriler Hasta Tanıtım Formu, Manevi İyi Oluş Ölçeği ve Böbrek Hastalığı Yaşam Kalitesi Kısa Formu kullanılarak toplanmıştır. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler, Spearman korelasyon analizi ve basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Hastaların manevi iyi oluş toplam puan ortalaması 29.88±6.55 olup manevi iyi oluş düzeylerinin orta–yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Manevi iyi oluşun anlam, barış ve inanç alt boyutları ile yaşam kalitesinin mental komponenti arasında negatif yönlü ve zayıf düzeyde anlamlı ilişkiler saptanmıştır ($p<0.001$). Manevi iyi oluş alt boyutları ile yaşam kalitesinin hastalığa özgü alt boyutları arasında da anlamlı ilişkiler bulunmuştur ($p<0.05$). Fiziksel komponent ile manevi iyi oluş arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Regresyon analizleri, manevi iyi oluş alt boyutlarının mental komponent ve bazı hastalığa özgü yaşam kalitesi alt boyutlarının anlamlı yordayıcıları olduğunu göstermiştir.

Sonuç: Araştırma bulguları, hemodiyaliz hastalarında manevi iyi oluşun yaşam kalitesinin özellikle psikolojik ve hastalığa özgü boyutlarıyla ilişkili olduğunu göstermektedir. Hemşirelik bakımında manevi boyutun bütüncül yaklaşım kapsamında değerlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: hemodiyaliz, manevi iyi oluş, yaşam kalitesi, kronik böbrek hastalığı, hemşirelik

S-O26 EVIDENCE-BASED PRACTICES OF INTENSIVE CARE UNIT NURSES FOR PREVENTING ENTERAL NUTRITION COMPLICATIONS

Neriman Yükseltürk Şimşek[1], Semra Açıksöz[2], Nurdan Yalçın Atar[2]
[1]Ankara University, Faculty of Nursing, Nursing, Turkey, Ankara
[2]University of Health Sciences, Hamidiye Faculty of Nursing, Fundamentals of Nursing, Turkey, Istanbul

Objective: Enteral nutrition is critical for Intensive Care Unit (ICU) recovery but carries significant risks of gastrointestinal and metabolic complications if not managed correctly. Therefore, evaluating nurses' knowledge and adherence to evidence-based protocols is essential to ensure patient safety and minimize these complications. To describe ICU nurses' level of knowledge and evidence-based practices regarding preventing enteral nutrition complications.

Materials-Methods: This study was descriptive and cross-sectional.The study population included 231 ICU nurses who worked in a training and research hospital in Turkey. Data were collected using a validated questionnaire assessing knowledge and evidence-based practices related to enteral nutrition complication prevention.

Results: Nurses demonstrated a low level of knowledge, with a mean total knowledge score of 47.30±4.06. Evidence-based practice frequency was also low, with a mean total score of 44.81±4.67. A statistically significant negative correlation was identified between age and both knowledge ($r=-0.283$, $p<0.001$) and practice scores ($r=-0.173$, $p=0.008$). A strong positive correlation was observed between enteral nutrition knowledge and evidence-based practices ($r=0.763$, $p<0.001$). Regression analysis revealed that knowledge score was a significant predictor of practice score, explaining 58% of the variance ($R^2=0.583$, $B=0.878$, $p<0.001$).

Conclusion: ICU nurses had insufficient knowledge of enteral nutrition, which was associated with low adherence to evidence-based practices.

Keywords: enteral nutrition, complications, evidence-based practice, intensive care unit, nursing

S-O27 OLAĞANÜSTÜ DURUMLARDA YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN MORAL DİSTRES DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Mustafa Sabri Kovancı, Azize Atlı Özbaş
Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

Amaç: Afetler, salgınlar ve geniş çaplı sağlık krizleri gibi olağanüstü durumlar, sağlık sistemleri üzerinde benzeri görülmemiş baskılar oluşturmakta ve yoğun bakım hemşirelerini etik ve mesleki açıdan karmaşık durumlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Bu süreçlerde hemşirelerin mesleki ve etik değerleri doğrultusunda bakım sunmalarını engelleyen kurumsal ve sistemik kısıtlılıklar, moral distresin artmasına neden olabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, olağanüstü durumlarda çalışan yoğun bakım hemşirelerinin moral distres deneyimlerini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Araştırma, betimleyici fenomenolojik nitel araştırma tasarımında yürütülmüştür. Amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen 15 yoğun bakım hemşiresi ile Şubat 2021–Mart 2022 tarihleri arasında yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler Colaizzi'nin yedi aşamalı fenomenolojik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın güvenirliği sistematik analiz süreci ve araştırmacı üçgenlemesi ile sağlanmıştır.

Bulgular: Verilerin analizi sonucunda dört ana tema ortaya çıkmıştır: kişisel ve duygusal zorluklar, ekip çalışması ve örgütsel sorunlar, etik çatışmalar ile baş etme ve psikolojik dayanıklılık stratejileri. Hemşireler belirsizlik dönemlerinde korku, yalnızlık ve yetersizlik duygularını yoğun biçimde yaşadıklarını ifade etmiştir. Kurumsal destek eksikliği ve hızlı değişen çalışma koşulları moral distresi artıran önemli etmenler olarak tanımlanmıştır. Etik çatışmalar özellikle tedavi kararları, yaşam sonu bakımı ve hasta onurunun korunması süreçlerinde ortaya çıkmıştır. Buna karşın mesleki dayanışma, anlamlandırma ve uyum geliştirme, baş etme stratejileri olarak öne çıkmıştır.

Sonuç: Olağanüstü durumlar yoğun bakım hemşireleri için derin moral distres kaynağı olmakla birlikte, aynı zamanda dönüştürücü deneyimler olarak da tanımlanmıştır. Bulgular, gelecekte benzer durumlarda moral distresi azaltmaya yönelik kurumsal politikalar, etik destek sistemleri ve hazırlık programlarının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik etiği, moral distres, nitel araştırma, olağanüstü durumlar, yoğun bakım

S-O28 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ONLİNE EĞİTİM SÜRECİNE İLİŞKİN MORAL DİSTRES DENEYİMLERİ

Mustafa Sabri Kovancı, Azize Atlı Özbaş
Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

Amaç: Online eğitim süreci, hemşirelik gibi uygulamalı eğitimin ağırlıklı olduğu alanlarda öğrencilerin eğitim deneyimlerini ve etik algılarını önemli ölçüde etkilemektedir. Bu süreçte yaşanan adaletsizlikler, iletişim sorunları, akademik dürüstlükle ilişkili durumlar ve mahremiyet ihlalleri, öğrencilerde ahlaki açıdan rahatsızlık yaratabilmektedir. Moral distres, bireyin doğru olduğunu bildiği eylemi çeşitli bireysel ya da kurumsal kısıtlılıklar nedeniyle gerçekleştirememesi sonucunda yaşadığı ahlaki sıkıntı olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin online eğitim sürecinde deneyimledikleri moral distresi derinlemesine incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma, tanımlayıcı nitel araştırma deseniyle yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini Ankara'da bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinde öğrenim gören 22 son sınıf hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Veriler, Mayıs–Temmuz 2021 tarihleri arasında çevrim içi ortamda gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Görüşmeler ortalama 25 dakika sürmüş ve katılımcı onamı alınarak ses kaydı yapılmıştır. Elde edilen veriler, Braun ve Clarke'ın refleksif tematik analiz yaklaşımı doğrultusunda analiz edilmiştir.

Bulgular: Yapılan analiz sonucunda hemşirelik öğrencilerinin online eğitim sürecinde yaşadıkları moral distres deneyimlerinin iki ana tema altında toplandığı belirlenmiştir: nedenler ve sonuçlar. Nedenler teması; eğitim sürecinde adalet ve eşitliğin sağlanamaması, öğretim elemanlarına erişimde ve iletişimde yaşanan güçlükler, akademik dürüstlük ve değerlendirme süreçlerine ilişkin güven sorunları ile mahremiyet, onur ve katılım hakkına yönelik ihlalleri kapsamaktadır. Öğrenciler, özellikle değerlendirme süreçlerinin adil olmadığı algısının ve iletişimdeki sınırlılıkların etik açıdan rahatsızlık yarattığını ifade etmişlerdir. Ayrıca zorunlu kamera kullanımı gibi uygulamaların bireysel farklılıkları ve özel alan sınırlarını göz ardı ettiği vurgulanmıştır. Sonuçlar teması ise öğrencilerin yaşadıkları moral distresin duygusal ve bilişsel yansımalarına odaklanmaktadır. Bu kapsamda öğrenciler, eğitim sürecine yönelik duygusal yıpranma, sisteme ve öğretim elemanlarına yönelik güvensizlik ile sorunların çözümsüz kaldığına ilişkin bir algı geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Bu deneyimlerin, öğrencilerin eğitim sürecine katılımını ve değerlendirme süreçlerine yönelik algılarını olumsuz yönde etkilediği görülmüştür.

Sonuç: Online eğitim sürecinde yaşanan etik açıdan sorunlu durumlar, hemşirelik öğrencilerinde belirgin moral distres deneyimlerine yol açmaktadır. Bu bulgular, online hemşirelik eğitiminde etik duyarlılığı gözeten, adil ve öğrenci merkezli düzenlemelerin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: etik, hemşirelik öğrencileri, moral distres, online eğitim

S-O29 ÖLÜM ÇALIŞMALARINDA ÖZ-YETERLİK VE PSİKOLOJİK GÜÇLENDİRME: METODOLOJİK BİR ÇALIŞMA

Elif Saraç[1], Esra Yıldız[2]
[1]Ministry of Defense/Special Care Center for the Elderly/Bilkent/Ankara/Turkey
[2]Ataturk University/Public Health Nursing Department/Erzurum/Turkey

Giriş ve Amaç: Ölümle başa çıkma konusunda sağlık çalışanlarının öz-yeterliliğinin geliştirilmesi ölümcül hastalığı olan bireylere yönelik daha iyi bakım sunmayı sağlarken aile üyelerine de destek olabilir. Bu çalışma, Chan'ın Ölüm İşinde Öz Yeterlik Ölçeği'nin Türkçe geçerlik ve güvenirliğini test etmeyi amaçlamıştır.

Yöntem: Bu çalışmaya Atatürk Üniversitesi Hastanesi Onkoloji, Radyasyon Onkolojisi Klinikleri ve Kemoterapi Ayaktan Hasta Merkezinde görevli 56 hemşire ve 38 hekim dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında "Ölüm İşinde Öz Yeterlik Ölçeği", "Psikolojik Güçlendirme Ölçeği" ve "demografik özellikler" kullanılmıştır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, iç tutarlılık güvenirlik ve Spearman korelasyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Bulgular, ölümle ilgili çalışmalarda öz yeterliliğin temel bileşenleri olarak hem tek faktörlü, hem de (1) varoluşsal ve (2) duygusal başa çıkma olmak üzere iki faktörlü yapıyı tanımlamıştır. İki faktörlü yapı varyansın %43'ünü açıklamıştır. Maksimum olasılık tahmini, CFA'da iyi bir model uyumu göstermiştir; χ^2/df = 1,548, RMSEA = O,O65, GFI = O,9O3, CFI = O,928 ve TLI = O,9OO değerleri ölçeğin istikrarlılığını doğrulamıştır. Dahası, bulgular öz yeterlilik ile psikolojik güçlendirme arasında güçlü bir pozitif korelasyon olduğunu ortaya koymuştur.

Sonuç: Çalışmamızda, Ölümlü İşlerde Öz Yeterlik Ölçeği'nin hemşireler ile hekimlerden oluşan bir örneklemde geçerli ve güvenilir bir Türkçe versiyonunu elde ettik. Ulaşılan sonuçlar ölçeğin, ölümle ilgili çalışmalarda klinik karar verme açısından yetkin olan personeli belirlerken, merhamet yorgunluğu veya duygusal tükenmişlik yaşayan, bilgi ve becerilerinde iyileştirmeye ihtiyaç duyanları da ayırt etmemize yardımcı olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Öz yeterlilik; ölümle başa çıkma; güçlendirme; hemşire; hekim; geçerlik.

S-030 KIRŞEHİR BÖLGESİ TERMAL SULARINDA RADON KONSANTRASYONU İNCELEMESİ

Selvi Sıla Kurt, Ayşe Nur Coşkun Demirkalp
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Amaç: Kırşehir, zengin jeotermal kaynaklara sahip olmasıyla Türkiye'nin önemli termal turizm merkezlerinden biridir. Yer kabuğundaki uranyum ve toryum serilerinin doğal bozunma ürünü olan radon gazı, renksiz ve kokusuz yapısıyla termal sular içerisinde çözünmüş halde bulunabilmektedir. Radyoaktif bir gaz olan radonun yüksek konsantrasyonlarda solunması veya su yoluyla alınması, başta akciğer kanseri olmak üzere çeşitli sağlık problemlerine yol açabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, Kırşehir ilindeki termal su kaynaklarında radon ve ilişkili radyoizotopların konsantrasyonlarını belirlemek, elde edilen verileri uluslararası güvenli sınır değerlerle karşılaştırmak ve bölgedeki termal suların radyolojik açıdan sağlık risklerini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Araştırma kapsamında Kırşehir merkezli termal su kaynağından 5 kg hacminde numune alınmıştır. Numunenin analizleri, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü Gama Spektrometri Laboratuvarı'nda gerçekleştirilmiştir. Analiz sürecinde ASTM E 181:2023 standardına uygun Gama Spektrometrik Yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemle suda çözünmüş Ra-224, Ra-226 ve Ra-228 izotoplarının aktivite derişimleri ölçülmüş ve sonuçlar cihazın ölçülebilir minimum değeri (ÖMD) referans alınarak raporlanmıştır.

Bulgular: Yapılan laboratuvar analizleri sonucunda, termal su numunesindeki radyoaktivite seviyeleri; Ra-224 izotopu için <0.6 Bq/kg, Ra-226 izotopu için <0.2 Bq/kg ve Ra-228 izotopu için <0.3 Bq/kg olarak tespit edilmiştir. Tüm izotoplar için elde edilen değerlerin, laboratuvarın ölçülebilir alt sınır değerlerinin (ÖMD) altında kaldığı belirlenmiştir.

Sonuç: Çalışma bulguları, incelenen termal su kaynağındaki radon öncülü radyoizotopların konsantrasyonlarının ihmal edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir. Ölçülen değerlerin dedeksiyon limitlerinin altında olması, söz konusu termal suyun radyolojik açıdan güvenli olduğunu ve insan sağlığı üzerinde risk oluşturabilecek bir radyoaktivite içermediğini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, Kırşehir bölgesindeki termal sağlık turizmi faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından olumlu bir veri sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: radon, termal su, radyoaktivite, halk sağlığı

S-031 TONSİL KANSERİ NEDENİYLE CERRAHİ VE İNFRAHYOİD FLEP UYGULANAN BİR HASTADA TABURCULUK SONRASI HEMŞİRELİK İZLEMİ: OLGU SUNUMU

Cemalettin Oskan[1], Sonay Göktaş[2]
[1]İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi
[2]Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi

Giriş-Amaç: Baş-boyun kanserleri arasında yer alan tonsil kanseri, cerrahi tedavi sonrasında bakım gereksinimleri açısından multidisipliner yaklaşım gerektiren önemli bir sağlık sorunudur. Hastaların taburculuk sonrası dönemde yutma fonksiyonlarının değerlendirilmesi, ağız bakımının sürdürülmesi ve rekonstrüksiyon alanının düzenli izlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu süreçte hemşirelik izlemi, olası komplikasyonların erken dönemde fark edilmesi ve hastanın bakım sürecine uyumunun artırılması açısından kritik öneme sahiptir. Bu olgu sunumunda, tonsil kanseri nedeniyle cerrahi ve rekonstrüktif girişim uygulanan bir hastada taburculuk sonrası dönemde yürütülen hemşirelik izlemi ve bakım uygulamalarının sunulması amaçlanmaktadır.

Olgu: Elli sekiz yaşında erkek hastaya 2020 yılında dil kanseri tanısı konulmuş ve radyoterapi tedavisi uygulanmıştır. Hasta 2025 yılında boğazda batma şikayeti ile kulak burun boğaz polikliniğine başvurmuş yapılan fizik muayenede sol tonsil lojunda lezyonlar izlenmiş ve biyopsi kararı verilmiştir. Sol tonsil lojundan alınan biyopsi sonucu insan papilloma virüsü (HPV) ilişkisiz keratinize skuamöz hücreli karsinom olarak raporlanmıştır. Hasta 23.10.2025 tarihinde yatışı yapılmış ve 24.10.2025 tarihinde sol selektif boyun diseksiyonu (level II, III, IV ve V), sol submandibular gland eksizyonu ve sol radikal tonsilektomi uygulanmıştır. Oluşan cerrahi defekt infrahyoid flep ile onarılmıştır. Postoperatif dönemi stabil seyreden hasta 12.11.2025 tarihinde taburcu edilmiştir. Taburculuk sonrası hasta kulak burun boğaz polikliniğinde düzenli olarak izlenmiştir. Taburculuk sonrası 5. gün, 15. gün, 1. ay ve 3. Ay kontrollerinde hemşirelik izlemi kapsamında ağız bakımı uygulanmış, flep canlılığı değerlendirilmiş ve yutma fonksiyonunu destekleyici egzersizler konusunda hasta eğitimi verilmiştir. İzlem sürecinde hastanın ağız hijyeni, yutma fonksiyonu ve flep alanı sistematik olarak değerlendirilmiş ve klinik gözlemler görsel kayıtlar ile desteklenmiştir.

Sonuç: Taburculuk sonrası dönemde poliklinik hemşireliği kapsamında yürütülen planlı ve sistematik izlem ile hasta eğitimi, hastanın fonksiyonel iyileşmesini desteklemekte ve olası komplikasyonların erken dönemde saptanmasına katkı sağlamaktadır. Sunulan bu olgu, baş-boyun cerrahisi geçiren hastalarda taburculuk sonrası hemşirelik bakımının bakım sürekliliği ve hasta sonuçları açısından taşıdığı önemi ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tonsil kanseri, infrahyoid flep, hemşirelik izlemi, ağız bakımı, yutma değerlendirmesi

S-032 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN METAVERSE ALGILARININ TEKNOLOJİ KULLANIMLARIYLA İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sibel Ergün, Zülküf Dinç, Hilal Çelik Bayram, Serap Kaynak
Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Balıkesir

Amaç: Hemşirelik öğrencileri eğitimleri sırasında birtakım teknolojik araçlardan yararlanmaktadır. Eğitimlerde metavers kullanımı da giderek yaygınlaşmaktadır. Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin metaverse algılarının teknoloji kullanımlarıyla ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Gereç-Yöntem: Sağlık Bilimleri Girişimsel Olmayan Etik Kurul ve Kurum izni alınan bir devlet üniversitedeki 424 hemşirelik öğrencisinden 413'üne ulaşılarak Sosyodemografik Özellikler Formu, Hemşirelik Öğrencileri İçin Metaverse Algı Ölçeği ve Teknoloji Kullanım Ölçeği vasıtasıyla yüz yüze veri toplama yöntemiyle veri toplanmıştır. Sonuçlar Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology (STROBE)'e göre raporlanmıştır.

Bulgular: Tanımlayıcı ve açıklayıcı analizler ile Hemşirelik Öğrencileri İçin Metaverse Algı Ölçeğinin tüm alt boyutlarıyla ve Teknoloji Kullanım Ölçeği ile korelasyonunda anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Teknoloji kullanımları yüksek olan öğrencilerin metavers algısı eğitim, teknoloji ve yaşam biçimi olarak yüksek zorluk olarak algılama durumu da düşük çıkmıştır.

Sonuç: Bu bağlamda elde edilen sonuç hemşirelik eğitiminde metavers uygulamalarını etkin bir şekilde kullanmak için önemli bir nokta olmaktadır. Hemşirelik öğrencilerinin ilgili değişkenler çerçevesinde desteklenmesi eğitiminde kullanılan araçların negatif etkilerini ve sınırlılıklarını azaltacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Teknolojisi, Hemşirelik, Hemşirelik Eğitimi, Sanal Gerçeklik, Teknoloji Kullanımı

S-033 OBSESİF YÜK: AMELİYATHANE HEMŞİRELERİNDE MESLEKİ DEFORMASYONUN OBSESİF KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: FENOMENOLOJİK BİR İNCELEME

Belgin Şen Atasayar[1], Kübra Gülırmak Güler[2]
[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye
[2]Karadeniz Teknik Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Obsesif kompulsif bozukluk, bireyin kontrol etmekte zorlandığı yineleyici düşünce ve davranışlarla karakterize bir ruhsal bozukluktur. Ameliyathaneler; yüksek dikkat, kesinlik, tekrar ve sürekli kontrol gerektiren çalışma ortamlarıdır. Bu özellikler, obsesif davranış örüntülerinin profesyonel kimliğin bir parçası hâline gelmesine ve zamanla mesleki deformasyona yol açabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, ameliyathane hemşirelerinde mesleki deformasyonun obsesif kişilik özellikleri üzerindeki etkisini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Araştırma, nitel fenomenolojik desende yürütülmüştür. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Çalışmaya 17 ameliyathane hemşiresi katılmıştır. Veriler, 30–40 dakika süren yüz yüze görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Görüşmeler sözcüğüne sadık kalınarak yazıya aktarılmış ve NVivo 10 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Anlamlı ifadeler kodlanmış, araştırma ekibinin ortak değerlendirmesiyle tema ve alt temalar oluşturulmuştur.

Bulgular: Katılımcıların 12'si kadın, 5'i erkek olup yaş aralığı 25–37'dir ve çoğunluğu lisans mezunudur. Analiz sonucunda iki ana kategori, üç tema ve on beş alt tema belirlenmiştir. Bulgular, cerrahi güvenliği sağlamak amacıyla geliştirilen kontrol etme, sayma ve sterilizasyon odaklı davranışların zamanla iş ortamı dışına taşarak günlük yaşam rutinlerine yansıdığını göstermiştir.

Sonuç: Ameliyathane hemşirelerinde mesleki deformasyon, obsesif eğilimlerin ortaya çıkmasına veya pekişmesine neden olabilmektedir. Çalışma ortamlarının iyileştirilmesi, psikolojik destek mekanizmalarının güçlendirilmesi ve baş etme temelli kurumsal müdahalelerin geliştirilmesi, obsesif çalışma örüntülerinin oluşturduğu psikolojik yükün azaltılmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: ameliyathane hemşiresi, obsesif kompulsif bozukluk, mesleki deformasyon, psikolojik yük, nitel araştırma

S-034 HEMŞİRELERİN COVID 19 SONRASI MİSOFOBİ DENEYİMLERİNİN MESLEKİ PERFORMANSA ETKİSİ: FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA

Belgin Şen Atasayar[1], Kübra Gülırmak Güler[2]
[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye
[2]Karadeniz Teknik Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Misofobi, bireyin mikrop veya bulaş korkusuna bağlı olarak yoğun kaygı yaşaması ve hijyen davranışlarını aşırı düzeyde sürdürmesi ile karakterizedir. COVID-19 pandemisi, hemşirelerin enfeksiyon riskine sürekli maruz kalmasına neden olmuş ve bu durum psikolojik etkiler yaratmıştır. Bu araştırma, misofobinin hemşirelerin kişisel ve mesleki yaşamlarına yansımalarını anlamayı ve pandeminin uzun vadeli etkilerine ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik yaklaşım ile yürütülmüştür. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Bu yöntem, katılımcıların deneyimlerini derinlemesine ifade etmelerine ve gerektiğinde açıklayıcı sorularla verilerin zenginleştirilmesine olanak sağlamıştır. Görüşmeler doğrultusunda elde edilen veriler analiz edilerek temalar oluşturulmuştur.

Bulgular: Araştırma bulguları, hemşirelerin yüksek düzeyde hijyen önlemleri uygularken misofobi yaşadıklarını ve bu durumun hem günlük yaşamlarını hem de mesleki performanslarını olumsuz etkilediğini göstermiştir. Özellikle yoğun bakım hemşirelerinin hastalarla uzun süreli ve yakın temas hâlinde olmaları, bulaş korkusunu artırarak bakım süreçlerinde kaygı temelli davranışlara yol açmıştır.

Sonuç: Çalışma, hemşirelerin profesyonel rolleri ile yaşadıkları psikolojik güçlükler arasında güçlü bir etkileşim olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle yoğun bakım hemşirelerinde hastalanma korkusunun bakım süreçlerini olumsuz etkileyebilmesi, küresel sağlık sistemleri açısından önemli bir risk oluşturmaktadır. Olası küresel salgınlara yönelik olarak hemşireleri psikososyal açıdan destekleyen kurumsal politika ve müdahalelerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: misofobi, yoğun bakım hemşiresi, Covid-19, pandemi, nitel araştırma

S-035 KRONİK HASTALARDA MİZAH YOLUYLA BAŞA ÇIKMA İLE HASTALIK ALGISI VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ARASINDAKİ İLİŞKİ

Filiz Akgenç[1], Ezgisu Karakaş[2], Sudenaz Budak[2]
[1]Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Kocaeli
[2]Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kocaeli

Giriş-Amaç: Kronik hastalıkla yaşamak, yalnızca fiziksel işlevselliği değil; aynı zamanda bireyin psikososyal iyilik hâlini de etkileyerek stresle başa çıkma sürecinde çeşitli güçlükleri beraberinde getirebilmektedir. Hastanede yatışın getirdiği ek stresörler dikkate alındığında, başa çıkma biçimleri, hastalık algısı ve psikolojik sağlamlık düzeylerinin birlikte değerlendirilmesi klinik açıdan önem kazanmaktadır. Bu çalışma, hastanede yatan kronik hastalarda mizah yoluyla başa çıkma ile hastalık algısı ve psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikteki araştırmanın verileri Kişisel Tanıtıcı Bilgi Formu, Mizah Yoluyla Başa Çıkma Ölçeği (MYBÖ), Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (KPSÖ) ve Kısa Hastalık Algısı Ölçeği (KHAÖ) kullanılarak toplanmıştır. Örneklemi, bir üniversite hastanesinin cerrahi ve dahili kliniklerinde yatan kronik hastalığa sahip 396 birey oluşturmuştur. Veriler SPSS programında analiz edilmiştir. Grup karşılaştırmalarında Mann–Whitney U, Kruskal–Wallis ve Dunn çoklu karşılaştırma testleri; değişkenler arası ilişkilerin değerlendirilmesinde Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır (p<0,05).

Bulgular: Katılımcıların yaş medyanı 64'tür. MYBÖ medyanı 20 (17–22), KPSÖ 18 (16–22) ve KHAÖ toplam puan medyanı 40 (33–46) olup genel olarak orta düzeydedir; KHAÖ'de duygusal hastalık temsillerinin belirgin olduğu görülmüştür. MYBÖ ile KPSÖ arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r=0,298). MYBÖ'nün KHAÖ toplam puanı (r=-0,181) ve duygusal temsiller alt boyutu (r=-0,152) ile; KPSÖ'nün ise KHAÖ toplam puanı (r=-0,422) ve duygusal temsiller alt boyutu (r=-0,402) ile negatif yönde anlamlı ilişkili olduğu belirlenmiştir. Ayrıca yaş ile MYBÖ arasında negatif bir ilişki (r=-0,122) bulunurken, yaş ile KHAÖ toplam puanı (r=0,124) ve duygusal temsiller (r=0,136) arasında pozitif ilişkiler saptanmıştır.

Sonuç: Kronik hastalığa sahip bireylerde mizah yoluyla başa çıkma ve psikolojik sağlamlığın, daha olumlu hastalık algısı ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda, kronik hastalık yönetiminde kritik role sahip olan hemşirelerin bakım süreçlerinde bireylerin hastalık algısını özellikle duygusal temsiller boyutunda değerlendirmesi, olumlu hastalık algısının geliştirilmesi, psikolojik sağlamlığın güçlendirilmesini desteklemesi ve mizah gibi etkili baş etme stratejilerini teşvik eden psikososyal müdahaleleri uygulaması önerilmektedir.

Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı ve TÜBİTAK 2224-B Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: mizah, psikolojik sağlamlık, hastalık algısı, kronik hastalık

S-036 TİP 2 DİYABET SIKINTI KAYNAKLARINI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Edanur Şevval Kara[1], Nermin Eroğlu[2]
[1]Acıbadem Maslak Hastanesi, Genel Yoğun Bakım, İstanbul
[2]Fenerbahçe Üniversitesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Tip 2 diyabet, bireylerde önemli düzeyde psikososyal yük oluşturan kronik bir hastalıktır. Diyabet sıkıntısı, hastalık yönetimi sürecinde yaşanan duygusal zorlanmaları ifade eder ve etkili diyabet bakımında önemli bir yer tutar. Bu çalışmanın amacı, Tip 2 Diyabet Sıkıntı Kaynaklarını Değerlendirme Ölçeği'nin (T2-DSKDÖ) Türkçe'ye uyarlanması ve geçerlik-güvenirliğinin değerlendirilmesidir.

Gereç-Yöntem: Metodolojik türdeki bu araştırma, Tip 2 diyabet tanısı almış 240 hasta ile yürütülmüştür. Ölçeğin dil ve kapsam geçerliği 7 uzman tarafından değerlendirilmiş, yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Güvenirlik analizlerinde iç tutarlılık Cronbach alfa katsayısı ile, zamana karşı değişmezlik ise 50 hastada test-tekrar test yöntemiyle değerlendirilmiştir. Veriler SPSS ve AMOS programları kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Doğrulayıcı faktör analizi, ölçeğin orijinal faktör yapısının Türkçe formda korunduğunu ve modelin iyi uyum gösterdiğini ortaya koymuştur. Ölçeğin toplam Cronbach alfa katsayısı 0,87-0,91 aralığında bulunmuş, alt boyutların da yüksek iç tutarlılığa sahip olduğu belirlenmiştir. Madde-toplam korelasyonları (0,73-0,87) maddelerin ayırt ediciliğinin yeterli olduğunu göstermiştir. Test-tekrar test korelasyonlarının 0,81-0,87 aralığında olması ölçeğin zamana karşı tutarlılığını, kapsam geçerlik indeksinin 0,93 olması ise uzman görüşleri arasında yüksek uyumu ortaya koymuştur.

Sonuç: T2-DSKDÖ'nün Türkçe formunun, Tip 2 diyabetli bireylerde diyabet sıkıntı kaynaklarını değerlendirmede geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu sonucuna varılmıştır. Ölçeğin klinik uygulamalar ve araştırmalarda kullanımının, diyabet bakımında bütüncül ve birey odaklı yaklaşımlara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diyabet, geçerlik, güvenirlik, ölçek, psikolojik sıkıntı

S-037 HEMODİYALİZ HASTALARININ BAKIM VERİCİLERİNE UYGULANAN HORTİKÜLTÜREL TERAPİNİN ALGILANAN STRES, İYİLİK DÜZEYİ VE BAKIM YÜKÜNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Mahmut Çoban[1], Dilek Kılıç[2], Gülnaz Ata[3]
[1]Bingöl Üniversitesi, Bingöl
[2]Atatürk Üniversitesi, Erzurum
[3]Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat

Amaç: Bu araştırmanın amacı, hemodiyaliz hastalarının bakım vericilerine uygulanan hortikültürel terapinin algılanan stres, iyilik düzeyi ve bakım yüküne etkisini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma randomize kontrollü deneysel bir çalışma olup, 29 Mart 2024-28 Ekim 2025 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Bingöl Devlet Hastanesi Hemodiyaliz Ünitesi'nde tedavi gören 120 hemodiyaliz hastasının bakım vericisi; örneklemini ise aynı hastanede hemodiyaliz ünitesinde tedavi gören hastaların bakım vericileri içerisinde 41 deney ve 41 kontrol grubu olmak üzere randomize olarak atanan 82 hemodiyaliz hastası bakım vericisi oluşturmuştur. Çalışmada uygulanan hemşirelik girişimi 12 haftalık hortikültürel terapi faaliyetleridir. Araştırmanın verileri; Bakım Verici Tanıtım Formu, Algılanan Stres Ölçeği, Genel İyi Oluş Ölçeği ve Bakım Verme Yükü Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizi SPSS 25.0 paket programında; tanımlayıcı istatistikler, ki-kare, bağımsız gruplar t testi ve bağımlı gruplar t testi ile yapılmıştır. Araştırma öncesinde ilgili kurumlardan gerekli izinler ile etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Araştırmada ölçek minimum ve maximum puanları dikkate alındığında, katılımcıların stres ve bakım verme yükü puanlarının üst sınıra yakın olduğu genel iyi oluş düzeyi puanlarının ise ortalama düzeyde olduğu görülmüştür. Araştırmada, deney grubu katılımcılarının ön test ve son test puanları incelendiğinde; Algılanan Stres Ölçeği puanlarının (31.0±6.5→26.6±6.9), kontrol grubuna (30.8±6.4→30.5±5.9) kıyasla anlamlı düzeyde daha düşük olduğu; benzer şekilde Bakım Verme Yükü Ölçeği puanlarının deney grubunda (69.4±14.3→58.3±20.7), kontrol grubuna (68.9±11.1→69.0±13.8) göre anlamlı biçimde daha düşük olduğu saptanmıştır. Buna karşılık, Genel İyi Oluş Ölçeği ön test ve son test puanları deney grubunda (41.5±13.7→49.8±11.7) kontrol grubuna (45.2±7.8→45.3±7.3) göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç: Hemodiyaliz hastalarının bakım vericilerine uygulanan hortikültürel terapi; algılanan stres düzeyini ve bakım yükünü azaltırken, genel iyi oluşu artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Algılanan stres, bakım verici, hemşirelik, hortikültürel terapi, iyi oluş

S-038 TOPLUMDA YAŞAYAN BİREYLERİN KOLOREKTAL KANSER (KRK) RİSK DÜZEYİ VE KRK TARAMALARINA KATILMA DURUMLARI

Sema Acar[1], Ayşegül Ilgaz[2]
[1]Antalya Şehir Hastanesi, Antalya
[2]Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Antalya

Amaç: Kolorektal kanser (KRK), ölüme neden olan hastalıklar içerisinde ilk sıralarda olup küresel bir halk sağlığı problemidir. KRK genellikle yavaş gelişen bir kanser türü olup erken evrede saptandığında tedavi başarısı çok yüksektir. Bu nedenle toplumdaki bireylerin KRK risk düzeyinin belirlenmesi, erken tanı, tarama sıklığı ve önleyici stratejilerin planlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Türkiye'de on yıldan fazla süredir KRK tarama programı yürütülmesine rağmen literatürdeki çalışmalarda KRK tarama programlarına katılım oranları düşüktür. Bu çalışmada, toplumdaki bireylerin KRK risk düzeylerini ve KRK taramalarına katılma oranlarını belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu çalışma, 50-70 yaş arasındaki 320 kişi ile Antalya ilinin Kepez İlçesi'nde yer alan bir Aile Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı bireyler ile yürütülmüştür. Çalışmanın verileri, Şubat ile Mayıs 2025 tarihleri arasında araştırmacı tarafından yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Verilerin toplanmasında; sosyodemografik özelliklerin yanı sıra, KRK tarama testlerini bilme, tarama testlerine ilişkin bilgi edinme kaynağı, KRK tarama testlerinin nerede yapıldığını bilme ve aileden birisinin KRK taramalarını katılma sorularını da içeren kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bireylerin KRK risk düzeyleri Harvard Kanser Risk İndeksi ile belirlenmiştir. Verilerin analizi için SPSS 26.0 lisanslı istatistik paket programı kullanılmıştır. Bu araştırmanın yürütülmesi için Akdeniz Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik izin, Aile Sağlığı Merkezi'nden kurum izni, katılımcılardan yazılı aydınlatılmış onamları ve Harvard Kanser Risk İndeksi için kullanım izni alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 60.1±6.1'dir. Bireylerin %79.7'si son bir yıl içinde GGK testini, %81.6'sı son 10 yıl içinde kolonoskopi testini, %99.7'si son üç yıl içinde gaitada DNA testini ve %99.4'ü son beş yıl içinde sigmoidoskopi testini yaptırmamıştır. Harvard Risk İndeksi'ne göre katılımcıların KRK risk düzeyleri incelendiğinde, bireylerin %19.1'i ortalamanın çok üstünde, %42.5'i ortalamanın üstünde, %8.4'ü ortalama seviyede, %30'u ortalamanın altında risk seviyesindedir. Katılımcıların %38.4'ü KRK tarama testlerini ve %37.2'si KRK taraması yaptırması gerektiğini bilmektedir. Bireylerin %17.2'si KRK tarama testlerine ilişkin hekimden bilgi almış ve %80.5'i KRK tarama testlerinin hastanede yapıldığını belirtmiştir. Katılımcıların %20.3'ünde aile üyelerinden birisi KRK taraması yaptırmıştır.

Sonuç: Toplumda yaşayan bireylerin çoğunluğu tarama programlarında yer alan GGK testini ve kolonoskopiyi yaptırmamıştır. Bireylerin üçte ikisinin risk düzeyleri ortalamanın üzerindedir. Ayrıca KRK taramasına ilişkin bilgi düzeyleri yetersizdir. Uzun süredir var olan tarama programlarına katılımın düşük olması nedeniyle toplumda KRK risk farkındalığını artırmaya ve düzenli taramayı teşvik etmeye yönelik eğitim ve bilinçlendirme programları geliştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Halk Sağlığı, Kanser Taraması, Kolorektal Kanser, Risk Düzeyi

S-039 HEMŞİRELERİN MULTİDİSİPLİNER EKİP KOORDİNASYONUNDAKİ STRATEJİK ROLÜ: BİR İNTEGRATİF DERLEME

Necla Bozkurt
Hacettepe Üniversitesi, Erişkin Hastanesi, Ankara, Türkiye

Amaç: Sağlık hizmetlerinde artan bakım karmaşıklığı multidisipliner ekip çalışmasını zorunlu kılmaktadır. Ekip içi koordinasyonun etkinliği; iletişim, iş birliği ve rol netliği ile doğrudan ilişkilidir. Hemşireler, hasta bakım sürecinin sürekliliğini sağlayan ve disiplinler arası bilgi akışını düzenleyen temel profesyonellerdir. Ancak literatürde hemşirelerin multidisipliner ekip koordinasyonundaki rolü çoğunlukla parçalı biçimde ele alınmakta ve stratejik konumları yeterince bütüncül olarak analiz edilmemektedir. Bu integratif derlemenin amacı, hemşirelerin multidisipliner ekip koordinasyonundaki rollerini sistematik olarak incelemek ve mevcut kanıtları sentezlemektir.

Yöntem: Çalışma, integratif derleme modeli doğrultusunda yürütülmüştür. 2015–2025 yılları arasında yayımlanan çalışmalar PubMed, CINAHL, Scopus ve Google Scholar veri tabanlarında taranmış; dahil edilme kriterlerini karşılayan toplam 15 çalışma incelemeye alınmıştır. Çalışmalar, standart kalite değerlendirme kriterleri doğrultusunda metodolojik açıdan analiz edilmiş ve veriler tematik analiz yöntemiyle sentezlenmiştir.

Bulgular: Literatür bulguları, hemşirelerin ekip içi bilgi akışını düzenleyen merkez aktör konumunda olduğunu göstermektedir. Hemşirelerin bakım planlarının entegrasyonunu sağladığı, hasta savunuculuğu rolünü üstlendiği ve disiplinler arası iletişimi kolaylaştırdığı belirlenmiştir. Ayrıca hemşire liderliğinin ekip performansı, bakım sürekliliği ve hasta güvenliği üzerinde belirleyici etkileri olduğu saptanmıştır. Buna karşın hiyerarşik yapı, rol belirsizliği ve iletişim eğitimi eksikliği koordinasyonu zayıflatan başlıca engellerdir.

Sonuç: Bulgular, hemşirelerin multidisipliner ekip koordinasyonunda yalnızca uygulayıcı değil, bakım kalitesi ve hasta güvenliğini doğrudan etkileyen stratejik bir aktör olduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, hemşirelerin iletişim ve liderlik becerilerini destekleyen kurumsal düzenlemelerin güçlendirilmesi kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: ekip koordinasyonu, hemşire, integratif derleme, liderlik, multidisipliner ekip

S-040 KANSER TANILI ÇOCUĞA SAHİP ANNELERİN SPİRÜTÜEL İYİ OLUŞ VE UMUTSUZLUK DÜZEYİ

Dilara Keklik[1], Evşen Nazik[2]
[1]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Adana
[2]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Adana

Giriş-Amaç: Çocukluk çağı kanserleri, aileler için fiziksel, psikolojik ve spiritüel açıdan önemli bir yük oluşturmaktadır. Annelerin spiritüel iyi oluş düzeyleri ve umutsuzluk durumları, hastalıkla baş etme süreçlerini etkileyebilmektedir. Bu çalışma, kanser tanılı çocuğa sahip annelerin spiritüel iyi oluş ve umutsuzluk düzeylerini belirlemek ve bu değişkenlerin sosyodemografik özellikler ile spiritüel baş etme yöntemleriyle ilişkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte yürütülen bu araştırma, Şubat 2023–Aralık 2024 tarihleri arasında Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi pediatrik onkoloji servislerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örneklemini, güç analizi sonucunda gerekli minimum örneklem sayısının üzerinde olacak şekilde araştırmaya katılmayı kabul eden 194 anne oluşturmuştur. Veriler; Tanıtıcı Bilgi Formu, Beck Umutsuzluk Ölçeği ve Spiritüel İyi Oluş Ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ile değerlendirilmiş ve parametrik olmayan testler tercih edilmiştir. Ölçekler arasındaki ilişki Spearman korelasyon analizi ile incelenmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Annelerin spiritüel iyi oluş puan ortalaması 121±9.17, umutsuzluk puan ortalaması 13.0±9.14'tür. Aile tipi ile spiritüel iyi oluş (p=0.04), eğitim düzeyi ile umutsuzluk (p=0.004), çalışma durumu ile umutsuzluk (p=0.043), namaz kılma ile hem spiritüel iyi oluş (p=0.006) hem de umutsuzluk (p<0.001), meditasyon yapma ile spiritüel iyi oluş (p<0.001), dua okuma ile spiritüel iyi oluş, çocuk sayısı ile spiritüel iyi oluş (p=0.013) ve çocuğun tanısı (solid tümör) ile umutsuzluk (p=0.024) arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Spiritüel iyi oluş ile umutsuzluk arasında zayıf düzeyde negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r=-0.245, p=0.001).

Sonuç: Bu çalışmada, kanser tanılı çocuğa sahip annelerin spiritüel iyi oluş düzeyi ile umutsuzluk düzeyi arasında zayıf düzeyde negatif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, spiritüel iyi oluşun umutsuzluk ile ilişkili olabileceğini düşündürmekle birlikte, kesitsel tasarım nedeniyle nedensel bir ilişki kurmaya olanak sağlamamaktadır. Bulgular, pediatrik onkoloji hemşireliğinde ailelere sunulan bakımda spiritüel ve psikososyal desteklerin dikkate alınmasının önemli olabileceğini göstermektedir. Ancak, çalışma sonuçları örneklem ve araştırma tasarımı sınırlılıkları nedeniyle genellenirken dikkatli olunmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Anneler, hemşirelik, kanser, spiritüel iyi oluş, umutsuzluk

S-041 GEBELERDE ALEKSİTİMİ DÜZEYLERİNİN GEBELİĞİN KABULÜ VE DİSTRES DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Mehtap Uzun Aksoy[1], Reva Kasap[2], Fatma Aydoğdu[3]
[1]Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye
[2]Kurumda çalışmıyor.
[3]Sağlık Bakanlığı, Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Türkiye

Amaç: Bu çalışmada kadınların aleksitimi düzeylerinin gebeliği kabulü ve distres düzeyleri üzerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı-ilişki arayıcı desende yapılmıştır. Araştırma bir üniversite hastanesinin Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı polikliniklerinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini en az okur yazar, akıllı telefon kullanan, gebeliğinin 12. haftasını tamamlamış, kronik hastalığı olmayan ve daha önce veya gebeliğinde bir mental sağlık problemi bulunmayan 261 gebe dahil edilmiştir. Veriler "Gebe Bilgi Formu", "Toronto Aleksitimi Ölçeği (TAÖ)", "Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği-Gebeliğin Kabulü Alt Ölçeği(PKDÖ-GK)" ve "Tilburg Gebelikte Distres Ölçeği (TGDÖ)" aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın verileri 08/03/2024-14/12/2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmada gebelerin onamları alınmış, araçlar poliklinikte çevrimiçi olarak paylaşılmış ve doldurulması sağlanmıştır. Yazılı kurum izni ve etik kurul izni alınmıştır. Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destek Programı kapsamında proje olarak (1919B012309198) desteklenmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan gebelerin yaş ortalaması 29.42±4.57; gebelik haftası ortalaması 28.37±8.04'dir. Gebelerin %51.4'ünün üniversite mezunu, %92.0'sinin çekirdek aile, %51.3'ünün gelirinin giderine denk ve %62.5'i bir işte çalışmamaktadır. Gebelerin TAÖ toplam puan ortalamalarının 56.14±9.89; Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği- Gebeliğin Kabulu Alt Ölçeği puan ortalaması 22.19±6.09; Tilburg Distres Ölçeği toplam puan ortalaması 16.02±8.13'dür. Gebelerin %33.7'sinde aleksitimi varken; %11.5'inde distres riski vardır. Aleksitimisi olan gebelerin PKDÖ-GK puan ortalamaları olmayanlara göre istatistiksel anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur (p=0.001). Ancak PKDÖ-GK ölçeğinde puan artışı gebeliğin kabulünün azaldığına işaret ettiği için aleksitimisi olan gebelerin gebeliği kabul etme düzeylerinin olmayanlara göre daha düşük olduğu bulunmuştur. Distres riski bulunan gebelerin TAÖ puan ortalamalarının distres riski olmayanlara göre istatistiksel anlamlı olarak daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p=0.022). PKDÖ-GK ölçeğinde puan artışı gebeliğin kabulünün azaldığına işaret ettiği için distres riski bulunan gebelerin gebeliği kabul etme düzeylerinin distres riski bulunmayanlara göre daha düşük olduğu bulunmuştur(p<0.001). Distres riskinin etki faktörlerine ilişkin ikili lojistik regresyon analizi sonucuna göre, Nagelkerke R Square değerine göre modelin gebelerin distres riskindeki değişimin %26.4'ünü açıkladığı belirlenmiştir. Gebelerin PKDÖ-GKÖ puanlarındaki 1 birim artışın gebelerin distres riskini 1.16 kat artırdığı; ancak ölçek puanı ters değerlendirildiğinden gebeliğin kabulünün azalmasının distres riskini 1.16 kat artırdığı belirlenmiştir. Gelir durumu fazla olan gebelerin distres riskinin gelir durumu az olan gebelere göre %84.1 oranında daha az olduğu bulunmuştur (p=0.024).Buna karşın, TAÖ ve TAÖ-Duygularını Tanımada Güçlük puan ortalaması ve gebeliği planlanma durumunun distres riski üzerine anlamlı bir etkisi olmadığı belirlenmiştir (p>0.05).

Sonuç: Sonuç olarak, gebelerin aleksitimi ve gebelik kabul etme durumlarının distres riski bakımından anlamlı farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Ancak distres riskine ilişkin regresyon analizinde aleksitimi ve gebeliğin planlanma durumu bakımından anlamlılık bulunamamıştır. Gebeliğin kabulünün azalması ve gelir durumunun az olmasının (fazla olanlara kıyasla) gebelerde distres riskini artırdığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aleksitimi, hamileliği kabul etme, psikolojik sıkıntı, hamilelik

S-O42 TİP 1 DİYABET MELLİTUSLU KADINLARIN CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI: GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI

Ebru Cirban Ekrem[1], Emine Üstün Gökçe[2], Figen Alp Yılmaz[3]
[1]Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum, Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye.
[2]Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye.
[3]Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum, Kadın Hast. Hemşireliği A.B.D, Türkiye.

Giriş-Amaç: Tip 1 Diyabet Mellitus (T1DM), kadınların hormonal düzenini, cinsel işlevlerini ve üreme sağlığını çok boyutlu etkileyen kronik bir hastalıktır. T1DM'li kadınlarda cinsel ve üreme sağlığı sorunlarının klinik izlemlerde sıklıkla göz ardı edilmesi; yaşam kalitesinin azalması, tedaviye uyumun bozulması ve olumsuz gebelik sonuçları gibi önemli klinik sonuçlara yol açabilmektedir. Türkiye'de bu alanda geçerli ve güvenilir ölçüm araçlarının sınırlı olması ise bu sorunların sistematik değerlendirilmesini güçleştirmektedir. Bu çalışma, Tip 1 Diyabet Mellituslu Kadınların Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Metodolojik tipteki araştırma, T1DM tanılı 245 evli ve üreme çağındaki kadın ile yürütülmüştür. Ölçeğin uyarlama süreci çeviri–geri çeviri, uzman görüşü ve pilot uygulama aşamalarını içermiştir. İçerik geçerliliği Davis Tekniği ile değerlendirilmiştir. Yapı geçerliliği Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. Güvenilirlik analizlerinde Cronbach alfa katsayısı, madde-toplam puan korelasyonları ve dört hafta arayla yapılan test-tekrar test için Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı (ICC) hesaplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 40,89±7,19 olup, yaş aralığı 20 ile 49 arasındadır. Katılımcıların %66,5'i lise altı eğitim düzeyinde ve %68,6'sı gelir getiren bir işte çalışmıyordu. Katılımcıların T1DM tanı süresi ortalama 31,16±8,48 yıl olup %67,3'ünün ailesinde Tip 1 DM öyküsü ve %21,2'sinin ise eşinde DM öyküsü vardır. Uzman değerlendirmeleri sonucunda tüm maddelerin içerik geçerlilik indeksleri 0,80'in üzerinde bulunmuştur. DFA sonuçları ölçeğin üç faktörlü yapısını doğrulamıştır (χ^2/df=3,97; RMSEA=0,083; CFI=0,96). Ölçeğin toplam Cronbach alfa katsayısı 0,85 olup alt boyutlarda 0,91–0,95 arasında değişmiştir. Araştırmada ölçeğin madde-toplam puan korelasyonlarının 0,346 ile 0,573 arasında değiştiği belirlenmiştir ve tüm maddelerin kabul edilebilir düzeyde korelasyon gösterdiği saptanmıştır. Test-tekrar test analizinde toplam ICC değeri 0,987 olarak saptanmış ve ölçeğin zamana karşı yüksek düzeyde kararlılık gösterdiği belirlenmiştir.

Sonuç: T1DM'li kadınların cinsel sağlık ve üreme sağlığı durumlarını değerlendirmede Türkçe versiyonun geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu belirlenmiştir. Ölçek, klinik uygulama ve araştırmalarda standardize değerlendirme aracı olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: tip 1 diyabet mellitus, kadın sağlığı, cinsel sağlık, üreme sağlığı, geçerlilik ve güvenilirlik

S-043 YOGA'NIN BÜTÜNSEL SAĞLIĞA YARARLARINI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ'Nİ (YBSYDÖ) GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Bahar Vardar İnkaya[1], Yasemin Sezgin[2], Merve Harman Özdoğan[3], Didem Tetik Küçükelçi[4], Devrim Akkaya Kaçmaz[5], Hayal Korkut[5]
[1]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
[2]Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi
[3]Sinop Üniversitesi
[4]İstanbul Gelişim Üniversitesi
[5]Yoga Eğitmeni

Amaç: Yoga uygulamalarının stresin önlenmesinde önemli bir rol oynadığı, nefes çalışmalarının otonom sinir sistemi üzerinde düzenleyici bir etki yaratarak fizyolojik ve psikolojik regülasyonu desteklediği ve bu süreçlerin uzun vadede kronik hastalıkların önlenmesine ya da semptomların giderilmesinde katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, yoganın bütünsel sağlığa yararlarını değerlendirme ölçeğini geliştirmek ve geçerliğini doğrulamaktır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, en az üç ay boyunca yoga yapan 543 bireyle yapılmıştır. Araştırmanın verileri sosyodemografik veri formu ve " Yoga'nın Bütünsel Sağlığa Yararlarını Değerlendirme Ölçeği" ile toplanmıştır. Ölçeğin geçerliliği, dil, kapsam (içerik) geçerliği ve yapı geçerliği olarak incelenmiştir. Ölçeğin güvenirlik analizleri Cronbach Alfa değeri ile hesaplanmıştır. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi p<O,O5 olarak kabul edilmiştir. İstatistiksel tüm analizler, SPSS 27 ve AMOS 26 kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Faktör analizi sonucu O,4O8- O,926 arasında madde yük değerlerine sahip 26 madde ve 5 alt boyuttan (bilinçli farkındalık, fiziksel farkındalık, zihinsel ve bedense uyum güçlüğü, uyku kalitesi ve duygusal regülasyon) oluşan bir yapı elde edilmiştir. Elde edilen yapı, toplam varyansın %55,94O'ını açıklamaktadır.

Sonuç: En az üç ay yoga yapan bireylerde uygulanan yoganın bütünsel sağlığa yararlarını değerlendirme ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yoga, ölçek geliştirme, bütünsel sağlık, hemşirelik

S-044 TOTAL TİROİDEKTOMİ SONRASI HATIRLATICI MOBİL UYGULAMA KULLANIMININ İLAÇ UYUMUNA ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Pınar Kaya[1], Sevilay Erden[2]
[1]Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğirdir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü
[2]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Amaç: Bu çalışma, total tiroidektomi sonrası levotiroksin replasman tedavisi alan hastalarda, hatırlatıcı bir mobil uygulama kullanımının ilaç uyumu üzerindeki etkisini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Randomize kontrollü bu çalışma, CONSORT rehberine uygun olarak yürütülmüştür. Örneklem büyüklüğü, pilot çalışma verileriyle yapılan güç analizi (G*Power 3.1.9.2) sonucu %90 güç ve 0,426 etki büyüklüğü ile 63 hasta (müdahale n=31, kontrol n=32) olarak belirlenmiştir. Katılımcılar, Randomizer.org üzerinden oluşturulan blok randomizasyon yöntemiyle gruplara atanmış; seçim yanlılığını önlemek amacıyla atama gizliliği (allocation concealment) bağımsız bir araştırmacı tarafından sağlanmıştır. Müdahale grubuna uygulanan mobil uygulama, uzman paneli tarafından DISCERN aracıyla doğrulanmış eğitim modülleri ve interaktif ilaç hatırlatıcıları içermektedir. Kullanıcı etkileşimi gerektiren uygulama üzerinden hastalar hem hatırlatıcı almış hem de veri formlarını doldurmuştur. Kontrol grubu standart bakım almıştır. Veriler; 1., 4. ve 8. haftalarda MMAS-8 ölçeği ve izlem formları ile toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde parametrik testler kullanılmış; etki büyüklükleri (n 2) ve demografik homojenlik (yaş, eğitim, kronik hastalık vb.) kontrol edilmiştir.

Bulgular: Grupların demografik ve klinik özellikleri benzerdir (p>0,05), bu durum karıştırıcı değişkenlerin etkisini minimize etmiştir. 4. haftada müdahale grubunun MMAS-8 puan ortalaması (6,58 ± 1,11), kontrol grubuna (5,71 ± 1,59) göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur (p=0,016). 8. haftada ise "yüksek uyum" kategorisindeki hasta oranı müdahale grubunda %38,7'ye yükselirken, kontrol grubunda %6,3'e gerilemiştir (p=0,008). Zaman-grup etkileşim analizinde, kontrol grubunun uyum puanlarında büyük bir etki büyüklüğüyle (n 2=0,268) azalma saptanırken, müdahale grubunda artış gözlenmiştir.

Sonuç ve Tartışma: Hatırlatıcı mobil uygulama, özellikle tedavinin ilk adaptasyon döneminde (erken postoperatif evre) ilaç uyumunu artırmada etkilidir. Çalışmanın sekiz haftalık izlem süresi uzun dönemli uyumu değerlendirmek açısından sınırlı olsa da erken dönemdeki davranışsal kazanımlar belirgindir. İlerideki çalışmaların biyokimyasal parametrelerle (TSH) desteklenmesi ve daha uzun izlem sürelerini kapsaması önerilir. Bu dijital müdahalenin rutin postoperatif bakıma entegrasyonu, tedavi sürekliliğini destekleyebilir.

Anahtar Kelimeler: hatırlatma sistemleri, ilaç uyumu, levotiroksin, perioperatif hemşirelik, sağlık eğitimi

S-045 YETİŞKİNLERDE ORGAN BAĞIŞINA YÖNELİK TOPLUMSAL TUTUM VE İNANÇLAR ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE VERSİYONUNUN UYARLANMASI VE GEÇERLİK-GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI: PSİKOMETRİK BİR ANALİZ

Ayşe Gül Atay Doyğacı[1], Burçin Irmak[2]
[1]Başkent Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Ankara
[2]Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ordu

Amaç: Organ yetmezliği olan hastaların tedavisinde önemli bir yere sahip olan organ nakli, giderek daha fazla tercih edilen bir yöntemdir. Organ bağış oranlarının artırılabilmesi için toplumun bu konuda bilgilendirilmesi, farkındalığın artırılması ve mevcut bilginin davranışa dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda bireylerin organ bağışına yönelik duyarlılıklarının ve gönüllülüklerinin artırılması hedeflenmektedir. Toplumun bu ihtiyacı göz önünde bulundurulduğunda, organ bağışı ile ilgili tutum ve inançların değerlendirilmesinde geçerli ve güvenilir ölçüm araçlarına olan gereksinim devam etmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Organ Bağışına Yönelik Toplumsal Tutum ve İnançlar Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve geçerlik-güvenirliğinin değerlendirilmesidir.

Gereç-Yöntem: Metodolojik türdeki bu çalışmanın örneklemini Türkiye'de yaşayan gönüllü yetişkinler (n=500) oluşturmuştur. Veriler, 3 Temmuz–10 Ağustos 2024 tarihleri arasında çevrim içi ortamda sosyodemografik bilgi formu, Organ Bağışına Yönelik Toplumsal Tutum ve İnançlar Ölçeği (PABOD) ve Organ Bağışı Tutum Ölçeği (ODAS) kullanılarak toplanmıştır. Türk kültürüne uyarlanan PABOD ile benzer özellikler taşıyan ODAS, katılımcılara eş zamanlı olarak uygulanmış ve ölçekler arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon yöntemi ile değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde IBM SPSS 25.0 ve IBM AMOS 25.0 programları kullanılmıştır. Kapsam geçerliği için Davis yöntemi uygulanmıştır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, Cronbach alfa katsayısı, madde-toplam puan korelasyonu ve paralel form güvenirliği yöntemlerinden yararlanılmıştır. Özgün ölçüm aracının yazarından kullanım izni e-posta yoluyla alınmıştır. Çalışma, Helsinki Bildirgesi'nde belirtilen etik ilkelere uygun olarak yürütülmüştür. Araştırma için Başkent Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan etik onay alınmıştır (Tarih: 13.05.2024, Karar No: E-62310886-600-340538).

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 34,63±9,53'tür. Ölçeğin kapsam geçerlik indeksi 0,98 olarak belirlenmiştir. Faktör analizine uygunluğu değerlendirmek amacıyla yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett küresellik testleri sonucunda KMO değeri 0,88 olarak bulunmuş, Bartlett testi istatistiksel olarak anlamlı saptanmıştır (χ^2 = 8460,797; p < 0,001). Türkçe form 30 madde ve dört alt boyuttan oluşmaktadır. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %57,114'ünün açıklandığı saptanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda model uyum indekslerinin iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Güvenirlik analizine göre, ölçeğin toplam Cronbach alfa katsayısı 0,877'dir. Alt boyutlara ait Cronbach alfa katsayıları sırasıyla 0,903, 0,855, 0,859 ve 0,864 olarak bulunmuştur. Paralel form geçerliği kapsamında yapılan analizlerde, Organ Bağışına Yönelik Toplumsal Tutum ve İnançlar Ölçeği ile Organ Bağışı Tutum Ölçeği arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (r = -0,233; p < 0,001).

Sonuç: Bu çalışmada, Othman, Al-Salhi ve Al-Osta (2024) tarafından geliştirilen PABOD ölçüm aracı Türkçeye uyarlanmış ve ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenirliği değerlendirilmiştir. Psikometrik analiz sonuçları, PABOD ölçeğinin Türkçe formunun gerekli ölçütleri karşıladığını göstermiştir. Ölçeğin özgün ve Türkçe versiyonlarının faktör yapısının aynı olduğu ve güvenirlik değerlerinin benzer düzeyde bulunduğu saptanmıştır. Sonuç olarak, ölçek Türkiye'de organ bağışına yönelik Türk vatandaşlarının tutum ve inançlarını değerlendirmek amacıyla kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Organ bağışı, geçerlik, güvenirlik, ölçek uyarlama, tutum

S-046 ACİL CERRAHİ GEREKEN HASTALARDA HASTA GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMA SÜRECİNDE ACİL HEMŞİRELERİNİN DENEYİMLERİ: TANIMLAYICI NİTEL BİR ÇALIŞMA

Pınar Kaya[1], Sevgi Deniz Doğan[2]
[1]Süleyman Demirel Üniversitesi Eğirdir SHMYO Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü
[2]Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Uluborlu Selahattin Karasoy MYO Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü

Giriş-Amaç: Acil cerrahi gereksinimi olan hastalar; zaman baskısı, yoğun iş yükü ve karmaşık bakım süreçleri nedeniyle hasta güvenliği ihlalleri ve istenmeyen olaylar açısından yüksek risk altındadır. Bu süreçte acil servis hemşireleri, bakımın sürekliliğini ve hasta güvenliğini sağlamada kritik bir rol üstlenmektedir. Bu çalışma, acil cerrahi gerektiren hastaların bakım sürecinde görev alan acil hemşirelerinin hasta güvenliğini sağlamaya yönelik görüş ve deneyimlerini tanımlamak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Nitel tanımlayıcı tipte olan bu çalışma, en az bir yıldır çalışan 23-52 yaşları arasındaki 11 hemşire ile yürütülmüştür. Veriler, Temmuz-Eylül 2025 tarihleri arasında "Kişisel Bilgi Formu" ve "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılarak toplanmıştır. Hemşirelerin hasta güvenliğine ilişkin görüşlerinin araştırılmasında tematik analiz kullanılmıştır. Çalışmanın yürütülebilmesi için bir üniversitenin etik kurulundan onay alınmıştır.

Bulgular: Acil cerrahi gereken hastalarda hasta güvenliğini sağlama sürecine yönelik hemşirelerin öncelik verdiği konular; fiziksel güvenlik önlemleri, doğru hasta tanımlama, enfeksiyon kontrolü ve hijyen uygulamaları ile etkili iletişim ve koordinasyon olmak üzere dört ana tema altında gruplandırılmıştır. Ayrıca, hemşirelerin görüşlerine göre bu hasta grubunda hasta güvenliğini tehdit eden unsurlar; sistemsel ve yapısal yetersizlikler, zaman baskısı ve hız odaklılık, insan kaynağı ve profesyonel tutum sorunları, iletişim ve iş birliği eksiklikleri ile hasta ve yakınlarının olumsuz tutumları olmak üzere beş ana tema altında toplanmıştır. Hemşireler, bu unsurların hata riskini artırabileceğine dikkat çekmiştir. Bununla birlikte, hemşirelerin hasta güvenliğini artırmaya yönelik önerileri çalışma koşullarının iyileştirilmesi, kaynak ve donanım desteğinin güçlendirilmesi, insan gücü planlaması, eğitim ve mesleki gelişim ile iletişim ve ekip içi iş birliğinin güçlendirilmesi olmak üzere beş ana tema etrafında toplanmıştır.

Sonuç: Sonuç olarak, elde edilen bulgular; hasta güvenliğinin yalnızca bireysel hemşirelik uygulamalarıyla değil, aynı zamanda kurumsal altyapı, insan gücü, iletişim ve ekip çalışması gibi çok boyutlu faktörlerle ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, hasta güvenliğinin güçlendirilmesine yönelik yapılacak düzenlemelerde hemşirelerin görüş ve deneyimlerinin dikkate alınması, bakım kalitesinin artırılması açısından önem taşımaktadır.

Bu çalışma Tübitak 2224-B Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı Tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hasta Güvenliği, Perioperatif Bakım, Nitel Araştırma, Hemşirelik

S-O47 KADIN SÜNNETİ GEÇİREN SOMALİLİ KADINLARIN EVLİLİK VE İLK DOĞUM DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Şeyma Zehra Altunkürek[1], Eylül Yeşilyurt[2], Yasmin Mohamud Jama[3]
[1]Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara
[2]Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara
[3]Sağlık Bilimleri Üniversitesi Somali-Mogadişu Recep Tayyip Erdoğan Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Mogadişu, Somali

Giriş-Amaç: Kadın sünneti (FGM/C), kültürel veya tıbbi olmayan nedenlere bağlı, kadın dış cinsel organının kısmen veya tamamen kesilmesini içeren zararlı bir geleneksel uygulamadır. Dünya Sağlık Örgütü FGM/C'ni insan hakları ihlali olarak kabul etmekte ve sağlık açısından herhangi bir fayda atfetmemektedir. Dünya genelinde 125 milyondan fazla kız çocuğunu etkilediğini bildirilmektedir. Somali'de FGM/C yaygın olarak uygulanmakta, nedenlerinin başında sosyo-kültürel ve ekonomik faktörler yer almaktadır. Bu çalışma, kadın sünneti geçiren Somalili kadınların evlilik, hamilelik, ilk doğum ve doğum sonrası dönemlerine ilişkin deneyimlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, nitel tanımlayıcı tiptedir. Somali Mogadişu'nun bir mahallesinde yaşayan kadınlar ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Veri toplama sürecinde, iki araştırmacı birlikte, önceden hazırlanan bir görüşme rehberi doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşmeleri yürütmüştür. Görüşme formununda, sosyodemografik özellikler ve katılımcıların deneyimlerini derinlemesine ortaya koymayı amaçlayan geniş kapsamlı bir açılış sorusu yer almaktadır. "Lütfen bize FGM/C olduğunuz günle ilgili deneyiminizden bahsedin." Bu soruyu, katılımcıların anlatımlarını derinleştirmeye yönelik esnek takip soruları izlemiştir. Görüşmelerde, katılımcıların anlatıyı yönlendirmelerine olanak tanınmış; araştırmacılar daha çok dinleyici rolünde kalmış ve önceden belirlenmiş problar katı bir şekilde uygulanmamıştır. Bunun yerine, probların katılımcı anlatımlarından doğal olarak gelişmesine izin verilmiştir. Görüşmeler sırasında parafrazlama, pasif ve dolaylı problar kullanılarak veri akışının kesintiye uğramaması sağlanmıştır. Dil farklılıklarının etkisini azaltmak amacıyla, görüşmeler Somali diline hâkim bir tercüman eşliğinde gerçekleştirilmiş, görüşme verileri Türkçeye çevrilmiş ve çeviri doğruluğu geri çeviri yöntemi ile kontrol edilmiştir. Bu süreçte anlam kaybını en aza indirmek için araştırmacılar ve tercüman birlikte çalışmıştır. Görüşmeler, Nisan–Aralık 2024 tarihleri arasında araştırmacıların görev yaptığı fakültede sessiz ve özel bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Her görüşmeye yalnızca iki araştırmacı ve katılımcı katılmıştır. Görüşmeler ortalama 30 dakika sürmüştür.

Bulgular: Çalışmaya toplam n=24 kadın dahil edilmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması 28,04±6,08 (min=20, max=42) olarak belirlenmiştir. Analiz sonucunda dört ana tema belirlenmiştir: (1) Sünnetin fizyolojik ve psikolojik etkileri, (2) Evlilik ve cinsel yaşam üzerindeki etkileri, (3) Hamilelik ve doğum sürecine etkileri, (4) Doğum sonrası his ve deneyimler. Temalara uygun toplam 6 alt tema belirlenmiştir. Katılımcılar sünnetin çocuklukta zorla yapıldığını, bu sürecin korku ve ağrı ile geçtiğini, evlilikte cinsel ilişki sırasında ağrı ve kanama yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Doğum sürecinde epizyotomiye ek olarak sünnet bölgesinde dikiş atılması gerekebildiği belirlenmiştir. Kadınların çoğu sünneti kültürel bir zorunluluk olarak görmüş, ancak kendi kız çocuklarında bu uygulamanın tekrarlanmasını istememiştir.

Sonuç: Katılımcıların büyük çoğunluğunun çocuk yaşta ve kendi rızaları dışında bu uygulamaya maruz kaldıkları; süreçte yoğun korku, ağrı ve travma deneyimledikleri belirlenmiştir. FGM/C'nin birey üzerindeki fiziksel, psikolojik ve üreme sağlığı etkilerinin yanı sıra toplumsal boyutunun da güçlü olduğu, bu nedenle sorunun yalnızca klinik değil, aynı zamanda kültürel ve sosyal bir çerçevede ele alınması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, toplum temelli farkındalık çalışmalarının artırılması, eğitim programlarının yaygınlaştırılması ve kültürel duyarlılığa sahip sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Elde edilen bulguların, özellikle hemşirelik bakımında kültürel duyarlılık ve travma odaklı yaklaşımın geliştirilmesine katkı sağlayacağı; üreme sağlığı hizmetlerinde bireye özgü bakım planlarının oluşturulmasına rehberlik edeceği düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışma, FGM/C'nin bireysel ve toplumsal düzeydeki sonuçlarını ortaya koyarak önleyici politikaların geliştirilmesine katkı sunabilecek nitelikte kanıtlar sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: cinsel sağlık, doğum deneyimi, kadın sünneti, nitel araştırma, Somali

S-048 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE MESLEĞİ BİR ÇAĞRI OLARAK GÖRMENİN MESLEĞE BAĞLILIK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: İŞE ADANMIŞLIĞIN ARACILIK ROLÜ

Sevim Şen Olgay[1], Esra Uğur[1], Begüm Kırık[2], Sıla Azra Yaylacı[1]
[1]Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye
[2]Yeditepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

Giriş-Amaç: Hemşirelik mesleğinde artan iş yükü, tükenmişlik ve meslekten ayrılma eğilimleri, öğrencilik döneminde mesleğe bağlılığı güçlendiren içsel motivasyon kaynaklarının anlaşılmasını önemli hale getirmiştir. Özellikle mesleği bir "çağrı" olarak algılamak, bireyin mesleğine yönelik anlam, amaç ve adanmışlık geliştirmesinde belirleyici bir psikolojik faktör olarak öne çıkmaktadır. Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinde mesleği bir çağrı olarak görmenin mesleğe bağlılık üzerindeki etkisini incelemek ve bu ilişkide işe adanmışlığın aracılık rolünü test etmektir.

Yöntem: Araştırma ilişkisel tarama modelinde kesitsel olarak yürütülmüştür. Örneklemi iki vakıf üniversitesinde öğrenim gören üçüncü ve dördüncü sınıflarda okuyan 300 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Veriler; Bilgi Formu, Meslek Aşkı Ölçeği, Utrecht İşle Bütünleşme Ölçeği-Öğrenci Formu ve Hemşirelikte Mesleğe Bağlılık Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS 22.0 ile analiz edilmiş; aracılık analizi PROCESS (Model 4) ile 5000 bootstrap örneklemesi kullanılarak test edilmiştir. Etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %89.7'si kadın (n=269), %10.3'ü erkek olduğu ve %84.3'ünün (n=253) hemşirelik mesleğini kendi isteğiyle seçmiş olduğunu bildirmiştir. Meslek aşkı ile mesleğe bağlılık arasında güçlü ve pozitif bir ilişki saptanmıştır ($r=0.633$, $p<0.001$). Meslek aşkı, işe adanmışlığı anlamlı biçimde yordamakta ($\beta=0.423$, $p<0.001$); işe adanmışlık da mesleğe bağlılığı anlamlı düzeyde etkilemektedir ($\beta=0.213$, $p<0.001$). Aracılık analizinde dolaylı etkinin anlamlı olduğu ($\beta=0.090$; %95 GA [0.046–0.139]) ve işe adanmışlığın kısmi aracılık rolü üstlendiği belirlenmiştir.

Sonuç: Bu bulgular, mesleğe bağlılığın yalnızca bireysel bir tutum değil, anlam temelli psikolojik süreçlerle şekillenen dinamik bir yapı olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, hem hemşirelik eğitim programlarında hem de mesleğe yeni başlayan hemşirelerin oryantasyon ve mesleki sosyalizasyon süreçlerinde meslek aşkı ve işe adanmışlığı güçlendiren yapılandırılmış müdahalelerin geliştirilmesi önerilmektedir. Bu tür girişimler, erken dönemde profesyonel bağlılığı artırarak tükenmişlik ve meslekten ayrılma riskinin azaltılmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Meslek Aşkı, İşe Adanmışlık, Mesleğe Bağlılık

S-049 HEMŞİRELERDE İŞ-AİLE-YAŞAM DENGESİ, RUHSAL DURUM VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

İkbal Gedik, Belgin Varol
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

Amaç: Bu araştırma, hemşirelerin iş-aile-yaşam dengesi, psikolojik sağlamlık ve ruhsal durumları arasındaki ilişkiyi inceleme amacıyla yapılan kesitsel ve tanımlayıcı türde bir araştırmadır.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini, Türkiye'de hastanelerde görev yapan hemşireler oluşturmuş, 300 hemşire ile çalışma tamamlanmıştır. Örnekleme dahil edilecek birey sayısı, A-priori Sample Size Calculator for Multiple Regression programı kullanılarak belirlenmiştir. Veriler, hemşirelerin tanımlayıcı özelliklerini içeren Kişisel Bilgi Formu ile İş-Aile-Yaşam Dengesi Ölçeği (İAYDÖ), Kısa Semptom Envanteri (KSE) ve Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (KPSÖ) kullanılarak toplanmıştır. Analizler IBM SPSS 25 programı ile yapılmış; ölçeklerin iç tutarlılığı Cronbach Alfa katsayısı ile değerlendirilmiş, dağılım varsayımları çarpıklık ve basıklık değerleri ile test edilmiştir. Tanımlayıcı özelliklere göre gruplar arasında farklılıklar bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü ANOVA ile incelenmiş, anlamlı farklılıklarda Tukey testi kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 33,77±8,16'dır. İAYDÖ puan ortalaması 20,28±5,17, KSE puan ortalaması 49,50±31,47 ve KPSÖ puan ortalaması 18,52±4,85 olarak bulunmuştur. Analizler sonucunda, iş-aile-yaşam dengesi ile ruhsal durum arasında orta düzeyde negatif ilişki olduğu ($r = -0,290$, $p < 0,01$); psikolojik sağlamlık ile ruhsal durum arasında da orta düzeyde negatif ilişki ($r = -0,455$, $p < 0,01$) olduğu saptanmıştır. Ayrıca, iş-aile-yaşam dengesi ile psikolojik sağlamlık arasında orta düzeyde pozitif ilişki olduğu ($r = 0,475$, $p < 0,01$) tespit edilmiştir.

Sonuç: Hemşirelerin iş-aile-yaşam dengesi, ruhsal durumları ve psikolojik sağlamlıkları arasında anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan hemşirelerin İAYDÖ puanları arttıkça KSE puanlarının azaldığı görülmüş, KPSÖ puanları arttıkça KSE puanlarının azaldığı bulunmuştur. Hemşirelerin İAYDÖ puanları arttıkça KPSÖ puanlarının da arttığı saptanmıştır. Ölçeklerden alınan puanlar, hemşirelerin iş-aile-yaşam dengelerini orta-iyi düzeyde algıladıklarını, ruhsal belirti düzeylerinin düşük ila orta aralıkta olduğunu, psikolojik sağlamlık düzeylerinin orta seviyede olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda hemşirelerin iş koşullarının iyileştirilmesi, psikososyal destek programlarına erişimlerinin artırılması ve esnek çalışma modellerinin geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: hemşire, psikolojik sağlamlık, ruhsal durum, iş-aile-yaşam dengesi, mesleki stres

S-050 TÜRKİYE'DE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE KRİZ YÖNETİMİ EĞİTİMİ VE AFETLERE HAZIRLIK: BİR EĞİTİM MÜDAHALESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Seda Tuğba Baykara Mat, İrem Dağ, Serenay Uysal, Sıla Sarıgöl, Yaren Hoş
Istanbul Beykent University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Istanbul

Amaç: Afetler sağlık sistemleri için ciddi zorluklar oluşturmakta ve baskı altında etkili bir şekilde müdahale edebilecek iyi hazırlanmış hemşirelere duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır. Depremlerin ve diğer acil durumların sık görüldüğü Türkiye'de, hemşirelik öğrencilerinin afetlere hazırlıklı olmalarını güçlendirmek özellikle önemlidir. Geleceğin hemşirelerini afet durumlarına hazırlamak, yalnızca acil müdahale kapasitesini artırmakla kalmaz, aynı zamanda küresel Afet Risk Azaltma stratejilerini ve sürdürülebilir sağlık sistemi hedeflerini de destekler. Bu çalışma, kısa süreli bir kriz yönetimi eğitim programının hemşirelik öğrencilerinin afetlere hazırlık ve müdahale yetkinliklerini artırmadaki etkinliğini incelemiştir.

Gereç-Yöntem: Çalışma, İstanbul'daki bir vakıf üniversitesinden 68 üçüncü sınıf hemşirelik öğrencisiyle yarı deneysel bir ön test-son test tasarımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, Gagné'nin Dokuz Öğretim Olayı'na göre yapılandırılmış 75 dakikalık bir kriz yönetimi eğitimine katılmıştır. Eğitim, aktif öğrenmeyi teşvik etmek için etkileşimli dersler, vaka tabanlı tartışmalar ve kısa bir simülasyon egzersizi içermiştir. Afetlere hazırlık ve müdahale yetkinlikleri, eğitim öncesi ve sonrasında Afet Hemşireliği Hazırlık ve Müdahale Yetkinlik Ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Müdahale sonrasında, öğrenciler hem hazırlık hem de müdahale yeterliliklerinde önemli iyileşmeler gösterdiler. Ortalama hazırlık puanları 49,19 ± 8,12'den 72,67 ± 4,04'e, müdahale puanları ise 54,60 ± 9,02'den 81,82 ± 4,00'e yükseldi. Bu artışlar istatistiksel olarak anlamlıydı ($p < 0,001$), bu da eğitimin öğrencilerin afetle ilgili yeterlilikleri üzerinde güçlü bir olumlu etkiye sahip olduğunu gösteriyor.

Sonuç: Bulgular, kısa ve iyi tasarlanmış kriz yönetimi eğitim programlarının bile hemşirelik öğrencilerinin afet durumlarına hazırlıklarını önemli ölçüde artırabileceğini göstermektedir. Bu tür odaklanmış eğitim müdahalelerinin lisans hemşirelik eğitimine entegre edilmesi, gelecekteki afetlere etkili bir şekilde yanıt verebilecek daha dirençli bir hemşirelik iş gücü oluşturmaya yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Afet Hemşireliği, Afetlere Hazırlık, Kriz Yönetimi, Hemşirelik Eğitimi

S-051 AZALAN DOĞURGANLIK, ARTAN SORUMLULUK: KÜRESEL DOĞURGANLIK KRİZİNDE HEMŞİRENİN GÜCÜ

Sevim Sarısoy
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Doğurganlık üremenin, çoğalmanın ve gelişmenin temeli olup, kadın için gebe kalabilme, çocuk sahibi olabilme erkek için ise kadını gebe bırakabilme yeteneğine sahip olma anlamını taşımaktadır. Dünya geneline bakıldığında doğurganlık hızında ciddi bir düşüş meydana gelmektedir. Bu düşüşün nedenleri sosyal, kültürel ekonomik ya da bireysel tercihlerle ilişkili olabilmektedir. Günümüzde kadınların iş yaşamına katılımlarının artması, evlilik yaşının ilerlemesi, eğitim seviyesinin yükselmesi, çocuk bakımına ilişkin maddi yükün artması, kontraseptif yöntemlerinin yaygınlaşması bu süreçte öne çıkan belirleyici faktörler arasında yer almaktadır. 2021 yılında Doğu Avrupa ülkelerinde toplam doğurganlık oranı ortalama 1,38 olarak belirlenmiş olup bu oranın 2100 yıllarına kadar 1,19'a kadar düşmesi öngörülmektedir. Avrupa ülkeleri arasında Fransa 1,66 toplam doğurganlık hızı ile en yüksek orana sahip ülke olurken, Malta 1,06 oran ile doğurganlık hızı en düşük ülke olarak öne çıkmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu 2024 yılı verilerine göre ise Türkiye'de toplam doğurganlık hızı 1,48 olarak belirlenmiştir. Küresel olarak nüfusun kendini yenilenme seviyesi 2,1 olarak kabul edildiğinde güncel doğurganlık oranları bu seviyenin altında kalarak doğurganlık krizinin ciddiyetini açığa çıkarmaktadır. Toplam doğurganlık oranlarındaki bu belirgin düşüşün; genç nüfusun azalması, sosyal bağların zayıflaması, yaşlanan nüfusla birlikte izolasyonun artması ve sağlık hizmetlerine olan talebin yükselmesi gibi çok boyutlu sorunlara zemin hazırladığı görülmektedir. Bu problemleri ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek için hemşirelere önemli sorumluluklar düşmektedir. Hemşirelerin doğurganlık bilinci geliştirilmesine katkı sağlaması, prekonsepsiyonel bakım hizmetlerini güçlendirmesi, üreme sağlığını destekleyici danışmanlık ve eğitim sunması, politika geliştirme ve savunuculuk rollerini üstlenmesi, doğurganlığı artırmaya yönelik dijital sağlık uygulamalarında aktif rol alması, üreme sağlığına yönelik risk tarama programlarını ve ebeveynliğe hazırlık programlarını desteklemesi doğurganlık krizinin önlenmesinde kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğurganlık Krizi, Doğum Oranı, Hemşirelik

S-O52 ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE CİNSEL SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ CİNSEL SAĞLIK TUTUMLARINA ETKİSİ: TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNİN DÜZENLEYİCİ-ARACILIK ROLÜ

Pınar Uzunkaya Öztoprak[1], Pelin Calpbinici[2]
[1]Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara/Türkiye
[2]Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Nevşehir/Türkiye

Giriş-Amaç: Genç yetişkinlik dönemi, bireylerin cinsel sağlıkla ilgili düşünce, tutum ve davranışlarının şekillendiği önemli bir evredir. Bu dönemde kazanılan bilgiler, gençlerin cinsellikle ilgili sağlıklı ve bilinçli kararlar alabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır (1,2). Cinsel sağlık okuryazarlığı, bireylerin cinsellikle ilgili konularda doğru bilgiye ulaşmasını, bu bilgiyi değerlendirmesini ve günlük yaşamında kullanmasını sağlar (1). Ancak geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin baskın olduğu toplumlarda, edinilen bilgilerin olumlu tutum ve davranışlara yansıması sınırlı kalabilmektedir. Bu süreçte toplumsal cinsiyet rolleri, edinilen bilgilerin cinsel sağlık tutumlarına dönüşmesinde aracılık edebilmekte ve bu ilişkinin gücünü belirleyebilmektedir (3,4). Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinde cinsel sağlık okuryazarlığının cinsel sağlık tutumları üzerindeki etkisini incelemek ve toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının bu ilişkideki aracılık ve düzenleyicilik rollerini değerlendirmektir.

Yöntem: Kesitsel tasarıma sahip bu çalışma, Ocak–Haziran 2024 tarihleri arasında Türkiye'de bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 400 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler, 'Kişisel Bilgi Formu', 'Cinsel Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği', 'Cinsel Sağlık Tutum Ölçeği' ve 'Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Tanımlayıcı istatistikler, korelasyon ve güvenirlik analizleri yapılmıştır. Aracılık ve düzenleyicilik analizleri, PROCESS makro programı (Model 4 ve Model 1) kullanılarak 5.000 bootstrap örneklemi ile gerçekleştirilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada, öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçeği ile Cinsel Sağlık Tutumları, Cinsel Sağlık Okuryazarlığı ile Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutumları ve Cinsel Sağlık Okuryazarlığı ile Cinsel Sağlık Tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü ilişkiler bulunmuştur ($p < 0,001$). Aracılık analizine göre, toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının, cinsel sağlık okuryazarlığı ile cinsel sağlık tutumları arasındaki ilişkide kısmi aracı rol üstlendiği belirlenmiştir ($\beta = 0,1629$; %95 GA [0,0590–0,2780]). Bununla birlikte, cinsel sağlık okuryazarlığının cinsel sağlık tutumları üzerindeki doğrudan etkisinin de anlamlı olduğu saptanmıştır ($\beta = 0,3577$; $p < 0,05$). Düzenleyicilik analizinde, toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının söz konusu ilişkiyi anlamlı düzeyde düzenlediği görülmüştür ($\beta = -0,0072$; $p < 0,05$). Yapılan ileri analizler, cinsel sağlık okuryazarlığının cinsel sağlık tutumları üzerindeki etkisinin, özellikle daha geleneksel toplumsal cinsiyet rolü tutumlarına sahip öğrencilerde daha güçlü olduğunu ortaya koymuştur.

Sonuç: Üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık tutumları yalnızca bilgi düzeyleriyle değil, içselleştirilmiş toplumsal cinsiyet normlarıyla da şekillenmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri, cinsel sağlık okuryazarlığı ile tutumlar arasındaki ilişkide hem aracı hem de düzenleyici bir rol üstlenmektedir. Bu nedenle cinsel sağlık eğitim programlarının, bilgi aktarımının yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen ve bireylerin tutum ve davranışlarını dönüştürmeyi hedefleyen yaklaşımları içermesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsellik, cinsel eğitim, cinsel sağlık, toplumsal cinsiyet

S-053 TÜRKİYE'DE KADINLARIN YAPAY ZEKÂ OKURYAZARLIĞI DÜZEYİ İLE SAĞLIK ARAMA DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

Pınar Uzunkaya Öztoprak
Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara/Türkiye

Giriş-Amaç: Dijital sağlık teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte yapay zekâ destekli uygulamalar, bireylerin sağlık bilgisine erişim ve sağlık hizmeti arama süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır (1,2). Kadınların bu sağlık teknolojilerinden güvenli, bilinçli ve daha etkili bir biçimde yararlanabilmesi, yapay zekâ okuryazarlığı düzeyleriyle yakından ilişkilidir (1,2, 3). Bu çalışma, Türkiye'de yaşayan kadınlarda yapay zekâ okuryazarlığı ile sağlık arama davranışı arasındaki ilişkiyi incelemek ve yapay zekâ okuryazarlığını etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu araştırma, kesitsel, tanımlayıcı ve korelasyonel tasarımda yürütülmüştür. Araştırmaya, 18–60 yaşları arasında olan 392 kadın dahil edilmiştir. Veriler, 'Kişisel Bilgi Formu', 'Sağlık Arama Davranışı Ölçeği' ve 'Yapay Zekâ Okuryazarlığı Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde; tanımlayıcı istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Kadınların yapay zekâ okuryazarlığı (62,79±12,02) ve sağlık arama davranışı (42,28±8,41) puan ortalamalarının orta düzeyde olduğu; bu iki değişken arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=0,349$; $p<0,001$). Eğitim ve yapay zekânın sağlıkla ilgili konularda kullanımı hakkında bilgi düzeyi arttıkça her iki ölçek puanının da anlamlı biçimde yükseldiği görülmüştür ($p<0,001$). Ayrıca, yapay zekâyı sağlık sonuçlarını iyileştirmede yararlı ve güvenilir olarak algılayan katılımcıların ölçek puanları daha yüksek bulunmuştur ($p<0,01$). Çoklu doğrusal regresyon analizinde; sağlık arama davranışı ($\beta=0,268$; $p<0,001$), yapay zekânın sağlıkla ilgili konularda kullanımı hakkında bilgi düzeyi, eğitim düzeyi ve algılanan genel sağlık durumu yapay zekâ okuryazarlığının bağımsız yordayıcıları olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Bu araştırma, kadınlarda yapay zekâ okuryazarlığı ile sağlık arama davranışı arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymuş; eğitim düzeyinin, yapay zekânın sağlıkla ilgili konularda kullanımı hakkında bilgi düzeyinin, algılanan sağlık durumunun ve sağlık arama davranışının yapay zekâ okuryazarlığının önemli belirleyicileri olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte, kadınların yapay zekâ destekli sağlık uygulamalarından daha etkili ve güvenli biçimde yararlanabilmesi için bilgi, eleştirel değerlendirme ve güven algısının önemi de ön plana çıkmaktadır. Özellikle eğitim düzeyi yüksek ve yapay zekânın sağlıkla ilgili konularda kullanımı konusunda bilgili kadınların daha yüksek yapay zekâ okuryazarlığına sahip olmasına dair bulgular, dijital sağlık alanında eşitsizlik potansiyeline yol açabileceğine işaret etmektedir. Bu doğrultuda, kadınlara yönelik yapay zekâ okuryazarlığını güçlendiren eğitim ve danışmanlık programlarının geliştirilmesi, dijital sağlık uygulamalarının bilinçli kullanımını destekleyerek kadın sağlığı sonuçlarının iyileştirilmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca, özellikle koruyucu sağlık hizmetleri ve kadın sağlığı alanında çalışan hemşirelerin, sağlıkla ilişkili yapay zekâ destekli dijital sağlık araçlarının güvenli ve etik kullanımına yönelik rehberlik rolünü üstlenmeleri ve danışmanlık süreçlerine yapay zekâ okuryazarlığını entegre etmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, kadın sağlığı, dijital sağlık, hemşirelik

S-O54 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ EĞİLİMLERİNİN, KÜLTÜREL DUYARLILIK VE BECERİYE ETKİSİ

Ayşegül Gümrükçü, Hatice Serap Koçak
Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Gaziantep

Amaç: Birey, aile ve grupların kültürel gereksinimlerini karşılamada duyarlı ve etkili bir hemşirelik bakımı sunmak, hemşirelik bilgi ve uygulamalarını kültürel olarak kavramsallaştırma ve empatik eğilim ile mümkündür. Bu çalışma Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin empatik eğilimlerinin, kültürel duyarlılık ve kültürel beceri düzeylerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırmanın evreni Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Güç analizi ile örneklem büyüklüğü 447 olarak belirlendi veri toplama aşamasında 828 öğrenciye ulaşıldı. Veriler 22 Eylül 2025- 30 Aralık 2025 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin toplanmasında; kişisel bilgi formu, empatik eğilim ölçeği (EEÖ), hemşirelik öğrencilerine yönelik kültürel duyarlılık ölçeği ve kültürlerarası beceri ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalamasının 21.33±2.22 olduğu, %74.5'inin kadın ve %26.2'sinin üçüncü sınıfta öğrenim gördüğü belirlenmiştir. Araştırmada, Türk vatandaşı hemşirelik öğrencilerinin EEÖ toplam puanının, yabancı uyruklu hemşirelik öğrencilerine göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin farklı ülkelerden ve/veya kültürlerden bireylerle iletişim kurma isteği durumu değişkenine göre EEÖ toplam puanının anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği; farklı ülkelerden ve/veya kültürlerden bireylerle iletişim kurma isteği olan hemşirelik öğrencilerinin EEÖ toplam puanının, farklı ülkelerden ve/veya kültürlerden bireylerle iletişim kurma isteği olmayan hemşirelik öğrencilerine göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin empatik eğilim düzeyinin, kültürlerarası duyarlılık düzeyini ve kültürlerarası beceri/etkililik düzeyini anlamlı düzeyde etkilediği; empatik eğilim düzeyindeki artışın, hemşirelik öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeyini ve kültürlerarası beceri/etkililik düzeyini anlamlı şekilde arttırdığı saptanmıştır. Hemşirelik öğrencilerinin öğrenim programında empatik eğilime yönelik konu ve sempozyumlara yer verilmesi, kültürlerarası hemşirelik dersinin müfredata eklenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Empati eğilim, Kültürel Duyarlılık, Kültürel Beceri, Hemşirelik Öğrencisi

S-O55 KADIN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KADIN SAĞLIĞINA YÖNELİK İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYGI VE EKO-ANKSİYETE DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: İKİ FARKLI BÖLGE ÖRNEĞİ

Aslıhan Aksu[1], Burcu Küçükkaya[2]
[1]Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı
[2]Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Giriş-Amaç: Toplumdaki tüm bireylerin sağlığı iklim değişikliğinden olumsuz etkilense de kadınlar iklim değişikliğinin sağlık etkilerine karşı en savunmasız olanlardır. Toplum sağlığının korunmasında önemli bir rol üstlenen hemşirelik öğrencilerinin, iklim değişikliğine ilişkin duyarlılıklarının ve gösterdikleri psikolojik tepkilerin incelenmesi gelecekte sunacakları sağlık hizmetlerinin niteliği açısından büyük öneme sahiptir. Bu çalışmada, iki farklı bölgedeki kadın hemşirelik öğrencilerinin kadın sağlığına yönelik iklim değişikliği kaygısı ile eko-anksiyete düzeyleri arasındaki ilişkinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel ve karşılaştırmalı özellikteki bu çalışma, Şubat-Mayıs 2025 tarihlerinde Karadeniz ve Akdeniz Bölgelerinde bulunan iki farklı devlet üniversitesinin Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören 588 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmada literatür incelenerek hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Kadın Sağlığına Yönelik İklim Değişikliği Kaygı Ölçeği (KSYİDKÖ) ve Eko-anksiyete Ölçeği (EAÖ) kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için etik kurul onayı ve her iki üniversiteden kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: Bartın'daki öğrencilerin KSYİDKÖ toplam puan ortalaması 76.15±14.06 ve EAÖ toplam puan ortalaması 22.66±12.89 ve Kahramanmaraş'taki öğrencilerin KSYİDKÖ toplam puan ortalaması 68.42±13.18 ve EAÖ toplam puan ortalaması 14.58±7.86 saptanmıştır. İki farklı şehirdeki üniversitenin öğrencilerinin KSYİDKÖ ve EAÖ toplam ve alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlendi (p <.001).

Sonuç: Öğrencilerin orta düzeyde iklim değişikliği kaygı ve eko-anksiyete düzeyine sahip olduğu ve iklim değişikliği kaygısı arttıkça eko-anksiyetelerinin de arttığı sonucuna varıldı. Bu sonuçlar kapsamında, iklim değişikliği ile ilgili eğitim ve farkındalık çalışmalarının, yalnızca bilgi aktarımına değil, aynı zamanda özellikle kadınların duygusal dayanıklılığın ve psikolojik destek mekanizmalarının güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın sağlığı, iklim değişikliği, kaygı, eko-anksiyete, hemşirelik

S-O56 KADINLARIN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYGISI, SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARI VE ÇEVRE DOSTU TÜKETİM ALIŞKANLIKLARININ BELİRLENMESİ

Edanur Aktaş, Nermin Altunbaş
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Sivas

Amaç: İklim değişikliği, insan sağlığı ve sosyal yaşamı etkileyen küresel bir tehdittir. "İklim değişikliği kaygısı" kavramı giderek önem kazanmaktadır. Cinsiyet rolleri ve sosyoekonomik kırılganlıklar nedeniyle kadınlar bu süreçten daha fazla etkilenmektedir. Dolayısıyla kaygının sağlıklı yaşam davranışları ve çevre dostu tüketim alışkanlıklarıyla birlikte incelenmesi önem taşımaktadır. Bu araştırma, kadınların iklim değişikliği kaygısı ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları ve çevre dostu tüketim alışkanlıklarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel tipteki araştırmanın evrenini, Anadolu'da bir il merkezine bağlı 5 Aile Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı 18–65 yaş arası kadınlar oluşturmuştur. Tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen 400 kadın araştırmaya dahil edilmiştir. Veriler Şubat–Eylül 2025 tarihleri arasında Tanıtıcı Bilgi Formu, Kadın Sağlığına Yönelik İklim Değişikliği Kaygı Ölçeği ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği ile toplanmış, SPSS 22.0 programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 36,48±12,29 olup, %70,8'i evli, %39,5'i üniversite ve üzeri eğitimlidir. Kadınların %43,0'ü iklim değişikliği hakkında bilgi aldığını, %66,5'i iklim değişikliğinin sağlığa etkisini olumsuz algıladığını ve %71,0'i iklim değişikliğinin neden olduğu etkilerden dolayı korku yaşadığını belirtmiştir. Kadın Sağlığına Yönelik İklim Değişikliği Kaygı Ölçeği toplam puanı 56,89±15,44; alt boyutlar fizyolojik sağlık 26,93±7,79, davranış 16,73±5,69 ve toplumsal cinsiyet 13,23±4,05'tir. Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği toplam puanı 134,41±23,44; alt boyutlar sağlık sorumluluğu 22,76±5,32, fiziksel aktivite 17,78±5,01, beslenme 22,27±4,47, manevi gelişim 26,08±5,13, kişilerarası ilişkiler 25,56±5,09 ve stres yönetimi 19,97±4,37'dir. Ayrıca ölçek toplam puanları arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmıştır ($r=0,250$; $p<0,01$). Regresyon modeline göre kadınlarda iklim değişikliği kaygısının sağlıklı yaşam biçimi davranışları üzerinde yordayıcı rolü olduğu belirlenmiştir ($R=0.250$; $R^2=0.060$; $F=26.531$; $p<0.001$).

Sonuç: Kadınların iklim değişikliği kaygıları ve sağlıklı yaşam davranışları orta düzeyin üzerindedir ve iklim değişikliği kaygısı arttıkça sağlıklı yaşam davranışlarının arttığı saptanmıştır. Ayrıca kadınlarda iklim değişikliği kaygısının sağlıklı yaşam biçimi davranışları üzerinde yordayıcı rolü olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda, farkındalık artırıcı eğitim ve danışmanlıkların birinci basamak sağlık hizmetleri ile hemşirelik uygulamalarına entegrasyonu önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Çevre dostu tüketim alışkanlıkları, İklim değişikliği kaygısı, Kadın sağlığı, Sağlıklı yaşam biçimi davranışları

S-O57 KRONİK HASTALIĞI OLAN BİREYLERDE SOSYAL DESTEK VE HASTALIK UYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Emre Erkal
Artvin Çoruh Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Artvin

Amaç: Kronik hastalıklar bireylerin yaşam kalitesini ve günlük yaşam aktivitelerini olumsuz etkileyen uzun süreli sağlık sorunlarıdır. Özellikle yatarak tedavi gören kronik hastalarda artan bakım gereksinimi ve sosyal çevreden uzaklaşma, sosyal destek ve hastalık uyumu arasındaki ilişkinin daha kritik hale gelmesine neden olmaktadır. Bu araştırma, yatarak tedavi gören kronik hastalarda algılanan sosyal destek ile hastalık uyumu arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel tipteki bu araştırma Türkiye'nin kuzeydoğusunda yer alan bir kamu hastanesinin dahili kliniklerinde yatarak tedavi gören ve kronik hastalığı olan 154 katılımcı ile yürütüldü. Araştırma verileri sosyodemografik bir form, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin Gözden Geçirilmiş Formu ve Kronik Hastalıklara Uyum Ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve pearson korelasyon analizi kullanıldı.

Bulgular: Bu araştırmadaki katılımcıların yaş ortalamasının 66.70±12.63, %54.5'inin ise kadın olduğu bulundu. Katılımcıların sosyal destek puan ortalamasının 60.23 ± 10.95 olduğu bulundu. Bununla birlikte aile, arkadaş ve özel bir insan alt boyutu puan ortalamalarının sırasıyla; 19.25±4.38, 19.45±4.38 ve 21.51±3.29 olduğu tespit edildi. Katılımcıların hastalık uyumu toplam puan ortalamasının 82.76 ± 9.86 olduğu belirlendi. Fiziksel uyum, sosyal uyum ve psikolojik uyum alt boyut puan ortalamalarının sırasıyla; 42.25 ± 5.90, 21.72±4.71 ve 22.55 ± 3.26 olduğu tespit edildi. Sosyal destek toplam puanı ile fiziksel uyum, sosyal uyum ve toplam hastalık uyumu puanları arasında pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptandı ($p<0.05$). Ayrıca aile alt boyutu ile fiziksel, sosyal ve toplam hastalık uyumu; arkadaş alt boyutu ile sosyal uyum; özel insan alt boyutu ile fiziksel uyum, sosyal uyum ve toplam hastalık uyumu puanları arasında pozitif yönde anlamlı korelasyon bulundu ($p<0.05$).

Sonuç: Bu çalışmada kronik hastalığı olan bireylerin orta düzeyin üzerinde sosyal desteğe ve hastalık uyumuna sahip olduğu belirlenmiştir. Algılanan sosyal destek arttıkça hastalık uyumunun da arttığı görülmüş olup, bu durum sosyal destek mekanizmalarının kronik hastalığa uyum sürecinde önemli bir belirleyici olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda hemşirelerin, kronik hastalığı olan bireylerin sosyal destek kaynaklarını değerlendirmesi, güçlendirmesi ve aileyi bakım sürecine aktif olarak dahil etmesi hastalığa uyumu artırmada kritik rol oynayabilir.

Anahtar Kelimeler: Hasta Uyumu, Hemşirelik Bakımı, Kronik Hastalık, Sosyal Destek

S-O58 AMELİYATHANE HEMŞİRELİĞİNDE HASTA GÜVENLİĞİ: BİBLİYOMETRİK ANALİZ VE TEMATİK HARİTALAMA

Ayşe Uçak[1], Arzu Tat Çatal[2]
[1]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Burdur
[2]Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Ameliyathane, ileri teknoloji kullanımı, multidisipliner ekip çalışması ve zaman baskısı altında yürütülen karmaşık süreçleri nedeniyle hasta güvenliği açısından yüksek risk barındıran kritik bir klinik ortamdır. Bu nedenle ameliyathane hemşireliğinde hasta güvenliği; iletişim, ekip çalışması, teknoloji entegrasyonu ve standartlaştırılmış uygulamalar yoluyla cerrahi bakım kalitesini artırmada ve olumsuz olayları azaltmada temel stratejiler olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma, ameliyathane hemşireliğinde hasta güvenliğine ilişkin bilimsel literatürün gelişimini bibliyometrik yöntemlerle incelemeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu bibliyometrik analiz çalışmasında 06 Şubat 2026 tarihine kadar yayınlanmış çalışmalar, Web of Science veritabanında "ameliyathane hemşireliği" ve "hasta güvenliği" anahtar kelimeleri ve bunların kombinasyonları kullanılarak aranmıştır. Elde edilen verilerin analizinde Bibliometrix'in Biblioshiny arayüzü programı kullanılmıştır.

Bulgular: Bibliyometrik analiz, 1992 ile 2026 yılları arasında ameliyathane hemşireliğinde hasta güvenliği alanında yayınlanmış toplam 1353 makale ve 6752 yazarı kapsamaktadır. Yayın sayısının özellikle 2018–2025 döneminde belirgin bir ivme kazandığı görülmüştür. AORN Journal (n=71), alanın en üretken dergisi olarak öne çıkmaktadır. En yüksek atıf alan çalışmaların cerrahi güvenlik, ekip iletişimi ve perioperatif hasta güvenliği müdahaleleri etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. İlk 10 çalışmanın ise ağırlıklı olarak kontrol listeleri, ekip iletişimi ve perioperatif risk azaltma temaları çerçevesinde şekillendiğini gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca, yayın verimliliği açısından Amerika Birleşik Devletleri (2242), alana en önemli katkıyı sağlayan ülke olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Bulgular, ameliyathane hemşireliğinde hasta güvenliğinin ağırlıklı olarak kontrol listeleri, ekip iletişimi ve perioperatif risk azaltma stratejileri etrafında şekillendiğini göstermekte olup, bu durum literatürde vurgulanan güvenlik kültürü ve standartlaştırılmış uygulamaların cerrahi sonuçlardaki kritik rolüyle uyumludur. Yayın üretiminin belirli ülkeler ve dergilerde yoğunlaşması ise alanın gelişiminin güçlü araştırma merkezleri tarafından yönlendirildiğini düşündürmektedir.

Tübitak 2224-B Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı Tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ameliyathane hemşireliği, bibliyometrik analiz, hasta güvenliği

S-059 DOĞUM VE KADIN HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ PERPEKTİFİNDEN ULUSAL KADIN SAĞLIĞI POLİTİKALARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ ARASINDAKİ ENTEGRASYON: DERLEME

Merve Özoğlu[1], Burcu Küçükkaya[2], Filiz Yılmaz Aladağ[3]
[1]Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye
[2]Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Eskişehir, Türkiye
[3]T.C. Sağlık Bakanlığı Erzurum Şehir Hastanesi, Erzurum, Türkiye

Sağlık politikası; sağlık sisteminin kurumsal yapısını, hizmet sunumunu ve finansman düzenlemelerini şekillendiren tüm karar ve uygulamaları kapsamaktadır. Kadın sağlığı ise yaşam döngüsü boyunca fiziksel, psikolojik ve sosyal iyilik halinin bütüncül biçimde ele alınmasını ifade etmektedir. Bu bağlamda kadın sağlığı; gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemlerin yanı sıra menopoz ve sağlıklı yaşlanma süreçlerini de içeren yaşam boyu bir perspektif gerektirmektedir. Anne sağlığının iyileştirilmesi, bebek ve çocuk morbidite ve mortalitesinin azaltılmasında belirleyici olup, bu yönüyle kadın sağlığı politikaları küresel kalkınma gündeminin temel bileşenlerinden biridir. Bu çalışma, Türkiye'nin ulusal kadın sağlığı politikalarının Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile entegrasyonunu incelemeyi ve bu hedeflere ulaşmada hemşirelik mesleğinin stratejik rolünü değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) kapsamında özellikle SKH 3 (Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam) ve SKH 5 (Toplumsal Cinsiyet Eşitliği), kadın sağlığı ile doğrudan ilişkilidir. Türkiye'de bu hedefler, T.C. Sağlık Bakanlığı 2024–2028 Stratejik Planı ve On İkinci Kalkınma Planı (2024–2028) doğrultusunda yapılandırılmıştır.

Anne Dostu Hastane ve Misafir Anne uygulamaları, Ulusal Kanser Tarama Programları, Normal Doğum Eylem Planı ve Aile Planlaması Hizmetleri gibi girişimler anne ölümlerinin azaltılması ve üreme sağlığı hizmetlerinin güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Türkiye'de Anne Dostu Hastane uygulamasına ilişkin çalışmalar, kadınların doğum deneyimi ve memnuniyet düzeylerinde olumlu sonuçlar bildirmekle birlikte, programın maternal morbidite ve sezaryen oranları üzerindeki etkisine dair yüksek düzey kanıtların sınırlı olduğunu göstermektedir. Misafir Anne Uygulamasına yönelik değerlendirmeler, özellikle riskli ve kırsal bölgelerde yaşayan gebelerin sağlık hizmetlerine erişimini artırdığını ve doğuma hastane ortamında ulaşma oranlarını yükselttiğini ortaya koymaktadır. Türkiye'de yürütülen sezaryen oranı analizleri, Normal Doğum Eylem Planı gibi politika girişimlerine rağmen sezaryen oranlarının halen yüksek seyrettiğini ve bölgesel farklılıkların sürdüğünü bildirmektedir. Ayrıca Menopoz Okulu Programı, kadın sağlığını yalnızca üreme çağı ile sınırlamayan yaşam boyu sağlık yaklaşımını destekleyen güncel bir politika uygulamasıdır. Menopoz Okulu Programı, yaşam boyu kadın sağlığı yaklaşımını güçlendiren yeni bir politika uygulaması olarak öne çıkmakta; ancak programın uzun dönemli klinik ve yaşam kalitesi çıktıları üzerindeki etkisini değerlendiren akademik çalışmalar henüz sınırlı düzeydedir. Bununla birlikte, yüksek sezaryen oranları, hizmetlere erişimde bölgesel eşitsizlikler ve kırılgan grupların karşılaştığı engeller devam etmektedir. Bu noktada doğum ve kadın hastalıkları hemşireleri; koruyucu sağlık hizmetlerinin sunumu, sağlık okuryazarlığının artırılması, aile planlaması ve menopoz danışmanlığı ile riskli grupların izlenmesinde kilit rol üstlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği, Kadın Sağlığı, Küresel Sağlık, Sağlık Politikası, Sürdürülebilir Kalkınma

S-060 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN HASTA GÜVENLİĞİ VE BAKIM KALİTESİ YETKİNLİKLERİ: BİBLİYOMETRİK ANALİZ

Arzu Tat Çatal[1], Ayşe Uçak[2]
1Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Antalya, Türkiye
2Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Burdur, Türkiye

Amaç: Hasta güvenliği, bakım kalitesinin temel göstergelerinden biri olup hemşireler bu sürecin geliştirilmesinde kritik rol oynamaktadır. Hemşirelik öğrencilerinin hasta güvenliği ve bakım kalitesi yetkinliklerinin güçlendirilmesi, gelecekte güvenli bakım sunumu açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin hasta güvenliği ve bakım kalitesi yetkinliklerine ilişkin bilimsel yayınları bibliyometrik yöntemlerle analiz ederek araştırma eğilimlerini, tematik yapıyı ve alandaki gelişimi ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Bu bibliyometrik analiz çalışmasında 06 Şubat 2026 tarihi itibariyle Web of Science'ta indekslenen ve "patient safety", " patient safety competencies" ve "nursing students" anahtar kelime kombinasyonları aracılığıyla belirlenen İngilizce dilindeki yayınlar, Bibliometrix'in Biblioshiny arayüzü kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Veri seti, 2000 ile 2026 yılları arasında yayınlanan 1178 makaleyi içermekte olup, yayın sayısı 2025'te (205) en yüksek düzeye çıkmıştır. Nurse Education Today önde gelen dergi olup, ABD yayınların en büyük payını (1106) sağlamıştır. En sık kullanılan anahtar kelimeler "education (354), "patient safety (319)", "nurses (242)" ve "nursing students (235)" olmuştur. Tematik evrim analizi, hemşirelik eğitiminde hasta güvenliği merkezli yaklaşımların korunmakla birlikte, simülasyon temelli öğrenme, klinik karar verme ve ekip iletişimi yetkinliklerine doğru genişleyen bir odak değişimini ortaya koymuştur.

Sonuç: Literatürün son yıllarda artış gösterdiği ve eğitim odaklı çalışmaların alanın temelini oluşturduğu görülmektedir. Bulgular, hasta güvenliği merkezli yaklaşımların sürdürülmekle birlikte simülasyon, klinik karar verme ve ekip iletişimi yetkinliklerinin giderek daha fazla önem kazandığını ortaya koymaktadır.

Bu çalışma Tübitak 2224-B Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı Tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bakım kalitesi, hasta güvenliği, hasta güvenliği yetkinlikleri, hemşirelik öğrencileri

S-061 HEMŞİRELİK HİZMETLERİ YÖNETİMİNDE HUBRİS SENDROMUNUN YANSIMALARI

Yeliz Tok
Bursa Çekirge Devlet Hastanesi

Sağlık hizmetlerinin etkin ve verimli sunulmasında hemşirelik hizmetleri anahtar rol oynamaktadır. Hemşirelik bakım hizmetlerinde birinci derece sorumlu olan yönetici hemşirelerdir. Yönetici hemşireler, kaliteli hemşirelik bakım hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi, yönetilmesi, koordine edilmesi ve denetlenmesinden sorumlu olan kişilerdir. Ayrıca hemşire yöneticiler; bakım standartlarının uygulanması, çalışan performansının değerlendirilmesi ve hasta bakım sonuçlarının iyileştirilmesinden sorumludur. Bu sorumluluk dahilinde yönetici hemşirelerin özel, bilgi, beceri ve yöneticilik özelliklerine sahip olması gereklidir. Hemşirelik bakım hizmetlerinin tam anlamı ile gerçekleşebilmesi yönetici hemşirelerinin liderlik özellikleri ile ilişkilidir. Hemşirelikte yöneticilik, yalnızca yönetsel bir pozisyon değil; bakım kalitesini, ekip dinamiklerini ve hasta güvenliğini doğrudan etkileyen profesyonel bir sorumluluktur. Hemşire yöneticiler, hemşirelik bakım hizmetlerini etkin bir şekilde gerçekleştirirken birçok sorun ile karşılaşmaktadır. Yöneticiliği önemli bir şekilde etkileyen hubris sendromu bu sorunlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Hemşire yöneticilerde zaman içinde ortaya çıkan hubris sendromu, çalışanlara karşı duyarsızlık, aşırı gurur ve özgüven, başkalarını küçük görme davranışı gibi olumsuz davranışları içermektedir.

Hubris sendromu, güç ve otorite ile ilişkili olarak gelişen; aşırı özgüven, eleştiriye kapalılık ve gerçeklik değerlendirmesinde bozulma ile karakterize edilen bir davranış örüntüsüdür. Hubris sendromu, kişinin bireysel özelliklerinden kaynaklanan bir durum olmadığı gibi daha çok çevresel koşullardan, ailesinden, yaşadıklarından, tecrübelerinden ve kişisel özelliklerinin toplamından elde ettiği ve sonradan edindiği bir özellik olarak görülmektedir. Hubris davranışı gösteren hemşire yöneticiler, hem kendi kariyerlerine hem de çalıştıkları kuruma hem de çalışanlara zarar verme potansiyeline sahiptirler. Hubris sendromu, hemşire yöneticilerin iş barışı içerisinde çalışabilmesini, performansını ve ekip çalışmasını etkileyerek olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Bu çalışmada hemşirelik bakım hizmetlerini, hemşire yöneticileri ve çalışanları olumsuz etkileyen hubris sendromu ayrıntılı olarak incelenecektir. Hubris sendromunun hemşire yöneticilerde nasıl ortaya çıktığı, nedenleri ve sonuçları, önlemek için alınması gereken stratejilerden bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik hizmetleri yönetimi, Hemşire yöneticiler, Hubris sendromu

S-O62 DİJİTAL SAĞLIK SİSTEMİNDE DİJİTAL ETİK VE HASTA DENEYİMİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Aysun Bayram[1], Betül Bal[2], Alvisa Palese[3]
[1]Karadeniz Teknik Üniversitesi
[2]Yozgat Bozok Üniversitesi
[3]University of Udine

Amaç: Dijital sağlık sistemleri sağlık hizmetlerine erişim ve etkinliği artırma potansiyeline sahip olmakla birlikte, bu teknolojiler kişisel verilerin gizliliği ve güvenliği, şeffaflık ve hesap verebilirlik eksikliği ile dijital uçurumun derinleşmesi gibi önemli etik riskler de barındırmaktadır. Bu çalışmanın amacı hastaların dijital sağlık sistemlerini kullanma deneyimlerini, bu sistemlere ilişkin algılarını ve dijital ortamlarda kişisel sağlık verilerinin işlenmesine ilişkin etik değerlendirmelerini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı nitel araştırma deseninde yürütülmüştür. Çalışma, bir üniversite hastanesine başvuran 13 ayaktan hasta ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelere dayanmaktadır. Elde edilen veriler tematik analiz yaklaşımıyla analiz edilmiştir. Çalışmanın yürütülmesi için etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: Hastaların dijital sağlık sistemlerini kullanma deneyimleri, algıları ve dijital etik ihlallerine ilişkin görüşleri, yürütülen nitel analiz sonucunda dört ana tema altında toplanmıştır: (i) dijital sağlık sistemleriyle hasta olarak etkileşim, (ii) dijital sağlıkta etik ihlaller, (iii) dijital etik ihlallerinin duygusal etkileri ve (iv) etik güçlendirme stratejileri. Bulgular, hastaların dijital sağlık sistemlerine ilişkin deneyimlerinin kolaylıklar ve sınırlılıklar bağlamında çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur. Katılımcı anlatımlarında gizliliğin korunması, sağlık verileri üzerindeki özerklik, sisteme ve sağlık profesyonellerine duyulan güven, veri güvenliği ve prosedürel uygulamaların zaman zaman zedelendiği ifade edilmiştir. Bu deneyimlerin, hastalarda olumsuz duygusal tepkiler ve güç kaybı algısıyla ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bulgular doğrultusunda, bilgilendirilmiş onam süreçlerinin güçlendirilmesi ve dijital okuryazarlık girişimlerinin desteklenmesi etik güvenliğin temel bileşenleri olarak değerlendirilmiştir.

Sonuç: Dijital sağlık sistemleri hastalara önemli işlevsel kolaylıklar sağlamakla birlikte, çeşitli etik kırılganlıkları da beraberinde getirmektedir. Gizlilik ihlalleri, veri özerkliğinin zayıflaması ve güvenin aşınması; hem veri güvenliğini hem de hastaların dijital sağlık sistemleriyle ve daha geniş sağlık sistemiyle kurduğu ilişkiyi temelden etkilemektedir. Hastaların bu süreçlerde pasif konumda kalmayı reddetmeleri, şeffaf, izlenebilir ve hesap verebilir sistemlerin yanı sıra veri üzerinde kontrolü önceleyen hasta merkezli bir dijital sağlık yönetişimine duyulan gereksinimi açık biçimde ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital etik, dijital sağlık, etik, hasta, sağlık teknolojisi

S-063 KLİNİK UYGULAMADA DİJİTAL ETİK: HEMŞİRE VE HEKİM DENEYİMLERİNE İLİŞKİN NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Betül Bal[1], Aysun Bayram[2], Alvisa Palese[3]
[1]Yozgat Bozok Üniversitesi
[2]Karadeniz Teknik Üniversitesi
[3]University of Udine

Amaç: Sağlık profesyonellerinin dijital teknolojileri hasta bakım süreçlerine entegre etmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Ancak bu durum, özellikle etik, gizlilik ve güvenlik açısından yeni sorun alanlarını gündeme taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, hemşire ve hekimlerin dijital etiğe ilişkin algı ve deneyimlerini tanımlamaktır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma nitel desende, fenomenolojik bir çalışma olarak yürütülmüştür. Türkiye'de iki üniversite hastanesinde görev yapan toplam 14 katılımcı (8 hemşire, 6 hekim) ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler fenomenolojik analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışmanın yürütülebilmesi için gerekli etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır. Bu çalışma, Consolidated Criteria for Reporting Qualitative Research kontrol listesine uygun olarak raporlanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların algıları dört tema altında sınıflandırılmıştır: (i) dijital etik farkındalığı, (ii)verilerin dijitalleşmesi, (iii)hasta onamı ve (iv)veri yönetimi. Bununla birlikte yüksek düzeyde farkındalığa rağmen, etik ihlallerin yaşandığı ve bu kapsamda üç temanın ortaya çıktığı bildirilmiştir: (i)dijital platformlarda dijital etik ihlaller, (ii)katkıda bulunan faktörler ve (iii)dijital etiğin güçlendirilmesi. Hemşireler ve hekimlerin hasta verilerini uygun yetkilendirme olmaksızın kişisel dijital cihazlarda rutin olarak topladıkları, depoladıkları ve paylaştıkları; bunun da hasta mahremiyeti, gizliliği ve özerkliği açısından risk oluşturduğu belirtilmiştir. Sosyal medya platformlarının (örneğin WhatsApp) ve yapay zeka temelli araçların (örneğin ChatGPT) klinik karar desteği amacıyla, veriler anonimleştirilmeden kullanıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca katılımcılar, hasta verilerinin meslektaşlarla sosyal medya (örneğin WhatsApp, Instagram) üzerinden paylaşılmasını rutin bir uygulama olarak değerlendirmiş; bu durum dijital etik konusundaki duyarlılığın yetersizliğine işaret etmiştir.

Sonuç: Hemşireler ve hekimler dijital etik farkındalığının önemini vurgulamış olsalar da bu farkındalığın klinik uygulamalara tutarlı ve sistematik biçimde yansımadığı görülmüştür. Klinik ortamlarda dijital araçlara yönelik davranışlarının; hasta gizliliği, mahremiyeti, güvenliği ve özerkliğini ihlal edebildiği ve bunun dijital etik konusunda yeterli duyarlılığın gelişmediğine işaret ettiği bildirilmiştir. Dijital etik farkındalığı ve hasta verilerinin yönetimine ilişkin kurumsal ve bireysel düzenlemeler hemşireler ve hekimler tarafından önceliklendirilerek etkin biçimde uygulanmalıdır. Bu tür önlemler dijital etik ihlallerini azaltır, hasta güvenliğini artırır ve klinik bakımın genel kalitesini destekler.

Anahtar Kelimeler: Dijital etik, etik, hekim, hemşire, klinik uygulama

S-O64 KALP YETERSİZLİĞİ OLAN HASTALARDA ÖLÜM ANKSİYETESİ VE SAĞLIK DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yusuf Fidan[1], Çiğdem Ökten[2]
[1]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kütahya
[2]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı Kütahya

Giriş-Amaç: Kalp yetersizliği kronik ve ilerleyici, yüksek morbidite ve mortalite oranları ile seyreden, hem bireyi hem toplumu etkileyen önemli bir sağlık sorunudur. Bu araştırmada kalp yetersizliği olan hastalarda ölüm anksiyetesinin sağlık davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel türde bir çalışmadır. Araştırmaya 15 Mart 2025 -15 Eylül 2025 tarihleri arasında Kardiyoloji Servisinde ve polikliniklerinde tedavi görmek üzere başvuran kalp yetersizliği tanısı almış ve araştırmaya dahil edilme kriterlerini karşılayan 120 hasta alınmıştır. Verilerin toplanmasında Hasta Bilgi Formu, Kalp Yetersizliği Sağlık Davranışları Ölçeği ve Templer Ölüm Anksiyetesi Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Yaş ortalaması 77.54±61.20 olan katılımcıların %52.5'i erkektir. Katılımcıların Kalp Yetersizliği Sağlık Davranışları Ölçeği (KYSDÖ) ve Templer Ölüm Kaygısı Ölçeği (TÖKÖ) toplam puan ortalamaları sırasıyla 64.88±8.19 ve 8.46±3.50 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara göre kalp yetersizliği sağlık davranışları puan ortalaması değerlendirildiğinde ortalamanın üzerinde olduğu görülmüştür. Ölüm anksiyetesi puan ortalaması değerlendirildiğinde ise ortalamanın üzerinde (7 üzeri) ve yüksek olduğu görülmüştür. Hastaların kalp yetersizliği sağlık davranışları ile ölüm anksiyetesi toplam puan ortalamaları arasındaki korelasyona bakıldığında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (r =0.234, p = 0.00). Basit linear regresyon analizi ile inceleme yapıldığında ise sağlık davranışları puanı değişiminin %5'inin ölüm anksiyetesi değişkeni ile açıklandığı ve ölüm anksiyetesinin sağlık davranışları ile ilişkili olabileceği görülmektedir. (R2 = 0.05, p = 0,01).

Sonuç: Sonuç olarak, hastaların olumlu sağlık davranışlarını geliştirmelerinde ve ölüm anksiyetesinin azaltılmasında hemşirelere büyük rol düşmektedir. Hemşirelik bakımı, bakımın sürekliliği ve kişiye özgü bireyselleştirilmesi için de hastaların sağlık davranışları ve ölüm anksiyetelerinin tespit ve takibinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, kalp yetersizliği, ölüm anksiyetesi, sağlık davranışları

S-O65 COMPARISON OF THE EFFECTS OF PRODUCTS USED IN NASOGASTRIC TUBE DETECTION IN BABIES ON SKIN INTEGRITY: RANDOMIZED CONTROLLED STUDY

Özge Eren[1], Çağrı Çövener Özçelik[2]
[1]Giresun Kadın Doğum Ve Çocuk Hastalıkları EAH
[2]Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Objective: The aim of this study was to investigate the effect of barrier products used in nasogastric tube fixation on the skin integrity of 4-6 week old infants hospitalized in the neonatal unit and infant clinic.

Materials-Methods: The population of the randomized controlled experimental type study consisted of 4-6-week-old infants treated in the Infant Clinic of a training and research hospital between May 2020 and August 2021. In the study, a total of 120 newborns, 40 in the water-based barrier film group, 40 in the hydrocolloid barrier film group and 40 in the silk plaster group, constituted the sample. Block randomization was used as the randomization method in the study.

Results: The skin condition score of the infants to whom hydrocolloid barrier film was applied was found to be lower than the group to whom water-based barrier film was applied (3.13±0.43;3.78±0.71). The highest skin condition score was found in the group to which silk plaster was applied (4.78±1.23). It was determined that the duration of the adhesive product on the skin was also effective in skin damage, but the quality of the product was more important (partial eta squared: 0.536; 0.636).

Conclusion: In this study, it was proved that hydrocolloid barrier films among the barrier products applied to the cheek area before application in nasogastric tube fixation of infants were the most effective in preventing skin damage due to fixation, and water-based barrier films can also be used when hydrocolloid barrier films are not available. Choosing the appropriate medical adhesive and using the product correctly in preventing skin damage caused by medical adhesives is an important part of the advocacy role of nurses as well as increasing the quality of care.

Keywords: Adhesive, adhesive removal, nursing, infant skin, cilt bütünlüğü

S-O66 GENÇ YETİŞKİNLERDE ESTETİK İŞLEM YAPTIRMA ALGISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Fatma Nevin Şişman, Sinem Yürümez
Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı,İstanbul

Amaç: Genç yetişkinlik dönemi, beden algısı, benlik saygısı ve sosyal ilişkilerin yoğun olarak şekillendiği kritik bir gelişim sürecidir. Sosyal medyanın yaygın kullanımı, bireylerin fiziksel görünümlerine yönelik algılarını etkileyerek estetik işlem yaptırma eğilimlerini artırabilmektedir. Bu araştırma, genç yetişkinlerde estetik işlem yaptırma algısını ve bu algıyı etkileyen faktörleri incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma, 2024–2025 akademik yılında İstanbul'daki bir devlet üniversitesinde 335 hemşirelik öğrencisi ile yürütülmüştür. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu, Sosyal Medyada Estetik İşlem Yaptırma Algısı Ölçeği, Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Liebowitz Sosyal Fobi Ölçeği ve Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Bağımsız gruplarda T testi, ANOVA kullanıldı. Anlamlılık düzeyi p< O.OO5 alındı. Etik kurul izni alındı.

Bulgular: Katılımcıların %63,1'i kadın, %17,O'si daha önce estetik işlem yaptırmıştır. Estetik işlem yaptıran bireylerin sosyal medyada estetik işlem yaptırma algısı, sosyal görünüş kaygısı ve sosyal medya bağımlılığı puanları yaptırmayanlara göre anlamlı yüksek bulunmuştur (p< O.OO5). Estetik işlem yaptırmayı düşünen bireylerde sosyal görünüş kaygısı ve sosyal fobi düzeyleri daha yüksek bulunurken, yaptırmayı düşünmeyen bireylerin benlik saygısı daha yüksek bulunmuştur (p< O.OO5).

Sonuç: Araştırma bulguları, genç yetişkinlerde estetik işlem yaptırma algısının sosyal medya kullanımı ve sosyal görünüş kaygısı ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, estetik işlem öncesinde psikososyal değerlendirmelerin yapılması ve koruyucu ruh sağlığı yaklaşımlarında hemşirelerin aktif rol alması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Benlik saygısı, estetik işlem yaptırma algısı, sosyal fobi, sosyal görünüş kaygısı, sosyal medya bağımlılığı

S-O67 ERİL NORMLAR VE AİLE PLANLAMASI KABUL ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE'YE UYARLAMASI VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Aliye Doğan Gangal[1], Eda Şimşek Şahin[2], Mehtap Uzun Aksoy[3], Ayten Şentürk Erenel[3]
[1]Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya
[2]Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kocaeli
[3]Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

Amaç: Toplumsal cinsiyet normları aile planlaması ile ilgili süreçleri etkileyebilmekte, özellikle ataerkil toplumlarda kadının karar verme gücünü sınırlayabilmektedir. Bu çalışmanın amacı Eril Normları ve Aile Planlaması Kabul Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlamak ve psikometrik özelliklerini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma metodolojik bir araştırmadır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanmasında dil geçerliliği sağlanmış ve kapsam geçerliliği uzman görüşleriyle değerlendirilmiştir. Ölçeğin psikometrik analizleri için madde sayısına en az 5-10 katı kuralı dikkate alınarak maksimum kişiye ulaşılması hedeflenmiştir. Toplamda 291 katılımcıya ulaşılmıştır. Veriler, Mayıs 2023-Nisan 2024 tarihleri arasında, tanımlayıcı bilgi formu ve Eril Normlar ve Aile Planlaması Kabul Ölçeği Türkçe Formu kullanılarak toplanmıştır. Evli/cinsel partneri olan ve fertil erkek katılımcılar araştırmaya dahil edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Ölçek güvenirliği için iç tutarlılık, madde-toplam puan korelasyonu ve madde ayırt ediciliği için %27'lik alt ve üst grup analizi yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 38,72 ± 10,20'dir. Katılımcıların %43,6'sının orta sosyoekonomik durumda olduğu ve %61,5'inin üniversite mezunu olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin güvenirliğini değerlendirmek için yapılan madde toplam puan korelasyon katsayısı ve iç tutarlılık analizi sonuçlarına göre 2. maddenin madde-toplam puan korelasyon katsayısının oldukça düşük olduğu ve madde silindiğinde iç tutarlılığın arttığı tespit edilmiş, ilgili madde çıkarılmıştır. 2. maddenin çıkarılması, aile yapısı ve kültürel değerler açısından maddenin Türk toplumunu yansıtmamasıyla açıklanabilir. Ölçek iç tutarlılık ve madde toplam puanı korelasyonu analizleri tekrarlanmıştır. Ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0.874 olarak bulunmuştur. Madde-toplam puan korelasyon katsayıları 0,45-0,72 arasında değişmektedir. Ölçeğin %27'lik alt ve üst grupları arasında anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p<0.05$). Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek için DFA yapılmış, madde 4-madde 5, madde 3-madde 9 ve madde 7-madde 8'in hata terimleri ilişkilendirilmiştir. DFA sonucunda ölçeğin tek faktörlü yapısı doğrulamış ve model modifikasyonları sonrasında uyum indekslerinin kabul edilebilir değerlerde olduğu belirlenmiştir ($\chi 2/sd = 3.49$, GFI = 0.90, CFI = 0.90, RMSEA = 0.06, RMR = 0.07).

Sonuç: Eril Normlar ve Aile Planlaması Kabul Ölçeği'nin Türk popülasyonu için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu tespit edilmiştir. Ölçek, aile planlaması kabulünü iyileştirmek amacıyla eril normlara ilişkin dönüştürücü müdahaleleri değerlendirmek amacıyla kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: aile planlaması, toplumsal cinsiyet, eril norm, geçerlik, güvenirlik

S-O68 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN OLAĞANÜSTÜ DURUMLARDA CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI BİLGİ DÜZEYLERİ İLE AFETE MÜDAHALE ÖZ-YETERLİLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Elif Keten Edis[1], **Cansever Bektaş**[2]
[1]Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Amasya
[2]Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Amaç: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin olağanüstü durumlarda cinsel sağlık ve üreme sağlığı bilgileri ile afete müdahale öz-yeterliliklerinin belirlenmesi ve bu değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlandı.

Yöntem: Korelasyonel-kesitsel tipteki bu çalışma 15 Eylül-15 Ekim 2025 tarihleri arasında Türkiye'nin kuzeyinde bulunan bir kamu üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 164 öğrenci ile yürütüldü. Araştırma verileri Kişisel Bilgi Formu, Afete Müdahale Öz-yeterlik Ölçeği (AMÖYÖ) ve Olağanüstü Durumlarda Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Bilgi Ölçeği (ODCSÜSBÖ) kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde bağımsız örneklem t-test, tek yönlü varyans analizi ve Pearson korelasyon analizi kullanıldı.

Bulgular: Öğrencilerin %61.6'sı afet hemşireliğine yönelik yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadığını, %59.1'i ise olağanüstü durumlarda cinsel ve üreme sağlığı konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadığını belirtti. Ayrıca öğrencilerin %82.9'u afet hemşireliği, %67.7'si ise olağanüstü durumlarda cinsel ve üreme sağlığı konusunda eğitim/bilgi ihtiyacı olduğunu ifade etti. AMÖYÖ puan ortalaması 61.49±9.66, ODCSÜSBÖ puan ortalaması ise 83.95±8.93 olarak bulundu. AMÖYÖ puan ortalaması ile ODCSÜSBÖ toplam ve alt boyut puanları arasında pozitif yönlü, düşük düzeyde anlamlı bir ilişki saptandı. Dördüncü sınıf öğrencilerinde ve afet hemşireliğine yönelik yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğunu düşünenlerde ODCSÜSBÖ puan ortalaması daha yüksek bulunurken, daha önce afete maruz kalan öğrencilerde AMÖYÖ puan ortalamasının daha yüksek olduğu belirlendi ($p<0.05$). Aile tipi, medeni durum, gelir düzeyi, ikamet yeri, cinsel ve üreme sağlığı konusunda bilgi alma durumu ve afetlere/olağanüstü durumlara yönelik bilgi alma durumu gibi değişkenler ile ölçek puan ortalamaları arasında fark bulunmadı ($p>0.05$).

Sonuç: Öğrencilerin afete müdahale öz-yeterliliklerinin ve olağanüstü durumlarda cinsel sağlık ve üreme sağlığı bilgilerinin orta seviyede olduğunu görüldü. Hemşirelik öğrencilerinin afete müdahale öz-yeterlilikleri ile olağanüstü durumlarda cinsel ve üreme sağlığı bilgilerinin güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, hemşirelik öğrencileri, öz yeterlik, üreme sağlığı

S-069 BİRİNCİ SINIF HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK STRES DÜZEYLERİ İLE KLİNİK UYGULAMAYA HAZIR OLUŞ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Emine Korkmaz[1], Edanur Tar Bolacalı[2]
[1]Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı
[2]Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Amaç: Bu çalışma, ilk kez klinik uygulamaya katılan birinci sınıf hemşirelik öğrencilerin klinik hazır oluş düzeyleri ile klinik stres düzeylerini belirlemek ve bu iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini, 2024–2025 eğitim-öğretim yılında bir devlet üniversitesinde öğrenim gören birinci sınıf hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmeyip evrenin tamamı araştırmaya dahil edilmiş ve çalışma 130 öğrenci ile tamamlanmıştır. Veriler, Birey Tanıtım Formu, Klinik Stres Anketi ve Klinik Uygulama Hazır Oluş Ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %60,8'inin klinik uygulamaya hazır olmadığı, %74,6'sının klinik uygulama öncesi verilen teorik eğitimi ve %70,0'inin laboratuvar uygulamalarını yeterli bulduğu, %91,5'inin klinik uygulamada yapmaktan çekindikleri uygulamalar bulunduğu, %93,1'inin ise klinik uygulamada yaşamaktan korktukları deneyimlerin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Klinik Stres Anketi toplam puan ortalaması 27,24 ± 7,17, Klinik Uygulama Hazır Oluş Ölçeği toplam puan ortalaması ise 3,57 ± 0,55 olarak bulunmuştur. Klinik stres ile klinik hazır oluş ölçeği toplam puanı ve alt boyutları arasında hem negatif hem de pozitif yönlü anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Ayrıca, klinik uygulamaya hazır oluş düzeyini etkileyen bazı değişkenlerin, klinik hazır oluş toplam puanının yaklaşık %19,6'sını açıkladığı saptanmıştır.

Sonuç: Öğrencilerin klinik uygulamaya hazır oluş düzeylerinin ortalamanın üzerinde, klinik stres düzeylerinin ise genel olarak düşük olduğu; ancak klinik uygulama sırasında çekindikleri ve korktukları uygulamalar bulunduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda, eğitim sürecinde destekleyici mentor uygulamalarının artırılması ve uygulama öncesi hazırlık programlarının güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Klinik uygulama, stres, öğrenci hemşire, hazır oluş

S-070 ÖZELLİKLİ BİRİMLERDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SERTİFİKALI EĞİTİM PROGRAMLARINA YÖNELİK ALGILARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Emine Korkmaz
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı

Amaç: Bu çalışma, özellikli birimlerde çalışan hemşirelerin sertifikalı eğitim programlarına yönelik algılarını ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın evrenini, bir üçüncü basamak sağlık kuruluşunda özellikli birimlerde görev yapan hemşireler oluşturmuştur. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiş olup, örneklemini çalışmaya katılmayı kabul eden 168 hemşire oluşturmuştur. Veriler, Tanıtıcı Özellikler Formu ile Hizmet İçi Eğitime Yönelik Algı Ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Hizmet İçi Eğitime Yönelik Algı Ölçeği, bireylerin hizmet içi eğitime yönelik algılarını belirlemek amacıyla Limon (2014) tarafından geliştirilmiş olup, beşli Likert tipinde 24 madde ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa katsayısı α=0,954'tür. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ile Mann–Whitney U testi ve Kruskal–Wallis testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %64,3'ünün kadın, %81'inin evli ve %66,1'inin lisans mezunu olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin %46,4'ünün daha önce sertifikalı bir eğitim programına katıldığı; sertifika sahibi olanların en sık yoğun bakım (%16,1) ve diğer alanlarda (%27,4) eğitim aldığı saptanmıştır. Katılımcıların %55,4'ü mesleki gelişimlerine yönelik eğitim etkinliklerine düzenli olarak katıldıklarını ifade ederken, %77,4'ü mesleki bilgi ve donanımlarını yeterli bulmuştur. Ölçek toplam puan ortalaması 52,82±17,30 olarak bulunmuştur. Alt boyut ortalamaları incelendiğinde en yüksek ortalamanın uygulamaya yönelik algı alt boyutunda 2,57±0,81, en düşük ortalamanın ise katılmaya istekliliğe yönelik algı alt boyutunda 1,99±0,91 olduğu belirlenmiştir. Sürekli katılım gösterilen eğitim etkinlikleri, öğrenim durumu, toplam çalışma süresi ve sahip olunan sertifika durumu ile ölçek toplam ve alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p<0,05$).

Sonuç: Özellikli birimlerde çalışan hemşirelerin sertifikalı eğitim programlarına yönelik algılarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda, sertifikalı eğitim programlarına erişimin artırılması, katılımın kurumsal olarak teşvik edilmesi ve program içeriklerinin klinik gereksinimlere uygun şekilde güncellenmesi önerilmektedir. Ayrıca sürekli mesleki gelişimi destekleyen eğitim modellerinin geliştirilmesi ve bu eğitimlerin klinik performans ile bakım kalitesine etkisinin gelecekteki çalışmalarda incelenmesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Özellikli birimler; sertifikalı eğitim, eğitim algısı

S-071 CERRAHİ AĞRI KONUSUNDA HEMŞİRELİK ALANINDA YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Neslihan Aker, Ayşegül Ay
Karabük Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Karabük, Türkiye

Giriş-Amaç: Cerrahi ağrı, ameliyat sonrası hasta bakımında odaklanılması gereken başlıca konulardan biridir. Rahatsızlığı azaltmak, erken mobilizasyonu teşvik etmek, komplikasyonları azaltmak ve genel iyileşmeyi hızlandırmak için etkili ağrı yönetimi çok önemlidir. Hastanın yaşam deneyimleri ve psikolojik durumuyla da ilişkili olması nedeniyle, cerrahi ağrının yönetiminde her hasta için kapsamlı ve benzersiz bir yönetim stratejisi oluşturulmalıdır. Bu nedenle hastalara bütüncül ve etkili bakım vermek için hemşirelik alanında cerrahi ağrı konusu yıllardır araştırılmaya devam eden konular arasında yer almaktadır.

Bu araştırmada cerrahi ağrı ve hemşirelik konusunda 2016-2026 yılları arasında Web of Science veri tabanında yayımlanan araştırmalar bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenerek, konunun güncel literatürdeki ve ülkemizdeki durumunun değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırma kapsamında 06.02.2026 tarihinde, Web of Sicience veri tabanından "surgical pain" or "surgical pain and nursing" anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmış ve 2016-2026 yılları arasında yayımlanan, hemşirelik alanında yapılmış toplam 807 araştırma makalesine ulaşılmıştır. Makale verilerinin bibliyometrik analizleri R Studio'da Biblioshiny paketi kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: En fazla makale 2025 yılında yayımlanmıştır (n: 115). Makalelerde toplam 3546 yazar yer almış ve 2062 anahtar kelime kullanılmıştır. Anahtar kelimeler arasında "pain (n:245), surgery (n:150) ve management (n:127)" ilk üç sırada yer almaktadır. Makaleler 132 dergide yayınlanmış olup en fazla makale "Journal of Perianesthesia Nursing" dergisinde yayımlanmıştır (n:97). Makale başına ortalama atıf sayısı 6,69'dur. Amerika Birleşik Devletleri (ABD) 1507 atıfla en çok atıf yapılan ülke olmuştur. Makale başına yapılan atıf sayısına göre Türkiye 11.1 atıfla ABD'nin önüne geçmiştir.

Sonuç: Hemşirelik alanında cerrahi ağrı konusu topik konular arasında yer almaktadır. Araştırma çerçevesinde Türkiye'nin, yayınlarının uluslararası görünürlüğünün ve etki gücünün yüksek olduğu ancak üretkenlik konusunda öncülerin gerisinde kaldığı görülmektedir. Konu ile ilgili daha fazla çalışmanın yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, cerrahi, hemşirelik

S-072 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELİĞİNİ CAZİP KILAN VE AZALTAN FAKTÖRLER: HEMŞİRE GÖRÜŞLERİ VE PSİKOLOJİK ETKİLERİ

Ümran Altınöz Demircan[1], Merve Işık[2]
[1]Sinop Üniversitesi
[2]Giresun Üniversitesi

Amaç: Bu çalışma, yoğun bakım hemşireliğini cazip ve caydırıcı kılan faktörleri, kurumsal koşulların etkilerini, iyileştirme önerilerini ve bu süreçlerin psikolojik yansımalarını hemşirelerin deneyimleri doğrultusunda derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Çalışma, Türkiye'deki bir devlet hastanesi ve bir üniversite hastanesinin yoğun bakım ünitelerinde yürütülmüştür. Katılımcılar, yoğun bakım hemşireliğinin çekiciliğine ilişkin çeşitli bakış açılarını yakalamak amacıyla amaçlı maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Cinsiyet, mesleki deneyim yılları, yoğun bakım ünitesi türü (tıbbi, cerrahi, genel) ve eğitim düzeyi açısından çeşitlilik sağlanmıştır. Katılımcılara yüz yüze ulaşılmış ve çalışmanın amacı, katılımın gönüllülük esasına dayalı olması ve gizlilik prosedürleri hakkında bilgi verilmiştir. Tüm katılımcılardan yazılı bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Veri toplama sürecinde veri doygunluğuna ulaşıldığında (yeni kod, kategori veya tema ortaya çıkmadığında) katılım sonlandırılmıştır. Çalışmaya 15 hemşire katılmıştır.
Veriler, derinlemesine, yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Görüşmelerden önce katılımcılardan yaş, cinsiyet, mesleki deneyim yılları, yoğun bakım ünitesi türü ve eğitim düzeyi gibi bilgileri içeren kısa bir demografik form doldurmaları istenmiştir.

Çalışma Kasım 2025 ile Ocak 2026 tarihleri arasında yüz yüze gerçekleştirildi. Her katılımcıyla bir kez görüşme yapıldı ve görüşmeler yaklaşık 25-30 dakika sürdü. Katılımcıların onayıyla tüm görüşmeler ses kaydı altına alındı. Sözsüz ifadeleri, duraklamaları ve bağlamsal gözlemleri belgelemek için saha notları da alındı.

Yarı yapılandırılmış görüşme kılavuzu, ilgili literatür ve uzman görüşlerine dayanarak geliştirilmiştir. Tutarlılığı sağlamak için tüm katılımcılara temel sorular soruldu, yanıtları derinleştirmek ve açıklığa kavuşturmak için gerektiğinde ek sorgulama soruları kullanılmıştır. Veriler, Braun ve Clarke'ın yansıtıcı tematik analiz yaklaşımı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu yaklaşım, katılımcıların deneyimleri boyunca anlam kalıplarının sistematik olarak tanımlanmasını ve yorumlanmasını sağlarken, araştırmacıların analitik süreçteki aktif rolünü de kabul etmektedir.

Analiz altı aşamadan oluşmuştur: verilerle tanışma, ilk kodların oluşturulması, temaların aranması, temaların gözden geçirilmesi, temaların tanımlanması ve adlandırılması ve raporun hazırlanması. Araştırma için Etik Kurul onayı ve ilgili hastanelerden kurum izinleri alınmıştır. Katılımcılara araştırmanın amacı, süreci ve gönüllülük esasına dayalı olduğu hem yazılı hem de sözlü olarak açıklanmış ve bilgilendirilmiş onam formu imzalatılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya 26–45 yaş aralığında, farklı eğitim düzeylerine sahip ve en az 6 aydır yoğun bakımda çalışan; katılımcıların çoğunluğu (n=10) lisans mezunu olup, kamu hastanelerinde görev yapmakta ve yoğun bakım deneyimi 1-20 yıl arasında değişmektedir. Analiz sonucunda dört ana tema belirlenmiştir: (1) yoğun bakım hemşireliğini cazip kılan etkenler, (2) cazibeyi azaltan ve kalıcılığı zayıflatan faktörler, (3) psikolojik etkiler ve baş etme mekanizmaları ve (4) mesleki gelecek, kalıcılık ve iyileştirme önerileri. Bulgular, mesleki gelişim olanakları, rolün anlamı, ekip desteği ve otonomi gibi unsurların mesleğe bağlılığı artırdığını; buna karşılık aşırı iş yükü, olumsuz çalışma koşulları, yetersiz özlük hakları ve kurumsal politika eksikliklerinin iş doyumunu azalttığını göstermiştir. Ayrıca tükenmişlik, anksiyete ve moral distres gibi psikolojik etkiler ile baş etme stratejilerinin hemşirelerin dayanıklılığını etkilediği; kurumsal destek, adil yönetim, psikososyal hizmetler ve profesyonel gelişim fırsatlarının ise mesleğin sürdürülebilirliği açısından kritik rol oynadığı ortaya konmuştur.

Sonuç: Yoğun bakım hemşireliğinin çekiciliğini ve iş gücü sürdürülebilirliğini sağlamak için bireysel motivasyonu destekleyen yaklaşımların yanı sıra kurumsal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, psikolojik iyilik hâlinin sürdürülmesi ve profesyonel gelişim olanaklarının genişletilmesi gerekmektedir. Gelecekteki çok merkezli çalışmalar, bu bulguların farklı bağlamlarda test edilmesine katkıda bulunabilir.

Anahtar Kelimeler: yoğun bakım hemşireliği, cazibe faktörleri, nitel araştırma, psikolojik etkiler

S-073 HEMŞİRELİKTE SANAL SİMÜLASYON ARAŞTIRMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Derya Avan Çınar[1], Semra Açıksöz[2]
[1]İstanbul Gedik Üniversitesi, Gedik MYO, Ameliyathane Hizmetleri
[2]Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları ABD

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hemşirelik alanında sanal simülasyon yöntemine ilişkin yayımlanan araştırmaların genel özelliklerini, gelişim eğilimlerini ve bilimsel etki düzeylerini bibliyometrik analiz ile incelemektir.

Gereç-Yöntem: Çalışma bibliyometrik araştırma tasarımında yürütülmüştür. Web of Science Core Collection veri tabanında "virtual simulation" ve "nursing" anahtar sözcükleri kullanılarak 2011–2025 yılları arasında yayımlanmış 465 makale analiz edilmiştir. Yayın sayıları, atıf verileri, en üretken yazar, kurum, ülke ve dergiler belirlenmiş; ayrıca ortak yazarlık, ortak atıf ve anahtar kelime eş-oluşum analizleri yapılmıştır. Verilerin görselleştirilmesinde VOSviewer 1.6.20 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Yayın sayısının özellikle 2020 yılından sonra belirgin biçimde arttığı ve en yüksek sayıya 2024 yılında ulaşıldığı görülmüştür. En etkili yayın "Clinical Virtual Simulation in Nursing Education: Randomized Controlled Trial" başlıklı çalışma, en etkili dergi Clinical Simulation in Nursing olarak belirlenmiştir. En üretken ve en çok atıf alan yazar Margaret Verkuyl'dür. En fazla yayın yapan kurum Queens University, en etkili ülke ise Amerika Birleşik Devletleri'dir. Anahtar kelime analizinde "virtual simulation", "nursing education" ve "simulation" kavramlarının öne çıktığı ve çalışmaların çoğunlukla hemşirelik eğitimi ve öğrenme çıktıları üzerine odaklandığı saptanmıştır.

Sonuç: Bulgular, hemşirelikte sanal simülasyon araştırmalarının son yıllarda hızla arttığını ve alanın özellikle eğitim odaklı geliştiğini göstermektedir. Çalışmaların belirli ülkeler ve kurumlarda yoğunlaştığı, uluslararası iş birliğinin ise gelişme potansiyeli taşıdığı görülmektedir. Gelecekte klinik uygulamalara ve hasta sonuçlarına odaklanan, çok merkezli araştırmaların artırılması önerilmektedir. Bu çalışma, hemşirelikte sanal simülasyon alanının mevcut durumunu ortaya koyarak araştırmacılar için yol gösterici nitelik taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sanal simülasyon, Hemşirelik, Bibliyometrik analiz, VOSviewer

S-074 HEMŞİRELİK SÜRECİ DERSİNİN HEMŞİRELİK TANILAMASINA İLİŞKİN TUTUMA VE KLİNİK KARAR VERME ALGISINA ETKİSİ

Ezgi Kınıcı Dirik, Berna Aksoy Kahraman
Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Edirne

Giriş-Amaç: Modern hemşirelik eğitiminde hemşirelik öğrencilerinden hemşirelik sürecinde yetkin olmaları beklenmektedir. Planlanan çalışma ile Hemşirelik Süreci dersinin hemşirelik tanılamasına ilişkin tutuma ve klinik karar verme algısına etkisinin incelenmesi amaçlandı.

Yöntem: Ön-test-son-test, kontrol gruplu yarı deneysel olarak gerçekleştirilen bu çalışma, 2025-2026 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Döneminde (Eylül-Aralık 2025 tarihleri arasında) bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören öğrenciler ile yürütüldü. Çalışmanın müdahale grubunu "Hemşirelik Süreci" seçmeli dersini alan, kontrol grubunu ise aynı eğitim öğretim döneminde farklı bir seçmeli ders alan (Cinsel Sağlık) 2 sınıf hemşirelik öğrencileri oluşturdu. Çalışmada örneklem hesabı yapılmamış olup, belirtilen dersleri ilk kez alan, çalışmaya katılmayı kabul eden, ders devamsızlık sınırını aşmayan ve verileri eksiksiz dolduran öğrenciler dahil edildi (müdahale grubu 35, kontrol grubu 30). Veriler öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerinin yer aldığı "Kişisel Bilgi Formu", "Hemşirelik Tanıları Hakkındaki Görüşler Ölçeği (HTHGÖ)", "Hemşirelikte Klinik Karar Verme Ölçeği (HKKVÖ)" ve Hemşirelik Süreci test sınavı kullanılarak toplandı. Derslerin ilk ders haftasında, derse başlamadan önce çalışmaya katılan öğrencilerden anketleri doldurulması istendi. Derslerin son ders haftasında yine ders saati içerisinde son konular işlendikten sonra öğrencilerden aynı anket formlarını tekrar doldurulmaları istendi. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov testi ile incelendi. İstatistiksel değerlendirmede tanımlayıcı istatistikler ile Student's t testi, Eşleştirilmiş t testi ve Ki kare testleri kullanıldı.

Bulgular: Her iki gruptaki öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri benzerdi. Müdahale ve kontrol grubundaki öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası HTHGÖ ve HKKVÖ toplam puan ortalamaları arasında fark yoktu. HKKVÖ "Amaçları ve Değerleri Soruşturmak" ve "Sonuçları Değerlendirmek" alt boyutlarında eğitim öncesinde kontrol grubunun puan ortalaması, müdahale grubundan istatiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksekken, eğitim sonrasında anlamlı bir fark bulunmadı. Test sınavı puan ortalamalarına bakıldığında, gruplar arasında fark bulunmazken, hem müdahale hem de kontrol grubunun eğitim sonrası puan ortalaması eğitim öncesinden daha yüksekti.

Sonuç: Çalışmaya göre ders dönemi sonunda her iki gruptaki öğrencilerin hemşirelik süreci bilgi düzeylerinin arttığı bulundu. Buna göre, mesleğe ilişkin teorik bilgi düzeyi ile klinik uygulama deneyiminin artması, öğrencilerde hemşirelik sürecine yönelik bilginin de artmasına katkı sağladığı söylenebilir. Bununla birlikte eğitim öncesinde kontrol grubundaki öğrencilerin "amaçları ve değerleri soruşturma" ile "sonuçları değerlendirme" boyutlarına ilişkin klinik karar verme algılarının müdahale grubuna göre daha yüksek olduğu, ancak eğitim sonrasında gruplar arasında klinik karar verme algıları açısından anlamlı bir fark bulunmadığı saptandı. Bu durum da Hemşirelik Süreci dersinin öğrencilerin klinik karar verme algılarını olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik süreci, hemşirelik tanılarına ilişkin tutum, klinik karar verme, hemşirelik öğrencisi

S-O75 SİSTEMİK LUPUS ERİTEMATOZUS VE ANTİFOSFOLİPİD SENDROMU ZEMİNİNDE GELİŞEN POLİARTERİTİS NODOZA TANILI PEDİATRİK BİR OLGUDA HENDERSON MODELİNE DAYALI HEMŞİRELİK BAKIMI: BİR OLGU SUNUMU

Çisem Meteris[1], Meryem Kılıç[2]
[1]Hacettepe İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi
[2]Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

Giriş: Poliarteritis Nodoza (PAN), orta çaplı arterleri tutan sistemik nekrotizan bir vaskülit olup çoklu organ tutulumu ile seyredebilir. Klinik tablo ateş, kilo kaybı, kas-eklem ağrıları, hipertansiyon ve renal, kardiyak ile nörolojik komplikasyonları içerebilir. SLE ve Antifosfolipid Sendromu gibi otoimmün hastalıklar zemininde gelişen vaskülitler klinik seyri daha karmaşık hale getirir. Çocukluk çağındaki sistemik vaskülitler büyüme, gelişme ve psikososyal uyumu etkileyen kapsamlı bakım gerektirir. Henderson'ın 14 Temel Gereksinim Modeli bu hastalarda bütüncül ve yapılandırılmış bir değerlendirme çerçevesi sunmaktadır.

Amaç: Bu olgu sunumunun amacı, SLE ve APS öyküsü bulunan ve bu zemin üzerinde PAN gelişen pediatrik bir hastada Henderson Hemşirelik Modeli doğrultusunda bakım sürecinin planlanması ve değerlendirilmesidir.

Olgu: On bir yaş kız hasta, SLE ve APS tanıları ile izlenirken gelişen orta çaplı damar vasküliti (PAN) ön tanısı ile yatırılmıştır. Klinik seyir sırasında kardiyak arrest geçiren hasta yoğun bakımda izlenmiş ve sonrasında servise devredilmiştir. Henderson'ın 14 temel gereksinimi doğrultusunda yapılan değerlendirmede hastaya uygun hemşirelik tanıları belirlenmiş; uygun girişimler planlanarak uygulanmıştır.

Sonuç: Henderson Modeli, SLE ve APS zemininde PAN gelişen bu vakada bakım gereksinimlerinin sistematik belirlenmesini ve bağımsızlığın desteklenmesini sağlamıştır. Klinik süreçte bakımın dinamik olarak güncellenmesi mümkün olmuş olup, modelin bu hasta grubundaki etkinliğinin daha geniş örneklemlerle araştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Poliarteritis Nodoza, Pediatrik vaskülit, Virginia Henderson, hemşirelik modeli, kronik hastalık yönetimi

S-O76 PROSTAT KANSERİ ÜZERİNDE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİN ETKİLERİ

Ersan Öz[1], Hatice Erben[2], Sinan Saraçlı[3]
[1]Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Balıkesir
[2]Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim Ana Bilim Dalı, Mersin
[3]Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim Ana Bilim Dalı, Balıkesir

Giriş-Amaç: Prostat kanseri (PCa), dünya genelinde erkeklerde en sık görülen katı organ kanseri olması nedeniyle önemli bir halk sağlığı sorunudur. GLOBOCAN tahminlerine göre, prostat kanseri en sık görülen ikinci kanser, erkeklerde beşinci önde gelen ölüm nedeni ve dünyadaki ülkelerin yarısından fazlasında en sık teşhis edilen kanserdir. Bu çalışmanın amacı Prostat Kanseri üzerinde etkili olan demografik özelliklerin belirlenmesidir. Bu amaçla Biyopsi sonucunda bening ve malingnat ayrımı üzerinde etkili olabileceği düşünülen, Alkol kullanımı, idrarda kan durumu, hipertansiyon olup olmaması ve idrar şiddeti zayıflığı değişkenlerini de içeren 27945 hastadan toplanmış açık kaynak veri seti kullanılmıştır.

Yöntem: Derlenen veriler çoklu uyum analizi ile incelenerek kategorik değişken düzeyleri arasındaki ilişkiler ortaya konulmuştur. Verilerin analizinde SPSS paket programından yararlanılmış ve elde edilen ayrıntılı sonuçlar ilgili tablo ve şekillerde verilmiştir.

Bulgular: Biyopsi sonucuna göre kanser olan bireylerin genellikle alkol tüketimi orta seviyede olan, kanında idrar gözlemlenen, hipertansiyonu olan ve idrar şiddeti zayıf olan bireyler olduğu görülürken; kanser olmayan bireylerin genellikle alkol tüketimi düşük olan, idrar kan gözlemlenmeyen, hipertansiyonu olmayan ve idrar şiddeti zayıf olmayan bireyler olduğu söylenebilir.

Sonuç: Prostat kanseri ilerleyen yaşlarda demografik özelliklere de bağlı olarak ortaya çıkan ve son yıllarda yaygınlaşan bir kanser türü olmakla beraber tedaviye olumlu yanıt verme olasılığı yüksek bir kanser türüdür. Prostat kanseri ile mücadele etmede demografik faktörlerin etkisini bilerek mücadele etmek oldukça önemli olup bu çalışmada bu faktörlerin etkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Prostat Kanseri, Çoklu Uyum Analizi, Demografik Özellikler

S-077 YAŞLI HASTALARDA PREOPERATİF ANKSİYETE VE ALLOSTATİK YÜKÜN ERKEN İNFLAMATUAR YANIT VE POSTOPERATİF KOMPLİKASYONLAR İLE İLİŞKİSİ: PROSPEKTİF KOHORT ÇALIŞMASI

Aslı Nemli[1], Nurcan Düzgün[2], İnci Mercan Annak[3]
[1]İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi, Hemşirelik Hizmetleri Birimi, İzmir, Türkiye
[2]Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye
[3]Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Giriş-Amaç: Yaşlı hastalarda cerrahi stres yanıtı artmış inflamasyon ve yüksek komplikasyon riski ile ilişkilidir. Preoperatif anksiyete ve allostatik yükün bu süreci etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada, yaşlı hastalarda preoperatif anksiyete ve allostatik yükün erken inflamatuar yanıt ve postoperatif komplikasyonlarla ilişkisi prospektif olarak incelenmiştir.

Yöntem: Bu prospektif kohort çalışma, genel anestezi altında elektif cerrahi planlanan 65 yaş ve üzeri 204 hasta ile yürütülmüştür. Preoperatif anksiyete Amsterdam Preoperatif Anksiyete ve Bilgi Gereksinimi Ölçeğiyle, allostatik yük ise fizyolojik ve biyokimyasal parametrelerden oluşturulan kompozit skoruyla, erken inflamatuar yanıt, ameliyat sonrası ilk 24 saatte CRP ve hemogram parametreleriyle değerlendirilmiştir. Postoperatif komplikasyonlarıda 30 gün izlenmiştir. İlişkiler üç ayrı çok değişkenli regresyon modelleri ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 72,3±6 yıl olup %55'i kadındır. Postoperatif dönemde hastaların %38'inde en az bir komplikasyon gelişmiştir. Yüksek preoperatif anksiyete oranı %44, orta düzey allostatik yük oranı ise %47'dir. Komplikasyon gelişen hastalarda yaşa uyarlanmış CCI skoru anlamlı derecede daha yüksektir. Allostatik yük kategorileri arasında ΔCRP düzeyleri anlamlı farklılık göstermiş; yük arttıkça inflamatuar yanıt belirgin şekilde yükselmiştir. Çok değişkenli analizlerde allostatik yük ve preoperatif anksiyete postoperatif komplikasyon gelişimi ile ilişkili bulunmazken, yaşa uyarlanmış CCI bağımsız risk faktörü olarak kalmış ve her 1 puanlık artış komplikasyon riskini yaklaşık %78 artırmıştır. Buna karşılık erken inflamatuar yanıt analizlerinde allostatik yük güçlü ve bağımsız bir belirleyici olarak saptanmış; her 1 puanlık artış ΔCRP'de yaklaşık %20 artış ile ilişkilidir ($p<0.001$). Preoperatif anksiyete inflamatuar yanıtla ilişkili bulunmamıştır. Ayrıca allostatik yük ile ΔCRP arasında orta düzeyde pozitif korelasyon belirlenmiştir ($\rho=0.34$, $p<0.001$).

Sonuç: Yaşlı cerrahi hastalarda preoperatif allostatik yük erken inflamatuar yanıtın bağımsız belirleyicisidir; ancak komplikasyon gelişimini öngörmemektedir. Postoperatif komplikasyon riskinde temel belirleyici komorbidite yüküdür. Bu bulgular, özellikle yüksek allostatik yüke sahip hastalarda inflamatuar yanıtın yakından izlenmesinin ve perioperatif klinik değerlendirmede fizyolojik stres yükünün dikkate alınmasının önemli olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: allostatik yük, erken inflamatuar yanıt, preoperatif anksiyete, postoperatif komplikasyonlar, yaşlı cerrahi hastalar

S-078 HEMŞİRELERDE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE İLİŞKİLİ DAVRANIŞIN BELİRLEYİCİLERİ: BİLİŞSEL VE DUYGUSAL FAKTÖRLERİN ROLÜ

Ebru Solmaz[1], Aslı Sis Çelik[2], Nisa Nur Demirtaş[2]
[1]Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü
[2]Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Doğum, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Bu çalışma, hemşirelerin iklim değişikliği ve sağlık konusundaki farkındalık, bilgi, motivasyon, endişe ve davranış düzeylerini belirlemek; bu alt boyutlar arasındaki ilişkileri incelemek ve iklim değişikliği ile ilişkili davranışın yordayıcılarını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı tipteki araştırma, Türkiye'de farklı sağlık kurumlarında görev yapan 480 hemşire ile yürütülmüştür. Araştırma verilerinin toplanmasında Sosyo-Demografik Özellikler Tanıtım Formu ve İklim, Sağlık ve Hemşirelik Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek; farkındalık, bilgi, motivasyon, endişe ve davranış olmak üzere beş alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlara ait Cronbach alfa katsayıları .803 ile .940 arasındadır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, karşılaştırmalı analizler, Pearson korelasyon ve çoklu doğrusal regresyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların 333'ü kadın (%69,4), 147'si erkek (%30,6) olup; 302'si lisans (%62,9), 95'i ön lisans (%19,8) ve 83'ü yüksek lisans (%17,3) mezunudur. Kadın hemşirelerin farkındalık, motivasyon ve endişe alt boyut puanlarının erkeklere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p < .05$). Davranış alt boyutu ile farkındalık ($r = .568$, $p < .001$), bilgi ($r = .524$, $p < .001$) ve motivasyon ($r = .442$, $p < .001$) alt boyutları arasında orta düzeyde, pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Endişe alt boyutu ile davranış arasındaki ilişki zayıf düzeydedir ($r = .103$, $p = .024$). Çoklu doğrusal regresyon analizinde model anlamlı bulunmuş ($F = 103.281$, $p < .001$) ve davranış alt boyutundaki varyansın %46,7'sinin farkındalık, bilgi ve motivasyon tarafından açıklandığı belirlenmiştir ($R^2 = .467$).

Sonuç: Bu çalışma, hemşirelerde iklim değişikliği ile ilişkili davranışın en güçlü belirleyicilerinin farkındalık ve bilgi olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, hemşirelik eğitiminde ve hizmet içi programlarda bilgi temelli ve farkındalık artırıcı müdahalelerin önceliklendirilmesi gerektiğini düşündürmektedir. Sürdürülebilir sağlık uygulamalarının yaygınlaştırılmasında hemşirelerin bilişsel güçlendirilmesi kritik bir strateji olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşireler, İklim Değişikliği, Sağlık Bilgisi, Sağlık Davranışı, Tutum ve Uygulama

S-O79 RİSKLİ GEBELERDE YÖNLENDİRİLMİŞ İMGELEM UYGULAMASININ GEBELİK STRESİ VE UYKU KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ

Öznur Akçayüzlü[1], Evşen Nazik[2]
[1]Çukurova Üniversitesi Balcalı Hastanesi, Adana
[2]Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Kadın Hastalıkları Doğum Anabilim Dalı, Adana

Amaç: Bu araştırma riskli gebelerde yönlendirilmiş imgelem uygulamasının gebelik stresi ve uyku kalitesi üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü girişimsel olarak gerçekleştirilmiştir. Materyal-Metod: Araştırmaya Türkiye'nin güneyinde bir ilde bulunan devlet hastanesinde kadın doğum servisinde riskli gebelik tanısıyla yatan ve örneklem seçim kriterlerine uyan 48 (24 girişim ve 24 kontrol) gebe alınmıştır. Araştırmaya alınan gebeler 5 gün boyunca hastanede ziyaret edilmiştir. Müdahale grubundaki gebelere yönlendirilmiş imgelem videosu izletilmiştir. Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu, Gebelik Stresini Değerlendirme Ölçeği, Richard-Campbell Uyku Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, frekans tabloları, Independent Sample-t test, Mann-Whitney U test ve Bonferroni düzeltmesi kullanılmıştır.

Bulgular: Deney ve kontrol grubundaki gebelerin görüşme zamanlarına göre, 1. gün görüşme, 3. gün görüşme ve 5. gün görüşme gebelik stresini değerlendirme ölçeği toplam puan ortalamaları açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (p>0,05). Gebelerin gruplara göre 1. gün ve 3. gün görüşme Richard Campbell uyku ölçeği puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur (p>0,05). Gebelerin gruplara göre 5. gün görüşme Richard Campbell uyku ölçeği puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir (t=3,510; p=0,001). Deney grubundaki gebelerin görüşme zamanına göre Richard Campbell uyku ölçeği puanları açısından istatistiksel olarak anlamlılık olduğu bulunmuştur. (p<0,001).

Sonuç: Çalışmada hastanede riskli gebelik tanısıyla yatan gebelere uygulanan yönlendirilmiş imgelem müdahalesinin uyku kalitesini artırmada etkili bir yöntem olduğu ve etkisinin zamanla arttığı bulunmuştur. Bu sonuç doğrultusunda Yönlendirilmiş imgelem uygulamasının hastanede yatan ve uyku sorunu yaşayan gebelerin uyku kalitelerinin artırılması için kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Riskli gebelik, Gebelik stresi, gebelikte uyku, yönlendirilmiş imgelem uygulaması,

S-080 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK MARUZİYET SÜRESİNİN ANKSİYETE VE SOSYAL ZEKÂ DÜZEYİNE ETKİSİ

Büşra Bulut[1], Vesile Adıgüzel[2]
[1]Yalova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları AD.
[2]Yalova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik bölümü, Psikiyatri Hemşireliği AD.

Amaç: Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin klinik maruziyet süresinin anksiyete düzeyi ve sosyal zekâ becerileri üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Klinik ortam; belirsizlik, performans değerlendirmesi, hasta güvenliği sorumluluğu ve ekip içi iletişim gereklilikleri nedeniyle öğrenciler için önemli bir psikososyal stres kaynağıdır. Bununla birlikte, klinik deneyimin artmasının sosyal biliş, empatik anlayış ve kişilerarası problem çözme becerilerini geliştirebileceği bilinmektedir. Bu bağlamda çalışmada, klinik maruziyet süresi ile anksiyete ve sosyal zekâ arasındaki ilişkinin yönü ve gücü araştırılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, tanımlayıcı ve ilişkisel tasarımda planlandı. Çalışma örneklemini bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören toplamda 62 öğrenci oluşturmuştur. Veriler sosyodemografik bilgi formu, Beck Anksiyete Ölçeği ve Tromsø Sosyal Zekâ Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Klinik maruziyet süresi ile anksiyete düzeyi arasında düşük düzeyde negatif ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Buna göre klinik deneyim süresi arttıkça anksiyete düzeyinin azalma eğilimi gösterdiği belirlenmiştir. Klinik maruziyet süresi ile sosyal zekâ toplam puanı arasında ise pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Regresyon analizinde, klinik maruziyet süresinin sosyal zekâyı pozitif yönde, anksiyeteyi ise negatif yönde yordadığı görülmüştür.

Sonuç: Elde edilen bulgular, yapılandırılmış ve destekleyici klinik deneyimin hemşirelik öğrencilerinin psikolojik uyumunu güçlendirebileceğini ve kişilerarası yetkinliklerini artırabileceğini düşündürmektedir. Klinik eğitim sürecinde mentorluk, geri bildirim ve stres yönetimi programlarının entegrasyonu, öğrencilerin anksiyete düzeylerini azaltarak sosyal zekâ gelişimini destekleyebilir. Bu sonuçlar, hemşirelik eğitim programlarının klinik uygulama planlamasında psikososyal boyutun dikkate alınması gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, klinik maruziyet, anksiyete, sosyal zekâ

S-O81 KLİNİK ÖĞRENME ORTAMINDA PSİKOLOJİK GÜVENLİK VE HATA KÜLTÜRÜ

Burçin Işık[1], Nurgül Özdemir[2], Sultan Bay[2]
[1]Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
[2]Gaziantep Üniversitesi

Hemşirelik eğitimi; öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini geliştirmeyi amaçlayan, teori ile uygulamayı bütünleştiren bir süreçtir. International Council of Nurses klinik uygulamaların, hemşirelikte teori ile pratik arasındaki boşluğu azaltmada temel rol oynadığını vurgulamaktadır. Klinik ortam, öğrencilerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmelerinin yanı sıra profesyonel kimlik kazanmaları, iletişim becerilerini güçlendirmeleri ve kurum kültürünü tanımaları açısından kritik bir öğrenme alanıdır.

Bununla birlikte klinik uygulamalar, öğrenciler için yoğun stres ve kaygı kaynağı olabilmektedir. Akademik başarısızlık korkusu, hata yapma endişesi, teori-uygulama uyumsuzluğu, eğitici ve klinik ekip ile yaşanan iletişim sorunları, etik ikilemler ve hasta bakımına ilişkin sorumluluklar öğrencilerin psikolojik yükünü artırmaktadır. Yüksek stres düzeyi; özgüven kaybı, kaçınma davranışları, düşük klinik memnuniyet ve hatta tükenmişlik gibi olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir. Bu durum hem öğrenme sürecini hem de hasta bakım kalitesini etkileyebilmektedir.

Bu bağlamda psikolojik güvenlik, klinik öğrenme ortamının niteliğini belirleyen önemli bir kavramdır. Psikolojik güvenlik; öğrencilerin soru sormaktan, hata bildirmekten veya görüş ifade etmekten çekinmedikleri, yargılanma ve cezalandırılma korkusu yaşamadıkları bir ortam algısını ifade eder. Böyle bir ortam, öğrenme motivasyonunu ve mesleki gelişimi destekler.

Hata kültürü ise hataların bireysel suçlama yerine sistemsel bir bakış açısıyla ele alındığı, hatalardan öğrenmenin teşvik edildiği örgütsel yaklaşımı tanımlar. Destekleyici bir hata yönetimi anlayışı, öğrencilerin hatalarını gizlemek yerine paylaşmalarını ve deneyimlerinden öğrenmelerini kolaylaştırır. Bu durum hem psikolojik güvenliği güçlendirir hem de hasta güvenliğine katkı sağlar.

Sonuç olarak, klinik öğrenme ortamında psikolojik güvenlik ve yapıcı hata kültürünün geliştirilmesi; hemşirelik öğrencilerinin stres düzeylerinin azaltılması, özgüvenlerinin artırılması ve klinik yetkinliklerinin güçlendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Güvenli, destekleyici ve öğrenmeye açık bir klinik atmosfer, hem öğrencilerin mesleki gelişimini hem de sunulan bakımın kalitesini olumlu yönde etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Hata kültürü, Hasta güvenliği, Hemşirelik eğitimi, Klinik öğrenme ortamı, Psikolojik güvenlik

S-082 ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ ÇALIŞANLARINDA İŞ DOYUMU VE İŞ PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ

Ersan Öz[1], Sinan Saraçlı[2]
[1]Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Balıkesir
[2]Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim Ana Bilim Dalı, Balıkesir

Giriş-Amaç: Bu çalışmanın amacı, Acil Sağlık Hizmetlerinde görev yapan personelin iş doyumu ile iş performansı arasındaki ilişkiyi ve bu kavramların demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir.

Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı nitelikteki araştırma, Bursa İl Ambulans Servisi Başhekimliği bünyesinde 01.11.2025-01.02.2026 tarihleri arasında yürütülmüştür. Kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenen ve gönüllü katılım sağlayan 84 personel çalışmaya dahil edilmiştir. Veriler; Kişisel Bilgi Formu, İş Performansı Ölçeği ve Minnesota İş Tatmin Ölçeği ile toplanmıştır. SPSS programı ile yapılan analizlerde, verilerin normal dağıldığı (skewness/kurtosis) saptanarak parametrik testler uygulanmıştır. İstatistiksel değerlendirmelerde; t-Testi, ANOVA ve Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Analizler sonucunda; iş performansı ile iş doyumu arasında pozitif yönlü, orta düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Katılımcıların cinsiyetine göre iş performansı ve iş doyumu puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Unvanlar bazında; iş performansı puanları arasında fark belirlenmezken, iş doyumu düzeyleri arasında istatistiksel fark tespit edilmiştir. Ölçek puan ortalamaları unvanlara göre sırasıyla; Acil Tıp Teknisyenleri (ATT) için 3.18, Paramedikler için 3.40, Sürücüler için 3.51 ve Doktorlar için 4.40 olarak saptanmıştır.

Sonuç: Acil sağlık hizmetleri personelinin iş performansları demografik değişkenlere göre değişmezken, iş doyumlarının unvanlara göre farklılaştığı görülmüştür. Unvanlardaki yetki ve sorumluluk düzeyi arttıkça iş doyumunun da arttığı gözlemlenmiştir

Anahtar Kelimeler: Acil Sağlık Hizmetleri, İş Doyumu, İş Performansı

S-083 GÜVENLİ HEMŞİRELİK BAKIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ ANKETİ: TÜRKÇE'YE UYARLAMA, GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Gülsün Özdemir Aydın[1], Ebru Naime Arıkan[2], Nuray Turan[1], Nurten Kaya[3]
[1]İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, İstanbul
[2]Yalova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Yalova
[3]İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul

Amaç: Güvenli hemşirelik bakımı; bireye özgü bakımın planlanması ve sunulması, hasta güvenliğinin sağlanması ve sağlık bakım hizmetinin kalitesinin geliştirilmesinde temel bir bileşendir. Bakımın yönetiminde güvenlik risklerinin erken tanılanması, istenmeyen olayların azaltılması ve güvenli bakım uygulamalarının sürekliliğinin desteklenmesi için güvenli hemşirelik bakımının geçerli ve güvenilir ölçme araçlarıyla değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Bu araştırma, Güvenli Hemşirelik Bakımının Değerlendirilmesi Anketi'nin Türkçe'ye uyarlanması ve Türkçe formunun geçerlik ile güvenirliğinin incelenmesi amacı ile gerçekleştirildi.

Gereç-Yöntem: Metodolojik türdeki çalışmanın evrenini, 26 Ağustos 2024–26 Ağustos 2025 tarihleri arasında İstanbul'da bir üniversiteye bağlı bir eğitim ve araştırma hastanesinde görev yapan hemşireler; örneklemini ise, amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen ve ölçek uyarlama çalışmalarında önerilen madde sayısının 5–10 katı ölçütüne göre belirlenen, 32 maddelik anket için örneklem kriterlerini karşılayan 323 hemşire oluşturdu. Veriler; Hemşire Bilgi Formu ve Güvenli Hemşirelik Bakımını Değerlendirme Anketi ile toplandı. Anketin Türkçe uyarlama sürecinde dil eşdeğerliliği geri çeviri yöntemiyle sağlandı, kapsam geçerliği Davis tekniği ile 12 uzmanın görüşleri doğrultusunda değerlendirildi ve tüm maddelerin kapsam geçerlik indekslerinin 0,80'in üzerinde olduğu belirlendi. Anketin yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analizi ile değerlendirildi; güvenirlik kapsamında iç tutarlılık için Cronbach alfa katsayısı, madde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyonları ve maddeler arası korelasyon katsayıları, zamana göre değişmezlik için test-tekrar-test yöntemi kullanıldı. Verilerin analizi, SPSS 26.0 ve AMOS 24.0 programları ile gerçekleştirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin %92,3'ü kadın, %7,7'si erkek olup yaş ortalaması 30,21±6,09 yıl; hemşirelikte çalışma süresi 8,17±6,47 yıl ve haftalık çalışma süresi 51,58±12,59 saat olarak saptandı. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda anketin dört faktörlü yapısının kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği belirlendi (χ^2/df=2,504; CFI=0,902; RMSEA=0,068; SRMR=0,035; TLI=0,891). Anketin toplam iç tutarlılık katsayısı 0,95 olup yüksek düzeyde bulundu. Ayrıca tüm maddelerin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlarının 0,30'un üzerinde olması maddelerin ayırt ediciliğinin yeterli olduğunu gösterdi. Anketin alt boyutlarına ait Cronbach alfa değerleri 0,71–0,94 arasında olup yeterli-yüksek düzeyde bulundu. Test-tekrar test analizinde toplam anket için sınıf içi korelasyon katsayısı 0,416 (p=0,010) olup alt boyutlara ait değerler 0,164–0,469 arasında bulundu.

Sonuç: Güvenli Hemşirelik Bakımını Değerlendirme Anketi'nin Türkçe formu, doğrulanan dört faktörlü yapısı ve yüksek iç tutarlılık düzeyi ile güvenli hemşirelik bakımını değerlendirmede geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak belirlendi. Elde edilen bulgular, anketin klinik uygulamalarda güvenli bakım süreçlerinin izlenmesi ve geliştirilmesinde kullanılabilecek uygun bir ölçme aracı olduğunu gösterdi.

Anahtar Kelimeler: Güvenli hemşirelik bakımı, hasta güvenliği, geçerlilik, güvenirlik

S-O84 THE EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON UNIVERSITY STUDENTS' BELIEFS ABOUT SEXUAL MYTHS AND MARRIAGE EXPECTATIONS

Dilek Kaloğlu Binici, Cemal Kocabıyık
Artvin Çoruh University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Artvin, Türkiye

Objective: Introduction: Social media is widely and intensively used among university students. Social media use may influence individuals' social interactions, cognitive and emotional structures related to relationships, perceptions of romantic relationships, and beliefs about sexuality. In particular, sexual myth beliefs and marriage expectations are important psychosocial variables shaping young adults' relationship dynamics.

Aim: The aim of this study is to examine the effect of social media use on university students' levels of belief in sexual myths and their marriage expectations.

Materials-Methods: This study was conducted using a cross-sectional and correlational design. Data were collected from 949 university students through an online survey. The data collection instruments included the Socio-Demographic Information Form, Social Media Usage Scale (SMUS), Sexual Myths Scale (SMS), and Marriage Expectation Scale (MES). Data were analyzed using IBM SPSS Statistics. Mediation and moderation effects were tested using Hayes' PROCESS macro (Model 5) with the bootstrap method.

Results: Social media use (SMU) was shown to positively predict perceived social media influence (PSMI) (b = O.6214, SE = O.1731, t = 3.5889, p <.OO1). SMU was found to positively predict marriage expectations (ME) (b = O.1537, SE = O.O184, t = 8.3366, p <.OO1). PSMI was determined to positively predict ME (b = O.OO71, SE = O.OO34, t = 2.O728, p =.O385). PSMI was demonstrated to mediate the relationship between SMU and ME (indirect effect = O.OO44, BootSE = O.OO27, LLCI = O.OOO9, ULCI = O.O121). The level of belief in sexual myths was identified as a significant moderator of the relationship between SMU and ME (b = O.O249, SE = O.OO31, t = 8.O152, p =.OO22).

Conclusion: In this study, social media use and perceived social media influence were found to be associated with university students' marriage expectations. Perceived social media influence played a mediating role in this relationship, while the level of belief in sexual myths moderated the association between social media use and marriage expectations.

Keywords: social media, belief in sexual myths, marriage expectation, university students, mediation and moderation

S-O85 EFFECT OF EDUCATION ABOUT STIGMA GIVEN TO INDIVIDUALS WITH TYPE 2 DIABETES ON STIGMA LEVELS

Bahar Vardar İnkaya[1], Yasemin Sezgin[2], Duygu Pulat[3]
[1]Faculty of Nursing, Ankara Yıldırım Beyazıt University
[2]Hacettepe University İhsan Doğramacı Children's Hospital
[3]Ankara Bilkent City Hospital

Objective: Stigma related to type 2 diabetes mellitus (T2 DM) can adversely affect self-care behaviors, psychological well-being, and treatment adherence. Although awareness of diabetes-related stigma is increasing globally, stigma-reduction education remains limited, particularly in Turkey. This study aimed to evaluate the effectiveness of a nurse-led, stigma-focused education program on stigma levels among adults with T2 DM.

Materials-Methods: A quasi-experimental design was used. The study included 46 individuals with T2DM who completed pre-training, post-training, and 3-month follow-up assessments. The Type 2 Diabetes Stigma Assessment Scale (DSAS-2-TR) was administered at all three time points. Data were analyzed using non-parametric tests (Friedman and Bonferroni post-hoc), and relationships among subscales were examined with Spearman's rho correlations.

Results: There were statistically significant reductions in total stigma and all subscales—being treated differently, blame and judgment, and self-stigma—from pre- to post-education and at the 3-month follow-up ($p < 0.001$). Median total stigma scores decreased from 80 (32–95) to 30 (19–84) and remained low at 25 (18–64). No significant change occurred between post-training and follow-up, indicating maintained improvement. Correlations among subscales remained positive and strong ($r = 0.69–0.94$).

Conclusion: The findings demonstrate that a brief, nurse-led education program effectively reduced perceived stigma among adults with T2 DM, with effects sustained for at least 3 months. Incorporating stigma-reduction components into diabetes education and nursing curricula may enhance psychosocial outcomes and self-management adherence.

Keywords: Nurse, Stigma, Type 2 Diabetes Mellitus

S-O86 JİNEKOLOJİK KANSERLİ KADINLARIN HASTA ÖĞRENİM GEREKSİNİMLERİ VE HASTALIK BELİRSİZLİĞİ İLE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ: TANIMLAYICI VE KESİTSEL ÇALIŞMA

Seda Karaçay Yıkar[1], Merve Sezer Daşçıkaran[2], Evşen Nazik[1], Sevtap Seyfettinoğlu[3]
[1]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği ABD, Adana/Türkiye
[2]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik A.B.D, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Bilim Dalı, Adana/Türkiye
[3]Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Adana Şehir Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, Adana/Türkiye

Amaç: Literatürde, jinekolojik kanserli kadınların eğitim gereksinimlerinin çoğu zaman yeterince karşılanmadığı belirtilmektedir. Bu durum, kadınların hastalık sürecine ilişkin belirsizlik yaşamalarına ve bakım sürecine etkin katılımlarının sınırlanmasına yol açabilmektedir. Dolayısıyla, jinekolojik kanser tanısı alan kadınların öğrenim gereksinimlerinin belirlenmesi, hastalıkla ilgili belirsizliklerin azaltılması ve bakım sürecine aktif katılımlarının desteklenmesi açısından önemlidir. Bu araştırma, jinekolojik kanserli kadınların öğrenim gereksinimleri ve hastalık belirsizliğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte yürütülen bu araştırma, jinekolojik kanser tanısı alan 380 kadın ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, Kasım 2023- Ağustos 2024 tarihleri arasında "Kişisel Bilgi Formu" ve "Hasta Öğrenim Gereksinimleri Ölçeği (HÖGÖ)" ve "Mishel Hastalık Belirsizlik Ölçeği Toplum Formu (MHBÖ-TF)" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t-testi ve tek yönlü varyans analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Kadınların yaş ortalamasının 55.48±11.17 olduğu, %39.5'inin over Ca tanısı aldığı, %50.8'inin bakımına destek olacak birinin bulunmadığı saptanmıştır. Kadınların HÖGÖ toplam puan ortalamalarının 175.03 ±13.57 (orta-yüksek), MHBÖ-TF'den aldıkları puan ortalaması ise 60.10±3.46 (orta) olarak belirlenmiştir. Kadınların HÖGÖ ile MHBÖ-TF arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır (p>0.05).

Sonuç: Çalışmanın bulgularına göre jinekolojik kanser tanısı alan kadınların öğrenim gereksinimlerinin olduğu ve hastalığa yönelik belirsizlik yaşadıkları belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda jinekolojik kanser tanısı alan kadınlardaki öğrenime ihtiyaç duydukları konular belirlenerek hastalığa yönelik belirsizliklerinin giderilmesinde bireysel, grup eğitimlerinin hazırlanması, broşür, video ve dijital bilgilendirme platformlarının geliştirilmesi, aile bireylerinin sürece etkin katılımları önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenim gereksinimi, hastalık belirsizliği, jinekolojik kanser, hemşirelik

S-O87 PERİMENOPOZAL KADINLARIN MENOPOZA VE AİLE PLANLAMASINA YÖNELİK TUTUMLARI: TANIMLAYICI VE KORELASYONEL BİR ÇALIŞMA

Öznur Akçayüzlü[1], Seda Karaçay Yıkar[3], Evşen Nazik[3], Bedia Işık[2]
[1]Çukurova Universitesi Balcalı Hastanesi, Adana, Türkiye
[2]Çukurova üniversitesi sağlık bilimleri enstitüsü
[3]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği Anabilim Dalı, Adana, Türkiye

Amaç: Kadınlarda fizyolojik ve psikolojik değişimlere yol açan perimenopozal dönem birçok sorunu beraberinde getirmektedir. Bu sorunlardan biri, fertilitede azalma görülmesine rağmen ovulasyonun devam etmesi nedeniyle gebelik olasılığının sürmesi ve istenmeyen gebeliklerin ortaya çıkabilmesidir. Perimenopozal dönemde kadınlar korunmaya ihtiyaç duymadıklarını düşündükleri için kontraseptif kullanım oranı azalmaktadır. Bu dönemde genellikle uzun etkili/geri dönüşümlü kontraseptif yöntemler ya da kalıcı kontrasepsiyon tercih edilmektedir. Bu nedenle istenmeyen gebeliklerin önlenmesi için etkili kontraseptif yöntemlerin kullanımı önem taşımaktadır. Bu çalışma, perimenopozal dönemdeki kadınların menopoza ve aile planlamasına yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçlamıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve korelasyonel yöntemle yürütülmüştür. Çalışmaya bir aile sağlığı merkezine kayıtlı toplam 300 perimenopozal kadın katılmıştır. Örneklem çerçevesi, Üreme Yaşlanması Evreleri Çalıştayı sınıflandırma sistemine dayandırılmıştır. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Menopoz Tutum Değerlendirme Ölçeği (MTDÖ) ve Aile Planlaması Tutum Ölçeği (APTÖ) kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 46,85 ± 4,52 yıldır. Aile planlamasına yönelik tutumların orta düzeyde ve olumlu olduğu (ort ± SS: 124,52 ± 23,45), menopoza yönelik tutumların ise olumsuz olduğu belirlenmiştir (ort ± SS: 23,32 ± 6,90). Modele göre kadınların aile planlamasına yönelik tutumları, menopoza ve alt boyutlarına ilişkin tutumlarının %57,5'ini açıklamaktadır. MTDÖ ve APTÖ için kurulan çoklu doğrusal regresyon modelleri istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,001$). Modeller, MTDÖ puanlarındaki varyansın %10,8'ini ve APTÖ puanlarındaki varyansın %14,5'ini açıklamaktadır. Eğitim düzeyi her iki ölçek için de anlamlı bir faktör olduğu; ilkokul mezunu kadınların MTDÖ puanları daha yüksek bulunurken, okuryazar ve ilkokul mezunu kadınların APTÖ puanları okuma yazma bilmeyen kadınlara kıyasla daha düşük bulunmuştur ($p < 0,05$).

Sonuç: Çalışmada, perimenopozal dönemdeki kadınların menopoza yönelik genel olarak olumsuz tutumlara sahip olduğu, aile planlamasına yönelik tutumlarının ise orta düzeyde olumlu olduğu belirlenmiştir. Ayrıca menopozla ilişkili semptomların ve menopoza yüklenen kişisel anlamın hem menopoza hem de aile planlamasına yönelik olumlu tutumların gelişimini engelleyebileceği düşünülmektedir. Bu sonuçlar, perimenopozal dönemde kadınların üreme sağlığına yönelik algılarını ve katılımlarını güçlendirmek amacıyla hedefe yönelik eğitim ve destekleyici girişimlere ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Perimenopoz, Menopoz, Aile Planlaması, Tutum, Tanımlayıcı Çalışma

S-O88 ADÖLESAN GEBELERDE PRENATAL BAĞLANMA VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Şengül Seda İnceler[1], Evşen Nazik[2]
[1]Çukurova Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi,Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Adana
[2]Çukurova Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi,Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Adana

Giriş-Amaç: Adölesan gebelik, anne adayının gelişimsel özellikleri ve içinde bulunduğu psikososyal koşullar nedeniyle anne–fetüs bağlanmasını etkileyebilecek özgün riskler içermektedir. Buna karşın adölesan gebelerde prenatal bağlanmayı etkileyen faktörleri inceleyen çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışma, adölesan gebelerde prenatal bağlanma düzeyini belirlemek ve bağlanmayı etkileyen sosyodemografik ve psikososyal faktörler ile prenatal bağlanma arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı ve kesitsel tipte bir araştırmadır ve Kasım 2022-Eylül 2023 tarihleri arasında Adana Seyhan Devlet Hastanesi Marsa Ek Hizmet Binası'nda yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini belirtilen tarihler arasında kadın doğum polikliniklerine antenatal takip için başvuran, araştırmaya katılmaya gönüllü olan, 19 yaş ve altında, 20. gebelik haftasını geçmiş toplam 188 gebe oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında kadınların tanıtıcı özelliklerini içeren "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve prenatal bağlanmayı ölçmek için "Prenatal Bağlanma Envanteri (PBE)'' kullanılmıştır. Veriler yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis H test ve Bonferroni testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Adölesan gebelerin PBE puan ortalamasının 60,16±8,55 olduğu bulunmuştur. Adölesan gebelerin tanıtıcı ve obstetrik özelliklerine göre PBE toplam puan ortalamaları incelendiğinde; gebelerin yaşı, kendi ve eşinin eğitim düzeyi, eşinin çalışma durumu, yaşadığı yer, gelir düzeyi, aile tipi, evlenme yaşı, gebeliği isteme durumu, kendi annesi ve eşi ile ilişkisi, ailesi ve eşinden algıladığı sosyal destek ile gebeliği öğrendiğinde yaşadığı duygu değişkenlerine göre PBE puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$).

Sonuç: Bu çalışmada adölesan gebelerin prenatal bağlanma puan ortalaması 60,16±8,55 olarak bulunmuş ve prenatal bağlanmanın çeşitli sosyodemografik ve psikososyal faktörlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Özellikle gebelerin yaşı, eğitim düzeyi, sosyal destek algısı ve gebeliğe ilişkin duygularının prenatal bağlanma ile ilişkili olduğu saptanmıştır. Bu doğrultuda, antenatal bakım sürecinde bu faktörlerin değerlendirilmesi ve özellikle sosyal destek ile gebeliğe ilişkin duyguların güçlendirilmesine yönelik girişimlerin planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: adölesan gebelik, anne–fetüs ilişkisi, hemşirelik, prenatal bağlanma, psikososyal faktörler

S-O89 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİSEL HİJYEN DAVRANIŞLARI: GENİTAL HİJYEN DAVRANIŞLARINA İLİŞKİN TANIMLAYICI BİR ÇALIŞMA

Hatice Güdül Öz[1], Şengül Seda İnceler[2], Evşen Nazik[1]
[1]Çukurova Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi,Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Adana
[2]Çukurova Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi,Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Adana

Giriş-Amaç: Genital hijyen, üreme sağlığının korunmasında temel bir belirleyici olup özellikle adölesan dönemde kazanılan hijyen alışkanlıkları yaşam boyu sağlık davranışlarını etkilemektedir. Hemşirelik öğrencilerinin doğru hijyen davranışlarına sahip olmaları, hem bireysel sağlıkları hem de gelecekte sunacakları sağlık hizmetleri açısından önem taşımaktadır. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin genital hijyen davranışlarını belirlemek ve bu davranışları etkileyen faktörleri ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Bu kesitsel çalışmada veriler, 650 adölesan hemşirelik öğrencisinden Kişisel Bilgi Formu ve Genital Hijyen Davranışları Ölçeği (GHDÖ) kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS 26.0 programında analiz edilmiş; tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, normallik analizi ve çok değişkenli regresyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular: GHDÖ toplam puan ortalaması 98.00 ± 7.83 olarak bulunmuştur. GHDÖ alt boyut puan ortalamaları; Genel Hijyen alt boyutu için 48.00 ± 4.47, Menstrüel Hijyen alt boyutu için 28.00 ± 2.85 ve Anormal Bulgulara Yönelik Farkındalık alt boyutu için 10.00 ± 1.79 olarak belirlenmiştir. Çok değişkenli regresyon analizinde GHDÖ toplam puanının en güçlü yordayıcı değişkenleri; sınıf düzeyi, barınma durumu ve ekonomik durum olarak saptanmıştır.

Sonuç: Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin GHDÖ toplam puanlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, öğrencilerin genel hijyen farkındalıklarının ve kişisel hijyen uygulamalarının büyük ölçüde yeterli olduğunu düşündürmektedir. Ancak menstrüel hijyen alt boyut puanlarının orta düzeyde bulunması, üreme sağlığına özgü hijyen davranışlarının istenen düzeyde olmadığını göstermektedir. Gelecekte sağlık profesyoneli olarak görev alacak hemşirelik öğrencilerinin, özellikle kadın sağlığı ve menstrüel hijyen konularında örnek rol üstlenecekleri göz önünde bulundurulduğunda, bu alandaki bilgi ve davranış düzeylerinin güçlendirilmesi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: adölesan davranışlar, genital hijyen, hemşirelik öğrencileri

S-090 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÖZYETERLİLİĞİ, TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ VE PROFESYONEL TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Gizem Çakıcı[1], Nuriye Yıldırım[2]
[1]Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Düzce
[2]Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği AD., Düzce

Amaç: Hemşirelik mesleği, hizmet verilen bireylerin sağlık durumunu ve yaşam kalitesini etkileyen temel bir sağlık hizmeti alanıdır. Geleceğin hemşireleri olacak hemşirelik öğrencilerinin mesleki bilgi, beceri, değer ve tutumları, sağlık hizmetlerinin kalitesini belirleyen temel faktörlerdendir. Öz-yeterlilik, bireyin belirli görevleri başarıyla yerine getirebilme inancını ifade eder. Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalarda kendilerini yeterli hissetmeleri, hasta bakımının etkinliği açısından özyeterlilik oldukça önemlidir. Toplumsal cinsiyet eşitliği, sağlık hizmetlerinde adalet ve eşit bakımın sağlanması açısından önemli bir sosyal faktördür. Ancak hemşirelik mesleği tarihsel olarak kadın egemen bir meslek olduğu için, toplumsal cinsiyet rolleri sıklıkla göz ardı edilebilmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliği algısı, öğrencilerin mesleki kimliklerini ve mesleğe yönelik tutumlarını şekillendirebilir. Bu algının iyi anlaşılması, mesleğin profesyonel gelişimi ve meslek içindeki cinsiyet kalıplarının ele alınması açısından önemlidir. Öz yeterlilik ile toplumsal cinsiyet eşitliği arasında zayıf pozitif korelasyon bulunmuştur. Özyeterliliği yüksek olan öğrencilerin hemşireliği eşitlikçi bir meslek olarak algıladıkları belirlenmiştir. Hemşirelikte toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmeye yönelik girişimler için öncelikle politika ve toplumsal değişikliklere odaklanırken, öz yeterlilik gibi stratejilere daha az ilgi gösterilmektedir. Profesyonel tutumlar ise hemşirelik mesleğinde etik ilkelere bağlılık, hasta haklarına saygı, mesleki sorumlulukların benimsenmesi ve yaşam boyu mesleki gelişim anlayışını kapsamaktadır. Bu tutumlar, hemşirelik öğrencilerinin verdikleri hemşirelik bakım kalitesini doğrudan etkilemektedir. Bu araştırmanın önemi, hemşirelik öğrencilerinin öz yeterlilik, toplumsal cinsiyet eşitliği ve profesyonel tutum düzeylerini bir bütün olarak ele alması ve bu üç kavram arasındaki ilişkileri ortaya koymaya çalışmasıdır. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin özyeterlilik düzeyleri, toplumsal cinsiyet algıları ve profesyonel tutumları arasındaki ilişkiyi tanımlamayı amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma Kasım 2025-Mayıs 2026 tarihleri arasında Türkiye'nin Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki bir üniversiteye bağlı hemşirelik bölümünde 3. ve 4. sınıfta okuyan 450 öğrenci ile yapılan kesitsel ve ilişki arayıcı bir çalışmadır. Araştırma Sosyodemografik Özellikler Formu, Öğrenci Öz-Yeterlik Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçeği ve Öğrenci Hemşirelere Yönelik Profesyonellik Tutum Ölçeği kullanılarak yapılmaktadır. Etik kurul (2025/548) ve kurum izinleri alınmıştır. Veriler öğrencilerden yazılı onam alındıktan sonra toplanmaktadır.

Bulgular: Veri toplama süreci devam etmektedir.

Sonuç: Veri toplama süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, özyeterlilik, profesyonel tutum, toplumsal cinsiyet eşitliği

S-091 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN YAPAY ZEKA ARAÇLARINI KULLANIM ALIŞKANLIKLARI VE ETİK FARKINDALIKLARI

Sevim Akbal
Trakya Üniversitesi Keşan Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Keşan Edirne

Amaç: Yapay zeka (YZ) araçları sağlık eğitiminde yaygın olarak kullanılmakla birlikte, bu araçların akademik etik açısından kullanımı tartışmalıdır. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin YZ araçlarını kullanım alışkanlıklarını ve etik farkındalık düzeylerini belirlemek ve aralarındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve nicel tasarımda yürütülen araştırma, Eylül 2025-Aralık 2025 tarihleri arasında Trakya Üniversitesi Keşan Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman görüşü alınan çevrimiçi anket aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmaya 110 öğrenci katılmıştır. Çalışmanın etik onayı Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Bilimsel Araştırmalar Etik Kurul'u tarafından verilmiştir (23.06.2025 Karar No:11/34)

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 20,40±3,028 olup %71,8'i kadın ve %80'i birinci sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin %86,4'ü yapay zeka aracı olarak ChatGPT kullandığını belirtmiştir. Yapay zekadan elde edilen bilgilerin doğruluğunu %50'si genellikle doğru, %43,6'sı bazen doğru bazen yanlış olarak değerlendirmiştir. Katılımcıların %52,7'si yapay zekayı kaynak olarak gösterdiğini, %49,1'i ödev hazırlarken kullanımını açıkça belirttiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %40,9'u yapay zeka ile üretilmiş metnin aynen kullanılmasını akademik etik ihlal olarak görmektedir. Katılımcıların %56'sı bu konuda eğitim verilmesi gerektiğini düşünmektedir. Yapay zeka kullanma durumu ile etik ihlal algısı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (χ^2=0.263, p=0.877; r=-0.021, p=0.830).

Sonuç: Hemşirelik öğrencileri arasında yapay zeka araçlarının yaygın olarak kullanıldığı, ancak akademik etik konusundaki farkındalığın yeterli olmadığı görülmektedir. Hemşirelik eğitiminde yapay zeka okuryazarlığı ve etik kullanım ilkelerine yönelik yapılandırılmış eğitim programlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: etik, eğitim, hemşirelik öğrencileri, yapay zeka

S-092 KADIN SAĞLIK ÇALIŞANLARININ KADIN SAĞLIĞINA YÖNELİK İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Gizem Akan, Rabiye Erenoğlu
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı - Hatay / Türkiye

Amaç: İklim değişikliği; artan sıcaklıklar, aşırı hava olayları ve çevresel bozulmalar yoluyla insan sağlığını çok boyutlu etkilemektedir. Bu etkiler yaş, cinsiyet ve sosyoekonomik farklılıklara bağlı olarak değişmekte; kadınlar biyolojik ve toplumsal cinsiyet temelli nedenlerle daha kırılgan bir grup olarak öne çıkmaktadır. Üreme sağlığı, gebelik ve perinatal sonuçlar üzerindeki olumsuz etkilerin yanı sıra iklim anksiyetesi riskinin artması da önemli bir sağlık sorunu oluşturmaktadır. Bu araştırma, kadın sağlık çalışanlarının kadın sağlığına yönelik iklim değişikliği kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmanın örneklemini 379 kadın sağlık çalışanı oluşturmuştur. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu ve İklim Değişikliği Kadın Kaygı Ölçeği (İDKKÖ) kullanılarak toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde tanımlayıcı istatistikler, grup karşılaştırma testleri ve korelasyon analizleri uygulanmış; anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan kadın sağlık çalışanlarının %45.1'i hemşire olup, %39.1'inin mesleki deneyimi 1–5 yıl arasındadır. Katılımcıların İDKKÖ toplam puan ortalaması 62.97±12.37'dir. Alt boyut puan ortalamaları; fizyolojik sağlık 29.87±5.90, davranış 18.33±4.66 ve toplumsal cinsiyet 14.78±3.35'tir. Kadın sağlık çalışanlarının preterm eylem öyküsü ve gebe olma durumuna göre fizyolojik sağlık alt boyut puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p<0.05). Kadın sağlık çalışanlarının eğitim durumuna göre fizyolojik sağlık, davranış ve toplumsal cinsiyet alt boyut puan ortalamaları arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Araştırma sonuçları, kadın sağlık çalışanlarının kadın sağlığına yönelik iklim değişikliği kaygılarının ortalamanın üzerinde olduğunu ve bu kaygıların preterm eylem öyküsü, gebelik durumu ve eğitim düzeyi gibi faktörlerden etkilendiğini göstermektedir. Bu durum, bireysel deneyim ve bilgi düzeyinin iklim değişikliğinin kadın sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin duyarlılığı artırabileceğini düşündürmektedir. Bulgular, kadın sağlığı perspektifinden iklim değişikliği temelli risklerin sağlık profesyonelleri düzeyinde ele alınması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Kadın Sağlığı, Kadın Sağlık Çalışanları, Kaygı Düzeyi

S-093 HEMŞİRE-HASTA TERAPÖTİK ETKİLEŞİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN VİNYET TEMELLİ İNCELENMESİ: NUPTIS ÖLÇEĞİ ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ

Orkun Erkayıran
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Karaman

Amaç: Vinyet (senaryo) temelli araştırmalar, katılımcıların yapılandırılmış klinik durumlara verecekleri yanıtları ölçerek klinik yargıları, karar verme süreçlerini ve örtük tutumları objektif bir şekilde değerlendirmeyi sağlayan yenilikçi bir metodolojidir. Bu çalışmanın amacı, hemşirelerin terapötik etkileşim düzeylerini değerlendirmek için Hemşire-Hasta Terapötik Etkileşim Ölçeği (NuPTIS) kullanılarak, farklı hasta ve ortam değişkenlerinin etkileşime olan etkisini inceleyecek bir vinyet araştırma protokolü sunmaktır.

Gereç-Yöntem: Özgün araştırma protokolü niteliğindeki bu çalışmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 12 farklı senaryodan oluşan vinyetler kullanılacaktır. Senaryolarda, hastanın duygusal durumu, bilişsel engeli ve iş yükü baskısı faktörleri manipüle edilmiştir. Etik kurul izni tamamlanan araştırmanın evrenini klinik alanda çalışan hemşireler oluşturacaktır. Örneklem büyüklüğü G*Power yazılımı kullanılarak hesaplanmış olup, anlamlı etki boyutunu saptayabilmek için çevrimiçi ağlar üzerinden kartopu örnekleme yöntemiyle en az 300 gönüllü hemşireye ulaşılması planlanmaktadır.

Bulgular: Veri toplama süreci sonrasında elde edilmesi öngörülen bulgulara göre, artan iş yükü ve zaman baskısının hemşirelerin terapötik etkileşim puanlarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşürmesi beklenmektedir. Ayrıca, hastanın bilişsel engellerinin veya duygusal reaksiyonlarının, hemşirenin iletişimi başlatma ve sürdürme becerisi üzerinde farklılaşan etki boyutları yaratacağı, NuPTIS verileriyle bu spesifik iletişim engellerinin somut olarak haritalandırılacağı öngörülmektedir.

Sonuç: Bu araştırma protokolü, hemşire-hasta etkileşimini etkileyen çok boyutlu faktörlerin standardize edilmiş senaryolarla ölçülebilmesine metodolojik bir zemin kazandırmaktadır. Elde edilecek verilerin, artan iş yükü altında hemşirenin terapötik gücünü korumaya yönelik stratejiler geliştirilmesine rehberlik etmesi öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: araştırma protokolü, hemşirelik, NuPTIS, terapötik etkileşim, vinyet çalışması

S-O94 HEMŞİRELİK BAKIMINDA KARŞIT AKTARIM EĞİLİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: SENARYO TEMELLİ ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ

Orkun Erkayıran
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Karaman

Amaç: Karşıt aktarım, hemşirenin hastaya yönelik bilinçdışı veya bilinçli duygusal tepkilerini ifade eden ve bakımın profesyonel sınırlarını doğrudan etkileyen bir kavramdır. Bu araştırmanın amacı, hemşirelerin karşıt aktarım düzeylerini değerlendirmek üzere kurgulanan ve farklı hasta özelliklerinin bu düzeyler üzerindeki etkisini inceleyen yöntemsel bir araştırma protokolü sunmaktır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, karma senaryo temelli bir protokol olarak tasarlanmıştır. Çalışmanın bağımsız değişkenlerini hastanın ilişki tarzı, hemşirede yarattığı kişisel çağrışım ve hastalık seyri oluştururken, bağımlı değişkeni karşıt aktarım eğilimidir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen, kapsam geçerliği için uzman görüşü alınan ve ön uygulaması yapılan özgün senaryolar ile Hemşirelik Uygulamalarında Karşıt Aktarım Eğilimlerini Değerlendirme Ölçeği kullanılacaktır. Etik kurul onayı alınan çalışmanın evrenini klinik sahada çalışan hemşireler, örneklemini ise çevrimiçi ağlar üzerinden kartopu yöntemiyle ulaşılan gönüllü hemşireler oluşturacaktır.

Bulgular: Bir araştırma protokolü olan bu çalışmanın yöntem geliştirme bulgularına göre, karşıt aktarımı tetikleyen karmaşık psikolojik dinamikler, ölçülebilir yapılandırılmış senaryolara dönüştürülmüştür. Uzman değerlendirmeleri sonucunda senaryoların, hemşirelerin mesleki sınırlar üzerindeki örtük tutumlarını yansıtma konusunda geçerli ve güvenilir birer uyarıcı olduğu belirlenmiştir. Veri toplama süreci tamamlandığında, senaryolara verilecek yanıtlar üzerinden istatistiksel çözümlemeler gerçekleştirilecektir.

Sonuç: Geliştirilen bu araştırma protokolü, karşıt aktarım gibi sınırları karmaşık bir kavramın, geçerliği sağlanmış senaryolar ve yapılandırılmış bir ölçek ile nicel olarak değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Elde edilecek verilerin, hemşirelik bakım kalitesini artıracak koruyucu ruh sağlığı eğitimlerine rehberlik etmesi öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: araştırma protokolü, hemşirelik, karşıt aktarım, senaryo yöntemi, tutum ölçümü

S-O95 HEMŞİRELİK SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TIBBİ CİHAZ İLİŞKİLİ BASINÇ YARASI BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Ayşe Aydınlı[1], Sevgi Deniz Doğan[2], Şeyma Yurtseven[3], Ulviye Şanlı[4]
[1]Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Isparta
[2]Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Uluborlu Selahattin Karasoy MYO, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, Isparta
[3]Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Balcalı Hastanesi, Adana
[4]Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Esasları Yüksek Lisans Öğrencisi, Isparta

Amaç: Teknoloji ve sağlık alanındaki ilerlemeler tıbbi cihaz kullanımını artırmış, bu durum tıbbi cihaz ilişkili basınç yaralanmalarını (TCİBY) önemli bir sağlık sorunu haline getirmiştir. Tüm tıbbi cihazlar potansiyel olarak basınç yaralanmalarına neden olabilse de, en yaygın olanları solunum cihazları, boyunluklar, boyun sabitleme cihazları, tüpler, ateller, intravenöz kateterler, yamalar ve nabız oksimetreleridir. Bu yaralanmaların önlenmesi hemşirelik bakımının temel bir parçasıdır. Bu çalışma, geleceğin sağlık profesyonelleri olan hemşirelik öğrencilerinin TCİBY konusundaki bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yürütülmüştür.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırmanın evrenini, Türkiye'nin akdeniz bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde 2025-2026 Eğitim-Öğretim yılında 4. sınıfta öğrenim gören 172 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise araştırmaya alınma kriterlerine uyan ve araştırmaya katılmaya gönüllü 130 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın verileri "Kişisel Bilgi Formu" ve "TCİBY Bilgi Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin normal dağılıma uygunluk değerlendirmesinde Kolmogorov-Smirnov test kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ile bağımsız gruplar için t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Kruskal–Wallis testi kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için bir üniversitenin etik kurulundan onay ve araştırmanın yapıldığı kurumdan izin alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 22,58 ± 2,53 olup, büyük çoğunluğunu (%80,0) kadınlar oluşturmaktadır. TCİBY Bilgi düzeyi açısından öğrencilerin %53,1'i kendisini yetersiz, %40,8'i orta düzeyde görürken, %93,8'i hemşirelerin TCİBY'nin önlenmesinde önemli bir role sahip olduğu görüşündedir. Öğrencilerin TCİBY bilgi ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalaması 6,87±3,01 olarak saptanmıştır. Ölçekten alınabilecek toplam puan 0 ile 25 arasında değişmekte olup, puanların yükselmesi katılımcıların bilgi düzeyinin arttığını göstermektedir. Öğrencilerin TCİBY konusundaki kendi bilgi düzeylerini değerlendirme durumları ile ölçek puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$).

Sonuç: Araştırma bulguları hemşirelik öğrencilerinin TCİBY'nin önlenmesinde hemşirelerin kritik bir role sahip olduğunun bilincinde olmalarına rağmen, bu konudaki genel bilgi düzeylerinin oldukça yetersiz olduğunu ve öğrencilerin yarısından fazlasının kendisini bu alanda donanımsız hissettiğini ortaya koymuştur. Bu doğrultuda hemşirelik öğrencilerinin TCİBY konusundaki bilgi düzeylerini artırmaya yönelik olarak lisans eğitim programlarına kapsamlı ve uygulama temelli içeriklerin entegre edilmesi, ayrıca klinik uygulamalarda bu alana özgü rehberlik ve farkındalık çalışmalarının güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, basınç ülseri, bilgi

S-O96 KORONER ARTER BYPASS GREFT HASTALARINDA GÖZ BANDI VE KULAK TIKACININ UYKU KALİTESİNE VE DELİRYUMA ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA PROTOKOLÜ

Zeliha Birer[1], Saide Faydalı[2]
[1]Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya/ Türkiye
[2]Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Konya / Türkiye

Amaç: Koroner Arter Bypass Greft (KABG) cerrahisi sonrası uyku bozuklukları ve postoperatif deliryum sık görülmekte ve klinik sonuçları olumsuz etkilemektedir. Bu randomize kontrollü çalışmanın amacı, göz bandı ve/veya kulak tıkacı kullanımının uyku kalitesi ve deliryum üzerine etkisini değerlendirmektir. Bu proje NEÜBAP (No: 24DR9OO6) tarafından desteklenmektedir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma, ERAS protokollerinin uygulandığı üçüncü basamak bir üniversite hastanesinde yürütülen, paralel gruplu, dört kollu randomize kontrollü klinik araştırmadır (ClinicalTrials.gov: NCTO675298O). Güç analizi sonucunda toplam 128 hasta (her grupta n=32) planlanmıştır. Elektif KABG cerrahisi sonrası postoperatif 1. günde servise transfer edilen, 18–79 yaş arası, koopere-oryante, Nu-DESC<2 ve GKS>13 olan gönüllü hastalar çalışmaya dahil edilmektedir. Permütasyonlu blok randomizasyon (blok=8; 1:1:1:1) ile hastalar uygulamayı gerçekleştiren araştırmacı ZB körlenerek; göz bandı, kulak tıkacı, göz bandı+kulak tıkacı ve kontrol grubuna atanmıştır. Müdahaleler ameliyat sonrası 1., 2. ve 3. gecelerde uygulanmaktadır. Veriler, Hasta Tanıtım Formu, Richards–Campbell Uyku Ölçeği (birincil sonlanım) ve Hemşire Deliryum Tarama Ölçeği (ikincil sonlanım) ile ameliyat sonrası 1.–4. günlerde toplanmaktadır. Analizler kör teknikle ve intention-to-treat yaklaşımıyla gerçekleştirilecektir. Araştırma öncesi kurum, etik kurul ve katılımcıların bilgilendirilmiş olurları alınmıştır.

Bulgular: Bu protokol kapsamında hasta akış süreci, randomizasyon uygulaması ve veri toplama prosedürleri standardize edilmiştir. Örneklem dahil etme süreci planlandığı şekilde sürmekte olup veri toplama aşamasındadır.

Sonuç: Bu çalışma protokolü, KABG hastalarında kulak tıkacı ve/veya göz bandı kullanımının uyku kalitesini artırabileceği ve deliryum gelişimini azaltabileceğine yönelik kanıt üretmeyi amaçlamaktadır. Bulguların ameliyat sonrası hemşirelik bakımına katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deliryum, Koroner arter bypass, Postoperatif bakım, Randomize kontrollü çalışma, Uyku

S-097 EXAMINATION OF MEDICATION USE BEHAVIORS

Esma Demirezen
Assist Prof. Dr., Istanbul University-Cerrahpaşa, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Istanbul/

Introduction and Aim: Rational drug use is crucial for avoiding preventable adverse drug effects, maximizing therapeutic outcomes by improving patient adherence, and minimizing costs. The aim of this study is to examine drug use and preference behaviors.

Method: In this cross-sectional study, data were collected online using an interview form that included questions about sociodemographic characteristics and drug use behaviors, and 329 individuals aged >=18 were reached. The data were analyzed using descriptive and analytical analyses in the SPSS 2026 software package.

Results: Average age was 26.22±10.36 (18-78), the majority (81.2%) were between 18-34 years old, from families of 4.72±1.84 (0-12) people, 77.2% had university education or higher, more than half were students (57.1%), single (73.9%), insured (73.3%), income equal to expenses (60.5%), and from nuclear families (82.1%). One-fifth of the group stated that they regularly took medication (21.9%), had taken medication in the last month (60.5%), or had a chronic illness requiring medication (17.9%). Among the chronic causes, anemia (n=15), hypertension (n=9), diabetes (n=9), and asthma (n=9) were the most common. The vast majority (87.8%) stated that they used medication prescribed by a doctor, with reasons for using medication without a prescription including lack of money (n=215) and not having time to see a doctor (n=22). Reasons for stopping medication early (65.3%) included feeling unwell (n=78), side effects (n=24), and forgetfulness (n=14). Most (90.9%) stated that they adhered to the dosage and timing (92.1%), that they obtained medication directly from a pharmacy (44.4%), and that they obtained it in packages from a pharmacy (42.6%). Medications obtained this way included painkillers (n=74) and painkillers and antipiretics (n=33). Medication use behavior was similar across age, education, insurance, income, family type, chronic disease, medication use in the last month, and early medication discontinuation behavior (p>0.05). The behavior of not obtaining medication from a pharmacy and not taking medication at the recommended time was significantly more common among those who only took prescription medication (p<0.05).

Conclusion: Lack of money and time often leads individuals to buy medication directly from pharmacies. However, previous experiences have been found to guide individuals with the mindset of "I already know." Nurses, in their roles as educators and consultants, should play an active role in raising health awareness in this regard.

Keywords: drug use, public health, medication adherence, disease management

S-O98 HEMŞİRELERDE DUYGUSAL EMEK VE KADINA YÖNELİK ŞİDDET BELİRTİLERİNİ TANIMA DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dilek Kaloğlu Binici, Nurhayat Kılıç Bayageldi
Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Artvin, Türkiye,

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hemşirelerde duygusal emek ve kadına yönelik şiddet belirtilerini tanıma düzeyini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı desende yürütülen araştırmanın verileri Temmuz–Aralık 2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Örneklemi 280 hemşire oluşturmuştur. Araştırma verileri; Sosyodemografik Bilgi Formu, Hemşirelerin Duygusal Emek Davranışı Ölçeği (HDEDÖ) ve Hemşire ve Ebelerin Kadına Yönelik Şiddetin Belirtilerini Tanımaya Yönelik Ölçeği (HEKYŞBTÖ) aracılığıyla toplanmıştır. İstatistiksel analizler IBM SPSS Statistics 26 programı kullanılarak yapılmış; tanımlayıcı istatistikler, t-test, ANOVA ve Pearson korelasyon analizleri uygulanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan hemşirelerin duygusal emek davranışı toplam puan ortalaması 3.82±0.38 olarak saptanmıştır. Alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde; yüzeysel, derinlemesine ve samimi davranış alt boyutu puan ortalamaları sırasıyla 3.77±0.49, 3.84±0.40 ve 3.85±0.47 olarak belirlenmiştir. Kadına yönelik şiddetin belirtilerini tanıma toplam puan ortalaması 18.90±3.16, fiziksel belirtiler alt boyut puan ortalaması 7.97±1.54, duygusal belirtiler alt boyut puan ortalaması 10.93±2.37 olarak saptanmıştır. Katılımcıların duygusal emek davranışı ile kadına yönelik şiddetin belirtilerini tanıma toplam ve alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$). Klinikte kurbanla görüşme ve güvenlik değerlendirmesi ile danışmanlık sağlamaya yönelik kurumsal doküman, prosedür ve uygulamaların varlığının, duygusal emek davranışı toplam puan ortalamaları ile anlamlı düzeyde ilişkili olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Eğitim düzeyi, vardiya ve çalışılan klinikte kadına yönelik şiddetle karşılaşma durumu ile şiddet belirtilerini tanıma puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0.01$, $p<0.05$ ve $p<0.05$).

Sonuç: Bu çalışmada, duygusal emek davranışı ile kadına yönelik şiddet belirtilerini tanıma arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bununla birlikte, kurumsal uygulamaların varlığının hem duygusal emek düzeyi hem de şiddet belirtilerini tanıma üzerinde etkili olabileceği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal emek, kadına yönelik şiddet, hemşire

S-099 İNOVATİF FİKİRDEN PROTOTİPE: HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ HANGİ SORUNLARA ÇÖZÜM ÜRETİYOR? BİBLİYOMETRİK ANALİZ

Demet Bal, Hafize Savaş
Lokman Hekim Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Giriş ve Amaç: Hemşirelik eğitiminin temel hedeflerinden biri, öğrencilerin yaratıcı düşünme ve inovasyon becerilerini geliştirmektir. Değişen sağlık bakım gereksinimleri doğrultusunda yenilikçi ve çözüm odaklı meslek üyelerine duyulan ihtiyaç artmaktadır. Bu çalışma, hemşirelik öğrencileri tarafından geliştirilen yenilikçi ürünlerin hangi problem alanlarına çözüm getirdiğini belirlemek ve tematik eğilimleri ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Bu çalışma, nitel araştırma deseninde doküman analizi yaklaşımı kullanılarak gerçekleştirilmiş olup araştırmanın veri setini, 2025–2026 eğitim öğretim yılı güz döneminde bir vakıf üniversitesinde yürütülen Hemşirelikte Yenilikçi Ürün Geliştirme dersi kapsamında ikinci sınıf öğrencileri tarafından geliştirilen dokuz farklı yenilikçi ürüne ait buluş tarifnameleri oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında yalnızca öğrenci grupları tarafından geliştirilen yazılı buluş tarifnameleri incelenmiş olup herhangi bir bireyden doğrudan veri toplanmadığı için etik kurul izni gerekmemektedir. Verilerin analizinde içerik analizi ve bibliyometrik teknikler birlikte kullanılmıştır. Ürün tarifnameleri, öğrencilerin geliştirdikleri ürünlerin çözüm getirdikleri temel problem alanlarına göre kategorize edilmiştir. Ayrıca, metinlerdeki anahtar kelimelerin frekans analizi yapılarak tematik eğilimleri görselleştirmek amacıyla kelime bulutu oluşturulmuştur.

Bulgular: Öğrenci grupları tarafından geliştirilen ürünlerin çözüm getirdiği problem alanları incelendiğinde, UV ışıklı turnike ve damar yolu stabilizasyon bilekliğinin hasta güvenliği (%22,2), EcoSafe Flush ve SafeLock enjektörün çalışan güvenliği (%22,2), KidPulse ile önden açılabilir hasta önlüğünün hasta konforu ve uyumu (%22,2) alanlarında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Sensör destekli kapalı mesane drenaj sisteminin enfeksiyon kontrolü (%11,1), DozKap Pro'nun ilaç ve tedavi uyumu (%11,1) ve C-Comfort Band'in ise postoperatif/rehabilitasyon (%11,1) alanlarında yer aldığı saptanmıştır. Kelime bulutu frekans analizinde en sık tekrar eden kavramların "sağlık", "buluş", "damar", "ilaç" ve "bakım" olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Çalışma sonuçları, Yenilikçi Ürün Geliştirme dersi kapsamında geliştirilen ürünlerin çoğunlukla hasta ve çalışan güvenliği ile hasta konforu ve uyumuna odaklandığını; bunun yanı sıra damar yolu uygulamaları, enfeksiyon kontrolü, tedaviye uyum ve postoperatif bakım alanlarında da tasarımların yer aldığını göstermektedir. Bulgular, öğrencilerin farklı klinik gereksinimlere bütüncül bir yaklaşımla çözüm üretebildiğini ortaya koymakta ve inovasyon temelli öğrenme yaklaşımlarının hemşirelik müfredatında yapılandırılmış ve sürdürülebilir biçimde yer almasının gerekliliğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bakım, hemşirelik, inovasyon, öğrenci, yenilikçi ürün

S-100 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE BİLGİ OKURYAZARLIĞI VE ARAŞTIRMA, GELİŞMELERE YÖNELİK TUTUM VE FARKINDALIKLARI İLE İLİŞKİSİ

Firdevs Kuzu
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Sivas

Giriş-Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin bilgi okuryazarlığı düzeyleri, araştırmalara ve güncel gelişmelere yönelik tutum ve farkındalıklarıyla birlikte, en güncel kanıtları uygulamalarına yansıtabilmelerini destekleyebilir. Yapılan çalışmada bir devlet üniversitesinin hemşirelik öğrencilerinin bilgi okuryazarlık düzeyleri ile araştırma, gelişmelere yönelik tutum ve farkındalık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenerek, aralarındaki olası bir ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel olarak yürütülen çalışma, 512 öğrenciyle tamamlanmıştır. Çalışma için "Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu"ndan etik kurul izni ve çalışmanın yapıldığı üniversitedeki fakülteden kurum izni alınmıştır. Verilerin toplanmasında Tanıtıcı Özellikler Formu, Hemşirelik Öğrencilerinin, Hemşirelikte Araştırma ve Gelişmelere Yönelik Farkındalık ve Tutum Ölçeği, Bilgi Okuryazarlığı Ölçeği olmak üzere üç form kullanılmıştır. Çalışma 1 Ekim – 29 Kasım 2024 tarihleri araştırmaya katılmayı kabul eden (gönüllü) ve bilgilendirilmiş onamı alınan öğrencilere uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, güvenilirlik testleri ve korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin araştırma, gelişmelere farkındalığı ve tutum ölçeği ortalama puanı 117,11 + 17,24; bilgi okuryazarlığı ölçeği ortalama puanı ise 111,08 + 23,12 şeklindedir. Hemşirelik öğrencilerinin araştırma, gelişmelere farkındalığı ve tutum ölçeği ile bilgi okuryazarlığı ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü orta şiddette bir ilişki ($r=0,591$; $p<0,001$) olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin bilgi okuryazarlığı düzeyleri ortalamanın üzerinde olup; araştırma, gelişmelere farkındalık ve tutumlarının ise ortalamanın üzerinde, olumlu eğilim gösterdiği söylenebilir. Bilgi okuryazarlığı ve araştırma-tutum düzeylerinin geliştirilmesi amacıyla, eğitim programlarında bilgiye erişim, bilgiyi kullanma ve araştırma becerilerini geliştirmeye yönelik uygulamalarının artırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Araştırma, bilgi okuryazarlığı, hemşire, öğrenci, tutum

S-101 O6 - 12 YAŞ ARASI ÇOCUKLARDA OKUL KAZALARININ ÖNLENMESİNE YÖNELİK EĞİTİMİN İNCELENMESİ

Mehmet Ahraz[1], Ayfer Kara[2], Kübra Gür[3]
[1]Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı,Kahramanmaraş
[2]Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı
[3]Hemşirelik Bölümü 4. Sınıf

Amaç: Dünya Sağlık Örgütü'ne göre kazalar, çocuk sağlığını olumsuz etkileyen önemli ve önlenebilir sorunlarıdır. Okul ortamında alınacak güvenlik önlemleri ve eğitim programları, çocuklarda kaza riskini azaltarak güvenlik bilgisi ve farkındalığın gelişmesine katkı sağlamaktadır. Çalışmanın amacı, 6–12 yaş arası ilkokul öğrencilerine verilen okul kazalarının önlenmesine yönelik eğitimin, öğrencilerin güvenlik önlemleri konusundaki bilgi düzeylerine etkisini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma ön test – eğitim – son test desenine dayalı yarı deneysel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini Türkiye'de bir devlet ilkokulunda 2024–2025 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Çalışma, dahil edilme kriterlerini karşılayan, tabakalı rastgele örnekleme yöntemiyle belirlenen toplam 77 öğrenci ile tamamlanmıştır (cohen's d:-2.57). Eğitim verecek on hemşirelik öğrencisi, okul kazalarının önlenmesi konusunda uzman iki eğitimci tarafından eğitilmiştir. Eğitim, 20 kişilik gruplar halinde 20–30 dakika süren uygulamalı oturumlar şeklinde verilmiştir. Veriler; tanıtıcı bilgi formu ve öğrencilerin okul kazalarında güvenlik önlemlerine yönelik bilgi ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Araştırma öncesinde kurum izni (E-22064776-901-13290839 5), etik kurul onayı (2025/19-23) ve ebeveyn bilgilendirme metni ve ebeveyn onamları alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamasının 9.19±0.72 yıl olduğu, %51.9'unun kız, %48.1'sinin erkek olduğu belirlenmiştir. Sınıf düzeyine göre dağılımda öğrencilerin %58.2'si 3. sınıf ve %41.8'i 4. sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin daha önce okul kazası yaşama durumları değerlendirildiğinde %94.8'inin kaza deneyimi olduğu, kaza yeri olarak bahçede (%59.7) en çok olayın gerçekleştiği belirlendi. Kazaların olay şeklinde ilk iki sırada düşme (%80.5) ve çarpışma (%59.7) vardır. Ön test ölçek puan ortalaması 95.25 ±9.44, son test ölçek puan ortalaması 119.63±5.37 olup, gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (p<0.001).

Sonuç: Çocuklarda okul kazalarının önlenmesi için risk faktörlerinin belirlenerek tedbirlerin alınması, kazalara yönelik eğitimlerin verilmesi, kazaları önlemede etkili bir yöntem olabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul kazaları, Hemşirelik, Eğitim, Çocuk sağlığı hemşireliği

S-102 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN 21. YÜZYIL BECERİLERİ VE DİJİTAL OKURYAZARLIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ VE DİJİTAL YORGUNLUĞUN ARACI ROLÜ

Fatma Zehra Genç[1], Suzan Yıldız[2], Naile Bilgili[3]
[1]Necmettin Erbakan Üniversitesi,Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Konya
[2]Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Tokat
[3]Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Ankara

Amaç: Öğrencilerde 21. yy becerileri kazanımı ve dijital okuryazar olmaları arzulanırken dijital yorgunluk olabilir. Araştırmada, hemşirelik öğrencilerinin 21. yy. becerileri ve dijital okuryazarlıkları arasındaki ilişki ve dijital yorgunluğun aracı rolünü belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ilişki arayıcı türde yapılan bu araştırmada aracı modellemesi kurularak aracılık rol incelenmiştir. Araştırma, Türkiye'deki bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 285 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler kişisel bilgi formu, 21. yy. Becerileri Ölçeği, Dijital Okuryazarlık Ölçeği ve Dijital Yorgunluk Ölçeği ile yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Veriler SPSS ve PROCESS ile değerlendirilmiş olup Pearson korelasyonu ve maksimum olasılık yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin 21 yy. becerilerinin, dijital okuryazarlıklarının ve dijital yorgunluklarının yüksek olduğu saptanmıştır. 21. yy. Becerileri Ölçeği ile Dijital Okuryazarlık Ölçeği arasında pozitif anlamlı ilişki (r= O.5OO, p<O.OO1) varken Dijital Yorgunluk Ölçeği ile negatif anlamlı ilişki (r= -O.193, p<O.OO1) olduğu belirlenmiştir. Dijital Okuryazarlık Ölçeği ile Dijital Yorgunluk Ölçeği arasında ise negatif anlamsız bir ilişki tespit edilmiştir (r= -O.114, p= O.O54). 21. yy. Becerileri ve Dijital Okuryazarlık arasındaki total etki (β=O.247, p<O.OO1) ve direkt etki (β=O.245, p=O.O26) anlamlı iken Dijital Yorgunluğun aracı etkisi anlamsız bulunmuştur (β=O.OO2, p=O.722).

Sonuç: Özetle bulgular, 21.yy. becerilerinin dijital okuryazarlığı doğrudan etkilediğini fakat dijital yorgunluk aracılığıyla dolaylı olarak dijital okuryazarlığı etkilemediğini göstermektedir.
Öne Çıkanlar
· Hemşirelik öğrencilerinin 21. yy. becerileri ve dijital okuryazarlıkları yüksektir.
· Hemşirelik öğrencilerinin dijital yorgunlukları yüksektir.
· 21.yy becerisinin artması hemşirelik öğrencilerini dijital yorgunluktan koruyabilmektedir.
· 21.yy becerileri dijital okuryazarlığı doğrudan etkilese de dijital yorgunluk aracılığıyla dolaylı olarak dijital okuryazarlığı etkilememektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital yorgunluk, Dijital okuryazarlık, Hemşirelik öğrencileri, 21. yy becerileri

S-103 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN DELİRYUMA İLİŞKİN BİLGİ VE UYGULAMALARI; TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Selma Atay, Meltem Çimen, Şengül Üzen Cura
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Çanakkale

Amaç: Deliryum mortalite ve morbidite artışı, hastanede kalış süresinin uzaması, fonksiyonel kayıplar ve yaşam kalitesinde azalma gibi olumsuz sonuçlara neden olmaktadır. Deliryumun erken tanılanması ve etkili yönetimi, bu olumsuz sonuçların önlenmesinde kritik öneme sahiptir. Hemşireler, hastalarla sürekli etkileşim halinde olmaları nedeniyle deliryumun erken tanılanması ve yönetiminde önemli bir role sahiptir. Ancak yoğun bakım ünitelerinde deliryum değerlendirmesinin rutin yapılmadığı ve standart değerlendirme araçlarının kullanımının sınırlı olduğu bildirilmektedir. Bununla birlikte literatürde, hemşirelerin deliryuma ilişkin bilgi ve uygulamalarında yetersizlikler olduğu belirtilmektedir. Bu araştırma, yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin deliryuma ilişkin bilgi düzeylerini ve deliryum yönetimine ilişkin uygulamalarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı olarak yapılmış olup araştırmanın evrenini Türkiye'de kamu, üniversite ve özel hastanelerin yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşireler oluşturmuştur. Çalışma 1 Ocak–29 Aralık 2025 tarihleri arasında çevrim içi yürütülerek 386 hemşire ile tamamlanmıştır. Çalışmanın verileri Tanıtıcı Özellikler Bilgi Formu ve Yoğun Bakım Hemşiresi İçin Deliryum Bilgi Testi kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel metotlar t testi, Anova testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan yoğun bakım hemşirelerinin %71,2'si kadın, %70,5'i lisans mezunu ve %74,6'sının Sağlık bakanlığına bağlı hastanelerin yoğun bakımlarında çalışmaktadır. Hemşirelerin %53,1'i bulundukları yoğun bakımda deliryum değerlendirmesi yapılmadığını, %72,3'ü ise daha önce deliryum tanılaması ve yönetimine ilişkin eğitim almadığını, %51,7'si deliryum için yalnızca genel klinik değerlendirme yapıldığını belirtmiştir. Hemşirelerin çalıştığı yoğun bakım ünitelerinin %91,2'sinde fiziksel kısıtlama prosedürü bulunmaktadır. Hemşirelerin %95,1'i çalıştıkları yoğun bakımda erken dönemde ağrı yönetiminin sağlanmasına dikkat edildiğini, %94,6'sı ise hastanın beslenme durumu değerlendirilerek en erken dönemde beslenmesinin sağlanmasına dikkat edildiğini belirtmiştir. Yoğun bakım hemşirelerinin Deliryum Bilgi Testi puan ortalaması 16.08±4.21 olarak bulunmuştur. Hemşirelerin alt boyut puan ortalamaları: "Deliryum risk faktörleri ve nedenleri" 5.75±2.00; "Deliryum semptomları ve türleri" 1.08±0.95; "Deliryum sonuçları" 1.87±0.70; "Deliryum değerlendirmesi" 2.18±0.95; "Deliryumun farmakolojik ve farmakolojik olmayan tedavisi" alt boyutu 4.46±1.23 olarak saptanmıştır. Deliryum yönetimine ilişkin eğitim alan hemşirelerin bilgi testi puan ortalaması anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$).

Sonuç: Bu çalışmanın sonuçları, yoğun bakımda çalışan hemşirelerin deliryum değerlendirmesinde kılavuzlar tarafından önerilen araçları yeterli düzeyde kullanmadığını göstermektedir. Ayrıca, Deliryum Bilgi Testi toplam puan ortalaması orta düzeyde bulunurken, özellikle deliryum semptomları ve türlerine ilişkin bilgi düzeyinin ortalamanın altında olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deliryum, hemşire, yoğun bakım ünitesi

S-104 TOPLUMDA BİREYLERİN ENFEKSİYONU ÖNLEME DAVRANIŞLARI ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Nuray Turan[1], Cansu Polat Dünya[2]
[1]İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı
[2]İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Enfeksiyonların toplum sağlığı üzerindeki önemli etkileri, bireylerin enfeksiyon önleme davranışlarının güvenilir ve geçerli ölçüm araçlarıyla değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, enfeksiyon önleme davranışlarını değerlendirmeye yönelik ölçeklerin farklı kültürel ortamlara uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin sistematik biçimde incelenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, Toplumda Bireylerin Enfeksiyon Önleme Davranışları Ölçeği'ni Türk toplumuna uyarlamak ve ölçeğin geçerlik ile güvenirlik özelliklerini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Metodolojik türde planlanan bu çalışmanın evrenini, 01 Haziran 2023–01 Haziran 2024 tarihleri arasında araştırmanın yürütüldüğü dönemde toplumda yaşayan bireyler oluşturdu. Örneklem büyüklüğü, ölçek uyarlama çalışmalarında önerilen madde sayısının 5–10 katı ölçütü dikkate alınarak belirlenmiş; 12 maddelik ölçek için 10 kat örneklem hedeflenmiş ve örneklem kriterlerini karşılayan 276 birey çalışmaya dahil edildi. Çalışmaya; 18 yaş ve üzerinde olan, Türkçe okuyup anlayabilen ve araştırmaya katılmayı kabul eden bireyler dahil edildi. Veriler çevrim içi anket formu aracılığıyla toplandı ve Tanıtıcı Bilgi Formu, Enfeksiyonu Önleme Davranışları Ölçeği ile Enfeksiyon Tehdidine Karşı Duyarlılık Ölçeği kullanılarak elde edildi. Ölçeğin Türkçe uyarlama sürecinde dil eşdeğerliliği geri çeviri yöntemiyle sağlandı. Kapsam geçerliği Davis tekniği kullanılarak 12 uzmanın görüşleri doğrultusunda değerlendirildi ve madde ile ölçek düzeyi kapsam geçerlik indekslerinin 0,97 olduğu belirlendi. Yapı geçerliği açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi ile incelendi. Güvenirlik analizlerinde iç tutarlılık için Cronbach alfa ve McDonald omega katsayıları hesaplandı; madde analizi kapsamında düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları ve %27 alt–üst grup karşılaştırmaları yapıldı. Ölçüt geçerliği, Enfeksiyon Tehdidine Karşı Duyarlılık Ölçeği ile ilişkisi üzerinden değerlendirildi. Veriler IBM SPSS Statistics 28.0 ve AMOS 24.0 programları kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Katılımcıların %74,3'ü (n=205) kadın, %73,2'si (n=202) 30 yaş ve altı, %76,4'ü (n=211) üniversite mezunu ve %45,3'ü (n=125) öğrenci idi. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin üç faktörlü bir yapı sergilediği belirlendi (KMO=0,818; Bartlett küresellik testi χ^2=812,426; sd=66; p<0,001) ve toplam varyansın %53,679'unun açıklandığı saptandı. Faktörler "Bulaşmayı Engelleme", "Patojeni Engelleme" ve "Bağışıklığı Güçlendirme" olarak adlandırıldı. Doğrulayıcı faktör analizi, üç faktörlü modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu gösterdi (χ^2/df=2,110; RMR=0,048; GFI=0,939; IFI=0,927; TLI=0,904; CFI=0,926; RMSEA=0,064). Güvenirlik analizlerinde ölçeğin genel iç tutarlılığı yeterli düzeyde bulundu (Cronbach alfa=0,811; McDonald omega=0,806) ve alt boyut alfa katsayılarının 0,702–0,764 arasında değiştiği belirlendi. Ayırt edicilik analizinde %27 alt–üst grup karşılaştırmalarında tüm boyutlar için anlamlı farklılıklar ve büyük etki büyüklükleri saptandı (Cohen d=2,060–4,373; p<0,001). Ölçüt geçerliği kapsamında ölçeğin Enfeksiyon Tehdidine Karşı Duyarlılık Ölçeği ile pozitif yönlü orta düzeyde ilişkili olduğu belirlendi (r=0,412; p<0,001).

Sonuç: Toplumda Bireylerin Enfeksiyon Önleme Davranışları Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir olduğu bulundu. Ölçek; klinik araştırmalarda, girişimsel uygulamaların ve enfeksiyon önleme eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmede kullanılabilecek psikometrik açıdan uygun bir araç olarak önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Enfeksiyon Önleme, Sağlık Davranışı, Ölçek Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik

S-105 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE KÜLTÜREL YETKİNLİK ARAŞTIRMALARININ KÜRESEL EĞİLİMLERİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZİ

İlknur Özkan[1], Cansu Polat Dünya[2]
[1]Akdeniz Üniversitesi, Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya
[2]İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinde kültürel yeterlilik/yetkinlik konulu araştırmaların bilimsel üretim dinamiklerini, tematik yapısını, işbirliği örüntülerini ve entelektüel temelini bibliyometrik yöntemlerle ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma, SALSA (Search–Appraisal–Synthesis–Analysis) yaklaşımı doğrultusunda tasarlanmış bibliyometrik bir analizdir. Çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinde kültürel yetkinlik/yeterlilik konulu yayınların yıllar içindeki gelişimini, tematik yönelimlerini, işbirliği örüntülerini ve alanın entelektüel yapısını ortaya koymaktır. Veriler, Web of Science Core Collection veri tabanından 20.02.2026 tarihinde elde edilmiştir. Arama stratejisi, WoS "Topic (TS)" alanında (başlık, özet, yazar anahtar kelimeleri ve Keywords Plus) kültürel yetkinlik/yeterlilik ve hemşirelik öğrencilerini temsil eden terimlerin birlikte kullanılmasıyla oluşturulmuştur. Analize, İngilizce dilinde yayımlanmış makale ve derleme türündeki çalışmalar dahil edilmiş; kongre özeti, editöryal yazı, mektup, düzeltme ve eksik bibliyometrik bilgi içeren kayıtlar dışlanmıştır. Veri seti 1999–2026 yılları arasında yayımlanan 351 dokümandan oluşmuştur. Analizler R tabanlı Bibliometrix–Biblioshiny yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Performans analizinde yıllık yayın eğilimleri, büyüme oranı ve atıf göstergeleri incelenmiş; Bradford ve Lotka yasaları kullanılarak çekirdek dergiler ile yazar üretkenliği değerlendirilmiştir. Bilim haritalama aşamasında anahtar kelime sıklıkları, eş-oluşum ağları, trend konular, ortak yazarlık ve eş-atıf ağları oluşturulmuş; ağ yapısının değerlendirilmesinde betweenness, closeness ve PageRank merkezilik ölçütleri raporlanmıştır.

Bulgular: Literatür yıllık %5,27 büyüme göstermiş, 2008 yılı sonrasında belirgin bir ivme kazanmış ve 2025 yılında yayın sayısı zirveye ulaşmıştır. Bu artış, kültürel yeterlilik konusunun hemşirelik eğitiminde giderek daha fazla önem kazandığını göstermektedir. Bradford analizine göre Nurse Education Today, Journal of Nursing Education ve Journal of Transcultural Nursing alanın çekirdek yayın platformları olarak belirlenmiştir. Cruz JP, 6 yayın ve 52 atıf ile hem üretkenlik hem de etki bakımından en merkezi yazar olarak öne çıkmıştır.

Ortak yazarlık ağı dokuz kümeye ayrılmış olup işbirliklerinin çoğunlukla sınırlı araştırma ekipleri içinde gerçekleştiği, geniş ölçekli uluslararası işbirliklerinin ise görece sınırlı kaldığı görülmüştür. Tematik analiz, çalışmaların "cultural competence (kültürel yeterlilik)", "nursing students (hemşirelik öğrencileri)" ve "nursing education (hemşirelik eğitimi)" kavramları etrafında yoğunlaştığını göstermiştir. Eş-oluşum analizi, kavramsal temeller, eğitim yaklaşımları, güncel alt temalar (sağlık eşitsizlikleri, LGBT/transgender bireyler) ve öğrenci odaklı uygulamalar (simülasyon, empati, kültürel alçakgönüllülük) olmak üzere dört ana tematik küme ortaya koymuştur.

Trend analizi, araştırma odağının zamanla halk sağlığı perspektifinden eğitim stratejileri, transkültürel öz-yeterlilik ve deneyimsel öğrenme yaklaşımlarına doğru kaydığını göstermiştir. Ülke düzeyinde Amerika Birleşik Devletleri 159 yayın ile lider konumda olup uluslararası işbirliği ağının merkezinde yer almıştır. Eş-atıf ağı, Campinha-Bacote (2002) gibi klasik kuramsal çerçeveler ile güncel çalışmaların birlikte alanın kuramsal ve uygulamaya yönelik gelişimini şekillendirdiğini ortaya koymuştur.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinde kültürel yeterliliğe ilişkin literatürün zaman içinde büyüyen, tematik olarak çeşitlenen ve giderek küreselleşen bir yapı sergilediği görülmektedir. Alanın gelişiminin, Campinha-Bacote gibi klasik kuramsal çerçeveler ile güncel uygulama ve araştırma yaklaşımlarının etkileşimi üzerinden ilerlediği; hem içerik çeşitliliği hem de uluslararası görünürlük açısından genişleyen bir araştırma ekosistemi oluşturduğu anlaşılmaktadır. Bu bulguların eğitim uygulamalarına yansımaları açısından değerlendirildiğinde, müfredat tasarımında kültürel yeterlilik içeriklerinin yalnızca teorik düzeyde ele alınmasının yeterli olmadığı görülmektedir. Özellikle simülasyon, klinik uygulama ve uluslararası değişim programları gibi deneyimsel öğrenme yöntemlerinin entegrasyonu, öğrencilerin kültürel farkındalık ve beceri düzeylerini artırmada kritik bir işlev üstlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: bibliyometrik analiz, hemşirelik eğitimi, hemşirelik öğrencileri, kültürel yeterlilik, transkültürel hemşirelik

S-106 AKRAN EĞİTİMİ İLE MEME KANSERİ FARKINDALIK EĞİTİMİ ALAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ VE SAĞLIK İNANCINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Mehmet Ahraz[1], Müzeyyen Toraman[2], Kübra Gür[2]
[1]Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi,Cerrahi Ana Bilim Dalı,Kahramanmaraş
[2]KSÜ Hemşirelik Bölümü 4. sınıf

Giriş-Amaç: Meme kanserinde erken tanının sağlanmasında önemli bir tarama yöntemi olan kendi kendine meme muayenesinin (KKMM) uygulanma oranlarının düşük olduğu ve bunun bilgi eksikliği ile bireysel kaygılarla ilişkili bulunduğu bildirilmektedir. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencisi genç kadınlara meme kanseri ve KKMM konusunda verilen akran eğitiminin meme kanseri farkındalığı ve erken tanıya yönelik sağlık inançları üzerindeki etkisini değerlendirmektir.

Yöntem: Bu çalışma randomize kontrollü deneysel tasarımda yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesinin Teknik Bilimleri Meslek Yüksekokulu'nda 2024–2025 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören kız öğrenciler oluşturmuştur. Çalışma, dahil edilme kriterlerini karşılayan toplam 167 öğrenci ile tamamlanmıştır (çalışma grubu: 87; kontrol grubu: 80). Veriler; Öğrenci Tanıtıcı Özellikler Formu, Geniş Kapsamlı Meme Kanseri Bilgi Testi (GKMBT) ve Champion Sağlık İnanç Modeli Ölçeği (CSİMÖ) kullanılarak toplanmıştır. Araştırma öncesinde kurum izni ve etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular: Yaş ortalaması kontrol grubunda 24.47±4.31, çalışma grubunda 22.42±5.43 yıldır. Gruplar tanıtıcı özellikler açısından homojendir (p>0.05). GKMBT toplam puan ortalamaları kontrol grubunda 10.87±3.53, çalışma grubunda 10.91±3.11 olup gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır (p>0.05). CSİMÖ alt boyutlarında yalnızca duyarlılık algısında anlamlı fark saptanmıştır (p<0.05). Diğer alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır. Pearson korelasyon analizinde çalışma grubunda GKMBT toplam puanı ile CSİMÖ KKMM yararları alt boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur (p<0.001).

Sonuç: Akran eğitiminin özellikle duyarlılık algısını artırdığı ve meme kanseri farkındalığını geliştirmede etkili bir yöntem olabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: meme kanseri, erken tanı, hemşirelik, akran eğitimi, KKMM

S-107 GEBELERİN AĞRI İNANÇLARI VE AĞRIYLA BAŞA ÇIKMA DURUMLARI İLE DOĞUM KORKUSU İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Didem Kaya[1], Hüseyin Aksoy[2]
[1]Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kayseri
[2]Kayseri Tıp Fakültesi Sağlık Bilimleri Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Kayseri Şehir Hastanesi, Kayseri

Amaç: Tokofobi olarak adlandırılan doğum korkusu birçok gebe tarafından yaşanmaktadır ve korkuya neden olan faktörlerden birisi de ağrı yaşama düşüncesidir. Doğum ağrısı hem fiziksel hem de psikolojik bileşenleri içeren çok boyutlu bir deneyimdir. Araştırmanın amacı, gebelerin ağrı inançları ve ağrıyla başa çıkma durumları ile doğum korkusu arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Araştırma Kayseri Şehir Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Çocuk Hastanesinde Kasım 2023 – Mart 2024 tarihleri arasında uygulanmıştır ve 403 gebe araştırmaya dahil edilmiştir. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Ağrı İnançları Ölçeği, Ağrıyla Baş Etme Envanteri ve WIJMA Doğum Beklentisi/Deneyimi Ölçeği A Versiyonu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma gibi tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılmıştır. Veriler parametrik şartları sağladığından bağımsız gruplarda independent sample t test, ikiden fazla gruplu karşılaştırmalar için ANOVA kullanılmıştır ve istatistiksel anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya alınan gebelerin yaş ortalaması 28.62±5.24, gebelik haftası ortalaması 33.06±3.68'dir. WIJMA Doğum Beklentisi/Deneyimi Ölçeği A Versiyonu toplam puan ortalaması 67.40±19.91, Ağrı İnançları Ölçeği psikolojik inanç alt boyutu puan ortalaması 4.15±1.00, organik inanç alt boyutu puan ortalaması 3.65±0.87, Ağrıyla Baş etme Envanteri aktif baş etme alt boyutu puan ortalaması 2.44±0.51, pasif baş etme alt boyutu puan ortalaması 2.61±0.41'dir. WIJMA Doğum Beklentisi/Deneyimi Ölçeği A ile psikolojik inanç alt boyutu arasında negatif yönlü zayıf düzeyde (r: -.137, p:.006), organik inanç alt boyutu arasında pozitif yönlü zayıf düzeyde (r:.144, p:.004), aktif baş etme alt boyutu arasında negatif yönlü zayıf düzeyde (r: -.167, p:.001), pasif baş etme alt boyutu arasında negatif yönlü zayıf düzeyde (r: -.122, p:.014) istatistiksel olarak anlamlı ilişki vardır.

Sonuç: Ağrıyla baş etme durumunun ve ağrının psikolojik inanç boyutunun artması doğum korkusunun azalmasını sağlamaktadır. Hemşire, hekim ve ebe başta olmak üzere tüm sağlık personelinin, gebelere ağrıyla başa çıkma yöntemleri ve ağrıyı etkileyen faktörlerle ilgili danışmanlık vermesini, doğum eylemi hakkında bilgilendirirken kontraksiyonlardan olumlu kelimelerle bahsedilmesini önermekteyiz.

Anahtar Kelimeler: gebe, ağrı inancı, baş etme, doğum korkusu

S-108 CERRAHİ KLİNİK HEMŞİRELERİNİN HASTA BAKIM YETKİNLİKLERİ VE TELE-SAĞLIK TUTUMLARI: DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE MESLEKİ YETERLİLİKLERİN ROLÜ

Dilek Talhaoğlu
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği ABD, Kırşehir

Giriş-Amaç: Sağlık alanındaki teknolojik gelişmeler, tele sağlık ve tele hemşirelik gibi uygulamaların yaygınlaşmasını sağlamış ve hemşirelik bakımını etkilemiştir. Bu süreçte hemşirelerin uzaktan bakımın kalitesini artırmak için bilgi teknolojilerini etkin kullanmaları gerekmektedir. Bu çalışma, hemşirelerin hasta merkezli bakım yetkinlikleri ile tele-sağlık tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Veriler, gerekli izinler alındıktan sonra Temmuz 2025–Şubat 2026 tarihleri arasında "Tanımlayıcı Özellikler Formu", "Hasta Merkezli Bakım Yetkinliği Ölçeği (HMBYÖ)" ve "Tele-Sağlık Tutum Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Çalışma, cerrahi servisler ve cerrahi yoğun bakım ünitelerinde görev yapan 106 hemşire arasından katılmayı kabul eden 92 hemşire ile tamamlanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya cerrahi birimlerde görev yapan 92 hemşire katılmıştır (yaş ortalaması 33,95±7,48; %68,5 kadın). Tele-Sağlık Tutum puan ortalaması 57,46±12,46, HMBYÖ toplam puanı 71,88±9,11'dir. Ölçeklerin iç tutarlılık katsayıları yüksek düzeyde olup, Tele-Sağlık Tutum Ölçeği için Cronbach α=0,908 ve HMBYÖ toplam puanı için α=0,931 olarak saptanmıştır.

Tele-sağlık tutumu ile hasta merkezli bakım yetkinliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Çalışma sonucunda, kadın hemşirelerin tele-sağlık tutum puanlarının daha yüksek ($p=0,012$) olduğu; lisans ve üzeri eğitim düzeyinin ise HMBYÖ puanlarını anlamlı düzeyde artırdığı belirlenmiştir ($p<0,05$). Regresyon analizinde ise hasta merkezli bakım yetkinliğinin mesleki deneyim ve lisans ve üzeri eğitim düzeyi tarafından yordandığı (%23,6), tele-sağlık tutumunun ise anlamlı bir yordayıcı olmadığı belirlenmiştir.

Sonuçlar: Bu çalışmanın sonucunda hemşirelerin tele-sağlık tutumları ile hasta merkezli bakım yetkinlikleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Hasta merkezli bakım yetkinliğinin özellikle mesleki deneyim ve lisans ve üzeri eğitim düzeyi ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bulgular, hasta merkezli bakımın daha çok eğitim düzeyi ve deneyim temelli geliştiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tele-sağlık, tele-hemşirelik, hasta merkezli bakım, hemşirelik bakımı, teknoloji kullanımı

S-109 LOMBER DİSK HERNİSİ NEDENİYLE CERRAHİ PLANLANAN HASTALARA VERİLEN VİDEO TABANLI EĞİTİMİN CERRAHİ KORKU, POSTOPERATİF AĞRI VE MOBİLİZASYON SÜRESİNE ETKİSİ

Aynur Bilici[1], Mahta Abbasi Arjmand[1], Dilek Talhaoğlu[2], Hakan Ak[3]
[1]Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kırşehir
[2]Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği ABD, Kırşehir
[3]Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Tıp Fakültesi, Beyin ve Sinir Hastalıkları Cerrahisi ABD, Kırşehir

Giriş-Amaç: Lomber disk hernisi (LDH), bel bölgesinde ağrı, nörolojik semptomlar ve fonksiyonel kısıtlılığa yol açarak bireylerin yaşam kalitesini olumsuz etkileyen yaygın bir sağlık sorunudur. Cerrahi sonrası ise oluşabilecek komplikasyonları önlemek için hasta eğitiminin önemi tartışılmazdır. O nedenle bu çalışma, lomber disk ameliyatı olacak hastalara verilen video tabanlı eğitimin cerrahi korku, postoperatif ağrı ve mobilizasyon süresi üzerine etkisini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Çalışma, ön test-son test tasarımına sahip randomize kontrollü deneysel bir çalışma olarak gerçekleştirilmiştir. Gerekli izinler alındıktan sonra, dahil olma kriterlerini karşılayan ve çalışmaya katılmayı kabul eden hastalar arasından müdahale grubunda 35, kontrol grubunda 32 olmak üzere toplam 67 hasta ile çalışma tamamlanmıştır. Veriler, Nisan 2025- Ocak 2026 tarihleri arasında "Hasta Tanıtım Formu", "Cerrahi Korku Ölçeği", "Görsel Kıyaslama Ölçeği", "Hasta Mobilizasyon Soru Formu" ile toplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması müdahale grubunda 60±19, kontrol grubunda 59±12 yıldır. Müdahale grubunun %51,4'ü kadın, kontrol grubunun %84,4'ü kadındır. Her iki grupta da eğitim düzeyi ağırlıklı olarak ilkokul mezunudur.
Ameliyat öncesi ve sonrası cerrahi korku puanları değerlendirildiğinde gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Ancak grup içi değerlendirmede müdahale grubunda ameliyat sırasında cerrahi korku puanı anlamlı düzeyde azalmıştır ($p=0,001$); kontrol grubunda ise değişim gözlenmemiştir ($p=0,127$).
Ameliyat sonrası 30. dakika, 2., 6. ve 12. saat ağrı skorları değerlendirildiğinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
Çalışmada, müdahale grubunda ilk ayağa kalkma zamanı daha kısa ve ameliyat günü mobilizasyon sayısı daha yüksek bulunurken ($p<0,05$), 1. ve 2. gün mobilizasyon sayıları açısından gruplar arasında anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).
Preoperatif cerrahi korku ile postoperatif ağrı arasında ise orta düzeyde pozitif ilişki saptanmış ($p<0,001$); ilk mobilizasyon zamanı ile ilişkili bulunmamıştır ($p=0,547$).

Sonuç: Genel olarak bulgular, video tabanlı eğitimin cerrahi korku düzeyini azaltabildiğini, erken mobilizasyonu desteklediğini; ancak postoperatif ağrı düzeyi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir üstünlük sağlamadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Lomber Disk Hernisi, cerrahi korku, postoperatif ağrı, mobilizasyon, hemşirelik bakımı

S-110 GÜNÜBİRLİK CERRAHİ HASTALARINA VERİLEN VİDEO TABANLI EĞİTİMİN CERRAHİ KORKU, POSTOPERATİF AĞRI VE TABURCULUK SÜRESİ ÜZERİNE OLAN ETKİSİ

Dilek Talhaoğlu[1], İlayda Varişli[2]
[1]Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği ABD, Kırşehir
[2]Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kırşehir

Giriş-Amaç: Günübirlik cerrahi, hastaların aynı gün taburcu edildiği, maliyeti düşük ve iyileşme süresi kısa bir cerrahi modeldir. Ancak kısa hastane kalışı ameliyat öncesi ve sonrası eğitimin yetersiz kalmasına ve evde bakımda sorunlara yol açabilmektedir. Bu çalışma, video tabanlı eğitimin cerrahi korku, postoperatif ağrı ve taburculuk süresi üzerindeki etkisini değerlendirmek amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Çalışma, ön test-son test tasarımına sahip randomize kontrollü deneysel bir çalışma olarak gerçekleştirilmiştir. Gerekli izinler alındıktan sonra, dahil olma kriterlerini karşılayan ve çalışmaya katılmayı kabul eden hastalar arasından müdahale grubunda 29, kontrol grubunda 31 olmak üzere toplam 60 hasta ile çalışma tamamlanmıştır. Veriler, Mayıs 2025- Şubat 2026 tarihleri arasında "Hasta Tanıtım Formu", "Cerrahi Korku Ölçeği", "Görsel Kıyaslama Ölçeği" ile toplanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya toplam 60 hasta (müdahale n=29; kontrol n=31) dahil edilmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması müdahale grubunda 44±19, kontrol grubunda 49±17'dir. En sık uygulanan cerrahi girişimler kolesistektomi (%22,4), inguinal herni (%19,0) ve Perkütan nefrolitotomi (PCNL) cerrahisi (%17,2) olarak belirlenmiştir.
Çalışma sonucunda ise preoperatif dönemde gruplar arasında ağrı skorları açısından anlamlı fark saptanmamıştır (p>0,05). Postoperatif 30. dakikada ve 2. saatte müdahale grubunun ağrı skorları kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde daha düşük bulunmuştur (sırasıyla p=0,010; p=0,039). Ancak 6. ve 12. saatlerde gruplar arasında anlamlı fark gözlenmemiştir (p>0,05).
Preoperatif korku düzeyi ile erken postoperatif ağrı arasında ise pozitif yönlü ve anlamlı ilişki bulunmuştur (30. dakika r=0,404; p=0,001; 2. saat r=0,379; p=0,003). Bu ilişki 6. ve 12. saatlerde istatistiksel olarak anlamlı olarak değerlendirilmemiştir (p>0,05).
Daha önce cerrahi deneyimi olmayan bireylerin preoperatif korku puanları, cerrahi deneyimi olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olarak tespit edilmiştir (p=0,008).
Taburculuk süresi açısından ise mevcut analizlerde belirleyici ve anlamlı bir grup etkisi ortaya konmamıştır.

Sonuç: Video temelli müdahale, günübirlik cerrahi hastalarında özellikle erken postoperatif dönemde ağrı düzeyini azaltmada etkili bulunmuştur. Preoperatif korkunun ise erken dönem postoperatif ağrı ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Günübirlik cerrahi, video eğitimi, cerrahi korku, postoperatif ağrı

S-111 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BÖLÜME AİDİYET DUYGUSUNDA HEMŞİRE ÖĞRETİM ELEMANI VE KLİNİK ÖĞRENME ORTAMININ ETKİSİ: TANIMLAYICI VE İLİŞKİ ARAYICI ÇALIŞMA

Özlem Fidan[1], Arife Şanlıalp Zeyrek[1], Gülsüm Özkan[2], Kazım Özdeniz[2]
[1]Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Denizli
[2]Pamukkale Üniversitesi Hastaneleri, Denizli

Amaç: Hemşirelik eğitiminde öğrencilerin mesleki kimlik gelişimini ve mesleğe bağlılığını destekleyen önemli unsurlardan biri aidiyet duygusudur. Özellikle klinik uygulama süreçlerinde öğrencilerin yaşadıkları deneyimler ve öğretim elemanlarıyla kurdukları etkileşimler, bu duygunun şekillenmesinde belirleyici olmaktadır. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik bölümüne yönelik aidiyet duygusu ile hemşire öğretim elemanı ve klinik öğrenme ortamına ilişkin algıları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Bu tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırma, Türkiye'deki bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi'ndeki 2, 3 ve 4. sınıf 275 hemşirelik öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmanın verileri "Öğrenci Tanıtıcı Özellikler Formu", "Hemşirelik Bölümüne Aidiyet Ölçeği" ve "Klinik Öğrenme Ortamı, Denetim ve Hemşire Öğretim Elemanı Değerlendirme (CLES+T) Ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı yöntemler, bağımsız gruplarda t-testi ve tek yönlü varyans analizi, Pearson korelasyon ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin aidiyet duygusu puan ortalaması 3.72 ± O.6O bulunmuş, en yüksek ortalamanın öğretim elemanlarıyla klinik deneyimlerde (3.83 ± O.87) olduğu görülmüştür. Klinik Öğrenme Ortamı ve Hemşire Öğretim Elemanı Değerlendirme Ölçeği sonuçlarına göre ise öğrencilerin klinik yöneticisinin liderlik tipine ilişkin algıları 3.8O ± O.77 ile en yüksek ortalamaya sahiptir. Regresyon analizine göre, klinik öğrenme ortamı (β =.295) ve hemşire öğretim elemanının rolü (β =.322), aidiyet duygusunun anlamlı yordayıcılarıdır (p <.OO1).

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin aidiyet duyguları, klinik öğrenme ortamı ve öğretim elemanlarının destekleyici rolleri ile yakından ilişkilidir. Bu nedenle, öğrencilerin mesleki bağlılık ve kimlik gelişimlerinin desteklenebilmesi için, nitelikli klinik rehberlik ve olumlu öğrenme ortamlarının oluşturulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aidiyet, hemşirelik öğrencisi, klinik ortam, öğretim elemanı

S-112 PORT KATETER İĞNESİ TAKILMASI SIRASINDA LOKAL SOĞUK UYGULAMANIN AĞRI VE YAŞAM BULGULARI ÜZERİNE ETKİSİ

Yılmaz Bayrakcı, Gülden Basit
Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Hemşirelik Esasları Ana Bİlim Dalı, Konya

Amaç: Bu çalışmanın amacı port kateter iğnesi takılması sırasında lokal soğuk uygulamanın ağrı ve yaşam bulguları üzerine etkisi incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma randomize kontrollü ve deneysel olarak yapıldı. Araştırma verileri 4 Mart-8 Nisan 2025 tarihleri arasında, araştırmacı tarafından, yüz yüze olarak toplanmıştır. Araştırmanın evrenini Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi ayaktan kemoterapi bölümünde tedavi gören, port kateteri olan tüm hastalar oluşturdu. Araştırmanın örneklemi ise dahil edilme kriterlerini karşılayan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 64 hastadan oluştu. Bilgiler araştırmacı tarafından Tanıtıcı Özellikler Formu, Vizüel Analog Skala (VAS) ve Yaşam Bulguları Tablosu kullanılarak toplandı. Çalışmada katılımcılar gruplara blok randomizasyon yöntemi ile atandı. Çalışma grupları soğuk uygulama grubu (n=32) ve kontrol grubu (n=32) şeklindedir. Soğuk uygulama grubuna port kateter iğnesi takılmadan önce 1 dakika boyunca soğuk uygulama yapıldı. Kontrol grubuna ise standart uygulama yapıldı. Soğuk uygulama grubuna lokal soğuk uygulama ve tüm gruplara port kateter iğnesinin takılması araştırmacı tarafından yapılmıştır. Araştırmanın yürütülmesi için gerekli etik kurul izni, kurum izni ve katılımcılardan yazılı onam alındı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, kolmogorov-smirnov testi ve nonparametrik testler kullanıldı.

Bulgular: Araştırma sonucunda soğuk uygulama grubunun (medyan:1,35) ağrı puanının kontrol grubu (medyan:3,04) ağrı puanına göre daha düşük olduğu belirlendi. Buna göre soğuk uygulama grubunun ağrı düzeyi kontrol grubuna göre daha azdır. Soğuk uygulama ve kontrol grubundaki hastaların yaşam bulgularının değerlendirilmesi sonucunda anlamlı fark saptanmadı.

Sonuç: Port kateter iğnesi takılması sırasında yapılan soğuk uygulamanın ağrıyı azaltmada etkili olduğu; ancak yaşam bulguları üzerine anlamlı bir etkisi olmadığı saptanmıştır. Hemşirelerin port kateter iğnesi takılırken oluşan ağrıyı azaltmada soğuk uygulamayı kullanabileceği düşünülmektedir. Araştırmanın farklı örneklem grupları ve farklı nonfarmakolojik uygulamalar ile tekrarlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Hemşire, Port Kateter, Soğuk Uygulama, Yaşamsal Bulgular

S-113 HEMŞİRELERDE ALGILANAN ÖRGÜT İKLİMİ, ÖRGÜTSEL BAĞLILIK VE SESSİZ İSTİFA ARASINDAKİ İLİŞKİ

Esra Tansel Dalkın[1], Nihal Ünaldı Baydın[2]
[1]Samsun İl Sağlık Müdürlüğü
[2]Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Amaç: Bu araştırmada, hemşirelerde algılanan örgüt iklimi, örgütsel bağlılık ve sessiz istifa arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı kesitsel tasarımda yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini dahil edilme kriterlerini karşılayan Samsun ilindeki dört hastanede çalışan toplam 453 hemşire oluşturmuştur. Veriler, etik kurul onayı alındıktan sonra, Tanıtıcı Bilgi Formu, Örgüt İklimi Ölçeği, Örgütsel Bağlılık Ölçeği ve Sessiz İstifa Ölçeği kullanılarak Nisan-Temmuz 2025 tarihleri arasında öz değerlendirmeye dayalı olarak toplanmıştır. Veriler, tanımlayıcı istastistikler, Pearson korelasyon analizi ve Yapısal Eşitlik Modellemesi aracılığıyla analiz edilmiştir.

Bulgular: Hemşirelerin örgüt iklimi ölçeği alt boyutları incelendiğinde, en yüksek puan ortalamasının koordinasyon ve iletişim (3.56±0.80), en düşük puan ortalamasının ise dengeli iş yükü (2.92±0.85) alt boyutunda olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin örgütsel bağlılık (2.93±0.53) ve sessiz istifa eğilimlerinin (2.76±0.77) orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Örgüt ikliminin sessiz istifa üzerinde negatif yönde anlamlı bir doğrudan etkisi (β2=-0.286; p<0.001) olduğu, örgüt iklimi ile örgütsel bağlılık arasında pozitif (β2=0.391; p<0.001), örgütsel bağlılık ile sessiz istifa arasında ise negatif (β2=-0.267; p<0.001) yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. Örgütsel bağlılık, örgüt ikliminin sessiz istifa üzerindeki negatif etkisinde kısmi aracı rolü üstlendiği belirlenmiştir (β=-0.104; p<0.001). Örgütsel bağlılık aracı değişken olarak modele dahil edildiğinde, örgüt iklimi örgütsel bağlılığı %15.3 (R2=0.153) oranında anlamlı şekilde açıklamıştır. Ayrıca örgüt iklimi ve örgütsel bağlılık birlikte sessiz istifa üzerindeki varyansın %15.4'ünü (R2=0.154) açıklamıştır.

Sonuç: Olumlu örgüt iklimi algısı, örgütsel bağlılığın aracılık rolü üzerinden hemşirelerin sessiz istifa eğilimlerini azaltmaktadır. Sonuç olarak, hemşirelerin sessiz istifa eğilimlerini azaltmak için iş yükü dengesini sağlamaya yönelik uygulamalar ile güven ve destek ortamını güçlendiren stratejilerin geliştirilmesi ve uygulanması, örgütsel bağlılığın artırılmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Örgüt iklimi, Örgütsel bağlılık, Sessiz istifa, Yapısal eşitlik modeli

S-114 PALYATİF BAKIMDA GÜNCEL YARA BAKIM UYGULAMALARI VE YARA BAKIM HEMŞİRESİNİN ROLÜ

Hanife İnç[1], Şahizer Eraydın[2]
[1]Samsun Şehir Hastanesi
[2]Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Palyatif bakımda yara yönetimi, kronik ve iyileşmesi sınırlı yaraların sık görülmesi nedeniyle hasta konforu ve yaşam kalitesini artırmaya odaklanan bütüncül bir yaklaşım gerektirir. Güncel yara bakım uygulamaları, yalnızca iyileşmeyi hedeflemek yerine; ağrı, enfeksiyon, eksüda, koku ve kanama gibi semptomların kontrolünü önceliklendirir. Bu kapsamda nemli yara iyileşmesi prensipleri, ileri yara örtüleri (hidrokolloid, alginat, köpük pansumanlar), negatif basınçlı yara tedavisi ve biyolojik ajanlar gibi modern yöntemler kullanılmaktadır. Ayrıca bireyselleştirilmiş bakım planı, hastanın klinik durumu, prognozu ve tercihleri doğrultusunda şekillendirilir.

Palyatif yara bakımında multidisipliner yaklaşım esastır ve hemşireler bu sürecin merkezinde yer alır. Yara bakım hemşiresi; yara değerlendirmesi, uygun bakım ürünlerinin seçimi, semptom yönetimi ve bakımın sürekliliğinin sağlanmasında kritik rol üstlenir. Bunun yanında hasta ve ailesine eğitim verme, psikososyal destek sağlama ve bakım sürecine katılımı teşvik etme önemli sorumluluklar arasındadır. Hemşireler ayrıca basınç yaralarının önlenmesi, risk değerlendirmesi, pozisyonlama ve cilt bütünlüğünün korunmasında aktif rol oynar.

Sonuç olarak, palyatif bakımda güncel yara bakım uygulamaları semptom kontrolü ve yaşam kalitesini merkeze alırken, yara bakım hemşiresi bu sürecin koordinasyonunu sağlayan, hasta odaklı ve kanıta dayalı bakım sunan kilit profesyoneldir. Bu yaklaşım, hem hastaların hem de ailelerin fiziksel ve psikososyal gereksinimlerinin karşılanmasına katkı sağlar.

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, yara bakımı, yara bakım hemşiresi

S-115 İNFERTİLİTE TEDAVİ SÜRECİNDEKİ ERKEKLERDE BABA OLMANIN ANLAMI: BİR METAFOR ANALİZİ

Seda Karaçay Yıkar
Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Adana

Amaç: Bu çalışma, infertilite tedavi sürecindeki erkeklerin babalığa ilişkin algılarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma verileri 01.01.2026- 28.02.2026 tarihlerinde Akdeniz bölgesinde yer alan bir şehir hastanesinin yardımcı üreme teknikleri ve tedavi merkezine çocuk sahibi olmak için başvuran 44 erkekle yürütülmüştür. Nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır. Araştırma verilerini toplamak için 2 bölümden oluşan form kullanılmıştır. Formun ilk bölümünde demografik özelliklerin yer aldığı 12 sorudan oluşmaktadır. İkinci bölüm ise tedavi sürecindeki erkeklerin babalığın anlamına yönelik metaforik algılarını belirlemek amacıyla sorulan 1 sorudan oluşmaktadır. Elde edilen nitel veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Baba olmanın anlamına yönelik metaforlar ve kodlar belirlenmiştir.

Bulgular: Araştırmaya alınan babalık beklentisi olan erkeklerin yaş ortalamasının 34.95 ±5.81 olduğu, %79.5'inin çekirdek ailede yaşadığı, %90.9'unun anlaşarak evlendiği, %97.7'sinin eşiyle ilişkisinin iyi düzeyde olduğu, %34.1'inin kadın ve açıklanmayan infertiliteden kaynaklandığı, ortalama 2.18±1.61 kez yardımcı üreme tekniğinden yararlandıkları belirlenmiştir. Babalık beklentisi olan erkeklerin baba olmanın anlamına yönelik ürettikleri metaforlar 4 kategori altında toplanmıştır. %29.5'inin ürettiği metaforların "Aile Bağını Güçlendirme Olarak Babalık" kategorisinde yer aldığı, %27.2'sinin ürettiği metaforların "Soyun Devamı Olarak Babalık" kategorisinde yer aldığı, %27.2'sinin ürettiği metaforların %33,3'ünün ürettiği metaforların "Herkesin Doğal Hakkı Gereklilik Olarak Babalık" kategorisinde yer aldığı ve %16.1'inin ürettiği metaforların "Saf Sevgi Olarak Babalık" kategorisinde yer aldığı belirlenmiştir. Babalık beklentisi olan erkeklerin %29.5'i babalığı "Aile Bağını Güçlendirme Olarak Babalık'' kategorisinde çok güzel duygu metaforunu (n=6) kullanarak açıklamıştır.

Sonuç: Bu araştırma sonucunda, babalık beklentisi olan erkeklerin babalığı olumlu kodlar üzerinden tanımladıkları ve baba olmanın farklı boyutlarına vurgu yaptıkları belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların babalığa ilişkin algılarının olumlu yönde olduğu saptanmıştır

Anahtar Kelimeler: İnfertilite, yardımcı üreme teknikleri, baba, metafor

S-116 65 YAŞ ÜSTÜ BİREYLERDE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIKLARI İLE ORGAN BAĞIŞINA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Hınar Maral, Tuba Korkmaz Aslan
Necmettin Erbakan Üniversitesi Seydişehir Kamil Akkanat Sağlık Bilimleri Fak. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD,Konya

Amaç: Bu çalışma 65 yaş üstü bireylerde psikolojik sağlamlık ile organ bağışına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Konya Seydişehir ilçesinde ikamet eden 65 yaş ve üstü bireyler oluşturmaktadır. İlçe nüfus verilerine göre araştırmanın örneklem sayısının belirlenmesinde evreni bilinen gruplarda örneklem büyüklüğü hesaplama formülü kullanılmış olup, çalışmaya katılmayı kabul eden 377 birey ile Nisan - Haziran 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Veriler katılımcı bilgi formu, psikolojik sağlamlık ölçeği ve organ nakli tutum ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin analizinde sayılar, yüzdelikler, en az ve en çok değerler ile ortalama ve standart sapmaların yanı sıra t testi, varyans analizi ve ilişkisel çıkarımlarda Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %52.3'ü kadındır ve %70.3'ü organlarını bağışlamayı düşünmemektedir. Katılımcılar, Yardımseverlik ve Ahlaki Değerleri/İnançları alt boyutundan 93.06±23.06 puan, Tıbbi Olarak İhmal Edilme Korkusu alt boyutundan 18.74±11.71 puan, Bedensel Yaralanma Korkusu alt boyutundan 30.08±12.07 puan ve Toplam Negatif Tutum alt boyutundan 48.55±20.56 puan almışlardır. Katılımcılar Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği toplamından ise 18.15±6.52 puan almışlardır. Yaş ile Yardımseverlik ve Ahlaki Değerleri/İnançları alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($p<0.05$). Yaş ile Tıbbi Olarak İhmal Edilme Korkusu, Bedensel Yaralanma Korkusu ve Toplam Negatif Tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($p<0.05$). Yaş arttıkça, Yardımseverlik ve Ahlaki Değerleri/İnançları alt boyut puanı azalmakta, Tıbbi Olarak İhmal Edilme Korkusu, Bedensel Yaralanma Korkusu ve Toplam Negatif Tutum puanları artmaktadır. Yardımseverlik ve Ahlaki Değerleri/İnançları, Tıbbi Olarak İhmal Edilme Korkusu, Bedensel Yaralanma Korkusu ve Toplam Negatif Tutum alt boyut puanları ile Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçek puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur ($p>0.05$).

Sonuç: Katılımcıların yarıdan fazlası organlarını bağışlamayı düşünmemektedir. Psikolojik sağlamlık ölçeği ile organ nakil tutum eğilimleri arasında bir ilişki bulunmamıştır. Bu yaş grubunda fiziksel korkuların psikolojik dayanıklılığı gölgelediğini düşündürmektedir. Hemşire olarak yaşlılara yönelik organ bağışı farkındalığının artırılması önerilebilir. Ayrıca yaşlı bireylerin tıbbi ihmal ve bedensel yaralanma korkularını hafifletmeye yönelik spesifik terapötik iletişim stratejileri önerilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Organ nakli, Psikolojik sağlamlık, Yaşlı

S-117 HEMŞİRELERDE HEMŞİRELİK DEĞERLERİ İLE YAPAY ZEKÂ TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜKENMİŞLİĞİN ARACI ROLÜ

Yasin Demir[1], Nur Güven Özdemir[2]
[1]Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Zonguldak/Türkiye
[2]Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Zonguldak

Amaç: Yapay zekâ uygulamalarının sağlık hizmetlerinde yaygınlaşması, hemşirelerde bu teknolojilere yönelik tutumları etkileyen faktörlerin anlaşılmasını önemli hâle getirmiştir. Bu araştırma, hemşirelerde hemşirelik değerleri ile yapay zekâ teknolojilerinin kullanımına yönelik tutumlar arasındaki ilişkide tükenmişliğin aracı rolünü belirlemek amacı ile planlandı.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde planlanan araştırmanın örneklemini, 21 Nisan - 31 Ağustos 2025 tarihleri arasında Türkiye'de iki hastanenin yataklı tedavi hizmetlerinin sağlandığı birimlerinde çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 210 hemşire oluşturdu. Araştırma verileri, "Hemşire Bilgi Formu", "Revize Edilen Hemşirelerin Mesleki Değerleri Ölçeği", "Kopenhag Tükenme Envanteri" ve "Hemşirelikte Yapay Zekâ Teknolojilerin Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği" ile toplandı. Elde edilen veriler, Databeeg 1.0 ve SmartPLS 4.0 programları kullanılarak tanımlayıcı istatistikler, Cronbach alfa katsayısı, Pearson Korelasyon Katsayısı ve Kısmi En Küçük Kareler Yapısal Eşitlik Modellemesi (PLS-SEM) ile analiz edildi.

Bulgular: Mesleki değerleri algılamanın tükenmişlik (β=-0,748; p<0,001) üzerindeki doğrudan etkisi negatif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı saptandı. Tükenmişliğin yapay zekâ teknolojilerinin kullanımına yönelik olumlu tutum (β=0,514; p<0,001) üzerindeki doğrudan etkisi pozitif yönde, olumsuz tutum (β=-0,744; p<0,001) üzerindeki doğrudan etkisi ise negatif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı bulundu. Mesleki değerleri algılamanın yapay zekâ teknolojilerinin kullanımına yönelik olumlu tutum üzerindeki doğrudan (β=-0,238; p<0,05), dolaylı (β=-0,385; p<0,001) ve toplam (β=-0,623; p<0,001) etkilerinin negatif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu, toplam etkinin %61,8'inin tükenmişlik üzerinden gerçekleştiği belirlendi. Mesleki değerleri algılamanın yapay zekâ teknolojilerinin kullanımına yönelik olumsuz tutum üzerindeki doğrudan (β=0,195; p<0,001), dolaylı (β=0,557; p<0,001) ve toplam (β=0,752; p<0,001) etkilerinin pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu, toplam etkinin %74,1'inin tükenmişlik üzerinden gerçekleştiği belirlendi. Bu sonuçlar, değişkenler arasındaki ilişkide tükenmişliğin kısmi aracı role sahip olduğunu gösterdi.

Sonuç: Hemşirelerde mesleki değerleri algılamanın yapay zekâ teknolojilerinin kullanımına yönelik olumlu tutumu negatif ve olumsuz tutumu ise pozitif yönde etkilediği, tükenmişliğin ise bu ilişkilerde kısmi aracı role sahip olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: mesleki değerler, tükenmişlik, yapay zekâ, tutum, hemşirelik

S-118 AMELİYATHANE HEMŞİRELERİNDE MERHAMET BOYUTLARININ HASTA GÜVENLİĞİ ALGISI ÜZERİNDEKİ YORDAYICI ROLÜ

Kamile Akarsu[1], Belma Ay Kılıçaslan[2], Büşra Çırak Sağdıç[1], Zeynep Mete Mardin[3], Mevlüt Karadağ[4]
1Lokman Hekim Üniversitesi, SHMYO, Anestezi
2Lokman Hekim Üniversitesi, SHMYO, İlk ve Acil Yardım Programı
3Lokman Hekim Üniversitesi, SHMYO, Diyaliz
4Lokman Hekim Üniversitesi, SHMYO, Tıbbi Veri İşleme Teknikerliği

Amaç: Bu çalışma, ameliyathane hemşirelerinde merhametin alt boyutlarının hasta güvenliği algısı üzerindeki yordayıcı etkisini incelemek amacıyla yürütülmüştür.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tasarımda yürütülmüştür. Veriler, bir yıl boyunca Google Forms aracılığıyla çevrim içi olarak toplanmıştır. Kartopu örnekleme yöntemi kullanılmış ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 210 ameliyathane hemşiresi dahil edilmiştir. Veri toplama araçları olarak Hasta Güvenliği Ölçeği ve Merhamet Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve çoklu doğrusal regresyon analizleri uygulanmıştır.

Bulgular: Bulgular, katılımcıların genel hasta güvenliği algısının orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Ekip çalışması ve farkındalık boyutlarında görece güçlü bir yapı saptanırken; çalışan kaynakları, denetim ve operasyonel hazırlıklar gibi yapısal alanlarda geliştirme gereksinimi olduğu belirlenmiştir. Sürekli gündüz çalışma (referans: vardiyalı çalışma) hem hasta güvenliği algısı hem de genel merhamet düzeyi ile anlamlı ilişki göstermiştir. Ayrıca hasta güvenliği algılarının, merhametin davranışsal ve motivasyonel alt boyutları ile anlamlı düzeyde ilişkili olduğu saptanmıştır. Çoklu doğrusal regresyon analizinde model anlamlı bulunmuş (Adjusted R^2=0.336; $p<0.001$) ve hasta güvenliği algısının özellikle davranışsal ve motivasyonel merhamet boyutları tarafından anlamlı düzeyde yordandığı belirlenmiştir.

Sonuç: Çalışma sonuçları, ameliyathane hemşirelerinin hasta güvenliği algılarının mesleki ve örgütsel faktörlerden etkilendiğini, özellikle çalışma düzeni ve merhametin motivasyonel boyutunun belirleyici rol oynadığını ortaya koymaktadır. Hasta güvenliğini artırmaya yönelik girişimlerin; çalışma koşullarını iyileştirmeye, mesleki motivasyonu güçlendirmeye ve merhamet temelli bakım yaklaşımlarını desteklemeye odaklanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ameliyathane hemşireliği, merhamet, hasta güvenliği, Hasta güvenliği kültürü, Regresyon analizi

S-119 KANSER TANISI ALMIŞ ÇOCUĞA SAHİP ANNELERDE ÖZDEĞER VE ANLAM ARAYIŞI: PHOTOVOİCE DESTEKLİ HERMENÖTİK FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA

Sümeyra Topal[1], Tuba Soydemir[2], Sinem Yalnızoğlu Çaka[3], Dilek Yıldız[1], Şule Yeşil[4]
[1]Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Ankara
[2]Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı; Etlik Şehir Hastanesi, Ankara
[3]Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Kocaeli
[4]Etlik Şehir Hastanesi, Çocuk Hematoloji ve Onkoloji Servisi, Ankara

Amaç: Kanser tanısı alan bir çocuğun annesi olmak, kadının yaşamında derin bir sarsıntı, rol değişimi ve kimlik dönüşümünü beraberinde getirmektedir. Bu süreçte annelerin özdeğer algısı, yaşamda anlam arayışı ve başa çıkma biçimleri hem bireysel hem de kültürel dinamiklerden etkilenmektedir. Literatürde fenomenolojik çalışmalar annelerin deneyimlerini çoğunlukla duygusal yük, keder ve bakım sorumluluğu bağlamında ele alırken; photovoice temelli araştırmalar annelerin yaşantılarını görsel ve anlatısal ifadelerle görünür kılmıştır. Ancak özdeğer ve anlam arayışını hermenötik fenomenolojik bir çerçevede photovoice yöntemiyle birlikte ele alan çalışmalar sınırlıdır. Bu araştırma, kanser tanılı çocuğa sahip annelerin özdeğer deneyimlerini fotoğraflar ve anlatılar aracılığıyla incelemeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, nitel araştırma desenlerinden hermenötik fenomenolojik yaklaşım temelinde yürütülmüş ve photovoice yöntemi ile desteklenmiştir. Örneklem, amaçlı örnekleme ile seçilen kanser tanılı çocuğa sahip 21 anneden oluşmuş, veri doygunluğuna ulaşıldığında veri toplama süreci sonlandırılmıştır. Veriler; "Özellik Bilgi Formu", "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu", katılımcıların çektikleri fotoğraflar ve bu fotoğraflara ilişkin anlatılar aracılığıyla toplanmıştır. Görüşmeler katılımcı onayı ile ses kaydı alınarak gerçekleştirilmiş ve 45–75 dakika sürmüştür. Photovoice sürecinde katılımcılardan özdeğer deneyimlerini yansıtan fotoğraflar çekmeleri istenmiş ve bu fotoğraflar görüşmelerde tartışılmıştır. Veriler yansıtıcı tematik analiz ile çözümlenmiş, kodlama sürecinde MAXQDA Analytics Pro 2020 kullanılmıştır.

Bulgular: Analiz sonucunda üç ana tema belirlenmiştir: özdeğer deneyiminde kırılganlık ve güçlenme, görsel anlatılarla anlamlandırma ve günlük yaşamda baş etme. Annelerin özdeğer algıları çaresizlik, yetersizlik ve suçluluk gibi duygularla yeniden şekillenirken; aile desteği, umut ve inanç güçlenme kaynakları olarak öne çıkmıştır. Hastalık süreci, umut ve acının birlikte yaşandığı yoğun bir duygusal yolculuk olarak tanımlanmıştır.

Sonuç: Bulgular, annelerin özdeğer ve anlam üretme süreçlerini kültürel bağlamda ortaya koymakta ve photovoice ile hermenötik fenomenolojinin birlikte kullanımına özgün katkı sunmaktadır. Çalışmanın, annelere yönelik psikososyal destek programlarına yol gösterici olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: çocukluk çağı kanseri, özdeğer, photovoice, hermenötik fenomenoloji, annelik deneyimi

S-120 BÖBREK NAKLİ HASTALARINDA JACKSON-PRATT DREN ÇIKARILMASI İLE OLUŞAN AĞRIDA SOĞUK UYGULAMANIN ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Ufuk Akkurt[1], Dilek Çilingir[2]
[1]Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Trabzon
[2]Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Trabzon

Amaç: Böbrek naklinde cerrahi alandaki sıvı drenajı için sıklıkla Jackson-Pratt (JP) dren kullanılmaktadır. Bu drenin perkütan çıkarılması, kısa süreli ancak şiddetli bir prosedürel ağrıya neden olmaktadır. Bu hastaların ağrı yönetiminde, greft fonksiyonlarını korumak amacıyla nefrotoksik etkili ilaçlardan kaçınılması gerektiğinden, farmakolojik tedavileri destekleyecek güvenli non-farmakolojik yaklaşımlar büyük önem taşır. Bu doğrultuda çalışma, lokal soğuk uygulamanın JP dren çıkarılması sırasında gelişen ağrı seviyesi ve analjezik gereksinimi üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışma, Kasım 2023 ile Nisan 2024 tarihleri arasında bir organ nakli merkezinde gerçekleştirilen açık etiketli, randomize kontrollü bir araştırmadır. Örneklem, basit randomizasyon yöntemiyle 38 müdahale ve 38 kontrol grubu olmak üzere toplam 76 hastadan oluşturuldu. Çalışmaya 18 yaş ve üstü, bilinci açık ve işlemden önceki 6 saat içinde analjezik almamış böbrek nakli olan hastalar dahil edildi. Müdahale grubunda: -10°C'de dondurulmuş ve gazlı beze sarılmış buz paketleri dren çekilme işleminden önce dren çıkış bölgesine uygulandı. Bölgesel anestezik etki sağlamak amacıyla cilt sıcaklığı kızılötesi termometre ile takip edilerek yaklaşık 13.6 °C'ye düşürüldü. Kontrol grubunda ise herhangi bir uygulama yapılmadı. Ağrı değerlendirmesi için Görsel Kıyaslama Ölçeği (VAS) kullanıldı. Müdahale ve kontrol grubunda ağrı ölçümleri; işlem öncesi (VAS1), dren çıkarıldıktan hemen sonra (VAS2) ve 15 dakika sonra (VAS3) gerçekleştirildi. Hastaların analjezik ihtiyacı dren çekilme işleminden hemen sonra "evet/hayır" şeklinde sorgulandı. Çalışmanın birincil çıktısı olarak VAS2 skoru, ikinci çıktısı olarak ise dren çekilme işleminden hemen sonra analjezik ihtiyacı ve VAS3 olarak belirlenmiştir. Veriler, iki yönlü karma desen ANOVA testi ile analiz edildi.

Bulgular: Grupların sosyodemografik ve klinik özellikleri açısından homojen olduğu ve başlangıç ağrı puanlarının (VAS1) benzer olduğu saptandı ($p > 0.05$). Ölçüm zamanlarına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edildi ($F(1.75, 129.82) = 128.64$, $p < 0.001$, $\eta p^2 = 0.635$). Müdahale grubunun VAS2 puanı (3.40 ± 0.91), kontrol grubuna (5.78 ± 0.99) göre anlamlı derecede düşüktü ($p < 0.001$). Bu fark yüksek etki büyüklüğüne sahipti (Cohen's $d = 2.50$). Müdahale grubunda VAS3 puanı 1.18 ± 0.54 seviyesine inerken, kontrol grubunda 4.48 ± 0.89 seviyesindeydi ($p < 0.001$). Müdahale grubundaki hastaların sadece %10.5'i analjezik talep ederken, kontrol grubunda bu oran %73.7 olarak belirlendi ve müdahale grubunda analjezik talebi %63.2 oranında azaldı.

Sonuç: Bu çalışma, böbrek nakli alıcılarında JP dren çıkarılması sırasında uygulanan soğuk uygulama işleminin, prosedürel ağrıyı azaltmada ve farmakolojik analjezik ihtiyacını düşürmede oldukça etkili, güvenli ve kolay uygulanabilir bir yöntem olduğunu kanıtlamıştır. Soğuk uygulama, sadece işlem anındaki ağrıyı değil, işlemden 15 dakika sonraki ağrı seviyelerini de anlamlı ölçüde kontrol altına alarak hasta konforuna doğrudan katkı sağlamıştır. Klinik uygulama açısından; soğuk uygulamanın düşük maliyetli ve yüksek değerli bir iyileştirme yöntemi olarak dren çıkarma öncesi rutin hemşirelik bakım planlarına ve standart protokollere entegre edilmesi önerilmektedir. Böbrek fonksiyonlarının korunmasının kritik olduğu bu hasta grubunda, yerel soğutma sayesinde sistemik analjeziklere olan bağımlılığın azaltılması, ilaç kaynaklı nefrotoksisite ve yan etki riskini de minimize edecektir. Kanıta dayalı bu non-farmakolojik girişimin yaygınlaştırılması, transplantasyon hemşirelerinin ağrı yönetiminde bağımsız rollerini güçlendirirken bakım kalitesini ve genel hasta deneyimini iyileştirecektir. Bulguların dış geçerliliğini artırmak amacıyla, geniş örneklemli çok merkezli prospektif çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ağrı yönetimi, analjezikler, böbrek nakli, hemşirelik, prosedürel ağrı

S-121 KALICI KALP PİLİ İMPLANTASYONU GEÇİREN KADINLARDA CİNSEL İŞLEV VE CİNSEL MEMNUNİYETİN BELİRLENMESİ: PROSPEKTİF GÖZLEMSEL ÇALIŞMA

Mevra Eksin[1], Seda Karaçay Yıkar[1], Gizem Birer[2], Evşen Nazik[1]
[1]Çukurova Üniversitesi
[2]Adana Şehir Eğitim ve Araştırma HAstanesi

Amaç: Bu çalışma, kalıcı kalp pili takılan kadınların cinsel işlevlerini ve cinsel memnuniyetlerini belirlemeyi ve bunlar arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma, kalıcı kalp pili implantasyonu yapılan kadınlarda implantasyon öncesi ve sonrası cinsel işlev ve cinsel tatmin düzeylerini değerlendirmek için Mart ve Aralık 2025 tarihleri arasında tek merkezli, prospektif gözlemsel (öncesi-sonrası) bir çalışma olarak gerçekleştirilmiş ve 214 kadınla yürütülmüştür. Çalışmanın verileri Kişisel Bilgi Formu, Kadın Cinsel İşlev Endeksi (FSFI) ve Kadınlar için Cinsel Tatmin Ölçeği (SSS-W) kullanılarak toplanmıştır. Veri analizi için tanımlayıcı istatistikler, Pearson korelasyonu ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan kadınların ortalama yaşı 53,33±11,57 idi. İmplantasyon öncesi ortalama toplam FSFI skoru 17,49±8,22 iken, implantasyon sonrası 9,92±9,05'e düşmüştür ve aradaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,001$). Benzer şekilde, ortalama toplam SSS-W skoru implantasyon öncesi 95,97±18,08 iken implantasyon sonrası 73,30±22,33 idi ve aradaki farkın anlamlı olduğu saptandı ($p<0,001$). Çoklu doğrusal regresyon analizinde, implantasyon öncesi FSFI, implantasyon öncesi SSS-W ve implantasyon sonrası SSS-W değişkenlerinin implantasyon sonrası FSFI puanlarındaki varyansın %46'sını açıkladığı belirlenmiştir ($R^2=0,46$, $p<0,001$).

Sonuç: Bu çalışma, kalıcı kalp pili takılan kadınların, implantasyon sonrası cinsel işlev ve cinsel tatmin ile ilgili sorunlar yaşadığını göstermektedir. Kadınlar için bu süreçte, kişiselleştirilmiş danışmanlık, kardiyak rehabilitasyon, psikolojik destek, yapılandırılmış egzersiz ve eşin katılımını içeren entegre, çok boyutlu bir yaklaşım benimsenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kalp pili, cinsel işlev, cinsel tatmin, kadınlar, cinsellik

S-122 İŞE YENİ BAŞLAYAN HEMŞİRELERDE GEÇİŞ ŞOKU ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE UYARLAMASI VE PSİKOMETRİK DEĞERLENDİRMESİ

Damla Gökalp[1], Havva Arslan Yürümezoğlu[2], Merve Işık[3], Sinem Özmen[4], Özgül Vupa Çilengiroğlu[5]
[1]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelikte Yönetim ABD, Kütahya, Türkiye.
[2]Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Yönetimi Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye.
[3]Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye.
[4]Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelikte Yönetim Doktora Programı, Doktora Öğrencisi, İzmir, Türkiye
[5]Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Fakültesi, İstatistik Bölümü, Olasılık Teorisi ve Süreçleri Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye.

Amaç: Yapılan çalışmalar, işe yeni başlayan hemşirelerin mesleğe geçiş sürecinde duygusal ve mesleki olarak birçok zorlukla karşılaştıklarını göstermektedir. Bu durumu değerlendirmek için farklı ölçüm araçları geliştirilmiştir. Bu çalışma, bu ölçüm araçlarından birisi olan Geçiş Şoku Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlamasını yapmak ve psikometrik özelliklerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Gereç-Yöntem: Bu metodolojik çalışmanın örneklemini Temmuz-Aralık 2025 tarihleri arasında, Türkiye'de üç şehirde yer alan dört hastanede görev yapan toplam 209 işe yeni başlayan hemşire oluşturmaktadır. Veriler SPSS 29.0 ve LISREL 8.7 programında tanımlayıcı istatistikler, kapsam geçerlik indeksi, yakınsak geçerlilik, doğrulayıcı faktör analizleri, Cronbach's α güvenirlik analizi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Kapsam geçerliği analizinde I-CVI değerlerinin 0.87–1.00 aralığında olduğu saptanmıştır. DFA sonuçlarına göre 18 madde ve altı boyutlu yapının uyum indeksleri; $\chi 2/df=2.61$, GFI = 0.96, AGFI = 0.94 ve SRMR = 0.077 olarak bulunmuştur. Karşılaştırmalı uyum indeksleri (CFI, NFI, RFI) 1.00; NNFI ve IFI değerleri ise birin üzerinde saptanmış olup mükemmel uyum olarak değerlendirilmiştir. Hata payı değeri olan RMSEA 0.088 (%90 CI = 0.076–0.100) ile kabul edilebilir uyum düzeyindedir. Ölçeğin toplam Cronbach's α değeri 0.86 iken, alt boyutların iç tutarlılık katsayıları 0.66–0.78 arasında değişmektedir. Yakınsak geçerlik bulguları AVE (0.52–0.68) ve CR (> 0.70) değerleriyle desteklenmiştir. Ölçeğin iki yarı arasındaki korelasyon katsayısı 0,612, Spearman-Brown ve Guttman katsayıları ise 0.760 olarak saptanmıştır.

Sonuç: Geçiş Şoku Ölçeği'nin Türkçe versiyonu geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır. RMSEA değerinin kabul edilebilir sınırlar içerisinde olması ve bazı alt boyutların iç tutarlılık katsayılarının sınırda bulunması nedeniyle, uygulama aşamasında alt boyut sonuçlarının dikkatli yorumlanması önerilmektedir.

Bu çalışma Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından TSA-2026-307 nolu ve "Yeni Hemşirelerin Geçiş Sürecinde Nezaketsiz Davranışların İşten Ayrılma Niyetine Etkisi Karma Yöntem Çalışması" başlıklı proje kapsamında desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İşe Yeni Başlayan Hemşire, Psikometrik Değerlendirme, Geçiş Şoku, Geçerlik, Güvenirlik

S-123 YAŞLI YETİŞKİNLER İÇİN GÜNLÜK DİJİTAL OKURYAZARLIK ANKETİ'NİN TÜRKÇE UYARLAMASI: PSİKOMETRİK ÇALIŞMA

Şeyma Nur Hepokur Yıldırım[1], Sümeyra Yılmaz[1], Ebru Sönmez Sarı[2], Yeter Kitiş[1]
[1]Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara
[2]Bayburt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Bayburt

Giriş-Amaç: Dijital teknolojiler, sağlık hizmetlerine erişim, sosyal etkileşim ve bağımsız yaşamın sürdürülmesi açısından yaşlı yetişkinler için önemli fırsatlar sunmaktadır. Ancak yaşa bağlı bilişsel ve fiziksel değişimler ile dijital yeterlilik eksikliği, yaşlı yetişkinlerin bu teknolojileri etkin biçimde kullanmalarını sınırlayabilmektedir. Dijital okuryazarlık; dijital içeriklere erişme, değerlendirme ve güvenli biçimde kullanma becerilerini kapsayan çok boyutlu bir kavramdır. Bununla birlikte literatürde yer alan ölçme araçlarının büyük çoğunluğu genç yetişkinler için geliştirilmiştir. Bu araştırmanın amacı, Günlük Dijital Okuryazarlık Anketi'nin Türkçe'ye uyarlanması ve yaşlı yetişkinlerde geçerlik ve güvenirliğinin incelenmesidir.

Yöntem: Bu metodolojik araştırma, 60 yaş ve üzerindeki 512 yaşlı yetişkin ile gerçekleştirilmiştir. Örneklem rastgele olarak iki alt gruba ayrılmış; 256 katılımcı ile Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve 256 katılımcı ile Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Standardize Mini Mental Test ve Günlük Dijital Okuryazarlık Anketi kullanılarak yüz yüze toplanmıştır. Araştırmaya dahil edilme kriterleri 60 yaş ve üzerinde olmak, araştırmaya katılmayı kabul etmek, Standardize Mini Mental Test'ten en az 25 puan ve üzerinde almaktır. Ölçeğin kültürel uyarlama süreci çeviri-geri çeviri yöntemi, uzman görüşü ile içerik geçerliliği değerlendirmesi ve pilot uygulama aşamalarını içermiştir. Ölçeğin geçerliği faktör analizleriyle, güvenirliği ise Cronbach's α katsayısı, madde-toplam korelasyonları ve test-yeniden test yöntemi ile değerlendirilmiştir. Araştırma etik kurul onayı alınarak yürütülmüştür.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 66.75 ± 5.69'dur. İçerik geçerliliği değerlendirmesinde ölçek düzeyinde içerik geçerlilik indeksi 0.99 olarak bulunmuştur. AFA sonucunda ölçeğin 22 maddeden ve üç alt boyuttan oluşan bir yapıya sahip olduğu ve toplam varyansın %76.62'sini açıkladığı belirlenmiştir. DFA sonuçları modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir (χ^2/df = 2.77, RMSEA = 0.08, CFI = 0.94, TLI = 0.93, SRMR = 0.05). Ölçeğin toplam Cronbach's α katsayısı 0.97 olup, test-yeniden test güvenirliği r = 0.692 ile orta düzeyde bulunmuştur.

Sonuç: Bu çalışmada, yaşlı yetişkinlerin dijital okuryazarlığını değerlendirmeye yönelik ölçme aracının geçerlik ve güvenirliği incelenmiş ve ölçeğin güçlü psikometrik özelliklere sahip olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin yaşlı bireylerin dijital okuryazarlık düzeylerini değerlendirmede kullanılabilecek uygun bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Bu ölçeğin, yaşlı bireylerin dijital yeterliliklerinin belirlenmesine, dijital sağlık uygulamalarının planlanmasına ve bu alandaki araştırmalara katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: dijital okuryazarlık, geçerlik, güvenirlik, ölçek, yaşlı

S-124 DÖVME VE PİERCİNG UYGULAMALARINDA RİSK ALGISI KÜLTÜRLE NASIL ŞEKİLLENİYOR? TÜRKİYE VE HİNDİSTAN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDEN BULGULAR

Adile Savsar[1], Buket Çelik[2], Hale Turhan Damar[3], Suresh Sharma[4], Filiz Öğce Aktaş[1]
[1]İzmir Ekonomi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
[2]Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
[3]İzmir Demokrasi Üniversitesi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
[4]Halk Sağlığı Okulu, Hindistan Tıp Bilimleri Enstitüsü, Jodhpur

Amaç: Bu çalışma, Türkiye ve Hindistan'da 'Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği' dersini tamamlamış hemşirelik öğrencilerinin dövme ve piercing uygulamalarına yönelik bilgi düzeyleri ile kendilerine dövme/ piercing yaptırma sıklıklarını karşılaştırmak; kültürel özelliklerin öğrencilerin risk algısı üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki çalışmanın örneklemini, Türkiye'nin batısında (n=184) ve Hindistan'ın kuzeybatısında (n=296) eğitim alan 480 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Veriler, "Öğrenci Bilgi Formu" ve "Dövme ve Piercing Bilgi Formu" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde Ki-Kare testi, Bağımsız Örneklem t-testi ve lojistik regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Piercing prevalansı Hindistan grubunda (%55,1), Türkiye grubuna (%26,1) göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur (p<0,001). Yapılan lojistik regresyon analizi, yaş ve cinsiyet kontrol edildiğinde bile ülke değişkeninin piercing yaptırma durumunu güçlü biçimde yordadığını göstermiştir. Motivasyon kaynakları incelendiğinde; Türk öğrencilerde "özgürlük" ve "isyan" gibi bireysel motivasyonların (%72,3), Hintli öğrencilerde ise "sosyal kabul" gibi toplumsal motivasyonların (%55,1) ön planda olduğu belirlenmiştir. Bilgi düzeyi açısından Türk öğrencilerin puanları, Hintli öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksektir (p<0,001).

Sonuç: Kültürel özellikler, hemşirelik öğrencilerinin vücut sanatı uygulatmalarına yönelik tutumlarını ve risk algılarını belirgin şekilde etkilemektedir. Hindistan'da bu tür uygulamaların geleneksel ve yaygın olması, tıbbi risk algısının geri planda kalmasına ve durumun normal değerlendirilmesiyle ilişkili olabilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik eğitimi, Vücut modifikasyonu, Dövme, Piercing, Kültürel Özellikler

S-125 EBE VE HEMŞİRELERİN HASTA SAVUNUCULUĞU İLE BOYUNEĞİCİ DAVRANIŞLAR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: KESİTSEL ÇALIŞMA

Şerife Kelle Kelle Dikbaş, İrem Erkal, Asiye Aslı Esmer, Kübra Helvacı
Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü,İstanbul

Amaç: Ebe ve hemşireler hasta savunuculuğu rolü sayesinde hasta haklarını korur, hasta merkezli bakımı destekler ve bireyleri sağlık kararlarında güçlendirir. Boyun eğici davranışlar sergileyen ebe ve hemşirelerin hasta savunuculuğu rolü de olumsuz yönde etkilenmektedir. Bu çalışmanın amacı, ebe ve hemşirelerin hasta savunuculuğu ile boyun eğici davranışlar arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı tipte tasarlanan araştırma, Nisan–Haziran 2025 tarihleri arasında aktif olarak çalışan, çalışmaya katılmaya gönüllü ve en az lisans derecesine sahip 430 ebe ve hemşire ile yürütülmüştür. Veriler "Kişisel Bilgi Formu", "Hemşireler İçin Hasta Savunuculuğu Ölçeği" ve "Boyun Eğici Davranış Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Anketler Google Forms aracılığıyla hazırlanmış ve ebeler ile hemşireler derneklerinin WhatsApp® grupları üzerinden çevrimiçi olarak paylaşılmıştır. Verilerin analizi SPSS 26 programı ile yapılmıştır.

Bulgular: Ebe ve hemşirelerin "Hemşireler İçin Hasta Savunuculuğu Ölçeği" puan ortalaması yüksek (162,11±20,31), "Boyun Eğici Davranış Ölçeği" puan ortalaması ise düşük (29,72±9,79) bulunmuştur. İki ölçek puanları arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır. "Hemşireler İçin Hasta Savunuculuğu Ölçeği" puanı ile katılımcıların sosyodemografik özellikleri, çalıştıkları birim ve şehir, meslekten memnuniyet durumları ve hasta savunuculuğu eğitimi alma durumları arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). "Boyun Eğici Davranış Ölçeği" puan ortalaması ise cinsiyet, yaş, meslek ve meslekteki hizmet süresi ile anlamlı ilişki gösterdiği belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Hasta savunuculuğu düzeyi yüksek olan ebe ve hemşirelerin daha düşük düzeyde boyun eğici davranış sergilediği belirlenmiştir. Bu nedenle ebe ve hemşirelerin hasta savunuculuğu rollerine yönelik farkındalıklarının artırılması ve bu rolü yerine getirmeleri için desteklenmeleri önemlidir. Ayrıca hizmet içi eğitimlerde hasta savunuculuğuna yer verilmesi, yeni başlayan çalışanlar için oryantasyon ve mentorluk programlarının oluşturulması önerilmektedir.

*Bu araştırma 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Savunuculuk; hemşirelik savunuculuğu; hasta savunuculuğu, ebelik, boyun eğici davranış

S-126 KÜRESEL ISINMA, KENTLEŞME VE SAĞLIK İLE İLGİLİ TUTUMLARIN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Demet Çelik[1], Ali Tosun[2]
[1]Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/Karaman
[2]Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Mühendislik Fakültesi/Karaman

Amaç: Bu çalışma, küresel ısınma, kentleşme ve sağlık ile ilgili tutumların belirlenmesine yönelik amacıyla yapılmıştır.

Materyal-Metod: Araştırma, tanımlayıcı-kesitsel tiptedir. Araştırmanın evrenini Karaman-Konya illerinde ikamet eden ve araştırma dahil edilme kriterlerine uygun bireyler oluşturmuştur. Evreni bilinmeyen örneklem kapsamında 502 kişiye ulaşılmıştır. Veriler 1 Eylül 2024-1 Aralık 2024 tarihleri arasında kartopu örneklem yöntemiyle online olarak toplanmıştır. Veri toplama formu 4 bölümden ve 49 sorudan oluşmaktadır. Birinci bölümde tanıtıcı özelliklerden (yaş, cinsiyet, meslek gibi) oluşan sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde küresel ısınma ile ilgili bilgiler, üçüncü bölümde kentleşme ve sağlık ile ilişkili sorular mevcuttur. Dördüncü bölümde ise Küresel Isınmanın Sağlığa Etkileri Bilgi Form'undan yararlanılmıştır. Veri analizinde Statistical Package for the Social Sciences programı 21.0 versiyonu kullanılmıştır. Sayı, yüzde, ortalama ve parametrik testlerden yararlanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 30.34±11.22 ve %57'sinin kadın olduğu bulunmuştur. Bulunulan kentte son birkaç yıl içerisinde en çok araç sayısı artışı olduğu belirtilmiştir. Küresel ısınma konusunda bireysel önlem olarak en fazla çevreyi temiz tutmak olarak düşünülmüştür. Küresel Isınmanın Sağlığa Etkileri Bilgi Formu Toplam Puan Ortalaması 19.37±5.30 olarak belirlenmiştir. Çalışmada katılımcıların küresel ısınmanın sağlığa etkileri bilgi düzeyleri ortalamanın üzerinde bulunmuştur. Katılımcıların tamamına yakını (%96.8) küresel ısınmanın sağlığı etkilediklerini belirtmişlerdir.

Sonuç ve Öneriler: Katılımcıların önemli bir çoğunluğu kentleşmenin sağlık üzerindeki etkileri konusunda bilgilendirilme yapılmasını istedikleri saptanmıştır. Toplum genelinde küresel ısınma ve sağlık arasındaki etkileşimine dair eğitimler, seminerler düzenlenmelidir. Farklı ve daha büyük örneklem grupları ile küresel ısınmaya dair çalışmalar yinelenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kentleşme, Küresel Isınma, Sağlık, Hastalık

S-127 SİSTOSKOPİ SIRASINDA UYGULANAN SANAL GERÇEKLİK UYGULAMASININ AĞRI, KAYGI VE HASTA MEMNUNİYETİNE ETKİSİ THE EFFECT OF VİRTUAL REALİTY APPLİCATİON DURİNG CYSTOSCOPY ON PAİN, ANXİETY, AND PATİENT SATİSFACTİON

Ayten Akkaya[1], Aslı Başaran[2], Hasan Nedim Göksel Göktuğ[2]
[1]Ankara Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Ankara
[2]Ankara Etlik Şehir Hastanesi Üroloji Kliniği Ankara

Amaç: Sistoskopi üretra, prostat ve mesanenin çeşitli patolojileri ile alt idrar yolu semptomlarının incelenmesinde yaygın olarak uygulanan bir ürolojik prosedürdür. İşlem sırasında hastalar ağrı ve kaygı gibi bazı semptomlar yaşamaktadır. Sistoskopi ile ilişkili ağrı ve kaygının giderilmesinde farmakolojik yöntemlerin yanı sıra farmakolojik olmayan yöntemler de kullanılmaktadır. Farmakolojik olmayan yöntemlerden biri de dikkat dağıtma teknikleri arasında yer alan sanal gerçeklik uygulamasıdır. Bu araştırma, lokal anestezi altında ilk kez ve elektif olarak rijid sistoskopi uygulanan hastalarda sanal gerçeklik gözlüğünün ağrı, kaygı ve hasta memnuniyeti üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirildi.

Gereç-Yöntem: Ön test ve son test içeren tek merkezli, paralel tasarımlı ve randomize kontrollü olarak tasarlanan araştırma, Ankara Etlik Şehir Hastanesi sistoskopi ünitesinde sistoskopi uygulanan 60 hasta (müdahale grubu:30, kontrol grubu:30) ile yürütüldü. Veriler "Tanımlayıcı Özellikler Veri Formu", "Durumluk Kaygı Ölçeği (STAI) ve Görsel Analog Ölçeği (VAS)" kullanılarak toplandı. İstatistiksel analizlerde IBM SPSS 29.0 programı kullanılarak frekans analizi, tanımlayıcı istatistikler ve iki yönlü karma desenli ANOVA analizi uygulandı. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Hastaların yaş ortalamasının 55.12±15.55, %50'sinin kadın ve %80'inin evli olduğu belirlendi. Kontrol grubunda yer alan hastalarda ağrı düzeyinin müdahale grubuna göre artış gösterdiği ($p= 0.053$), özellikle kontrol grubunda yer alan kadın hastalarda ağrı düzeyinin anlamlı düzeyde arttığı ($p < 0.001$), müdahale grubunda kaygı düzeyinin anlamlı düzeyde azaldığı ($p = 0.035$), memnuniyet düzeyinin ise anlamlı düzeyde arttığı belirlendi ($p = 0.005$).

Sonuç: Araştırmada, sistoskopi uygulanan hastalarda sanal gerçeklik gözlüğünün kaygı ve memnuniyet düzeyi üzerine etkili olduğu belirlendi. Ağrı düzeyinin ise kontrol grubunda yer alan hastalarda daha fazla arttığı saptandı. Dikkat dağıtma teknikleri arasında yer alan sanal gerçeklik uygulamasının sistoskopi yapılan hastalarda uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sistoskopi, sanal gerçeklik, ağrı, kaygı, memnuniyet

S-128 KOLPOSKOPİK BİYOPSİ SIRASINDA SANAL GERÇEKLİK UYGULAMASININ AĞRI VE ANKSİYETE ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Ahu Aksoy Can[1], Aysu Buldum[1], Melinda Duman[2], Şevki Göksun Gökulu[3]
[1]Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı
[2]Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı
[3]Mersin Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

Giriş-Amaç: Kolposkopi, anormal sitolojik bulguların doğrulanması ve servikal prekanseröz lezyonların erken tanısı için kullanılan önemli bir tanı yöntemidir. Ancak işlem sırasında, özellikle biyopsi alınması durumunda, kadınlarda ağrı, rahatsızlık ve anksiyeteye neden olabilmektedir. Son yıllarda, dikkat dağıtma temelli non-farmakolojik yöntemlerden biri olan sanal gerçeklik (VR) uygulamalarının tıbbi işlemler sırasında ağrı ve anksiyeteyi azaltmada etkili olabileceği bildirilmektedir. Dolayısıyla bu çalışma, kolposkopik biyopsi sırasında kullanılan sanal gerçeklik uygulamasının kadınların ağrı ve anksiyete düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu prospektif, iki kollu (1:1) randomize kontrollü çalışma, Ocak ve Eylül 2025 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinde 60 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Girişim grubuna (n=30) kolposkopik biyopsi sırasında 360 derecelik sanal gerçeklik gözlüğü uygulanırken, kontrol grubuna (n=30) yalnızca standart bakım uygulanmıştır. Veriler, "Tanıtıcı Özellikler Formu", "Görsel Analog Skala (VAS)" ve "Durumluk – Sürekli Kaygı Envanteri (STAI-S)" kullanılarak toplanmıştır. Her iki grupta ağrı düzeyi VAS ile işlem sırasında ve biyopsiden 15 dakika sonra; anksiyete düzeyi ise STAI-S ile biyopsi öncesi ve işlemden 15 dakika sonra değerlendirilmiştir. Veri toplama sürecine başlamadan önce bir üniversitenin Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik kurul onayı ile araştırmanın yürütüleceği hastaneden kurum izni alınmıştır. Ayrıca bu çalışma ClinicalTrials.gov veri tabanına kaydedilmiştir.

Bulgular: Gruplar arasında yaş, eğitim, medeni durum gibi sosyodemografik özellikler ile gebelik sayısı, doğum sayısı ve kolposkopik biyopsi öyküsü gibi özellikler açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (p> 0.05). Uygulama öncesinde her iki grubun VAS ve STAI-S puan ortalamaları benzer bulunmuştur (p>0.05). Uygulama sonrasında ise gruplar arasında VAS ve STAI-S puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır (p<0.001).

Sonuç: Girişim grubunda ağrı ve anksiyete düzeylerinin anlamlı olarak azaldığı, kontrol grubunda ise anksiyete düzeyinin arttığı belirlenmiştir. Bu bulgular, VR uygulamasının kolposkopik biyopsi sırasında ağrı ve anksiyetenin yönetiminde etkili, invaziv olmayan ve güvenli bir non-farmakolojik yöntem olduğunu göstermektedir. VR'nin hemşirelik uygulamalarına entegre edilmesi, işlem sürecinde hasta konforunun artırılmasına ve sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliğine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Kolposkopik biyopsi, sanal gerçeklik, kaygı, ağrı, hemşirelik

S-129 KALP NAKLİ VE SOL VENTRİKÜLER DESTEK CİHAZI HASTALARINDA BEDEN İMAJI VE YAŞAM KALİTESİNİN KARŞILAŞTIRILMASI: TEK MERKEZLİ KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

Ufuk Akkurt[1], Atiye Erbaş[2], Selin Keskin Kızıltepe[2], Salih Özçobanoğlu[3], Resul Ardoğan[4], Fatma Temel Büyük[4]
[1]Mersin Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Mersin
[2]Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Düzce
[3]Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kalp ve Damar Cerrahisi Ana Bilim Dalı, Antalya
[4]Akdeniz Üniversitesi Hastanesi, Antalya

Amaç: Kalp yetmezliği, dünya genelinde yaklaşık 64 milyon bireyi etkileyen ve prevalansı giderek artan ciddi bir sağlık sorunudur. Evre D kalp yetmezliğinde kalp nakli (HTx) altın standart tedavi yöntemi olmaya devam ederken, donör kısıtlılığı nedeniyle Sol Ventrikül Destek Cihazları (LVAD) hayati bir alternatif sunmaktadır. Güncel LVAD teknolojileri hayatta kalma oranlarını anlamlı ölçüde artırmış olsa da, hastaların vücut dışına çıkan bir driveline kablosu, kontrol cihazı ve batarya çantasıyla yaşamak zorunda kalması çeşitli psikososyal zorlukları beraberinde getirmektedir. Bu çalışma; HTx ve LVAD uygulanan hastaların vücut algısı ve yaşam kalitesini karşılaştırmak ve bu iki kavram arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Araştırma, Eylül-Kasım 2025 tarihleri arasında bir kardiyovasküler cerrahi merkezinde prospektif, tanımlayıcı ve kesitsel olarak yürütülmüştür. Çalışmaya dahil edilme kriterlerini karşılayan 30 HTx ve 52 LVAD (HeartMate 3) hastası örneklemi oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında "Hasta Bilgi Formu", "Beden İmajı Ölçeği (BİÖ)" ve "Kısa Form-36 (SF-36)" kullanılmıştır. SF-36, fiziksel fonksiyon, fiziksel rol güçlüğü, bedensel ağrı, genel sağlık algısı, canlılık, sosyal işlevsellik, emosyonel rol güçlüğü ve mental sağlık olmak üzere sekiz alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar fiziksel sağlık bileşeni ve ruhsal sağlık bileşeni olarak gruplandırılmaktadır. Beden İmajı skorlarında yüksek puanlar negatif vücut algısını, SF-36'da ise yüksek puanlar iyi yaşam kalitesini temsil etmektedir. İstatistiksel analizlerde t-testi, ki-kare, basit doğrusal regresyon ve Pearson korelasyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Beden İmajı skorları LVAD grubunda HTx grubuna göre anlamlı derecede daha düşüktü (4,60 ± 4,69'a karşılık 13,65 ± 8,01, $p < 0,001$). Tüm SF-36 alt ölçek skorları HTx grubunda anlamlı derecede daha yüksekti ($p < 0,05$). Beden İmajı skorları HTx hastalarında SF-36 alt boyutları ile korelasyon göstermezken, LVAD hastalarında beden İmajı skorları, Fiziksel Fonksiyon dışındaki tüm SF-36 alt boyutları ile anlamlı derecede negatif korelasyon gösterdi ($p < 0,05$). Basit doğrusal regresyon analizinde, beden imajının ruhsal sağlığın anlamlı bir yordayıcısı olduğu belirlendi ($F(1,80)=44,148$, $p<0,001$; $R^2=0,356$). Beden imajı puanındaki artış, ruhsal sağlık bileşeni puanındaki azalış ile ilişkili bulundu ($B=-0,840$; $\beta=-0,596$; $p<0,001$).

Sonuç: Bu çalışma, kalp naklinin vücut bütünlüğünü daha fazla koruması ve fizyolojik restorasyon sağlaması nedeniyle, beden imajı ve yaşam kalitesi açısından LVAD tedavisine göre daha olumlu sonuçlar sunduğunu ortaya koymuştur. Bulgular, kalp naklinin yalnızca ileri evre kalp yetmezliğinde sağkalımı artıran değil, aynı zamanda yaşam kalitesini iyileştiren altın standart tedavi olmaya devam ettiğini de göstermektedir. LVAD hastalarında cihazın görünürlüğü ve bakım gereksinimleri, yaşam kalitesini azaltan önemli bir psikososyal yük oluşturmaktadır. Klinik uygulamada, LVAD hastalarının izleminde hemşirelik bakımının yalnızca medikal parametrelerle sınırlı kalmaması; beden imajını güçlendirmeye yönelik yapılandırılmış psikososyal müdahaleleri de içermesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden imajı, kalp destek cihazları, kalp nakli, yaşam kalitesi

S-130 KADINLARDA JİNEKOLOJİK KANSER FARKINDALIĞI VE KANSER BİLGİSİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Nurseli Soylu Erener[1], Hasret Nur Durum[2]
[1]Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Kayseri
[2]Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk ve Ergen Psikiyatri Servisi, Trabzon

Amaç: Kanser dünya üzerinde ölüme neden olan ve yaygın görülen hastalıklardan biridir. Jinekolojik kanserler; serviks, endometrium, over, fallop tüpü, vulva ve vajina, kanserleridir. Bunlardan; serviks, endometrium ve over kanserleri, daha sık görülen ve kansere bağlı mortalite ve morbidite oranlarını artıran kanser türleridir. Günümüzde jinekolojik kanser sıklığının artış gösterdiği de göz önünde bulundurularak jinekolojik kanser farkındalığı ile kanser bilgi yükünün arasındaki ilişkinin belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle bu araştırmada kadınların jinekolojik kanser farkındalık düzeyi ile kanser yönelik bilgi düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın verileri çevrimiçi anket ile Whatsapp, Instagram ve Facebook aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın verileri toplanırken kişisel tanıtım formu, Jinekolojik Kanserler Farkındalık Ölçeği ve Kanser Bilgi Yükü Ölçeği kullanılmıştır. Yapılan örneklem hesabı sonunda 384 kadına ulaşılması hedeflenmiş ve toplam 401 kadınla araştırma tamamlanmıştır. Verilerin analizinde yüzde, Spearman ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan kadınların %72,4'ü 20–30 yaş grubunda, %57,4'ü lisans mezunu %57,4'ünün geliri giderine denk, %66,3'ünün kanser taramaları hakkında bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Jinekolojik Kanser Farkındalık Ölçeği ile Kanser Bilgi Yükü Ölçeği arasında zayıf düzeyde, pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (r=0,186; p<0,001). Kadınların %66,7'sinin kanser taramaları hakkında bilgiye sahip olduğu, bu kadınların %4,9'nun kendi kendine meme muayenesini, %53'nün kendi kendine vulva muayenesi, %0.2'sinin kendi kendine testis muayenesi, %77.6'sının pap smear-HPV testi ve %0.5'inin gaitada gizli kan taramaları hakkında bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Kadınların %99,8'nin daha önce kadın kanserlerini duyduğunu bunların; %97'sinin serviks, %92,9'nun uterus, %80,5'nin over, %33'nün tuba uterina, %45,6'sının vulva ve %46,6'sının vajina kanseri olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Kanser bilgi yükü arttıkça jinekolojik kanser farkındalığı da artmaktadır. Kadınların jinekolojik kanser farkındalığını arttırmak, erken teşhis için önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Farkındalık, Jinekolojik kanser, Kanser, Kanser bilgi yükü

S-131 PALYATİF BAKIM HEMŞİRELERİNİN SPİRİTÜEL BAKIM VERMEDE ETİK DUYARLILIĞIN ROLÜNE İLİŞKİN DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Semra Seyhan Şahin[1], Elif Güzide Emirza[2]
[1]Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Nevşehir, Türkiye
[2]Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Samsun, Türkiye

Amaç: Bu çalışma, palyatif bakım kliniklerinde çalışan hemşirelerin spiritüel bakım vermede etik duyarlılığın rolüne ilişkin deneyimlerini fenomenolojik bir yaklaşımla incelemeyi amaçlamaktadır

Gereç-Yöntem: Araştırma, nitel desende yürütülmüştür. Katılımcılar, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde bir üniversite hastanesinin palyatif bakım biriminde görev yapan 15 hemşireden oluşmuş ve amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler yoluyla toplanmış; görüşmeler sırasında katılımcı ifadeleri yazılı olarak kaydedilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilerek tema ve alt temalar oluşturulmuştur.

Bulgular: Analiz sonucunda dört ana tema belirlenmiştir: (1) Etik duyarlılık: Kişisel ölüm algısından profesyonel ahlaki özerkliğe geçiş, (2) Yaşam sonunda karar etiğinin kırılgan alanları: Özerklik, semptom yönetimi ve örgütsel sınırlamalar, (3) Spiritüel bakımın etik statüsü: İyi niyetten hak temelli zorunluluğa, (4) Etik duyarlılığın kurumsal ekolojisi: Eğitsel, yönetsel ve yapısal destekler. Bulgular, hemşirelerin bakım kararlarını etik ilkelere, hasta yararına ve hak temelli standartlara dayandırdıklarını; yaşam sonu bakım sürecinde moral gerilim, özerklik ve semptom yönetimi zorluklarıyla karşılaştıklarını; spiritüel bakımın hem hasta hem de hasta yakınları için anlam, huzur ve güven sağladığını; ayrıca kurumsal destek ve eğitimlerin etik pratiğin sürdürülebilirliği ve hemşirelerin mesleki gelişimi için belirleyici olduğunu ortaya koymuştur.

Sonuç: Palyatif bakım hemşirelerinin deneyimleri, etik duyarlılığın yalnızca bireysel bir erdem değil, aynı zamanda profesyonel kararları, spiritüel bakımın normatif statüsünü ve kurumsal destek mekanizmalarını kapsayan çok boyutlu bir yapı olduğunu göstermektedir. Hemşireler, manevi bakımı iyi niyetin ötesinde hak temelli bir sorumluluk olarak görerek, hasta ve yakınları için anlam, huzur ve güven sağlamaktadır. Bulgular, yaşam sonu bakımın etik uygulamalarının sürdürülebilirliği için eğitim, yönetsel destek ve uygun çalışma koşullarının kritik öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, hemşire, spiritüel bakım, etik, nitel araştırma

S-132 ADÖLESANLARDA SOSYAL MEDYA BAĞIMLIĞI, DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIĞI VE UYKUSUZLUK ARASINDAKİ İLİŞKİ

Şeyma Nur Hepokur Yıldırım, Sultan Ayaz Alkaya
Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

Giriş-Amaç: Adölesan dönemde uyku düzeni önemli değişimler göstermekte olup, uykusuzluk bu dönemde sık görülen bir sorundur. Artan ekran kullanımıyla birlikte sosyal medya ve dijital oyun bağımlılığı, uykusuzlukla ilişkili önemli risk faktörleri arasında yer almaktadır. Ancak bu iki bağımlılığın uykusuzlukla birlikte ele alındığı çalışmalar sınırlıdır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, adölesanlarda sosyal medya bağımlılığı ve dijital oyun bağımlılığı ile uykusuzluk arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem: Araştırma, kesitsel tasarımda yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini dahil edilme kriterlerini karşılayan 1474 lise öğrencisi oluşturmuştur. Veriler Ocak-Şubat 2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Bergen Uykusuzluk Ölçeği, Ergenler için Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği kullanılmıştır. Tanımlayıcı veriler ortalama, standart sapma ve yüzde olarak sunulmuştur. Sosyal medya bağımlılığı ile dijital oyun bağımlılığının uykusuzluk üzerindeki etkisini belirlemek için çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için bir üniversitenin etik komisyonundan onay ve araştırmanın gerçekleştirileceği birimden kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Adölesanların yaş ortalaması 15.41 ± 1.11 olup, örneklemin %53.4'ü kızlardan ve %38.6'sı 9. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcıların dijital oyun bağımlılığı durumları politetik tanı ölçütlerine göre değerlendirildiğinde, %82.8'si dijital oyun bağımlısıdır. Regresyon analizine göre; cinsiyet, günlük sosyal medya kullanım süresi, uyumadan önce sosyal medya kullanımı, aile ve arkadaş ilişkileri, dijital oyun bağımlılığı ve sosyal medya bağımlılığı değişkenleri birlikte ele alındığında uykusuzluk düzeyindeki varyansın %26'sını açıklamaktadır.

Sonuç: Çalışmada, adölesanlarda uykusuzluğun sosyal medya bağımlılığı ve dijital oyun bağımlılığı ile ilişkili olduğu ve her iki bağımlılık türünün uykusuzluğu anlamlı düzeyde yordadığı ortaya konmuştur. Bu bulgulara dayanarak adölesan sağlığının korunması ve geliştirilmesinde okul sağlığı hemşirelerinin rolü ön plana çıkmaktadır. Okul sağlığı hemşireleri; okul sağlığı hizmetleri kapsamında adölesanların dijital kullanım alışkanlıklarını değerlendirme, riskli bireyleri erken dönemde tanılama ve uygun girişimleri planlama konusunda önemli bir konumdadır. Hemşireler tarafından yürütülecek uyku hijyeni eğitimi, sağlıklı dijital kullanım alışkanlıklarının kazandırılması, uyku öncesi ekran kullanımının sınırlandırılmasına yönelik farkındalık çalışmaları ve aile-akran destek sistemlerinin güçlendirilmesi, adölesanlarda uykusuzluğun azaltılmasında etkili olabilir. Bu doğrultuda okul temelli hemşirelik girişimlerinin geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: adölesan, dijital oyun bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, uykusuzluk

S-133 TIBBİ CİHAZLA İLİŞKİLİ BASINÇ YARALANMALARI İLE YAPILAN ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Nurhan Aktaş
Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kahramanmaraş

Amaç: Teknolojik gelişmelerin hızla artışı ile birlikte sağlık hizmetlerinde tanı, izlem ve tedavi süreçlerinde yaygın olarak kullanılan tıbbi cihazların uzun süreli veya uygunsuz kullanımı Tıbbi Cihazla İlişkili Basınç Yaralanmalarının (TCİBY) gelişmesine yol açabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, TCİBY ile ilgili yapılmış olan çalışmaların bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenmesidir.

Gereç-Yöntem: Araştırmamızda; retrospektif olarak elde edilen verilere bibliyometrik analiz uygulandı. Bibliyometrik analiz için R (version 4.4.1) programı aracılığıyla Biblioshiny paket programı kullanıldı. Araştırmamızda zaman kısıtlaması olmadan tüm veriler Mart 2026 tarihinde Web of Science Core Collection veri tabanından alındı. Verilerin elde edilmesinde, medical device, medical device-related pressure ulcer, medical device related pressure ulcer, medical device-related pressure injury, medical device related pressure injury, MDRPUs" MDRPI, pressure injury, pressure ulcer anahtar kelimeleri kullanıldı. Tarama sonucunda 333 veriye ulaşıldı. İngilizce olmayan, makale verisi olmayan ve konu ile alakalı olmayan çalışmalar çıkarıldı. Araştırmaya dahil edilme kriterlerini karşılayan 255 veri araştırmaya dahil edildi.

Bulgular: Araştırmada dahil edilme kriterlerini karşılayan 255 çalışmanın 92 farklı kaynakta yer aldığı ve ilk çalışmanın 2009 yılında yapıldığı görüldü. Çalışmalara katkı sağlayan yazar sayısının 1104 olduğu, tek yazarlı 9 belge olduğu, uluslararası ortak yazarlık oranının %15.29 olduğu görüldü. Çalışmaların yıllar içerisinde artış gösterdiği, en fazla çalışmanın 2024 yılında (n=38) olduğu, yıllık makale oranında artışın %13.01 olduğu ve belge başına atıf sayısının 18.69 olduğu görüldü. Çalışmalara katkı sağlayan en üretken yazar Gefen (n=14), en üretken ülke Amerika Bileşik Devletleri (ABD) olup, Türkiye'den ise 29 çalışmanın olduğu görüldü. International Wound Journal (n=31) dergisinin konuyla ilgili çalışmaların yayınlanmasına öncülük ettiği görüldü. Analiz edilen verilerde yazarların en sık kullandığı anahtar kelimelerin "ulcers", "pressure injury", "prevalence", "pressure ulcer", prevention" olduğu görüldü. Ülkelerarası iş birliği ağı incelendiğinde, ilk sırada ABD ile Avustralya arasında yer aldığı görüldü.

Sonuç: Bu çalışma, TCİBY'ye yönelik yayınların son yıllarda arttığını ve Türkiye kaynaklı çalışmaların literatüre katkısının dikkat çekici olduğunu gösterdi. Ayrıca, yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak hastalığın sıklığı ve önlenmesine odaklandığını gösterdi.

Anahtar Kelimeler: basınç yaralanması, hemşirelik bakımı, tıbbi cihaz

S-134 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN YAPILANDIRILMIŞ "PROMPT" (İSTEM) MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMİ ALMASININ, LLM DESTEKLİ KLİNİK BAKIM PLANI OLUŞTURMA BAŞARILARINA ETKİSİ

Kadir Emre Tonbuloğlu[1], Ferzan Kalaycı Emek[2]
[1]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik 2. Sınıf Öğrencisi, Kütahya
[2]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Kütahya

Amaç: Bu sistematik derlemenin amacı, hemşirelik öğrencilerinin yapılandırılmış prompt mühendisliği ve YZ eğitimi almasının, LLM destekli klinik bakım planı oluşturma başarıları, klinik akıl yürütme becerileri ve YZ hazırbulunuşluk düzeyleri üzerindeki etkisini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Kapsamlı bir literatür taraması, 26.02.2026 - 07.03.2026 tarihleri arasında PubMed, Web of Science (WoS), Scopus ve Cochrane veri tabanlarında yürütülmüştür. Tarama stratejisinde ("nursing student*", "prompt engineering", "ChatGPT", "nursing process", "clinical reasoning", "care plan" vb.) veri tabanlarına özgü anahtar kelime kombinasyonları kullanılmıştır. Tarama sonucunda toplam 83 makaleye (WoS: 77, Scopus: 6, Cochrane: 2, PubMed: 0) ulaşılmakla beraber sadece randomize kontrollü çalışmalar araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma sonucunda 5 tane randomize kontrollü çalışma tespit edilmekle beraber araştırmaya dahil edilmiştir.

Bulgular: İncelenen çalışmalar, YZ entegreli hemşirelik süreci eğitimlerinin öğrencilerin problem çözme becerilerini, klinik yeterliliklerini ve YZ okuryazarlığını anlamlı düzeyde artırdığını göstermektedir. Öğrencilerin LLM araçlarını en yoğun (%94.4 oranında) bakım planı oluşturma aşamasında kullandıkları saptanmıştır. Bununla birlikte, yapılandırılmış bir yönlendirme olmadığında, üretken YZ modellerinin triyajda kararsızlık yaşayabildiği, gereksiz testler önerebildiği (over-triage) ve sunulan hemşirelik girişimlerinin bireyselleştirmeden uzak kaldığı belirlenmiştir. Buna karşın, öğrencilere spesifik vakalar üzerinden prompt yazma eğitimi (simülasyon senaryoları, yapılandırılmış istemler) verildiğinde, bakım planlarının kalitesinin arttığı ve klinik akıl yürütme testlerindeki başarı puanlarının yükseldiği görülmektedir. Ayrıca, bu tür eğitimler öğrencilerin tıbbi YZ hazırbulunuşluk (MAIR) düzeylerini pozitif yönde etkilemekte ve öğrenme süreçlerindeki zaman maliyetini düşürerek verimliliği artırmaktadır.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin klinik karar verme ve bakım planı oluşturma süreçlerinde LLM'lerden güvenli, etik ve etkili bir şekilde yararlanabilmeleri için, temel YZ okuryazarlığının ötesine geçilerek müfredatlara "yapılandırılmış prompt mühendisliği" eğitimlerinin entegre edilmesi elzemdir. Bu yetkinlik, öğrencilerin akademik ve klinik başarılarını artırmanın yanı sıra, geleceğin teknoloji odaklı sağlık ekosisteminde donanımlı profesyoneller olarak yer almalarını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Büyük Dil Modelleri, Hemşirelik Eğitimi, Klinik Akıl Yürütme

S-135 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE OSCE SENARYOLARININ HAZIRLANMASINDA VE DEĞERLENDİRME RUBRİKLERİNİN OLUŞTURULMASINDA BÜYÜK DİL MODELLERİNİN GÜVENİRLİĞİ VE EĞİTMEN İŞ YÜKÜNE ETKİSİ

Kadir Emre Tonbuloğlu[1], Ferzan Kalaycı Emek[2]
[1]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik 2. Sınıf Öğrencisi, Kütahya
[2]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Kütahya

Amaç: Bu sistematik derlemenin amacı, hemşirelik eğitiminde OSCE senaryolarının ve değerlendirme rubriklerinin hazırlanmasında Büyük Dil Modellerinin (ChatGPT, Generative AI vb.) güvenirliğini ve bu araçların eğitmen iş yükü üzerindeki etkisini incelemektir.

Gereç-Yöntem: 26.02.2026-07.03.2026 Tarihleri arasında yapılan araştırmada, PubMed, Web of Science, Cochrane ve Scopus veri tabanları kullanılarak kapsamlı bir literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Arama stratejisinde veri tabanlarına özgü olarak "Large Language Model", "LLM", "ChatGPT", "Generative AI", "OSCE", "rubric", "clinical scenario" ve "nursing education" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Tarama sonucunda toplam 197 makaleye ulaşılmıştır (Web of Science: 158 makale, Scopus: 21 makale, Cochrane: 17 makale, PubMed: 1 makale). Kriterlere göre yapılan incelemede toplam 8 randomize kontrollü çalışma (Web of Science'dan 5, Cochrane'den 2, PubMed'den 1 RCT) araştırmaya dahil edilmeye uygun bulunmuştur. Ancak 1 makalenin tam metnine ulaşılamadığı için bu çalışma dışlanmış ve nihai olarak toplam 7 randomize kontrollü çalışma araştırmaya dahil edilerek analiz edilmiştir.

Bulgular: İncelenen çalışmalar, Büyük Dil Modellerinin OSCE senaryoları ve değerlendirme rubriklerinin ilk taslaklarını oluşturmada eğitmenlerin harcadığı süreyi istatistiksel olarak anlamlı düzeyde kısalttığını ve iş yükünü hafiflettiğini göstermektedir. LLM'ler tarafından üretilen senaryoların tıbbi doğruluğu, fizyolojik tutarlılığı ve rubrik maddelerinin kapsayıcılığı uzmanlar tarafından büyük oranda "güvenilir" bulunmuştur. Bununla birlikte, modellerin kültürel dinamikler, spesifik iletişim becerileri ve karmaşık kurumsal protokollere uyum konularında zaman zaman eksiklikler sergilediği saptanmıştır. Bu durum, üretilen içeriklerin doğrudan kullanılmadan önce uzman revizyonundan geçmesini zorunlu kılmaktadır.

Sonuç: Büyük Dil Modelleri, hemşirelik eğitiminde OSCE materyallerinin hazırlanmasında zaman ve efor tasarrufu sağlayan, iş yükünü azaltan yenilikçi araçlardır. Üretilen içeriklerin güvenirliği yüksek olmakla birlikte, hasta güvenliği ve eğitim standartlarının korunması amacıyla "insan-döngüde" (human-in-the-loop) yaklaşımı benimsenmeli ve son onay mutlaka uzman eğiticiler tarafından verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Büyük Dil Modelleri, Eğitim Teknolojileri, Hemşirelik Eğitimi, OSCE

S-136 KADINLARIN KİŞİLİK TİPİNİN GEBELİK ÖNCESİ DOĞUM KORKUSUNA ETKİSİNDE DOĞUM İNANÇLARININ ARACI ROLÜ

Gizem Yıldız, Nülüfer Erbil
Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ordu

Amaç: Bu çalışmada kadınların kişilik tipinin gebelik öncesi doğum korkusuna etkisinde doğum inançlarının aracı rolünün belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel ve korelasyonel tipte olan araştırmaya çevrimiçi yöntemle toplam 431 kadın katılmıştır. Veriler Aralık 2023-Haziran 2024 tarihleri arasında kişisel bilgi formu, Gebelik Öncesi Doğum Korkusu Ölçeği (GÖDKÖ), Doğum İnançları Ölçeği (DİÖ) ve Hızlı Beş Büyük Kişilik Testi (HBBKT) ile toplanmıştır. Verilerin analizi, Jamovi (2.6.44) yazılımında tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi ve bootstrap yöntemiyle basit aracı analizler kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Kadınların yaş ortalaması 28±8.62, GÖDKÖ puan ortalaması 39.2±12.2'dir. Kadınların %80.7'si doğumu doğal süreç olarak algılamaktadır. Doğum korkusu ile tıbbi süreç alt boyutu arasında orta düzeyde pozitif (r =.562*), dışadönüklük kişilik özelliği arasında zayıf düzeyde negatif (r = -.117*), duygusal denge kişilik özelliği arasında zayıf-orta düzeyde negatif (r=-.208*) ilişkiler bulunmuştur. Kadınlarda dışadönüklük kişilik tipinin, doğum korkusu üzerindeki toplam etkisinin anlamlı olduğu (B=-0.197, p<.05), ancak tıbbi süreç aracı değişkeni kontrol edildiğinde, dışadönüklük kişilik tipinin doğum korkusu üzerindeki doğrudan etkisinin anlamsız olduğu bulunmuştur (B=-0.107, p=.111). Duygusal denge kişilik tipinin ise doğum korkusu üzerindeki toplam etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur (B=-0.367, p<.001). Tıbbi süreç aracı değişkeni modele eklenince duygusal dengenin doğum korkusu üzerindeki doğrudan etkisi azalmakla birlikte anlamlılığını korumuştur (B=-0.175, p=.014). Bu sonuç tıbbi sürecin bu ilişkide kısmi aracı rol oynadığını göstermektedir.

Sonuç: Dışadönüklük kişilik tipi doğum korkusunu tıbbi süreç algısı üzerinden, duygusal denge kişilik tipi ise, doğum korkusunu hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkilemektedir. Bu sonuçlar, doğum korkusuna yönelik müdahalelerde kişilik özellikleri ile doğuma ilişkin algı ve bilişsel çerçevelerin de dikkate alınması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: aracı rol, doğum inancı, doğum korkusu, kadın, kişilik tipi

S-137 GERONTOLOJİK PERSPEKTİFTEN SAĞLIKLI YAŞLANMA, YAŞLILIK KORKUSU VE BAŞARILI YAŞLANMA DİNAMİKLERİ

Behice Belkıs Çalışkan, Ülkü Yılmaz
İstanbul Beykent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

Giriş-Amaç: Başarılı yaşlanma, gerontolojide merkezi bir kavram olup yalnızca hastalık yokluğunu değil, aynı zamanda fiziksel, psikolojik ve sosyal refahın sürdürülmesini kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ifade etmektedir. Bu çalışma, Rowe and Kahn modeline dayalı olarak, yaşlı yetişkinlerde yaşlanma korkusu, sağlıklı yaşlanma etkinliklerine katılım ve başarılı yaşlanma algıları arasındaki ilişkileri incelemeyi ve sağlıklı yaşlanma etkinliklerine katılımın, yaşlanma korkusu ile başarılı yaşlanma arasındaki ilişkide düzenleyici rolünü araştırmayı amaçlamıştır.

Yöntem: Bu kesitsel çalışmaya, yaşlanma sürecinin erken dönem psikososyal belirleyicilerini değerlendirmek amacıyla 50 yaş ve üzeri 348 yetişkin dahil edilmiştir. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Başarılı Yaşlanma Ölçeği, Sağlıklı Yaşlanmaya Katılım Ölçeği ve Yaşlanma Korkusu Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek için tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi, regresyon analizi ve Andrew F. Hayes (Model 1) kullanılarak moderasyon analizi gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Bulgular, sağlıklı yaşlanmaya katılım ile başarılı yaşlanma arasında güçlü ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir ($r = 0,701$, $p < 0,001$). Bu düzeydeki korelasyon, sağlıklı yaşlanma davranışlarının başarılı yaşlanmanın temel belirleyicilerinden biri olduğunu güçlü biçimde desteklemektedir. Regresyon analizi, sağlıklı yaşlanmaya katılımın başarılı yaşlanmayı anlamlı şekilde yordadığını ortaya koymuştur ($\beta = 0,701$, $p < 0,001$). Yaşlanma korkusu ile başarılı yaşlanma arasında zayıf ancak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = 0,178$, $p < 0,05$); ancak yaşlanma korkusu ile sağlıklı yaşlanmaya katılım arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Moderasyon analizi sonuçları, sağlıklı yaşlanmaya katılımın yaşlanma korkusu ile başarılı yaşlanma arasındaki ilişkiyi anlamlı düzeyde düzenlemediğini göstermiştir.

Sonuç: Elde edilen bulgular, sağlıklı yaşlanma aktivitelerine katılımın başarılı yaşlanmanın temel belirleyicisi olduğunu ortaya koyarken, yaşlanma korkusunun doğrudan davranışsal bir belirleyiciden ziyade bireyin yaşlanmaya yönelik psikolojik algıları ve kültürel anlamlandırmalarıyla ilişkili bir farkındalık boyutu olarak işlev görebileceğini düşündürmektedir. Bu doğrultuda, yaşlı yetişkinlerde sağlıkla ilişkili ve sosyal katılımı artırmaya yönelik müdahaleler, başarılı yaşlanmanın desteklenmesinde kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: aktif yaşlanma, başarılı yaşlanma, sağlıklı yaşlanmaya katılım, yaşlanma korkusu, yaşlı yetişkinler

S-138 ÜREME ÇAĞINDAKİ KADINLARIN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLÜ STRESİ İLE AİLE PLANLAMASI MİTLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Beyza Erçen[1], Gülden Doğan[2], Belkıs Şule Gündüz[2], Mercan Güneş[2], Seda Karaçay Yıkar[2], Evşen Nazik[2]
[1]Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Kilis
[2]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Adana

Amaç: Toplumsal cinsiyet rolleri, bireyin ve toplumun yaşam döngüsünü şekillendiren bir olgudur. Kadınlara atfedilen geleneksel rollerin etkisi, üreme sağlığı kararlarını ve aile planlama yöntemlerine karşı tutumunu etkileyebilmektedir. Bu çalışma, üreme çağındaki kadınların toplumsal cinsiyet rolü stresi ile aile planlaması mitleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, Ocak-Mart 2026 tarihleri arasında Türkiye genelinde sosyal medya üzerinden ulaşılan, 18-49 yaş aralığındaki 397 kadın ile tanımlayıcı tipte yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında 'Kişisel Bilgi Formu', 'Kadın Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi Ölçeği (KTCRSÖ)' ve 'Aile Planlaması Yöntemi Mitleri Ölçeği' kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiklerde (ortalama, standart sapma, frekans, yüzde), iki bağımsız grup karşılaştırmalarında bağımsız gruplarda t-testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında tek yönlü varyans analizi ve Pearson korelasyon katsayısı kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan kadınların yaş ortalaması 29.90 ±7,7 olduğu ve %80.9'unun öğrenim durumunun ön lisans ve üzeri olduğu saptanmıştır. Kadınların KTCRSÖ toplam puan ortalamasının 74.06± 23,92 (yüksek) olduğu ve medeni durum, ikamet durumu, gebelik yaşama ve kullanılan aile planlaması yöntemleri değişkenleri ile istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır (p<0.05). Kadınların Aile Planlaması Yöntemi Mitleri Ölçeği toplam puan ortalamasının 54.76± 14.95 (düşük-orta) olduğu ve tanıtıcı özellikler ile istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (p>0.05). Kadın Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi Ölçeği ile Aile Planlaması Yöntemi Mitleri Ölçeği toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır (r=-0.006; p<0.005).

Sonuç: Kadınların yüksek düzeyde toplumsal cinsiyet stresi yaşamalarına rağmen bu stresin aile planlamasına yönelik yanlış inanışlar üzerinde doğrudan bir etkisi olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar daha çok sosyokültürel faktörler ve bilgi eksikliği ile ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Bu doğrultuda, kadınlara yönelik aile planlaması eğitimlerinin ve danışmanlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, toplum temelli farkındalık çalışmalarının artırılması ve yanlış inanışların kaynağını hedef alan müdahalelerin planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile planlaması mitleri, Kadın, Toplumsal cinsiyet rolü, stresi, Üreme çağı

S-139 SANAL GERÇEKLİK UYGULAMALARIYLA GÜÇLENDİRİLMİŞ ÖĞRETİMİN ÖĞRENCİLERİN DAMAR YOLU AÇMA BECERİSİNE, ALGILANAN ÖĞRENME VE GÜDÜLENME DURUMLARINA ETKİSİ

Berna Aksoy Kahraman, Ezgi Kınıcı Dirik, Burcu Uslu
Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Edirne

Amaç: Hemşirelik eğitiminde Mesleki Beceri Laboratuvarlarının kısıtlı olması nedeniyle öğrenciler becerilerini yeterince geliştirememekte ve gerçek hasta üzerinde uygulama yaparken birçok zorlukla karşılaşmaktadırlar. Bu kapsamda yenilikçi teknolojiler kullanılarak beceri eğitimlerinin zenginleştirilmesi gerekli olup, sanal gerçeklik gözlüğü bu amaçla kullanılan en yaygın teknolojilerden biridir. Planlanan bu çalışma ile sanal gerçeklik uygulamalarıyla güçlendirilmiş öğretimin öğrencilerin damar yolu açma becerisine, algılanan öğrenme ve güdülenme durumlarına etkisinin belirlenmesi amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Ön test-son test, kontrol gruplu randomize kontrollü deneysel olarak gerçekleştirilen çalışma, Ocak-Mart 2026 tarihleri arasında bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile yürütüldü. Çalışmayı yürütmek için Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik kurul onayı (Onay No: 2024/233; Tarih: 24.06.2024) ve çalışmanın yürütüldüğü kurumdan kurum izni alındı. Araştırmanın örneklemini 24 kontrol ve 24 deney olmak üzere toplam 48 öğrenci oluşturdu. Katılımcılara çalışmanın amacı, içeriği ve kapsamı hakkında bilgi verildi ve bilgilendirilmiş onamları alındı. Veriler; öğrencilere; sosyo-demografik özelliklerinin yer aldığı anket formu, "Algılanan Öğrenme Ölçeği", "Güdülenme Ölçeği" ve "Damar Yolu Açma Becerisi Öğrenim Rehberi" kullanılarak toplandı. Araştırmada öncelikle her iki gruba da konuya ilişkin teorik bilgiler, öğrencilere aktarıldı. Beceri uygulaması öncesinde çalışmaya dahil olan tüm öğrencilere ölçekler uygulandı. Deney grubundaki öğrencilere sanal gerçeklik gözlüğü ile beceri eğitim videosu izletilirken, kontrol grubundaki öğrencilere ise geleneksel yöntemle öğretim yapıldı ve demonstrasyon yöntemiyle Mesleki Beceri Laboratuvarında araştırmacılar tarafından uygulamanın yapılışı gösterildi. Uygulamanın izlenmesini takiben her iki gruptaki öğrencilerin teker teker kol maketi üzerinde uygulamayı yapmaları sağlandı. Bu işlem, her iki grup için de farklı zamanlarda olacak şekilde toplamda 3 kez gerçekleştirildi. Uygulama sona erdikten sonra tüm öğrencilere ölçekler tekrar uygulandı ve uygulamadan 15 gün sonra her öğrenciye "Damar Yolu Açma Becerisi Öğrenim Rehberi" doğrultusunda beceri sınavı yapıldı. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilks testi ile incelendi. İstatistiksel değerlendirmede tanımlayıcı istatistikler ile Student's t testi, Mann Whitney U testi, Eşleştirilmiş t testi, Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ve Ki kare testleri kullanıldı.

Bulgular: Her iki gruptaki öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri benzerdi. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin eğitim sonrası Algılanan Öğrenme Ölçeği toplam ve alt boyut puanları arasında istatiksel olarak anlamlı bir fark vardı ($p<0,05$). Buna göre deney grubundaki öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor dahil algılanan öğrenme düzeyleri, kontrol grubundaki öğrencilerden daha yüksekti. Güdülenme Ölçeği alt boyutları incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin Öz-yeterlilik ve Görev Değeri alt boyut puan ortalamaları, kontrol grubundan istatiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlendi ($p<0,0$). Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin Beceri Sınavı puan ortalamaları, kontrol grubundaki öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksekti ($p<0,05$).

Sonuç: Çalışmada sanal gerçeklik uygulamalarıyla güçlendirilmiş öğretimin, öğrencilerin algılanan öğrenme, güdülenme ve beceri gelişimini olumlu yönde arttırdığı saptandı. Hemşirelik eğitiminde beceri performanslarının ve akademik başarılarının arttırılmasında geleneksel yöntemler yerine yenilikçi yöntemlerin kullanılması önerilmektedir.

Bu çalışma Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi (2024/223) tarafından desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Algılanan öğrenme, güdülenme, dama yolu açma, beceri gelişimi, hemşirelik öğrencisi

S-140 AMELİYAT SONRASI HASTALARDA SOLUNUM EGZERSİZLERİNİN UYGULANABİLİRLİK AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Kadriye Aldemir Atmaca[1], Yeşim Dikmen Aydın[2], Mumarrem Aşudu[3]
[1]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Suşehri Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü
[2]Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Cerrahi Hastalıkları Aanblim Dalı
[3]Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği

Giriş: Postoperatif pulmoner komplikasyonlar, büyük cerrahi girişimler sonrası morbiditenin önemli nedenleri arasında yer almaktadır. Ameliyat sonrası dönemde ağrı, yüzeyel solunum, etkisiz öksürük ve immobilite gibi faktörler akciğer hacminde azalma ve gaz değişiminde bozulmaya yol açarak komplikasyon riskini artırmaktadır. Derin solunum, öksürük ve teşvik edici spirometre uygulamaları Postoperatif pulmoner komplikasyonların önlenmesinde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Amaç: Bu çalışma, postoperatif ilk üç günde uygulanan solunum egzersizlerini ağrı düzeyi, hemşire tarafından değerlendirilen uygulama kolaylığı, hasta tercihleri ve uygulama sıklığı açısından karşılaştırmayı amaçlamıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve karşılaştırmalı tasarımda yürütülen bu çalışma, Mayıs 2024–2025 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinin genel cerrahi yoğun bakım ünitesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini üst karın cerrahisi geçiren hastalar oluşturmuş, dahil edilme kriterlerini karşılayan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 44 hasta örnekleme alınmıştır. Postoperatif 1., 2. ve 3. günlerde derin solunum, etkili öksürük ve teşvik edici spirometri egzersizleri standart bir protokol doğrultusunda, hemşire eşliğinde uygulanmıştır. Egzersizler aynı seansta gerçekleştirilmiş ve egzersizler arasında 5 dakikalık dinlenme süresi verilmiştir. Veriler; araştırmacı tarafından geliştirilen Hasta Tanıtım Formu, Egzersiz Öncesi ve Sonrası Ağrı Değerlendirme Formu, Hemşire Tarafından Doldurulan Uygulama Kolaylığı Değerlendirme Formu ve Hasta Tercih Sıralama Formu aracılığıyla toplanmıştır. Her egzersiz öncesi ve sonrası ağrı düzeyi değerlendirilmiş, uygulama kolaylığı hemşire tarafından puanlanmış ve hastalardan egzersiz tercih sıralaması alınmıştır. Verilerin analizinde Friedman testi kullanılmıştır ve istatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.
Araştırma öncesinde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Etik Kurulu'ndan izin alınmıştır (Karar No: 2023-10/07, Tarih: 19.10.2023).

Bulgular: Postoperatif 1. ve 2. günlerde ölçümler arasında ağrı düzeyi açısından istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır (1. gün: $\chi^2=51.93$, $p<0.001$; 2. gün: $\chi^2=18.63$, $p<0.001$). Ortalama sıra değerlerine göre her iki günde de en düşük ağrı bazal ölçümde, en yüksek ağrı ise öksürük sonrasında gözlenmiştir. Postoperatif 3. günde ise ölçümler arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($\chi^2=6.07$, $p=0.108$). Hemşire tarafından değerlendirilen uygulama kolaylığı açısından üç gün boyunca egzersizler arasında anlamlı fark bulunmuştur (tüm günler için $p<0.001$). Ortalama sıralamalara göre derin solunum her üç günde de en kolay uygulanan egzersiz olarak değerlendirilmiş, spirometre genellikle en zor uygulanan egzersiz olmuştur. Hastaların egzersiz tercih sıralamaları da tüm günlerde anlamlı farklılık göstermiştir (tüm günler için $p<0.001$). Derin solunum en çok tercih edilen, spirometre ise en az tercih edilen egzersiz olarak belirlenmiştir. Egzersiz uygulama sıklığı incelendiğinde; 1. günde en sık iki saatte bir (%36.4) uygulama bildirilirken, 2. ve 3. günlerde en sık bir saatte bir uygulama (%40.9 ve %36.4) bildirilmiştir. Bu bulgu, postoperatif ilerleyen günlerde egzersiz uygulama sıklığının arttığını göstermektedir.

Sonuç: Postoperatif erken dönemde uygulanan solunum egzersizleri ağrı düzeyi, uygulama kolaylığı ve hasta tercihleri açısından anlamlı farklılık göstermektedir. Derin solunum egzersizi daha tolere edilebilir ve daha fazla tercih edilen bir yöntem olarak öne çıkarken, öksürük daha yüksek ağrı ile ilişkilidir. Bu bulgular, postoperatif pulmoner rehabilitasyonun bireyselleştirilmesinin hasta uyumunu artırabileceğini ve iyileşme sürecini destekleyebileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: solunum egzersizleri, ağrı, hemşirelik bakımı

S-141 PEDİATRİK PSİKOONKOLOJİDE ETİK İKİLEMLER VE HEMŞİRENİN SAVUNUCU ROLÜ: "KIZ KARDEŞİMİN HİKAYESİ" FİLMİNİN NİTEL ANALİZİ

Melike Ayça Ay Kaatsız
Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği AD

Amaç: Pediatrik psikoonkolojide yaşam sonu bakım, hasta hakları ve aile dinamikleri karmaşık etik ikilemler barındırır. Kongrenin "hemşirenin gücü" ve "emek savunuculuğu" teması bağlamında bu ikilemlerin çözümü kritik öneme sahiptir. Bu çalışmanın amacı, lösemi hastası bir çocuk ve ailesinin yaşadıklarını konu alan "Kız Kardeşimin Hikayesi" filmi üzerinden pediatrik onkolojideki etik sorunları ve hemşirenin savunuculuk rolünü nitel olarak analiz etmektir.

Gereç-Yöntem: Nitel araştırma desenindeki bu çalışmada veri toplama aracı olarak doküman incelemesi (film analizi) kullanılmıştır. Amaçlı örneklemle seçilen 2009 yapımı film; özerklik, yararlılık ve adalet prensipleri ile psikiyatri hemşireliğinin savunuculuk rolleri çerçevesinde tematik olarak incelenmiştir.

Bulgular: Analiz sonucunda üç ana tema elde edilmiştir: "Tıbbi özerklik ve bedensel haklar", "Aile içi tükenmişlik ve sağlıklı kardeşin yükü" ve "Terminal dönemde bakımın hedefleri". Filmde, tıbbi kararlarda ailenin beklentileri ile çocuğun yüksek yararı çatıştığında, doğrudan çocuğun sesi olacak güçlü bir hemşirelik savunuculuğunun eksikliği vurgulanmaktadır.

Sonuç: Film analizi, klinik senaryoların çok boyutlu anlaşılamamasının bakım kalitesini düşürdüğünü göstermektedir. Küresel sağlığı üretmede hemşirenin gücü, tıbbi bakımın ötesine geçerek terminal dönemdeki çocukların otonomisini sağlayan etik bir savunuculuk yapabilmesindedir. Film analizlerinin, eğitimde empatik karar verme becerilerini geliştirmede etkili bir yöntem olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: etik ikilemler, film analizi, hemşirenin rolü, nitel araştırma, pediatrik psikoonkoloji

S-142 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMI ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN BİBLİOSHİNY İLE BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZİ

Demet Çelik[1], Zeliha Özkaraca[2]
[1]Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/Karaman
[2]Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi/Muğla

Üretken yapay zekâ gibi araçlar ChatGPT Gemini algoritmaları, hemşirelik de dahil olmak üzere yükseköğretimde giderek daha fazla kullanılmakta olup, içerik sunumunu ve öğrenci katılımını dönüştürme potansiyeline sahiptir. Özellikle hemşirelik eğitiminde yapay zekanın potansiyeli oldukça umut vericidir, çünkü sürekli değişen sağlık hizmetleri ortamında geleceğin hemşirelik uygulayıcılarının hazırlanmasını geliştirmenin yollarını sunmaktadır. Ancak, bunların hemşirelik eğitimindeki kullanımı ve daha geniş kapsamlı etkileri hâlâ yeterince araştırılmamıştır. Bu bağlamda hemşirelik eğitiminde yapay zekâ kullanımı üzerine yapılan araştırmaları tespit etmek ve araştırılmayı bekleyen alanları keşfetmek hedeflenmiştir.

Yapay zekâ ve hemşirelik eğitimini konu eden ve 01.01.2002-24.03.2026 tarihleri arasında yayınlanmış çalışmaların yayın ve atıf trendleri, anahtar kavramlar ve etkileşimler üzerinden bibliyometrik bir analiz yapılmıştır. RStudio tabanlı Biblioshiny programı kullanılarak yapılan bibliyometrik analiz, Web of Science veri tabanından alınan 510 makale üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu konuda yapılan çalışmaların büyüme oranı %21,45 olarak tespit edilmiştir. Bu yayınların başlıca kaynakları Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye ve Çin olduğu görülmüştür. Bu alanda en önemli girdiyi sağlayan dergiler arasında Teaching and Learning in Nursing, Nurse Education in Practice, Clinical Simulation in Nursing yer almaktadır. 2021 yazarın bu konuda çalışması olduğu ortaya çıkmıştır. Alana en fazla makaleyle katkı sunan yazarların Chen Y, De Gagne JC, Shaban M olduğu görülmüştür. Sun GH (2023)'nin yılında konuyla ilgili gerçekleştirdiği çalışması 53 defa alıntılanarak, en fazla atıf alan çalışma olmuştur. Ayrıca, anahtar kelimeler yapay zekâ, üretken yapay zekâ, chatgpt, sanal gerçeklik, eğitim programları ve simülasyon gibi önemli atıf artışları ve trend konuları göstermiştir. High-fidelity simulation, nurse education, evaluation, confidence kavramları en fazla karşılaşılan konulardır.

Bu çalışmanın sonuçları, YZ'nin hemşirelik eğitimine entegrasyonunu incelemek isteyen akademisyenler için yeni bakış açıları sunmaktadır. Hemşirelik eğitiminde yapay zekâ kullanımına yönelik yayınların özellikle son yıllarda belirgin biçimde arttığı görülmüştür.

Ayrıca çalışmaların çoğunlukla belirli ülkelerde yoğunlaştığı ve disiplinlerarası iş birliğinin giderek arttığı belirlenmiştir. Elde edilen veriler, yapay zekânın hemşirelik eğitiminde yenilikçi ve gelişen bir araştırma alanı olduğunu ortaya koymakta; gelecekte deneysel ve uygulamaya yönelik çalışmaların artırılması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, bibliyometrik, yapay zeka

S-143 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN STOMA BAKIMI BECERİSİ ÖĞRETİMİNDE İKİ FARKLI SİMÜLASYON YÖNTEMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Ezgi Arslan, Havva Yönem Amaç, Sultan Özkan
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Aydın

Amaç: Bu çalışmada hibrit simülasyon (HS) ve orta düzey gerçekçilikteki simülasyon (MFS) kullanılarak yapılan öğretimin hemşirelik öğrencilerinin bakım becerileri ve simülasyon deneyimi memnuniyeti üzerindeki etkilerini karşılaştırmak amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma randomize kontrollü bir çalışma olarak 98 hemşirelik öğrencisinin katılımıyla Nisan-Kasım 2025 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Çalışmanın sonuç ölçütleri Tanıtıcı Bilgi Formu, Temel Bilgi Testi, Stoma Bakım Dereceleme Ölçeği ve Simülasyon Deneyimi Memnuniyet Ölçeği kullanılarak değerlendirildi. Hibrit simülasyon ile öğretim gören öğrenciler bu araştırma kapsamında geliştirilen giyilebilir ostomi modeli ile; orta gerçeklikte simülasyon grubunda yer alan öğrenciler ise stoması olan cansız manken ile öğretim gördü. Tüm öğrenciler stoma bakımına ilişkin teorik ve demonstrasyon eğitimini içeren ön hazırlık kursuna katıldı.

Bulgular: HS group (n=49) ve MFS group (n=49) arasında simülasyon deneyimi memnuniyet düzeyi (HS: 4.57±0.40, MFS: 4.59±0.38) açısından anlamlı bir fark bulunmadı. Ancak HS grubunun stoma bakım becerisi (40.24±3.80) MFS grubundakilere (35.78±5.53) göre daha yüksek olduğu belirlendi (p<0.001). HS grubundaki öğrenciler, araştırmada kullanılan giyilebilir ostomi maketinin simülasyon öğretimde kullanımına ilişkin net tavsiye skorunu 9.33±0.85 olarak bildirdi.

Sonuç: Her iki simülasyon öğretiminin de hemşirelik öğrencilerinin memnuniyet düzeyinde fark yaratmadığı ancak HS grubunun bakım becerisinin MFS grubuna göre daha yüksek olduğu saptandı. Giyilebilir maketlerin kullanıldığı hibrit simülasyonun eğitim senaryolarında maliyet etkin bir alternatif olabilir ve öğrencilerin becerilerini destekleyebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bakımı, simülasyon, standart hasta, stoma

S-144 KEMOTERAPİ ALAN HASTALARDA SANAT TERAPİ VE MANDALA UYGULAMASININ DURUMLUK KAYGI DÜZEYLERİNE ETKİSİNİN KARŞILAŞTIRILMASI: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA-ÖN VERİ

Dilek Baykal, Şeyma Demiralay Katırcıoğlu, Sümeyye Tuncay, Zilola Kobiljonova
İstanbul Atlas Üniversitesi

Amaç: Kemoterapi alan hastalarda kalemin dansı (sanat temelli akış çizimi) ve mandala aktivitesinin durumluk kaygı üzerindeki etkilerini karşılaştırmayı ve müdahale memnuniyetini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Araştırma üç gruplu, öntest–sontest desenine sahip randomize kontrollü bir çalışmadır. Çalışmada müdahale grubunda kalemin dansı uygulanırken; karşılaştırma grubunda mandala aktivitesi yapılacak, kontrol grubu ise yalnızca rutin tedavi alacaktır. Veriler; Bilgi Formu, Durumluk Kaygı Ölçeği (STAI-I) ve Distres Termometresi ile toplanacaktır. Her çalışma koluna 30 hasta alınması planlanmıştır. Çalışma için İstanbul Atlas Üniversitesi Girişimsel Olmayan Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan onay alındı. (29.12.2025-87312)

Bulgular: Mandala (n=28), Kalemin dansı (n=23) ve kontrol grubu (n=20) ulaşıldı. Yaş, eğitim, çalışma, medeni durum, kronik hastalık varlığı, psikolojik iyi hali, hastalık hakkındaki düşünceleri vb. özellikler açısından gruplar arasında anlamlı fark yoktur. Gruplar arası karşılaştırma sonuçlarına göre uygulama değişkeninin katılımcıların puanları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir ($F(1,49)=.144$, $p>0.05$). Bu bulgu, uygulama gruplarının genel puan ortalamaları açısından birbirine benzer olduğunu göstermektedir. Pre-test ile post-test durumluk kaygı puanları arasında ise anlamlı fark vardır. ($p<0.05$)

Sonuç: Sanat temelli uygulamalar, uygulamanın çeşidinden bağımsız olarak kemoterapi alan hastalarda durumluk kaygının azaltılmasında etkilidir.

Anahtar Kelimeler: Kemoterapi, mandala, sanat terapi, kaygı

S-145 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE MESLEKTAŞ ŞİDDETİNE MARUZİYET İLE ÖZ-LİDERLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ

Havva Yeşildere Sağlam[1], Atike Kaya[2], Elif Gürsoy[2], Özlem Durdu[2]
[1]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hast. Hemşireliği ABD, Kütahya
[2]Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hast. Hemşireliği ABD, Eskişehir

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin meslektaş şiddetine maruz kalma durumlarının öz-liderlikleri algılarına etkisini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu araştırmanın örneklemini 2024-2025 Eğitim Öğretim yılında bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 2., 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören 395 öğrenci oluşturdu. Veri toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Hemşirelik Öğrencilerine Yönelik Meslektaş Şiddetine Maruz Kalma Ölçeği ve Revize Öz Liderlik Ölçeği kullanıldı.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21.29 ± 1.99 olup, %80.3'ü kız öğrencidir. Hemşirelik öğrencilerinin %38'i 2. Sınıf, %29.1'i 3. Sınıf, %32.9'u ise 4.Sınıftır ve sadece %14.4'ü liderliğe yönelik ders almıştır. Öğrencilerin %61.8'i hemşirelik bölümünü isteyerek seçmiş, %68.1'i hemşirelik bölümünde okumaktan memnun olduğu belirtmiştir. Öğrencilerin Meslektaş Şiddetine Maruz Kalma Ölçeğinden aldıkları puanlar cinsiyete, sınıf düzeyine ve klinik uygulama süresine göre değişmektedir ($p<0,05$).

Öğrencilerin Öz Liderlik Ölçeği puanları ise cinsiyete, sınıf düzeyine, akademik not ortalamasına, bölümü isteyerek seçme durumuna, bölümden memnun olma durumuna ve klinik uygulama süresine göre değişmektedir ($p<0,05$). Hemşirelik öğrencilerinin Öz Liderlik Ölçeğinden aldıkları toplam puanlar ile Meslektaş Şiddetine Maruz Kalma Ölçeğinden aldıkları toplam puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Sonuç: Çalışma bulguları, meslektaş şiddeti ile öğrencilerin öz liderlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığını ancak önemli bir kısmının şiddete tanık olduğu belirlenmiştir. Bu durum, öz liderlik algısının meslektaş şiddetine maruziyeti etkileyen tek değişken olmadığına, çeşitli faktörlerden etkilendiğine işaret etmektedir.

Bu nedenle daha geniş örneklemde öğrenciler ve hemşireler üzerinde meslektaş şiddetine maruz kalmanın öz liderlik algısı üzerindeki etkilerinin araştırılması ve meslektaş şiddetine maruziyet açısından risk gruplarının belirlenerek incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, liderlik, meslektaş şiddeti, öğrenci

S-146 GELİŞİMSEL DÖNEMLERİNE GÖRE KANSER TANILI ÇOCUKLARIN VE AİLELERİN BAKIM GEREKSİNİMLERİNİN VE YAŞAM KALİTELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Emre Rüzgar, Didem Yüksel, Doğa Su Şengün, Yağmur Atbaş, Gizem Cansız Uçar
Atılım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

Amaç: Bu çalışma, onkoloji servisinde yatarak tedavi gören kanser tanısı almış gelişimsel yaş dönemlerine göre 4-16 yaş arası çocukların ve bakım veren ailelerinin; bakım gereksinimlerini ve yaşam kalitelerini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tanımlayıcı türdeki bu araştırma, Ankara Bilkent Şehir Çocuk Hastanesi'nde tedavi gören 126 çocuk ve ebeveyni ile yürütülmüştür. Veriler; Tanıtıcı Bilgi Formu, KINDL Yaşam Kalitesi Ölçeği ve Kanserli Hasta Gereksinimleri Soru Formu kullanılarak yüz yüze anket yöntemiyle toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde t-testi, Pearson korelasyonu ve MANOVA yöntemleri kullanılmış; anlamlılık düzeyi p<0.05 kabul edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların %92.9'u kemoterapi almaktadır. Toplam bakım gereksinimi puan ortalaması 82.02±24.60 olarak saptanmış olup, en yüksek bakım gereksinimi 4-7 yaş grubu ebeveynlerinde (88.45±23.83) belirlenmiştir. 4-7 yaş grubunda çocukların yaşam kalitesi puanları, ebeveyn değerlendirmelerine göre tüm alt boyutlarda anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur (p<0.001). 13-16 yaş grubunda ise çocuk ve ebeveyn algıları arasındaki farkın büyük ölçüde azaldığı görülmüştür. Tüm yaş gruplarında çocuk ve ebeveyn yaşam kalitesi puanları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler saptanmıştır (p<0.05). Yaş grupları arasında bakım gereksinimi alt boyutları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (p=0.354).

Sonuç: Araştırma sonuçları, özellikle küçük yaş grubundaki çocukların ebeveynlerinin bakım ve destek gereksinimlerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Çocuk onkoloji hemşirelerinin, bakım planlarını oluştururken gelişimsel dönem özelliklerini dikkate almaları ve ebeveynlerin duygusal/psikososyal ihtiyaçlarına yönelik aile merkezli multidisipliner yaklaşımları benimsemeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: age groups, needs assessments, parents, quality of life

S-147 KRONİK RUHSAL BOZUKLUK TANILI BİREYLERDE HANE HALKI GIDA GÜVENCESİZLİĞİ ERİŞİM ÖLÇEĞİ'NİN PSİKOMETRİK YAPISININ İNCELENMESİ

Ayşe Sarı[1], Gülsüm Zekiye Tuncer[2], Dilek Cılasun[3]
[1]İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, İzmir, Türkiye
[2]Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, İzmir, Türkiye
[3]Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Psikiyatri Hemşireliği Doktora Programı, İzmir, Türkiye

Giriş-Amaç: Gıda güvencesizliği, gıdaya erişimle ilgili engelleri içeren ve kronik ruhsal hastalık tanılı bireylerde toplum ruh sağlığını ilgilendiren önemli bir sorundur. Toplumda kronik ruhsal hastalık tanılı bireylerde gıda güvencesizliğinin geçerli ve güvenilir ölçüm araçlarıyla değerlendirilmesi mevcut durumun saptanması ve bakımın planlanması için önemli bir ihtiyaçtır. Bu çalışmanın amacı kronik ruhsal hastalık tanılı bireylerde Hane Halkı Gıda Güvencesizliği Erişim Ölçeği [Household Food Insecurity Access Scale (HFIAS)]'nin geçerlik ve güvenirliğinin incelenmesidir.

Yöntem: Araştırma metodolojik tasarımda bir çalışma olup 186 kronik ruhsal hastalık tanılı birey araştırmanın örneklemini oluşmuştur. Hane Halkı Gıda Güvencesizliği Erişim Ölçeği geçerlik analizleri sırasıyla dil geçerliği, içerik geçerliği ve yapı geçerliği ile, güvenirlik analizleri ise Cronbach alfa güvenirlik katsayısı, sınıf içi korelasyon değerleri (ICC) ve madde analizleri ile incelenmiştir.

Bulgular: Açıklayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin iki alt boyutta yapılandığı, birinci faktörün toplam varyansın %63.220'sini, ikinci faktörün ise toplam varyansın %14.245'ini açıkladığı bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarından ilk alt boyut "gıda kalitesi", ikinci alt boyutu ise "gıda alımı" nı ölçmektedir. İki faktör arasında orta düzeyde negatif korelasyon olduğu (r = -0.568) bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendiren Cronbach alfa katsayısı 0.920, ICC değeri 0.561 (95% GA: 0.503–0.621) olarak bulunmuştur.

Sonuç: Araştırma sonucunda Hane Halkı Gıda Güvencesizliği Erişim Ölçeği'nin kronik ruhsal hastalık tanılı bireylerdeki gıda güvencesizliğini değerlendirmede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu bulunmuştur. Psikiyatri hemşirelerinin toplum ruh sağlığı merkezlerinde kronik ruhsal hastalık tanılı bireylerin gıda güvencesizliği konusunda mevcut durumunu saptamada ölçeği kullanmaları, gıda güvencesiz bireylere yönelik uygun hemşirelik müdahalelerini planlamaları önerilir.

Anahtar Kelimeler: Geçerlik-güvenirlik, gıda güvencesizliği, Hane Halkı Gıda Güvencesizliği Erişim Ölçeği, kronik ruhsal hastalık, psikiyatri hemşireliği

S-148 AMELİYATHANE HEMŞİRELERİNDE ALGILANAN İŞ GÜVENLİĞİ, İŞ STRESİ VE İŞ PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Ecem Sıvacı, Nihal Ünaldı Baydın
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Samsun

Amaç: Bu araştırmada, ameliyathane hemşirelerinin algıladıkları iş güvenliği, iş stresi ve iş performansı arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı kesitsel tasarımda yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini, dahil edilme kriterlerini karşılayan ve Samsun ilinde yer alan bir üniversite hastanesi ile beş kamu hastanesinde görev yapan toplam 255 ameliyathane hemşiresi oluşturmuştur. Veriler, anket yöntemiyle Mart–Haziran 2025 tarihleri arasında öz değerlendirmeye dayalı olarak toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve yol analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Ameliyathane hemşirelerinin Hastanelerde İş Güvenliği Ölçeği puan ortalaması 3.12±0.68, A İş Stresi Ölçeği puan ortalaması 52.16±12.11 ve Bireysel İş Performansı Ölçeği puan ortalaması 3.77±0.44 olarak belirlenmiştir. Hastanelerde İş Güvenliği Ölçeği puanı ile A İş Stresi Ölçeği puanı arasında negatif yönlü yüksek düzeyde ($r = -0.725$; $p < 0.001$), Bireysel İş Performansı Ölçeği puanı arasında ise pozitif yönlü yüksek düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r = 0.766$; $p < 0.001$). A İş Stresi Ölçeği puanı ile Bireysel İş Performansı Ölçeği puanı arasında negatif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki saptanmıştır ($r = -0.636$; $p < 0.001$). Araştırma modelinde yer alan değişkenlerin bireysel iş performansındaki varyansın %62.8'ini açıkladığı belirlenmiştir ($R^2 = 0.628$). İş güvenliğinin bireysel iş performansını pozitif yönde ($\beta = 0.507$, $p < 0.001$), iş stresinin ise negatif yönde ($\beta = -0.382$, $p < 0.001$) anlamlı olarak etkilediği bulunmuştur. Ayrıca iş güvenliği ve iş stresi değişkenlerinin bireysel iş performansı üzerindeki düzenleyici etkisinin pozitif ve anlamlı olduğu saptanmıştır ($\beta = 0.221$, $p < 0.001$).

Sonuç: Ameliyathane hemşirelerinde iş güvenliği algısının iş stresini azaltarak iş performansını artırdığı, iş stresinin ise iş performansını olumsuz yönde etkilediği ve iş güvenliği ile iş performansı arasındaki ilişkide düzenleyici rol oynadığı belirlenmiştir. Bu bulgular doğrultusunda ameliyathanelerde iş güvenliğini destekleyen ve çalışanların stres düzeylerini azaltmaya yönelik yönetimsel uygulamaların geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ameliyathane, Hemşire, İş güvenliği, İş stresi, İş performansı

S-149 KRONİK KARACİĞER HASTALIĞI OLAN HASTALARDAKİ PRURİTUS'UN KAN PARAMETRELERİ, YAŞAM KALİTESİ, UYKU VE YORGUNLUK İLE İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Hatice Demirağ[1], Buket Daştan[2], Aysun Akçakaya Can[3]
[1]Gümüşhane Üniversitesi, Kelkit Sema Doğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Gümüşhane, Türkiye
[2]Bayburt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bayburt, Türkiye.
[3]Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Trabzon, Türkiye.

Amaç: Kronik karaciğer hastalığının en yaygın ve rahatsız edici semptomlarından biri olan pruritus, hastaların hem klinik seyri hem de günlük yaşam konforu üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu çalışma, kronik karaciğer hastalığı (KKH) olan hastalardaki pruritus'un kan parametreleri, yaşam kalitesi, uyku ve yorgunluk ile ilişkisinin olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma, Türkiye'nin Doğu Karadeniz Bölgesi X şehrinde bulunan 103 kronik karaciğer hastası ile yürütülmüştür. Veriler, "Yapılandırılmış Hasta Bilgi Formu", "5D-Kaşıntı Ölçeği", "Visual Analog Scale (VAS) Kaşıntı", "Child-Pugh Skorlaması", "Kronik Karaciğer Hastalığı Yaşam Kalitesi Ölçeği 2.0", "Richard Campbell Uyku Ölçeği", "Yorgunluk Şiddeti Ölçeği", "VAS Yorgunluk" ile toplanmıştır. Araştırma öncesinde gerekli izinler alınmıştır. İstatistiksel analizler SPSS 27.0 programı ile yürütülmüş; anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 53.74±12.03 yıl, KKH süresi 14.75±8.98 ay bulundu. Hastaların büyük bir çoğunluğu erkek (%62.1), evli (%75.7), okur-yazar ve ilköğretim mezunu (%42.7) idi. Çalışmayan, ailede karaciğer hastalığı öyküsüne sahip olma, hastalık derecesi ve etyoloji, bilirubin, albumin ve protrombin zamanına göre "5-D Kaşıntı Ölçeği" ve tüm alt boyut puan ortalamalarının anlamlı derecede farklılaştığı belirlendi (p<0.05). Araştırmada kullanılan ölçekler arasındaki ilişkiler incelendiğinde; "5-D Kaşıntı ölçeği" puan ortalamaları (13.00±3.25) ile "VAS Kaşıntı" (5.15±1.46; r=0.841), "Child-Pugh Skorlaması" (8.54±2.30; r=0.837), "Kronik Karaciğer Hastalığı Yaşam Kalitesi Ölçeği 2.0" (52.57±13.93; r=0.858), "Yorgunluk Şiddeti Ölçeği" (39.01±10.52; r=0.487) puan ortalamaları arasında arasında istatisksel olarak anlamlı, pozitif yönlü bir korelasyon saptanmıştır (p<0.001). Buna karşın, "5-D Kaşıntı ölçeği" puanları ile "Richard Campbell Uyku Ölçeği" (57.55±5.22; r=-0.394) puan ortalamaları negatif yönde anlamlı bir korelasyon tespit edildi (p<0.001). Bağımlı değişken olan "5-D Kaşıntı Ölçeği" skorlarının; ailede karaciğer hastalığı öyküsü ve yorgunluk şiddeti ile istatistiksel olarak anlamlı derecede ilişkili olduğu ve kurulan regresyon modelinin anlamlılık gösterdiği bulunmuştur (R=0.784, adjusted R2=0.581, F=18.696, p<0.001).

Sonuç: Bu çalışmanın sonucunda, hastaların kaşıntı, karaciğer hastalığı şiddeti, yaşam kalitesi, uyku kalitesinin orta düzeyde; yorgunluk düzeyinin ise şiddetli düzeyde olduğu belirlendi. Kesitsel nitelikteki bu araştırmanın sonuçları; Karaciğer hastalığının şiddeti ile kaşıntı düzeyi ve yorgunluk şiddeti arasında doğrusal bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, kaşıntı şiddetindeki artışın yaşam kalitesi ve uyku kalitesindeki azalma ile ilişkili olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kronik karaciğer hastalığı, kaşıntı, uyku kalitesi, yaşam kalitesi, yorgunluk

S-150 ELEKTİF LAPAROSKOPİK KOLESİSTEKTOMİ GEÇİREN HASTALARIN AĞRI KONFOR VE MOBİLİTE DÜZEYLERİ

Hayriye Çölgeçen[1], Filiz Özkan[2]
[1]Nevşehir Devlet Hastanesi, Hemşire, Nevşehir
[2]Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kayseri

* 'Elektif Laparoskopik Kolesistektomi Geçiren Hastaların Ağrı Konfor ve Mobilite Düzeyleri' isimli tezden üretilmiştir.

Giriş-Amaç: Bu çalışma genel cerrahi servislerinde postoperatif süreçte takip edilen 'Elektif laparoskopik kolesistektomi geçiren hastaların ağrı, konfor ve mobilite düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte yapılan bu araştırmanın örneklemini Nevşehir ilinde bulunan Devlet hastanesi'nin genel cerrahi servislerinde takip edilen elektif laparoskopik kolesistektomi geçiren ve dahil edilme kriterlerine uyan 222 hasta oluşturmuştur. Araştırma için etik kurul izni ve araştırmanın gerçekleştirileceği hastaneden kurum izni alınmıştır. Araştırma verileri kişisel bilgi formu, Visual Analog Skala (VAS) ağrı değerlendirme ölçeği, Perianestezi konfor ölçeği (PKÖ), Hasta (HHÖ) ve Gözlemci Hareketlilik ölçekleri (GHÖ) ile toplanmıştır. Elde edilen veriler IBM SPSS 25.O istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, minmaks değerleri, ortalama, standart sapma), bağımsız örneklem t testi, tek yönlü ANOVA, Bonferroni ve Pearson korelasyon testleri uygulanmış ve p<= O,O5 önemlilik değeri olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan bireylerin yaş ortalamasının 49.O7±15.29 olduğu, %77.O' sinin kadın, % 88.3'ünün evli olduğu saptanmıştır. Çalışmada bireylerin VAS puan ortalaması 5.OO±2.O2; PKÖ puan ortalaması 5.OO±O.49; HHÖ puan ortalaması 64.8O±17.46 ve GHÖ puan ortalaması 9.OO±2.72 olduğu saptanmıştır. Katımcıların cinsiyetlerine göre VAS, PKÖ, HHÖ, GHÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu, kadın katılımcıların ağrı düzeylerinin erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu, PKÖ puanlarının daha düşük seyrettiği ve hareketlilik düzeylerinin daha az olduğu saptanmıştır. Bireylerin kronik hastalığa sahip olma durumları ile PKÖ toplam puanları arasında anlamlı bir fark olduğu ve kronik hastalığı olan bireylerin kronik hastalığı olmayan bireylere göre daha yüksek düzeyde konfora sahip oldukları tespit edilmiştir. Bireylerin geçmiş cerrahi deneyimleri ile VAS ve PKÖ puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Daha önce cerrahi geçirmiş olanların geçirmeyenlere göre VAS puan ortalaması daha yüksek, PKÖ puan ortalamasının ise daha düşük olduğu belirlenmiştir. Dren varlığı ile HHÖ ve GHÖ puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Ameliyat bölgesinde dren olan hastaların hareketlilik ölçek puan ortalamaları dren olmayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. VAS ve PKÖ puanı arasında anlamlı, zayıf ve ters orantılı; VAS ile HHÖ arasında anlamlı, orta düzeyde ve pozitif yönde; VAS ile GHÖ arasında anlamlı, pozitif yönde çok zayıf bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Çalışma sonucunda postoperatif ağrının; konforu ve mobiliteyi etkilediği bulunmuştur. Bundan dolayı perioperatif dönemde ağrı, konfor ve hareketliliği kapsayan bütüncül değerlendirme yapılması ve klinik protokollerin geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Elektif Cerrahi, Konfor, Laparoskopik Kolesistektomi, Mobilite

S-151 BİLİMSEL ARAŞTIRMA EĞİTİM PROGRAMININ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ

Ezgi Yıldız[1], Nuran Güler[2]
[1]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü
[2]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin araştırıcı rolünün gelişmesi teorik bilgiyi klinik uygulamaya aktarma, kanıta dayalı bakım sunma ve mesleki gelişime katkı sağlama amacıyla büyük önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı, bilimsel araştırma eğitim programının hemşirelik öğrencilerinin araştırma yöntemlerine yönelik tutumlarına etkisini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın tipi tek gruplu ön test-son test çalışma tasarımında yarı deneysel türde bir çalışmadır. Bir üniversitenin 2025-2026 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Araştırma Yöntemleri dersini alan üçüncü sınıf hemşirelik öğrencisi (n=96) ile çalışma yapılmıştır. Veriler Kişisel Bilgi Formu ve Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (BAYDYTÖ) ile toplanmıştır. Veriler ortalama, sayı, yüzdelik ve Mann Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Araştırma öncesinde etik kurul izni ve araştırmanın yapıldığı kurumdan kurum izni alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21.10±1.48 ve %68.8'i kızdır. BAYDYTÖ ön test ve son test ortalama puanları incelendiğinde olumlu yönde istatistiksel yönden anlamlı fark görülmüştür (p<0.05). Ölçek alt boyutları incelendiğinde, bilişsel özgüven, ilgi ve günlük yaşantı/mesleki ilişki puan ortalamalarında son test ortalamalarının anlamlı şekilde yüksek olduğu saptanmıştır (p<0.05). Bilimsel araştırmanın önemi alt boyutu ön test ve son test ortalama puanları incelendiğinde ise, farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir (p>0.05).

Sonuç: Lisans döneminde verilen araştırma yöntemleri dersinin hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırma yöntemlerine yönelik tutumlarının geliştirilmesine olumlu etkisi olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Araştırma yöntemleri, bilimsel araştırma, hemşirelik, hemşirelik öğrencileri

S-152 STUDENT ATTITUDES TOWARDS MEDICAL ERRORS: A CROSS-SECTIONAL ASSESSMENT FROM THE PERSPECTIVE OF PATIENT SAFETY

Nesibe Şimşekoğlu
University of Health Sciences, Hamidiye Faculty of Nursing, Department of Fundamentals of Nursing

Introduction and Aim: Patient safety is defined as 'the prevention of injuries or adverse events arising from healthcare processes'. Establishing a culture of patient safety has become increasingly important for improving the quality of care in healthcare organisations. A culture of patient safety is defined as the shared attitudes, values, behavioural patterns and competencies relating to patient safety within an organisation.
In this context, examining the attitudes of students who will work as healthcare technicians towards medical errors is of critical importance for strengthening the patient safety culture and developing educational programmes. This study aims to assess students' attitudes towards medical errors cross-sectionally and to reveal the implications of these attitudes for patient safety.

Method: This cross-sectional study was conducted with 262 students enrolled at the Hamidiye School of Health Services at the University of Health Sciences during the 2025–2026 academic year. Research data were collected using a 'Questionnaire' aimed at examining participants' demographic characteristics, the 'Medical Error Attitude Scale' and the 'Patient Safety Competence Self-Assessment Tool'. The data were analysed using appropriate statistical methods via the SPSS programme.

Results: It was found that the participants' mean age was 21±3.8, 78.6% (n=206) were female, and 68.3% (n=179) were graduates of Anatolian High Schools. It was found that the mean score on the Medical Error Attitude Scale was 3.41±0.27, whilst the mean score on the Patient Safety Competence Self-Assessment Tool was 3.27±0.28. A low-level positive correlation was observed between the total scores of the scales.

Conclusion: According to the results obtained, it was found that the participants' attitudes towards medical errors were positive, and that their knowledge, attitudes and skills regarding patient safety were at a good level. It was also found that raising participants' awareness of patient safety could have a positive impact on their attitudes towards medical errors.

Keywords: Medical Errors, Patient Safety, Students, Attitude

S-153 HEMŞİRELİKTE ÖZ FARKINDALIK VE HASTA MERKEZLİ BAKIM YETKİNLİKLERİ: TANIMLAYICI VE İLİŞKİSEL BİR ARAŞTIRMA

İsmail Dusak[1], Serap Güngör Ünal[2]
[1]Şanlıurfa M. Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Palyatif Bakım Merkezi.
[2]Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Tıbbi Hizmetler Ve Teknikler Bölümü

Amaç: Hemşirelikte öz farkındalık, hasta merkezli bakım kalitesinin sağlanmasında önemli bileşenlerden biridir. Bu araştırmanın amacı, hemşirelerin hemşirelik uygulamalarında öz farkındalık düzeyleri ile hasta merkezli bakım yetkinlikleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişkisel tipte kesitsel olarak tasarlanan bu çalışma, 05 Şubat–13 Mart 2026 tarihleri arasında bir eğitim ve araştırma hastanesinde görev yapan 352 hemşire ile yüz yüze görüşme yöntemiyle yürütülmüştür. Örneklem büyüklüğü, iki yönlü korelasyon analizi için G*Power v3.1.9.4 ile yapılan a priori güç analizi (r = 0.30, α = 0.05, güç = 0.95) sonucunda minimum 138 olarak belirlenmiş, analizler için evrenin tamamına ulaşmak amacıyla 352 hemşireden veri toplanmıştır. Araştırma verileri Hemşire Bilgi Formu, Hemşirelik Uygulamalarında Öz Farkındalık Ölçeği ve Hasta Merkezli Bakım Yetkinlik Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 27.0 paket programı kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin %50.3'ü erkek, %49.7'si kadın, %87.2'si lisans mezunu olup yaş ortalaması 29.06 ± 4.76 yıl ve mesleki çalışma süresi 57.78 ± 20.55 ay olarak bulunmuştur. Hemşirelerin %32.7'si dahili servislerde, %43.8'i gece-gündüz karışık şekilde çalışmakta ve %35.8'i mesleğini isteyerek yaptığını belirtmiştir. Hemşirelerin öz farkındalık düzeyleri ile hasta merkezli bakım yetkinlikleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r = 0.494, p < 0.01). Eğitim düzeyi, çalışılan birim, mesleki çalışma süresi ve hemşirelik mesleğini isteyerek yapma durumuna göre her iki ölçek toplam puanlarında anlamlı farklılıklar saptanmıştır (p < 0.05). Ayrıca çalışma şekline göre öz farkındalık puanlarının anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir (p < 0.05).

Sonuç: Hemşirelerin öz farkındalık düzeyleri hasta merkezli bakım yetkinliklerini artırmaktadır. Bu doğrultuda hemşirelerde öz farkındalığın geliştirilmesine yönelik eğitim ve kurumsal destek programlarının planlanmasının hasta merkezli bakım uygulamalarının güçlendirilmesine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasta Merkezli Bakım, Hemşireler, Hemşirelik Bakımı, Öz Farkındalık, Sağlık Hizmeti Kalitesi

S-154 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ŞİDDET DENEYİMLERİNİN MESLEĞE YÖNELİK TUTUMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE ŞİDDET GÖRME KORKUSUNUN ARACI ROLÜ

Pervin Köksel[1], Sevim Sarısoy[2], Şeyma Alan Poyraz[2], Edanur Aktaş[2]
[1]Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kars, Türkiye
[2]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Sivas, Türkiye

Giriş-Amaç: Sağlık hizmeti sunulan alanlarda giderek artan şiddet olayları, günümüzde küresel bir halk sağlığı sorunu ve mesleki güvenlik krizi haline gelmiştir. Bu krizin en savunmasız öznelerinden olan hemşirelik öğrencileri, klinik stajları sırasında karşılaştıkları "gerçeklik şoku" ve şiddet eylemleri nedeniyle ciddi bir psikolojik yükle baş başa kalmaktadır. Şiddete tanık olma veya maruz kalma deneyimi, öğrencilerde "şiddet görme korkusu" yaratarak; kaliteli hasta bakımı, mesleki aidiyet ve meslekte kalma niyetinin temelini oluşturan profesyonel tutumu derinden sarsmaktadır. Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin şiddete tanık olma durumlarının mesleğe yönelik tutumları üzerindeki etkisini incelemek ve bu ilişkide şiddet görme korkusunun aracı (mediator) rolünü saptamaktır.

Yöntem: Kesitsel ilişki arayıcı türde olan çalışma, Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde aktif öğrenim gören 793 hemşirelik öğrencisi evreninden tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen 457 öğrenciyle yürütülmüştür. Araştırma verileri, öğrencilerin sosyo-demografik ve şiddet deneyimi bilgilerini sorgulayan "Tanıtıcı Özellikler Formu", "Şiddet Görme Korkusu Ölçeği" ve " Hemşirelik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği " kullanılarak toplanmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde bağımsız gruplar t-testi, ANOVA, Pearson Korelasyon Analizi ve aracı etkinin saptanması için Hayes'in PROCESS Makrosu (Model 4) kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %66.1'inin klinik ortamlarda şiddete tanık olduğu ve %85.3'ünün gelecekte şiddete maruz kalacağını düşündüğü saptanmıştır. Şiddete tanık olan öğrencilerin şiddet korkusu puan ortalamaları (35.99±10.60), tanık olmayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir (p<.001). Buna karşın, mesleğe yönelik tutum puanları (135.93±31.09) anlamlı derecede daha düşüktür. Şiddet korkusu ile mesleğe yönelik toplam tutum arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r=-.490, p<.001). Gerçekleştirilen yol (path) analizi, şiddete tanık olmanın korkuyu anlamlı şekilde artırdığını ve artan şiddet korkusunun mesleki tutumu anlamlı şekilde düşürdüğünü göstermiştir. Şiddet görme korkusunun bu süreçte anlamlı bir aracı (dolaylı) etkiye sahip olduğu kanıtlanmıştır (Dolaylı Etki= 9.919, p<0.001).

Sonuç: Klinik ortamlarda şiddete tanık olma deneyimi, hemşirelik öğrencilerinde güçlü bir şiddet görme korkusu yaratmaktadır. Oluşan bu korku, mesleğe yönelik olumlu tutumu dolaylı yoldan zayıflatarak öğrencilerin mesleki aidiyetlerini sarsan önemli bir aracı faktör olarak işlev görmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, Mesleki tutum, Sağlıkta şiddet, Şiddet görme korkusu

S-155 YENİ TANI ALAN HIV POZİTİF BİREYLERİN YAŞAM DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Yasemin Kırtorun[1], Gül Dikeç[2]
[1]İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları Ana Bilim Dalı, İstanbul.
[2]Fenerbahçe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul.

Amaç: Bu çalışmanın amacı yeni tanı alan HIV+ bireylerin yaşam deneyimlerinin derinlemesine incelemekti.

Gereç-Yöntem: Nitel araştırma deseninde fenomenolojik türde yapılan bu çalışmanın verileri İstanbul'daki bir üniversite hastanesinin enfeksiyon hastalıkları biriminde yüz yüze derinlemesine görüşme yöntemi ile Ocak-Mayıs 2025 tarihleri arasında toplandı. Veriler doygunluğa ulaşıncaya kadar görüşmeler devam etti ve toplam 14 katılımcı ile görüşmeler sonlandı. Verilerin toplanmasında Bilgi Formu ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanıldı.

Bulgular: Nitel analizde iki ana tema ve yedi alt tema belirledi. İlk ana tema olan Yas, Kübler-Ross'un yas modelini kullanarak, inkâr, öfke, depresyon ve kabullenme alt temaları kapsamında incelendi. Buna karşılık, sosyal ve profesyonel yaşamda damgalanma, sağlık hizmetlerinde algılanan damgalanma ve içselleştirilmiş damgalanma alt temaları Damgalama ana teması altında incelendi.

Sonuç: Yeni tanı alan HIV+ bireylerin, yas süreci ve damgalanmayla başa çıkmada önemli duygusal, sosyal ve psikolojik zorluklarla karşı karşıya kaldığı belirlendi. Bu doğrultuda hemşirelerin hastalara psikososyal destek sağlamaları, hastaların tanı alma süreçlerinde hastalığı kabullenmeleri için yeterince bilgilendirme yapmaları, hizmet içi eğitimlerle sağlık profesyonellerinin bilgi düzeylerini arttırması ve toplumun yanlış inanç ve mitlerinin değiştirmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: HIV, stigma, yas, nitel çalışma

S-156 ORTA YAŞ KADINLARDA İNSAN PAPİLLOMA VİRÜSÜ (HPV) AŞISINA YÖNELİK BİLGİ, TUTUM VE AŞILANMA DURUMU VE SERVİKAL KANSER TARAMASI DAVRANIŞLARI

Defne Acar[1], Ezgi Hasret Kozan Çıkırıkçı[2]
[1]Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, Türkiye
[2]Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Amaç: Human papillomavirus (HPV), servikal kanserin başlıca nedenidir. HPV aşısı ve düzenli servikal kanser tarama programları HPV enfeksiyonundan korunmada yaygın ve etkili uygulamalardır. Bu iki stratejinin kesişim noktasında yer alan orta yaş kadınların HPV ve HPV aşısına yönelik bilgi ve tutumları hem aşılanma hem de tarama davranışlarını etkileyebilmektedir. Bu çalışma, orta yaş kadınların serviks kanseri tarama programlarına katılma davranışları ile HPV aşısına yönelik bilgi, tutum ve aşılanma durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yürütülmüştür.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı ve korelasyonel tipte nicel bir araştırma deseniyle planlanmıştır. Veriler 30-65 yaş aralığındaki 158 kadından, Sosyodemografik ve Davranışsal Bilgi Formu, HPV Bilgi Ölçeği (HPV-KS), HPV Testi Hakkındaki Tutumlar ve İnançlar Ölçeği araçları kullanılarak, kartopu örneklem yöntemi ile çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Veriler, IBM SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir ve istatistiksel anlamlılık düzeyi p< 0.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan kadınların (N=158, Yaş Ort: 44.94±9.20) %65.8'i HPV tarama testi yaptırmış, ancak sadece %10.8'i HPV aşısı olmuştur. HPV bilgi puanı (HPVKS) ortalaması 16.75±6.63, tutum puanı (HPVTHTÖ) ise 73.78±16.58 olarak saptanmıştır. HPVKS toplam puanı ile tutum ölçeğinin alt boyutlarından Kişisel Engeller arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki (r=-0.326; p<0.001), Güven alt boyutu ile pozitif yönlü anlamlı bir ilişki (r=0.276; p<0.001) saptanmıştır. HPV aşılanma durumunun nedenleri incelendiğinde, aşı niyetinin önündeki en büyük engellerin "yaşın geçmiş olması algısı" ve "tek eşlilik nedeniyle düşük risk inancı" olduğu görülmüştür. Araştırmada üniversite mezunu olanların, çalışanların, cinsel sağlık eğitimi alanların ve jinekolojik muayene olanların HPV bilgi ve tutum puanları anlamlı derecede yüksek bulunmuştur (p < 0.05). Katılımcıların kendi aşılanma durumlarını yordayan lojistik regresyon modeli varyansın %46.8'ini (X2=41.6; AUC=0.904; p<0.001); çocuklara aşı yaptırma durumunu yordayan model varyansın %50.7'sini (X2=49.9; AUC=0.894; p<0.001); HPV tarama testi yaptırma durumlarını yordayan model ise varyansın %41.7'sini açıklamaktadır (X2=56.8; AUC=0.832; p<0.001). Lojistik regresyon analizine göre katılımcıların kendi aşılanma durumunu, medeni durum (p = 0.021) ve alkol kullanımı (p = 0.002); çocuklarını aşılama durumlarını annenin eğitim seviyesi (p = 0.017), sağlık güvencesi (p = 0.005), HPV bilgi düzeyi (p = 0.013) ve çocuğun cinsiyeti (p = 0.012); kadınların tarama testi yaptırma durumlarını ise HPV Bilgi Düzeyi (HPVKS) (p<0.001) ve cinsel partner sayısı (p=0.016) değişkenleri anlamlı şekilde yordamaktadır.

Sonuç: Araştırma sonuçları, kadınların HPV tarama testlerine katılımının nispeten yüksek olmasına rağmen, aşılanma oranlarının oldukça düşük kaldığını göstermektedir. HPV ile ilgili bilgi düzeyi hem HPV tarama testlerine katılım hem de aşılama davranışında kritik bir rol oynamaktadır. Özellikle erkek çocukların aşılanma olasılığının düşük olması ve yetişkin kadınlarda görülen "yaş engeli" algısı, toplumdaki yanlış bilgi bariyerlerini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, HPV aşısının her iki cinsiyet ve ileri yaş grupları için de koruyuculuğunu vurgulayan, sağlık profesyonelleri destekli ve maliyet bariyerini minimize eden bilgilendirme stratejilerine ihtiyaç duyulmaktadır

Anahtar Kelimeler: hpv aşısı, human papillomavirus, kadın sağlığı, sağlık taramaları, serviks kanseri

S-157 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİNDE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE İLGİLİ GİRİŞİMLER: SİSTEMATİK DERLEME

Seda Güney[1], Fatma Özlem Öztürk[2]
[1]Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul Türkiye
[2]Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye

Giriş-Amaç: İklim değişikliği, halk sağlığını tehdit eden en önemli küresel sorunlardan biri olup halk sağlığı hemşirelerinin bu süreçteki rolü giderek önem kazanmaktadır. Bu sistematik derlemenin amacı, halk sağlığı hemşireliğinde iklim değişikliğine yönelik eğitim, savunuculuk ve uygulama yaklaşımlarını incelemek ve bu müdahalelerin etkilerini değerlendirmektir.

Yöntem: Bu sistematik derleme PRISMA rehberi doğrultusunda yürütülmüştür. PubMed/MEDLINE, Cochrane Library, Ovid MEDLINE, Scopus, Web of Science ve CINAHL veri tabanlarında 2000–2025 yılları arasında yayımlanan çalışmalar taranmıştır. Arama sonucunda 1.152 kayıt elde edilmiş, 477 duplikasyon çıkarıldıktan sonra 675 çalışma başlık ve özet düzeyinde incelenmiştir. Uygunluk değerlendirmesi sonucunda 133 tam metin makale incelenmiş ve 21 çalışma derlemeye dahil edilmiştir. Dahil edilen çalışmaların metodolojik kalitesi Mixed Methods Appraisal Tool (MMAT, 2018) ile değerlendirilmiş, veriler standart bir form ile çıkarılmış ve bulgular anlatımsal sentez yöntemiyle analiz edilmiştir.

Bulgular: Dahil edilen çalışmaların çoğu eğitim temelli müdahalelere odaklanmakta olup, randomize kontrollü çalışmalar, yarı deneysel çalışmalar, karma yöntemli araştırmalar ve program uygulama raporlarını içermektedir. Bulgular, iklim değişikliğine yönelik eğitim müdahalelerinin hemşirelik öğrencileri ve hemşirelerde bilgi, farkındalık, tutum ve öz-yeterlilik düzeylerini artırdığını göstermektedir. Bununla birlikte, artan farkındalığın klinik uygulamaya ve davranış değişikliğine yeterince yansımadığı, uygulamada bireysel ve kurumsal engellerin bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca sınırlı sayıda çalışma, toplum temelli müdahaleler, savunuculuk ve liderlik rollerine odaklanarak halk sağlığı hemşireliğinin iklim değişikliğiyle mücadeledeki rolünü ortaya koymaktadır.

Sonuç: Halk sağlığı hemşireliğinde iklim değişikliğine yönelik çalışmaların büyük ölçüde eğitim odaklı olduğu, ancak bilginin uygulamaya dönüşümünde önemli boşluklar bulunduğu görülmektedir. Bu durum, sistem düzeyinde destekleyici politikalar, liderlik ve toplum temelli yaklaşımların güçlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Halk sağlığı hemşireliği, iklim değişikliği, sistematik derleme

S-158 GEBE KADINLARIN DİJİTAL ETİK İHLALLERE MARUZİYETİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Derya Öztürk Özen[1], Betül Bal[2]
[1]Gümüşhane Üniversitesi, Şiran Dursun Keleş Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, İlk ve Acil Yardım Programı, Şiran, Gümüşhane, Türkiye
[2]Yozgat Bozok Üniversitesi, Akdağmadeni Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Akdağmadeni, Yozgat, Türkiye

Amaç: Dijitalleşme, gebe kadınların sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırırken etik sorunları da beraberinde getirmektedir. Çalışmanın amacı, gebe kadınların gebelik sürecinde dijital teknolojilerle etkileşimlerinde maruz kaldıkları dijital etik ihlallere ilişkin deneyimlerini derinlemesine incelemektir.

Gereç-Yöntem: Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Araştırma, bir üniversite hastanesinin kadın hastalıkları ve doğum polikliniğinde 17 gebe kadın ile yürütülmüştür. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Yozgat Bozok Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır (Tarih: 21.01.2026; Karar No: 1/24).

Bulgular: Araştırmada gebelerin dijital etik ihlallere ilişkin deneyimleri altı ana tema altında toplanmıştır. 1) Dijital altyapıya bağımlı gebelik izlemi: Katılımcılar, gebelik izlemlerini çoğunlukla MHRS, Alo 182 ve e-Nabız üzerinden yürütüldüğünü belirtmiştir. 2) Dijitalleşmenin çift yönlü etkisi: Katılımcılar, dijitalleşmenin semptom takibi ve bilgiye erişimi kolaylaştırırken; yoğun bildirimler, bilgi kirliliği, karar verme güçlüğü ve reklamlar nedeniyle kaygı, duygusal yük ve güvensizlik oluşturduğunu belirtmiştir. 3) Kurumsal sınırların erozyonu: Katılımcılar, klinik iletişimin WhatsApp gibi kişisel platformlara kaymasının sağlık profesyoneli– hasta sınırlarını belirsizleştirerek veri güvenliği ve kayıt süreçlerinde belirsizlik oluşturduğunu belirtmiştir. 4) Dijital etik ihlal mekanizmaları: Dijital etik ihlallerin, aile üyelerinin gebelik verilerini izinsiz paylaşması ve sağlık çalışanlarının klinik verileri açık rıza olmadan kişisel dijital ortamlarda paylaşmasından kaynaklandığı bildirilmiştir. 5) İhlal sonrası Sonuçlar: Bu deneyimlerin kadınlarda dijital ortamlara ve sağlık profesyonellerine güven kaybına yol açtığı; utanma, öfke ve güçsüzlük duygularıyla birlikte hekim değiştirme, veri paylaşımını azaltma ve sağlık hizmetini erteleme gibi davranışsal değişikliklere neden olduğu belirtilmiştir. 6) Önleme stratejileri: Katılımcılar, dijital etik ihlallerin önlenmesi için rıza, denetim ve yaptırımların güçlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Sonuç: Gebelikte dijital sistemler, yaygın olarak kullanılsa da dijital etik ihlaller gebelerde mahremiyet kaygısı, kontrol kaybı ve sağlık sistemine yönelik güven azalmasına yol açmaktadır. Gebelere yönelik hemşirelik bakımında dijital mahremiyet, açık onam ve veri güvenliği rutin uygulamaya entegre edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Gebe kadınlar, dijital etik, etik ihlaller, nitel çalışma, hemşirelik

S-159 JİNEKOLOJİK CERRAHİ GEÇİREN HASTALARDA AĞIZ İÇİ SPREY UYGULAMASININ SUSUZLUK VE SUSUZLUK RAHATSIZLIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Zehra Çerçer[1], Serap Güngör Ünal[2], Esra Bulmuş[3], Sefa Arlıer[4]
[1]Gaziantep İslam, Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü
[2]Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, İlk ve Acil Yardım Programı
[3]Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Yoğun Bakım
[4]Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi,Kadın Hastalıkları ve Doğum

Giriş-Amaç: Bu çalışma, jinekolojik cerrahi sonrası hastalarda ağız içi soğuk su spreyi uygulamasının susuzluk ve susuzluk kaynaklı rahatsızlık üzerindeki etkisini değerlendirmeyi amaçlamıştır.

Yöntem: Bu randomize kontrollü araştırma, Kasım 2023–Ağustos 2024 tarihleri arasında bir Eğitim ve Araştırma Hastanesinin jinekoloji kliniğinde jinekolojik cerrahi geçiren 58 hastayla (deney grubu=29, kontrol grubu=29) yürütülmüştür. Deney grubuna postoperatif 1. saatten 6. saate kadar saat başı dört püskürtme şeklinde ağız içi soğuk su spreyi uygulanmış; kontrol grubu ise rutin postoperatif bakım almıştır. Veriler, "Preoperatif Hasta Bilgi Formu", "Susuzluk Şiddeti Skalası" ve "Susuzluk Rahatsızlığı Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Susuzluk şiddeti ve Susuzluk Rahatsızlığı postoperatif 1., 3., 5. ve 6. saatlerde sprey uygulamalarından önce değerlendirilmiştir. Veriler, dağılıma göre bağımsız örneklem t-testi veya Mann-Whitney U testi; zaman içi değişimler tekrarlayan ölçümler için ANOVA veya Friedman testi, kategorik veriler ise Ki-kare testi ile analiz edilmiştir. Anlamlılık düzeyi için $p<0,05$ alınmıştır. Araştırma için etik onay (Tarih: 17.08.2023, Karar No: 2764), hastane izni ve hastalardan yazılı onam alınmıştır. Araştırma, Clinical-Trials.gov'da kaydedilmiştir.

Bulgular: Deney grubundaki hastaların susuzluk şiddeti puanlarının, kontrol grubuna kıyasla postoperatif 1., 5. ve 6. saatlerde anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptanmıştır ($p<0,01$). Susuzluk Rahatsızlığı Ölçeği toplam puan ortalamalarının ise, deney grubunun kontrol grubuna göre postoperatif 1., 5. ve 6. saatlerde anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlenmiştir ($p<0,01$).

Sonuç: Ağız içi soğuk su spreyi uygulamasının, jinekolojik cerrahi geçiren hastalarda postoperatif susuzluk şiddetini ve susuzluğa bağlı rahatsızlığı azaltmada etkili olabileceği gözlenmiştir. Hemşireler bu uygulamayı, aspirasyon riskini gözeterek ve hasta güvenliğini dikkate alarak pratik ve non-invaziv bir girişim olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Ağız Bakımı, Hemşirelik Müdahalesi, Jinekolojik Cerrahi, Sprey, Susuzluk

S-160 YÖNETİCİ HEMŞİRELERİN ETKİLEME TAKTİKLERİNE İLİŞKİN HEMŞİRE ALGILARI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

Ebru Gökoğlan, Ayşe Çiçek Korkmaz
Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı, Balıkesir

Amaç: Araştırma, hemşirelerin yönetici hemşireler tarafından kullanılan etkileme taktiklerine yönelik algılarını ve bu algıları etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı ve kesitsel tipte yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, İstanbul'daki eğitim ve araştırma hastanelerinde görev yapan 400 hemşire ile yürütülmüştür. Veriler, "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Yönetici Hemşirelerin Etkileme Taktikleri Ölçeği" ile toplanmıştır. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler, t-testi, ANOVA ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin algılarına göre yöneticiler en sık "Bilgilendirme ve Katılım Odaklı Etkileme" taktiğini kullanmaktadır. Yapılan regresyon analizleri sonucunda; yaşın artması tüm alt boyutlarda algı puanlarını anlamlı ve negatif yönde etkileyen en güçlü yordayıcıdır ($p<0,05$). Acil serviste çalışanların ve 36 yaş üzerindekilerin etkileme taktiklerini algılama düzeyleri anlamlı derecede düşük bulunmuştur. Ayrıca nöbet usulü çalışanların, mesleğini isteyerek seçenlerin ve yönetici pozisyonundaki hemşirelerin etkileme taktiklerini algılama düzeyleri diğer gruplara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir ($p<0,05$). Regresyon modelleri; Bilgilendirme ve Katılım Odaklı Etkileme alt boyutundaki varyansın %19,4'ünü, Yetki ve Kurallara Dayalı Etkİleme 'nin %12,6'sını ve İlişkisel Etkileme 'nin %6'sını açıklamaktadır.

Sonuç: Yönetici hemşireler daha çok katılımcı taktikleri tercih etse de, yaş ve kıdem arttıkça hemşirelerin etkilenme algısı azalmaktadır. Bu durum, yöneticilerin deneyimli hemşirelere yönelik etkileme stratejilerini farklılaştırması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Etkileme taktikleri, hemşirelik yönetimi, yönetici hemşire

S-161 SAĞLIK İNANÇ MODELİ TEMELLİ SU TASARRUFU EĞİTİMİNİN KADINLARIN SU KULLANIM ALIŞKANLIKLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ARAŞTIRMA

Betül Uçar, Deniz Koçoglu Tanyer
Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya, Türkiye

Amaç: Bu araştırma, Sağlık İnanç Modeli(SİM) temelli su tasarrufu konulu eğitimin, su ayak izi miktarı, su tüketim alışkanlıkları ve su tüketim miktarı üzerine etkisini hane ve bireysel düzeyde değerlendirmek amacıyla paralel desende (1:1) randomize kontrollü deneysel çalışma olarak yürütülmüştür.

Gereç-Yöntem: Çalışmaya gruplarda 34 kişi olmak üzere 68 kadın dahil edilmiştir. Dahil edilme kriterlerini karşılayan ve araştırmaya gönüllü olan kadınlar, deney ve kontrol listesi gruplarına basit randomizasyon tekniği ile atanmıştır. Veriler; Sosyo-demografik Özellikler Bilgi Formu, Su Tüketim Davranışı Ölçeği, Su Ayak İzi Ölçeği ve Aylık Su Faturası ile toplanılmıştır. Araştırma öncesinde gerekli izinler alınmış, protokol kaydı (Clinical Trial No: NCTO6824246) yapılmıştır.

Bulgular: Çalışma sonunda su ayak izi miktarında ve hanenin kişi başına düşen aylık su miktarında grup*zaman etkileşimi deney grubunun lehine anlamlı değişiklikler belirlendi. Deney grubunun girişim sonrası su ayak izi ortalaması günlük 325O.7±19O5 litreye; aylık su tüketim miktarı da 2.24±O.6 metreküpe gerilemiştir. Ayrıca gruptan bağımsız olarak zamana göre su tüketim miktarında bir değişim olmuştur (p<O.O5). Kişi başına tüketilen aylık ortalama su miktarı için girişim etki büyüklüğü yüksek düzey (η^2 =.18) olup, model post testteki varyansın %75'ini açıklamaktadır.

Sonuç: Çalışma, SİM'e dayalı eğitimin özellikle su ayak izi ve doğrudan su tüketimi üzerinde anlamlı etkiler oluşturduğunu göstermektedir; su tüketim davranışı ölçeğinde ise zamana bağlı genel bir iyileşme görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sağlık İnanç Modeli, Su Ayak İzi, Su Kullanım Alışkanlıkları, Su Tasarrufu, Su Tüketimi

S-162 'HEMŞİRELERİN MESLEKİ PROFESYONELLİK DÜZEYİ İLE KALİTELİ HEMŞİRELİK BAKIMI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: KESİTSEL BİR ARAŞTIRMA''

Fatima Çelik[1], Gülendam Hakverdioğlu Yönt[2]
[1]Batman İl Sağlık Müdürlüğü
[2]İzmir Tınaztepe Üniversitesi

Amaç: Hemşirelikte profesyonellik, mesleki standartların oluşturulması, kaliteli hemşirelik bakımının sağlanması ve yüksek kalitede sağlık hizmetlerinin sunulmasının sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Hemşirelerin profesyonel tutum ve davranışları hasta sonuçlarına olumlu katkı sağlamakta ve hasta memnuniyetini artırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, hemşirelerin profesyonellik düzeyleri ile hemşirelik bakım kalitesi arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu tanımlayıcı ve kesitsel çalışma, Nisan–Haziran 2024 tarihleri arasında Batman Eğitim ve Araştırma Hastanesinde çalışan 252 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, Demografik Bilgi Formu, Meslekte Profesyonel Tutum Envanteri (MPTE) ve Hemşirelik Bakım Kalitesi Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler ve korelasyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması 32.31±6.96 olup, %82.9'unun lisans mezunu olduğu belirlenmiştir. MPTE puan ortalaması 135.09±13.10, Hemşirelik Bakım Kalitesi Ölçeği puan ortalaması ise 172.69±15.08 olarak bulunmuştur. MPTE puanları ile Hemşirelik Bakım Kalitesi Ölçeği puanları arasında güçlü, pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=0.637$, $p<0.001$). MPTE puan ortalamalarının bilimsel yayınları takip etme ($p<0.001$) ve mesleki bir derneğe üyelik ($p=0.031$) durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Sonuç: Elde edilen bulgular; hemşirelerin iyi düzeyde profesyonellik sergilediğini ve profesyonellik düzeyi arttıkça hemşirelik bakım kalitesinin de arttığını göstermektedir. Mesleki gelişimin desteklenmesi ve profesyonel etkinliklere katılımın teşvik edilmesi hemşirelik bakım kalitesinin artırılmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Profesyonellik, Kalite, Hemşirelik Bakımı, Hemşirelik Bakım Kalitesi

S-163 HEMŞİRELERDE AHLAKİ DUYARLILIK İLE MERHAMET YORGUNLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİ: MESLEĞİ SEVME DÜZEYİNİN ARACI ROLÜ

Hakan Çelik[1], Osman Bilgin[2], Sedat Zengin[3], Hasan Can Uludağ[3], Berk Özdemir[3], Nisa Dınlamaz[3], Hülya Binokay[4]
[1]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği, Adana, Türkiye
[2]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelikte Yönetim, Adana, Türkiye
[3]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Adana, Türkiye
[4]Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Biyoistatistik Anabilim Dalı, Adana, Türkiye

Giriş-Amaç: Bu araştırma, hemşirelerin ahlaki duyarlılığı ile merhamet yorgunluğu arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu ilişkide mesleği sevme düzeyinin aracı rolünü belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Bu araştırma, hemşirelerin ahlaki duyarlılığı ile merhamet yorgunluğu arasındaki ilişkiyi inceleyen tanımlayıcı ve ilişkisel bir çalışmadır. Bu araştırma, Adana ilinde bulunan dört kamu hastanesinde görev yapan 600 hemşire ile yürütüldü. Veriler, 15 Temmuz 2025-15 Aralık 2025 tarihleri arasında Kişisel Bilgi Formu, Ahlaki Duyarlılık Anketi ve Merhamet Yorgunluğu Ölçeği kullanılarak toplandı. Bu araştırma için ilgili etik kuruldan izin alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS ve Jamovi programı kullanıldı.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması 34,24±7,86 yıl olup, %84,8'i kadın ve %88,6'sı lisans ve lisansüstü mezunudur. Hemşirelerin Ahlaki Duyarlılık Anketi puan ortalamasının 90,42±20,52 olduğu ve ölçeğin ters puanlama özelliği nedeniyle ahlaki duyarlılık düzeylerinin yüksek olduğu, Merhamet Yorgunluğu Ölçeği puan ortalamasının 61,92±25,27 ile orta düzeyde merhamet yorgunluğuna, meslek sevgisi puan ortalamasının ise 3,15±1,15 ile orta düzeyde meslek sevgisine işaret ettiği belirlendi. Aracılık analizinde, mesleği sevme düzeyinin ahlaki duyarlılık ile merhamet yorgunluğu arasındaki ilişkide anlamlı bir aracı değişken olduğu saptandı (dolaylı etki: B=0.0537; %95 GA=0.0063-0.1044; p=0.025). Ölçeğin ters puanlama özelliği dikkate alındığında, ahlaki duyarlılık arttıkça meslek sevgisinin arttığı (B=-0.00553; p=0.019), meslek sevgisi arttıkça ise merhamet yorgunluğunun azaldığı belirlendi (B=-9.71923; p<0.001). Buna karşılık, ahlaki duyarlılığın merhamet yorgunluğu üzerindeki doğrudan etkisi anlamlı bulunmadı (B=-0.08946; p=0.057).

Sonuç: Hemşirelerde ahlaki duyarlılığın artması, mesleği sevme düzeyi üzerinden merhamet yorgunluğunun azalması ile ilişkilidir. Hemşirelerin meslek sevgisini güçlendiren ve etik duyarlılığını destekleyen kurumsal uygulamalar, merhamet yorgunluğunu azaltmada koruyucu olabilir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, ahlaki duyarlılık, merhamet yorgunluğu, meslek sevgisi, aracılık analizi

S-164 KATARAKT AMELİYATI ÖNCESİ CERRAHİ ANKSİYETENİN AMELİYAT SONRASI AĞRI, DÜŞME RİSKİ VE İYİLEŞMEYE ETKİSİ

Maide Yeşilyurt[1], Betül Özcan[2], Mehmet Ali Kartal[2], Dilek Yılmaz[2]
[1]Aksaray Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Anestezi Programı, Aksaray
[2]Aksaray Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Aksaray

Amaç: Bu araştırma, katarakt ameliyatı öncesi cerrahi anksiyetenin ameliyat sonrası ağrı, düşme riski ve taburculuk sonrası iyileşme düzeyi üzerindeki etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırma, Nisan-Haziran 2025 tarihleri arasında Aksaray Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Kliniği'nde katarakt ameliyatı kararı alan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 180 hasta ile yürütülmüştür. Veriler; tanıtıcı bilgi formu, Cerrahi Anksiyete Ölçeği, Taburculuk Sonrası İyileşme Ölçeği, İtaki Düşme Riski Ölçeği ve Görsel Analog Skala (VAS) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t testi, ANOVA ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 67,11±10,48 olup %52,2'si erkektir. Cerrahi anksiyete puanı 19,57±14,2, iyileşme puanı 106,10±18,18, düşme riski 9,61±4,41 ve ağrı düzeyi 3,09±1,48 olarak bulunmuştur. Cerrahi anksiyete ile iyileşme arasında zayıf düzeyde pozitif ilişki saptanırken (r=0,287; p<0,001), iyileşme ile düşme riski arasında orta düzeyde negatif ve anlamlı ilişki belirlenmiştir (r=-0,400; p<0,001). Cerrahi anksiyete ile ağrı ve düşme riski arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (p>0,05). İleri yaş (>=67), kronik hastalık varlığı, daha önce hastanede yatma ve ameliyat öyküsü bulunan hastalarda düşme riskinin anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0,05). Eğitim düzeyi arttıkça iyileşme düzeyinin arttığı ve düşme riskinin azaldığı saptanmıştır (p<0,05). Gözlük kullanan hastalarda ağrı düzeylerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu, cerrahi anksiyete puanlarının ise sınırda anlamlılık gösterdiği belirlenmiştir (p<=0,05). Ayrıca ameliyata yönelik endişesi ve olumsuz deneyimi olan bireylerde cerrahi anksiyete puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (p<0,05).

Sonuç: Katarakt cerrahisi hastalarında cerrahi anksiyete, ameliyat sonrası iyileşme ile zayıf düzeyde ilişkili bulunurken, düşme riski üzerinde doğrudan etkili değildir. İyileşme düzeyinin artması düşme riskini azaltmaktadır. Bu doğrultuda hemşirelerin, özellikle riskli gruplarda anksiyeteyi azaltmaya ve iyileşmeyi desteklemeye yönelik bireyselleştirilmiş bakım girişimlerini planlaması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Katarakt, anksiyete, ağrı, iyileşme, düşme riski

S-165 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE MESLEKİ ÖZ-YETERLİK VE BOYUN EĞİCİ DAVRANIŞ: KİŞİLERARASI İLİŞKİLERİN ARACILIK ROLÜ

Hakan Çelik[1], Osman Bilgin[2], Serap Torun[2], Hülya Binokay[3], Berkay Namık[4], Mert Sofuoğlu[4]
[1]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği, Adana, Türkiye
[2]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelikte Yönetim, Adana, Türkiye
[3]Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Biyoistatistik Anabilim Dalı, Adana, Türkiye
[4]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Adana, Türkiye

Giriş-Amaç: Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinde mesleki öz-yeterlik ile boyun eğici davranış arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu ilişkide kişilerarası ilişkilerin aracı rolünü belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı ve ilişkisel desende yürütülmüştür. Çalışmanın ulaşılabilir evrenini Çukurova Üniversitesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören 750 öğrenci oluşturmuş, araştırma 383 öğrenci ile tamamlanmıştır. Veriler 15 Nisan 2025–15 Haziran 2025 tarihleri arasında Google Anket aracılığıyla toplanmış; Kişisel Bilgi Formu, Hemşirelik Mesleği Öz Yeterlik Ölçeği ve Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 22.0 ve Jamovi programlarından yararlanılmış, aracılık ilişkisi basit aracılık modeli ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması (20.90±2.18) yıl olup, %77.0'ı kadındır. Hemşirelik mesleği öz-yeterlik puan ortalamasının yüksek düzeyde (70.39±11.85), boyun eğici davranış puan ortalamasının ise düşük düzeyde (34.39±11.09) olduğu belirlenmiştir. Aracılık analizinde, mesleki öz-yeterliğin kişilerarası ilişkileri pozitif ve anlamlı biçimde yordadığı (B=0.0129, p<0.001), kişilerarası ilişkilerin ise boyun eğici davranışı negatif ve anlamlı biçimde yordadığı (B=-3.3259, p<0.001) belirlenmiştir. Mesleki öz-yeterliğin boyun eğici davranış üzerindeki dolaylı etkisi anlamlı iken (B=-0.0428; %95 GA=-0.0766 ile -0.0169; p=0.005), doğrudan etkisi anlamsız bulunmuştur (B=-0.0329; p=0.535). Bu bulgular, kişilerarası ilişkilerin anlamlı bir aracı değişken olduğunu göstermektedir.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinde yüksek mesleki öz-yeterlik, doğrudan değil; kişilerarası ilişkiler üzerinden boyun eğici davranışın azalması ile ilişkilidir. Bu nedenle öğrencilerin kişilerarası ilişki becerilerini güçlendiren ve mesleki öz-yeterliklerini destekleyen eğitim uygulamaları, daha aktif, güvenli ve profesyonel davranış örüntülerinin gelişmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik öğrencileri, mesleki öz-yeterlik, boyun eğici davranış, kişilerarası ilişkiler, aracılık analizi

S-166 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE NİKOTİN BAĞIMLILIĞI VE STRESLE BAŞA ÇIKMA TARZLARININ İNCELENMESİ

Gazi Hakan Akdulum[1], Havva Gezgin Yazıcı[2]
[1]İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik 3. Sınıf Öğrencisi, İzmir, Türkiye
[2]Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği A.D., Balıkesir, Türkiye

Amaç: Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinde nikotin bağımlılığı ile stresle başa çıkma tarzları arasındaki ilişkiyi değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel ve ilişki arayıcı tipte olan bu çalışma 10.05.2025-15.07.2025 tarihleri arasında Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik bölümünde öğrenim gören ve sigara içen 83 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler, Tanıtıcı Bilgi Formu, Fagerström Nikotin Bağımlılık Testi (FNBT) ve Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği (SBTÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde bağımsız gruplar t-testi, Pearson korelasyon ve lineer regresyon analizleri, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve post hoc (Tukey, LSD) analizlerinden faydalanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21.56±1.89 olup, %66,7'si kadındır. Tanıtıcı Bilgi Formu'ndaki kendi beyanlarına göre öğrencilerin %43.2'sinin stresle baş etme becerilerinin düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Stresle baş etme yöntemleri arasında en fazla tercih edilen yöntemin sanatsal aktiviteler (%25.0) olduğu bulunmuştur. Nikotin bağımlılığı toplam puan ortalaması 3.04±2.83, Stresle başa çıkma tarzları ölçeği genel puan ortalaması ise 1.62±0.32 olarak bulunmuştur. Ölçek değerlendirme kriterlerine göre bu puan orta düzeye karşılık gelmektedir. Cinsiyete göre nikotin bağımlılık toplam puanının erkeklerde (4,41±2,90) kadınlara (2,37±2,56) göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir (t=-3,226; p=0,002). Evde yaşayan öğrencilerin yurtta kalanlara göre daha yüksek nikotin bağımlılık düzeyine sahip olduğu görülmüştür (F=2,723; p=0,050). En yüksek stresle başa çıkma alt boyutunun 1.94±0.59 ile kendine güvenli yaklaşım boyutunda olduğu belirlenmiştir. Boyun eğici yaklaşımın nikotin bağımlılığı ile pozitif yönde anlamlı düzeyde ilişkili olduğu saptanmıştır (B=2.180, SE=0.731, β=0.460, t=2.984, p=0.004).

Sonuç: Katılımcıların genel olarak düşük düzeyde nikotin bağımlılığına sahip olduğu ve orta düzeyde stresle başa çıkma becerisi gösterdikleri görülmektedir. Erkeklerde ve evde yaşayan öğrencilerde nikotin bağımlılığının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Stres ve başa çıkma kuramlarıyla uyumlu olarak; stresle başa çıkmada özellikle boyun eğici yaklaşımın nikotin bağımlılığı ile pozitif yönde ilişkili olması, bu baş etme biçiminin bağımlılık açısından riskli bir strateji olduğuna işaret etmektedir. Çalışmanın tek merkezde küçük bir örneklem grubuyla yürütülmesi, verilerin öz-bildirime dayanması ve kesitsel tasarıma sahip olması araştırmanın temel sınırlılıklarıdır.

Anahtar Kelimeler: Nikotin bağımlılığı, stresle başetme, hemşirelik öğrencisi

S-167 BÜTÜNCÜL BAKIMIN ÖNEMLİ BİR PARÇASI: ONKOLOJİ HEMŞİRELERİNİN CİNSELLİĞİ ELE ALMA SÜREÇLERİ

Gülşah Yıldız Aytaç
Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

Kanser, bireylerin fiziksel, psikolojik, sosyal, spiritüel ve kültürel yaşam alanlarında çok yönlü gereksinimleri açığa çıkaran bir kriz yaşantısıdır. Kanser bakım sürecinde yaşam kalitesi, bakımın temel belirleyicilerinden biri olarak tüm bu yaşam alanlarında önemli bir parametre olarak öne çıkmaktadır. Yaşam kalitesinin ayrılmaz bir boyutu olan cinsellik, bireyin varoluşunun ve bütüncül iyi oluşunun güçlü bir bileşeni ve en temel insan ihtiyaçlarından birisidir. Kanser yaşantısı birçok bireyin cinsel yaşamını doğrudan ya da dolaylı bir biçimde etkileyebilmektedir. Bununla birlikte, cinsel sorun ve gereksinimlerin ele alınması, klinik uygulamalarda sıklıkla göz ardı edilen bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Hemşirelik bakımının felsefesi bütüncül bir yaklaşım anlayışına dayanmaktadır. Onkoloji hemşireleri, hastalarla sık temas eden rolleri, kurdukları yakın iletişim ve güven ilişkisi gereği cinsel sağlığın bütüncül bakım sürecine entegrasyonununda kilit pozisyona sahip bir profesyoneldir. Bu derlemenin amacı, onkoloji hemşirelerinin hastaların cinselliğini ele alma durumlarını ve bu süreçte etkili olan faktörleri incelemektir. Mevcut literatür, onkoloji hemşirelerinin hastaların cinselliğini ele alma süreçlerinin klinik uygulamada süregelen bir sorun olduğunu, hemşirelerin bu alandaki değerlendirme, eğitim ve danışmanlık rollerini yerine getirmede çeşitli engellerle karşılaştığını ortaya koymaktadır. Bu engeller, bireysel düzeyde bilgi, beceri ve eğitim eksikliği, rol farkındalığına ilişkin yetersizlik ile kültürel ve psikolojik dinamikleri kapsamaktadır. Kurumsal ve sistemik düzeyde ise rutin uygulama ve rehberlerin eksikliği, zaman kısıtlılığı ve mahremiyetin sağlanmasına yönelik koşulların elverişsizliği gibi faktörler öne çıkmaktadır. Onkoloji hemşireleri, cinsel bakımın öneminin farkında olmalarına rağmen, bu engeller nedeniyle genellikle bu konuyu ele almakta zorlanabilmektedir. Bununla birlikte, bazı girişimler bu sürecin etkili yönetimine katkı sağlamaktadır. Eğitim programları ve yapılandırılmış modellerin hemşirelerin cinsel bakım konusundaki bilgi, tutum ve iletişim becerilerini geliştirerek mesleki özgüven düzeylerini artırdığı ve cinsel bakımın rutin bakım sürecine entegrasyonunu kolaylaştırdığı bildirilmektedir. Yapılandırılmış kayıt sistemleri, etkili değerlendirme araçları, uygun çalışma koşulları için kurumsal düzeyde sunulan destekler ve sürekli eğitim politikaları bu süreci destekleyen sürdürülebilir diğer stratejiler arasında yer almaktadır. Sonuç olarak, eğitim odaklı ve sistem temelli yaklaşımların eş güdümlü yürütülmesi, onkoloji hemşirelerinin cinsel bakım yetkinliklerinin güçlendirilmesi ve bu hizmetlerin bütüncül kanser bakım sürecine entegrasyonunu sağlamada kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: bütüncül bakım, cinsel bakım, cinsel sağlık, onkoloji hemşireliği, psikiyatri hemşireliği

S-168 YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE GÖZ BAKIMINA ODAKLANMA: EKSİKLİKLER, EĞİTİM VE İYİLEŞTİRME ÖNERİLERİ – TANIMLAYICI GÖZLEMSEL BİR ÇALIŞMA

Ayşegül Tuğba Yıldız[1], Özlem Ceyhan[2]
[1]Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,Hemşirelik Bölümü, Kayseri
[2]Erciyes Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kayseri

Amaç: Yoğun bakım ünitelerinde göz bakımı, dikkatin çoğunlukla yaşamı tehdit eden durumlara yönelmesi nedeniyle sıklıkla ihmal edilmekte; bu durum oftalmolojik komplikasyonlar, görme kaybı ve hasta konforunda azalma ile sonuçlanabilmektedir. Kanıta dayalı protokoller mevcut olmasına rağmen, bu protokollerin klinik uygulamalara yansıması birçok ortamda belirsizdir. Bu çalışma, yoğun bakım hemşirelerinin göz bakımı uygulamalarını değerlendirmeyi ve bu uygulamaları etkileyen demografik ve mesleki faktörleri incelemeyi; ayrıca klinik uygulamaya yönelik veri temelli iyileştirme önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı gözlemsel tasarıma sahip bu çalışma, Aralık 2024–Nisan 2025 tarihleri arasında Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde bulunan üçüncü basamak bir hastanenin erişkin dahiliye yoğun bakım ünitesinde yürütülmüştür. İzinli ve raporlu hemşireler dışlanmış, örneklem 32 hemşireden oluşmuştur. Veriler, Demografik Bilgi Formu ve kanıta dayalı rehberlere dayalı 16 maddelik Göz Bakımı Gözlem Formu ile toplanmıştır. Her hemşire üç ayrı bakım oturumunda gözlemlenmiş; vardiya başına ortalama 2–3 hasta değerlendirilmiştir. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler, ki-kare testi (χ^2) ve çoklu regresyon kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin %68,7'si göz bakımında el hijyenine uymaktadır. Göz temizliğinde çoğunlukla steril olmayan materyaller kullanılmış; yalnızca %31,2'si steril gazlı bez ve %0,9'u izotonik sodyum klorür kullanmıştır. Hiçbir hemşire göz komplikasyonu bildirmemiştir. Göz bakımı eğitimi düzeyi anlamlı bulunmuş ($p<0,05$); lisans mezunları kanıta dayalı uygulamalara daha yüksek uyum göstermiştir.

Sonuç: Yoğun bakım hemşirelerinin göz bakımı uygulamalarında önemli eksiklikler saptanmıştır. Formal eğitim, bakım kalitesini artırmada belirleyici bir faktördür. Standartlaştırılmış protokollerin uygulanması ve hizmet içi eğitimlerin ulusal standartlara entegrasyonu, önlenebilir komplikasyonların azaltılmasına ve hasta güvenliğinin güçlendirilmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Göz bakımı, gözlemsel çalışma, hemşirelik, kanıta dayalı hemşirelik, yoğun bakım üniteleri

S-169 MULTİMORBİD GERİATRİK BİR HASTADA LAPAROSKOPİK İLEUM REZEKSİYONU SONRASI KOLCABA'NIN KONFOR KURAMINA DAYALI HEMŞİRELİK BAKIMI: BİR OLGU SUNUMU

Sude Pencik, Emine Sezgünsay
İzmir Ekonomi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, İzmir

Giriş: Multimorbid geriatrik hastalarda abdominal cerrahi girişimler postoperatif bakım sürecini klinik açıdan karmaşık ve çok boyutlu hale getirmektedir. Bu hasta grubunda konforun yalnızca fiziksel değil, psikospiritüel, sosyokültürel ve çevresel boyutlarıyla ele alınması gerekmektedir. Kolcaba'nın Konfor Kuramı, cerrahi bakımın bu çok boyutlu yapısını sistematik olarak yapılandırmaya olanak sağlayan kuramsal bir çerçeve sunmaktadır.

Amaç: Bu olgu sunumunun amacı, multimorbid bir geriatrik hastada laparoskopik ileum rezeksiyonu sonrası hemşirelik bakımını Kolcaba'nın Konfor Kuramı doğrultusunda sistematik olarak yapılandırarak, cerrahi süreçte konforun çok boyutlu yönetimine ilişkin kuramsal ve klinik bir örnek sunmaktır.

Olgu: Seksen iki yaşındaki multimorbid erkek hastada koroner arter hastalığı, hipertansiyon, diyabet ve benign prostat hiperplazisi öyküsü mevcuttu. Şiddetli abdominal ağrı ve ishal yakınmaları ile başvuran hastada yapılan değerlendirmelerde sağ alt kadranda apse ve ileal perforasyon saptanmış, elektif koşullarda laparoskopik ileum rezeksiyonu ve apendektomi uygulanmıştır. Hasta post-op 5. gününde taburcu edildi. Hemşirelik bakımı 5 gün boyunca uygulandı.
Postoperatif bakım süreci Kolcaba'nın Konfor Kuramı doğrultusunda yapılandırılmıştır. Fiziksel boyutta, multimorbiditeye bağlı hemodinamik dalgalanmalar ve diyabetin yara iyileşmesine olası etkileri göz önünde bulundurularak insizyon ağrısı, hipotansiyon ve inflamatuar belirtiler yakından izlenmiş; farmakolojik ve non-farmakolojik ağrı yönetimi stratejileri uygulanmıştır. Bu girişimler fiziksel konforun "rahatlama" boyutunu desteklemiştir. Psikospiritüel boyutta cerrahiye bağlı anksiyete ve yaşa bağlı kırılganlık algısı değerlendirilmiş, hastanın bilgi gereksinimi karşılanmış ve manevi destek sağlanarak "huzur" düzeyinin artırılması hedeflenmiştir. Çevresel boyutta anestezi sonrası baş dönmesine bağlı düşme riski ve uyku düzensizliği yönetilmiş; güvenli mobilizasyon planı oluşturulmuştur. Sosyokültürel boyutta işitme güçlüğü nedeniyle iletişim bariyeri saptanmış, konsültasyon sağlanarak bakım sürecine aktif katılım desteklenmiştir. Bu bütüncül yaklaşım hastanın bakım sürecine uyumunu artırarak konforun "üstünlük" boyutunu güçlendirmiştir.

Sonuç: Bu olgu, multimorbid geriatrik hastalarda cerrahi bakımın yalnızca klinik parametrelerin izlenmesiyle sınırlı kalmaması gerektiğini; Kolcaba'nın Konfor Kuramı'nın konforun fiziksel, psikospiritüel, çevresel ve sosyokültürel boyutlarını entegre ederek bakımın sistematik ve hasta merkezli biçimde yapılandırılmasına olanak sağladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Geriatrik hasta, hemşirelik, Kolcaba'nın Konfor Kuramı, multimorbidite, postoperatif bakım

S-170 MODİFİYE REAPER ORAL MUKOZA BASINÇ YARALANMASI ÖLÇEĞİ TÜRKÇE VERSİYONUNUN GÜVENİRLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: METODOLOJİK BİR ARAŞTIRMA

Cansu Cambaz[1], Zeliha Özdemir Köken[1], Hikmet Erhan Güven[2], Mehmet Murat Sayın[3]
[1]Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye
[2]Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Genel Cerrahi Kronik Yara Bakım ve Diyabetik Ayak Kliniği, Ankara, Türkiye
[3]Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Yoğun Bakım Kliniği, Ankara, Türkiye

Amaç: Mukozanın histolojik yapısı gereği basınca maruz kaldığında çok dayanıksızdır ve tıbbi araçların oral mukozada kullanımı nedeniyle basınç yaralanmaları kolaylıkla gelişebilmektedir. Oral mukozada gelişen basınç yaralanmalarının evrelendirilmesine yönelik geçerli ve güvenilir ölçüm araçlarının kullanımına gereksinim vardır. Bu araştırma, Modifiye-Reaper Oral Mukoza Basınç Yaralanması Ölçeğinin (M-ROMPIS) Türkçeye uyarlanması ve güvenirliğinin test edilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Araştırma, gözlemsel, metodolojik nitelikte gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örneklemini, yara bakım ünitelerinde ve yoğun bakım ünitelerinde çalışan 90 hemşire oluşturmuştur. Değerlendiriciler arası güvenirliği test etmek amacıyla sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC-Intraclass Correlation Coefficient); ikili, sıralı ya da nominal kategoriler gibi kategorik değişkenlerde değerlendiriciler arası güvenirliği test etmek amacıyla Fleiss Kappa istatistiği kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma sonuçlarına göre, yara bakım hemşirelerinin (κ = 0,69, z = 110,61, p = 0,000) ve yoğun bakım hemşirelerinin (κ = 0,63, z = 101,69, p = 0,000) uyum düzeyi iyidir. Sınıf içi korelasyon katsayısı yara bakım hemşirelerinde 0,817, yoğun bakım hemşirelerinde ise 0,796 olup iyi düzeydedir. Değerlendirici-içi güvenirliğe ilişkin ICC değerleri ise yara bakım hemşireleri için 0,710, yoğun bakım hemşireleri için 0,681'dir ve orta düzeyde tutarlılığı yansıtmaktadır. Test-tekrar test güvenirliği kapsamında yapılan analiz sonuçlarına göre, hemşirelerin test-retest puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (t = -0,384; p = 0,705), bu da ölçümlerin tutarlılığını desteklemektedir.

Sonuç: M-ROMPIS'in Türkçe versiyonu, yara bakım ve yoğun bakım hemşireleri arasında değerlendiriciler arası güvenirlik açısından kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur. Ölçeğin mukozal basınç yaralanmalarının evrelendirilmesinde klinik uygulamada güvenilir bir araç olarak kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Basınç yaralanması, endotrakeal tüp, mukoz membran, yoğun bakım

S-171 PEDİATRİ HEMŞİRELERİNİN YAPAY ZEKAYA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Burcu Selvi Çalışkan[1], Işıl Ar[2], Evin Tekin[3], Melek Altun[3]
[1]İstanbul Arel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul,
[2]Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Kocaeli
[3]İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Sağlık alanında yapay zeka (YZ) uygulamalarının kullanımı giderek artmakta olup, bu teknolojiler klinik karar verme, hasta güvenliği ve bakım kalitesinin artırılmasına katkı sağlamaktadır. Pediatri hemşireliğinde hızlı ve doğru karar alma gerekliliği, hemşirelerin YZ'ye yönelik tutumlarını önemli hale getirmektedir. Bu araştırma, pediatri hemşirelerinin YZ'ye yönelik tutumlarını belirlemek ve bu tutumların sosyodemografik özelliklerle ilişkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışma, Ocak–Şubat 2026 tarihleri arasında İstanbul'da bir devlet üniversite hastanesinde yürütülmüştür. Evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiş, çalışmaya katılmayı kabul eden 103 pediatri hemşiresi dahil edilmiştir. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu ve Yapay Zekaya Yönelik Genel Tutum Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 25.0 programı ile tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi ve korelasyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması 33.39±7.65 yıl, mesleki deneyim süresi 10.86±8.15 yıl olup büyük çoğunluğu kadındır. YZ'ye yönelik genel tutum puan ortalaması 68.55±10.27 olarak bulunmuş ve genel tutumun olumlu olduğu belirlenmiştir. Pozitif tutum puanlarının; teknolojiye ilgi duyan, YZ hakkında olumlu görüşe sahip olan ve günlük yaşamında YZ deneyimi bulunan hemşirelerde anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Eğitim durumu, çocuk sahibi olma ve yaş değişkenlerine göre anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Mesleki deneyim süresi ile genel ve pozitif tutum puanları arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı ilişki belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Pediatri hemşirelerinin YZ'ye yönelik genel olarak olumlu tutuma sahip olduğu, ancak bu tutumların deneyim ve bireysel faktörlere bağlı olarak değiştiği görülmektedir. Bu doğrultuda, pediatri hemşirelerine yönelik YZ uygulamalarına ilişkin hizmet içi eğitimlerin artırılması ve klinik uygulamalara entegrasyonun desteklenmesi önerilmektedir.

Tübitak 224- B Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı tarafından desteklenmiştir

Anahtar Kelimeler: pediatri hemşiresi, yapay zeka, tutum, teknoloji, hemşirelik

S-172 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN UZAY HEMŞİRELİĞİ KONUSUNDAKİ BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Özge Uçar, Nisa İlgi Çınçın, Fatma Kaya, Hatice Önder
Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın

Amaç: Uzay araştırmaları ve insanlı uzay görevlerindeki artış, sağlık hizmetlerinin uzay ortamına uyarlanmasını gerekli kılarak uzay hemşireliğini gelişen bir alan haline getirmiştir. Bu bağlamda, küresel ölçekte sağlık hizmetlerinin dönüşümü ve yeni bakım ortamlarının gündeme gelmesiyle ilişkili olarak, bu araştırma hemşirelik son sınıf öğrencilerinin uzay hemşireliğine ilişkin bilgi, tutum ve algılarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı nitel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırma, bir üniversitenin son sınıfında öğrenim gören 23 hemşirelik öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen katılımcılarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmış ve tematik analiz ile değerlendirilmiştir. Bu araştırma, TÜBİTAK tarafından 1919BO124124O4 no.lu proje ile desteklenmiştir.

Bulgular: Bulgular, hemşirelik öğrencilerinin uzay hemşireliği konusunda bilgi ve farkındalıklarının sınırlı olduğunu, ancak bu alana yönelik genel olarak olumlu tutum ve ilgi geliştirdiklerini göstermektedir. Katılımcılar, uzay ortamında hemşirelik rollerinin çok yönlü ve yüksek sorumluluk gerektirdiğini belirtirken; belirsizlikler, öngörülemeyen riskler ve eğitim eksikliklerini önemli güçlükler olarak ifade etmişlerdir.

Sonuç: Araştırma bulguları, hemşirelik öğrencilerinin uzay hemşireliğine yönelik ilgilerine karşın bilgi düzeylerinin ve eğitim olanaklarının sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, uzay hemşireliğine ilişkin temel bilgi ve farkındalığın artırılmasına yönelik eğitim içeriklerinin geliştirilmesi ve mevcut müfredatlara entegrasyonunun değerlendirilmesi önerilebilir. Ayrıca, disiplinler arası iş birliklerinin güçlendirilmesi, bu alandaki gelişimin desteklenmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, Uzay hemşireliği, Uzay sağlığı

S-173 PROFESYONEL HEMŞİRELİK YÖNETİŞİMİ İLE HEMŞİRE BAKIM KALİTESİ VE İŞ DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİDE PSİKOLOJİK SERMAYENİN ARACILIK ROLÜ

Melek Karatuzla[1], Betül Sönmez[2]
[1]İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul/Türkiye
[2]İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim ABD İstanbul/Türkiye

Amaç: Profesyonel bir uygulama ortamının temel unsurlarından olan karar alma yapısı aynı zamanda mükemmelliğin güçlü bir göstergesidir. Paylaşılan yönetişim hemşirelerin uygulamaları hakkında karar alabilmelerini sağlayan bir strateji olarak görülmektedir. Bu çalışmanın amacı profesyonel hemşirelik yönetişimi ile hemşirelik bakım kalitesi ve iş doyumu arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkide psikolojik sermayenin aracılık rolünü incelemektir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tasarımdaki bu çalışma Ekim 2024-Ocak 2025 tarihleri arasında İstanbul'da görev yapan hemşirelerle yürütüldü. Veriler, Hess Profesyonel Hemşirelik Yönetişimi İndeksi (IPNG) 3.0, Psikolojik Sermaye Formu Kısa Ölçeği (PSÖ-12), Hemşirelerin Bakım Kalitesini Değerlendirme Ölçeği ve Hemşire Memnuniyeti Sorusu ile yüz yüze ve çevrimiçi olarak toplandı. Veri analizinde, tanımlayıcı analizler, korelasyon analizleri kullanıldı, hipotez modeli yapısal eşitlik modellemesi ile test edildi.

Bulgular: Profesyonel hemşirelik yönetişiminin psikolojik sermaye, hemşirelik bakım kalitesi ve iş doyumu ile doğrudan ilişkili olduğu bulundu. Psikolojik sermayenin profesyonel hemşirelik yönetişimi ile hemşire bakım kalitesi (birim ve hastane düzeyinde) ve hemşire iş doyumu arasında dolaylı etkisinin de anlamlı olduğu, kısmi aracılık rolü oynadığı görüldü.

Sonuç: Sonuçlar, profesyonel hemşirelik yönetiminin hemşirelerin psikolojik kaynaklarını geliştirme, hasta bakım kalitesini ve hemşire iş doyumunu artırmadaki önemli rolünün altını bir kez daha çizmektedir. Bu doğrultuda, hastane ve hemşire yöneticilere, yalnızca hemşire faaliyetlerini yönlendirmek yerine, hemşirelerin kendilerini yönetmelerini ve örgütsel kararları etkilemelerini sağlayan koşullar ve yapılar oluşturmaları gerektiğini göstermektedir.

Bu bildiri 2025 yılında İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hemşirelikte Yönetim programında tamamlanan doktora tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Profesyonel hemşirelik yönetişimi, paylaşılan yönetişim, psikolojik sermaye, hemşirelik bakım kalitesi, iş tatmini

S-174 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PROJE TABANLI ÖĞRETİM YÖNTEMİ DENEYİMLERİ

Damla Gökalp[1], Hazal Özcan[2]
[1]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı, Kütahya
[2]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Eğitimi Anabilim Dalı, Kütahya

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin proje tabanlı öğretim yöntemine (PTÖ) ilişkin deneyimlerinin incelenmesidir.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma retrospektif ve prospektif tanımlayıcı türde yapılmıştır. Araştırmada 2022-2023 Eğitim-Öğretim Güz Dönemi'nde ikinci sınıf Sınıf Hemşirelikte Öğretim dersi uygulaması (haftada 8 saat/7 hafta) 143 öğrenci ve iki eğitimci ile PTÖ yöntemine dayalı olarak yürütülmüştür. Öğrenciler, eğiticiler tarafından hazırlanan "yönlendirici rehber" ile dersin ilk haftasında yöntemle ilgili bilgilendirilmiş, kendi ilgilerine göre 8-10 kişilik gruplar oluşturmuş ve yedi hafta boyunca uygulama haftalarına kadar toplantılarla izlenmiştir. PTÖ deneyimlerinin sonunda Eylül-Aralık 2022 tarihinde alınan öz değerlendirme formlarında yer alan deneyimlerine yönelik iki açık uçlu sorulara yanıtların verildiği toplam 134 doküman içerik analizi yapılmıştır. Ekim 2023 tarihinde 120 öğrenciye tekrar ulaşılarak tanıtıcı özellikler, bilgilendirilmiş onam ve deneyimlerine ilişkin bir açık uçlu soru ile veri toplanmıştır. Etik kuruldan ve araştırmanın yürütüldüğü fakülte yönetiminden izin alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21 ve %75'i kadın ve PTÖ ilk kez deneyimlemektedir. PTÖ 'yi deneyimleyen öğrenciler, uygulamanın hemen sonunda alınan öz-değerlendirmelerinde, eğitim süreci becerileri (n:478), sosyal beceriler (n:263) ve benlik ve duygusal becerilerinin (n:50) geliştiğine yönelik kazanımlarını ifade ederken, eğitim sürecinde (n:121), sosyal becerilerde (n:81) ve teknoloji becerilerinde (n:20) ve benlik ve duygusal becerilerde (n:18) zorlandıklarını belirtmişlerdir. PTÖ deneyimlerinden bir yıl sonra sosyal becerilerini (n:48), benlik ve duygusal becerilerini (n:29), eğitim süreci becerilerini (n:21) ve bilişsel becerilerini geliştirdiğini belirtmişlerdir.

Sonuç: Öğrenciler, PTÖ deneyiminin hemen sonrasında eğitim süreci becerilerinin geliştiğini daha çok belirtilirken, bir yıl sonunda grup çalışmasının öneminin farkında varma, öz-güven gibi sosyal ve benlik becerilerinin geliştiğini belirtmişlerdir. PTÖ yönteminin hemşirelik eğitim müfredatında yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: aktif öğrenme, hemşirelik öğrencisi, öz-değerlendirme, proje tabanlı öğrenme

S-175 HEMŞİRELİK FAKÜLTELERİNDE ANATOMİ EĞİTİMİ; PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Danış Aygün[1], Yunus Emre Kaban[2]
[1]Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Denizli
[2]Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Anabilim Dalı,Sakarya

Amaç: İnsan sağlığının korunmasında ve iyileştirilmesinde sağlık hizmetleri yer almaktadır. Hemşirelik mesleğinin insan vücudu üzerinde en fazla uygulama yapan mesleklerden biri olması nedeniyle hemşirelerin anatomi bilgisi kritik rol oynamaktadır. Lisans eğitimleri sürecindeki aldıkları anatomi eğitimi, diğer mesleki derslere hazırlıkta, klinik sürece geçişte, doğru tanı ve tedavinin yapılmasında temel bir altyapı oluşturmaktadır. Bu çalışma hemşirelik eğitiminde anatomi bilgisinin önemini araştırmayı ve Pamukkale Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde uygulanan anatomi eğitim sürecini incelemeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı nitelikte bir araştırmadır. Pamukkale Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nde yürütülen anatomi eğitiminin içeriğini incelemek amacıyla eğitim-öğretim programı, ders içerikleri, müfredat bilgileri, anatomi dersinin eğitim süresi, kredi ve AKTS değeri, teorik ve uygulama saatleri, konu dağılımı ve ölçme-değerlendirme yöntemleri incelenmiştir.

Bulgular: Yapılan incelemeler sonucunda Pamukkale üniversitesi hemşirelik bölümünde anatomi eğitimi 14 haftalık bir süreçte tamamlanmaktadır. 5 AKTS değeri bulunan bu ders zorunludur ve dönem 1 ilk güz döneminde yapılmaktadır. Haftalık teorik ders sayısı 4 iken uygulama saati ise yoktur. Bu süreç içinde 1 ara sınav 1 final sınavı yapılarak öğrenci başarı durumları değerlendirilmektedir. Ders; lokomotor sistem, dolaşım, solunum, sindirim, üriner, genital, endokrin ve sinir sistemi gibi temel konuları kapsamaktadır. Dersin öğrenme çıktıları arasında tıp terminolojinin bilinmesi, insan anatomisini kavrama ve mesleki sorumluluk bilinci ve diğer sağlık personeliyle iletişim kurma becerisi yer almaktadır.

Sonuç: Anatomi eğitiminin kalitesinin artması için geri bildirimler önemli bir rol oynamaktadır. Literatürdeki çalışmalar cerrahi ve dahili branşlar olma üzere tüm sağlık çalışanları için vazgeçilmezdir. Anatomi eğitiminin uygulamalarla desteklenmesi gerektiği belirtilirken, eğitimde kadavra kullanımı anatomi öğretimi açısından etkili bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Anatomi dersinin eğitimin ilk aşamasında verilmesi sonraki dönemde unutulmasına sebep olmaktadır. Sonuç olarak anatomi eğitiminin daha etkili olması için derslerin sürece yayılması, uygulamaların, maket ve kadavra kullanımın artırılması gerekmektedir. Pamukkale Üniversitesi'nde anatomi eğitiminde teorik ders sürelerinin yeterli olduğu, uygulama ders saatlerinin eklenmesi, maket ve kadavra uygulamalarının düzenlenmesi gerektiği görüşüne ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anatomi eğitimi, hemşirelik eğitimi

S-176 KANSER HASTALARINDA YAŞAM KALİTESİ: MOBİL SAĞLIK UYGULAMALARININ KULLANILDIĞI HEMŞİRELİK ARAŞTIRMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Hüseyin Şeker[1], Ayşe Gül Parlak[2]
[1]Kars Harakani Devlet Hastanesi, Yoğun Bakım Ünitesi, Kars, Türkiye
[2]Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kars, Türkiye

Amaç: Bu araştırma, kanser hastalarının yaşam kalitesine yönelik mobil sağlık uygulamalarının kullanıldığı hemşirelik alanındaki çalışmaların eğilimlerinin belirlenmesi ve son gelişmelerin görselleştirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma 1 Şubat- 26 Şubat 2026 tarihleri arasında yapıldı. Web of Science Core Collection (WoS) veri tabanındaki tüm alanlarda "OR" ve "AND" arama operatörleri ile "cancer", "mobile app", "quality of life" ve ''nursing'' anahtar kelimeleri ve onların farklı kombinasyonları kullanılarak 182 çalışmaya ulaşıldı. Makale verilerinin bibliyometrik analizleri R Studio (version 4.5.2) da programı aracılığıyla Biblioshiny paketi kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Araştırmada 182 çalışmaya ulaşıldı. Araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 120 çalışma analiz edildi. En çok yayının 2024 yılında yapıldığı, en fazla atıf alan derginin Seminars in Supportive Care in Cancer dergisi olduğu, ABD ve Çin arasında büyük bir iş birliği ağı olduğu, "Quality-of-life" kavramının anahtar kelimelerin merkezinde yer aldığı "telehealth", "telemedicine", kelimeleri ile birlikte kullanıldığı belirlendi.

Sonuç: Bu araştırmada hemşirelerin kanserli hastaların yaşam kalitesini iyileştirmede mobil sağlık uygulamalarını kullandıklarını ve teknolojiyi hasta bakımına entegre ettikleri yıllık çalışma sayının artışından anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometri, hemşirelik, kanser, mobil uygulama, yaşam kalitesi

S-177 EVALUATING THE IMPACT OF DOLL THERAPY ON AGITATION, NUTRITIONAL STATUS, AND ACTIVITIES OF DAILY LIVING IN AGITATED OLDER ADULTS WITH DEMENTIA: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Aynur Cin, Yıldız Çevik
Gümüşhane University, Kelkit Sema Doğan Vocational School of Health Services, Department of Medical Services and Techniques, Gümüşhane, Türkiye

Objective: This study aimed to investigate the effects of doll therapy on agitation levels, nutritional status, and activities of daily living (ADLs) in agitated older adults diagnosed with moderate to severe dementia.

Materials-Methods: Before randomization, the Mini-Mental State Examination (MMSE) and the Cohen-Mansfield Agitation Inventory (CMAI) were administered to assess the patients' level of dementia severity and agitation. Participants were randomly assigned to either an experimental group (severe and mild dementia) receiving doll therapy or a control group (severe and mild dementia) receiving standard care. The intervention was applied for 12 weeks, four days a week. Data were collected using the CMAI, Edinburgh Dementia Nutrition Assessment Scale (EdFED), and Katz Index of Independence in Activities of Daily Living (Katz ADL), at baseline, midpoint (week 6), and post-intervention (week 12).

Results: In the agitated severe and moderate dementia experimental groups that received doll therapy, the CMAI and EDFED scores decreased from pre-test to post-test, while the Katz ADL score increased. Doll therapy was found to reduce the post-test CMAI scores more in the agitated moderate dementia experimental group compared to the severe dementia experimental group The doll therapy further decreased the post-test EdFED Scale scores of the severe dementia experimental group compared to the moderate dementia experimental group. There is no superiority between the severe and moderate dementia experimental groups in terms of activities of daily living levels following doll therapy.

Conclusion: Doll therapy appears to be an effective non-pharmacological intervention to reduce agitation and enhance nutritional and functional outcomes in older adults with severe and mild dementia. Its emotional and behavioral benefits suggest it may be suitable even in the advanced stages of the disease. Long-term and structured implementation is recommended to sustain therapeutic gains.The study was registered on Clinical Trials (NCTO6578819).

Keywords: Dementia, Doll Therapy, Agitation, Nutrition, Activities of Daily Living

S-178 OBEZİTEYİ ÖNLEMEYE YÖNELİK GIDA ETİKETLEME POLİTİKALARI VE ETİKET BİLGİLERİ: İNGİLTERE VE TÜRKİYE KARŞILAŞTIRMASI

Emine Öncü[1], Övgü Akgül[2]
[1]Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi,Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı,Mersin
[2]Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi,Mersin

Amaç: 5–19 yaş arası çocuk ve ergenlerde fazla kiloluluk ve obezite oranı %20, yetişkinlerde ise %59'dur. Aşırı kilo ve obezite büyük ölçüde önlenebilir olmasına rağmen, bireysel odaklı ve gönüllü önlemler nüfus sağlığında sürdürülebilir iyileşmeler sağlamamaktadır; bu nedenle güçlü ve zorunlu düzenlemeler gereklidir. Gıda etiketlemesi, bu bağlamda tüketicilerin daha sağlıklı seçimler yapmasına yardımcı olacak ve sağlıklı gıdaları tanımasına katkı sağlayacak etkili bir politika aracı olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada obeziteyi önlemeye yönelik gıda etiketleme politikaları ve etiket bilgilerinin Türkiye ve İngiltere örnekleri üzerinden karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı nitelikte yürütülen araştırma, 07–27 Şubat 2026 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin Mersin ve İngiltere'nin Londra kentinde sıklıkla tercih edilen üç market ve ilgili web siteleri incelenmiştir. Yüksek yağ, şeker ve tuz içerebilecek ürünlerin etiketleri, ön yüz etiketleme uygulamaları; yağ, şeker ve tuz bilgisi, porsiyon bilgisi, enerji yoğun ürünlerin tanımlanması, tüketici karar süresi ve obeziteyi önleme potansiyeli açısından değerlendirilmiştir. Analizlerde içerik analizi ve karşılaştırmalı değerlendirme yöntemleri kullanılmıştır.

Bulgular: İngiltere'de gıda etiketlerinin düzenlenmesine ilişkin yapılan düzenlemeler hem perakende ortamını hem de reklam kanallarını kapsayan bütüncül bir yaklaşım sunarken, Türkiye'de öncelik genel gıda etiketleme ve okul kantinleri üzerinden sınırlı, doğrudan kısıtlayıcı tedbirlerle yürütülmektedir. İngiltere'de yüksek yağ, şeker ve tuz içeren ürünlerin satış yerlerinde stratejik konumlandırılması ve promosyonları sınırlandırılırken, Türkiye'de mağaza içi veya çevrimiçi tanıtım kısıtlamaları bulunmamaktadır. İngiltere'de trafik ışığı sistemi ile uygulanan ön yüz etiketleme, ürün içeriklerini renk kodlarıyla sunarak tüketicinin hızlı ve bilinçli karar vermesine katkı sağlarken, Türkiye'de ön yüz etiketleme uygulamaları yaygın değildir ve obezite ile mücadelede etkisi sınırlı kalmaktadır.

Sonuç: Tüketicilerin yüksek yağ, şeker ve tuz içeren gıdalar konusunda bilinçli tercihler yapabilmesi için Türkiye'de ön yüz etiketleme uygulamalarının yaygınlaştırılması ve gıda etiketleme politikalarının güçlendirilmesi önemlidir. Ayrıca, gıda piyasasını kapsayan bütüncül bir yaklaşımın benimsenmesi; çevrimiçi ve mağaza içi -yüksek yağ, şeker, tuz içeren- ürün tanıtımlarına yönelik düzenlemelerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gıda etiketleme, gıda politikaları, halk sağlığı, obezite, ön yüz etiketleme

S-179 HEMORAJİK SİSTİT GELİŞEN RELAPS AKUT LENFOBLASTİK LÖSEMİ TANILI ÇOCUKTA HEMŞİRELİK BAKIMI: BİR OLGU SUNUMU

Şimal Evliyaoğlu[1], Ayşe Ay[2]
[1]Başkent Üniversitesi Hastanesi, Pediatri Kemik İliği Nakil Ünitesi, Ankara
[2]Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ankara

Amaç: Kemik iliği transplantasyonu, çocukluk çağı malignitelerinde önemli bir tedavi yöntemidir. Akut Lenfoblastik Lösemi (ALL) tedavisinde uygulanan kemik iliği transplantasyonu enfeksiyon ve hemorajik sistit gibi ciddi komplikasyonlara yol açabilmektedir. Bu olgu sunumunun amacı kemik iliği transplantasyonu uygulanmış relaps Akut Lenfoblastik Lösemi tanılı bir çocuk hastada gelişen hemorajik sistit ve enfeksiyon sürecinde hemşirelik bakımının önemini ortaya koymaktır.

Olgu: On bir yaşındaki erkek hasta, relaps ALL tanısı ile pediatrik kemik iliği transplantasyon ünitesinde izlenmekteydi. Kemik iliği transplantasyonu sonrası 71. gününde ateş yüksekliği ve hematüri gelişmesi üzerine yapılan değerlendirmede hemorajik sistit saptandı. Hastaya intravenöz sıvı tedavisi başlandı ve idrar çıkışının izlenmesi amacıyla üriner kateter takıldı. Enfeksiyon parametrelerinde yükselme üzerine geniş spektrumlu antibiyotik tedavisi uygulandı. Hemşirelik bakımında; vital bulguların yakın izlemi, sıvı dengesi takibi, idrar miktarı ve özelliklerinin değerlendirilmesi, kateter bakımının aseptik teknikle sürdürülmesi, enfeksiyon kontrol önlemlerinin uygulanması ve hasta-aile eğitimi ön planda tutuldu. Bu süreçte hastaya yönelik "Hipertermi, Üriner Fonksiyonda Bozulma, Akut ağrı, Sıvı Volüm Dengesizliği Riski, Kanama riski, Aktivite İntoleransı ve Bilgi eksikliği" hemşirelik tanıları belirlendi.

Sonuç: Bu olgu, relaps ALL tedavi sürecinde gelişebilecek hemorajik sistit ve enfeksiyon komplikasyonlarının erken tanı ve etkin hemşirelik bakımı ile başarılı şekilde yönetilebileceğini göstermektedir. Hemşirelik bakımının, komplikasyonların kontrolü ve hastanın klinik stabilitesinin sağlanmasında kritik rol oynadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: akut lenfoblastik lösemi, enfeksiyon, hemorajik sistit, kemik iliği transplantasyonu, pediatrik onkoloji

S-180 HEMODİYALİZ HASTALARINA VERİLEN ARTERİOVENÖZ FİSTÜL BAKIMI EĞİTİMİNİN YAŞAM KALİTESİ, KONFOR VE ÖZ BAKIM DAVRANIŞLARINA ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ARAŞTIRMA

Zümrüt Akgün Şahin[1], Volkan Kına[2]
[1]Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kars.
[2]Ardahan Üniversitesi, Posof Meslek Yüksekokulu, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, Ardahan.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hemodiyaliz hastalarına yönelik yapılandırılmış arteriovenöz fistül (AVF) bakım eğitiminin öz-bakım davranışları, konfor ve yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini belirlemek için randomize kontrollü olarak yapıldı.

Gereç-Yöntem: Araştırma, tek merkezli randomize kontrollü tasarım ile 50 hemodiyaliz hastası ile gerçekleştirildi; katılımcılar müdahale ve kontrol gruplarına rastgele atandı. Müdahale grubuna yapılandırılmış AVF bakım eğitimi verilmiş, kontrol grubuna standart bakım uygulandı. Veriler Hasta Bilgi Formu, SF-12 Yaşam Kalitesi Kısa Formu, Hemodiyaliz Hastaları İçin Konfor Ölçeği ve Hemodiyaliz Hastalarında Arteriovenöz Fistüle İlişkin Öz Bakım Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği kullanılarak toplandı.

Bulgular: Gruplar başlangıçta sosyo-demografik ve klinik özellikler açısından homojen bulundu (p>0,05). Müdahale grubunda, grup × zaman etkileşimi analizlerinde HCS-Relaksasyon, HCS-Başa Çıkma, HCS-Toplam, ASBHD-AVF belirtileri yönetme, komplikasyonları önleme, ASBHD-AVF toplam ve SF-12 fiziksel, mental ve toplam puanlarda anlamlı artışlar gözlendi (p<0,05). Etki büyüklükleri HCS-Başa Çıkma (η^2=0,183), HCS-Toplam (η^2=0,172) ve SF-12 toplam (η^2=0,176) için büyük, diğer alt boyutlar için orta ile büyük arasında bulundu. Post test ölçümlerinde konfor, öz-bakım davranışları ve yaşam kalitesi arasında istatistiksel olarak pozitif ve anlamlı ilişki saptandı (r=0,530–0,785; p<0,05–0,01).

Sonuç: Yapılandırılmış AVF bakım eğitimi, hemodiyaliz hastalarında öz-bakım davranışlarını, konfor düzeyini ve yaşam kalitesini istatistiksel açıdan anlamlı biçimde artırmaktadır. Bu bulgular, AVF bakımına özgü eğitim programlarının rutin klinik uygulamalarda kullanılmasının önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arteriovenöz fistül bakımı, Hemodiyaliz, Konfor, Öz bakım, Yaşam kalitesi

S-181 TETKİK NEDENİ İLE VERİLEN AÇLIK İSTEMİNİN HASTA ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: TANIMLAYICI KESİTSEL BİR ARAŞTIRMA

Fatma Tamer[1], Gizem Cansız Uçar[2], Sevgisun Kapucu[3]
[1]Hacettepe Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü
[2]Atılım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
[3]Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Hastanede yatan hastalarda laboratuvar ve radyolojik tetkik nedeniyle verilen açlık istemi süresinde atlanılan öğün sayısını ve hasta üzerindeki etkilerini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel desende gerçekleştirildi. Araştırmanın örneklemini, Ekim-Aralık 2020 tarihleri arasında, iç hastalıkları servisinde yatan ve en az 8 saatlik açlık istemi verilen 18-65 yaş arasındaki 78 hasta oluşturdu. Araştırmanın verileri Hasta Tanıtım Formu, Numerik Şiddet Skalaları, BARF Bulantı Ölçeği, Nutrisyonel Risk Skoru-2002, KATZ Günlük Yaşam Aktivitesi Ölçeği ve Beck Anksiyete Ölçeği aracılığı ile toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların %11.54'ünün beslenme bozukluğu riskinin yüksek olduğu, tetkik nedeniyle ortalama 12.1 saat aç kaldığı ve bu süre içinde ortalama iki öğün kaçırdıkları belirlenmiştir. Hastaların NRS-2002 puan ortalaması 0.77±1.15, BARF Bulantı Ölçeği puan ortalaması 0.53±1.45, KATZ GYA puan ortalaması 0.32±0.987 ve Beck Anksiyete Ölçeği puan ortalaması ise 25.03±5.95 bulunmuştur.

Sonuç: Araştırmamızda, laboratuvar ve radyolojik tetkik nedeniyle verilen açlık istemi süresinde atlanılan öğün sayısının, literatürde belirtilen süreden fazla olduğu ve hastaların susama, bulantı, yorgunluk, anksiyete yaşadığı belirlenmiştir. Çalışma sonuçlarının klinik alanda çalışan sağlık personeli ile paylaşılması ve hemşirelik uygulamalarına yansıtılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: açlık istemi, malnütrisyon, tetkik

S-182 ÜRİNER SİSTEM TAŞI OLAN BİREYLERİN ÜRİNER TAŞLARLA İLGİLİ BİLGİ DÜZEYİ VE ÖNLEMEYE YÖNELİK UYGULAMALARININ BELİRLENMESİ

Hesna Gürler[1], Özge İşeri[2]
[1]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, SBF Hemşirelik Bölümü, Sivas
[2]Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBF Hemşirelik Bölümü, Samsun

Amaç: Üriner sistem taşları dünya genelinde giderek artan ve bireylerin yaşam kalitesini olumsuz etkileyen ağrılı kronik sorunlardan birisidir. Beş yıl sonra %50 oranında tekrarlayabilme özelliği olan üriner sistem taşlarında, yeterli bilgi ve koruyucu önlemlerin uygulanması tekrarların önlenmesi için oldukça önemlidir. Bu çalışma üriner sistem taşı olan bireylerin üriner taşlarla ilgili bilgi düzeyini ve önlemeye yönelik uygulamalarını belirlemek amacı ile tanımlayıcı olarak yapıldı.

Gereç-Yöntem: Çalışmaya 1 Eylül 2024-31 Ocak 2025 tarihleri arasında iki üniversite hastanesinin üroloji kliniğinde üriner sistem taşı nedeni ile cerrahi girişim uygulanan 109 birey alındı. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından literatüre dayalı olarak geliştirilmiş Tanıtıcı Özellikler Formu ve Üriner Taş Bilgi ve Önlemeye Yönelik Uygulamalar Formu kullanıldı. Etik kurul onayı ve her iki kurumdan çalışma izni ve hastalardan onam alındı.

Bulgular: Bireylerin yaş ortalamasının 47.66±14.04, %59.6'sının erkek, %34.9'unun üniversite mezunu olduğu, %44'ünde üriner taşın tekrarladığı ve tekrarlama sayısının ortalama 3.75±3.23 olduğu saptandı. Bireylerin %40.4'ünün üriner taşlara neden olan risk faktörlerini, %37.6'sının taşın tekrarlamasını önleyen uygulamaları bildiği ve önlemeye yönelik uygulamalarda bulunduğu belirlendi. Üriner taşları önlemeye yönelik uygulama yapan bireylerin %45.2'sinin bol su içtiği, %3.7'sinin bitkisel ürün tükettiği, %1.8'inin beslenmesine dikkat ettiği ve %0.9'unun spor yaptığı belirlendi. Çalışmada ayrıca bireylerin %68.8'inin günlük 2.5-3 lt su içmenin üriner taşları önlediğini, %49.5'inin üriner taşın genetik özellik gösterdiğini, %44'ünün asitli içeceklerin, %37.6'sının diyabetin ve %49.5'inin üriner enfeksiyonların risk faktörü olduğunu ve %58.7'sinin taşların tekrarlayabildiğini bildiği saptandı.

Sonuç: Çalışma sonucunda üriner sistem taşı olan bireylerin üriner taşlarla ilişkili bilgi düzeyi ve önlemeye yönelik uygulamalarının yetersiz olduğu belirlendi. Elde edilen bulgular doğrultusunda üriner sistem taşı olan bireylerin risk faktörleri ve önlemeye yönelik bilgi ve uygulamalarını artıracak eğitim müdahalelerinin ve bilgi düzeyleri ile uygulamalarını değerlendirecek ölçüm araçlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, hemşirelik, önleme uygulamaları, üriner sistem taşı

S-183 ELLİ YAŞ ÜSTÜ BİREYLERİN E-SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYLERİ İLE KOLEREKTAL KANSER TARAMASI TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Halime Özkan[1], Cahide Çevik[2]
[1]Sinanpaşa İlçe Sağlık Müdürlüğü, Afyonkarahisar, Türkiye
[2]Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Afyonkarahisar, Türkiye

Amaç: Kolorektal kanser, özellikle 50 yaş ve üzerindeki bireylerde sık görülen kanser türlerinden biridir. Diğer kanserlerde olduğu gibi, kolorektal kanserde de erken tanı hayati önem taşımakta olup bu süreçte tarama testleri önemli bir rol üstlenmektedir. E-sağlık okuryazarlığı bireylerin sağlık bilgilerine erişme, bu bilgileri değerlendirme ve etkin şekilde kullanma becerilerini ifade etmektedir. Sağlık bilgisine doğru ve güvenilir şekilde ulaşabilme ve bu bilgiyi değerlendirebilme düzeyi, bireylerin taramaya yönelik tutumlarını etkileyerek tarama davranışlarını şekillendirebilir. Bu çalışmanın amacı 50 yaş ve üzeri bireylerin e-sağlık okuryazarlığı düzeyleri ile kolorektal kanser taramasına yönelik tutum arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikteki bu araştırma, 01 Aralık 2024 - 01 Haziran 2025 tarihleri arasında Afyonkarahisar ilinde, kamuya açık alanlarda ulaşılan 50 yaş ve üzerindeki 450 birey ile gerçekleştirildi. Araştırmanın yürütülebilmesi için Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Müdahale Olmayan Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan gerekli etik onay alındı (Tarih: 01.11.2024, Sayı: 2024/402). Veriler Kişisel Bilgi Formu, E-Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği ve Kolon Kanseri Tarama Tutum İnanç Ölçeği kullanılarak toplandı. Veri analizi IBM SPSS Version 25.0 programı ile yapıldı.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 60,5±5,54 bulundu, %55,3'ünün kadın ve %44,7'sinin erkek olduğu belirlendi. Korelasyon analizinde, e-sağlık okuryazarlığı ile önemseme-tutarlılık (r=0,606, p<0,001), yanıt etkinliği (r=0,599, p<0,001) ve sosyal etki (r=0,400, p<0,001) alt boyutları arasında pozitif yönde, orta düzeyde ilişki olduğu saptandı. Regresyon analizi sonucunda ise e-sağlık okuryazarlığının önemseme-tutarlılık (B=0,168), yanıt etkinliği (B=0,126) ve sosyal etki (B=0,162) alt boyutlarının pozitif yordayıcısı olduğu belirlendi.

Sonuç: E-sağlık okuryazarlığının, bireylerin kolorektal kanseri daha ciddiye almasını, taramanın hastalık riskini azaltmada etkili olduğuna yönelik inancını ve kendisi için önemli kişilerin olumlu tarama tutumlarına uyma isteğini artırabileceği söylenebilir. Halk sağlığı hemşireleri, bireylerin e-sağlık okuryazarlığını geliştirmeye odaklanmalı, güvenilir bilgiye erişim ve değerlendirme becerilerini desteklemelidir. Kolorektal kanserin önemi ve taramanın koruyucu rolü açık ve anlaşılır şekilde anlatılmalı, aile ve sosyal çevrenin olumlu etkisi güçlendirilerek taramaya katılım artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: E-Sağlık Okuryazarlığı, Kolorektal Kanser, Tarama, Tutum

S-184 YAŞLI BİREYLERİN KAHKAHA YOGASI DENEYİMLERİNİN FENOMENOLOJİK VE METAFORİK ANALİZİ

Fatma Özlem Öztürk[1], Nisa Nur Akbal[2]
[1]Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Ankara
[2]Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

Amaç: Küresel yaşlanma ile birlikte artan kronik hastalıklar, azalan fiziksel ve bilişsel kapasiteler bütüncül geriatrik hemşirelik uygulamalarının önemini artırmaktadır. Bu çalışma biyopsikososyal sağlığı destekleyen, maliyetsiz ve farmakolojik olmayan kahkaha yogasının yaşlı bireyler tarafından nasıl deneyimlendiğini ve bu uygulamaya atfettikleri anlamları, metaforlar aracılığıyla incelemeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, katılımcıların deneyimleri bağlamında kahkaha yogasının psikososyal etkilerini derinlemesine incelemek için fenomenolojik nitel bir tasarım kullanılarak yürütülmüş, veriler içerik ve metafor analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışma popülasyonunu Ankara Dikmen Emekliler Lokali'ne üye olan, kahkaha yogası seanslarına katılmış, 60 yaş ve üzeri bireyler oluşturmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesi için amaçlı örneklem yönteminin bir çeşidi olan homojen örnekleme yöntemi kullanılarak çalışmaya 14 yaşlı birey dahil edilmiştir. Veriler yüz yüze görüşme ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmış, görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Çalışma için Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden kurum izni ve Ankara Üniversitesi Etik Kurulu'ndan izin alınmıştır.

Bulgular: Psikolojik iyi oluş, fiziksel sağlık, sosyalleşme ve uygulamaya ilişkin değerlendirmeler olmak üzere dört ana tema belirlenmiştir. Katılımcılar, kahkaha yogasının duygusal iyilik hali, stresle baş etme ve yaşam enerjisi üzerinde belirgin etkiler yarattığını; solunum kapasitesi ve ağrı algısı üzerinde olumlu katkılar sağladığını ve sosyal etkileşimi desteklediğini ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra, kahkaha yogası liderinin tutumu ile uygulama ortamının özelliklerinin sürecin başarısında belirleyici olduğu vurgulanmıştır. Katılımcılar kahkaha yogasını 14 farklı metaforla tanımlamıştır. Metafor analizi sonucunda bu ifadelerin psikolojik iyi oluş, doğayla ilişkili deneyimler ve sosyalleşme kategorileri altında toplandığı ve olumlu duygularla ilişkilendirildiği görülmüştür.

Sonuç: Kahkaha yogası psikolojik iyi oluşu destekleyen, fiziksel sağlık üzerinde olumlu katkılar sağlayan ve sosyal etkileşimi güçlendiren çok boyutlu bir uygulamadır. Uygulamanın etkililiğinde liderin tutumu ve ortam özelliklerinin belirleyici rol oynamaktadır. Ayrıca, katılımcıların geliştirdiği metaforların olumlu duygularla ilişkilendirilmesi, kahkaha yogasının bütüncül iyilik halini destekleyen bir deneyim olduğunu ortaya koymaktadır. Kahkaha yogasının geriatrik hemşirelik uygulamalarına entegre edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geriatrik hemşirelik, kahkaha yogası, metafor, nitel çalışma, yaşlılar

S-185 HEMŞİRELERİN ETİK KARAR VERME SÜREÇLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Şenay Gül
Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları AD, Ankara

Giriş: Hemşirelik uygulamaları, klinik becerilerin ötesinde sürekli bir etik muhakeme süreci gerektirmektedir. Hemşireler, hasta bakımının her aşamasında değer çatışmalarıyla karşılaşmakta ve bu çatışmaları çözüme kavuştururken çok boyutlu faktörlerin etkisi altında kalmaktadır.

Amaç: Bu literatür taramasının amacı, hemşirelerin etik karar verme süreçlerini şekillendiren bireysel, kurumsal, bağlamsal ve hastaya bağlı faktörleri genel bir çerçevede incelemektir.

Bulgular: Hemşirelerin etik karar verme süreci, klinik bilginin ötesinde; kişisel değerlerin, mesleki standartların ve kurumsal dinamiklerin kesiştiği çok boyutlu bir alandır. Literatürde bu süreci etkileyen faktörler genel olarak üç ana başlık altında toplanmaktadır:
1. Bireysel Faktörler: Hemşirenin etik duyarlılığı, ahlaki gelişmişlik düzeyi, klinik deneyimi ve eğitim durumu kararların temelini oluşturmaktadır. Özellikle etik eğitiminin, hemşirelerin etik ikilemleri fark etme ve yönetme becerilerini anlamlı düzeyde artırdığı saptanmıştır.
2. Kurumsal Faktörler: Çalışılan birimin etik iklimi, yönetim desteği ve kurum içi etik kurulların işlevselliği, disiplinlerarası işbirliği hemşirenin doğru kararı uygulama kapasitesini belirler. Literatür, destekleyici olmayan kurumsal yapıların hemşirelerde "ahlaki sıkıntı" (moral distress) yaratarak karar verme kalitesini düşürdüğünü vurgulamaktadır.
3. Bağlamsal ve Hastaya Bağlı Faktörler: Hastanın özerkliği, kültürel değerleri ve yasal mevzuat sınırları, ülkenin sağlıkla ilgili yasaları karar verme sürecini etkilemektedir. Günümüzde teknolojik gelişmeler ve kısıtlı kaynakların adil dağılımı da hemşirelerin etik karar verme süreçlerini etkileyen diğer faktörlerdir.

Sonuç: Hemşirelerin etik karar verme süreçleri sadece vicdan gibi mesleki ve kişisel değerler ile değil, içinde bulunulan sistemin dinamikleriyle doğrudan ilişkilidir. Etik kararların doğruluğu için bireysel etik duyarlılığı güçlendirecek eğitimlerin yanı sıra, ahlaki cesareti destekleyen kurumsal politikaların geliştirilmesi kritik öneme sahiptir. Müfredatlara daha fazla vaka analizi eklenmeli, vaka temelli eğitim disiplinlerarası bir yaklaşımla verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: etik duyarlılık, etik ikilem, etik iklim, etik karar verme, hemşirelik etiği

S-186 INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MENTAL FATIGUE AND PSYCHOLOGICAL FLEXIBILITY AND RESILIENCE IN NURSES

Havin Aktaş, Kaan Can Kasapçopur, Hülya Kök Eren
Department of Nursing, Faculty of Health Sciences, Eskişehir Osmangazi University, Eskişehir, Türkiye
Introduction: Working under challenging conditions increases the risk of mental fatigue in nurses.

Aim: The aim of this study is to investigate the relationship between mental fatigue and psychological resilience and psychological flexibility in nurses.

Method: The type of research is a cross-sectional-correlational design. The research was conducted on nurses working in a hospital. 406 nurses participated in the study. To collect data in the research, a Personal Information Form, the Mental Fatigue Scale, and the Psychological Resilience and Psychological Flexibility Scale were used.

Findings: It was observed that nurses under the age of 34 had higher scores on the mental fatigue scale compared to nurses aged 34 and over. Nurses aged 34 and over had higher scores on the psychological resilience scale compared to participants under 34. Female nurses had higher scores on the mental fatigue scale compared to male participants. Male nurses had higher scores on the psychological resilience scale compared to female nurses. Participants with weekly working hours of 41-50 hours and 51 hours and above had higher scores on the mental fatigue scale compared to participants with 40 hours. Participants with weekly working hours of 40 hours had higher scores on the psychological resilience scale compared to participants with 51 hours and above. Psychological flexibility was found to have a statistically significant and negative effect on mental fatigue (β=-0.025, $p<0.05$). It explains 2.4% of the established model. Psychological resilience was found to have a statistically significant and negative effect on mental fatigue (β=-0.601, $p<0.05$). Psychological resilience explains 26.9% of mental fatigue.

Conclusion: Psychological resilience and flexibility in nurses affect mental fatigue. Strategies should be developed to increase psychological resilience and flexibility in order to reduce mental fatigue in nurses.

Keywords: mental fatigue, nurse, psychological flexibility, psychological resilience

S-187 ENDOSKOPİ UYGULANAN YAŞLI HASTALARDA STRES TOPU VE 4-7-8 NEFES TEKNİĞİNİN İŞLEM ÖNCESİ KORKU, KAYGI VE FİZYOLOJİK PARAMETRELERE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

Ayşe Gül Parlak[1], Mehtap Çullu[2], Zeliha Özkaraca[3]
[1]Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Kars
[2]Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği ABD, Muğla
[3]Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Muğla

Amaç: Endoskopi işlemi yaşlı hastalarda sık kullanılan invaziv tanı yöntemleri arasındadır ve bu yöntemin işlem öncesi yüksek düzey korku ve kaygıya neden olduğu bilinmektedir. Bu araştırmada stres topu ve 4-7-8 nefes tekniğinin yaşlı hastalarda endoskopi işlemi öncesi korku, kaygı ve fizyolojik parametrelere etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Ön test-son test, randomize kontrollü bu çalışmada, endoskopi geçiren 75 yaşlı hasta; stres topu (n=25), 4-7-8 nefes tekniği (n=25) ve kontrol grubu (n=25) olmak üzere 3 gruba ayrıldı. Veriler, Hasta Bilgi Formu, Visual Analog Skala (VAS), Durumluk Kaygı Ölçeği (STAI) ve hayati bulgular monitörü kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde SPSS V23.O kullanıldı ve anlamlılık düzeyi p< O,O5 olarak kabul edildi.

Bulgular: Gruplar arası karşılaştırmada, üç grup arasında müdahale öncesi korku puanları, kaygı puanları ve fizyolojik parametreler (kan basıncı, nabız hızı, solunum sayısı, SpO2) açısından anlamlı fark bulunmadı (p>O,O5). Müdahale sonrası gruplar arası karşılaştırmada stres topu ve 4-5-7 nefes tekniği grubunun korku ve kaygı puan ortalamaları, kontrol grubuna göre anlamlı şekilde daha düşüktü (p <,OO1). Stres topu ve 4-7-8 nefes egzersizi grupları arasında son test korku puan ortalamaları açısından istatistiksel olarak fark bulunmazken (p>O.O5), stres topu grubunun kaygı puanındaki azalma 4-7-8 nefes tekniği grubuna göre anlamlı olarak daha düşüktü (p<O,OO1). Fizyolojik parametreler açısından müdahale sonrası gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmadı (p>O,O5).

Sonuç: Bu araştırma yaşlı hastaların endoskopi işlemi öncesi korku ve kaygılarının azaltılmasında, stres topu ve 4-7-8 nefes tekniği kullanımını destekleyen sonuçlar sunmaktadır. Kaygının azaltılmasında stres topu ve 4-7-8 nefes tekniği uygulamalarının birbirine üstünlüğünü inceleyen çok merkezli ve daha büyük örneklemlerde çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: endoskopi, korku, kaygı, nefes tekniği, stres topu

S-188 KALP CERRAHİSİ HASTALARINDA AMELİYAT ÖNCESİ KIRILGANLIK İLE AMELİYAT SONRASI YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE GELİŞEN DELİRYUM ARASINDAKİ İLİŞKİ: KESİTSEL VE İLİŞKİ ARAYICI BİR ÇALIŞMA

Hatice Demirdağ[1], Hatice Öner Cengiz[2], Ece Sümeyra Soytürk[3]
[1]Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye
[2]Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye
[3]Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim Araştırma Hastanesi, Pediatrik Yoğun Bakım Ünitesi, İstanbul, Türkiye

Amaç: Postoperatif deliryum, özellikle kardiyak cerrahi geçiren hastalarda sık görülen ve hasta sonuçlarını olumsuz etkileyen önemli bir nörolojik komplikasyondur. Bu durum, mortalite ve morbidite oranlarını artırmasının yanı sıra hastanede kalış süresinin uzamasına ve sağlık bakım maliyetlerinin yükselmesine neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, kalp ve damar cerrahisi yoğun bakım ünitesinde izlenen hastalarda ameliyat öncesi kırılganlık düzeyi ile postoperatif deliryum gelişimi arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Gereç-Yöntem: Bu kesitsel ve ilişki arayıcı çalışma, Kasım 2025-Mart 2026 tarihleri arasında İstanbul'da bulunan üçüncü basamak bir hastanede, kardiyopulmoner bypass eşliğinde kalp cerrahisi geçiren 234 hastayla gerçekleştirildi. Bu çalışmaya katılan tüm hastalar ameliyat sonrası yoğun bakım ünitesinde izlendi ve deliryum gelişimi araştırıldı. Çalışma öncesinde etik kurul onayı ve hastalardan aydınlatılmış onam alındı. Veriler, ameliyat öncesi dönemde Hasta Tanıtım Formu ve FRAIL Kırılganlık Ölçeği kullanılarak; ameliyat sonrası dönemde ise Hemşirelik Deliryum Tarama Ölçeği ile değerlendirilerek toplandı. Hastaların cerrahi sürecine ilişkin bilgiler hasta kayıtlarından elde edildi.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 67,57±3,65'di. Hastaların %28,2'sinde postoperatif deliryum geliştiği, %16,2'sinin kırılgan, %40,2'sinin prekırılgan olduğu saptandı. Yaş, preoperatif albümin düzeyi, ameliyat süresi, mekanik ventilasyon süresi, Glasgow Koma Skalası puanı, yoğun bakım ünitesinde kalış süresi, hastanede yatış süresi, sigara kullanımı, hipertansiyon ve kronik obstrüktif akciğer hastalığı öyküsünün deliryum gelişimi ile istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişkili olduğu bulundu ($p<0,05$). Hastaların kırılganlık düzeyi ile deliryum gelişimi arasında anlamlı bir ilişki olduğu görüldü ($p<0,05$). Yapılan regresyon analizinde, hastalarda postoperatif deliryum gelişiminin en güçlü yordayıcısının kırılganlık toplam puanı olduğu saptandı (($\beta=0,371$; $p<0,05$).

Sonuç: Bu çalışma, kardiyak cerrahi geçiren hastalarda ameliyat öncesi kırılganlık düzeyinin postoperatif deliryum gelişimi ile anlamlı ve güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu ve kırılganlığın deliryum için önemli bir yordayıcı olduğunu ortaya koymuştur. Bu doğrultuda, kardiyak cerrahi hastalarında ameliyat öncesi dönemde kırılganlık düzeyinin rutin olarak değerlendirilmesi ve yüksek riskli bireyler için hedefe yönelik önleyici hemşirelik girişimlerinin planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deliryum, kardiyopulmoner baypas, kalp cerrahisi, kırılganlık, yoğun bakım üniteleri

S-189 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE MESLEKİ DEĞERLERİN PROFESYONELLİK ALGISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: MANEVİYATIN ARACI ROLÜ

Gulnur Akkaya, Ahmet Selim Türkmen
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinde mesleki değerlerin profesyonellik algısı üzerindeki etkisi ve maneviyatın aracı rolünü belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı olarak Mayıs -Haziran 2023 tarihinde bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 385 öğrenci ile yapıldı. Veri toplama araçları kişisel bilgi formu, Maneviyat ve Manevi Bakım Ölçeği (MMBÖ), Hemşirelerin Mesleki Değerleri Ölçeği-Revize (HMDÖ-R) ve Meslekte Profesyonel Tutum Envateri (MPTE) kullanıldı.Araştırmaya başlamadan önce okul yönetiminden, XX Üniversitesi etik kurulundan 24.11.2022 tarih ve 2022-YÖNP-0902 saylı izin ve ölçek kullanımı için ilgili yazarlardan izin alındı. Araştırmaya katılan gönüllü öğrencilerden onam alındı.

Sonuç: Katılımcıların %77.9'unun kadın, %27,8'inin 4.sınıf,%36.9'unun iki kardeş, %62.9'u devlet yurdunda kaldığı, %85.5'inin maneviyat ile ilgili eğitim almadığı belirlendi. Bu çalışmada Maneviyat ve Manevi Bakım Ölçeğinin α=0.839, Hemşirelerin Mesleki Değerleri Ölçeği-Revize α=0.983 ve Meslekte Profesyonel Tutum Envateri α=0.936 olduğu saptandı. Ölçek puan ortalamaları ise; MMBÖ 97.07(22.42) yüksek, HMDÖ-R 3.61(0.59) yüksek ve MPTE 106.48(18.48) yüksek olduğu saptandı. Çalışmada Maneviyat ve manevi bakımın profesyonellik tutum üzerindeki etkisi incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisi olduğu görüldü (β=0.464, p<0.05).Hemşirelerin mesleki değerlerinin profesyonellik tutum üzerindeki etkisi incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisi olduğu görüldü (β=0.221, p<0.05).Ancak bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerinde etkisi anlamlı iken, bu etkide aracı rolü olup olmadığına bakılmıştır. Elde edilen modelin sonucuna göre %95 güven aralığındaki değerlerin O'ı içermesi modelde aracı rolünün olmadığını gösterdi (-0.011, 0.096).

Anahtar Kelimeler: hemşirelik öğrencisi, maneviyat, manevi bakım, mesleki değerler, profesyonellik

S-190 KALP HASTALIĞI OLAN KADINLARDA ÜREME ÖZERKLİĞİ VE ÖLÜM KORKUSUNUN BELİRLENMESİ

Betül Bayrak[1], Emine Yeşilkaya[2], Mevra Eksin[3]
[1]Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Isparta/Türkiye
[2]Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Isparta/Türkiye
[3]Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Bölümü, Adana/Türkiye

Amaç: Kardiyovasküler hastalık (KVH) insidansı kadınlarda en fazla üreme çağında özellikle 35-54 yaş aralığında görülmektedir. KVH kadınlarda üreme çağında artış göstermekte ve anne ölümlerinin üçte biri ile ilişkilidir. Üreme özerkliğinin ihlal edildiği durumlarda morbidite ve mortalite riskinde artış görülebilmektedir. KVH varlığına bağlı görülen ölüm korkusu psikolojik iyilik halinin bozulmasına neden olmaktadır. Bu çalışmada kalp hastalığı olan kadınlarda üreme özerkliği ve ölüm korkusunun belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipte tasarlanan bu çalışma, 11 Temmuz 2025–13 Ekim 2025' te Isparta ilinde bir Üniversite hastanesinin Kardiyoloji polikliniklerine başvuran, gönüllü 105 kadınla gerçekleştirilmiştir. Veriler yüz yüze görüşme metoduyla Sosyodemografik Bilgi Formu", "Üreme Özerkliği Ölçeği" ve "Thorson-Powell Ölüm Kaygısı Ölçeği: TP-DAS" kullanılarak toplanmıştır. Çalışmaya başlamadan önce etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Veriler SPSS 27.0 programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Kadınların yaş ortalaması 35,35±6,36, evlilik süresi 12,05±6,93 yıldır. %36,2'si üniversite mezunu ve %64,8'i çalışmaktadır. Doğum kontrol yöntemi olarak %31,4'ü RİA, %33,3'ü ise prezervatif, %22,9'u ise kalp hastalığı tanısı aldıktan sonra en az bir kez ertesi gün hapı kullandığını ifade ederken; %75,2'si aile planlaması danışmanlığı almadığını belirtmiştir. Kadınların üreme özerkliği karar alt boyut puan ortalaması 2,18±0,47, zorlama alt boyutu puan ortalaması 3,41±0,50, iletişim alt boyutu puan ortalaması 2,99±0,67 ve üreme özerkliği puan ortalaması 2,91±0,36'dır. TP-DAS toplam puan ortalaması 45,40±14,20'dir.Üreme özerkliği toplam puan ve alt boyutların puan ortalaması ile TP-DAS toplam puan ortalaması arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>0,05).

Sonuç: Katılımcıların eş eğitim düzeyleri arttıkça üreme özerkliği puanlarının daha yüksek oluğu belirlenmiştir. Bu çalışmada ölüm korkusunu: yaş ve korunma yönteminin türü etkilerken; üreme özerkliğini ise eş eğitim durumu değişkeninin etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Üreme, üreme özerkliği, ölüm kaygısı

S-191 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE YAPAY ZEKA KAYGISI İLE ÇOCUKLARDA İLAÇ UYGULAMALARI ÖZ YETERLİLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE TIBBİ YAPAY ZEKA HAZIRBULUNUŞLUĞUNUN ARACI ROLÜ

Nevin Uslu, Yusuf Sezgin
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Giriş-Amaç: Yapay zekanın hemşirelik eğitimine entegrasyonu giderek artmaktadır. Ancak hemşirelik öğrencilerinde yapay zeka kaygısı (YZK) ve tıbbi yapay zeka hazırbulunuşluğunun (TYZHB) klinik öz-yeterlilikle ilişkisi, özellikle çocuklarda ilaç uygulamaları öz-yeterliliği (ÇİUÖ) bağlamında yeterince incelenmemiştir. Bu çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinde YZK ile ÇİUÖ arasındaki ilişkide TYZHB'nin aracı rolünü kesitsel bir model kapsamında incelemektir.

Yöntem: Kesitsel bir aracılık modeli olarak tasarlanan bu çalışmada, sınıf düzeyine göre orantılı tabakalı rastgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma, Türkiye'de bir devlet üniversitesinde pediatri hemşireliği dersi almış üçüncü ve dördüncü sınıf 145 hemşirelik öğrencisi ile yürütülmüştür (f^2 = O.10, α = O.O5, bağımsız değişken sayısı: 12, çalışma sonrası güç: %96). Veriler; bilgi formu, Yapay Zeka Kaygı Ölçeği (YZKÖ), Tıbbi Yapay Zeka Hazırbulunuşluk Ölçeği (TYZHBÖ) ve Hemşirelik Öğrencileri İçin Çocuklarda İlaç Uygulamaları Öz Yeterlilik Ölçeği (HÖÇİUÖÖ) ile toplanmıştır. Veriler; tanımlayıcı istatistikler, çarpıklık-basıklık katsayıları, Spearman korelasyon analizi, çoklu doğrusal regresyon analizi, MIMIC-tipi tamamlayıcı yapısal model ve bootstrap aracılık analizi ile değerlendirilmiş, modellere ait path diyagramları oluşturulmuştur. Çalışma öncesinde etik kurul izni alınmıştır.

Bulgular: YZKÖ ile TYZHBÖ arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki bulunmuştur (rho=O.3O1, p<O.OO1). HÖÇİUÖÖ ile TYZHBÖ toplam puanı (rho= O.258, p = O.OO2) ile bilişsel (rho= O.221, p= O.OO8), beceri (rho= O.258, p = O.OO2) ve etik (rho= O.266, p = O.OO1) alt boyutları arasında ise zayıf ancak anlamlı pozitif ilişkiler saptanmıştır. Çoklu regresyon analizinde, TYZHBÖ'nün HÖÇİUÖÖ'nün anlamlı bir yordayıcısı olduğu bulunurken (β=O.271, p<O.OO1), YZKÖ toplam puanının HÖÇİUÖÖ toplam puanı ile doğrudan ilişkisinin anlamlı olmadığı görülmüştür (β=O.136, p=O.111). Model varyansın %23.2'sini açıklamıştır (R^2=O.232). MIMIC-tipi tamamlayıcı yapısal modelde uyum indekslerinin çoğu kabul edilebilir düzeyde olmakla birlikte, RMSEA değerinin sınırın üzerinde olması nedeniyle model bulguları temkinli yorumlanmıştır. Aracılık analizinde, YZKÖ ile HÖÇİUÖÖ arasındaki ilişkinin TYZHBÖ üzerinden istatistiksel olarak anlamlı bir dolaylı ilişki gösterdiği belirlenmiştir (β = O.O67, p = O.O26).

Sonuç: Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinde YZK ile ÇİUÖ arasındaki ilişkinin TYZHB üzerinden dolaylı bir ilişki örüntüsü gösterebileceğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, kesitsel tasarım, bazı ilişkilerin zayıf düzeyde olması ve modelin sınırlı varyans açıklaması nedeniyle bulgular nedensel bir aracılık kanıtı olarak değil, istatistiksel bir ilişki örüntüsü olarak yorumlanmalıdır. Bulgular, hemşirelik eğitiminde yapay zekaya yönelik hazırbulunuşluğu destekleyen yapılandırılmış eğitimlerin klinik öz-yeterlilikle ilişkili olabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, kaygı, öz yeterlilik, ilaç hataları, pediatri hemşireliği

S-192 PRETERM BEBEĞİ OLAN ANNELERİN ANNE SÜTÜ ALGILARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Esra Üngör Dağbaşı, Ümran Çevik Güner
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi,Hemşirelik Ana Bilim Dalı,Tokat

Amaç: Bu araştırma, preterm bebeği olan annelerin anne sütü algılarının çeşitli demografik ve klinik değişkenler açısından incelenmesi amacıyla tanımlayıcı, ilişkisel ve kesitsel bir araştırma olarak tasarlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırmaya Ağustos 2022- Şubat 2023 tarihleri arasında Orta Karadeniz'de bir ilin üniversite hastanesi yenidoğan yoğun bakım ünitesin de preterm bebeği yatan ve dahil edilme kriterlerine uyan 150 (n=150) anne dahil edilmilştir. Verilerin toplanmasında "Anne Tanıtım Formu", "Preterm Bebek Tanıtım Formu", "Preterm Bebeğe Sahip Annelerin Anne Sütü Algı Ölçeği (ASAÖ)", "Yenidoğanı Algılama Ölçeği (YAÖ)" ve "Anne Bebek Bağlanma Ölçeği (ABBÖ)" kullanılmıştır. Çalışma boylamsal bir tasarımla üç aşamada yürütülmüştür: İlk aşama olan 0. günde ön test verileri toplanmış, 30. günde ölçek tekrarları yapılmış ve 90. günde emzirme devamlılığı sorgulanmıştır. İstatistiksel analizlerde; tanımlayıcı istatistikler, t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Cronbach's Alpha, korelasyon ve regresyon analizleri uygulanmıştır. İkili karşılaştırmalarda Post HocTukey HSD ve Tamhane T2; tekrarlı ölçümlerde ise Cohran's Q ve Marjinal Homojenite testleri kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak belirlenmiştir.

Bulgular: Katılımcıların %40.0'ının 25-29 yaş grubunda, %69.3'ünün ev hanımı olduğu saptanmıştır. ASAÖ puan ortalamaları 0. günde 87.19±11.35 iken, 30. günde 90.88±14.74'e yükselmiştir. Annelerin %74.7'sinin bebeğini "olumsuz" olarak algıladığı tespit edilmiştir. Eğitim, aile tipi, sosyal güvence, gebeliği planlama, emzirme eğitimi alma ve çevre desteği gibi faktörlerin 0. gün anne sütü algısını anlamlı derecede etkilediği görülmüştür (p<0.05). 30. gün algı puanlarında ise infertilite tedavisi ve beslenme şekli anlamlı fark yaratmıştır. Regresyon analizinde; sosyal güvence varlığının 0. gün algısını; infertilite tedavisi almanın ve süt miktarını yeterli görmenin ise 30. gün algısını pozitif yönde anlamlı yordadığı saptanmıştır.

Sonuç: Araştırma, preterm bebek annelerinin anne sütü algısının çok boyutlu faktörlerden etkilendiğini göstermektedir. Annelerin büyük çoğunluğunun bebeğini olumsuz algılaması, erken dönem psikososyal desteğin önemini vurgulamaktadır. Sosyal güvence ve emzirme desteğinin algı üzerindeki pozitif etkisi göz önüne alındığında, sağlık profesyonellerinin annelerin öz-yeterliliklerini artıracak özel eğitim programları geliştirmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne Sütü, Bebek Algısı, Emzirme, Preterm Bebek, Süt

S-193 KADIN SAĞLIĞI ALANINDAKİ DİJİTAL SAĞLIK ARAŞTIRMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Ayşenur Karakuş, Elif Gürsoy
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Eskişehir

Giriş-Amaç: Dijital sağlık teknolojilerinin hızla gelişmesi, kadın sağlığı hemşireliği alanında bakım, eğitim ve izlem süreçlerini dönüştürmektedir. Özellikle telemedicine, mHealth ve yapay zekâ uygulamaları, gebelik, postpartum dönem ve maternal sağlık hizmetlerinde önemli rol oynamaktadır. Bu çalışmanın amacı, kadın sağlığı alanındaki dijital sağlık araştırmalarının bilimsel üretim yapısını, eğilimlerini ve tematik odaklarını bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemektir.

Yöntem: Bu çalışmada, literatürün görsel ve bibliyometrik analizi için R Studio (sürüm 2023.03.1 + 446) yazılımı ve Biblioshiny arayüzü kullanılmıştır. Veri kaynağı olarak kapsamlı ve yüksek etki değerli dergileri içermesi nedeniyle Web of Science veri tabanı tercih edilmiştir. 07 Nisan 2026 tarihinde yapılan taramada; (women* OR "maternal health" OR "reproductive health" OR pregnancy OR prenatal OR antenatal OR perinatal OR postpartum OR obstetric* OR gynecol*) AND ("digital health" OR eHealth OR mHealth OR telehealth OR telemedicine OR "mobile health" OR "mobile application*" OR "artificial intelligence" OR AI OR "machine learning" OR "deep learning") AND (nurs* OR midwi*) terimleri kullanılmıştır. Toplam 1306 kayıttan, makale ve derleme türünde, İngilizce dilinde 1250 çalışma (1982–2026) analize dahil edilmiştir. Güvenilirlik için SALSA yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: Yayın sayısında özellikle 2018 sonrası belirgin artış gözlenmiş, yıllık büyüme oranı %11.08 olarak bulunmuştur. Yayınlar 2025 yılında zirveye ulaşmıştır (≈195 yayın). En sık kullanılan anahtar kelimeler "women", "telemedicine", "pregnancy", "mHealth" ve "nursing"dir. Tematik haritada "women–management–depression" ve "care–health–mHealth" motor temalar olarak öne çıkarken, "artificial intelligence" ve "machine learning" gelişmekte olan temalar arasında yer almaktadır. ABD en fazla katkı sağlayan ülke olup uluslararası iş birliği oranı %25.52'dir.

Sonuç: Kadın sağlığında dijital sağlık araştırmaları hızla büyüyen ve olgunlaşma aşamasına yaklaşan bir alandır. Bu süreçte hemşireler, dijital sağlık teknolojilerinin uygulanması, hasta eğitimi, izlem ve bakım koordinasyonunda kritik rol üstlenmektedir. Gelecekte yapay zekâ temelli uygulamaların klinik entegrasyonu, hemşirelik bakım modellerine uyarlanması ve kanıta dayalı hemşirelik müdahalelerinin artırılması önerilmektedir. Ayrıca hemşirelerin dijital yetkinliklerinin geliştirilmesi, multidisipliner ekip çalışması ve uluslararası işbirliklerinin güçlendirilmesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Dijital sağlık, hemşirelik, kadın sağlığı, mHealt, telemedicine

S-194 GEBELERDE DOĞUM KORKUSU İLE DOĞUM ŞEKLİ TERCİHİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE FETAL SAĞLIK KAYGISININ ARACI ROLÜ

Özlem Akın Yamak[1], Hilal Gül Boyraz Yanık[2], Nülüfer Erbil[2]
[1]Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Rize
[2]Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ordu

Giriş-Amaç: Gebelikte stres, kaygı ve depresyon, doğum tercihlerini etkileyerek doğum ve sonrası süreci etkileyebilir. Bu çalışmanın amacı, gebe kadınlar arasında doğum korkusu ile tercih edilen doğum şekli arasındaki ilişkide fetal sağlık kaygısının aracı rolünü belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte planlanan bir çalışma olarak planlanmıştır. Karadeniz Bölgesi'ndeki iki ildeki poliklinik ve kliniklere başvuran 241 gebe kadın çalışmaya katılmıştır. Veriler kişisel bilgi formu, Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçeği Kısa Formu (DASS-21), Fetal Sağlık Kaygı Envanteri, Doğum Korkusu Değerlendirme Ölçeği ve Gebelerin Doğum Şekli Tercihleri Ölçeği ile toplanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen gebe kadınların ortalama yaşı 29,7O ± 4,8O'idi. Gebe kadınların %61'inin orta düzeyde doğum korkusu, %11,6'sının orta düzeyde anksiyete yaşadığı belirlendi. Gebe kadınlar arasında doğum korkusu ile anksiyete arasında düşük düzeyde ilişki (r=.175), fetal sağlık kaygısı arasında orta düzeyde ilişki (r=.395) ve tercih edilen doğum şekli ile orta düzeyde ilişki (r=.-374) bulundu (p<O,OO1). Doğum korkusu ve fetal sağlık kaygısı, gebe kadınların doğum şekli tercihlerinin önemli belirleyicileriydi. Doğum korkusu, gebe kadınların doğum şekli tercihlerini negatif ve anlamlı bir şekilde etkiledi (β = -O,286). Doğum korkusunun doğum tercihleri üzerindeki genel etkisi β = -O.374'idi.

Sonuç: Gebe kadınlarda fetal sağlık kaygısı, doğum korkusu ile doğum şekli arasındaki ilişkiye aracılık ederek, doğum korkusunun doğum tercihleri üzerinde ek bir dolaylı etkisi olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, depresyon, doğum korkusu, gebelik, doğum şekli

S-195 KADINLARIN JİNEKOLOJİK MUAYENE KAYGISI, GENİTAL BENLİK İMAJI VE DEPRESYON ANKSİYETE STRES İLİŞKİSİ

Hilal Gül Boyraz Yanık[1], Özlem Akın Yamak[2], Nülüfer Erbil[1]
1Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ordu, TÜRKİYE.
2Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Rize, TÜRKİYE.

Giriş-Amaç: Jinekolojik muayene sırasında yaşanan kaygı, kadınların psikolojik durumları ve genital benlik algılarından etkilenebilmektedir. Bu çalışmada kadınların jinekolojik muayene kaygısı, genital benlik imajı, depresyon, anksiyete ve stres ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipteki araştırmaya sosyal medya aracılığı ile ulaşılan 281 kadın dahil edilmiştir. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Jinekolojik Muayene Kaygı Ölçeği, Kadın Genital Benlik İmajı Ölçeği ve Depresyon Anksiyete Stres-21 Ölçeği ile toplanmıştır. Çalışma verileri, araştırmanın yürütülebilmesi için etik kurul onayı alındıktan sonra, 10 Ocak 2026 – 6 Şubat 2026 tarihleri arasında WhatsApp ve sosyal medya aracılığıyla çevrimiçi anket formu kullanılarak öz bildirime dayalı olarak toplanmıştır.

Bulgular: Kadınların yaş ortalaması 42.18±11.57'idi. Kadınların %63'ünün üniversite mezunu olduğu, %29.5'inin kronik hastalığı olduğu, %13.5'inin jnekolojik hastalığı olduğu, %59.1'inin düzenli olarak jinekolojik muayene yaptırmadığı, %46.3'ünün son bir yıl içinde jinekolojik muayene yaptırdığı saptandı. Bu çalışmada genital benlik imajı ile jinekolojik muayene kaygısı arasında negatif yönde düşük düzeyde ilişki bulundu (r=-.141), (p<0.05). Genital benlik imajı (β=-,148) ve daha önce jinekolojik muayene sırasında olumsuz bir deneyim yaşama durumunun
(β=-,153) jinekolojik muayene kaygısının yordayıcıları olduğu bulundu (p<0.05).

Sonuç: Kadınların jinekolojik muayene kaygısının yordayıcılarının daha önce jinekolojik muayene esnasında olumsuz bir deneyim yaşama durumu ve genital benlik imajı olduğu bulunmuştur. Sağlık profesyonellerinin empatik iletişim, yeterli bilgilendirme ve mahremiyete saygıyı içeren kadın merkezli, travma duyarlı bakım sunmaları jinekolojik muayene kaygısını azaltabilir.

Anahtar Kelimeler: Jinekolojik muayene, genital benlik imajı, depresyon, anksiyete, stres

S-196 GEBE KADINLARDA DOĞUM KORKUSU, ÖZ ŞEFKAT, DEPRESYON, ANKSİYETE VE STRES ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN YAPISAL EŞİTLİK MODELİ KULLANILARAK İNCELENMESİ

Hilal Gül Boyraz Yanık, Nülüfer Erbil
Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Giriş-Amaç: Gebelik döneminde yoğun fizyolojik, psikolojik ve sosyal değişimlerle birlikte hem olumlu duygular hem de doğumla ilgili korku ve endişe yaşanmaktadır. Bu çalışmada gebelerin doğum korkusu, öz şefkat, depresyon, anksiyete, stres ilişkisinin yapısal eşitlik modeli kullanılarak incelenmesi amaçlandı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipteki araştırmanın örneklemini 15 Eylül 2025 ile 10 Şubat 2026 tarihleri arasında Karadeniz Bölgesinde bir eğitim araştırma hastanesinin polikliniklerine başvuran 412 gebe oluşturdu. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Öz Şefkat Ölçeği Kısa Formu, Doğum Korkusu Değerlendirme Ölçeği ve Depresyon Anksiyete Stres Ölçeği-21 kullanılarak yüz yüze yöntemle toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik yöntemler ile parametrik ve nonparametrik testler kullanıldı. Değişkenler arası ilişkiler Spearman korelasyon analizleri ile incelendi ve yapısal eşitlik modeli kurularak doğrudan ve dolaylı etkiler test edildi. Güvenirlik analizinde Cronbach alfa ve McDonald's ω katsayıları kullanıldı.

Bulgular: Gebelerin Doğum Korkusu Değerlendirme Ölçeği puan ortalaması 36.24±13.35, ve Öz Şefkat Ölçeği Kısa Formu puan ortalaması 39.34±6.70 bulundu. Depresyon, anksiyete ve stres ölçekleri puan ortalamaları sırasıyla 2.95±3.32, 4.61±3.44 ve 4.69±3.62 bulundu. Doğum Korkusu Değerlendirme Ölçeği ile Öz Şefkat Ölçeği arasında negatif ve orta düzeyde (rho=-.309), depresyon (rho=.397), anksiyete (rho=.429), stres (rho=.418) ile orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulundu (p<0.001). Yapısal eşitlik modeli analizi sonuçlarına göre gebelerin doğum korkusunun depresyon (β = 0.355, z = 5.34, p < 0.001), anksiyete (β = 0.322, z = 5.47, p <0.001) ve stres (β = 0.299, z = 5.19, p < 0.001) üzerinde pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı etkileri olduğu belirlendi. Öz-şefkatin ise depresyon (β = -0.218, z = -4.18, p < 0.001), anksiyete (β = -0.217, z = -4.04, p < 0.001) ve stres (β = -0.306, z = -6.57, p < 0.001) üzerinde negatif yönde ve anlamlı etkileri olduğu saptandı.

Sonuç: Bu çalışmanın sonuçları, gebelerde doğum korkusunun depresyon, anksiyete ve stres düzeylerinde artışla ilişkili olduğunu; buna karşın öz şefkatin bu değişkenler üzerinde ters yönlü bir etki göstererek bağımsız ve belirleyici bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, gebelik döneminde doğum korkusuyla görülen depresyon, anksiyete ve stresle başa çıkmada öz şefkat temelli müdahalelerin geliştirilmesi ve uygulanması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Doğum korkusu, öz şefkat, depresyon, anksiyete, stres

S-197 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN YAŞAM SONU BAKIMA YÖNELİK TUTUM VE DAVRANIŞLARI İLE ÖLÜM VE ÖLMEKTE OLAN HASTAYA YAKLAŞIMLARI

Meryem Türkan Işık[1], Büşra Yürük[2]
[1]Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları ABD, Mersin, Türkiye
[2]Toros Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Mersin, Türkiye

Amaç ve Gereç: Yoğun bakım üniteleri, yaşamın son döneminde en yoğun bakımın verildiği ve hemşirelerin ölümle en sık karşılaştığı ortamlardır. Hemşirelerin yaşam sonu bakıma yönelik tutum ve davranışları, hasta ile aileye sunulan bakımın niteliğini doğrudan belirlemektedir. Bu çalışmanın amacı, yoğun bakım hemşirelerinin yaşam sonu bakıma yönelik tutum ve davranışları ile ölmekte olan hastaya yaklaşımlarını belirlemek ve aralarındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel nitelikteki çalışma, bir üniversite hastanesinin yoğun bakım ünitelerinde görev yapan 93 hemşire ile yürütülmüştür. Veriler; tanılama formu, Yoğun Bakım Hemşirelerinin Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışları Ölçeği (YBH-YSB) ve Ölüm ve Ölmekte Olan Hastaya Yaklaşım Tutum Ölçeği (ÖÖHYTÖ) ile toplanmıştır. Analizde t testi, ANOVA ve Pearson korelasyon kullanılmış; p<0,05 anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 29±5,5 yıl olup %64,5'i kadın, %67,7'si yaşam sonu bakım konusunda bilgiye sahip olduğunu belirtmiştir. YBH-YSB Ölçeği tutum boyutunda; hastanın yanında bulunmanın önemi (M=4,02±0,85) ve hasta-aile ihtiyaçlarına odaklanma (M=3,82±0,81) en yüksek puanları almıştır. Buna karşın davranış boyutunda aileyi bilgilendirme (M=2,71±1,27) ve yaşam desteğini sonlandırma kararlarında aileye destek olma (M=2,47±1,30) en düşük puanları almıştır; bu tutum-davranış uçurumu çalışmanın temel bulgusunu oluşturmaktadır. ÖÖHYTÖ'de psikolojik desteğin ayrı bir ekibin işi olduğunu düşünme (M=2,82±0,75) ve ölüm sorusuna yanıt vermekte zorlanma (M=2,80±0,76) öne çıkan maddeler olmuştur. İki ölçek arasında orta düzeyde pozitif korelasyon saptanmış (r=0,364; p<0,001); yaşam sonu bakıma yönelik olumlu tutumun ölmekte olan hastaya yaklaşımı da olumlu etkilediği belirlenmiştir. Kadın hemşirelerin tutum ve toplam ölçek puanları erkeklerden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur (p<0,05).

Sonuç: Hemşireler yaşam sonu bakımın değerlerini benimsemekte; ancak bu tutumlar aile iletişimi ve etik karar süreçlerinde davranışa tam olarak dönüşememektedir. Bulgular; etik konuları kapsayan simülasyon temelli eğitim programlarının yaygınlaştırılmasının, kurumsal psikososyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesinin ve hemşirelik müfredatında yaşam sonu bakıma ayrılan sürenin artırılmasının önemi vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: yoğun bakım hemşiresi, yaşam sonu bakım, ölüm tutumu, terminal dönem, palyatif bakım

S-198 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE RUHSAL BOZUKLUKLARA İLİŞKİN ÖN YARGI VE İNANÇLAR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Sevcan Anar[1], Gamze Aslan[1], Gizem Şahin Bayındır[2]
[1]İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye
[2]İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Giriş-Amaç: Yapılan araştırmalar, ruhsal hastalıklara yönelik inanç ve tutumların sıklıkla incelendiğini ortaya koymakla birlikte, ön yargı ile inanç ya da tutumun birlikte ele alındığı çalışmaların sınırlı olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda; bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin ruhsal hastalıklara yönelik ön yargı ve inançları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Tanımlayıcı – ilişki arayıcı tipte yürütülen bu çalışmanın örneklemini, İstanbul'da bir devlet üniversitesinde Hemşirelik eğitimi alan 278 öğrenci oluşturdu. Veriler; Kişisel Bilgi Formu, Ruhsal Hastalığı Olan Kişilere Yönelik Ön Yargı Ölçeği ve Ruhsal Hastalığa Yönelik İnançlar Ölçeği ile 1 Eylül 2025 – 30 Ocak 2026 tarihleri arasında toplandı. Veriler normal dağılıma uygun olduğundan veri analizinde betimleyici istatistikler, bağımsız örneklem t-testi ve pearson korelasyon analizi kullanıldı. Araştırmanın yürütülebilmesi için etik kurul izni alındı.

Bulgular: Katılımcıların %79.1'inin (n=220) kadın, yaş ortalamalarının 22.17±1.54 olduğu belirlendi. Katılımcıların Ruhsal Hastalığı Olan Kişilere Yönelik Ön Yargı Ölçeği puan ortalaması 5.71±12.97, Ruhsal Hastalığa Yönelik İnançlar Ölçeği puan ortalaması 49.67±13.81 olarak belirlendi. Araştırmada, Ruhsal Hastalığı Olan Kişilere Yönelik Ön Yargı Ölçeği ile Ruhsal Hastalığa Yönelik İnançlar Ölçeği arasında pozitif yönde ve orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı ilişkinin olduğu saptandı (r=0.643, p<0,001).

Sonuç: Elde edilen bulgular, hemşirelik öğrencilerinde ruhsal hastalıklara yönelik ön yargı arttıkça olumsuz inançların da arttığını göstermektedir. Bu doğrultuda, hemşirelik eğitim programlarında ön yargıların erken dönemde fark edilmesine ve azaltılmasına yönelik, bilimsel bilgi temelli ve deneyim odaklı eğitim yaklaşımlarına daha fazla yer verilmesi önerilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin ruhsal hastalığı olan bireylerle olumlu etkileşim deneyimleri yaşamalarının sağlanması, ön yargıların dönüştürülmesine ve daha sağlıklı inançların gelişmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik öğrencileri, inanç, ön yargı, ruhsal bozukluk

S-199 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SİMÜLASYON TABANLI ÖĞRENME, YANSITICI DÜŞÜNME VE TERAPÖTİK İLETİŞİM BECERİLERİ ÜZERİNDE SANAL GERÇEKLİK DESTEKLİ VE YÜKSEK DOĞRULUKLU SİMÜLASYONUN ETKİSİ: PRAGMATİK RASTGELE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Ayşe Arıkan Dönmez, Okşan Aktaş, Sevgisun Kapucu
Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

Amaç: Lisans hemşirelik eğitiminde yüksek doğruluklu simülasyon (HFS) ve yüksek doğruluklu simülasyonun sanal gerçeklikle (HFS+VR) birleştirilmesinin etkinliğini, simülasyon tabanlı öğrenme, yansıtıcı düşünme ve terapötik iletişim becerileri açısından karşılaştırmak.

Yöntem: Bu pragmatik, iki gruplu, ön test–son test tasarımlı randomize kontrollü çalışma, bir devlet üniversitesinde öğrenim gören ikinci sınıf hemşirelik öğrencileri ile yürütülmüştür. Ölçümler iki zaman noktasında (müdahale öncesi ve sonrası) gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar bilgisayar tabanlı blok randomizasyon yöntemi ile HFS ve HFS+VR gruplarına atanmıştır. Müdahale, rutin eğitim programına entegre şekilde yürütülmüş olup her iki grup için eş zamanlı olarak planlanan [oturum sayısı ve süresi buraya eklenmeli] oturumdan oluşmuştur. Veriler Simülasyon Temelli Öğrenme Değerlendirme Ölçeği (SBL), Yansıtıcı Düşünme Ölçeği (RTS) ve Terapötik İletişim Becerileri Ölçeği (TCS) ile toplanmıştır. Grup, zaman ve grup × zaman etkileşimi doğrusal karma etkili modeller ile analiz edilmiştir.

Bulgular: SBL, RTS ve TCS için grup ana etkileri anlamlı bulunmamıştır (p =.093–.374). Tüm değişkenlerde zaman etkisi anlamlıdır (p <.001). SBL (F = 18.58, p <.001), RTS (F = 11.80, p =.001) ve TCS (F = 8.82, p =.004) için anlamlı grup × zaman etkileşimleri saptanmıştır. HFS+VR grubunda SBL (Δ = 15.48, %95 GA [10.74, 20.22]), RTS (Δ = 6.20, %95 GA [3.73, 8.67]) ve TCS (Δ = 9.53, %95 GA [6.33, 12.72]) puan artışlarının, HFS grubuna kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Sanal gerçeklik destekli yüksek doğruluklu simülasyon uygulaması, simülasyon temelli öğrenme, yansıtıcı düşünme ve terapötik iletişim becerilerine ilişkin öz-bildirim puanlarında, yalnızca yüksek doğruluklu simülasyona kıyasla daha fazla artış sağlamıştır. Bulgular, lisans hemşirelik eğitiminde rutin öğretim süreçlerine entegre edilen immersif simülasyon yaklaşımlarının ek katkı sağlayabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yüksek gerçeklikli simülasyon, hemşirelik eğitimi, yansıtıcı düşünme, terapötik iletişim, sanal gerçeklik

S-200 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNE CHATGPT ENTEGRASYONU: ENDOTRAKEAL ASPİRASYONA İLİŞKİN BİLGİ, BİLGİ KALICILIĞI VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİ İNCELEYEN RANDOMİZE BİR ÇALIŞMA

Emine Sezgünsay, Ahmet Berkay Polat, Sude Bengisu Kılıçer
İzmir Ekonomi Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir

Giriş: ChatGPT'nin yaygınlaşan erişilebilirliği ve çok dilli kullanım özellikleri, yapay zekâ uygulamalarının hemşirelik eğitimine entegrasyonunu kolaylaştırmış ve öğretme-öğrenme süreçlerinde yeni olanaklar sunmuştur. Her ne kadar hemşirelik eğitiminde ChatGPT kullanımına yönelik çalışmalar artış göstermekte olsa da, bu literatür büyük ölçüde deneysel olmayan araştırmalardan oluşmakta ve eğitim uygulamalarındaki etkililiğine ilişkin kanıtlar sınırlı kalmaktadır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, endotrakeal aspirasyon konusuna yönelik ChatGPT entegreli bir eğitim uygulamasının hemşirelik öğrencilerinin bilgi düzeyi ve bilgi kalıcılığı üzerindeki etkisini değerlendirmek ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini ortaya koymaktır.

Yöntem: Çalışma, 32 hemşirelik öğrencisi ile yürütülen, örneklem büyüklüğü sınırlı olan, ön test-son test ölçümlerini içeren paralel gruplu randomize kontrollü bir tasarıma sahiptir ve nitel bileşen de içermektedir. Katılımcılar rastgele olarak ChatGPT destekli eğitim grubuna veya geleneksel eğitim grubuna atanmıştır. Bilgi düzeyi; müdahale öncesinde, hemen sonrasında ve altı hafta sonra uygulanan geçerli ve güvenilir bir araç ile ölçülmüştür. Nicel veriler ortanca, yüzdelikler ve Mann–Whitney U testi ile analiz edilmiş, nitel veriler ise Braun and Clarke tarafından tanımlanan tematik analiz yaklaşımı doğrultusunda incelenmiştir.

Bulgular: Gruplar arasında son test puanları açısından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Buna karşın, ChatGPT entegreli eğitim alan grubun zaman içinde bilgi kalıcılığı açısından anlamlı düzeyde daha yüksek performans gösterdiği belirlenmiştir ($p < 0.05$). Nitel bulgular, ChatGPT ile desteklenen etkileşimli ve öğrenci odaklı öğrenme ortamlarının öğrencilerin derse aktif katılımını artırdığını, öğrenmeyi teşvik ettiğini, klinik uygulamalara yönelik farkındalığı geliştirdiğini ve öğrenmenin kalıcılığını güçlendirdiğini göstermektedir. Katılımcılar ayrıca uygulamalı öğrenme fırsatlarının, akran etkileşiminin ve yapılandırılmış eğitim materyallerinin önemine dikkat çekmiş ve eğitim sürecinin geliştirilmesine yönelik çeşitli önerilerde bulunmuştur.

Sonuç: Elde edilen bulgular, ChatGPT destekli eğitimin anlık öğrenme çıktıları üzerinde belirgin bir üstünlük sağlamadığını, ancak bilgi kalıcılığını artırma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Daha geniş örneklemlerle yürütülecek çalışmaların, uzun vadeli etkileri ve uygulama süreçlerini daha kapsamlı biçimde incelemesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, ChatGPT, endotrakeal aspirasyon, bilgi kalıcılığı, hemşirelik eğitimi

S-201 KOAH VE KIRILGANLIK: BİBLİYOMETRİK ANALİZ

Yasemin Sazak
Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kahramanmaraş

Amaç: KOAH'ta hastalığın ilerlemesi, fiziksel inaktivite, kronik inflamasyon ve komorbid durumların etkisiyle kırılganlık görülebilmektedir. Bu araştırmanın amacı KOAH'ı olan hastalarda kırılganlık ile ilgili yapılmış olan çalışmaların bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenmesidir.

Gereç-Yöntem: Araştırmamızda; Web of Science Core Collection veri tabanından retrospektif olarak elde edilen verilere bibliyometrik analiz uygulandı. Bibliyometrik analiz için R (version 4.4.1) programı aracılığıyla Biblioshiny paket programı kullanıldı. Araştırmamızda zaman kısıtlaması olmadan tüm veriler Mart 2026 tarihinde veri tabanından alındı. Verilerin elde edilmesinde, Chronic Obstructive Lung Disease, Chronic Obstructive Airway Disease, Chronic Airflow Obstructions, Chronic Obstructive Pulmonary Diseases, COAD, COPD, frail, frailty, frailty syndrome anahtar kelimeleri kullanıldı. Tarama sonucunda 991 veriye ulaşıldı. İngilizce olmayan, konu ile alakalı olmayan ve makale verisi olmayan çalışmalar verilerden çıkarıldı. Araştırmaya dahil edilme kriterlerini karşılayan 232 veri araştırmaya dahil edildi.

Bulgular: Araştırmada dahil edilme kriterlerini karşılayan 232 çalışmanın 114 farklı kaynakta yer aldığı ve ilk çalışmanın 2002 yılında yapıldığı görüldü. Çalışmalara katkı sağlayan yazar sayısının 2091 olduğu, tek yazarlı 5 belge olduğu, uluslararası ortak yazarlık oranının %17.24 olduğu görüldü. Ayrıca, yazarların kullandığı anahtar kelime sayısının 545 ve araştırmalarda kullanılan toplam referans sayısının 6297 olduğu görüldü. Çalışmaların yıllar içerisinde artış gösterdiği, en fazla çalışmanın 2025 yılında (n=40) olduğu, yıllık makale oranında artışın %9.05 ve belge başına ortalama atıf sayısının 23.33 olduğu görüldü. Çalışmalara katkı sağlayan en üretken yazar Wang (n=8), en üretken ülkenin Çin (n=53) olduğu ve ülkemizden ise 5 çalışmanın bulunduğu görüldü. International Journal of Chronic Obstructive Pulmonary Disease (n=30) dergisinin konuyla ilgili çalışmaların yayınlanmasına öncülük ettiği görüldü. Küresel olarak en fazla atıf alan çalışmanın Hanlon (2018) tarafından yapılan ve Lancet Public Health dergisinde yayınlanan çalışma olduğu görüldü. Analiz edilen verilerde yazarların en sık kullandığı anahtar kelimelerin "frailty", "COPD", "older-adults", "chronic obstructive pulmonary disease", "obstructive pulmonary-disease" ve "mortality" olduğu görüldü (Şekil 1). Ülkelerarası iş birliği ağı incelendiğinde, ilk sırada Çin olup, Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık ile iş birliği ağında yer aldığı görüldü.

Sonuç: Ülkemizde KOAH hastalarında kırılganlık ile ilgili yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. KOAH hastalarında kırılganlık ile ilgili hemşirelik ve sağlık alanında yapılacak çalışma sonuçları literatüre katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: KOAH, Kırılganlık, Hemşirelik

S-202 YOĞUN BAKIM HASTALARINDA TOPİKAL NAR ÇEKİRDEĞİ YAĞI BASINCININ BASINÇ YARASININ ÖNLENMESİNE VE İLERLEMESİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Handan Topan[1], Özlem Ceyhan[2], Ali Saz[3]
[1]Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye
[2]Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları ve Hemşirelik Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye
[3]Kayseri Şehir Hastanesi, Kayseri, Türkiye

Amaç: Basınç yaralanmaları yoğun bakım hastalarının genel durumlarını etkileyen, hemşirelerin önlenmesinde ve tedavisinde önemli ve öncelikli rol oynadığı önemli bir sağlık sorunudur. Bu araştırma topikal nar çekirdeği uygulamasının basınç yarasının önlenmesi ve ilerlemesine etkisini belirlemek amacıyla randomize kontrollü deneysel olarak yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma Mart 2023-Ocak 2024 tarihleri arasında 3. Düzey yoğun bakım ünitesinde tedavi gören hastalarda yapılmıştır. Çalışmaya susam yağı (n=21), nar çekirdeği yağı (n=20) ve kontrol (n=21) gurubu olmak üzere toplamda 62 hasta dahil edilmiştir. Çalışmada etik kurul onayı, kurum izni ve hastanede yatan bireylerin yakınlarından ve kendilerinden sözlü ve yazılı onam alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, ki-kare, normal dağılıma uyan verilerde t testi, ANOVA testi, normal dağılıma uymayan verilerde Mann Whitney U, Wilcoxon, Kruskall Wallis testleri kullanılmıştır. Uygulama öncesi hastalara tanıtım formu, nütrisyonel durum kontrolü skoru, ramsay sedasyon ölçeği ve braden risk değerlendirme skalası uygulanmıştır. Müdahale 1 grubundaki hastalara rutin bakımlarına ek olarak, nar çekirdeği yağı, müdahale 2 grubundaki hastalara rutin bakımlarına ek olarak susam yağı günde iki kez 09.00-21.00 saatlerinde sakrum ve topuklarına uygulanmıştır. Uygulama 6 gün boyunca devam etmiştir. Her gün hasta izlemleri ve braden risk değerlendirme ölçeği öğlen saat 12.00'de araştırmacı tarafından yapılmıştır. Kontrol grubundaki hastaların rutin bakımlarına müdahale edilmemiş,her gün hasta izlemleri ve braden risk değerlendirme ölçeği öğlen saat 12.00'de araştırmacı tarafından yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmada nar çekirdeği yağı ve susam yağı gruplarında basınç yarası gelişiminin benzer olduğu ve her iki grubun kontrol grubundan farklı olarak basınç yarası gelişimi açısından istatistiksel olarak anlamlılık gösterdiği bulunmuştur. Evre II basınç yarası görülme oranının kontrol grubunda müdahale gruplarına oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Sonuç olarak nar çekirdeği yağı ve susam yağının basınç yaralarının önlenmesinde ve ilerlemesinin durdurulmasında etkili olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda, kurum protokolüne bakım sürecinde basınç yaralanmasını önleyici girişimlerle beraber topikal nar çekirdeği yağı ve susam yağı kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Basınç Yarası, Nar Çekirdeği Yağı, Susam Yağı, Yoğun Bakım, Hemşirelik

S-203 ADÖLESAN LÖSEMİ SENARYOSUNA DAYALI SİMÜLASYON EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ALGILANAN STRES, BİLGİ DÜZEYİ VE ÖĞRENME MEMNUNİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: KARMA YÖNTEMLİ BİR ÇALIŞMA

Didem Yüksel, Ali Ascı, Büşra Döne Gül, İrem Karakurt
Atılım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Amaç: Bu çalışma, adölesan akut lenfoblastik lösemi (ALL) senaryosuna dayalı simülasyon eğitiminin hemşirelik öğrencilerinin algılanan stres, bilgi düzeyi ve öğrenme memnuniyeti üzerindeki etkisini incelemek amacıyla karma yöntemli olarak planlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma açıklayıcı sıralı karma yöntem deseninde yürütülmüş; nicel aşamada tek gruplu ön test–son test yarı deneysel tasarım kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini alan 18 üçüncü sınıf hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş, evreninin tamamına ulaşılmıştır. Simülasyon öncesinde katılımcılara Tanıtıcı Bilgi Formu, Hemşirelik Öğrencileri için Algılanan Stres Ölçeği ve Ekstravazasyon Bilgi Testi uygulanmıştır. Öğrenciler, kemoterapiye bağlı komplikasyonlar gelişen 14 yaşında ALL tanılı adölesan hasta senaryosunda yüksek gerçeklikli simülasyona katılmıştır. Simulasyon uygulamasında standart hasta ve ileri düzey simulasyon maketi kullanılmıştır. Yapılandırılmış çözümleme sonrasında Hemşirelik Öğrencileri için Algılanan Stres Ölçeği, Öğrenmede Öğrenci Memnuniyeti ve Özgüven Ölçeği ve Ekstravazasyon Bilgi Testi uygulanmıştır. Katılımcıların verilerinin ön test–son test karşılaştırmalarında, eşleştirilmiş örneklem t-testi kullanılmıştır. Nicel aşamanın ardından yarı yapılandırılmış altı odak grup görüşmesi yapılmış ve veriler Maxqda Plus v10 programında tematik analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Simülasyon sonrası öğrencilerin bilgi puanlarında artış (ortalama fark=0.22±1.11; t=-0.846, p=0.409) ve algılanan stres puanlarında azalma (ortalama fark=-8.06±27.6; t=1.24, p=0.233) gözlenmiş, ancak bu değişimler istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bilgi ve stres değişimleri arasında negatif yönde zayıf ve istatistiksel olarak anlamlı olmayan bir ilişki saptanmıştır (r=-0.198, p=0.430). Öğrencilerin simülasyon uygulamasına yönelik memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir (ort=23.7±2.33; medyan=25.0). Nitel analiz sonucunda ise; simülasyonun duygusal etkisi, terapötik iletişim, klinik karar verme ve önceliklendirme, ekip çalışması, öğrenme kazanımları ve simülasyon tasarımına ilişkin öneriler olmak üzere altı ana tema belirlenmiştir. Katılımcılar özellikle stres yönetimi, adölesan hasta ile iletişim ve ekstravazasyon yönetimi konularında beceri kazandıklarını ifade etmiştir.

Sonuç: Simülasyon eğitiminin bilgi düzeyinde artış ve stres düzeyinde azalma yönünde olumlu etkileri gözlenmiş, ancak bu etkiler istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Buna karşın simülasyonun klinik karar verme, terapötik iletişim ve ekip çalışması becerilerini geliştirdiği belirlenmiştir. Daha büyük örneklemlerle yapılacak çalışmalarla simülasyonun etkisinin daha net ortaya konulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: adölesan, simülasyon, hemşirelik öğrencileri, stres, pediatrik onkoloji

S-204 KLİNİK UYGULAMA DENEYİMLEMİŞ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN FLEBİT KONUSUNDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ; TANIMLAYICI- KESİTSEL ÇALIŞMA

Burcu Nal, Necibe Dağcan Şahin
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Kütahya

Amaç: Flebit; mekanik, kimyasal veya enfeksiyöz etkenlere bağlı olarak venöz sistem ve çevre dokularda gelişen inflamatuvar bir reaksiyon olup, intravenöz tedavinin en yaygın komplikasyonlarından biridir. Klinik olarak lokal ağrı, şişlik, ısı artışı, eritem, hassasiyet, damar boyunca kızarıklık, palpe edilebilen sertlik ve pürülan akıntı ile kendini göstermektedir. Literatürde güncel çalışmalarda flebit insidansının %85'lere kadar ulaşabildiği bildirilmektedir. Flebitin hastane enfeksiyonları ile ilişkili morbidite ve mortaliteyi artırdığı da bilinmektedir. Periferik venöz kateter uygulamaları hemşirelik bakımının temel bileşenlerinden biri olup, flebitin tanılanması ve yönetiminde hemşireler kilit rol oynamaktadır. Bu nedenle hemşirelerin flebitin önlenmesi, erken tanılanması ve uygun bakım girişimlerinin uygulanması konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olması büyük önem taşımaktadır. İntravenöz kateterizasyon eğitimi hemşirelik öğrencilerine teorik ve uygulamalı olarak verilmekle birlikte, öğrencilerin bu konudaki bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi gereklidir. Bu bağlamda, hemşirelik öğrencilerinin flebit konusundaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi; hasta güvenliğinin artırılması, komplikasyonların önlenmesi ve bakım kalitesinin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı klinik uygulama deneyimlemiş hemşirelik öğrencilerinin flebit konusundaki bilgi düzeylerini ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Çalışma Haziran 2025 – Şubat 2026 tarihleri arasında yürütülmüş, bir üniversitenin hemşirelik bölümünde okuyan 424 öğrenci örneklemini oluşturmuştur. Veriler öğrencilerden yazılı ve sözlü izin alındıktan sonra "Tanıtıcı Özellikler Formu", yazarlardan tarafından literatür doğrultusunda oluşturulan "Flebit Bilgi Düzeyi Belirleme Formu" kullanılarak, toplanmıştır. Veriler sayı-yüzde ve özet istatistiklerle sunulmuş; normal dağılım Shapiro–Wilk testi ile değerlendirilmiştir. Uygun olmayan durumlarda Mann–Whitney U ve Kruskal–Wallis testleri, ilişkiler için Spearman korelasyonu ve modelleme için stepwise doğrusal regresyon kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin Flebit Bilgi Düzeyi toplam puan ortalaması 11.16±5.32 (min: 0-max: 19). Analizler, sınıf düzeyi, akademik başarı (GANO), flebite yönelik eğitim alma ve klinikte flebitle karşılaşma durumuna göre bilgi puanlarının anlamlı şekilde farklılaştığını göstermiştir ($p<0,05$). Sınıf düzeyi ve akademik başarı arttıkça bilgi puanları yükselmiş; özellikle 4. sınıf öğrencileri, 3. ve 2. sınıf öğrencilerinden, 3. sınıf öğrencileri ise 2. sınıf öğrencilerinden daha yüksek puan almıştır. Flebite yönelik eğitim alan ve klinik uygulamalarda flebitle karşılaşan öğrencilerin bilgi düzeyi daha yüksek bulunmuştur. Stepwise doğrusal regresyon analizi, flebite yönelik eğitim alma durumu, sınıf ve GANO değişkenlerinin bilgi puanları üzerinde anlamlı etkisi olduğunu göstermiştir ($F=28,386$; $p<0,05$) ve model, bilgi puanlarındaki değişimin %20,6'sını açıklamıştır.

Sonuç: Bu araştırmada, sınıf düzeyi, akademik başarı ve flebite yönelik daha önceden alınan eğitimin, hemşirelik öğrencilerinin flebit bilgi düzeyini anlamlı şekilde artırdığı, klinik deneyimle desteklenen eğitimlerin bilgi kazanımını güçlendirdiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: flebit, hemşirelik öğrencisi, bilgi düzeyi, klinik deneyim

S-205 STRES YÖNETİMİNDE BÜTÜNCÜL YAKLAŞIMLAR: GÜL KOKUSU, YOGA VE TERAPÖTİK DOKUNMANIN HEMŞİRELER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Derya Yıldırım, Kader Özbay
Güven hastanesi, Ankara, Türkiye

Amaç: Sağlık çalışanları yoğun iş yükü, vardiyalı çalışma sistemi ve yüksek duygusal yük nedeniyle stres, anksiyete ve tükenmişlik açısından risk altındadır. Bu çalışma, gül kokusu eşliğinde uygulanan yoga ve terapötik dokunmanın sağlık çalışanlarının duygu durumları üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Araştırma yarı deneysel (quasi-experimental) desende gerçekleştirildi. Araştırmanın örneklemini, Güven Hastanesi'nde en az 5 yıldır çalışan ve verileri eksiksiz olan toplam 78 sağlık çalışanından (hemşire, ebe ve acil tıp teknisyeni) oluşturdu. Uygulama haftada bir gün olmak üzere dört hafta boyunca gerçekleştirildi. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği (PANAS) ve Deneyim Değerlendirme Formu kullanılarak toplandı. Katılımcılar, gül kokusunun bulunduğu rahatlatıcı bir ortamda 30 dakikalık yoga ve ardından terapötik dokunma uygulamasına alındı. Uygulama öncesi ve sonrası ölçümler karşılaştırıldı. Veriler IBM SPSS 25 programında analiz edildi ve anlamlılık düzeyi p<0,05 olarak kabul edildi.

Bulgular: Uygulama sonrasında katılımcıların pozitif duygu düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı artış saptandı (p<0,05). Özellikle "ilgili", "ilhamlı", "uyanık", "kararlı", "güçlü" ve "aktif" gibi pozitif duygu ifadelerinde belirgin artış gözlendi. Negatif duygular incelendiğinde ise "mutsuz", "sıkıntılı", "tedirgin" ve "düşmanca" hissetme düzeylerinde anlamlı azalma bulundu (p<0,05). Buna karşın bazı negatif duygularda (sinirli, suçlu, korkmuş) istatistiksel olarak anlamlı değişim saptanmadı (p>0,05). Katılımcılar uygulamayı genel olarak olumlu değerlendirmiştir.

Sonuç: Gül kokusu, yoga ve terapötik dokunmayı içeren bütüncül uygulamaların sağlık çalışanlarının pozitif duygu durumunu güçlendirdiği ve bazı negatif duyguları azalttığı belirlenmiştir. Ancak kontrol grubunun bulunmaması çalışmanın önemli bir sınırlılığıdır. Bu tür uygulamaların sağlık çalışanlarının psikolojik iyi oluşunu desteklemede etkili ve uygulanabilir bir yöntem olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: aromaterapi, hemşirelik, stres yönetimi, terapötik dokunma, yoga

S-206 HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ EĞİTİMİNDE SİMÜLASYONUN ROLÜ: ÖĞRENCİ DENEYİMLERİNE DAYALI NİTEL ÇALIŞMA

Hilal Büyüktopaç Çakıcı[1], Makbule Tokur Kesgin[2], Bahire Ulus[3]
[1]Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Bartın
[2]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Bolu
[3]Mehmet Ali Aydınlar Acıbadem Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Simülasyon, teknolojiden çok, gerçek dünyanın belirli yönlerini etkileşimli biçimde yeniden yaratarak öğrenmeyi destekleyen bir eğitim tekniğidi. Simülasyon temelli eğitim, klinik ya da saha ortamının gerçeğe yakın biçimde canlandırılmasına olanak tanıyarak öğrencilerin eleştirel düşünme, klinik karar verme ve problem çözme becerilerinin gelişimini desteklemektedir. Hemşirelik eğitiminde bilgi ve beceri gelişimini arttırdığı bilinmektedir. Halk sağlığı hemşireliği birey, aile ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu noktada yapılan çalışamalar sınırlıdır. Halk sağlığı hemşireliği eğitiminde simülasyon temelli öğrenmenin rolünü ve hemşirelik öğrencilerinin bu süreçteki deneyimlerini derinlemesine incelemektir.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın deseni nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenolojik bir desendir. Araştırma Batı Karadeniz Bölgesinde bir devlet ve Marmara Bölgesinde bir vakıf üniversitesinde olmak üzere iki üniversitede yürütülmüştür. Katılımcılar, halk sağlığı hemşireliği dersine ilişkin en az bir simülasyon uygulamasına katılan hemşirelik öğrencilerinden oluşmuştur (n=31). Görüşmeler, katılımcıların sosyodemografik özellikleri ve simülasyon uygulamalarına yönelik düşünceleri, halk sağlığı hemşireliğinde simülasyon uygulama deneyimleri ve önerilirine yönelik yarı yapılandırılmış soruları içeren formla gerçekleştirilmiştir. Veri doygunluğuna ulaşıldığında görüşmeler sonlandırılmıştır. Tematik analiz yöntemiyle COREQ rehberine göre raporlandırılmıştır. Veri analizinde Maxqda 24 programı kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %71,O'ı kadın (n=22), %29,O'u erkek (n=9) tir. Çalışmada altı ana tema, simülasyonun halk sağlığı hemşireliğinde mesleki kimlik, etik sorumluluk, aile ve toplum temelli yaklaşım, klinik beceriler, klinik karar verme ile cinsiyete özel bakım ve uygulamalarında deneyim eşitsizliği gibi konularda belirlenmiştir. Halk sağlığı hemşireliği simülasyonlarında katılımcılar, standardize hastaların yer almasının terapötik iletişim ve öğrenmeye katkı sağlayacağını belirtmişlerdir.

Sonuç: Simülasyonun uygulama alanlarında görülmesi nadir olan ya da hemşirelik öğrencisi olarak uygulama yetkisi olmayan faaliyetlerde etkili olduğu belirlenmiştir. Bu faaliyetlerde, özellikle afet, yenidoğan ve bebek bağışıklaması gibi simülasyonlar ön plana çıkarılmalıdır. Halk sağlığı hemşireliği eğitiminde, simülasyon modüllerinin uygulanması eğitim politikası olarak benimsenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Halk Sağlığı, Hemşirelik, Nitel Araştırma, Simülasyon, Üniversite Öğrencileri

S-207 HEMŞİRELİKTE DİJİTALLEŞMENİN MESLEKİ ETİK DEĞERLER ÜZERİNE YANSIMALARI: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Aysun Bayram[1], Betül Bal[2]
[1]Karadeniz Teknik Üniversitesi
[2]Yozgat Bozok Üniversitesi

Amaç: Sağlık hizmetlerinin dijitalleşmesi hemşirelik bakımının şekillendirilmesinde önemli bir rol üstlenirken, mesleki değerlerini hem destekleyebilmekte hem de yeni etik riskler ortaya çıkarabilmektedir. Bu çalışma, dijital dönüşümün hemşirelik mesleğinde etik değerleri nasıl etkilediğini, hemşirelerin dijital uygulamalara ilişkin deneyimleri ve bu deneyimleri nasıl anlamlandırdıkları üzerinden ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı nitel araştırma deseninde yürütülen bu çalışma bir üniversite hastanesinde çalışan 21 klinik hemşiresi ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelere dayanmaktadır. Elde edilen veriler tematik analiz yaklaşımıyla analiz edilmiştir. Çalışmanın yürütülmesi için etik kurul ve kurum izinleri alınmıştır.

Bulgular: Analiz sonucunda veriler; (1)hasta güvenliği ve klinik risk yönetimi, (2)klinik risk ve dijital kırılganlıklar, (3)hasta özerkliği ve katılım, (4)adalet ve erişim eşitliği, (5)mahremiyet ve veri güvenliği, (6) mesleki sorumluluk ve hesap verilebilirlik, (7)mesleki yeterlilik ve dijital yetkinlik, (8)profesyonel iş birliği ve iletişim ve (9)etik bütünlük ve mesleki dürüstlük olmak üzere toplam dokuz tema altında toplanmıştır. Bu çalışma ile dijital sistemlerin erken uyarı mekanizmaları, karar destek araçları ve bakım sürekliliğini artırıcı özellikleriyle hasta güvenliğini güçlendirdiğini göstermiştir. Bununla birlikte veri giriş hataları, sistem arızaları, alarm yorgunluğu ve dokümantasyon yükü gibi faktörlerin klinik riskleri artırabildiği belirlenmiştir. Dijitalleşmenin hasta özerkliğini bilgiye erişim ve öz-yönetim açısından desteklediği; ancak dijital okuryazarlık eksikliği, sistem merkezli yaklaşım, zaman baskısı ve yetersiz iletişim gibi faktörlerle sınırlanabildiği görülmüştür. Adalet açısından dijital teknolojilerin erişimi artırma potansiyeli bulunmakla birlikte, dijital uçurum ve kurumsal altyapı farklılıklarının eşitsizlikleri derinleştirebildiği belirlenmiştir. Ayrıca mahremiyet ve veri güvenliği, erişim kontrolü, teknik altyapı ve kullanıcı davranışlarıyla doğrudan ilişkili kritik bir alan olarak öne çıkmıştır.

Sonuç: Hemşirelikte dijitalleşme hem etik değerleri destekleyen hem de onları zorlayan bir çift yönlü yapı ürettiği sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda hemşirelerin dijital yetkinliklerinin geliştirilmesi, etik farkındalığın artırılması ve dijital sistemlerin insan merkezli bakım yaklaşımıyla uyumlu şekilde tasarlanması, hem hasta güvenliği hem de mesleki etik değerlerin sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, etik, hemşirelik, mesleki değerler, dijital sağlık

S-208 PREVALENCE AND ASSOCIATED FACTORS OF FRAILTY AMONG COMMUNITY-DWELLING OLDER ADULTS: CROSS-SECTIONAL STUDY

Aysun Erdal, Fatma Betül Öz Damkalı, Naile Bilgili
Nursing Department, Gazi Universty, Ankara, Turkey

Objective: Frailty is characterized as a condition in which individuals' susceptibility to stressful conditions and functional decline significantly increase. Because frailty is often not recognized or documented as a diagnostic syndrome, its impact at the population level has not been sufficiently elucidated. This situation necessitates determining the prevalence of frailty and its burden on society. Furthermore, due to the multidimensional nature of frailty, it is important to examine the factors contributing to its development and determine its prevalence across different populations.The objective of this study is to determine the prevalence of frailty and associated factors among older adults living in the community.

Materials-Methods: The study was conducted as a cross-sectional, analytical, quantitative research. It was carried out between March and April 2026 at the Altınpark Senior Citizens' Center affiliated with the Ankara Metropolitan Municipality, with the participation of 284 elderly individuals aged 65 and older who volunteered to participate, spoke Turkish, and had no physical or cognitive health issues that would prevent them from participating in the study. Data were collected face-to-face using the Demographic Information Form prepared by the researchers and the Edmonton Frailty Scale. Analyses performed SPSS 26.0 software package via Monte Carlo simulation the Pearson chi-square test, t-test, one-way analysis of variance, and multiple linear regression analysis, p-value of <0.05 was considered statistically significant.

Results: The prevalence of frailty was determined to be 16.5%. According to the scale classification, statistically significant associations were found between frailty levels and age, educational level, presence of chronic disease, daily medication use, smoking, physical exercise, falls in the past year, and experiencing pain during the day ($p<0.05$). When evaluated based on the total scale score; individuals aged 75 and older, women, those with an education level below high school, those who perceive their income level as low, those with chronic diseases, those taking three or more medications daily, those who consume alcohol, and those who do not engage in physical exercise, those who had not been vaccinated in the past year, those with a history of falls, and those experiencing pain during the day had significantly higher average frailty scores ($p<0.05$). According to the results of the multivariate analysis, an increase in the number of daily medications, lack of physical exercise, a history of falls within the past year, the presence of a chronic illness, and a low educational level were identified as independent predictors significantly associated with frailty. These variables account for 34% of the variance in frailty scores.

Conclusion: The findings indicate that frailty is closely associated with preventable and manageable risk factors. In light of these results, early identification of frailty in older adults, conducting regular screenings, strengthening chronic disease management, promoting physical activity, and implementing fall prevention strategies are of great importance. These findings may serve as a guide in planning community-based elderly health services. It is believed that the risk of frailty can be reduced and healthy aging supported through education and counseling programs conducted by nurses.

Keywords: Frailty, elderly, prevalence, association, cross-sectional study

S-209 HASTA BAKIM PROFESYONELLERİNİN MADDE BAĞIMLILIĞI İLE İLGİLİ BİLGİ VE TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Hatice Abiş
Anadolu Sağlık Merkezi Hastanesi, Gebze,Kocaeli

Amaç: Madde bağımlılığı, kişinin beynini ve davranışlarını etkileyen alkol uyuşturucu veya narkotik ilaçlar gibi maddelere karşı kontrolsüz bir şekilde kullanım isteği duyması ve bu maddeleri bırakmakta zorlanması durumudur. Sağlık profesyonellerinin madde bağımlılığına ilişkin bilgi ve tutumları, hasta bakım kalitesini doğrudan etkilemektedir. Bağımlı bireylerle çalışan personelin yaşadıkları güçlükler, bilgi eksikliklerinin belirlenmesi, uygun eğitimlerin planlanması ile yaşanan sorunları ortadan kaldıracaktır. Yanlış inanışlar, ön yargılar, bakım sürecini ve tedavi başarısını olumsuz etkileyebilir. Bu çalışmanın amacı; hasta bakım profesyonellerinin madde bağımlılığı ile ilgili bilgi ve tutumlarının değerlendirilmesidir.

Gereç-Yöntem: Araştırma Ağustos-Kasım 2025 tarihleri arasında Anadolu Sağlık Merkezi'nde gerçekleştirilen kesitsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini hemşireler ve hasta bakım teknisyenleri oluşturmuş, çalışmaya katılmayı kabul eden sağlık bakım profesyonelleri örnekleme dahil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak; sosyodemografik bilgi formu ve literatür doğrultusunda sağlık kaydedilmiştir. Veri toplama aracı olarak literatür doğrultusunda sağlık profesyonellerinin bağımlılığa ilişkin tutumlarını ölçen bir tutum ölçeği bulunamadığı için Kaylı ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada kullanılan 22 soruluk sağlık personelinin bağımlılığa ilişkin bilgi ve tutumlarını ölçen anket kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya toplam 168 kişi katılmış olup katılımcıların %78'ini (n=131) hemşireler, %22'sini (n=37) hasta bakım teknisyenleri oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş ortamalası 29,82±7,2, çalışma süreleri 85,45±83,2'dir. Araştırma sonucunda sağlık çalışanlarının madde bağımlılığına ilişkin bilgi düzeylerinin genel olarak orta seviyede olduğu saptanmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu madde bağımlılığının tedavi edilebilir bir hastalık olduğunu ve ilaç tedavisinin yararlı olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte bağımlı bireylerle sosyal ortamda bulunma, aynı mahallede yaşama veya iş arkadaşı olma gibi konularda çekincelerin devam ettiği belirlenmiştir. Madde bağımlısı bireylerle daha önce karşılaşmış olan katılımcıların tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Sonuç: Çalışma sonuçları, sağlık çalışanları arasında madde bağımlılığına yönelik bazı önyargıların sürdüğünü, ancak kişisel deneyimlerin bu önyargıları azaltabildiğini göstermektedir. Sağlık personeline yönelik eğitim ve farkındalık çalışmalarının arttırılması, bakım kalitesinin yükseltilmesi ve daha bütüncül bir yaklaşım geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: hasta bakımı, madde bağımlılığı, tutum

S-210 YÜKSEK LİSANS MEZUNU HEMŞİRELERİN KLİNİK ALANDAKİ DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

İrem Ayvat[1], Berat Fidan[2]
[1]Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara
[2]Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Erişkin Yoğun Bakım Ünitesi, Balıkesir

Amaç: Hemşirelikte sağlık hizmetlerinin karmaşıklaşması ve bakım beklentilerinin artması, hemşirelerin ileri düzey eğitimle desteklenmesini gerekli kılmaktadır. Yüksek lisans eğitiminin hemşirelerin uzmanlık bilgisi, liderlik, eleştirel düşünme ve kanıta dayalı uygulama becerilerini geliştirdiği bilinmektedir. Ancak yüksek lisans mezunu hemşirelerin bu eğitimi klinik alanda nasıl deneyimledikleri, uygulamaya nasıl yansıttıkları ve hangi güçlüklerle karşılaştıkları hâlen sınırlı biçimde incelenmektedir. Bu süreçte kurum kültürü, yönetim desteği ve istihdam koşullarının belirleyici olduğu bildirilmektedir. Bu araştırmanın amacı, yüksek lisans mezunu hemşirelerin klinik alandaki deneyimlerinin incelenmesidir.

Gereç-Yöntem: Araştırma niteliksel tipte tasarlanmış tanımlayıcı bir çalışmadır. Araştırmada, niteliksel araştırma yöntemlerinden olan "Birebir Derinlemesine Görüşme" ile veriler Zoom platformundan görüşme yaparak toplanmıştır. Veriler sosyodemografik veri formu ve 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış soru formu ile toplanmıştır. Görüşmelerden elde edilen ses kayıtları MAXQDA uygulaması kullanılarak depolanmış ve veriler tematik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Verilerin analizinde tümevarımsal bir yaklaşım izlenerek kodlar oluşturulmuş ve bu kodlar aracılığıyla ortak temalara ulaşılmıştır.

Bulgular-Sonuç: Bulgular ve sonuç kısmı araştırma sürecinin tamamlanmasına müteakip kongre sunumu esnasında paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hastane Hemşirelik Personeli, Klinik Yetkinlik, Lisansüstü Hemşirelik Eğitimi, Nitel Araştırma

S-211 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN TIBBİ CİHAZLARLA İLİŞKİLİ BASINÇ YARALANMALARINA İLİŞKİN BİLGİ, TUTUM VE ÖNLEME UYGULAMALARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER: ÇOK MERKEZLİ KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

Şenay Takmak[1], Ferzan Kalaycı Emek[1], Mehmet Dalkılıç[2]
[1]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları AD, Kütahya, Türkiye.
[2]Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Doktora Programı, İzmir, Türkiye

Amaç: Bu çalışma, yoğun bakım hemşirelerinin tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmalarına yönelik bilgi, tutum ve önleme uygulamalarını incelemeyi ve bu değişkenleri etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlamıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel ilişkisel tasarımdaki bu çalışma, iki ilde üç kamu hastanesinin yoğun bakım ünitelerinde görev yapan 323 hemşire ile yürütülmüştür. Veriler; Hemşire Tanımlayıcı Özellikler Formu, Tıbbi Cihaz İlişkili Basınç Yaralanması Bilgi Ölçeği, Tıbbi Cihazlara Bağlı Basınç Yaralanmasına İlişkin Tutum Anketi ve Tıbbi Cihaz İlişkili Basınç Yaralanmalarını Önleme Uygulamaları Anketi kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testleri, Spearman korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Yoğun bakım hemşirelerinin tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmalarına ilişkin bilgi, tutum ve önleme uygulama puan ortalamaları sırasıyla 13.59 ± 2.22; 42.99 ± 7.96 ve 59.42 ± 7,12 olarak saptanmıştır. Çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmaları önleme bilgi düzeyinin pozitif yordayıcıları son bir yılda tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmalarına ilişkin eğitime katılmak, tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmaları önleme uygulama düzeyi iken negatif yordayıcısı ise düşük eğitim düzeyi ve hemşire pozisyonudur. Prediktörler modelin %13'ünü açıklamaktadır (Ayarlanmış R^2=.09). Tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmalarına ilişkin tutumunun pozitif yordayıcıları tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmalarını önleme uygulama düzeyi iken, negatif yordayıcıları eğitim düzeyi ve eğitim gereksinimidir. Tutumu açıklayan modelde prediktörler modelin %10'unu açıklamaktadır (Ayarlanmış R^2= O.8) tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmalarnı önleme uygulamalarının pozitif yordayıcıları tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmalarına yönelik eğitimine katılma, tutum, bilgi ve eğitim düzeyi belirlenmiştir. Uygulama düzeyini açıklayan modelde prediktörler modelin %19'unu açıklamaktadır (Ayarlanmış R^2=.156).

Sonuç: Yoğun bakım hemşirelerinin tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmalarına yönelik bilgilerinin yetersiz, tutum ve önleme uygulamalarının tatmin edici düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bilgi, tutum ve tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmaları eğitimlerine katılmanın önleme uygulamalarını önemli şekilde etkilemesi sürekli eğitim önemini göstermektedir. Kurumlarda kanıta dayalı tıbbı cihazla ilişkili basınç yaralanmalarına ilişkin eğitim programlarının yıllık olarak planlanması ve uygulanması hemşirelerin bilgi düzeyini güçlendirerek hasta güvenliğine ve bakım kalitesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, Hemşireler, Tutum, Tıbbi Cihaz Kaynaklı Basınç Yaralanmaları, Yoğun Bakım Üniteleri

S-212 TÜRK HEMŞİRELİĞİNİN KURUCU HAFIZASI: GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE HEMŞİRELİĞİN GÜCÜ

Özlem Altınbaş Akkaş[1], **Alara Güler**[2]
[1]Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Düzce
[2]Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitin Enstitüsü İç Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Programı, Düzce

Hemşirelik, tarihsel süreçte geleneksel bakım rolünden çıkarak bilimsel bilgi, etik ilkeler ve klinik karar verme becerilerine dayanan bağımsız bir sağlık disiplini haline gelmiştir. Bu dönüşüm; üniversite düzeyinde eğitim, mesleki örgütlenme, araştırma kültürü ve uzmanlık alanlarının gelişmesiyle güçlenmiştir. Günümüzde hemşireliğin ulaştığı mesleki gücü kavrayabilmek için, bu tarihsel gelişim sürecinin ve sürece yön veren öncülerin incelenmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu derlemenin amacı, Türk hemşirelik tarihine yön veren öncü isimlerin mesleğin profesyonelleşmesi, akademikleşmesi, örgütlenmesi ve toplumsal görünürlüğünün artması süreçlerindeki rollerini nesnel bir çerçevede incelemektir. Çalışmada ayrıca, elde edilen tarihsel birikimin iç hastalıkları hemşireliğinin bakım, eğitim, araştırma, profesyonellik ve savunuculuk işlevlerine etkileri değerlendirilmiştir.
Çalışma, anlatısal ve tarihsel derleme deseninde yürütülmüştür. Bu kapsamda hemşirelik tarihi, mesleki profesyonelleşme, yükseköğretimde hemşirelik eğitimi, bakım felsefesindeki dönüşüm ve öncü hemşire liderlere ilişkin ulusal ve uluslararası literatür taranmıştır. Veriler; savaş dönemi uygulamaları, eğitim ve akademikleşme, mesleki örgütlenme, halk sağlığı, liderlik rolleri ve iç hastalıkları hemşireliğine yansımalar temaları altında sınıflandırılarak analiz edilmiştir.

Literatür incelemesi, Türk hemşireliğinin mesleki gelişiminin savaş dönemlerindeki kriz yönetimi stratejileri, Cumhuriyet dönemi eğitim reformları, mesleki örgütlenme faaliyetleri, yasal düzenlemeler ve lisansüstü akademik yapılanma gibi çok boyutlu dinamiklere dayandığını göstermektedir. Safiye Hüseyin Elbi, Esma Deniz, Fatma Abdurrahman Acar, Perihan Velioğlu, Eren Kum, Ayşe Rüçhan Tüzün ve Leman Birol gibi öncü isimlerin, mesleğin eğitim kapasitesini, bilimsel niteliğini ve kurumsal yapısını standartlaştırdığı belirlenmiştir. Bu tarihsel altyapının, özellikle İç Hastalıkları Hemşireliğinde bütüncül bakım yaklaşımları, kronik hastalık yönetimi, hasta eğitimi ve sistematik hemşirelik süreci gibi güncel uygulamaların temelini oluşturduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak Türk hemşireliğinin tarihsel evrimi, günümüz hemşirelik uygulamalarının kavramsal ve mesleki çerçevesini oluşturan temel bir dayanak noktasıdır. Öncü hemşirelerin meslekleşme adına attığı adımlar, günümüzde iç hastalıkları hemşireliğinin otonomi, eğitim ve profesyonel rol gelişimini anlamlandırmada ve gelecekteki klinik bakım modellerini şekillendirmede belirleyici bir zemin sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: öncü hemşireler, hemşirelik tarihi, Türk hemşireliği, mesleki güç

S-213 HEMŞİRELİKTE İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ ÖNÜNDEKİ ENGELLER

İrem Boylu[1], Hava Gökdere Çinar[2]
[1]Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye; Bursa Şehir Hastanesi, Bursa, Türkiye.
[2]Bursa Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim Bilim Dalı, Bursa, Türkiye.

Amaç: Hemşirelikte insan kaynakları yönetimi işe alım, seçme, yerleştirme, güçlendirme, insan gücü planlaması ve çalışanı elde tutma gibi çok boyutlu süreçleri kapsamaktadır. Ancak bu süreçler üst yönetim kararları, sınırlı yönetici yetkisi ve kaynak yetersizlikleri gibi yapısal faktörlerden etkilenmektedir. Kamu kurumlarındaki katı düzenlemeler, yönetici hemşirelerin karar alma süreçlerini sınırlandırmakta ve klinik ihtiyaçlara duyarlı, esnek planlamaların yapılmasını güçleştirmektedir. Bu durum, özellikle insan gücü dağılımında dengesizliklere ve bakım süreçlerinde aksamalara yol açabilmektedir. Bu nedenle yöneticilerin deneyimlerinin incelenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, hemşire yöneticilerin insan kaynakları yönetimi süreçlerinde yaşadıkları zorlukları ve bu süreçlere ilişkin değerlendirmelerini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden tanımlayıcı fenomenolojik desende yürütülmüştür. Araştırma, bir kamu hastanesinde görev yapan 10 üst ve orta kademe hemşire yönetici ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, farklı klinik özellikler ve yönetim deneyimlerini temsil edecek şekilde tabakalı amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Veriler tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Görüşmeler tekrar tekrar dinlenmiş, yazıya dökülen metinler okunarak anlamlı ifadeler kodlanmış ve benzer kodlar bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur. Analiz süreci araştırmacılar arasında karşılaştırmalı olarak yürütülmüş ve kodlama ile tema tutarlılığı sağlanmıştır. Katılımcıların sosyodemografik verileri SPSS 29.0.2.0 ile analiz edilmiştir. Araştırma için etik kurul onayı ve kurum izni alınmış olup çalışma sürecinde etik ilkelere uyulmuş ve katılımcı gizliliği korunmuştur.

Bulgular: Beş ana tema belirlenmiştir: insan kaynaklarını seçmeyi, planlamayı, geliştirmeyi ve kurumda tutmayı etkileyen unsurlar ile yönetici hemşirelerin insan kaynakları yönetimine ilişkin beklentileri. İşe alım süreçlerinin sınav puanına dayalı ve yasal çerçeve içinde yürütülmesi, yöneticilerin seçim yetkisini sınırlamaktadır. Merkezi ve hiyerarşik yapı klinik ihtiyaçlara uygun yerleştirmeleri zorlaştırmaktadır. Yerleştirme süreçlerinde deneyim ve uzmanlık dikkate alınmak istense de sistemsel kısıtlılıklar belirleyici olmaktadır. Eğitim süreçlerinde oryantasyon, kademeli başlangıç, mentörlük ve hizmet içi eğitimler önemli bulunmakla birlikte, 7/24 hizmet zorunluluğu ve yoğun iş yükü nedeniyle eğitimlere erişimin sınırlı olduğu görülmüştür. İnsan gücü planlamasında personel eksikliği, hasta yoğunluğu ve hasta kompleksliği belirleyici olup planlamaların çoğunlukla anlık yapıldığı saptanmıştır. Yönetimsel süreçlerde iletişim, destek ve erişilebilirlik öne çıkarken, kararların sınırlı kaynaklar ve yetki kısıtlılığı içinde alındığı belirlenmiştir. Çalışanların kurumda tutulmasında sosyal etkinlikler, açık iletişim, yönetsel destek, ekip uyumu ve güven ortamı etkili bulunmuştur. Yoğun iş yükü tükenmişliği, devamsızlığı ve devir hızını artırırken, ekip dayanışması ve yönetici desteği çalışanların kurumda tutulmasını güçlendirmektedir.

Sonuç: Bu çalışma, insan kaynakları yönetimi süreçlerinin sınav puanına dayalı işe alım, sınırlı yönetici yetkisi, personel yetersizliği ve yüksek iş yükü gibi yapısal faktörlerden önemli ölçüde etkilendiğini göstermektedir. Çalışan memnuniyetinde yönetici desteği, açık iletişim, çalışan taleplerinin dikkate alınması ve ekip ilişkileri belirleyici rol oynamaktadır. Klinik ihtiyaçlara uygun yerleştirme yapılabilmesi, insan gücü planlamasında esnekliğin artırılması ve eğitim süreçlerinin erişilebilirliğinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca yöneticilere daha fazla karar alma yetkisi tanınması ve kurumsal düzeyde proaktif insan kaynakları politikalarının geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu çalışma, hemşirelikte insan kaynakları yönetiminin geliştirilmesine, çalışan bağlılığının artırılmasına ve bakım kalitesinin iyileştirilmesine katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik yönetimi, insan kaynakları, iş gücü, planlama

S-214 HEMŞİRELİKTE KÜRESEL SAĞLIK ARAŞTIRMALARININ ÇEYREK YÜZYILLIK BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Beyza Oktar[1], Ferzan Kalaycı Emek[2]
[1]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü 2. Sınıf Öğrencisi, Kütahya
[2]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Ana Dalı, Kütahya

Giriş: Küresel sağlık; sağlık eşitsizlikleri, kronik ve bulaşıcı hastalıklar, göç, afetler ve sağlık hizmetlerine erişim gibi çok boyutlu sorunları kapsayan önemli bir çalışma alanıdır. Hemşireler, bakımın sürekliliğinin sağlanması, sağlığın geliştirilmesi, hastalıkların önlenmesi ve toplum sağlığının korunması süreçlerinde küresel sağlık hedeflerine ulaşmada kritik bir rol üstlenmektedir. Son yıllarda küresel sağlık alanında hemşirelik araştırmalarında artış görülmesine rağmen, bu çalışmaların bilimsel üretim eğilimlerini ortaya koyan bibliyometrik analizlerin sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Bu nedenle bu araştırma, hemşirelikte küresel sağlık alanındaki bilimsel üretimin yapısını ortaya koyması açısından önem taşımaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hemşirelik alanında küresel sağlık konusuna ilişkin son 25 yılda yayımlanan araştırma makalelerinin bibliyometrik özelliklerini inceleyerek alandaki bilimsel yayın eğilimlerini ortaya koymaktır.

Yöntem: Araştırma, tanımlayıcı ve retrospektif bibliyometrik araştırma deseninde yürütülmüştür. Veriler, 26 Mart 2026 tarihinde Web of Science Core Collection veri tabanından elde edilmiştir. Literatür taramasında TS=(nurs) AND TS=("global health" OR "international health")* arama stratejisi kullanılmıştır. Tarama sürecinde yalnızca son 25 yıl içerisinde yayımlanan ve yayın türü araştırma makalesi olan çalışmalar dahil edilmiştir. Veriler Web of Science Analyze Results aracı ile analiz edilmiştir. Bu kapsamda yayınların yıllara göre dağılımı, yazarlar, kurumlar, ülkeler, dergiler, yayıncılar, diller, indeksler, açık erişim türleri, finansman kaynakları ve konu alanları değerlendirilmiştir.

Bulgular: Yayın sayısının özellikle 2015 sonrası dönemde artış gösterdiği ve 2025 yılında en yüksek düzeye ulaştığı belirlenmiştir. Yayınların büyük çoğunluğunun İngilizce olduğu, en fazla katkının Kanada, Avustralya ve İngiltere'den geldiği görülmüştür. Kurumlar arasında Baylor University öne çıkarken, BMC Nursing en fazla yayının yer aldığı dergi olmuştur. Yayınların önemli kısmının SCI-Expanded ve SSCI kapsamında yer aldığı ve açık erişim yayıncılığın yaygın olduğu belirlenmiştir. Çalışmaların özellikle hemşirelik, sağlık politikaları, palyatif bakım ve yaşam sonu bakım konularında yoğunlaştığı saptanmıştır.

Sonuç: Bulgular, hemşirelikte küresel sağlık araştırmalarının giderek artan bir ivme kazandığını göstermektedir. Bu durum hemşireliğin küresel sağlık sorunlarının çözümünde bilimsel bilgi üretimi yoluyla önemli bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, küresel sağlık, yayın

S-215 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AMELİYAT SONRASI HASTA KARŞILAMAYA YÖNELİK ALGILANAN STRES VE ÖZ YETERLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Burcu Opak Yücel[1], Nevra Kalkan[2], Hülya Bulut[2]
[1]Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Gaziantep
[2]Gazi Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

Giriş-Amaç: Ameliyat sonrası dönem hastanın fizyolojik dengesinin yeniden kurulması ve komplikasyonların önlemesi açısından oldukça önemli olmakta ve eleştirel düşünmeyi, bakımı hızlı planlamayı ve uygulamayı gerektirmektedir. Ameliyat sonrası hasta karşılama süreci ise, hastanın güvenliği, kaygı düzeyi, bakım kalitesi gibi nedenlerle kritik bir hemşirelik uygulamasıdır. Öğrencilerin bu sürece yönelik algıladıkları stres ve öz yeterlik düzeylerinin belirlenmesi ve eğitim gereksinimlerinin saptanması, klinik uygulamaya hazır ve daha yetkin hemşireler yetiştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte yapılan bu araştırma, bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü 2. sınıfta öğrenim gören ve Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersini alan 169 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Veriler; Tanıtıcı Özellikler Formu, Ameliyat Sonrası Hasta Karşılamaya Yönelik Stres Yaşama Durumları Formu ve Ameliyat Sonrası Hasta Karşılamaya Yönelik Öz-Yeterlilik Durumları Formu ile Mayıs-Haziran 2022 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma öncesinde etik kurul onayı alınmış olup, katılımcı öğrencilerden bilgilendirilmiş gönüllü onam alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20,4 olup, %81,1'i kız öğrencidir. Öğrencilerin %78,6'sı uygulamaya çıktığı klinikte ameliyattan gelen bir hastayı karşılayıp bakımını yaptığını, %63,9'u ameliyattan gelen hastayı karşılarken stres yaşadığını ve %57,9'u ameliyattan gelen hastayı karşılarken kendini yetersiz hissettiğini belirtilmiştir. Öğrenciler hastanın ağrısını değerlendirilmeyi en az stres yaşatan uygulama, yara yeri pansumanlarını kontrol etmeyi ise en fazla stres yaşatan uygulama olarak algıladıklarını belirtmiştir. Hasta karşılama sürecinde infüzyon sıvılarının kontrol edilmesi öğrencilerin en az yeterli hissettikleri uygulama, yaşam bulgularını değerlendirme ise en fazla yeterli hissettikleri uygulama olarak bildirilmiştir.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin ameliyat sonrası hasta karşılama sürecinde stres yaşadıkları ve bazı uygulamalarda kendilerini yetersiz hissettikleri bulunmuştur. Öğrencilerin klinik yeterliliklerini artırmaya yönelik uygulamalı eğitimlerin artırılması ve öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: ameliyat sonrası bakım, hasta karşılama, stres, öz yeterlik, hemşire

S-216 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE İNTERNET BAĞIMLILIĞI İLE SİBERKONDRİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜĞÜN ARACI ROLÜ

Edanur Aktaş[1], Şeyma Alan Poyraz[1], Sevim Sarısoy[1], Pervin Köksel[2]
[1]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Sivas
[2]Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kars

Giriş-Amaç: İnternet bağımlılığı ve siberkondri, hemşirelik öğrencilerinde akademik ve ruhsal işlevselliği olumsuz etkileyebilen önemli sorunlardır. Sağlık bilgisine sık erişim ve klinik belirsizlikler, aşırı bilgi arama davranışlarını artırarak siberkondrik eğilimleri güçlendirebilmektedir. Bu bağlamda belirsizliğe tahammülsüzlük, internet bağımlılığı ile siberkondri arasındaki ilişkide önemli bir aracı mekanizma olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinde internet bağımlılığı ile siberkondri düzeyleri arasındaki ilişkide belirsizliğe tahammülsüzlüğün aracı rolünü belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel araştırmanın örneklemini, üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 477 öğrenci oluşturmuştur. Veriler; Kişisel Bilgi Formu, İnternet Bağımlılığı Ölçeği, Siberkondri Şiddeti Ölçeği ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve aracılık etkisini test etmek için Hayes tarafından geliştirilen Process Makrosu (Model 4) ile Bootstrap yöntemi (5000 örneklem) kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma sonucunda hemşirelik öğrencilerinin internet bağımlılığı puan ortalaması 37,52 ± 17,97, siberkondri puan ortalaması 35,76 ± 10,51 ve belirsizliğe tahammülsüzlük puan ortalaması 40,49 ± 10,38 olarak saptanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda; internet bağımlılığı ile siberkondri (r = 0,625) ve belirsizliğe tahammülsüzlük (r = 0,455) arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ayrıca belirsizliğe tahammülsüzlük ile siberkondri arasında da pozitif yönlü anlamlı bir ilişki (r = 0,596) saptanmıştır (p < 0,001). Aracılık analizi sonuçlarına göre, internet bağımlılığının siberkondri üzerindeki toplam etkisi istatistiksel olarak anlamlıdır (B = 0,366; p < 0,001). Belirsizliğe tahammülsüzlük aracı değişken olarak modele eklendiğinde, internet bağımlılığının siberkondri üzerindeki doğrudan etkisinin (B = 0,261; p < 0,001) anlamlılığını koruduğu görülmüştür. Bootstrap analizi sonucunda, belirsizliğe tahammülsüzlüğün dolaylı etkisinin anlamlı olduğu (B = 0,1045; %95 Güven Aralığı: 0,0756 - 0,1355) ve değişkenler arasında kısmi aracılık rolü üstlendiği doğrulanmıştır.

Sonuç: Araştırma bulguları, internet bağımlılığının siberkondriyi hem doğrudan hem de belirsizliğe tahammülsüzlük üzerinden dolaylı olarak etkilediğini göstermektedir. Bu doğrultuda, hemşirelik öğrencilerinde siberkondriyi azaltmak için problemli internet kullanımının önlenmesi ve belirsizlikle baş etme becerilerinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve psikososyal girişimler önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aracılık analizi, Belirsizliğe tahammülsüzlük, Hemşirelik öğrencileri, İnternet bağımlılığı, Siberkondri

S-217 CERRAHİ HASTALARINA YÖNELİK PERİOPERATİF HEMŞİRELİK BAKIM MEMNUNİYETİ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: METODOLOJİK ÇALIŞMA

Ayşegül Kaya İmrek[1], Pınar Yılmaz Eker[1], Ahmet Yıldız[2]
[1]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Suşehri Sağlık Yüksekokulu, Suşehri, Sivas
[2]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sivas

Giriş-Amaç: Hasta memnuniyeti, sağlık hizmetlerinin kalitesinin önemli bir göstergesi olup bireyin beklentileri, deneyimleri ve algıları doğrultusunda şekillenen çok boyutlu bir kavramdır. Perioperatif süreçte hastalar hem fizyolojik hem de psikolojik açıdan yoğun bir değişim yaşamakta; bu süreçte hemşirelik bakımının niteliği memnuniyet düzeyini doğrudan etkilemektedir. Preoperatif bilgilendirme, intraoperatif konfor, ağrı yönetimi ve taburculuk eğitimi gibi bileşenler perioperatif hasta memnuniyetini şekillendiren başlıca unsurlar arasında yer almaktadır. Literatürde hasta memnuniyetini değerlendiren çeşitli araçlar bulunmakla birlikte, perioperatif sürecin tümünü kapsayan standart ve geçerli ölçüm araçlarının sınırlı olduğu görülmektedir. Bu metodolojik çalışma, cerrahi hastalarının perioperatif hemşirelik bakımından memnuniyetini ölçmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Bu metodolojik çalışma, Ocak 2025–2026 arasında Sivas ilinde yer alan iki farklı hastanenin cerrahi kliniklerinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini, 18 yaş ve üzeri, elektif cerrahi geçiren ve çalışmaya katılmayı kabul eden hastalar oluşturmuştur. Ölçek geliştirme sürecinde öncelikle literatür doğrultusunda 48 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş, uzman görüşlerine göre kapsam geçerlik oranı (KGO) 0,75'in altında kalan 10 madde çıkarılmış ve kapsam geçerlik indeksi (KGİ) 0,95 olarak hesaplanmıştır. Pilot uygulama sonrası gerçekleştirilen analizlerle ölçek maddeleri yeniden düzenlenmiştir. Yapı geçerliğini belirlemek amacıyla Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmış; güvenirlik değerlendirmesinde Cronbach alfa katsayısı, madde-toplam korelasyonları ve alt-üst grup karşılaştırmaları kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %55,1'i kadın, %70,5'i genel anestezi almış, %57'si açık cerrahi geçirmiştir (n=414). AFA sonucunda KMO katsayısı 0,787 olarak saptanmış ve toplam varyansın %68,7'sini açıklayan 5 faktörlü, 13 maddelik bir yapı elde edilmiştir. Faktörler; "Preoperatif Bilgilendirme" (%16,5), "Postoperatif Beslenme ve Mobilizasyon Yönetimi" (%14,1), "Ağrı Yönetimi" (%13,1), "Taburculuk Eğitimi ve Perioperatif Mahremiyet" (%12,9) ve "İntraoperatif Konfor" (%12,1) olarak adlandırılmıştır. Ölçeğin genel Cronbach alfa katsayısı 0,82 olup alt boyutlara ait alfa değerlerinin 0,60–0,80 arasında değiştiği belirlenmiştir. DFA sonucunda elde edilen uyum indeksleri (χ^2/df=2,8; RMSEA=0,06; CFI=0,92; TLI=0,90) modelin kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiğini ortaya koymuştur. Ayrıca tüm maddelerin ayırt ediciliğinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (p<0,05).

Sonuç: Bu çalışmada geliştirilen Cerrahi Hastalarına Yönelik Perioperatif Hemşirelik Bakım Memnuniyeti Ölçeğinin 5 faktör ve 13 maddeden oluşan geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir. Ölçek, perioperatif süreçte hemşirelik bakımına ilişkin hasta memnuniyetinin bütüncül olarak değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Ölçek puanları 13 ile 65 arasında değişmekte olup yüksek puan yüksek memnuniyeti göstermektedir. Elde edilen geçerlik ve güvenilirlik kanıtları, CHYPBMÖ'nün perioperatif hemşirelik bakımından memnuniyeti değerlendirmede ve bakım iyileştirme çalışmalarına rehberlik etmede kullanılabilecek nitelikte olduğunu ortaya koymaktadır. Geliştirilen ölçeğin klinik uygulamalarda bakım kalitesinin artırılması ve hasta odaklı bakımın geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: geçerlik, güvenirlik, hasta memnuniyeti, ölçek geliştirme, perioperatif hemşirelik

S-218 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ESTETİK - KOZMETİK CERRAHİYE YÖNELİK TUTUMLARI İLE SOSYAL GÖRÜNÜŞ KAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Figen Asutay Yeşil[1], Melis Şen Yılmaz[2]
[1]İBB Şehzadebaşı Tıp Merkezi, İstanbul
[2]T.C. Biruni Üniversitesi, İstanbul

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin estetik–kozmetik cerrahiye yönelik tutumları ile sosyal görünüş kaygıları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yürütülmüştür.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki çalışma, Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrenciler üzerinde Kasım 2025 – Ocak 2026 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın evrenini 530 öğrenci oluşturmuş, örneklem büyüklüğü güç analizi sonucunda 223 kişi olarak belirlenmiştir. Veriler "Öğrenci Bilgi Formu", "Estetik–Kozmetik Cerrahi Kabul Ölçeği (KCKÖ)" ve "Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği (SGKÖ)" kullanılarak toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde tanımlayıcı testler, t-testi, ANOVA, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri ile korelasyon analizleri uygulanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin kozmetik cerrahiyi kabul düzeylerinin orta seviyede olduğu, en yüksek puan ortalamasının "kişilerarası" alt boyutta bulunduğu belirlenmiştir. Cinsiyet açısından yalnızca Kişilerarası alt boyutta anlamlı fark saptanmış; kadın öğrencilerin kişilerarası alt boyut puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür (p=0,002). Zayıf ve normal kilolu öğrenciler ise fazla kilolu olanlara göre daha yüksek kabul puanlarına sahipti. Sigara ve alkol kullanan, düzenli egzersiz yapmayan ve daha önce estetik işlem yaptıran öğrencilerin kozmetik cerrahiyi kabul düzeyleri anlamlı derecede yüksekti. Ayrıca TikTok kullanan ve sosyal medyada daha sık paylaşım yapan öğrencilerde bu düzeyin arttığı gözlemlendi. Sosyal görünüş kaygısı puanları incelendiğinde, genel olarak düşük - orta düzeyde kaygı saptandı. Bu puanlar cinsiyet, yaş ve ebeveyn eğitimi gibi demografik özelliklere göre farklılık göstermese de, algılanan ekonomik durum, sağlık algısı, egzersiz yapma durumu ve kullanılan sosyal medya platformuna göre anlamlı farklar bulundu. Gelir durumu düşük, sağlık algısı orta düzeyde olan, egzersiz yapmayan ve TikTok kullanan öğrencilerin sosyal görünüş kaygı puanlarının daha yüksek olduğu belirlendi.

Sonuç: Sonuç olarak, hemşirelik öğrencilerinin estetik cerrahiye yönelik tutumlarının; sosyal görünüş kaygısı, yaşam tarzı davranışları ve dijital medya etkileriyle yakından ilişkili olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Estetik cerrahi, Hemşirelik öğrencileri, Sosyal görünüş kaygısı

S-219 KALP YETERSİZLİĞİ OLAN HASTALARIN SEMPTOM DURUMU VE HASTALIĞA UYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Deniz Zeynep Sönmez[1], Derya Tülüce[2], Cuma Süleymanoğlu[3]
[1]Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Osmaniye
[2]Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Osmaniye
[3]Osmaniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kardiyoloji Anabilim Dalı, Osmaniye

Amaç: Bu çalışma, kalp yetersizliği tanısı olan hastaların semptom durumu ve hastalığa uyum düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla planlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı tipte olup, Osmaniye Devlet Hastanesi Kardiyoloji Kliniği ve Polikliniğinde yürütülmüştür. Araştırmaya başlamadan önce Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan izin alınmıştır. Araştırmanın evrenini, çalışmanın yürütüldüğü tarihler arasında Osmaniye Devlet Hastanesi Kardiyoloji Kliniği ve Polikliniğine başvuran kalp yetersizliği tanılı hastalar oluşturmuştur. Örneklem, olasılıksız örnekleme yöntemi ile seçilen ve araştırmaya katılmayı kabul eden 180 hastadan oluşmaktadır. Çalışmaya 18 yaş ve üzeri, kalp yetersizliği tanısı olan, iletişim kurabilen ve araştırmaya katılmayı kabul eden hastalar dahil edilmiştir. Veriler; Ocak–Aralık 2025 tarihleri arasında Kişisel Bilgi Formu, Kalp Yetersizliği Semptom Durumu Ölçeği ve Kronik Hastalığa Uyum Düzeyi Ölçeği (KHUDÖ) kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra verilerin dağılımına göre bağımsız örneklem t testi, tek yönlü ANOVA, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis ve Pearson korelasyon analizi kullanılmış, anlamlılık düzeyi p<0,05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 69,49±12,66 olup, semptom durumu puan ortalaması 37,46±23,16, kronik hastalığa uyum puanı ise 63,91±8,00 olarak bulunmuştur. Kadınların semptom puanlarının daha yüksek, erkeklerin ise uyum puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0,05). Eğitim düzeyi semptom puanlarını etkilemezken, uyum düzeyi üzerinde anlamlı farklılık oluşturmuştur. Okur yazar olmayan bireylerin uyum puanlarının daha düşük olduğu saptanmıştır (p<0,001). Gelir düzeyi arttıkça uyum puanlarının arttığı belirlenmiştir (p<0,05). Sağlık güvencesi olan bireylerin semptom puanları daha düşük ve uyum düzeyleri daha yüksek bulunmuştur (p<0,05). Klinik açıdan; acil başvuru, hastanede yatış ve kan basıncı yüksekliği olan bireylerde semptom puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0,05). Düzenli egzersiz yapan bireylerin semptom puanlarının daha düşük ve uyum düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (p<0,05). Ayrıca ölçekler arasındaki ilişki incelendiğinde kalp yetersizliği semptom durumu ile kronik hastalığa uyum düzeyi arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır (r = -0,413, p < 0,001).

Sonuç: Kalp yetersizliği olan bireylerde kronik hastalığa uyum; eğitim ve gelir düzeyi gibi sosyoekonomik faktörlerden etkilenirken, semptom durumu daha çok klinik özelliklerle ilişkilidir. Özellikle düşük eğitim ve gelir düzeyine sahip bireylerde uyumun artırılmasına yönelik girişimlerin planlanması önerilmektedir. Kalp yetersizliği semptom durumu ile kronik hastalığa uyum düzeyi arasında saptanan orta düzeyde negatif ilişki (r=-0,413, p<0,001), semptom yükü arttıkça uyumun azaldığını ve semptom kontrolünün uyumu desteklemede kritik olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, semptom yükü ile uyum arasındaki çift yönlü ilişki dikkate alınarak, hemşirelik bakımında semptomların etkin yönetimi ile tedaviye uyumu artırmaya yönelik eğitim ve danışmanlık girişimlerinin birlikte planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hastalığa uyum, Kalp yetersizliği, Semptom durumu

S-220 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE AKRAN YÖNDERLİĞİ PROGRAMININ ÜNİVERSİTE YAŞAMI UYUMUNA, LİDERLİK VE 21. YÜZYIL BECERİLERİNE ETKİSİ

Ayşe Nefise Bahçecik, Duygu Dokumacı, Nihal Altun, Zülfünaz Özer, İrem Özbay
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Amaç: Akran yönderliği, bir kişinin yaşıtlarına ya da deneyim açısından benzer bir gruba liderlik etme veya rehberlik etme sürecidir. Çalışma, Akran Yönderliği Programının Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin üniversiteye uyumuna, liderlik ve 21. yüzyıl becerileri üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma ön test son test uygulanan randomize bir çalışmadır. Bu araştırma, Kasım 2024-Haziran 2025 tarihleri arasında İstanbul'da bir vakıf üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde yapılmıştır. Veriler Akran Kişisel Bilgi Formu, Üniversite Yaşamına Uyum Ölçeği (ÜYUÖ), Gençlik Liderlik Özellikleri Ölçeği (GLÖ), Çok Boyutlu 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği, Akran Mentorlüğü Değerlendirme Formu ve Mentor Davranış Ölçeği ile toplanmıştır. Üçüncü sınıf öğrenciler arasından dahil edilme kriterlerini sağlayan her bir Yönder öğrenciye üç akran randomize olarak atanmıştır. Araştırmaya 25 yönder 75 akran öğrenci katılmıştır. Her beş ekibe de bir araştırmacı öğretim elemanı eşleştirilmiştir. Araştırmacılar tarafından akranlara ve yönderlere program hakkında bilgilendirme toplantısı yapılmış ve ardından tanışma etkinliği düzenlenmiştir. Yönderler öğrencilere liderlik, ekip çalışması, etkili iletişim, sorun çözme, karar verme, zaman yönetimi ve çatışma yönetimi konularında eğitim verilmiştir. Daha sonra yönderler akranlarla toplantı takvimi oluşturarak araştırmacılara iletmiştir. Toplantılar sekiz oturumdan oluşmuştur. İlk toplantıda akranların bireysel gereksinimlerine odaklanılmıştır. Daha sonraki toplantılarda Karışık Puzzle, Balon Dünyası, Kısa Film İzleme, Hazine Avı, Sihirli Çubuk, İletişim Tüneli, Takım Radarı, Boru Hattı, Labirent ve Pisa Kulesi aktiveteleri yapılarak akranlarla görüşme yapılmış ve aktivitelerde dereceye girenlere madalya verilmiştir. Her toplantı sonrasında faaliyetler yönderler tarafından raporlanarak araştırmacılara teslim edilmiştir. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotların yanısıra grup içi karşılaştırmalarda Wilcoxon Testi kullanılmıştır. Bu araştırmada etki büyüklüğü değerlerinin yorumlanmasında Cohen's d değeri için 0,20 ve altı küçük; 0,20-0,80 arası orta; 0,80 ve üstü için büyük etki büyüklüğü değerleri temel alınmıştır.

Bulgular: Akran öğrencilerin uygulama sonrası ÜYUÖ alt boyutlarının puanı, Kişisel Uyum 77.87±13.12, Sosyal Uyum 86.07±14.03 ve Akademik Uyum 80.51±15.26; GLÖ puanı 166.48±19.85; Çok Boyutlu 21.Yüzyıl Becerileri Ölçeği puanı 161.72±26.48 istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Akran Mentorlüğü Değerlendirme Ölçeği puanı 60.61±12.54 ve Mentor Davranış Ölçeği puanı 60.71±9.89 belirlenmiştir. Yönderlerde de GLÖ puanı 174.6±14.78 istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Bu bulgulara ilişkin etki büyüklüğü (Cohen's d) incelendiğinde, Akran Yönderliği Programının üniversite yaşamına uyum, liderlik özellikleri ve 21.yy becerileri üzerindeki etkisinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Akran Yönderliği Programının, üniversiteye genel uyum, liderlik gelişimi ve 21.yy becerileri üzerinde anlamlı ve orta düzeyde bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Programın en çarpıcı sonucu, "çift taraflı kazanç" ilkesinin doğrulanmasıdır: Akranlar, üst sınıftaki yönderlerin rehberliğiyle üniversite ekosistemine daha hızlı entegre olup profesyonel beceriler kazanırken; yönderler de "Protege Etkisi" sayesinde liderlik özelliklerini belirgin şekilde geliştirmişlerdir. Ayrıca destekleyici mentor davranışlarının yüksek olduğu ve akran mentorluğuna yönelik olumlu bir tutum olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: akran yönderliği, liderlik, hemşirelik, üniversiteye uyum, 21.yüzyıl becerileri

S-221 YATAĞA BAĞIMLI HASTA BAKIMINA YÖNELİK SORULARA YAPAY ZEKÂ YANITLARININ UZMAN DEĞERLENDİRMESİ

Şerife Kelle Dikbaş[1], Şenay Uzun[2]
[1]Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü,İstanbul
[2]Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı Emekli Öğretim Üyesi

Amaç: Yapay zekâ, tanıdan tedaviye ve bakıma kadar sağlık hizmetlerinin birçok alanında giderek daha fazla kullanılmaktadır. ChatGPT-4 gibi büyük dil modeli tabanlı yapay zekâ sistemleri, hem sağlık profesyonellerinin hem de hastaların tıbbi bilgilere erişimini kolaylaştırmak amacıyla son yıllarda yaygın biçimde kullanılmakta olup güvenilir bilgiye erişimi artırma potansiyeline sahiptir. Yatağa bağımlı hasta bakımı ise solunum, beslenme, boşaltım, hijyen gibi farklı bakım gereksinimlerini içeren ve bakım vericilerin sıklıkla bilgi ihtiyacı duyduğu bir bakım alanıdır. Bununla birlikte, ChatGPT tarafından üretilen yanıtların kalite ve güvenilirliğine ilişkin mevcut kanıtlar sınırlıdır. Bu araştırmanın amacı, yatağa bağımlı hasta bakımına yönelik sorulara verilen yapay zekâ yanıtlarının uzman görüşü doğrultusunda değerlendirilmesidir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma, bakım vericilerin yatağa bağımlı hasta bakımına yönelik sorularına verilen yapay zekâ yanıtlarının uzman değerlendirmesine dayalı olarak incelendiği metodolojik ve tanımlayıcı nitelikte bir araştırmadır. Araştırmanın verileri, İstanbul'da bir devlet hastanesinin palyatif bakım merkezinde tedavi görmekte olan hastaların bakım vericilerinden elde edildi. Çalışmaya katılan 30 bakım veriden, yatağa bağımlı hasta bakımında yaşadıkları güçlükler ve bilgi gereksinimlerine ilişkin 2–3 adet açık uçlu soru yazılı olarak toplandı. Sorular Yaşam Modeli temel alınarak her bir aktiviteye yönelik 2 soru random seçildi ve sınıflandırıldı. Her bir soru, ChatGPT-4.0 (ücretsiz sürüm) programına her seferinde yeni bir sohbet oturumu başlatılarak yalnızca bir kez ve İngilizce olarak yöneltildi. ChatGPT tarafından üretilen yanıtlar hemşirelik alanında uzman üç akademisyen tarafından bağımsız olarak değerlendirildi. Verilerin analizinde SPSS 26.0 yazılımından yararlanıldı. Puanların normal dağılımında Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testi, normal dağılım göstermediğinde Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testleri kullanıldı. Uzmanlar arası uyumu belirlemek amacıyla değerlendiriciler arasındaki tutarlılık için Fleiss'in Kappa testi kullanıldı. Analizlerde anlamlılık düzeyi 0,05 ($p<0,05$) olarak kabul edildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan üç uzmanın değerlendirme puan ortalamalarına göre en yüksek puana sahip değişkenlerin sırasıyla "bilimsel doğruluk" (4,80±0,23), "okunabilirlik ve anlaşılabilirlik" (4,78±0,22), "hasta güvenliği " (4,62±0,38), "klinik uygunluk" (4,60±0,47) ve en düşük düzeyde puana sahip değişkenin "bilginin kapsamlılığı" (4,58±0,46) olduğu tespit edildi. "Bilimsel doğruluk", "klinik uygunluk","okunabilirlik ve anlaşılabilirlik","bilimsel doğruluk","hasta güvenliği" değişkeni bakımından uzmanlar arasında tutarlılık olmadığı tespit edildi ($p>0.05$).

Sonuç: Yapay zekâ tarafından üretilen yanıtların yüksek puan düzeyine sahip olduğu belirlenmesine rağmen, uzmanlar arasında düşük düzeyde uyum saptanmıştır. Değerlendirme kriterleri açık ve standart şekilde tanımlanmış olmasına rağmen, bu kriterlerin yorumlanması ve puanlanmasında değerlendiriciler arasında farklılıklar bulunduğu görülmektedir. Bu durumun; uzmanların klinik deneyimleri ve değerlendirme yaklaşımlarındaki farklılıklardan kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, ChatGPT, Bakım verici, Yatağa Bağımlı Hasta

S-222 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE DİJİTAL BAĞIMLILIK, EMPATİ VE DİJİTAL STRES DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arzu Arslan[1], Alperen Ateş[1], Zarif Gaye Arslan[2], Hatice Tel Aydın[3]
[1]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Sivas
[2]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Sivas
[3]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sivas

Giriş: Dijital teknolojiler bilgiye erişimi ve eğitim süreçlerini kolaylaştırsa da, kontrolsüz kullanım dijital bağımlılık ve dijital stres riskini beraberinde getirmektedir. Dijitalleşmenin empatiyi zayıflattığı düşünülse de, pandemi sonrası artan dijital etkileşimlerin bu beceriyi olumlu yönde dönüştürebileceği de öngörülmektedir. Hemşirelik öğrencileri için temel bir klinik yeterlilik olan empati ile dijital bağımlılık ve dijital stres arasındaki ilişkinin belirlenmesi, öğrencilerin mesleki gelişimleri açısından önemlidir.

Amaç: Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinde dijital bağımlılık ile empati ve dijital stres düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tiptedir. Araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde 2024-2025 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 1., 2., 3.ve 4. Sınıflardaki toplam 1045 hemşirelik öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü evreni bilinen örneklem yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 09 Nisan- 01 Temmuz 2025 tarihleri arasında Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören ve çalışmaya gönüllü katılım sağlayan 312 öğrenci oluşturmaktadır. Evrenin temsil gücünü artırmak amacıyla tabakalı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu kapsamda; birinci sınıftan 86, ikinci sınıftan 84, üçüncü sınıftan 81 ve dördüncü sınıftan 61 öğrenci araştırmaya dahil edilerek gruplar arası dengeli bir dağılım hedeflenmiştir. Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu, Dijital Bağımlılık Ölçeği (DBÖ), Çok Boyutlu Dijital Stres Ölçeği (ÇBDSÖ) ve Bilişsel ve Duygulanımsal Empati Ölçeği (BDEÖ) ile çevrimiçi olarak toplanmıştır. Veriler SPSS.22 istatistik paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin normal dağılım özelliği Kolmogrov-Simirnov testi ile belirlenmiştir. Veri analizinde t testi, ANOVA testi Pearson Korelasyon Katsayısı, Spearman Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır ve p<0,05 anlamlı kabul edilmiştir. Araştırmaya başlamadan önce üniversite etik kurulundan etik kurul onayı (Karar No: 2024/09-54), araştırmanın yapıldığı kurumdan kurum onayı ve öğrencilerden onam alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20,85 ± 1,77 olup, %81.4' ü kadındır. Katılımcıların en çok kullandıkları dijital medya uygulamaları incelendiğinde, %76,9'unun sohbet ve mesajlaşma uygulamalarını, %73,7'sinin ise sosyal ağ uygulamalarını tercih ettiği belirlenmiştir. Araştırmaya katılanların %90.7'sinin günlük dijital medya kullanım süresinin 91 dk ve üzerinde, %51.3'ünün orta düzeyde dijital bağımlılığının olduğu belirlenmiştir. DBÖ puan ortalaması 114.82±29.74; BDEÖ puan ortalaması 88.06±11.59; ÇBDSÖ puan ortalaması 69.74 ± 18.48 olarak bulunmuştur. DBÖ ile ÇBDSÖ puanları arasında pozitif yönlü, güçlü ve anlamlı (r = 0,728, p < 0,001), BDEÖ ile ÇBDSÖ puanları arasında pozitif yönlü, zayıf düzeyde (r = 0,182, p < 0,05), DBÖ ile BDEÖ arasında pozitif yönlü, zayıf düzeyde bir ilişki saptanmıştır (r = 0,160, p < 0,05). Çalışmada kadın, 17-20 yaş aralığında olanların empati düzeylerinin, 21 yaş ve üzerinde olanların dijital bağımlılık ve dijital stres düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin dijital bağımlılık ve dijital stres düzeylerinin orta, empati düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencilerinde dijital bağımlılık düzeyi arttıkça dijital stresin arttığı; ayrıca empati düzeyi yüksek olan öğrencilerin dijital bağımlılık ve dijital stres düzeylerinin de yüksek olduğu belirlenmiştir. [L2.1]Empati düzeyi yüksek olan hemşirelik öğrencilerinin dijital bağımlılık ve dijital stres düzeylerini azaltmaya yönelik planlamaların ve uygulamaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Bağımlılık, Dijital Stres, Empati, Hemşirelik Öğrencileri

S-223 YAPAY ZEKA VE STANDART HEMŞİRELİK DİLİ

Handan Aydın Kahraman
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Erzincan

Teknolojik ilerlemelerin sağlık sistemlerine hızla entegre olduğu günümüzde, yapay zeka (YZ) destekli sistemlerin hemşirelik uygulamalarındaki rolü giderek genişlemektedir. Bu derlemenin amacı, klinik karar destek sistemleri olarak kurgulanan YZ araçlarının, hemşirelik bakım planlamasında standart terminolojiler (NANDA-I, NIC, NOC) ile entegrasyonunun önemini güncel literatür doğrultusunda incelemektir. Hemşirelik, doğası gereği karmaşık ve bireye özgü bakım süreçlerini kapsar; bu süreçlerin evrensel ve kanıta dayalı bir dille ifade edilmesi, hasta güvenliğinin sağlanması açısından kritik öneme sahiptir. Literatür incelendiğinde, doğal dil işleme yeteneğine sahip üretken YZ modellerinin sağlık verilerini analiz edebildiği, ancak standart hemşirelik dili kullanılmadığında terminolojik sapmalar, "halüsinasyonlar" ve disiplinlerarası iletişim hataları riskinin ortaya çıktığı görülmektedir. Standart terminolojilerin YZ algoritmalarına sunulması; doğru hemşirelik tanılarının konulmasını, amaca yönelik hemşirelik girişimlerinin planlanmasını ve hasta sonuçlarının nesnel olarak ölçülmesini güvence altına almaktadır. Uzman hemşirenin klinik tecrübesi ile YZ'nin analitik gücünün birleşimi, ancak standart hemşirelik dilleri üzerinden sağlandığında bakımın görünürlüğünü ve kalitesini artırabilir. Sonuç olarak, hemşirelik bilişimi alanında geliştirilecek araçların merkezinde evrensel hemşirelik terminolojisi yer almalıdır. Hemşirelik eğitim müfredatlarında öğrencilerin dijital okuryazarlık ve yapay zeka farkındalıkları artırılmalı, YZ destekli algoritmaların sadece veriyi işleyen değil, evrensel hemşirelik dilini "doğru konuşan" klinik asistanlar olarak tasarlanması gerektiği vurgulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: dijital okuryazarlık, hemşirelik bilişimi, klinik karar destek sistemleri, standart hemşirelik dili, yapay zek

S-224 THE MEANING OF LIFE AND ATTITUDES TOWARDS DEATH AMONG SOMALI UNIVERSITY STUDENTS STUDYING IN THE FIELD OF HEALTH SCIENCES

Şeyma Zehra Altunkürek, Efza Nur Kaplan
University of Health Sciences, Gulhane Faculty of Nursing, Department of Public Health Nursing, Ankara, Turkey

Introduction and Aim: Death is an inevitable and universal aspect of human existence. For students in the health sciences, who are likely to encounter death in their professional practice, understanding attitudes toward death and perceptions of meaning in life is particularly important. This study aimed to determine the relationship between attitudes toward death and perceptions of meaning in life among Somali university students studying in the field of health sciences.

Method: This study was designed as a descriptive, cross-sectional study. Ethical approval was obtained from the Ethics Committee of Recep Tayyip Erdoğan Training and Research Hospital, Mogadishu, Somalia. The sample size was calculated using a known population sample size formula with a 95% confidence level and a 5% margin of error. The study included 313 university students enrolled in health sciences programs. Data were collected using the Descriptive Characteristics Form, the Death Attitude Profile-Revised (DAP-R), and the Meaning in Life Questionnaire (MLQ). Statistical analyses included correlation and regression analyses to examine the relationship between attitudes toward death and meaning in life.

Results: The findings revealed that students generally perceived death as a natural part of life and actively sought meaning and purpose in their lives. Regression analysis showed that DAP-R total scores significantly predicted MLQ total scores (B = O.163, β = O.435, SE = O.O19, 95% CI [O.125–O.2OO], p < O.OO1). The model explained 18.9% of the variance in meaning in life (R^2 = O.189). In other words, more positive attitudes toward death were significantly associated with a greater sense of meaning in life. Additionally, students in preparatory classes and those with better economic status had higher scores on the relevant scales.

Conclusion: The results suggest that accepting death as a natural part of life contributes positively to individuals' sense of purpose and existential orientation. Therefore, integrating death awareness and meaning-centered approaches into nursing and health sciences education curricula may enhance students' psychological resilience and professional preparedness.

Keywords: death attitudes, health sciences, meaning of life, university students

S-225 INVESTIGATION OF BURNOUT AND SPIRITUAL WELL-BEING LEVELS IN CAREGIVERS OF PATIENTS RECEIVING HOME HEALTH CARE SERVICES

Efza Nur Kaplan, Şeyma Zehra Altunkürek
University of Health Sciences, Gulhane Faculty of Nursing, Department of Public Health Nursing, Ankara, Turkey

Introduction and Aim: Caregiving for patients receiving home health care services may lead to increased burnout due to physical, emotional, and psychosocial burdens, while spiritual well-being can play a protective role in this process. This study aimed to investigate the levels of burnout and spiritual well-being among individuals providing care to patients receiving home health care services.

Methods: A cross-sectional study was conducted with 149 caregivers registered in the Home Health Care Unit of a training and research hospital. The sample size was calculated using G*Power (n=128, 99% power, α=0.05), and purposive sampling was used to recruit caregivers aged >=18 years who applied to the unit and consented to participate. Ethical approval was obtained from the SBÜ Gülhane Ethics Committee, and institutional permission was granted. Data were collected using the Participant Information Form, Burnout Measure (BM), and Three-Factor Spiritual Well-Being Scale (SWBS). Data were analyzed using descriptive statistics, t-test, ANOVA, post hoc tests, Pearson correlation, and linear regression.

Results: The mean age of participants was 52.42 ± 11.86 years; 58.4% were female and 73.2% were married. Most were unemployed, had moderate income, reported chronic illness, and had not received home care training. Mean BM and SWBS scores were 3.35 ± 1.12 and 119.47 ± 17.69, respectively. BM scores was higher among caregivers without caregiving support, with low income, caring for fully dependent individuals, providing long daily care, feeling inadequate, living with the patient, needing psychological support, lacking training, and neglecting health check-ups. SWBS differed significantly by income, education, chronic disease, caregiving competence, alcohol and medication use, cohabitation and caregiving satisfaction. The SWBS anomie subscale was higher in low-income participants, those without caregiving support, and those neglecting their health check-ups ($p<0.05$). Simple linear regression analysis showed that spiritual well-being explained 7.6% of burnout ($p<0.05$).

Conclusion: The findings highlight the importance of spiritual well-being in reducing burnout and emphasize the necessity of developing structured and holistic home care education and support programs to meet the psychosocial and spiritual needs of caregivers.

Keywords: burnout, caregivers, home health care services, spirituality

S-226 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KİMYASAL, BİYOLOJİK, RADYOLOJİK VE NÜKLEER (KBRN)TEHDİT -TEHLİKELERİNE YÖNELİK BİLGİ, TUTUM VE ÖZ YETERLİLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Melike Durmaz[1], Şefika Apaydın[2], Alime Selçuk Tosun[3]
[1]Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Bölümü, Konya
[2]Gülhane Eğitim Araştırma Hastenesi, Ankara; Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans, Konya
[3]Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Bölümü, Konya

Amaç: Araştırma, hemşirelik öğrencilerinin KBRN tehdit ve tehlikelerine yönelik bilgi, tutum ve öz yeterlilik düzeylerini belirlemek ve bu değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla tanımlayıcı ve ilişkisel türde gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini, Konya il merkezinde 2024–2025 Bahar Dönemi'nde öğrenim gören 1.–4. sınıf 1.476 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğü G*Power 3.1.9.2 ile %95 güven düzeyi ve %90 güçle hesaplanmış, minimum 391 kişi bulunmuş; gelişigüzel örnekleme ile 696 öğrenci çalışmaya dahil edilmiştir. Veri toplama araçları: 6 soruluk Kişisel Bilgi Formu; 31 maddelik (0–31 puan) KBRN Öz Yeterlilik Ölçeği (α=0,82); 16 maddelik, 3 alt boyutlu 5'li Likert tipinde KBRN Hemşirelik Tutum Ölçeği (α=0,93); 9 maddelik KBRN Hemşirelik Bilgi Testi (α=0,90).

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20,62±2,49 olup %81,9'u kadındır. Katılımcıların çoğu afet hemşireliği (%92,7) ve KBRN (%96,7) dersi almamış; %53,7'si eğitim almak istemekte, %75,4'ü müdahaleyi mesleki gereklilik olarak görmektedir. Bilgi, tutum ve öz yeterlilik düzeyleri genel olarak orta-iyi düzeydedir. KBRN eğitimi almak isteyen ve müdahaleyi gerekli görenlerin puanları daha yüksektir. Cinsiyet, sınıf ve not ortalaması ile bilgi düzeyi arasında fark yoktur. Kadınlar, dördüncü sınıf ve yüksek not ortalamasına sahip öğrenciler daha yüksek tutum puanı almıştır. Öz yeterlilik, özellikle dördüncü sınıf ve yüksek akademik başarıda artmaktadır. Bilgi ile tutum (r=0,639) ve öz yeterlilik (r=0,644) arasında orta düzeyde pozitif ilişki vardır (p<0,001).

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin KBRN bilgi, tutum ve öz yeterlilik düzeyleri geliştirilmeye açıktır. Bulgular, mevcut eğitimlerin yeterli hazır bulunuşluk sağlamada sınırlı kaldığını ve özellikle öğrencilerin öğrenme isteğinin önemli bir belirleyici olduğunu göstermektedir. Bu nedenle KBRN eğitimlerinin içerik, süre ve öğretim yöntemleri açısından yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: KBRN, hemşirelik öğrencileri, bilgi, tutum, öz yeterlilik

S-227 GEBELİKTE KADININ PSİKOLOJİK GÜÇLENMESİ VE DOĞUM ÖNCESİ BAKIM ALMA ARASINDAKİ İLİŞKİ

Ayşe Sevim Akbay Kısa
Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Isparta, Türkiye

Giriş-Amaç: Gebelik dönemi anne ve yenidoğan sağlığı açısından kritik bir dönem olduğu için gebe yeterli sayıda ve kaliteli bakım almalıdır. Gebelikleri boyunca doğum öncesi bakım (DÖB) almamış kadınların bebeklerinin düşük doğum ağırlıklı olma ve ölme riskinin arttığı belirlenmiştir. Araştırma, gebelikte kadının psikolojik güçlenmesi ve doğum öncesi bakım alma arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte olup verileri Şubat-Nisan 2022 tarihleri arasında online toplandı. Araştırmanın örneklemi literatür (Elveren (2008) doğrultusunda G*power analizi ile 109 olarak belirlendi ve bu sayıya ulaşıldı. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından literatür incelenerek oluşturulan 'Tanımlayıcı Özellikler Veri Formu', 'Kadın Psikolojik Güç Ölçeği' ve 'Doğum Öncesi Bakım Alma Ölçeği' ile online (googledocs uygulaması) gönderilen link bağlantısıyla uygulandı.

Bulgular: Kadınların yaş ortalamasının 29.33±4.86 olduğu, %25,7'sinin lisans ve üstü olduğu, %66,1'inin çalışıyor olduğu belirlenmiştir. Kadınların gebelik sayısı 2.10±0.99 olup şimdiki gebeliklerin hepsi planlı olmuştur. Kadınların gebelikte doktora gitme ilk hafta ortalamasının 5.11±1.97, gebelikte doktora gitme sayısının 5.18±2.11 olduğu belirlenmiştir. Kadınların %95,4'ü aile içi karara katıldıklarını, kadınların %50,5'i kararlarında, %87,2'si ise sağlık ile ilgili kararlarında başkasının etkili olmadığını söylemiştir.
Araştırmada kadının psikolojik gücü puan ortalaması 112.12±23.47 ile doğum öncesi bakım alma puan ortalaması 144.35±32.92 arasında pozitif yönde istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur (p<0.01). Aile içi karara katılma (113,71±22,84), kendi kararını kendisinin verebilmesi (126.05±15.96), sağlığı ile ilgili kararları kendisinin verebilmesi (116.76±21.45) ile kadın psikolojik gücü arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde anlamlı fark bulunmuştur (p<0.01). Kendi kararını verebilmesi (156,45±23,04), sağlığı ile ilgili kararları kendisinin verebilmesi (149,35±32,28) ile doğum öncesi bakım alma arasında da istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur (p<0.01).

Sonuç: Çalışmamızda gebelerin doğum öncesi bakım alma puanı orta düzeyde tespit edilmiştir. Çalışmada kadınların gücü arttıkça doğum öncesi bakım almanın da arttığı saptanmıştır. Bu doğrultuda aile sağlığı merkezlerinde gebelere doğum öncesi bakımın öneminin anlatılması gerekmektedir. Ayrıca kadınların eğitim statüsünün ve iş sektöründeki gücünün artırılması için eğitici toplumsal çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğum Öncesi Bakım, Gebelik, Kadının Psikolojik Güçlenmesi

S-228 POLİKİSTİK OVER SENDROMU TANILI KADINLARDA ÖZ SEFKAT VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Ayşe Sevim Akbay Kısa[1], Gazi Kısa[2]
[1]Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Isparta, Türkiye
[2]Çukurova Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, Adana, Türkiye

Giriş-Amaç: Polikistik over sendromu (PKOS) kadınlarda siklus bozuklukları, saç dökülmesi, infertilite, kilo alımı ve tüğlenme gbi bazı sıkıntılar oluşturabilir. Bu sorunlar da kadınların psikoojisini farklı düzeylerde etkileyebilir. Bu araştırma, polikistik over sendromu tanılı kadınlarda öz sefkat ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkini belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

Gereç-Yöntem: Araştırma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte olup verileri Eylül 2022-Ocak 2023 arasında Isparta'da bir kamu hastanesinin Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Polikliniği ve Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğinde yapıldı. Çalışmanın örneklemi daha önce yapılmış bir çalışma doğrultusunda G*power analizi ile 125 olarak belirlendi ve bu sayıya ulaşıldı. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından literatür incelenerek oluşturulan 'Tanımlayıcı Özellikler Veri Formu', 'Öz Sefkat ölçeği' ve 'Psikolojik İyi Oluş Ölçeği' ile toplanmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 23.0 paket programı kullanıldı.

Etik: Etik kurul izni, ölçek kullanım izni ve katılımcılardan onam alınmıştır.

Bulgular: Analizler sonucunda kadınların yaş ortalamasının 28,46±6,32, %63,2'sinin lisans ve üzeri eğitime sahip, %56,8'inin ara sıra veya düzenli egzersiz yaptığı bulundu. PKOS semptomları olarak %13,07'şer oranda en yüksek yorgunluk ve tüylenme bildirildi. Bu semptomları saç dökülmesi, aşırı kilo alımı ve adet düzensizliği izledi. Kadınların öz sefkat ölçeği 79,41±17,84 psikolojik iyi oluş ölçeği puan ortalaması 27,11±7,11 olarak saptanmıştır. Ölçek puanları arasında yapılan korelasyon analizine göre öz şefkat ölçeği ile psikolojik iyi oluş arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu izlendi (p<0.01).

Sonuç: Çalışmada kadınların öz şefkati arttıkça psikolojik iyi oluşlarının da arttığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda polikliniklerde hemşireler tarafından polikistik over sendromuna sahip kadınların detaylı bilgileri alınıp PKOS ve belirtilerine yönelik kapsamlı danışmanlık hizmetleri verilmesi önerilebilir. Ayrıca kadınların Öz sefkatinin ve psikolojisinin güçlenmesi için hemşireler tarafından psikolojik danışmanlık hizmetlerine yönlendirilebilir veya psikologlar ile iş birliği içinde öz şefkatini de artırıcı kapsamlı seminer ve danışmanlık hizmeti verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öz Sefkat Ölçeği, Polikistik Over Sendromu, Psikolojik İyi Oluş

S-229 O-6 YAŞ ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN TAMAMLAYICI TIP UYGULAMALARINA BAŞVURULARININ BELİRLENMESİ

Özge Eren[1], Didem Kurap[2], Günay Arslan[2]
[1]Giresun Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi
[2]Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü

Amaç: Tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamaları, çocuk sağlığında ebeveynler tarafından sıklıkla başvurulan yöntemler arasında yer almaktadır. Bu araştırma, O-6 yaş çocuğu olan ebeveynlerin tamamlayıcı tıp uygulamalarına başvuru durumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tipte yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 141 katılımcı oluşturmuştur. Veriler, katılımcıların sosyodemografik özelliklerini içeren bilgi formu ve tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamalarına yönelik tutumları değerlendiren ölçek aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmış; istatistiksel anlamlılık düzeyi p<O,O5 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamalarına yönelik toplam ölçek puanı ortalaması 119,15±38,81 olup, puanların 45 ile 2O9 arasında değiştiği belirlenmiştir. Katılımcıların %73,8'i kadın, %26,2'si erkektir. Yaş dağılımında %56,7'sinin 31-4O yaş aralığında olduğu saptanmıştır. Katılımcıların %39,O'unun herhangi bir yöntem kullanmadığı, %36,9'unun bitkisel karışımları, %17,O'sinin alternatif tıp uygulamalarını, %5,O'ının tüm yöntemleri ve %2,1'inin kupa terapisini tercih ettiği belirlenmiştir. Yaş grupları, cinsiyet ve tercih edilen yöntemlere göre toplam ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır (p>O,O5).

Sonuç: Araştırmada katılımcıların tamamlayıcı tıp uygulamalarına yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu ve en sık tercih edilen yöntemin bitkisel karışımlar olduğu belirlenmiştir. Sosyodemografik özellikler ile yöntem tercihlerinin tutum puanlarını anlamlı düzeyde etkilemediği saptanmıştır. Ebeveynlerin tamamlayıcı tıp uygulamaları konusunda bilinçlendirilmesine yönelik eğitimlerin planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: : tamamlayıcı tıp, alternatif tıp, ebeveyn, çocuk sağlığı, tutum

S-230 MEKANİK VENTİLATÖRE BAĞLI PRETERM YENİDOĞANLARDA UYGULANAN TERAPÖTİK POZİSYONUN FİZYOLOJİK PARAMETRELER, AĞRI VE KONFOR DÜZEYİNE ETKİSİ

Rana Rehap Sert[1], Emel Demir[2]
[1]Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye
[2]Mustafa Kemal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Hatay, Türkiye

Amaç: Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde terapötik pozisyonlama, preterm bebeklerde fizyolojik stabilite, ağrı ve konfor üzerinde önemli etkilere sahiptir. Bu araştırma, mekanik ventilatöre bağlı 35–37 gestasyon haftasındaki preterm yenidoğanlarda prone ve cenin pozisyonlarının fizyolojik parametreler, konfor ve ağrı üzerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, Ekim 2024–Ekim 2025 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinde yürütülmüştür. Çalışma, yenidoğan yoğun bakım ünitesinde izlenen ve mekanik ventilatöre bağlı 35–37 gestasyon haftasındaki 60 preterm bebek ile gerçekleştirilmiştir.Araştırmada bebekler prone, cenin ve supine (kontrol) olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Her bir pozisyon belirli sürelerde uygulanmış ve ölçümler başlangıç, 30. dakika, 2. saat ve 3. saatte gerçekleştirilmiştir.Veri toplama araçları olarak bebek gözlem formu, Prematüre Bebek Konfor Ölçeği (COMFORT-neo) ve Prematüre Bebek Ağrı Profili (PIPP-R) kullanılmıştır

Bulgular: Gruplar başlangıç özellikleri açısından benzer bulunmuştur (p>0.05).Apikal nabız değerleri açısından 2. saatte prone pozisyonunda diğer pozisyonlara göre anlamlı düzeyde daha düşük değerler elde edilmiştir (p<0.05).Oksijen satürasyonu başlangıç ve 30. dakikada supine pozisyonunda daha yüksek bulunurken, 2. ve 3. saatlerde prone ve cenin pozisyonlarında anlamlı düzeyde daha yüksek saptanmıştır (p<0.05).Vücut ısısı ve solunum sayısı açısından gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır (p>0.05).PIPP-R toplam skorları tüm zaman noktalarında deney gruplarında kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde daha düşük olup, en düşük ağrı düzeyi cenin pozisyonunda belirlenmiştir (p<0.05).COMFORT-neo skorları açısından 30. dakikadan itibaren deney gruplarında anlamlı düzeyde daha yüksek konfor sağlanmış, en yüksek konfor prone pozisyonunda gözlenmiştir (p<0.001).

Sonuç: Terapötik pozisyonlama, mekanik ventilatöre bağlı preterm yenidoğanlarda ağrıyı azaltan ve konforu artıran etkili bir hemşirelik girişimidir. Özellikle prone ve cenin pozisyonlarının zamanla fizyolojik ve davranışsal parametreleri olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Bu doğrultuda, terapötik pozisyonlamanın yenidoğan yoğun bakımında bireyselleştirilmiş bakımın önemli bir bileşeni olarak kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, terapötik pozisyon, konfor, ağrı, fizyolojik parametreler

S-231 ÖZ BAKIM GEREKSİNİMİ OLAN HASTALARDA KARŞILANAMAYAN HEMŞİRELİK BAKIMI: BAKIM KALİTESİ VE HASTA GÜVENLİĞİ ÜZERİNE BİR ANALİZ

Hatice Gökçek
Güven Hastanesi,Ankara,Türkiye

Giriş: Sağlık hizmetlerinin temel hedeflerinden biri bireyin bağımsızlığını sürdürmesini desteklemek ve yaşam kalitesini artırmaktır. Öz bakım gereksinimi olan bireylerde hemşirelik bakımının sürekliliği ve bütüncül şekilde sunulması, hasta güvenliği ve bakım kalitesi açısından kritik öneme sahiptir. Ancak artan bakım gereksinimleri, iş yükü ve sistemsel sınırlılıklar nedeniyle hemşireler planlanan bakım girişimlerini her zaman tam olarak gerçekleştirememektedir. Bu durum literatürde "karşılanamayan bakım gereksinimleri" kavramı ile tanımlanmakta olup, bakımın zamanında, yeterli ve bütüncül biçimde sunulamamasını ifade etmektedir. Bu araştırmanın amacı, öz bakım gereksinimi olan hastalarda hemşirelik bakımının hangi alanlarda aksadığını belirlemek ve bu durumu etkileyen faktörleri incelemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte planlanan bu çalışma, Eylül 2025–Ocak 2026 tarihleri arasında Ankara'da bulunan özel bir hastanede gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 207 hemşire oluşturmuş, örneklemini yatan hasta servisleri ve yoğun bakım ünitelerinde aktif çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 67 hemşire oluşturmuştur. Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formu ve Karşılanamayan Hemşirelik Bakımı Ölçeği kullanılarak çevrim içi olarak toplanmıştır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olup katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Araştırma için kurum bilim komitesinden gerekli izinler alınmıştır.(28.08.2025/1706) Veriler tanımlayıcı istatistikler (yüzde dağılımları) kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin %71,6'sı kadın olup, %67,2'si 19–28 yaş aralığındadır. Katılımcıların %49,3'ü lisans mezunu, %76,1'i kliniklerde görev yapmakta ve %83,6'sı 12 saatlik vardiya sistemi ile çalışmaktadır.
Karşılanamayan Hemşirelik Bakımı Ölçeği bulgularına göre, hasta güvenliği ile doğrudan ilişkili bakım uygulamalarının yüksek sıklıkta gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Özellikle yatak başı kan şekeri takibi (%82,1), el hijyeni uygulamaları (%74,6), doktor vizitlerine katılım (%80,6) ve çağrı ziline zamanında yanıt verme (%77,6) gibi uygulamaların büyük ölçüde yerine getirildiği saptanmıştır.
Buna karşın mobilizasyon (%13,4), iki saatte bir pozisyon verme (%17,9), duygusal destek (%19,4) ve disiplinler arası bakım süreçlerine katılım (%17,9) gibi bütüncül bakımın önemli bileşenlerinin daha düşük sıklıkta gerçekleştirildiği belirlenmiştir.
Bakımın karşılanamama nedenleri incelendiğinde; hasta yoğunluğu (%88,1) ve deneyimsiz personel fazlalığı (%76,1) en önemli etkenler olarak belirlenmiştir. Ayrıca ekip içi iletişim sorunları (%52,2), vardiyalar arası yetersiz hasta teslimi (%55,2) ve malzeme/cihaz eksiklikleri (%53,7) bakımın sürekliliğini olumsuz etkileyen faktörler arasında yer almaktadır.

Sonuç: Bu çalışma, hemşirelik bakımında hasta güvenliği odaklı uygulamaların güçlü bir şekilde sürdürüldüğünü ve hemşirelerin bakım önceliklendirme becerilerinin etkin düzeyde olduğunu, ancak bütüncül bakımın bazı alanlarında geliştirilmesi gereken yönler bulunduğunu ortaya koymaktadır. İnsan gücü planlamasının iyileştirilmesi, iş yükünün dengelenmesi, ekip içi iletişimin güçlendirilmesi ve destek hizmetlerinin artırılması ile bakım kalitesinin daha da yükseltilebileceği değerlendirilmektedir. Hemşirelerin bakım süreçlerindeki aksaklıkları açık biçimde ifade edebilmesi, kurumda farkındalığın yüksek olduğunu ve bakım kalitesinin geliştirilebilir olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasta Güvenliği, Hemşirelik Bakımı, Karşılanamayan Bakım Gereksinimleri

S-232 GELECEĞİN HEMŞİRELERİNİN YAPAY ZEKÂYA YÖNELİK TUTUMLARI, BAKIM DAVRANIŞLARINI NASIL ETKİLİYOR?

Evrim Sarıtaş, Zehra Tuğçe Demirel, Zehra Göçmen Baykara
Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Ankara

Amaç: Bakım davranışları; profesyonel, etik ve bütüncül hemşirelik yaklaşımlarının temelini oluşturan mesleki eylemlerdir. Günümüzde bilimsel gelişmeleri destekleyen yapay zekâ teknolojileri, hemşirelik uygulamalarının verimliliğini artırmada önemli bir potansiyel sunmaktadır. Sağlık hizmetlerinin dijital dönüşüm sürecinde, hemşirelik öğrencilerinin bu teknolojilere yönelik tutumları, mesleki eylemlerin niteliğini belirlemektedir. Eğitim müfredatı ve hasta bakım kalitesi üzerindeki stratejik önemi nedeniyle bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin bakım davranışları ile yapay zekâya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir

Gereç-Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı desende gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında "Tanımlayıcı Özellikler Formu", "Hemşireler İçin Yapay Zekâ Tutum Ölçeği" ve "Bakım Davranışları Ölçeği-24" kullanılmıştır. Dahil edilme kriterleri kapsamında; bir üniversitenin Hemşirelik Fakültesinde 2., 3. veya 4. Sınıfta öğrenim gören ve araştırmaya katılmaya gönüllü öğrenciler örneklem grubunu oluşturmuştur. Araştırmanın verileri Mart-Nisan 2026 tarihleri arasında toplanmıştır. Uygulamaya başlamadan önce gerekli etik komisyon izni ve kurum izni alınmıştır, katılımcılar araştırmanın amacı ve yöntemi hakkında bilgilendirilmiştir. IBM SPSS Statistics 26 istatistik yazılımında gerekli analizler yapılmıştır ve araştırmanın uygulaması 93 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21,04±3,66'dir. Öğrencilerin %89,2'si kadındır ve %80,6'sı hemşirelik öğrencisi olmaktan memnundur. Öğrencilerin %76,3'sının yapay zekâyı kullanma amacı genellikle derslerle ilişkili teorik bilgi edinmektir. Öğrencilerin Yapay Zekâ Tutum Ölçeği'nden aldıkları toplam puan ortalaması 111,20±10,79, Bakım Davranışları Ölçeği-24'ten alınan toplam puan ortalaması 119,43±15 olarak belirlenmiştir. İki ölçekten alınan toplam puan ortalamaları arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmıştır (r =0,222, p=0,032). Öte yandan hemşirelik öğrencisi olmaktan memnun olan öğrencilerin bakım davranışlarına ilişkin algılarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p=0,001).

Sonuç: Öğrencilerin mesleki memnuniyet düzeylerinin bakım davranışları algısını artırdığı, bakım davranışları algısı ile yapay zekâya yönelik tutum arasında pozitif yönlü ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapay zeka teknolojilerinin hemşirelik eğitim müfredatına entegre edilmesi önerilmektedir. Yapay zekânın hemşirelik bakımındaki profesyonel hasta-hemşire etkileşiminin bir ikamesi değil, bakımın verimliliğini artıran destekleyici unsur olduğu bilincinin öğrencilere kazandırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: bakım davranışları, hemşirelik öğrencileri, yapay zekâ

S-233 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK DÜZEYLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Hatice Ağralı[1], Ayşe Aydınlı[2], Ayşe Gülderen Serin[2], Goncagül Ülker[3]
[1]Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Isparta
[2]Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Isparta
[3]Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Isparta

Giriş ve Amaç: Küreselleşen dünyada farklı kültürlerden bireylerin bir arada yaşaması, sağlık profesyonelleri için kültürlerarası duyarlılığı zorunlu bir yetkinlik hâline getirmiştir. Kültürel olarak yetkin hemşireler sağlık eşitsizliklerini azaltmada ve bakım kalitesini iyileştirmede kritik rol üstlenmektedir. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerini ve etkileyen sosyodemografik faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı tasarımda yürütülmüştür.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel tasarımlı çalışma, bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde 2024-2025 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören ve dahil edilme kriterlerini karşılayan 215 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Veriler; "Kişisel Bilgi Formu" ve "Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği (KDÖ)" kullanılarak toplanmıştır. Çalışma için etik kurul onayı ve kurum izni alınmıştır. Veriler SPSS 26.0 (Statistical Package for the Social Sciences) programı ile analiz edilmiş, anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak belirlenmiştir.

Bulgular: Katılımcıların %84,2'si kadın, yaş ortalaması 20,60 ± 2,57 yıldır. Öğrencilerin %75,3'ü kültürlerarası duyarlılık eğitimi almamış olmasına karşın %77,2'si bu dersin müfredatta yer alması gerektiğini belirtmiştir. KDÖ toplam puan ortalaması 87,05 ± 9,92 (min=55, maks=116) olup öğrenciler orta-yüksek düzeyde kültürlerarası duyarlılığa sahiptir. Yabancı dil bilen öğrencilerin KDÖ puan ortalaması (88,94 ± 10,61), bilmeyenlerinkinden (85,08 ± 8,77) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($t=2,900$; $p=0,004$). Cinsiyet açısından kadın öğrencilerin puanları erkeklere kıyasla anlamlılık sınırında yüksek saptanmıştır (87,62 ± 9,70 ve 84,00 ± 10,68; $t=1,967$; $p=0,050$). Sınıf düzeyi, gelir durumu, yurt dışı deneyimi, farklı kültürden bireye bakım verme ve kültürlerarası eğitim alma ile KDÖ puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

Sonuç: Bulgular, orta-yüksek düzeyde kültürlerarası duyarlılığa sahip öğrencilerde yabancı dil bilmenin belirleyici bir etken olduğunu ve bu eğitimin hemşirelik müfredatına entegre edilmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: kültürlerarası duyarlılık, hemşirelik öğrencileri, kültürel yeterlilik, hemşirelik eğitimi

S-234 ÇOCUK HEMŞİRELİĞİ DERSİ ALAN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE ÇOCUK SEVME DÜZEYİ İLE ÇOCUK HAKLARINA YÖNELİK TUTUM ARASINDAKİ İLİŞKİ

Emel Yürük
Çukurova Üniversitesi, Sağlık bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD., Adana, Türkiye

Amaç: Çocuk haklarının korunması ve çocuk merkezli bakımın etkin biçimde sürdürülebilmesi, hemşirelerin çocuklara yönelik tutumları ve çocuk haklarına ilişkin farkındalık düzeyleri ile yakından ilişkilidir. Bu araştırma, çocuk hemşireliği dersi alan hemşirelik öğrencilerinin çocuk sevme düzeyleri ile çocuk haklarına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirildi.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişkisel tipte kesitsel olarak yürütülen araştırmanın evrenini bir kamu üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü üçüncü sınıfta öğrenim gören ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini alan 185 öğrenci oluşturdu. Örneklem seçimine gidilmeyerek evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiş, ancak araştırma 164 öğrenci ile tamamlandı. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu, Barnett Çocuk Sevme Ölçeği ve Çocuk Haklarına Yönelik Tutum Ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler ve değişkenler arası ilişkileri belirlemek amacıyla SPSS programı kullanıldı.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin Çocuk Haklarına Yönelik Tutum Ölçeği toplam puan ortalamasının (94,26±4,62) ve Barnett Çocuk Sevme Ölçeği toplam puan ortalamasının (75,13±16,05) yüksek düzeyde olduğu belirlendi. Çocukları sevme düzeyi ile çocuk haklarına yönelik tutum puanı ve yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmadı (p>0,05). Buna karşılık, stajdan keyif alma, çocukları sevme durumu, pediatri biriminde çalışma isteği ve çocuklarla ilgili projelerde yer alma isteğine göre çocukları sevme puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaştığı bulundu (p<0,05). Çocuk haklarına yönelik tutum puanlarının ise yalnızca stajdan keyif alma değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği ve stajdan keyif almayan öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlendi (p<0,05).

Sonuç: Araştırma bulguları, hemşirelik öğrencilerinin çocuk sevme düzeyleri ve çocuk haklarına yönelik tutumlarının yüksek olduğunu, ancak bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını göstermektedir. Bu durumun mesleki eğitim sürecinin öğrencilerin çocuk haklarına yönelik farkındalıklarını destekleyici etkisiyle ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda, mevcut olumlu tutumların sürdürülmesi ve klinik uygulamalarla desteklenmesi amacıyla pediatri hemşireliği eğitiminde uygulama temelli öğrenme deneyimlerinin artırılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir

Anahtar Kelimeler: çocuk sevme, çocuk hakları, çocuk hemşireliği

S-235 YATAN GERİATRİK HASTALARDA FARK EDİLMEYEN DİSFAJİ VE ORAL KIRILGANLIK: HEMŞİRELİK TEMELLİ DEĞERLENDİRME VE YÖNETİM

Sara Karabiber[1], Gizem Cansız Uçar[2]
[1]Hacettepe Üniversitesi Erişkin Hastanesi, Dahiliye-Geriatri Servisi
[2]Atılım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Geriatrik hastalarda disfaji, her zaman belirgin semptomlarla ortaya çıkmaması nedeniyle klinik uygulamada gözden kaçabilmektedir. Oral kırılganlık ise çiğneme ve yutma fonksiyonlarında azalma, ağız kuruluğu, kötü oral hijyen ve diş/protez kullanımına ilişkin sorunlarla ilişkili, yaşlı bireylerde kırılganlığı artıran, çok boyutlu ve geriatrik sendrom özellikleri gösteren bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bu iki tablonun bir arada bulunması; malnütrisyon, yetersiz oral alım, dehidratasyon, aspirasyon pnömonisi ve fonksiyonel gerileme gibi önemli olumsuz sonuçlarla ilişkilidir. Özellikle hastanede yatan geriatrik hastalarda disfaji ve oral kırılganlığın kapsamlı geriatrik değerlendirme içinde sistematik biçimde ele alınmaması, bu sorunların çoğu zaman fark edilmeden ilerlemesine zemin hazırlamaktadır. Bilişsel bozulma, demans ve deliryum, akut hastalık ve immobilite, malnütrisyon, polifarmasi ve özellikle antikolinerjik etkili ilaçlara bağlı ağız kuruluğu, kötü oral hijyen ve protez kullanımına ilişkin sorunlar bu süreci kolaylaştıran başlıca etmenler arasında yer almaktadır.

Bu derleme, hastanede yatan geriatrik hastalarda fark edilmeyen disfaji ve oral kırılganlığın tanı ve yönetim süreçlerini hemşirelik bakış açısıyla ele alarak, klinik uygulamada erken fark etmeyi ve etkili hemşirelik yönetimini destekleyen bütüncül bir değerlendirme ve bakım yaklaşımını ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu kapsamda hemşirelerin, kapsamlı geriatrik değerlendirme sürecinde risk öyküsünü dikkate alması, oral bölgeyi sistematik olarak değerlendirmesi, ağız kuruluğu ve protez kullanımına ilişkin sorunları fark etmesi, çiğneme güçlüğü, ağız içinde artık besin varlığı, yeme süresinde uzama, ıslak ses, boğaz temizleme ve öksürük gibi bulguları izlemesi, ayrıca oral alım, hidrasyon ve kilo değişimlerini değerlendirmesi yoluyla erken uyarı belirtilerini saptayabileceği vurgulanmaktadır. Hemşirelik yönetimi kapsamında ise; disfaji ve oral kırılganlık riski taşıyan bireylerde güvenli beslenmenin sağlanması, uygun pozisyonlama, oral bakımın düzenli sürdürülmesi, ağız kuruluğunun yönetimi, protez uyumunun değerlendirilmesi ve komplikasyonların önlenmesine yönelik girişimlerin planlanması gerekmektedir. Ayrıca oral alım, hidrasyon durumu ve beslenme parametrelerinin düzenli izlenmesi, risk saptanan hastaların hekim, diyetisyen ve ilgili diğer sağlık profesyonellerine zamanında yönlendirilmesi hemşirelik bakımının temel bileşenleri arasında yer almaktadır. Bu bulguların bütüncül biçimde ele alınması, uygun sağlık profesyonellerine zamanında yönlendirme açısından önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, bu derleme doğrultusunda hemşirelik uygulamalarında kullanılabilecek, disfaji ve oral kırılganlığın erken fark edilmesi, önlenmesi ve yönetimine yönelik klinik olarak uygulanabilir ve bütüncül bir yol haritası sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: disfaji, geriatri hemşireliği, oral kırılganlık, malnütrisyon, yaşlı

S-236 KALÇA ATROPLASTİ CERRAHİSİ UYGULANAN HASTALARIN ERKEN DÖNEM KONFOR DÜZEYİ ÜZERİNDE BEKLENTİLERİN VE ANKSİYETENİN ETKİSİ

Gülden Küçükakça Çelik[1], Mehmet Günay Uyar[2], Fadime Ertural[3], Nadiye Özer[4]
[1]Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Aana Bilim Dalı, Nevşehir
[2]Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıları Hemşireliği ABD, Erzincan
[3]Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Anestezi Programı, Kayseri
[4]Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıları Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum

Giriş-Amaç: Hemşirelik bakımında konfor, hastanın ihtiyaçlarını karşılamaktır. Hasta ihtiyaçları arasında yer alan anksiyete yönetimi ve beklentilerin karşılanması konforlu bir bakım sunumu için önemli parametrelerdir. Bu çalışma; kalça atroplasti cerrahisi öncesi hastaların anksiyete düzeyleri ve beklentilerinin, ameliyat sonrası hasta konforu ile ilişkisini değerlendirmek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Mayıs 2023-Haziran 2024 tarihleri arasında ortopedi ve travmatoloji kliniğine yatan hastalar oluşturdu ve araştırma örneklem sayısı benzer bir araştırmadan yola çıkarak ve güç analizi kullanılarak hesaplandı. Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı özellikteki araştırmanın örneklemini; araştırmaya katılımda gönüllü, 18 yaşından büyük, ilk kez elektif kalça artroplasti cerrahi işlemi geçiren, cerrahi sonrası bir komplikasyon gelişmeyen ve iletişime engel olabilecek mental yetersizliği, nörolojik ve psikiyatrik tanısı olmayan 100 hasta oluşturdu. Çalışmanın verileri; Türkçe geçerlik ve güvenilirliği olan durumluk-sürekli kaygı ölçeği ve kalça protezi sonrası konfor ölçeği ile birlikte literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından oluşturulan tanıtıcı bilgi formu ve hasta beklentiler formu kullanılarak toplandı. Ölçeklerin normallik analizi basıklık ve çarpıklık değerleri -2; +2 sınırına göre değerlendirilerek analizlerde parametrik testler kullanıldı. Değişkenlerin ilişkisini görmek üzere çoklu doğrusal regresyon analizinden yararlanıldı. Anlamlılık p<0.05 düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular: Çoğunluğu kadın (%65.0) olan hastaların ortalama yaşı 66.55± 13.742 yıldı. Hastaların ameliyat sonrası konforu ile durumluluk kaygı puanları arasında anlamlı ve negatif yönlü ilişkili olduğu saptandı (R2=0.201; β=-0.526; p<0.05). Sorularının yanıtlanma beklentisi, ameliyat sonrası kullanılacak araçlar hakkında (koltuk değneği, yürüteç vb...) bilgi verilmesi beklentisi ve her işlem öncesi açıklama yapılmış olması hasta konforu üzerinde pozitif, kullanılacak araç gereç hakkında beklentinin karşılanmama durumu ise negatif ilişkili faktörler olarak belirlendi (R2= 0.518; p<0.05).

Sonuç: Kalça artroplastisi sonrası hasta konforu üzerinde ameliyat öncesi anksiyete ve beklentiler, ilişkili faktörler olarak belirlendi. Bu doğrultuda, kalça artroplastisi cerrahisinde anksiyete yönetimi ile birlikte hasta beklentilerine göre bireyselleştirilmiş bir bakım sunumu önemli görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: anksiyete, beklenti, hemşire, kalça artroplastisi, konfor

S-237 DOĞUM KORKUSUNUN YÖNETİMİNDE GÖZ HAREKETLERİYLE DUYARSIZLAŞTIRMA VE YENİDEN İŞLEME (EMDR)TERAPİSİNİN ETKİNLİĞİ: SİSTEMATİK DERLEME VE META ANALİZ

Sinem Sönmez[1], Zekiye Karaçam[2], Hülya Arslantaş[3], Rüveyda Yüksel[3]
[1]Kapadokya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Nevşehir, Türkiye
[2]Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Aydın, Türkiye
[3]Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Aydın, Türkiye

Giriş-Amaç: Doğum korkusu gebeler arasında sıklıkla yaşanan, anne-bebek sağlığını, doğum sürecini ve doğum şeklini olumsuz olarak etkileyebilen önemli bir obstetrik sorundur. Bu çalışma, daha önce yapılan randomize kontrollü çalışmaların sonuçlarına dayalı olarak, EMDR terapinin doğum korkusu üzerindeki etkisini değerlendirmek ve klinik bakımda uygulanabilirliğine dair kanıt temelli öneriler sunmak amacı ile yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu sistematik derleme ve meta-analiz, PRISMA yönergelerine uygun olarak yürütülmüş ve PROSPERO'ya (CRD42025104376З) kayıt edilmiştir. Veri tabanları, Aralık 2024 tarihi başlangıcından Nisan 2026'ya kadar taranmış olup yapılan literatür taramaları sonucunda araştırmaya alınma kriterlerine uyan iki randomize kontrollü çalışma (n =140) dahil edilmiştir. Veriler meta-analiz yöntemiyle birleştirilmiş olup, sürekli değişkenler için standartlaştırılmış ortalama farkı (SMD) ve %95 güven aralıkları hesaplanmıştır. Analizler Review Manager 5.4.1 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların metodolojik kalitesi Cochrane sürümü Risk of Bias 2 (RoB2) aracı ile değerlendirilmiş, kanıtların kesinliği ise GRADE yaklaşımı ile belirlenmiştir.

Bulgular: Genel analiz sonucunda, EMDR terapi uygulanan gruplarda doğum korkusunda anlamlı düzeyde bir azalma gözlemlenmiştir. Meta-analiz iki randomize kontrollü çalışmayı içermekte olup, çalışmaların toplam örneklem büyüklüğü 140'tır (EMDR=73, kontrol=67). Sonuçlar, EMDR terapisinin doğum korkusunu istatistiksel olarak anlamlı düzeyde azalttığını göstermiştir (SMD: -0.48; %95 GA: −0.82 ila −0.14; Z=2.80; p=0.005; I^2=0%). Etki büyüklüğü orta düzeye yakın olarak değerlendirilmiştir. Ancak, GRADE yaklaşımına göre kanıt kalitesi çok düşüktür.

Sonuç ve Öneriler: Bu meta-analiz, EMDR terapisinin doğum korkusunu azaltmada etkili olduğunu göstermektedir. Doğum korkusunun yönetiminde EMDR terapinin psikososyal destek olarak kullanılabileceği, ancak kanıt kesinliğinin çok düşük olması nedeniyle bu sonuç nihai bir kanıt olarak değerlendirilemez. Klinik uygulamada EMDR umut verici bir yaklaşım olmakla birlikte, daha büyük örneklemlerle ve yüksek metodolojik kaliteye sahip randomize kontrollü çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Göz Hareketleriyle Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşleme Terapisi (EMDR), Doğum Korkusu, Meta-Analiz, Randomize Kontrollü Çalışmalar

S-238 KARACİĞER NAKLİ SONRASI ANALJEZİ VE AĞRI KONTROLÜ ARAŞTIRMALARININ BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Sevinç Meşe
Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi

Amaç: Bu çalışmada karaciğer nakli sonrası analjezi ve ağrı yönetimine ilişkin Web of Science veri tabanındaki çalışmalar incelendi.

Yöntem: Gelişmiş ve detaylı taramada TS=("liver transplantation" OR "hepatic transplantation" OR "liver transplant")AND ("postoperative pain" OR "pain management" OR "analgesia" OR "pain control") anahtar kelimeleri kullanılarak Web of Science (WoS) veri tabanında tarandı. Bibliyometrik analiz, Biblioshiny ve VOSviewer analiz programları ile gerçekleştirildi.

Bulgular: 1985-2026 yılları arasında yayınlanan 404 makale bibliyometrik olarak incelendi. Yıllık büyüme oranı %1.25'dir. Makale başına ortalama alıntı sayısı 25.36' dır. Makalelerde %15.84 uluslararası yazar iş birliği olmak üzere toplamda 2074 yazar yer almaktadır. Bu alanda en fazla yayın yapan dergiler Anesthesıa and Analgesıa (N=134), Transplantatıon Proceedıngs (N=29), Lıver Transplantatıon (N=23)' tür. En Fazla Yayın Yapılan Ülke İse (n=611) USA' dır. Bu alanda en çok yayın sayısına sahip yazar ise Fukazawa Y (n=15)' dır. En çok atıf alan yazarlar ise Kang YG (n=24)'tür. Sık kullanılan anahtar kelimeler cerrahi, ağrı yönetimi, karaciğer transplantasyonu, mortalitedir.

Sonuç: Bu bibliyometrik analiz, karaciğer naklinde analjezi araştırmalarının niş bir konu olmasına rağmen literatürde oldukça yüksek bir yankı bulduğunu (makale başına 25.36 atıf) ortaya koymaktadır. Yayınların çoğunlukla belirli dergiler ve ülkeler etrafında şekillenmesi, bilgi paylaşımında daha fazla uluslararası iş birliğine (%15.84) gereksinim olduğunu işaret etmektedir. Ağrı yönetiminin mortalite ile ele alınması, konunun postoperatif hasta güvenliğindeki hayati rolünü doğrulamaktadır. Cerrahi hemşireliğini de kapsayan, çok merkezli ve disiplinler arası yeni araştırmalar, bakım standartlarını küresel çapta yükseltmek için stratejik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Karaciğer Nakli, Transplantasyon

S-239 COVID-19 AŞISINA İLİŞKİN KAYGI VE KORKU İLE GELENEKSEL VE TAMAMLAYICI TIP UYGULAMALARINA YÖNELİK TUTUMLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

Hatice Çiftçi[1], Sevda Korkut[2], Zerrin Özçelik[3]
[1]Adana Şehir Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Ameliyathane, Adana
[2]Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Kayseri
[3]Sağlık Bilimleri Üniversitesi Adana Şehir Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Cerrahi Anabilim Dalı, Adana

Amaç: Pandemi sırasında yaşanan belirsizlikler ve yanlış bilgiler, sağlık konusunda oldukça bilgili olan sağlık çalışanlarını bile etkilemiştir. Özellikle sosyal medyada hızla yayılan doğrulanmamış bilgilerin, aşı güvenliğiyle ilgili endişeleri artırdığı ve modern tıbba olan güveni zedelediği gözlemlenmiştir. Dahası, bu kaygı aşılamadan yıllar sonra bile devam etmektedir. Bu çalışma, COVID-19 aşısı yaptıran sağlık çalışanlarının aşıya ilişkin kaygı ve korku düzeylerini ve geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarına yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipteki bu araştırma, üçüncü basamak bir Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde çalışan 386 sağlık çalışanının katılımıyla tamamlanmıştır. Araştırmanın verileri, Tanıtıcı Bilgi Formu, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Tutum Ölçeği (GTTTÖ), Sayısal Derecelendirme Ölçeği ve Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Yöntemleri Kullanım Formu kullanılarak toplanmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler IBM SPSS Statistics 25.0 (IBM Corp., Armonk, NY, ABD) yazılımı kullanılarak analiz edildi. Sürekli değişkenlerin normallik dağılımı Shapiro-Wilk testi, histogramlar ve Q-Q grafikleri ile değerlendirildi. Ölçek puanlarının demografik ve diğer değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğini incelemek için, ikili grup karşılaştırmalarında Bağımsız Örneklem T-Testi, ikiden fazla grubu içeren karşılaştırmalarda ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanıldı. Ölçekler ve alt boyutları arasındaki ilişkilerin yönünü ve gücünü belirlemek için Pearson Korelasyon Analizi kullanıldı. Tüm istatistiksel analizlerde $p < 0,05$ anlamlı olarak kabul edildi.

Bulgular: Katılımcıların aşıyla ilgili kaygı puanı ortalaması 6,28±3,35, korku puanı ortalaması 6,48±3,37, GTTTÖ puanı ortalaması 108,45±20,54 ve aşı sayısı ortalaması 3,13±1,21 olarak bulunmuştur. Aşıyla ilgili kaygının korkuyla yüksek derecede pozitif ($r = 0,858$; $p < 0,001$), GTTTÖ tutumuyla ise zayıf derecede pozitif korelasyon ($r = 0,237$; $p < 0,001$) gösterdiği tespit edilmiştir. Aşıyla ilgili korkunun GTTTÖ tutumuyla zayıf derecede pozitif korelasyon gösterdiği bulunmuştur ($r = 0,242$; $p < 0,001$). Aşı sayısının GTTTÖ puanıyla zayıf derecede negatif korelasyon gösterdiği tespit edilmiştir ($r = -0,188$; $p = 0,001$). Yaşın aşıyla ilgili kaygı ($r = 0,137$; $p = 0,007$), korku ($r = 0,168$; $p = 0,001$) ve aşı sayısı ($r = 0,234$; $p < 0,001$) ile zayıf derecede pozitif korelasyon gösterdiği bulunmuştur.

Sonuç: Bu çalışma, sağlık çalışanlarının COVID-19 aşısıyla ilgili orta düzeyde kaygı ve korku yaşadığını ortaya koymuştur. Aşılarla ilgili bilgileri takip edenlerin ise daha yüksek düzeyde kaygı ve korku yaşadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, aşıyla ilgili kaygı ve korku arttıkça, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarına yönelik olumlu tutumların da arttığı bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda, sağlık çalışanlarının geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarına yönelmesinin ardındaki nedenleri anlamak için bilimsel temelli ve psikolojik olarak destekleyici stratejiler geliştirilmesi önerilmektedir. Ayrıca sağlık çalışanlarının aşılama süreci, yan etkiler ve olası komplikasyonlar hakkında kanıta dayalı, basit ve açık bilgilere erişimini kolaylaştırmak için eğitimler düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19 aşısı, geleneksel tamamlayıcı tıp, kaygı, korku

S-240 AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNDEKİ EBE/HEMŞİRELERİN KADERCİLİK DÜZEYLERİ VE AŞI/ERKEN TANI TESTİ REDDİ DURUMLARINDAKİ DENEYİMLERİ

Gonca Dikmen[1], İlker Murat Avcıbaşı[2]
[1]Trakya Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne
[2]Trakya Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Edirne

Amaç: Dünya Sağlık Örgütü, 2019 yılında "aşı tereddüdü"nü küresel sağlığa yönelik on tehdit arasında göstermektedir. Kadercilik algısı, bireylerin tedavi reddi ve erken tanı testlerinden kaçınma davranışları üzerinde belirleyici bir etkisi olduğu vurgulanmaktadır. Aşı ve erken tanı testlerinin ret/tereddüt durumlarıyla ilk karşılaşan aile sağlığı merkezlerinde (ASM) çalışan ebe ve hemşirelerdir. Bu araştırmanın amacı, ASM'lerde çalışan ebe ve hemşirelerinin kadercilik düzeylerini belirlemek ve aşı/erken tanı testi reddi durumlarındaki deneyimlerini tanımlamaktır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma Mart-Nisan 2026 tarihleri arasında, Edirne ili merkeze bağlı 25 ASM'de çalışan ebe ve hemşireler (N=64) üzerinde karma metot kullanılarak yürütüldü. Nicel veriler Ebe/Hemşire Tanıma Formu ve Kadercilik Ölçeği ile toplandı. Nitel veriler, aşı/erken tanı testi reddi ile karşılaşan deneyimli hemşirelerden başlanarak veri doygunluğu sağlanana dek görüşmeler yürütüldü. Uzman görüşü alınarak hazırlanan ve 6 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu 17 ebe/hemşireye ses kaydı alınarak uygulandı. Nicel verilerin analizinde paket program kullanılarak en büyük değer, en küçük değer, ortalama, yüzde dağılım ve tek örneklem testi çalışıldı. Nitel verilerin analizinde tümevarımsal yöntem kullanıldı. Çalışma, etik kurul onayı ve sağlık il müdürlüğünden alınan izin doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların tamamı kadındı. Yaş ortalaması 42,25±8,11 ve mesleki deneyim ortalaması 20,57±8,9 yıldı. %57,1'i ebe olan katılımcıların %73,2'si lisans mezunu idi. Ebe/hemşirelerin %83,9'u evli ve %48,2'si 2 ve üzeri çocuğa sahipti. Katılımcıların tamamı aşı reddiyle, %76,8'i aşı tereddüdü ile, %64,3'ü erken tanı testi reddi ile ve %50'si erken tanı testi tereddüdü ile karşılaştığını belirtti. Kadercilik ölçeği puan ortalamaları 2,01±059 olan katılımcıların önbelirlenim alt boyutu ortalamaları 2,37±0,66, şans alt boyutu ortalamaları 1,79±0,75 ve karamsarlık alt boyutu ortalamaları 1,86±0,69. Çalışmanın nitel verilerinin analiz süreci devam etmektedir.

Sonuç: ASM'de çalışan ebe/hemşirelerin kadercilik düzeyleri düşüktü. Katılımcıların tamamının aşı reddi ile, yarısından fazlasının erken tanı testi reddi ile karşılaşması ciddi bir halk sağlığı sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunun çözümünde ebe ve hemşirelerin deneyimlerinden faydalanılabilir. Erken tanı testi ve aşı tereddüdü durumlarıyla karşılaşan ebe/hemşireler için standardize edilmiş bir yöntem geliştirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Aşı reddi, Erken tanı testi tereddüdü, Hemşire, Kadercilik, Karma metot

S-241 KÜLTÜRLERARASI HEMŞİRELİK BAKIMINDA DİN VE MERHAMETİN ROLÜ: EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASINA YÖNELİK BÜTÜNCÜL BİR YAKLAŞIM

Ebru Dığrak[1], Ayfer Tezel[2]
[1]İzmir Ekonomi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir
[2]Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

Giriş ve Amaç: Kültürel çeşitliliğin artması, hemşirelik bakımında kültürel yeterlilik, şefkat ve bireysel değerlerin birlikte ele alınmasını önemli hale getirmiştir. Bu kavramların hemşirelik öğrencilerindeki etkileşimini anlamak, nitelikli ve eşitlikçi sağlık hizmeti sunumu açısından gereklidir. Bu çalışma, Türk toplumundaki İslami değerler bağlamı dikkate alınarak, hemşirelik öğrencilerinde kültürel yeterlilik, din ve merhamet arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Tanımlayıcı-ilişkisel araştırma tasarımında yürütülen bu çalışmanın evrenini, 2022–2023 akademik yılı güz döneminde bir devlet üniversitesinin hemşirelik programında öğrenim gören toplam 458 üçüncü ve dördüncü sınıf hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyerek evrenin %92'sini temsil eden 422 hemşirelik öğrencisi ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırma verileri; Kişisel Bilgi Formu, Kültürel Yeterlilik Değerlendirme Ölçeği (KYDÖ), Merhamet Ölçeği ve Bireysel Dindarlık Envanteri kullanılarak toplanmıştır. Verilerin istatistiksel analizi SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) sürüm 26 programı ile gerçekleştirilmiştir. Sürekli değişkenler için ortalama ve standart sapma, kategorik değişkenler için ise frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Normallik analizinin ardından ölçek puanları arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon katsayısı ile değerlendirilmiş, ölçek puanlarını etkileyen faktörler çoklu regresyon analizi kullanılarak incelenmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi p<0,05 olarak kabul edilmiştir. Çalışma başlamadan önce etik kurulu onayı ve kurum izni ve öğrencilerden bilgi verilerek gönüllü bilgilendirilmiş onam formu alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %82,5'i kadın, %57,6'sı üçüncü sınıf öğrencisi olup %80,5'i çekirdek aile yapısına sahiptir; öğrencilerin yaş ortalaması 21,39±0,88 yıl olarak bulunmuştur. Hemşirelik öğrencilerinin kültürel yeterlilik puan ortalaması 78,01±13,04, dindarlık puan ortalaması 22,17±5,03 ve şefkat puan ortalaması 97,07±12,18'dir. Sınıf düzeyine göre ölçek puanları arasında anlamlı fark saptanmazken, erkek öğrencilerin kültürel yeterlilik puanlarının, kadın öğrencilerin ise dindarlık ve şefkat puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0,01). Ayrıca kültürel yeterlilik ile dindarlık ve şefkat arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur (p<0,05).

Sonuç: Çalışma bulguları, hemşirelik öğrencilerinde kültürel yeterlilik, dindarlık ve şefkat arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu ve bu değişkenlerin sosyodemografik özelliklere göre farklılık gösterebildiğini ortaya koymuştur. Elde edilen sonuçlar, hemşirelik eğitim programlarında kültürel yeterliliği güçlendirirken şefkat ve bireysel değerleri destekleyen bütüncül eğitim yaklaşımlarının geliştirilmesinin, sağlık hizmetlerinde eşitsizliklerin azaltılmasına katkı sağlayabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: din, kültürlerarası hemşirelik, kültürel yeterlilik, merhamet, sağlıkta eşitlik

S-242 BARİATRİK CERRAHİ GEÇİREN HASTALARIN AĞRI VE KONFOR DÜZEYLERİNİN HEMŞİRELİK BAKIMI VE İLGİLİ HASTANE HİZMETLERİNİN KALİTESİNE İLİŞKİN ALGILARI ÜZERİNE ETKİSİ

Hatice Çiftçi[1], Sevda Korkut[2], Özgür Yıldırım Yıldırım[3]
[1]Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ameliyathane, Adana
[2]Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Kayseri
[3]Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi Ana Bilimdalı, Adana

Amaç: : Bariatrik cerrahi sonrası dönemde hastaların yaşadığı ağrı ve konfor düzeyi, iyileşme sürecini ve bakım deneyimini doğrudan etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır. Bu süreçte hemşirelik bakımı ve sunulan hastane hizmetlerinin kalitesi, hastaların bakım algısını ve memnuniyetini şekillendirmede kritik rol oynamaktadır. Ancak ameliyat sonrası ağrı ve konfor düzeyinin, hastaların hemşirelik bakımı ve hastane hizmetlerine ilişkin algıları üzerindeki etkisini inceleyen çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, bariatrik cerrahi geçiren hastaların ağrı ve konfor düzeylerinin, hemşirelik bakımı ve ilgili hastane hizmetlerinin kalitesine ilişkin algıları üzerindeki etkisini belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma kesitsel ve korelasyonel bir araştırmadır. Çalışmaya 217 hasta dahil edilmiştir. Çalışma verileri, Tanıtıcı Bilgi Formu, Perioperatif Konfor Ölçeği (PKÖ), Visual Analog Skala ve Hemşirelik Bakımı ve İlgili Hastane Hizmetlerinin Kalitesine Dair Hasta Algıları Ölçeği (HBHK-HAÖ) ile toplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların ortalama PKÖ puanı 4,78±0,70, ortalama HBHK-HAÖ puanı 165,63±18,66 ve ortalama ameliyat sonrası ağrı şiddeti 4,48±1,79 idi. Katılımcıların PKÖ puanı, HBHK-HAÖ ile pozitif ve zayıf bir korelasyon gösterdi (r = 0,394; p < 0,001). Konforun hastaların hemşirelik bakımının kalitesi ve ilgili hastane hizmetlerine ilişkin algıları üzerindeki etkisini incelemek için basit doğrusal regresyon analizi yapıldı. Bu analiz sonuçları konforun tek başına hastaların hemşirelik bakımı ve ilgili hastane hizmetlerinin kalitesine ilişkin algılarındaki varyansın %16'sını açıkladığını gösterdi (R = 0.401; R2 = 0.161; F = 41.301; p < 0,001). Bununla birlikte, ameliyat sonrası ağrı şiddeti, PKÖ (r = -0,064; p = 0,344) veya HBHK-HAÖ (r = -0,129; p = 0,057) ile anlamlı bir şekilde ilişkili değildi.

Sonuç: Bu çalışma, bariatrik cerrahi hastalarında hemşirelik bakımının ve ilgili hastane hizmetlerinin kalitesine ilişkin algının, hastaların konfor düzeyiyle ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Katılımcıların konfor düzeyleri arttıkça, hemşirelik bakımının ve ilgili hastane hizmetlerinin kalitesine ilişkin algıları da artmıştır. Bu durum, bariatrik cerrahi hastalarında konforu artırıcı müdahalelerin sistematik olarak planlanmasının ve uygulanmasının önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: bariatrik cerrahi, konfor, hastane hizmetleri, hemşirelik bakımı, ağrı

S-243 PANDEMİ YÖNETİMİNDE HEMŞİRELİK MESLEĞİNİN GÜCÜ: OLGU SUNUMU

Aynur Yazıcı Sorucuoğlu
Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Amaç: Bu çalışmanın amacı pandemi dönemi hastane hemşirelik hizmetleri süreç yönetimini ve hemşire güç kullanım deneyimlerini paylaşarak gelecek hemşireler için örnek oluşturmaktır.

Olgu: Güç, örgütsel yaşamda hem çalışanların gelişimi hem de kurumun gelişimi için önemli bir kavramdır. Güçlü çalışanlar ve güçlü örgütler oluşturmada çalışanlara ve yöneticilere sorumluluklar düşmektedir. Güç diğer örgütlerde olduğu gibi sağlık bakım hizmeti veren kurumlar ve hemşireler için de çok önemlidir.

Güç, hızlı değişimlerin yaşandığı günümüzde kurumların üzerinde durduğu konular arasında yer almaktadır. Literatürde hemşirelerin, kurum ve ülke sağlık politikalarını etkilemek, kaliteli ve maliyet etkin sağlık bakımı sunarak kurumun amaçlarını gerçekleştirmek ve dolayısı ile toplumun sağlık düzeyini iyileştirmek, kişisel ve mesleki gelişimlerini devam ettirmek için güç kaynaklarını bilmeleri ve kullanmaları gerektiği üzerinde durulmaktadır.
Sağlık bakım kurumlarında, hasta bakım çıktıları üzerinde önemli bir etkiye sahip olan hemşirelerin, güç kaynaklarını ve etkileyen faktörleri bilmeleri; kaliteli ve güvenli bakım vermek için güç kaynaklarını etkili bir şekilde kullanabilen profesyoneller olmaları gerekmektedir.
Aralık 2019'da ortaya çıkan ve hızla tüm dünyayı saran COVID-19 salgını sağlık bakım hizmetlerinde hemşireliğin gücü ve önemini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de hastaneler açısından büyük bir yük oluşturan bu krizin yönetiminde, hemşirelik hizmetleri yöneticileri tüm ekibi ile birlikte önemli sorumluluklar üstlenmiş ve salgın sürecini başarı ile yürütmüşlerdir.

Bu çalışmada pandemi dönemi boyunca Ankara Pandemi hastanesi olarak hizmet veren bir eğitim araştıma hastanesinin pandemi hemşirelik hizmetleri yönetiminde hemşirelikte güç kaynakları ve kullanım örneklerini sunulmuştur. Hemşirelerin bu süreçte kullandıkları güç kaynakları olarak karizmatik güç, ikna gücü, özdeşlik gücü, uzmanlık gücü örnekleri yer almıştır. Kurumsal güç olarak ta ödül gücü, ceza gücü, yasal güç,bilgi gücü ve kayanak gücü kullanım örnekleri sunulmuştur.

Sonuç: Sonuç olarak pandemi sürecinin başarılı yönetilmesinde hemşirelerin gücü önemli bir etken olmuştur. Bu güç örneklerinin gelecek hemşirelere aktarılması gelecekte hemşirelerin daha güçlü ve etkin olmasında faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelikte güç, Pandemi, Hemşirelikte güç kullanımı

S-244 ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE KURU GÖZ SENDROMUNUN GÖRÜLME SIKLIĞI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

Esin Sultan Ercan[1], Ziyafet Uğurlu[2]
[1]Güven Çayyolu Sağlıklı Yaşam Kampüsü, Gençleşme Kliniği, Ankara
[2]Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

Amaç: Bu araştırma, üniversite öğrencileri arasında kuru göz sendromunun görülme sıklığını belirlemek ve bu durumun olası risk faktörleriyle ilişkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipte planlanan bu çalışma, Mayıs–Kasım 2019 tarihleri arasında bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 400 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma verileri; kişisel bilgi formu, Oküler Yüzey Hastalıkları İndeksi (OYHİ) ve Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu (YIAT-SF) aracılığıyla yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde non-parametrik testler kullanılmış; değişkenler arasındaki ilişkiler Spearman korelasyon analizi ile değerlendirilmiş ve yordayıcı değişkenlerin belirlenmesinde medyan regresyon analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %19,7'sinde hafif, %15,6'sında orta ve %40'ında şiddetli düzeyde kuru göz sendromu tespit edilmiştir. Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu puan ortalaması 28,27±8,29 olarak hesaplanmıştır. OYHİ puanlarının; cinsiyet, sınıf düzeyi, göz ile ilişkili semptom varlığı, göz hastalığı öyküsü ve gözlük/lens kullanımı açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir (p<.05). Ayrıca, OYHİ puanı ile internet bağımlılığı arasında düşük düzeyde ancak anlamlı ve pozitif bir ilişki saptanmıştır (rho = 0,227, p<.01). Medyan regresyon analizi sonuçlarına göre; internet bağımlılığı düzeyi, kadın cinsiyet, üst sınıf düzeyinde öğrenim görme ve göz şikâyeti varlığı OYHİ puanlarının anlamlı belirleyicileri olarak bulunmuştur

Sonuç: Araştırma bulguları, üniversite öğrencileri arasında kuru göz sendromunun yaygın bir sorun olduğunu ortaya koymaktadır. İnternet bağımlılığı, kadın cinsiyet, ileri sınıf düzeyi ve göz sağlığına ilişkin öykü, kuru göz semptomlarının artışıyla ilişkili önemli faktörlerdir. Halk sağlığı hemşireliği perspektifinden değerlendirildiğinde; birincil koruma kapsamında üniversite öğrencilerine yönelik göz sağlığı eğitimlerinin artırılması, ekran kullanım süresinin sınırlandırılmasına ve göz kırpma davranışının desteklenmesine yönelik girişimlerin yaygınlaştırılması, risk gruplarının erken dönemde belirlenmesi ve hedefe yönelik müdahalelerin planlanması ile düzenli göz sağlığı taramalarının uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: kuru göz sendromu, oküler yüzey hastalıkları indeksi, internet bağımlılığı, üniversite öğrencileri

S-245 HEMODİYALİZ TEDAVİSİ ALAN BİREYLERDE MANEVİ BAKIM DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Gamze Muz[1], Beyhan Nurtuğ Türken[2], Mehmet Polat[3]
[1]Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD
[2]Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik ABD
[3]Nevşehir Devlet Hastanesi, Hemodiyaliz Ünitesi

Giriş-Amaç: Bu çalışma hemodiyaliz tedavisi alan bireylerde manevi bakım deneyimlerinin belirlenmesi amacıyla nitel bir çalışma olarak planlanmıştır.

Yöntem: Çalışma, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak 22 hemodiyaliz hastası ile görüşülmüştür. Çalışmada, Tanımlayıcı form ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Çalışmanın verileri, araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır ve içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Çalışmaya başlamadan önce etik kurul onayı ve kurum izni alınmıştır. Hastalara çalışma hakkında bilgi verilmiş ve bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan bireylerin %59.1'nin kadın, yaş ortalamalarının 56.95±10.96, olduğu bulunmuştur. Çalışmaya katılan bireylerin hastalık tanı süresi ortalamalarının 8.14±7.29 ve hemodiyaliz tedavisi alma ortalamalarının 6.77±6.38'dir. Katılımcılar hastalık sürecinin hayatlarında önemli izler bıraktığını ifade etmişlerdir. Hastalığın izleri temasına ait alt temalarda; ölüm korkusu, cezalandırılma hissi ve vicdan azabı ortaya çıkmıştır. Hastalığa bağlı yaşadıkları ölüm korkusu tüm hayatlarını etkilerken, kendilerinin geçmişte yaptıkları hatalar yüzünden cezalandırıldıklarını ve diyaliz sonrası ibadetlerinin aksaması gibi bazı dini uygulamaları yapamadıkları için vicdan azabı yaşadıklarını bildirdiler. Katılımcıların ifadelerinden ortaya çıkan diğer bir tema yetememe hissi ve bu temaya ait alt temalar; dini gereksinimleri karşılamada zorlanma ve çaresizliktir. Hastalık ve tedavi sonucunda günlük yaşantılarında bağımlı hale geldiklerini, dini uygulamaları yapmada zorlandıklarını ve yaşamları üzerindeki kontrolü sağlamada kendilerini çaresiz hissettiklerini belirtmişlerdir. Çalışmanın dikkat çekici bir bulgusu olarak manevi güçlenme teması ortaya çıkmıştır. Bu temaya ait; Allah'a yaklaşma, hediye, şükür alt temaları belirlenmiştir. Hastalar birçok alanda yaşadığı olumsuz deneyimlere rağmen Allah'a sığındıklarını, daha çok şükür ve dua ettiklerini belirtmişlerdir. Hastalığı Allah'ın sevdikleri kuluna verdiği bir hediye olarak görüp isyankâr olmak yerine bu duruma şükrettiklerini ifade etmişlerdir.

Sonuç: Hemodiyaliz tedavisi alan bireylerin hastalığın ve tedavinin vermiş olduğu olumsuz deneyimlerin manevi bakımlarına yönelik hem olumlu hem de olumsuz deneyimleri olduğu sonucuna varılmıştır. Hemşire olarak hemodiyaliz tedavisi alan bireylerin manevi bakıma yönelik yapacakları hemşirelik uygulamalarının bireysel olarak ele alınması ve bireye özgü bakımın yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemodiyaliz, Hemşirelik, Manevi bakım

S-246 HEMŞİRELERDE SESSİZ İSTİFA DÜZEYLERİ İLE İŞ DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR KAMU HASTANESİ ÖRNEĞİ

Vesile Adıgüzel[1], Seda Ökten[2]
[1]Yalova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları AD.
[2]Yalova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği AD.

Amaç: Bu çalışma, hemşirelerde sessiz istifa ile iş doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Günümüzde sağlık hizmetlerinin niteliği, yalnızca kurumların fiziki ve teknik olanaklarıyla değil, aynı zamanda sağlık profesyonellerinin mesleki bağlılığı, motivasyonu ve iş doyumu ile de yakından ilişkilidir. Bu bağlamda, özellikle son yıllarda çalışma yaşamı literatüründe giderek daha fazla dikkat çeken "sessiz istifa" kavramı, hemşirelik mesleği açısından önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu araştırma Ocak- Mart 2026 tarihleri arasında Bursa' da bir şehir hastanesinde çalışan hemşirelerle gerçekleşmiştir. Araştırma 77 hemşire ile yürütülmüştür. Katılımcılara Kişisel Bilgi Formu, Sessiz İstifa Ölçeği, İş Doyumu Ölçeği uygulanmıştır. Analizler SPSS 23 programı ile yapılmıştır. p< 0.05 düzeyi anlamlılık olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre hemşirelerin sessiz istifa düzeyi ile iş doyumu arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Başka bir ifadeyle, sessiz istifa düzeyi arttıkça iş doyumu azalmaktadır. Ayrıca erkek hemşirelerin sessiz istifa puanlarının daha yüksek, iş doyumu puanlarının ise daha düşük olduğu belirlenmiştir. Meslekte toplam çalışma yılına göre de anlamlı farklılıklar bulunmuş; özellikle 6–10 yıl çalışan hemşirelerde sessiz istifa düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Çalışılan birim açısından değerlendirildiğinde, yoğun bakım, dahili klinik ve acil serviste çalışan hemşirelerde sessiz istifa puanlarının daha yüksek olduğu dikkat çekmiştir. Yaş arttıkça sessiz istifa düzeyinin azaldığı, iş doyumunun ise arttığı belirlenmiştir.

Sonuç: Sonuç olarak bu çalışma, hemşirelerde sessiz istifa eğiliminin iş doyumunu olumsuz yönde etkileyebileceğini göstermektedir. Bu nedenle hemşirelerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi, iş yükünün dengelenmesi, destekleyici yönetim anlayışının güçlendirilmesi ve özellikle riskli birimlerde çalışan hemşirelere yönelik kurumsal müdahalelerin planlanması önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Sessiz istifa, İş doyumu

S-247 KALP YETMEZLİĞİ OLAN HASTALARDA BESLENME DAVRANIŞI VE SUSAMA SIKINTISI: İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mihriban Beşimova[1], Tuğba Karataş[2]
[1]Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç hastalıkları Ana Bilim Dalı, Ankara
[2]LÖSANTE Çocuk ve Yetişkin Hastanesi, Ankara

Giriş-Amaç: Kalp yetmezliğinde konjesyon ve ödem semptomlarının azaltılması için sıvı ve sodyum kısıtlaması yapılmaktadır. Sıvı kısıtlaması birçok faktörden etkilenir ve hastaların tıbbi önerilere uyumunun azalmasına, susama yoğunluğu, semptom yükü, yetersiz beslenme ve malnutrisyon riskinde de artışa neden olabilmektedir. Bu çalışma, kalp yetmezliği olan hastaların beslenme davranışları ve susama sıkıntısı arasındaki ilişkiyi incelemek ve etkileyen faktörleri ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu tanımlayıcı kesitsel çalışma, 01 Haziran - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında Ankara'da bir üniversite hastanesinin kardiyoloji yataklı servisinde tedavi gören kalp yetmezliği tanısı ile takip edilen 321 hasta ile yapılmıştır. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu, Kalp Yetersizliğinde Beslenme Davranışları Ölçeği (BDÖ) ve Kalp Yetmezliği için Susama Sıkıntısı Ölçeği (SSÖ) ile toplanmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için etik kurul onayı, hastane kurum izni ve hastaların bilgilendirilmiş yazılı onamları alınmıştır. Verilerin analizi için Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testleri, Spearman korelasyon analizi ve doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 67.53±8.13 yıl ve %51.1'i erkektir. Ejeksiyon fraksiyonu (EF) ortalaması %43.96±14.68, tanı süresi ortalaması 9.69±8.19 yıl olup hastaların %79.1'i NYHA Sınıf II–III düzeyindedir. Hastaların BDÖ puan ortalaması 47.77±6.21, SSÖ puan ortalaması ise 19.32±4.96 dır. NYHA sınıfı ilerledikçe BDÖ puanlarının anlamlı düzeyde düştüğü, susama sıkıntısının ise anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Yaş arttıkça beslenme uyumunun da arttığı, EF düzeyi düştükçe ve tanı süresi uzadıkça susama sıkıntısının yoğunlaştığı belirlenmiştir. BDÖ puanı ve EF, susama sıkıntısını (R^2=0.048, p=0.009); yaş ve SSÖ puanı ise beslenme davranışını anlamlı düzeyde yordamaktadır (R^2=0.155, p<0.001).

Sonuç: Hastalık yönetiminde sadece sıvı ve sodyum kısıtlamasına odaklanan klasik yaklaşım yetersiz kalabilmektedir. Özellikle hastalık şiddeti arttıkça beslenme uyumunun azalması ve susama sıkıntısının artması hastalara verilen standart kısıtlama önerilerinin hastalar tarafından sürdürülebilir olmadığını düşündürmektedir. Hastalık şiddeti arttıkça beslenme uyumunun belirgin biçimde azalması, Klinik bakım, sadece fizyolojik parametrelere değil, hastanın davranışsal uyumu ve susama gibi semptom deneyimine de odaklanmak durumundadır. Bu nedenle, kalp yetmezliği olan hastalara yönelik hemşirelik bakımında rutin beslenme davranışı ve susama sıkıntısının birlikte ele alındığı, hastalık evresi, klinik ve bireysel özelliklere göre uyarlanmış eğitim ve danışmanlık programlarının geliştirilmesi önerilmektedir. Eğitim ve danışmanlık süreçlerinde "sıvıyı kısıtla" şeklinde yetersiz öneriler vermek yerine; alternatif sıvı alım stratejileri, ağız nemlendirme gibi susama yönetimi, düşük sodyumlu ama doyurucu beslenme planları gibi pratik ve uygulanabilir nitelikte stratejileri içerecek şekilde detaylandırılmalıdır. Yatış sırasında ve taburculuk öncesinde BDÖ ve SSÖ benzeri ölçeklerle hastaların değerlendirilmesi riskli bireylerin erken dönemde belirlenmesini sağlayacaktır. Özellikle düşük EF değerine sahip olan, tanı süresi uzun olan ve ileri evre hastaların susama sıkıntısı ve beslenme davranışı yönünden daha yakından izlenmesi gereklidir. Bu noktada klinikte multidisipliner yaklaşım güçlendirilmeli, hemşire-hekim-diyetisyen iş birliği ile hastalara özel nutrisyon planı yapılmalı, malnutrisyon riski olan hastalara agresif kısıtlamalar yerine dengeli ve sürdürülebilir yaklaşımlar tercih edilmelidir. Bununla birlikte, çalışma kesitsel tasarımda olduğundan değişkenler arasında nedensel çıkarım yapılamadığı ve zaman içindeki değişimlerin izlenemediği göz önünde bulundurulmalıdır. Gelecekte yapılacak longitudinal çalışmalar ile hastalık süreci boyunca beslenme davranışı ve susama sıkıntısının nasıl değiştiği ortaya konabilir. Ayrıca, bireyselleştirilmiş eğitim ve danışmanlık programlarının etkinliğini değerlendiren girişimsel çalışmalar da önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beslenme davranışı, hemşirelik nütrisyon, kalp yetmezliği, susama sıkıntısı

S-248 SON SINIF HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM KORKUSU, DEPREM STRESİ İLE BAŞ ETME STRATEJİLERİ VE MESLEKİ HAZIROLUŞLUKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ: ÇOK MERKEZLİ BİR ÇALIŞMA*

İpek Köse Tosunöz[1], Şeyma Göğebakan[2]
[1]Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Hatay
[2]Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hatay

Giriş-Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin deprem korkusu, baş etme biçimleri ve mesleki hazır oluşlukları, sunacakları sağlık hizmetinin niteliği açısından önemlidir. Bu çalışmada, son sınıf hemşirelik öğrencilerinin deprem korkusu, deprem stresi ile baş etme stratejileri ve mesleki hazır oluşlukları ile bu değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışma, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerden en çok etkilenen iller arasında yer alan dört ilde bulunan devlet üniversitelerinin hemşirelik bölümlerinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 2024-2025 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 586 son sınıf hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen ve 2023 Kahramanmaraş merkezli depremleri yaşamış 309 öğrenci oluşturmuştur. Veriler, "Kişisel Bilgi Formu", "Hemşirelikte Mesleki Hazır Oluşluk Algısı Ölçeği (HMHÖ)", "Deprem Korkusu Ölçeği (DKÖ)" ve "Deprem Stresi ile Baş Etme Stratejileri Ölçeği (DSBÖ)" kullanılarak çevrim içi anket yöntemiyle toplanmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklemler t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve korelasyon analizleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin HMHÖ ve DKÖ toplam puan ortalamaları sırasıyla 3.84±0.68 ve 25.42±5.93 olarak bulunmuştur. DSBÖ alt boyutlarına ilişkin ortalama puanlar ise dini baş etme için 15.79±3.14, olumlu yeniden değerlendirme için 17.75±3.61 ve sosyal destek arama için 12.77±2.26'dır. DSBÖ'nün bazı alt boyut puan ortalamalarının üniversite, cinsiyet ve barınma durumuna göre anlamlı farklılıklar gösterdiği saptanmıştır ($p<0.05$). HMHÖ ile DKÖ ve DSBÖ'nün alt boyutları arasında zayıf ve orta düzeyde, pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler saptanmıştır ($r=0.147-0.421$, $p<0.05$).

Sonuç: Son sınıf hemşirelik öğrencilerinin mesleki hazır oluşluk ve deprem korkusu düzeylerinin ortalamanın üzerinde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin deprem stresiyle baş etmede en sık olumlu yeniden değerlendirme stratejisini kullandıkları saptanmıştır. Deprem korkusu ve deprem stresiyle baş etme stratejileri ile mesleki hazır oluşluk arasında ve deprem korkusu ile baş etme stratejileri arasında pozitif yönde ilişkiler bulunmaktadır. Bu doğrultuda, öğrencilerin mesleki hazır oluşluklarının desteklenmesi ve deprem korkularını yönetebilmelerine yönelik baş etme becerilerinin geliştirilmesi önerilmektedir.

*Bu çalışma, TÜBİTAK tarafından 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1919B012417560 başvuru numarasıyla desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Baş etme stratejileri, Deprem korkusu, Deprem stresi, Hemşirelik öğrencileri, Mesleki hazıroluşluk

S-249 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN HASTA GÜVENLİĞİ BİLGİ, TUTUM VE BECERİ YETKİNLİKLERİNİN TIBBİ HATALARA YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ

Ezgi Kınıcı Dirik, Fatma Sude Köken
Trakya Üniversitesi Sağlık Biimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Edirne, Türkiye

Giriş: Modern hemşirelik eğitiminin en kritik bileşenlerinden biri, öğrencilerin klinik uygulama sürecinde hasta güvenliği ilkelerini içselleştirmesi ve tıbbi hatalara karşı profesyonel bir duruş sergilemesidir. Literatürde öğrenci hemşirelerin bu konudaki yetkinliklerinin, gelecekteki profesyonel pratiklerini doğrudan şekillendirdiği vurgulanmaktadır.

Amaç: Planlanan çalışma ile hemşirelik öğrencilerinin hasta güvenliği konusundaki bilgi, tutum ve beceri yetkinlik düzeyleri ile tıbbi hatalara yönelik tutumlarının belirlenmesi ve bu yetkinliklerin tıbbi hatalara yönelik tutumlarına etkisinin incelenmesi amaçlandı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipteki bu araştırma, Mart-Nisan 2026 tarihleri arasında Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören ve aktif olarak klinik uygulamaya çıkan 2., 3. ve 4. sınıf öğrenciler ile yürütüldü (N=550). 1. sınıf hemşirelik öğrencileri klinik uygulamaya eğitim-öğretim yılının bahar döneminde laboratuvar uygulamaları tamamlandıktan (Mart ayının sonu) sonra başlamış olmaları sebebiyle, araştırma kapsamına dahil edilmedi. Çalışmada örnekleme hesabı yapılmamış olup, evrene ulaşılması hedeflendi (n=325), (evrenin %59'una ulaşıldı). Veri toplama araçları olarak, öğrencilerin sosyo-demografik verilerini içeren "Kişisel Bilgi Formu", "Hasta Güvenliği Yetkinliği Öz Değerlendirme Aracı (HGYÖDA)" ve "Tıbbi Hatalara Yönelik Tutum Ölçeği (THTÖ)" kullanıldı. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Skewness ve Kurtosis testi ile incelendi. İstatistiksel değerlendirmede tanımlayıcı istatistikler ile bağımsız gruplarda Student t-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve değişkenler arası ilişkiyi belirlemek amacıyla "enter" yöntemi kullanılarak Çoklu Doğrusal Regresyon analizi uygulandı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi p<0,05 olarak kabul edildi.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 21,27±1,61 olup, %84,3'ü kadın ve %34,8'i 2. Sınıf öğrencisiydi. Öğrencilerin %49,8'i klinik uygulama sırasında en az bir kez tıbbi hata ile karşılaştığını ve %77,2'si hasta güvenliği konusunda kendisini yeterli bulduğunu ifade etti. Katılımcıların HGYÖDA puan ortalaması incelendiğinde, HGYÖDA toplam 4,16±0,39, Bilgi alt boyutu 4,06±0,53, Beceri alt boyutu 4,11±0,43 ve Tutum alt boyutu 4,27±0,45'ti. THTÖ'den aldıkları puan ortalaması incelendiğinde, THTÖ toplam 3,97±0,36, Tıbbi Hata Algısı alt boyutu 3,05±0,68, Tıbbi Hata Yaklaşımı alt boyutu 3,99±0,48 ve Tıbbi Hata Nedenleri alt boyutu 4,20±0,44'tü. Çalışmada kadın, 4. sınıfta öğrenim gören, klinikte tıbbi hata ile karşılaşmayan ve hasta güvenliği konusunda kendini yeterli gören öğrencilerin, HGYÖDA ile THTÖ toplam ve alt boyut puan ortalamalarının diğer gruplara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptandı (p<0,05). Yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonucuna göre HGYÖDA "Tutum" (β=0,573; p=0,000) ve "Beceri" (β=0,207; p=0,001) alt boyutlarının, THTÖ puan ortalaması üzerinde istatiksel olarak pozitif yönde bir etkisi olduğu ve varyansın %54'ünü açıkladığı belirlendi.

Sonuç: Çalışmaya göre öğrencilerin hasta güvenliği yetkinliklerinin ve tıbbi hataya yönelik tutumlarının (kesme noktası 3) yüksek olduğunu belirlendi. Kadın, 4. sınıfta öğrenim gören, klinikte tıbbi hata ile karşılaşmayan ve hasta güvenliği konusunda kendini yeterli gören öğrencilerin, hasta güvenliği yetkinliklerinin ve tıbbi hataya yönelik tutumlarının diğer öğrencilere göre daha yüksekti. Ayrıca hasta güvenliğine ilişkin tutum ve becerilere ilişkin yetkinlikleri yüksek olan öğrencilerin, tıbbi hataya yönelik tutumları da daha yüksekti. Öğrencilere tıbbi hatalara yönelik olumlu bir bakış açısının kazandırılması için hasta güvenliğine ilişkin yetkinliklerinin arttırılması önemlidir. Bu kapsamda öğrencilerin klinik deneyimlerinin arttırılması, klinik uygulamalarda örnek rol modellerinin bulunması ve eğitim programlarında hasta güveliğine önem verilerek ders içeriklerinin oluşturulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: hasta güvenliği, hasta güvenliği yetkinliği, hemşirelik öğrencisi, tıbbi hata

S-250 PERİFERİK İNTRAVENÖZ KATETER YERLEŞTİRMEYE YÖNELİK ÖZGÜVEN VE KLİNİK STRES ALGISI: HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ

Elif Müzeyyen Özgen[1], Sevcan Avcı Işık[2]
[1]Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Tezli Yüksek Lisans Programı
[2]Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Amaç: Hemşirelik eğitiminin önemli bir bileşeni olan klinik uygulamalar, öğrencilerin mesleki becerilerini geliştirmelerini sağlarken aynı zamanda stres ve kaygı kaynağı olabilmektedir. Periferik intravenöz kateter (PİVK) uygulaması, hemşirelikte temel ancak öğrenilmesi güç becerilerden biri olup, öğrencilerin özgüven düzeylerini etkileyebilmektedir. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin PİVK yerleştirmeye yönelik özgüven düzeyleri ile klinik stres algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel tipteki araştırma, bir vakıf üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 244 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler; tanıtıcı özellikler formu, PİVK yerleştirme özgüven ölçeği ve Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Stresör Algıları Ölçeği (HÖKSAÖ) ile toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20,99±1,70 olup %86,1'i kadındır. PİVK özgüven toplam puanı 55,57±10,28 olarak bulunmuş ve orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. HÖKSAÖ toplam puanı 84,05±15,64 olup klinik stres algısının orta-üst düzeyde olduğu saptanmıştır. PİVK alt boyutları arasında güçlü pozitif ilişkiler (r=0,722–0,960; p<0,001), HÖKSAÖ alt boyutları arasında ise yüksek düzeyde ilişkiler (r=0,756–0,914; p<0,001) bulunmuştur. PİVK toplam puanı ile klinik stres arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır (r=0,107; p>0,05). Ancak PİVK hazırlık alt boyutu ile klinik stres toplam puanı arasında zayıf düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur (r=0,130; p<0,05).

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin PİVK uygulamasına yönelik özgüvenleri orta düzeyde, klinik stres algıları ise orta-üst düzeydedir. Özgüven ile klinik stres arasında genel olarak anlamlı ilişki bulunmamakla birlikte, hazırlık ve güvenlik boyutunun stres ile ilişkili olduğu görülmektedir. Klinik ortamların iyileştirilmesi ve uygulama becerilerinin güçlendirilmesi, öğrencilerin hem özgüvenini artırmada hem de stres düzeylerini azaltmada önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, hasta güvenliği ve bakım kalitesinin artırılması açısından da önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri, Klinik stres, Özgüven, Periferik intravenöz kateter, Klinik beceri

S-251 ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE YAPAY ZEKÂ: BİLGİ, TUTUM, KAYGI VE KİŞİLİK İLİŞKİSİ

Ebru Dığrak, Semiha Nur Doğan
İzmir Ekonomi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir

Amaç: Yapay zekanın hızla hayatın her alanına girmesi, özellikle üniversite öğrencilerinde bilgi düzeyi, farkındalık, tutum ve kaygı üzerinde etkiler yaratmaktadır. Bu çalışma, öğrencilerin yapay zekaya yönelik bilgi, farkındalık, tutum ve kaygı düzeylerini belirlemeyi ve bu düzeylerin kişilik özellikleri ile ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Tanımlayıcı-ilişkisel araştırma tasarımında yürütülen çalışmanın evrenini İzmir'de bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 9.456 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü, Cochran formülüne göre %95 güvenle 384 kişi olarak hesaplanmıştır. Her fakülte ve yüksekokulu temsil edecek şekilde orantılı tabakalı rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Yapay Zekâ Ölçeği ve Beş Faktör Kişilik Özellikleri Anketi aracılığıyla Şubat-Ekim 2025 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin analizi SPSS 26 programında, tanımlayıcı istatistikler, bağımsız t testi, ANOVA ve Pearson korelasyon analizi ile yapılmış; istatistiksel anlamlılık p<0,05 olarak kabul edilmiştir. Çalışma öncesi etik kurulu onayı, kurum izni ve katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %56,3'ü kadın, yaşlarının çoğu 20-22 arasındadır (%62,2). Katılımcıların %97,6'sı yapay zekâ programlarını kullanmakta, en çok tercih edilen platform ChatGPT (%94,4) ve kullanım amacı ödev ve sunum hazırlamadır (%73,2). Yapay zekâ ölçeği ve yaygın etki puanları, bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık göstermiştir (p<0,05); Sağlık Bilimleri öğrencilerinin puanları, diğer bölümlerden yüksek bulunmuştur. Yaş, aile tipi, anne-baba eğitim durumu ve gelir değişkenleri ile bazı kişilik boyutları ve kaygı puanları arasında anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Korelasyon analizi, etkileşim, yaygın etki ve yapay zekâ ölçeği puanları ile açıklık, sorumluluk ve geçimlik arasında pozitif; duygusal tutarsızlık ve dışa dönüklük arasında negatif yönlü ilişki olduğunu göstermiştir. Kaygı puanları ise açıklık ve sorumluluk ile pozitif, duygusal tutarsızlık ve dışa dönüklük ile negatif ilişkilidir (p<0,05).Çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre, yapay zekâ ölçeği puanlarının anlamlı yordayıcıları açıklık, sorumluluk ve duygusal tutarsızlık değişkenleri olarak belirlenmiştir (p<0,05).

Sonuç: Araştırma, öğrencilerin yapay zekâ bilgi, tutum ve kaygı düzeylerinin demografik özellikler ve kişilik boyutları ile anlamlı ilişkiler gösterdiğini ortaya koymuştur. Sağlık Bilimleri öğrencileri, diğer bölümlere göre daha yüksek yapay zekâ ve yaygın etki puanlarına sahiptir. Aile tipi, anne-baba eğitim durumu ve gelir bazı kişilik boyutları ve kaygıyı etkilemektedir. Bu bulgular doğrultusunda, öğrencilerin yapay zekâ farkındalığını artırmak ve kaygı düzeylerini yönetmek amacıyla üniversite programlarında hedefe yönelik eğitim ve rehberlik çalışmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: kaygı, kişilik özellikleri, tutum, üniversite öğrencileri, yapay zekâ

S-252 EVDE SAĞLIK HİZMETLERİNDE HEMŞİRELİK EĞİTİMİNE YÖNELİK BİLİMSEL YAYINLARIN HARİTALANDIRILMASI: BİBLİYOMETRİK BİR ÇALIŞMA

Özge Uçar, Hilal Büyüktopaç Çakıcı
Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye

Amaç: Evde bakım hizmetlerinin yaygınlaşmasıyla hemşirelerin eğitim rolleri önem kazanmış ve bu eğitimler bakım kalitesinde kritik bir yer edinmiştir. Bu çalışma, 2015–2026 yılları arasında evde bakım hastalarına yönelik hemşirelik eğitimi alanındaki yayınların bibliyometrik analizini yaparak literatürün genel yapısını ve araştırma eğilimlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: İlgili çalışmaların bibliyografik ve bibliyometrik verilerine erişmek için Web of Science veri tabanında "home healthcare", "home care services", "domiciliary care","nursing education","patient education","caregiver education", "nurs*", "nursing" anahtar kelimeleri kullanıldı. Bibliyometrik analizde VOSviewer ve Rstudio 4.5.1 sürümü ile Biblioshiny kullanıldı.

Bulgular: Toplam 74 İngilizce çalışma analiz edildi. Makaleler 53 farklı dergi tarafından yayınlandı. Yayınların %74'ü SSCI/ SCIE, %14'ü ESCI indeksindeydi. Çalışmaların %40,54'ü kalitatif, %35,13'ü kantitatif, %24,32 derleme ve sistematik derleme tasarımında olduğu saptandı. Çalışmaların sadece 3 tanesi deneysel ve yarı deneysel tasarımdaydı. Yayınların ortalama yaşı 5,86, yayın başına ortalama atıf sayısı ise 12,85 olarak bulundu. Yayın başına araştırmacı sayısı 4,73, uluslararası yazarlık oranı ise %20,27 olarak hesaplandı. En çok yayın yapan dergilerin Nurse Education Today (4), Scandinavian Journal of Caring Sciences (4), International Journal of Nursing Studies (3), Journal of Clinical Nursing (3) ve Journal of Gerontological Nursing (3) olduğu görüldü. En çok yayın yapan ülkeler ise sırasıyla ABD, Hollanda ve Kore, Norveç ve İngiltere olduğu, Türkiye'nin ise 21. Sırada yer aldığı belirlendi. Trend topic analiz sonucunda 'older people', 'home care', 'long term care', 'nursing homes' ve 'education' kelimelerinin ön plana çıktığı belirlendi.

Sonuç: Evde bakım hastalarına yönelik hemşirelik eğitimleri alanında çoğunlukla tanımlayıcı ve nitel çalışmalar bulunmakta olup, bakım sonuçlarının değerlendirilmesi için deneysel ve kohort çalışmalara ihtiyaç vardır. Yayınların büyük ölçüde SCIE/SSCI dergilerde yer alması ve atıf oranlarının yüksek olması, araştırmacıları uluslararası düzeyde daha nitelikli çalışmalar yapmaya teşvik edebilir. Türkiye'nin literatürde geri sıralarda yer alması, bu alanda ulusal çalışmaların artırılması gerekliliğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bakım vericiler, Bibliyometrik analiz, Evde Bakım, Hastalar, Hemşirelik

S-253 LOMBER DİSK HERNİSİ CERRAHİSİ SONRASI HASTALARIN AĞRI DENEYİMİ İLE İYİLEŞME KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yeliz Sürme[1], Handan Topan[1], Özlem Ceyhan[2]
[1]Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hemşireliği Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye
[2]Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları ve Hemşirelik Anabilim Dalı, Kayseri, Türkiye

Amaç: Bu çalışma, lomber disk hernisi cerrahisi sonrası hastaların ağrı deneyimlerini değerlendirmek ve ağrının iyileşme kalitesi üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırma, bir üniversite hastanesinin beyin ve sinir cerrahi servisinde lomber disk hernisi ameliyatı geçiren hastalarda yürütülmüştür. Çalışmaya başlamadan önce, Erciyes Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik kurul onayı alınmış ve katılımcılardan yazılı ve sözlü onam elde edilmiştir. Araştırma örneklemini ameliyat sonrası ilk 24 saat içerisinde olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 150 hasta oluşturmuştur. Veriler; Hasta Tanıtım Formu, Gözden Geçirilmiş Amerikan Ağrı Derneği Hasta Sonuçları Anketi (APS-POQ-R) ve İyileşme Kalitesi Anketi (QoR-40) kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde parametrik ve nonparametrik testler kullanılmış, değişkenler arasındaki ilişkiler Spearman korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir. Anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların yaş ortalaması 49.04±17.73 olup, %50'si (n=75) kadın, %50'si (n=75) erkektir. Hastaların QoR-40 toplam puan ortalaması 150.51±17.25 (min: 93, maks: 188) olarak belirlenmiştir. APS-POQ-R (Ağrı Derneği) toplam puan ortalaması ise 78.30±27.90 (min: 22, maks: 144)'dir. Yapılan Spearman korelasyon analizinde, QoR-40 toplam puanı ile APS-POQ-R toplam puanı arasında negatif yönlü, güçlü ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır (r = -0,682; p < 0.01). Ayrıca İyileşme Kalitesi ile Duygular (r=0.850; p<0.01) ve Konfor (r=0.801;p<0.01) arasında pozitif yönlü çok güçlü bir ilişki saptanmıştır. Buna karşın, İyileşme Kalitesi ile Ağrı Şiddeti (r=-0.543; p<0.01), Yan Etkiler (r=-0.508; p<0.01) ve Ağrıya Bağlı Engellenme Durumu (r=-0.682; p<0.01) arasında negatif yönlü anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ayrıca, cerrahi sonrası yaşanan yan etkiler arttıkça hastaların konfor düzeylerinin anlamlı şekilde azaldığı görülmüştür (r=-0.688; p<0.01).

Sonuç: Çalışma bulguları, lomber disk hernisi ameliyatı geçiren hastaların, iyileşme kalitesinin; ağrı şiddeti, tedaviye bağlı yan etkiler ve hastanın duygusal durumundan önemli ölçüde etkilendiğini göstermektedir. Hastaların iyileşme kalitesini artırmak için sadece analjezik uygulamasına odaklanılmamalı; aynı zamanda yan etkilerin yönetilmesi, fiziksel konforun sağlanması ve duygusal desteğin artırılmasına yönelik bütüncül bir hemşirelik bakımı planlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Lomber disk hernisi, Cerrahi sonrası ağrı, iyileşme kalitesi, hemşirelik, ağrı yönetimi

S-254 FİBROMİYALJİLİ BİREYLERE UYGULANAN PRANAYAMA NEFES EGZERSİZİNİN AĞRI, ANKSİYETE VE UYKU KALİTESİ ETKİSİ

Aybike Köse[1], Afitap Özdelikara[2]
[1]Samsun İl Sağlık Müdürlüğü
[2]Ondokuz Mayıs Üniversitesi İç Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Amaç: fibromiyaljili bireylere uygulanan pranayama nefes egzersizinin ağrı, anksiyete, uyku kalitesi ve sağlık durumuna etkisinin belirlenmesi amacı ile ile öntest- sontest ölçümlü, randomize kontrollü, deneysel tipte yapılmıştır.
HOa: Fibromiyaljili bireylere uygulanan pranayama nefes egzersizinin ağrı üzerinde etkisi yoktur.
H1a: Fibromiyaljili bireylere uygulanan pranayama nefes egzersizinin ağrı üzerinde etkisi vardır.
HOb: Fibromiyaljili bireylere uygulanan pranayama nefes egzersizinin anksiyete üzerinde etkisi yoktur.
H1b: Fibromiyaljili bireylere uygulanan pranayama nefes egzersizinin anksiyete üzerinde etkisi vardır.
HOc: Fibromiyaljili bireylere uygulanan pranayama nefes egzersizinin uyku kalitesi üzerinde etkisi yoktur.
H1c: Fibromiyaljili bireylere uygulanan pranayama nefes egzersizinin uyku kalitesi üzerinde etkisi vardır.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini Türkiye'nin bir ilinde yer alan kamu hastanesinde fizik tedavi ve rehabilitasyon polikliniklerine başvuran fibromiyalji tanılı bireyler oluşturmuştur. Örneklemini ise; G*Power V. 3.1.9.6 programı kullanılarak, %95 güven aralığı (1-α), %95 test gücü (1-β) ve d=O.8O etki büyüklüğü ile tek yönlü bağımsız örnekler t testi sonucuna göre; 2O kontrol grubu 2O deney grubu oluşturmuş olup kayıplar göz önüne alınarak 3O kontrol 3O deney grubu ile toplam 6O hasta olarak belirlenmiş olup çalışma kontrol grubu 28, Deney Grubu 27 hasta olmAK üzere 55 hasta ile tamamlanmıştır. Araştırmada fibromiyalji sendromlu bireylerin kişisel ve hastalık özelliklerinin yer aldığı Hasta Tanıtım Formu, Vizüel Analog Skala (VAS), Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ), Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ) ve Fibromiyalji Etki Anketi (FEA) kullanılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce OMÜ Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan 2O25/224 karar nolu etik izin ve Kamu Kurumunun bağlı bulunduğu İl Sağlık Müdürlüğünden 25/O6/2O25 tarih, 28OO61764 sayılı karar ile kurum izni alınmıştır. Araştırma NCTO7328763 numarası ile ClinicalTrials.gov web sitesinde kayıt altına alınmıştır.
Polikliniğe başvuran fibromiyalji tanılı hastalar araştırmacıya yönlendirilecektir. Araştırmaya başlamadan önce çalışmaya katılan hastalardan gönüllü olur izni alınacaktır. Uygulama öncesinde hastalardan Hasta Tanıtım Formu, Vizüel Analog Skala (VAS), Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ), Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ) ve Fibromiyalji Etki Anketi (FEA)'ni içeren ön-testleri alınacaktır. Dahil edilme kriterlerine uyan hastalar bağımsız araştırmacı ile iletişime geçerek grubu öğrenilecektir. Kontrol grubundaki hastalara görüşme tarihlerinin yer aldığı randevu takvimi verilecektir.
Deney grubundaki hastalar ile egzersiz planı yapılacak, egzersiz tarihlerinin yer aldığı randevu takvimi verilecektir. Pranayama nefes egzersizi 6 hafta boyunca haftada 2 gün 2O dakika olacak şekilde online şekilde uygulatılacaktır.
Pranayama Nefes Egzersizi Protokolü
1.Adım; Normal nefes alıp verme nefese odaklanma
2.Adım; Güneş Nefesi (Surya Prana)
3.Adım; Alternatif Burun Nefesi (Nadi Shodhana)
4.Adım; Okyanus Nefesi (Ujiayi)
5.Adım; Normal nefes alıp verme nefese odaklanma

Bulgular: Pranayama Grubunda Kontrol Grubuna göre VAS, PUKİ, BAÖ ve FEA puanlarında istatistiksel olarak anlamlı artış saptanmıştır.

Sonuç: Fibromiyalji hastalarında pranayama ağrıyı azaltmak, uyku kalitesini artırmak, anksiyeteyi kontrol altına almak ve fibromiyalji etkilerini azaltmada güvenli, kolay bir nonfarmakolojik yöntem olarak uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler: Fibromiyalji, Pranayama, Ağrı, Anksiyete, Hemşirelik

S-255 TEK VE İKİ DÖNEM İNTÖRNLÜK UYGULAMASI YAPAN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PROGRAM YETERLİLİKLERİNE ULAŞMA DURUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Arzu Özcan İlçe[1], Arzu Akman Yılmaz[1], Ganime Esra Soysal[1], Sevim Çelik[2], Elif Karahan[2], Özge Uçar[2]
[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bolu
[2]Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bolu

Amaç: Hemşirelik lisans eğitimi veren kurumlar nitelikli, kaliteli, mevcut kaynakları ve riskleri yönetebilen hemşireler yetiştirmek amacıyla program standartlarını oluşturmaktadır. Hemşirelik öğrencilerinin belirlenen program yeterliliklerini kazanmaları ve mezuniyet sonrası performansları eğitimin kalitesi açısından oldukça önemlidir. Bu çalışma; tek ve iki dönemde gerçekleştirilen intörnlük uygulamasının hemşirelik program yeterliliklerini kazandırma açısından farkını, öğrencilerin öz değerlendirmeleri ile incelemek amacıyla yapıldı.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı kesitsel tipte olup, Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer alan iki devlet üniversitesinin son sınıfında öğrenim gören intörn hemşirelik öğrencileri (n=207) ile gerçekleştirildi. Veriler, bilgi formu ve program yeterlilikleri değerlendirme formu kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde demografik verileri tanımlamak için ortalama ve standart sapmayı içeren tanımlayıcı istatistikler, fark testleri olarak bağımsız örneklem t testi, ki kare testi ve ilişki testi olarak pearson korelasyon analizi kullanıldı. Anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edildi.

Bulgular: İki dönem intörnlük uygulaması yapan hemşirelik öğrencilerinin tek dönem yapanlara göre mezuniyet sonrası mesleki açıdan kendilerini daha fazla hazır hissettiği, program yeterliliklerini sağlama durumuna bakıldığında, bilgilerinin daha yüksek olduğu görüldü (p<0.05). Tek ve iki dönem intörnlük alan öğrencilerin akademik ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmadı (p>0.05).

Sonuç: Bu araştırma ile tek ve iki dönem intörnlük uygulamasına çıkan hemşirelik öğrencilerinin program yeterliliklerini kapsamında öz değerlendirme sonuçlarında fark olmadığı belirlendi. Ancak iki dönem intörnlük uygulamasında bulunan hemşirelik öğrencilerinin mesleki yaşama kendilerini daha hazır hissettikleri tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Hemşirelik eğitimi, İntörnlük, Program yeterlilikleri

S-256 HEMŞİRELERİN BİREYSEL YENİLİKÇİLİK ÖZELLİKLERİ İLE BİLİŞSEL ESNEKLİK DÜZEYLERİ VE YAPAY ZEKÂYA YÖNELİK GENEL TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Gönül Taşcı[1], Yelda Koçak[2], Handan Zincir[3]
[1]Kayseri Şehir Hastanesi, Kayseri, Türkiye
[2]Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kahramanmaraş, Türkiye
[3]Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kayseri, Türkiye

Giriş-Amaç: Hemşirelerin teknolojideki gelişmeleri benimseyerek alanlarında kullanmalarını etkileyen faktörlerin bilinmesi sağlık hizmetlerinin kalitesi açısından önemlidir. Bu yüzden araştırmanın amacı, hemşirelerin bireysel yenilikçilik özellikleri, bilişsel esneklik düzeyleri ve yapay zekâya yönelik genel tutumları ile bunlar arasındaki ilişkileri incelemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişkisel bir araştırmadır. Veriler, Ekim 2025-Ocak 2026 tarihleri arasında İç Anadolu Bölgesi'ndeki bir Şehir Hastanesi'nde çalışan 286 hemşireden toplanmıştır. Kişisel Bilgi Formu, Hemşirelerde Bireysel Yenilikçilik Ölçeği, Bilişsel Esneklik Ölçeği ve Yapay Zekâya Yönelik Genel Tutum Ölçeği ile veriler yüz yüze toplandı. Tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, minimum, maksimum), Pearson ve Spearman korelasyon analizi uygulandı.

Bulgular: Hemşirelerin, Hemşirelerde Bireysel Yenilikçilik Ölçeği toplam puan ortalaması 62.60±8.79, Bilişsel Esneklik Ölçeği toplam puan ortalaması 53.56±7.87, Yapay Zekâya Yönelik Genel Tutum Ölçeği toplam puan ortalaması 66.46±7.03, yapay zekâya yönelik negatif tutum alt boyut puan ortalaması 25.18±5.73 ve pozitif tutum alt boyut puan ortalaması 41.27±8.87'dir. Hemşirelerin %43.7'sinin şüpheci ve %31.8'inin ise sorgulayıcı olduğu belirlendi. Bireysel Yenilikçilik Ölçeği ve Bilişsel Esneklik Ölçeği toplam puanları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır ($p<0.001$). Bireysel Yenilikçilik Ölçeği ile Yapay Zekâya Yönelik Genel Tutum Ölçeği toplam puanları arasında yüksek düzeyde anlamlı pozitif bir ilişki vardır ($p<0.001$). Yapay Zekâya Yönelik Genel Tutum Ölçeği ve Bilişsel Esneklik Ölçeği toplam puanları arasında zayıf düzeyde pozitif anlamlı bir ilişki vardır ($p<0.001$).

Sonuç: Hemşireler yeniliklere karşı şüpheci bir tutum sergilemektedirler. Hemşirelerin yapay zekâya yönelik genel tutumları pozitif yöndedir. Bilişsel esneklik ve bireysel yenilikçilik düzeyleri yüksek olan hemşirelerin yapay zekâya yönelik olumlu tutumları da daha yüksektir. Bireysel yenilikçilik düzeyi ile bilişsel esneklik düzeyi arasında da önemli bir ilişki bulunmaktadır. Hemşireler, bakımlarını etkileyebilecek yapay zekâ uygulamaları gibi yeniliklerin farkında olmaya, bunlara ilişkin bilgilerini ve becerilerini artırmaya teşvik edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Bilişsel esneklik, hemşire, yapay zekâ, yenilik

S-257 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN FLEBİT DENEYİMLERİ. TANIMLAYICI KALİTATİF BİR ÇALIŞMA

Burcu Nal, Necibe Dağcan Şahin
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Kütahya

Amaç: Periferik intravenöz kateter komplikasyonu olan flebit, yoğun bakım ünitelerinde bakım sağlayan hemşireleri etkilemektedir. Hemşirelerin flebit ile ilgili deneyimleri büyük ölçüde bilinmemektedir. Bu nedenle, etkili flebit bakımı ve yönetimi sağlamak için hemşirelerin deneyimlerini kapsamlı bir şekilde incelemek önemlidir. Bu çalışmanın amacı, yoğun bakım hemşirelerinin flebit ile ilgili deneyimlerini incelemektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı nitel bir araştırma tasarımı kullanılmıştır. Çalışma, Aralık 2025 ile Nisan 2026 tarihleri arasında Türkiye'deki bir hastanenin üçüncü basamak koroner, dahiliye ve anestezi yoğun bakım ünitelerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma örneklemi, üçüncü basamak yoğun bakım ünitelerinde çalışan 17 hemşireden oluşmuştur. Veriler, yüz yüze ve derinlemesine görüşmeler yoluyla 'yarı yapılandırılmış görüşme formu' kullanılarak toplanmıştır. Veriler, tematik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın raporlanmasında COREQ kontrol listesi kullanılmıştır.

Bulgular: Görüşmeler sonucunda verilerden flebit deneyimine ilişkin yedi ana tema belirlenmiştir. (1) flebit tanılaması ve klinik belirtiler, (2) hastaların fiziksel ve psikolojik deneyimleri, (3) hemşirelerin duygusal ve mesleki deneyimleri, (4) flebit yönetimi ve bakım uygulamaları, (5) flebit gelişimine etki eden faktörler, (6) hemşirenin rolü ve sorumluluğu ve (7) sistemsel eksiklikler. Hemşireler flebiti çoğunlukla şişlik, kızarıklık, ağrı ve ödem gibi gözlemlenebilir belirtilerle tanımlamaktadır. Hastalarda ağrı, hareket kısıtlılığı ve huzursuzluk öne çıkarken; hemşirelerde suçluluk ve sorumluluk duygusu dikkat çekmektedir. Flebit gelişiminde ilaç özellikleri, hasta faktörleri ve bakım süreçleri etkili bulunmuştur. Bakım uygulamaları arasında intraketin çıkarılması, elevasyon, soğuk uygulama ve topikal ürün kullanımı yer almaktadır. Ayrıca, değerlendirme skalalarının ve uygun ekipmanların eksikliği önemli bir sorun olarak ifade edilmiştir.

Sonuç: Flebit, hem hastalar hem de hemşireler açısından çok boyutlu etkileri olan bir komplikasyondur. Etkili yönetim için standart bakım protokollerinin geliştirilmesi, hemşirelerin desteklenmesi ve uygun ekipman kullanımının yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Flebit, yoğun bakım, hemşire deneyimi, nitel araştırma

S-258 ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SİBERKONDRİNİN CİDDİYETİ İLE SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Burcu Bulut, Emre Can Çatalbaş, Nurhan Bayraktar
Atılım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

Giriş-Amaç: Günümüzde internet, sağlıkla ilgili bilgi edinme süreçlerinde temel bir başvuru kaynağı niteliği kazanmıştır. Siberkondri, sadece internet üzerinden sağlık bilgisi edinme eylemiyle sınırlı olmayıp, sağlık anksiyetesinden beslenen veya bu kaygıyı tetikleyen yineleyici arama süreçlerini de kapsayan bir olgudur. Bu çalışmanın primer amacı üniversite öğrencilerinin siberkondri ciddiyeti düzeylerini belirlemektir. Araştırmanın ikincil amacı ise siberkondri ciddiyeti ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişkiyi saptamaktır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu araştırma, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 419 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma verileri, Üniversite Etik Kurulundan onay alınmasının ardından "Tanıtıcı Özellikler Bilgi Formu", "Siberkondri Ciddiyet Ölçeği Kısa Formu (SCÖ-12)" ve "Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği II (SYBD II)" kullanılarak online ve yüz yüze yöntemlerle toplanmıştır. Verilerin tüm analizleri R programı ve IBM SPSS 27.0 programı ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Araştırmamıza katılan bireylerin yaş ortalaması 21.16±2.79, %61.1'i kadın ve %38.9'u erkektir. Siberkondri ciddiyeti ölçeğinin puan ortalaması incelendiğinde, örneklemimizin ortalaması 30.74 ± 8.61 olarak bulunmuştur. Siberkondri ciddiyeti ölçeği alt boyutları ve sağlıklı yaşam biçimi davranışı puanları arasındaki korelasyonlar incelendiğinde, tüm değişken çiftleri arasında pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Siberkondri ciddiyeti ölçeği alt boyutlarının sağlıklı yaşam biçimi davranışları üzerindeki etkisine ilişkin çoklu doğrusal regresyon sonuçları incelendiğinde ham modelde ve her iki düzeltilmiş modelde güven arayışı alt boyutunun sağlıklı yaşam biçimi davranışları üzerinde pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi bulunmaktadır ve bu etki fakülte, ekonomik durum ve internetteki sağlık bilgilerini yararlı bulma değişkenleri modele eklendikten sonra da sürmektedir ($p<0.05$).

Sonuç: Araştırma bulguları, üniversite öğrencilerinin siberkondri ciddiyeti (30.74 ± 8.61) ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları (130.56 ± 22.24) puanlarının orta düzeyde seyrettiğini ortaya koymaktadır. Çalışmanın en dikkat çekici çıktısı, internetteki sağlık bilgilerini "çok yararlı" bulan bireylerin hem sağlıklı yaşam bilincinin gelişmiş olması hem de siberkondri alt boyutlarında daha yüksek skorlar almalarıdır. Bu durum, sağlık farkındalığı ile dijital kaygı arasındaki hassas dengeyi ortaya koymaktadır. Bireyin sağlığını koruma ve geliştirme motivasyonu arttıkça bilgiye olan ihtiyacının da doğru orantılı arttığı görülmektedir. Ancak profesyonel rehberlikten yoksun bir şekilde dijital bilgiye duyulan bu yüksek güven, bir yandan bireyi sağlığını korumaya teşvik ederken diğer yandan onu sürekli bir kontrol ve aşırı teyit arama döngüsüne hapsederek siberkondriyi tetikleyebilmektedir. Dolayısıyla internetteki sağlık bilgisinin 'yararlı' olarak algılanması, doğru bir klinik rehberlikle desteklenmediği takdirde, bireyin bilinçli öz bakım çabasını verimli bir süreçten ziyade dijital bir kaygı kaynağına dönüştürebilmektedir. Teknolojiyle iç içe büyüyen genç yetişkin popülasyonda dijital sağlık yönetimi hemşirelik mesleği için kritik bir uygulama alanı haline gelmektedir. Üniversite yılları, sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarının kalıcı hale gelmesi ve profesyonel sağlık bilgisi arama becerilerinin kazanılması için stratejik bir fırsat sunmaktadır. Bu bağlamda modern hemşirelik rolleri, geleneksel bakımın ötesine geçerek dijital alanı da kapsamalıdır. Hemşireler gençlerin sağlık konusunda güvenilir bilgi kaynaklarına ulaşmaları ve bu bilgilerin profesyonel danışmanlık süzgecinden geçirme konularında rol almalıdır. Özellikle Dijital Sağlık Danışmanlığı rolünün hemşirelik müfredatlarına ve klinik uygulama alanlarına entegre edilmesi, toplum sağlığının korunması adına gereklidir. Böylece bireylerin sağlığı geliştirme çabaları, dijital kaygıdan arındırılarak bilinçli ve sürdürülebilir bir öz bakım yönetimine dönüştürülebilir.
Bu çalışma, TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: bilgi arama davranışı, sağlıklı yaşam biçimi, siberkondri

S-259 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ İÇİN TERAPÖTİK İLETİŞİM ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇEYE UYARLANMASI: PSİKOMETRİK BİR DEĞERLENDİRME

Esra Ünal[1], Adile Bozkurt Tonguç[1], Erman Yıldız[2]
[1]Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
[2]İnönü Üniversitesi

Amaç: Bu çalışma, Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanmasını ve geçerlik, güvenirlik ile kültürlerarası eşdeğerliğinin değerlendirilmesini amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu metodolojik çalışma, bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 304 hemşirelik öğrencisinden oluşan bir örneklem ile gerçekleştirilmiştir. Kültürel uyarlama süreci; ileri-geri çeviri, uzman paneli değerlendirmesi ve pilot uygulamayı içeren uluslararası çeviri protokollerine uygun olarak yürütülmüştür. Psikometrik özellikler; açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, madde analizi ve Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ile test-tekrar test analizi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Açıklayıcı faktör analizi, toplam varyansın %60.11'ini açıklayan üç faktörlü bir yapı ortaya koymuştur (KMO=0.887, χ^2=2648.723, p<0.001). Faktörler; Aktif Dinleme, Empatik İletişim ve Hasta Özerkliğine Saygı olarak belirlenmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi, kabul edilebilir uyum indeksleri göstermiştir (χ^2/df=2.713, RMSEA=0.075, CFI=0.945, GFI=0.911, TLI=0.931). Ölçek, Cronbach alfa katsayısı 0.887 ile yüksek düzeyde iç tutarlılık göstermiştir ve test-tekrar test analizi zamansal kararlılığı doğrulamıştır (r=0.963, p<0.001).

Sonuç: Psikometrik değerlendirme bulguları, Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Ölçeği'nin Türkçe formunun yeterli geçerlik ve güvenirliğe sahip olduğunu ve Türk kültürel bağlamında terapötik iletişim becerilerini değerlendirmek için uygun olduğunu göstermektedir

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik eğitimi, Kültürel uyarlama, Psikometri, Terapötik iletişim

S-260 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN AFETE HAZIRLIK ALGISI VE AFETE MÜDAHALE ÖZ YETERLİLİK DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Muhammed İsmail[1], Ahmed Mary Hasan Hasan[1], Hatice Tel Aydın[2], Zarif Gaye Arslan[3]
[1]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Sivas, Türkiye
[2]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sivas, Türkiye
[3]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Sivas,

Giriş: Dünya genelinde doğa ve insan kaynaklı afetlerin sıklığı ve şiddeti giderek artmaktadır ve bu durum küresel sağlık sistemlerini zorlayan önemli sorunlara neden olmaktadır. Türkiye, afet riski yüksek olan bir coğrafyadadır. Afetlerin sıklığının ve etkilerinin giderek arttığı dikkate alındığında, afetlere hazırlık ve afet yönetimi sağlık disiplini için kritik öneme sahiptir. Afetlerde kritik bir müdahale rolü olan hemşireler, afetin olumsuz etkisini azaltmak için afete müdahaleye hazırlıklı olmalıdır.

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin afet hazırlık algısı ile afete müdahale öz yeterlilik düzeyini ve aralarındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırma bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencileriyle yapıldı. Araştırmanın evrenini 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıflardaki toplam 1045 hemşirelik öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü evreni bilinen örneklem yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 09 Nisan- 01 Temmuz 2025 tarihleri arasında Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören ve çalışmaya gönüllü katılım sağlayan 301 öğrenci oluşturmaktadır. Evrenin temsil gücünü artırmak amacıyla tabakalı örnekleme yöntemi tercih edildi. Bu kapsamda; birinci sınıftan 80, ikinci sınıftan 86, üçüncü sınıftan 80 ve dördüncü sınıftan 55 öğrenci araştırmaya dahil edilerek gruplar arası dengeli bir dağılım hedeflenmiştir. Araştırma verileri, Kişisel Bilgi Formu, Afete Müdahale Öz-yeterlik Ölçeği(AMÖYÖ) ve Hemşirelerde Afete Hazırlık Algısı Ölçeği(HAHAÖ) ile çevrimiçi olarak toplandı. Verileri SPSS.22 istatistik paket programı kullanılarak değerlendirildi. Elde edilen verilerin normal dağılım özelliği Kolmogrov-Simirnov testi ile belirlendi. Veri analizinde t testi, ANOVA testi Pearson Korelasyon Katsayısı, Spearman Korelasyon Katsayısı kullanıldı ve p<0,05 anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerinin yaş ortalaması 21.12± 2.46 olup, %69.1' i kadındır. Öğrencilerin %53.5'i afet eğitimi almadığını, %67,1'i afet deneyimi olduğunu, %99.0'u afete hazırlık eğitimine ihtiyaç duyduğunu, %65.4'ü kendisini afetlere karşı kısmen hazır hissettiğini bildirdi. Katılımcıların, Hemşirelerde Afete Hazırlık Algısı Ölçeği(HAHAÖ) toplam puan ortalamalarının 69.22± 13.73, Afete Müdahale Öz-yeterlik Ölçeği(AMÖYÖ) toplam puan ortalamalarının 60.57 ± 15.33 olduğu belirlendi. Yaş gruplarına, öğrenim görülen sınıfa ve afete hazırlık için eğitim almaya ihtiyaç duyma durumuna göre HAHAÖ ve AMÖYÖ toplam ve alt boyut puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlendi. Afet eğitimi aldığını ve kendini afete tam olarak hazır hissettiğini bildirenlerde hem HAHAÖ hem AMÖYÖ toplam puanının anlamlı olarak daha yüksek olduğu (p<00.5) ve HAHAÖ ile AMÖYÖ toplam puanları arasında pozitif yönlü, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptandı (r = 0.707; p < 0.001).

Sonuç: Çalışmaya katılan öğrencilerde, afete hazırlık algısı ve afete müdahale öz yeterlilik puanlarının yüksek olduğu, afet eğitimi alanlarda ve kendini afete hazır hissedenlerde afete hazırlık algısı ve afete müdahale öz yeterlilik puanlarının daha yüksek olduğu, afete müdahale öz-yeterliliği ile afete hazırlık algısı arasında pozitif ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afete Hazırlık, Afete Müdahale, Hemşirelik Öğrencileri, Öz Yeterlilik

S-261 KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM KLİNİKLERİNDE UYGULAMAYA ÇIKAN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİK YAKLAŞIM BECERİLERİNİN CİNSİYETE GÖRE İNCELENMESİ

Mehmet Eren Batkı, Aysu Buldum
Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Mersin

Amaç: Kadın hastalıkları ve doğum kliniklerinde klinik uygulama sırasında erkek hemşirelik öğrencilerinin mahremiyet nedeni ile hasta odalarına alınmaması, hastaların bakımına katılamaması, dolayısıyla empatik yaklaşım becerilerini kullanamamaları gibi durumlarla karşı karşıya kalındığı bilinmektedir. Bu bağlamda bu araştırmada kadın hastalıkları ve doğum kliniklerinde ilk kez uygulamaya çıkan 3. sınıf hemşirelik öğrencilerinin cinsiyetlerine göre empatik yaklaşım becerilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırmada araştırmacılar tarafından oluşturulan "Öğrenci Bilgi Formu" ve "Jefferson Empati Ölçeği-Hemşirelik Öğrencileri Formu" kullanılmıştır. Araştırmaya bir devlet üniversitesi hemşirelik fakültesinde öğrenim gören ve ilk kez Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi alan 204 öğrenci katılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %57.8'i kadın, %42.2'si erkektir. Öğrencilerin yarısından fazlasının (%67,6) şehir hastanesinde uygulama yaptığı; klinik uygulama alanlarının ise %36,8 ile şehir hastanesi lohusa servisi ile %21,1 ile üniversite hastanesinde yer alan kadın hastalıkları ve doğum servisinde yoğunlaştığı görülmüştür. Mesleki etkileşimler açısından dikkat çekici bir bulgu olarak, tüm öğrencilerin %70,6'sı klinik uygulama sırasında kendisinden çekinen hastalarla karşılaştığını ifade etmiştir. Kadın öğrencilerde bu oran %61.9; erkek öğrencilerde ise %82.6'dır. Öğrencilerin yaş ortalamasının 21,38±1,48 ve Jefferson Empati Ölçeği-Hemşirelik Öğrencileri Formu'ndan aldıkları toplam puanın 102,49±13,89 olduğu; bu puanın kadınlarda 104,73±12,91; erkeklerde ise 99,40±14,65 olarak bulunmuştur. Kız ve erkek öğrencilerin Jefferson Empati Ölçeği-Hemşirelik Öğrencileri Formu'ndan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.005$).

Sonuç: Araştırma sonucunda elde edilen bu bulgu, zorunlu klinik uygulama olan ders kapsamında erkek ve kız öğrencilerin hastalara yaklaşımda empati düzeylerinin değişebileceğine dikkat çekmektedir. Bu bağlamda doğum-kadın sağlığı ve hastalıkları kliniklerinde klinik uygulama yapan erkek öğrencilerin empati düzeylerini geliştirebilecekleri klinik ortamların, vaka sunumlarının, senaryolaştırılmış hasta bakım örneklerinin klinik uygulamaya entegre edilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Empatik yaklaşım becerisi, öğrenci, erkek, kadın, hemşirelik

S-262 KRONİK HEPATİT B HASTALARINDA SAĞLIK ANKSİYETESİ İLE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Zeliha Özkaraca[1], Mehtap Çullu[2], Mehtap Genç[3], Demet Çelik[4], Saliha Yarımoğlu[5]
[1]Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Muğla, Türkiye
[2]Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Muğla, Türkiye
[3]Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Karaman,
[4]Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Karaman, Türkiye
[5]Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Karaman, Türkiye

Giriş-Amaç: Kronik hepatit B (KHB), yüksek morbidite ve mortalite oranları nedeniyle küresel ölçekte önemli bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmektedir. KHB'li hastalarda yaşam kalitesi, günlük yaşamın sürdürülebilmesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Bununla birlikte, KHB'ye sahip bireylerde depresyon ve anksiyete gibi psikiyatrik bozuklukların, sağlıklı bireylere kıyasla daha sık görüldüğü bildirilmektedir. Bu çalışma, kesitsel ve ilişki arayıcı araştırma tasarımı kullanılarak KHB hastalarında sağlık anksiyetesi ile yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yürütülmüştür.

Yöntem: Çalışmanın verileri, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan bir eğitim-araştırma hastanesinin enfeksiyon polikliniğe başvuran 403 KHB'li hastadan toplanmıştır. Veriler; Bilgi Formu, Sağlık Anksiyetesi Ölçeği ve Hepatit-B Yaşam Kalitesi Ölçeği ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson korelasyon analizi ve hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Bulgular, KHB'li hastaların sağlık anksiyetesi ve hastalığa özgü yaşam kalitesinin orta düzeyde olduğunu göstermiştir. Korelasyon analizi sonucunda, sağlık anksiyetesi ile yaşam kalitesi arasında negatif yönde ve zayıf-orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir [r(403)=-0.234; p=0.000]. Hiyerarşik regresyon analizi sonucunda sağlık anksiyetesinin yaşam kalitesinin anlamlı ve negatif yönlü bir yordayıcısı olduğu (β=-0.213, p<0.001) ve modelin yaşam kalitesindeki varyansın %15'ini açıkladığı belirlenmiştir (R2(Adjusted)=0.150). Bunun yanı sıra, hastalık süresinin yaşam kalitesini pozitif yönde anlamlı olarak yordadığı saptanmıştır. Demografik değişkenler açısından incelendiğinde, sigara ve alkol kullanan bireylerin yaşam kalitesi puanlarının kullanmayanlara göre daha yüksek olduğu, yaşamını ilçede sürdüren bireylerin ise sağlık anksiyetesi düzeylerinin il merkezinde yaşayanlara kıyasla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Eğitim düzeyi açısından incelendiğinde ise ilkokul mezunu bireylerin yaşam kalitesi düzeylerinin üniversite mezunlarına göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sigara ve alkol kullanan bireylerin yaşam kalitesi puanları ile ilgili bulgular, sigara ve alkolün bazı bireyler tarafından hastalığa bağlı stresle baş etme yöntemi olarak kullanılması, hastalık algısı ve sosyal etkileşim farklılıkları ile; eğitim düzeyine ilişkin sonuçlar ise bireylerin farkındalık ve kaygı düzeylerindeki farklılıklarla açıklanabilir.

Sonuç: Bulgularımız, KHB'nin yalnızca fiziksel bir hastalık olarak değil, psikososyal bileşenleriyle bir bütün olarak ele alınmasının gerekliliğine işaret etmektedir. Bu nedenle, KHB'li hastalarla çalışan hemşirelerin ve diğer sağlık profesyonellerinin bütüncül bir bakım anlayışını benimsemeleri önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kronik hepatit B, anksiyete, yaşam kalitesi

S-263 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE YAPAY ZEKA BAĞIMLILIĞI İLE AKADEMİK ÖZ YETERLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ: KESİTSEL ÇALIŞMA

Selin Turan[1], Süleyman Ümit Şenocak[2]
[1]Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
[2]Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Yapay zekanın eğitim alanında yaygınlaşması, öğrencilerin öğrenme süreçlerini desteklerken aynı zamanda bu teknolojilere yönelik bağımlılık geliştirme riskini de beraberinde getirmektedir. Özellikle hemşirelik öğrencilerinde akademik öz-yeterlik düzeyi, öğrenme sürecinde önemli bir belirleyici olup, yapay zeka kullanım alışkanlıkları ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Literatürde hemşirelik öğrencilerinin yapay zekaya bağımlılık düzeylerinin akademik öz yeterlik düzeyleri ile ilişkisini inceleyen bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin yapay zekaya bağımlılık düzeyleri ile akademik öz-yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma kesitsel ve ilişki arayıcı niteliktedir. Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin batısında bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 329 hemşirelik öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler; Kişisel Bilgi Formu, Yapay Zekaya Bağımlılık Ölçeği ve Hemşirelik Öğrencilerinde Akademik Öz Yeterlik Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ile bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi p<O.O5 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yapay zekâya bağımlılık puan ortalaması 11,84±4,18, akademik öz-yeterlik puan ortalaması 5O,26±7,65'tir. Cinsiyete göre her iki ölçek puanı açısından anlamlı fark bulunmazken (p>O,O5), yapay zekaya bağımlılık puanları sınıfa göre farklılık göstermemiş (p>O,O5), akademik öz-yeterlik puanlarının ise anlamlı farklılık gösterdiği ve 4. sınıf öğrencilerinin puanlarının 2. sınıflardan daha yüksek olduğu bulunmuştur (F=3,278; p<O,O5). Yapay zekaya bağımlılık ile akademik öz-yeterlik arasında negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (r=-O,256; p<O,O1).

Sonuç: Araştırma bulguları, hemşirelik öğrencilerinin yapay zekâya bağımlılık düzeyleri ile akademik öz-yeterlikleri arasında negatif yönlü ilişki olduğunu göstermektedir. Yapay zeka bağımlılığı ile öğrencilerin öz-düzenleme ve bağımsız öğrenme becerileri arasında bir ilişki olabileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda, öğrencilerin yapay zekayı bilinçli ve dengeli kullanmalarını destekleyecek eğitim programlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, hemşirelik, öz yeterlik, yapay zeka

S-264 ORTOPEDİK CERRAHİ UYGULANAN HASTALARDA AÇLIK SÜRESİ, SUSUZLUK VE KONFOR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Kamil Kocatepe, Kübra Erturhan Türk
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Bu çalışma, TÜBİTAK–2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Desteği Programı kapsamında desteklenmiştir.

Giriş-Amaç: Elektif cerrahide, anestezi indüksiyonu sırasında mide içeriğinin hacmini ve asidini azaltmak, kusmayı ve aspirasyon pnömonisini önlemek amacı ile hastalar ameliyat öncesi dönemde aç bırakılmaktadır. Hastalarda uzamış açlık ve susuzluk, rahatsızlığa, anksiyeteye ve iyileşme sürecinde uzamaya neden olabilmektedir. Bu nedenle bu çalışma ortopedik cerrahi uygulanan hastalarda açlık süresi, susuzluk ve konfor arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacı ile yapıldı.

Yöntem: Araştırma, tanımlayıcı tipte olup Haziran 2025 - Kasım 2025 tarihleri arasında, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği'nde elektif cerrahi uygulanan 147 hasta ile yürütüldü. Araştırmanın verileri hasta bilgi formu, Perianestezi Konfor Ölçeği, Numerik Orantılama Skalası ve Susuzluk Rahatsızlığı Ölçeği kullanılarak yüz yüze görüşme tekniği ile toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem için t-testi, z testi, Tek Yönlü Varyans analizi, Kruskal Wallis H testi, Bonferroni Post Hoc testi, Dunn Bonferroni Post Hoc testi ve Pearson korelasyon analizi kullanıldı.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 52,71±19,07 idi. Hastaların ameliyat öncesi sıvı açlık süresi 11,68±3,42, katı açlık süresi ise 11,80±3,64 olarak bulundu. Puan ortalamaları incelendiğinde; Susuzluk Rahatsızlığı Ölçeği'nin 21,65-10,15; Numerik Orantılama Ölçeği'nin 4,87-3,42 ve Perianestezi Konfor Ölçeği'nin 4,20-0,34 olduğu belirlendi. Susuzluk Rahatsızlığı Ölçeği ile Numerik Orantılama Ölçeği arasında pozitif yönde; Perianestezi Konfor Ölçeği ile negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu saptandı. Hastaların katı ve sıvı açlık süreleri ile Susuzluk Rahatsızlığı Ölçeği, Numerik Orantılama Ölçeği ve Perianestezi Konfor Ölçeği puanları arasındaki korelasyon değerlerinin ise istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlendi.

Sonuç: Hastaların susuzluk rahatsızlığı arttıkça susuzluk şiddetinin yükseldiği ve hasta konforunun azaldığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar, perioperatif süreçte susuzluğa yönelik hemşirelik müdahalelerinin planlanmasının, hasta konforunu artırmada önemli olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Açlık süresi, hemşirelik, konfor, ortopedik cerrahi, susuzluk

9. ULUSLARARASI 20. ULUSAL
HEMŞİRELİK Kongresi
"Ulusaldan Küresele Sağlığı Üretmek: Hemşirenin Gücü"
14-16 MAYIS 2026
Atılım Üniversitesi, Ankara

S-265 SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA ÖRGÜTSEL SESSİZLİK VE VAROLAMAMA (PRESENTEEİSM) ARASINDA ALEKSİTİMİNİN ARACI ROLÜ

Fatma Öz[1], Hilal Merve Belen[1], Tayfun Öz[2]
[1]Lokman Hekim Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD
[2]Etlik Şehir Hastanesi

Giriş-Amaç: Sağlık çalışanlarının maruz kaldığı yüksek stres, "Presenteeism"(işte varolamama) ve "örgütsel sessizlik" eğilimlerini artırmaktadır. Duyguları ifade etme güçlüğü olan "aleksitimi"nin ve çalışanın kariyer evrelerinin (yaş/kıdem) bu iki kurumsal sorunla olan dinamikleri ise literatürde henüz tam olarak aydınlatılmamıştır. Bu araştırmanın amacı; sağlık çalışanlarında presenteeism ile örgütsel sessizlik arasındaki ilişkide aleksitiminin aracı rolünü incelemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel araştırmada, veriler "Örgütsel Sessizlik", "Stanford Presenteeism (SPS-6)" ve "Toronto Aleksitimi (TAS-20)" ölçekleri kullanılarak toplanmıştır. Araştırma örneklemini Ankara ilinde bulunan ve Sağlık Bakanlığı'na bağlı olan hastanelerde çalışan sağlık çalışanları oluşturmuştur. Örneklemede kartopu ve kolay örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 29 ve Jamovi 2.4.14 programlarında; tanımlayıcı istatistikler, normallik testleri, Cronbach alfa güvenirlik ve Pearson korelasyon analizleri ile gerçekleştirilmiştir. Örgütsel sessizlik ile presenteeism arasındaki ilişkide aleksitiminin aracı rolü; yaş, cinsiyet ve çalışma süresi değişkenleri kontrol edilerek, jAMM modülüne (mediation analysis) dayalı regresyon temelli aracılık analizi ile test edilmiş ve anlamlılık düzeyi p<0,05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların (N=302) demografik özellikleri incelendiğinde; %82,1'inin kadın, %61,3'ünün 20-30 yaş aralığında ve %51'inin bekar olduğu saptanmıştır. Katılımcıların %78,1'inin hemşire, %6.3'ü hekim,%4.6'sı ebe ve %10.9'u paramedik, %47,7'sinin dahiliye kliniklerinde görev yaptığı ve %85,8'inin herhangi bir idari görevi bulunmadığı belirlenmiştir. Çalışma süreleri açısından, katılımcıların %38,4'ünün meslekte,%41,4'ünün ise bulundukları kurumda 1-5 yıl arası deneyime sahip oldukları belirlenmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre örgütsel sessizlik ile presenteeism (r=0.274, p<.001) arasında ve örgütsel sessizlik ile aleksitimi (r=0.344, p<.001) arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler saptanmıştır.. Ayrıca, presenteeism ile aleksitimi (r = 0.293, p<.001) arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Araştırmada, sağlık çalışanlarında presenteeism 'in örgütsel sessizlik üzerindeki etkisinde aleksitiminin aracı rolünün incelenmesi jAMM modülü üzerinden aracılık analizi (mediation analysis) ile gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, presenteeism'in örgütsel sessizlik üzerindeki toplam etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Estimate=1.908, p<.001). Modele aracı değişken olarak aleksitimi dahil edildiğinde, presenteeism 'in örgütsel sessizlik üzerindeki doğrudan etkisinin azaldığı ancak halen anlamlılığını koruduğu görülmüştür (Estimate=1.318, beta=0.189, p<.001). Böylece,presenteeism'in aleksitimi üzerinden örgütsel sessizliğe olan dolaylı etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir.(Estimate = 0.590,\beta=0.084, %95 GA [0.279, 0.901], p<.001). Bootstrap %95 güven aralığının alt ve üst sınırlarının sıfır(0) değerini içermemesi ve doğrudan etkinin anlamlılığını koruması, aleksitiminin presenteeism ve örgütsel sessizlik ilişkisinde 'kısmi aracı' bir role sahip olduğunu doğrulamaktadır.

Sonuç: Araştırma bulguları, sağlık çalışanlarının hastalık nedeniyle işe gelememe haricindeki presenteeism davranışlarının, kurumsal sorunlar karşısında suskun kalma (örgütsel sessizlik) eğilimlerini artırdığını göstermektedir. Bu ilişkide aleksitiminin "kısmi aracı" rolünün olması çalışmanın en çarpıcı çıktısıdır. Yoğun çalışma şartları altında presenteeism sergileyen sağlık profesyonelleri, zamanla tükenmişlik de yaşayarak kendi duygularına yabancılaşabilmektedir.Aleksitiminin yol açtığı bu duygusal sağırlık durumu, çalışanların kuruma karşı daha sessiz ve tepkisiz kalmalarına yol açabilmektedir. Özellikle erken kariyer dönemindeki (20-30 yaş) ve kadın ağırlıklı sağlık personelinde gözlemlenen bu durum, sağlık kurumlarındaki insan kaynakları politikalarının gözden geçirilmesini gerektirmektedir. Örgütsel sessizliği kırmak ve hasta bakım kalitesini artırmak için, fiziksel çalışma koşullarının iyileştirilmesinin yanında çalışanların duygusal farkındalığını artıracak, aleksitimik eğilimleri önleyecek ve duygularını güvenle ifade edebilecekleri destekleyici kurumsal iletişim kanallarının oluşturulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık çalışanları, presenteeism, örgütsel sessizlik, aleksitimi

S-266 İNSÜLİN ENJEKSİYONUNA BAĞLI KOMPLİKASYONLARIN ARAŞTIRMA EĞİLİMLERİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Belgin Mandan[1], Ayşenur Kıran[2], Havva Sert[3]
[1]Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Doktora Programı
[2]Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İç Hastalıkları Hemşireliği Tezli Yüksek Lisans Programı
[3]Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: İnsülin tedavisi diyabet yönetiminin temel bileşenlerinden biri olmakla birlikte enjeksiyon tekniğine bağlı gelişen komplikasyonlar glisemik kontrolü ve hasta sonuçlarını olumsuz etkileyebilmektedir. Son yıllarda bu komplikasyonlara yönelik bilimsel ilginin artması, literatürdeki eğilimlerin sistematik olarak değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu çalışma, insülin enjeksiyonuna bağlı komplikasyonlara ilişkin küresel bilimsel üretimin gelişimini inceleyerek araştırma eğilimlerini, öne çıkan ülkeleri, kurumları, yazarları ve tematik odakları bibliyometrik yöntemlerle ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu bibliyometrik çalışmada veriler 1 Aralık 2025 tarihinde Web of Science Core Collection veri tabanından elde edilmiştir. "Insulin injection", "insulin administration", "insulin therapy", "complication", "lipodystrophy" ve "injection site reaction" gibi anahtar kelime kombinasyonları kullanılarak 2000–2025 yılları arasında yayımlanan toplam 696 makale analiz kapsamına alınmıştır. Yayınların yıllara göre dağılımı, atıf eğilimleri, ülke ve kurum iş birlikleri, yazar ağları, dergi üretkenliği ve anahtar kelime eş-oluşumları VOSviewer ve CiteSpace yazılımları kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Analiz edilen 696 yayın, 76 ülkeden 4113 araştırmacı tarafından üretilmiş ve 215 farklı dergide yayımlanmıştır. Yayın sayılarının 2008 yılından itibaren belirgin biçimde arttığı ve son 10 yılda en yüksek seviyelere ulaştığı görülmüştür. Araştırma üretkenliği açısından Amerika Birleşik Devletleri ilk sırada yer alırken, Diabetes Care alanın en üretken ve en yüksek atıf alan dergisi olarak belirlenmiştir. Anahtar kelime analizlerinde "Tip 2 Diabetes Mellitus", "Tip 1 Diabetes Mellitus", "Hipoglisemi" ve "Glisemik kontrol" literatürün temel temaları olarak öne çıkarken son yıllarda "Sürekli glukoz izlem sistemi" ve "diabetik ketoasidoz" yükselen araştırma konuları olarak saptanmıştır.

Sonuç: Bu çalışma, insülin enjeksiyon komplikasyonlarına yönelik literatürün zaman içinde farmakolojik yaklaşımlardan hasta merkezli ve teknoloji destekli klinik yönetim stratejilerine doğru geliştiği görülmektedir. Bulgular, klinik uygulamaların geliştirilmesi ve gelecekteki araştırma önceliklerinin belirlenmesi açısından önemli bir bilimsel çerçeve sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: : İnsülin enjeksiyonu, komplikasyon, diyabet, bibliyometrik analiz

S-267 CERRAHİ HASTALARDA AMELİYAT ÖNCESİ KORKU İLE AMELİYAT SONRASI SUSUZLUK ARASINDAKİ İLİŞKİ: KESİTSEL VE KORELASYONEL BİR ÇALIŞMA

Hatice Özsoy[1], Tuğçe Yeşilyaprak Karaca[2], Askeri Çankaya[3]
[1]Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gölhisar Sağlık Hizmetleri MYO, İlk ve Acil Yardım Programı, Burdur
[2]Pamukkale Üniversitesi, Denizli Sağlık Hizmetleri MYO, Anestezi Programı, Denizli
[3]Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Elazığ

Giriş: Cerrahi girişimler hastalarda sıklıkla kaygı ve korkuya neden olur. Bu durum sadece ameliyat öncesinde değil, sonrasında da hem psikolojik hem fizyolojik etkiler oluşturabilir. Ameliyat öncesi uzun süreli açlık, hastalarda kaygı ve ağrıyı artırırken; oluşan stres yanıtı tükürük üretimini azaltarak ağız kuruluğuna yol açar. Bu durum, cerrahi korku ile susuzluk arasındaki ilişkinin önemini göstermektedir.

Amaç: Bu çalışma, cerrahi hastalarda ameliyat öncesi korku ile ameliyat sonrası susuzluk arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Bu araştırma, kesitsel ve korelasyonel tiptedir. Bir üniversite hastanesinin genel cerrahi, ortopedi ve travmatoloji, üroloji, plastik ve rekonstrüktif cerrahi kliniklerinde 20.09.2024-20.05.2025 tarihleri arasında 288 hasta ile yürütüldü. Araştırmanın verileri, Hasta Tanıtım Formu, Cerrahi Döneme İlişkin Veri Toplama Formu, Cerrahi Korku Ölçeği ve Cerrahi Dönem Susuzluğa Bağlı Rahatsızlık Ölçeği (CDSBRÖ) kullanılarak toplandı.

Bulgular: Araştırmada katılımcıların ameliyat öncesi korku düzeyi ortalama 34,80 ±19,62 puandı. Hastaların ameliyat sonrası kliniğe kabul edildiği anda, 2. ve 4. saatlerdeki CDSBRÖ puan ortalamaları sırasıyla 3,05±2,14, 4,35±2,41 ve 5,27±2,16 olduğu saptandı. Ameliyat öncesi cerrahi korku düzeyinin, ameliyat sonrası hastanın kliniğe kabulünde (r=0,293; p=0,001), ameliyat sonrası ikinci (r=0,298; p=0,001) ve dördüncü saatlerde (r=0,234; p=0,001) ölçülen susuzluk düzeyleriyle zayıf düzeyde, pozitif yönlü ilişkili olduğu belirlendi. Hastaların ameliyat sonrası susuzluk düzeylerinin zamana göre değişimi anlamlı bulundu.

Sonuç: Bu çalışma, ameliyat öncesi cerrahi korkunun ameliyat sonrası susuzluk rahatsızlığı üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Cerrahi korku düzeyi yüksek olan hastalarda, özellikle erken postoperatif dönemde susuzluk rahatsızlığının daha yoğun yaşandığı belirlenmiştir. Gelecekte yapılacak çalışmalarda, susuzluk deneyiminin yalnızca öznel ölçümlerle değil, tükürük akışı ve cilt kuruluğu gibi fizyolojik göstergelerle birlikte değerlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: ameliyat öncesi dönem, ameliyat sonrası dönem, hemşirelik, korku, susuzluk

S-268 NONİNVAZİV MEKANİK VENTİLASYON KOMPLİKASYONLARINDA KÜRESEL ARAŞTIRMA EĞİLİMLERİ VE KRİTİK BAKIM YANSIMALARI

Belgin Mandan[1], Havva Sert[2]
[1]Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Doktora Programı
[2]Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Amaç: Noninvaziv mekanik ventilasyon (NIMV), solunum iş yükünü azaltma, gaz değişimini iyileştirme ve entübasyon ile ilişkili komplikasyonlardan kaçınma gibi önemli klinik avantajlar sunmasına rağmen, uygulama sürecinde ortaya çıkan çeşitli komplikasyonlar tedavi başarısını ve hasta sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu çalışma, NIMV'ye ilişkin komplikasyonlara yönelik bilimsel üretimin küresel düzeydeki gelişimini inceleyerek araştırma eğilimlerini, tematik odakları ve bilimsel iş birliği yapısını bibliyometrik bir yaklaşımla ortaya koymayı ve gelecekteki araştırmalara yön vermeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Veriler 21 Kasım 2025 tarihinde Web of Science Core Collection veri tabanından elde edilmiştir. 2000–2025 yılları arasında yayımlanan ve NIMV komplikasyonlarını ele alan toplam 1205 makale analiz kapsamına alınmıştır. Arama stratejisinde "noninvasive ventilation", "complication", "adverse event", "treatment failure", "air leak", "mask injury","barotrauma" ve "aspiration" gibi anahtar kelime kombinasyonları kullanılmıştır. Elde edilen veriler Excel 2016'ya aktarılmış ve bibliyometrik analizler ile bilimsel ağ görselleştirmeleri VOSviewer ve CiteSpace yazılımları kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Gerçekleştirilen analiz sonucunda, toplam 1205 makale değerlendirilmiştir. Çalışmaların 65 ülkeden 833 araştırmacı tarafından yürütüldüğü ve 327 farklı dergide yayımlandığı belirlenmiştir. En yüksek yayın sayısına 2022 yılında ulaşılmıştır. Araştırma üretkenliği açısından Amerika Birleşik Devletleri ilk sırada yer alırken, en üretken yazarın Massimo Antonelli, en üretken kurumun Toronto Üniversitesi olduğu saptanmıştır. Anahtar kelime eş-oluşum analizi literatürün non-invaziv ventilasyon, ARDS, KOAH ve COVID-19 temaları etrafında yoğunlaştığını göstermiştir

Sonuç: NIMV komplikasyonlarına ilişkin literatürün, teknik ventilasyon parametrelerinin ötesine geçerek hasta sonuçları ve komplikasyon yönetimine odaklanan multidisipliner bir araştırma alanı olarak geliştiği görülmektedir. Bu süreçte hemşirelerin hasta izlemi, komplikasyon risklerinin erken tanılanması ve kanıta dayalı bakım girişimlerinin uygulanmasındaki merkezi rolü dikkat çekmektedir. Hemşire liderliğinde geliştirilecek izlem protokolleri ve bakım algoritmalarının NIMV sonuçlarının iyileştirilmesine katkı sağlayabileceği öngörülmektedir. Bu çalışmanın, NIMV uygulamalarında bakım kalitesinin güçlendirilmesine ve gelecekteki klinik ve akademik araştırma önceliklerinin belirlenmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: NIMV, Komplikasyon, Bibliyometrik, Hemşirelik

S-269 BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİNDE GÖÇMEN OLMAK: DENEYİMLERE YÖNELİK BİR DERLEME

Mücahide Öner[1], Ruken Barut Tusun[2]
[1]Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
[2]Batman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Giriş: Küreselleşme, savaşlar, ekonomik eşitsizlikler ve çevresel sorunlar nedeniyle uluslararası göç hareketleri son yıllarda artmaktadır. Göçmenler, göç süreci öncesi, sırasında ve sonrasında karşılaştıkları riskler nedeniyle sağlık açısından kırılgan gruplar arasında yer almakta ve birinci basamak sağlık hizmetleri, bu nüfusun sağlık hizmetlerine erişimi ve korunması için kritik bir rol oynamaktadır. Ancak göçmenlerin bu hizmetlere erişimi, dil bariyerleri, kültürel farklılıklar, sağlık sistemine ilişkin bilgi eksikliği ve ayrımcılık algısı gibi çok boyutlu engeller nedeniyle sınırlanmaktadır.

Amaç: Bu çalışma, temel sağlık hizmetlerinde göçmenlerin deneyimlerini inceleyen nitel çalışmaların değerlendirilmesidir.

Yöntem: Bu derleme, 20010–2025 yılları arasında yayımlanan ve göçmenlerin sağlık hizmetleri deneyimlerini inceleyen 123 nitel araştırmayı kapsamaktadır. PubMed, Web of Science Core Collection, Social Science Citation Index, Sociological Abstract, PsycINFO, EBSCO ve ProQuest Social Sciences veri tabanlarından elde edilen çalışmalar, tematik analiz yöntemi ile değerlendirilmiş ve göçmenlerin birinci basamak sağlık hizmetlerini deneyimleme biçimleri, karşılaştıkları engeller ve hizmet kullanımını etkileyen faktörler ortaya konmuştur.

Bulgular: Analiz sonucunda bulgular, dört ana tema altında toplanmıştır: (1) yapısal engeller; dil bariyeri, sağlık sistemine yabancılık, yasal statü ve maliyet gibi faktörler, (2) kültürel ve sosyal faktörler; kadercilik, damgalanma, mahremiyet algısı ve toplumsal cinsiyet rolleri, (3) bilgi ve sağlık okuryazarlığı eksikliği; kanser taramaları, aşılar ve hizmetler hakkında yanlış inanışlar, (4) sağlık profesyonelleri ile iletişim; güven eksikliği ve yetersiz bilgilendirme. Kadınlar, düşük gelirli ve belgesiz göçmenler, çoklu dezavantajlar nedeniyle daha yüksek risk altındadır.

Sonuç: Sonuç olarak, göçmen sağlığı, bireysel tercihlerden ziyade kültürel, yapısal ve sistemsel faktörlerin etkileşimi ile şekillenmektedir. Sağlık hizmetlerine erişimi artırmak için kültürel açıdan duyarlı bakım, dil desteği, toplum temelli eğitimler ve göçmen dostu sağlık sistemi düzenlemeleri gereklidir. Bu yaklaşımlar, koruyucu hizmetlere katılımı artırarak sağlık eşitsizliklerini azaltmaya katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: birinci basamak sağlık, deneyim, göç, göçmen, sağlık hizmetleri

S-270 ATRİYAL FİBRİLASYONLU HASTADA PULSED FİELD ABLASYON UYGULAMASI: HEMŞİRELİK BAKIMI AÇISINDAN BİR OLGU SUNUMU

Gülay Taşkıran[1], Gizem Cansız Uçar[2]
[1]Hacettepe Üniversitesi Erişkin Hastanesi
[2]Atılım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Giriş-Amaç: AAtriyal fibrilasyon, en sık görülen kardiyak aritmilerden biri olup önemli bir morbidite ve mortalite nedenidir. Semptomatik hastalarda kateter ablasyonu etkili bir tedavi seçeneği olarak kullanılmaktadır. Son yıllarda geliştirilen Pulsed Field Ablasyon (PFA), termal olmayan etki mekanizması ve miyokard dokusuna görece seçici etkisi sayesinde çevre doku hasarını azaltma potansiyeli taşıyan yeni nesil bir ablasyon yöntemidir. Güncel çalışmalar, PFA'nın konvansiyonel termal ablasyon yöntemlerine benzer etkinlik sağlarken, özofagus hasarı, frenik sinir paralizisi ve pulmoner ven stenozu gibi komplikasyonları azaltma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Bu olgu sunumunda, PFA uygulanan bir hastada hemşirelik bakımının hasta güvenliği ve klinik sürecin yönetimindeki rolünün ortaya konulması amaçlanmıştır.

Olgu: Yetmiş yaşında erkek hasta, çarpıntı ve efor dispnesi yakınmalarıyla başvurmuştur. Özgeçmişinde atriyal fibrilasyon, atriyal flutter, tip 2 diyabetes mellitus, tiroid kanseri nedeniyle geçirilmiş operasyon, asendan aort dilatasyonu ve koroner arter hastalığı öyküsü bulunmaktadır. Hastanın düzenli kullandığı ilaçlar arasında oral antikoagülan (rivaroksaban), beta bloker (bisoprolol), antiaritmik (propafenon), tiroid hormon replasmanı (levotiroksin) ve antidepresan (trazodon) yer almaktadır.
Ablasyon öncesi değerlendirme kapsamında yapılan incelemelerde kardiyak bilgisayarlı tomografide koroner arterlerde anlamlı darlık saptanmamış; asendan aortada yaklaşık 4.6 cm dilatasyon ve orta dereceli aort yetmezliği izlenmiştir. Transözofageal ekokardiyografide trombüs saptanmamıştır. Laboratuvar incelemelerinde elektrolit düzeylerinin sınırda düşük ve BNP düzeyinin hafif yüksek olduğu belirlenmiştir. Elektrokardiyografide atriyal fibrilasyon izlenmiş olup mevcut aritmi doğrulanmıştır.
Tüm bu bulgular birlikte değerlendirilerek hasta işlem açısından uygun bulunmuş ve Pulsed Field Ablasyon planlanmıştır. İşlem öncesinde hastanın elektrolit dengesi ve hemodinamik durumu değerlendirilmiş; işlem sırasında sürekli EKG ve vital bulgu takibi yapılarak olası ritim değişikliklerine karşı hazırlıklı olunmuştur. İşlem sonrasında girişim bölgesi kontrolü, ritim takibi ve erken mobilizasyon sağlanmış; hasta ritim ve hemodinamik açıdan yakın hemşirelik izlemi altında takip edilerek komplikasyon gelişmeden güvenli şekilde taburcu edilmiştir.

Sonuç: Pulsed Field Ablasyon, atriyal fibrilasyon tedavisinde etkili ve güvenli bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Bu olguda, işlem öncesi değerlendirme ile işlem süresince ve sonrasında sürdürülen hemşirelik izleminin, hasta güvenliği ve olumlu klinik sonuçların sağlanmasında önemli rol oynadığı görülmüştür. PFA'da hemşirelik bakımı genel olarak standart ablasyon süreçleri ile benzerlik göstermekle birlikte, değişen komplikasyon profili izlem önceliklerinin yeniden değerlendirilmesini gerektirmektedir. PFA'ya özgü hemşirelik bakımına ilişkin literatürün sınırlı olması nedeniyle, bu tür olgu sunumlarının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: ablasyon, atriyal fibrilasyon, hemşirelik bakımı, olgu sunumu, pulsed field ablasyon

S-271 THE AMBIGUOUS LOSS INVENTORY PLUS (ALI+): TURKISH VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Eda Albayrak Günday[1], Kübra Gülırmak Güler[2]
[1]Erciyes University/ Faculty of Health Sciences/ Department of Mental Health and Diseases Nursing, Kayseri/Türkiye
[2]Karadeniz Teknik University/ Faculty of Health Sciences/ Department of Mental Health and Diseases Nursing, Trabzon/Türkiye

Introduction and Aim: Ambiguous loss is a unique type of loss that complicates the grieving process and can lead to long-term psychological distress due to the lack of resolution of the loss. The limited availability of valid and reliable measurement tools that can systematically assess this experience in Türkiye constitutes a significant gap.

Method: This study tests the Turkish version of the Ambiguous Loss Inventory Plus (ALI+). The study was conducted with 160 individuals experiencing ambiguous loss. Scale adaptation involved translation procedures and expert review. Validity and reliability were examined using standard psychometric analyses, and data were collected with a Personal Information Form and the ALI+.

Results: Exploratory factor analysis showed that both modules had a single-factor structure, with all item factor loadings above 0.40. Confirmatory factor analysis indicated good model fit, with no need for item modification. Internal consistency was high, with Cronbach's alpha values of 0.963 for the Separation Distress Related to the Disappearance module and 0.972 for the General Psychological Reactions to the Disappearance module. Split-half reliability coefficients also supported strong internal consistency.

Conclusion: The findings indicate that the Turkish version of the ALI+ is a valid and reliable measurement tool for assessing ambiguous loss.

Keywords: ambiguous loss, ALI+, validity and reliability, psychometric evaluation

S-272 FROM FRAGILE ROOTS TO STRONG TOMORROWS: A QUALITATIVE STUDY ON THE EFFECTS OF ORPHANAGE EXPERIENCES ON INDIVIDUALS' FUTURE LIVES

Eda Albayrak Günday[1], Kübra Gülırmak Güler[2], Fatih Şahin[3]
[1]Erciyes University, Faculty of Health Sciences, Department of Mental Health and Diseases Nursing, Kayseri/Türkiye
[2]Karadeniz Teknik University, Faculty of Health Sciences, Department of Mental Health and Diseases Nursing, Trabzon/Türkiye
[3]Muş Alparslan University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Muş/ Türkiye

Introduction and Aim: Difficulties experienced in childhood can negatively affect the development of individuals, and orphanages are an important area of care for children in need of protection. Existing research primarily focuses on the institutional care period, while limited attention has been given to individuals' long-term psychosocial experiences after leaving orphanages. This study was conducted to examine in depth the psychosocial reflections of the orphanage experience after the institution and its impact on their future lives.

Method: Phenomenological design, one of the qualitative research methods, was used in the study. Individuals were selected through snowball sampling, and semi-structured individual interviews were conducted with 16 participants who had been in orphanages. Data were collected according to COREQ criteria. The data obtained were evaluated using Colaizzi's seven-stage analysis method.

Results: The findings of the study were grouped under five main themes: (1) An Identity Blossoming in the Barren Soil of Absence, (2) Strength Rising from the Ashes of Heartache, (3) Spiritual Bridges Built on the Brink of Loneliness, (4) After the Home: Resisting the Fall, Finding the Self in the Rise and (5) A Family Formed in the Echo of Silent Screams.

Conclusion: The study reveals that the lack of love and trust in childhood, early maturation and heavy responsibilities play an important role in individuals' development of self-awareness, inner empowerment and psychological resilience. It was also found that after leaving the institution, individuals re-established their social relationships and strengthened their sense of belonging. Individuals' adoption of the family as a structure based on love and trust beyond biological ties is also among the important findings of the study.

Keywords: residential care, care leavers, institutional care, psychosocial development

S-273 COVID-19 PANDEMİSİNİN ÇOCUKLUK ÇAĞI AŞI KARARSIZLIĞI VE AŞIYA YÖNELİK TUTUMLAR ÜZERİNE ETKİSİ

Ayşe Yücesan
Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Giriş: Aşılama, en başarılı halk sağlığı müdahalelerinden ve hastalıklardan kaçınmanın en uygun maliyetli yollarından birisi olup her yıl 2-3 milyon ölümü önlemektedir (Dünya Sağlık Örgütü, 2019). Buna rağmen son yıllarda aşı kararsızlığı ve aşı reddinde küresel ölçekte artış gözlenmekte, bu durum aşılama programlarının başarısını tehdit etmektedir. Aşı kararsızlığı aşıyla önlenebilir hastalıklarla mücadelede kaydedilen ilerlemeyi tersine çevirmektedir (Dünya Sağlık Örgütü, 2019). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) küresel bağışıklama programı kapsamında önerilen çocukluk dönemi aşılarını tamamlayan çocukların oranının son birkaç yıldır aynı kaldığını vurgulamaktadır (DSÖ, 2023). Türkiye'de ise bebek ve çocuklarda tam aşılı olma oranının hem kır hem de kentte azaldığı(Eskiocak & Marangoz, 2019), çocukların %19,7'sinin doğumdan itibaren hiç aşı olmadığı (Hasar, Özer, & Bozdemir, 2021) belirtilmektedir.COVID-19 pandemisi aşıya yönelik tutum ve davranışlarda önemli bir dönüm noktası olmuştur.Pandemi sürecinde aşıların hızlı geliştirilmesi, bilgi kirliliğinin artması ve sağlık sistemine duyulan güvenin etkilenmesi, aşı kararsızlığını artırmıştır. Bu süreçte aşı kararsızlığı yalnızca COVID-19 aşılarıyla sınırlı kalmamış çocukluk çağı rutin bağışıklama programlarına yönelik tutumları da etkilemiştir(Sallam, 2021; Troiano & Nardi, 2021).

Amaç: Bu çalışmanın amacı, COVID-19 pandemisinin çocukluk çağı aşı kararsızlığı ve aşı reddi üzerindeki etkisini incelemek ve bu süreçte aşıya yönelik tutumları etkileyen faktörleri değerlendirmektir.
Problem tanımı
Aşı kararsızlığı ve reddinde aşıların yan etkilerine ilişkin internet ve sosyal medya aracılığıyla yayılan yanlış bilgiler, aşıya yönelik olumsuz tutumları güçlendirmiştir (Dib et al., 2022; Nath et al., 2021).Sosyal medyada aşı karşıtı içeriklerin artışı ile aşı kararsızlığı arasında ilişki olduğu (Wilson & Wiysonge, 2020);bu bağlamda COVID-19 pandemisi sürecinde sosyal medyanın iletişim ve haberleşme aracı haline gelmesi ile pandemi sürecinde aşı kararsızlığının daha da arttığı (Moreira da Cunha et al., 2025);başlıca nedenlerinin aşılamadan sonra ortaya çıkabilecek yan etkilerden dolayı duyulan korku ve sağlık profesyonelleriyle kurulan yetersiz iletişim olduğu ebeveynler tarafından bildirilmiştir (Janiak et al., 2025).Ebeveynlerin COVID-19 pandemisinin başlangıcından bu yana çocukluk çağı aşılarının daha az güvenli ve daha az etkili olduğuna inandığı; COVID-19 aşılama oranının düşük olduğu bölgelerde ebeveynlerin %38'inin çocukluk çağı aşılarının daha az etkili olduğuna inandığı belirlenmiştir (Grills et al., 2023).Pandemi sürecinde aşı kararsızlığının yalnızca COVID-19 aşıları ile sınırlı kalmadığı; pandemi sonrasında çocukluk çağı aşılarına ilişkin güven ve algının da olumsuz yönde değiştiği dikkat çekmektedir. COVID-19 aşı kararsızlığının rutin aşılamalara yönelik kararsızlıkla ilişkili olduğu (Saitoh & Shobugawa, 2024) ve ebeveyn aşı kararsızlığında artış olduğu (Cima et al., 2025;Grills et al., 2023) belirlenmiştir.COVID-19 pandemisinin aşı kararsızlığı ve reddi üzerine etkilerinin bir sonucu olarak kızamık aşısı başta olmak üzere aşılama oranlarının düşmesine yol açtığı belirtilmektedir (Jiang et al., 2024).

Sonuç ve Öneriler: COVID-19 pandemisi, aşı kararsızlığı ve aşı reddinin yalnızca COVID-19 aşılarıyla sınırlı kalmayıp çocukluk çağı aşılarına yönelik tutumları da etkilediğini göstermiştir. Pandemi sürecinde artan bilgi kirliliği ve güven kaybı, ebeveynlerin aşı güvenliği ve etkinliğine ilişkin algılarını olumsuz yönde etkilemiştir. Bu noktada, halk sağlığı hemşireleri, aşı kararsızlığının azaltılmasında kritik bir rol üstlenmektedir. Eğitici ve danışman rolleri ile ebeveynlere tutarlı ve kanıta dayalı aşı bilgilerinin sunulmasında, araştırmacı rolü ile COVID-19 aşı kapsamının düşük olduğu bölgelerin çocukluk çağı aşı reddi ve kararsızlığı açısından değerlendirilmesinde ve bu bölgelerin aşı ile önlenebilir hastalık salgınlarına yatkın hale gelebileceği göz önünde bulundurularak sürveyans sistemlerinin güçlendirilmesinde sorumluluk üstlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Aşı kararsızlığı, Aşı tutumu, Ebeveyn tutumu

S-274 HEMŞİRELERİN BÜTÜNLÜK DUYGUSU VE EVDE BAKIM HİZMETLERİ TUTUMU ARASINDAKİ İLİŞKİ

Gülçin Kurt[1], Esma Atasoy[2]
[1]Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi
[2]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Amaç: Sağlık hizmetlerinde yaşanan demografik ve epidemiyolojik değişimler, kronik hastalıkların artışı ve yaşlanan nüfus ile birlikte bakım gereksinimlerinin niteliğinde önemli dönüşümlere yol açmıştır. Bu süreçte evde bakım hizmetleri, bireylerin yaşam kalitesini sürdürmelerini destekleyen ve sağlık sistemine olan kurumsal yükü azaltan önemli bir hizmet modeli olarak ön plana çıkmaktadır. Evde bakım hizmetlerinin etkin ve sürdürülebilir biçimde sunulmasında hemşirelerin mesleki tutumları kadar psikososyal özellikleri de belirleyici rol oynamaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, hemşirelerin bütünlük duygusu düzeyleri ile evde bakım hizmetlerine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Gereç-Yöntem: Araştırma, kesitsel ve ilişki arayıcı tasarımda gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örneklemini, iki farklı eğitim ve araştırma hastanesinde aktif olarak görev yapan toplam 83 hemşire oluşturmuştur. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyodemografik bilgi formu ile birlikte Bireysel Bütünlük Duygusu Ölçeği ve Evde Bakım Hizmetleri Tutum Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veri toplama süreci gönüllülük esasına dayalı olarak yürütülmüş ve katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Elde edilen verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra değişkenler arası farklılıkların belirlenmesi amacıyla Mann–Whitney U ve Kruskal–Wallis testleri, değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla ise Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi p<O,O5 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırma bulguları, hemşirelerin bütünlük duygusu düzeylerinin orta ile yüksek arasında değiştiğini göstermektedir. Evde bakım hizmetlerine yönelik tutumların ise genel olarak olumlu olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, hemşirelerin bütünlük duygusu ile evde bakım hizmetlerine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Sosyodemografik değişkenler açısından yapılan analizlerde, cinsiyet ve çalışılan birim değişkenlerine göre bütünlük duygusu puanlarında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Özellikle poliklinik biriminde çalışan hemşirelerin bütünlük duygusu düzeylerinin diğer birimlerde çalışanlara göre daha yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Ayrıca yaş ile bütünlük duygusu arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu, haftalık çalışma süresi ile bütünlük duygusunun anlamlılık alt boyutu arasında ise negatif yönlü bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Bu bulgular, bireysel ve mesleki özelliklerin hemşirelerin psikososyal yapıları üzerinde etkili olabileceğini göstermektedir.

Sonuç: Araştırma sonuçları, hemşirelerin bütünlük duygusunun evde bakım hizmetlerine yönelik tutumlar üzerinde doğrudan belirleyici bir etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, bütünlük duygusunun bireysel özellikler ve çalışma koşulları ile ilişkili çok boyutlu bir yapı sergilediği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, hemşirelerin psikolojik dayanıklılıklarını ve bütünlük duygularını destekleyici kurumsal uygulamaların geliştirilmesi önem arz etmektedir. Ayrıca evde bakım hizmetlerine yönelik mesleki bilgi ve farkındalığı artırmaya yönelik eğitim programlarının yaygınlaştırılması, hizmet kalitesinin artırılmasına katkı sağlayabilir. Gelecek araştırmalarda daha geniş örneklemlerle ve farklı değişkenlerin dahil edildiği çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Bütünlük Duygusu, Evde Bakım, Mesleki Tutum

S-275 DİYABETİK HASTALARDA DİYABETİK AYAK BİLGİ DURUMU VE AYAK BAKIM DAVRANIŞININ BELİRLENMESİ

Dilek Ayfer Sahin[1], Afitap Özdelikara[2]
[1]Samsun Şehir Hastanesi Yoğunbakım Ünitesi Canik/Samsun
[2]Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Samsun

Amaç: Bu çalışma diyabet hastalarının diyabetik ayak bilgi durumu ve ayak bakım davranışının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma bir ilçe devlet hastanesi İç Hastalıkları kliniğine/polikliniklerine başvuran diyabet tanısı olan 175 hasta ile yürütülmüştür. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan hasta tanılama formu,'Diyabetik Ayak Bilgi Durumu Ölçeği (DABÖ)" ve "Ayak Bakım Davranışı Ölçeği (ABDÖ)" kullanılarak yüz yüze toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde frekans, ortalama, standart sapma, Mann Whitney U, ikiden fazla bağımsız grup için Kruskal Wallis testi, Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %74,3 kadın, %83,4'ü evli %45,1'i ilköğretim mezunu, %68,O'ı ev hanımıdır. Hastalığa ilişkin bilgileri sorgulandığında %52,6'sının oral antidiyabetik (OAD) ve insülin kombinasyonu tedavisi aldığı, %66,3'ü düzenli sağlık kontrolü yaptırdığı, %82,9'u diyabet eğitimi almadığı, %82,9'u ise daha önce diyabetik ayak yarası deneyimi olmadığı belirlenmiştir. DABÖ puan ortanca değeri 3, ABDÖ puan ortanca değeri 57 olarak belirlenmiştir. DABÖ ile diyabet hastalık yılı arasında negatif yönlü ve zayıf ilişki ABDÖ ve yaş arasında negatif yönlü ve zayıf ilişki tespit edilmiştir. DABÖ ile ABDÖ arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (p<O,O5).

Sonuç: Diyabetli bireylerde diyabetik ayak bilgi düzeyi ve ayak bakım davranışlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu araştırma bilgi düzeyinin arttırılmasının ayak bakım davranışlarının geliştirilmesinde etkili olduğunu, ancak yaş, düşük eğitim düzeyi gibi sosyodemografik özelliklerin ve hastalık süreci gibi hastalığa ilişkin durumların bu süreci etkileyebileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bakım Davranışı, Diyabet, Diyabetik Ayak, Hemşirelik

S-276 TEK SAĞLIĞIN HEMŞİRELİK EĞİTİMİ VE ARAŞTIRMALARINA ENTEGRASYONU

Ruken Barut Tusun[1], Mücahide Öner[2]
[1]Batman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
[2]Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Giriş: 21.yüzyılda insan, hayvan ve çevre sağlığı arasındaki karşılıklı ilişkiler, küresel sağlık sistemlerinin yeniden düşünülmesini zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda Tek Sağlık yaklaşımı, biyolojik, çevresel ve sosyal belirleyicileri bütüncül bir perspektifle ele almayı öngörmektedir. Hemşireler, yalnızca bireysel bakım sağlayıcılar olarak değil; aynı zamanda insan, hayvan ve çevre sağlığı arasındaki etkileşimleri gözlemleyen ve araştıran profesyoneller olarak konumlanmaktadır. Tek Sağlık yaklaşımı, hemşirelerin sahada veri toplama, çevresel risk değerlendirme, zoonotik hastalık izlemi ve sürdürülebilir yaşam pratiklerini analiz etme gibi araştırma odaklı roller üstlenmelerini gerektirir. Bu çerçevede, hemşirelerin yürüttüğü araştırmalar hem hastalık önleme hem de çevresel sürdürülebilirliğin güçlendirilmesine katkı sağlamakta ve halk sağlığı politikalarının şekillenmesine destek olmaktadır. Hemşireler, Tek Sağlık perspektifi ile disiplinler arası iş birliğinin merkezi aktörleri hâline gelir. Tıp, veterinerlik, çevre bilimleri ve mühendislik gibi farklı alanlarla etkileşim içinde yürütülen saha çalışmaları, hemşirelerin bilimsel veri üretme, analiz etme ve bu bulguları politika ve uygulamaya dönüştürme kapasitelerini artırmaktadır. Bununla birlikte, literatür hemşireler ve hemşirelik eğitimcileri arasında Tek Sağlık farkındalığının sınırlı olduğunu ve eğitim programlarının bu yaklaşımı sistematik biçimde entegre etme konusunda eksiklikler barındırdığını göstermektedir. Türkiye'de yapılan çalışmalar, hemşire öğrencilerinin Tek Sağlık kavramını öğrenmeye açık olduğunu; ancak müfredatın insan, hayvan ve çevre sağlığı etkileşimini yeterince kapsamadığını ortaya koymaktadır. Bu derlemenin amacı, Tek Sağlık yaklaşımının hemşirelik eğitimine ve araştırmalarına entegrasyon sürecini incelemek, hemşirelerin disiplinler arası araştırma ve iş birliği rolleri ile eğitim programlarının bu yaklaşımı ne ölçüde yansıttığını değerlendirmektir. Ayrıca, hemşirelik müfredatının Tek Sağlık temelli yeterlilikler açısından geliştirilmesi için öneriler sunmak ve küresel sağlık hedeflerine katkı sağlayabilecek eğitimsel stratejileri tartışmaktır.

Sonuç: Tek Sağlık perspektifinin hemşirelik eğitimine ve araştırmalarına sistematik entegrasyonu, hemşireleri yalnızca bakım sağlayan profesyoneller olmaktan çıkarıp, bilgi üreten, disiplinler arası iş birliği yürüten ve politika süreçlerini etkileyen lider sağlık çalışanları konumuna taşır. Bu yaklaşım, birey, toplum ve ekosistem sağlığının bütüncül değerlendirilmesini desteklerken, sürdürülebilir sağlık uygulamalarını güçlendirir. Eğitim programlarının Tek Sağlık temelli içeriklerle güçlendirilmesi, öğrencilerin çevresel farkındalık, savunuculuk ve liderlik becerilerini artırır ve hem ulusal hem de küresel sağlık sistemlerinin sürdürülebilirliğine katkı sağlar. Bu doğrultuda, hemşirelik müfredatlarının yeniden yapılandırılması ve disiplinler arası araştırma kapasitelerinin güçlendirilmesi, Tek Sağlık yaklaşımının uygulanabilirliğini artıracak stratejik bir gerekliliktir.

Anahtar Kelimeler: Halk Sağlığı, Hemşirelik, Hemşirelik Eğitimi, Sürdürülebilir Sağlık, Tek Sağlık

S-277 HEMŞİRELERİN AHLAKİ YARALANMA SEMPTOMLARI VE TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ: MERSİN İLİ ÖRNEĞİ

Melek Gülgün Altıntaş, Aysu Buldum, Eda Ertem Mutluay, Nardane Bolat, Berran Biçer, Yusuf Yüce
Türk Hemşireler Derneği Mersin Şubesi Yönetim Kurulu, Mersin

Amaç: Yoğun çalışma temposu, etik ikilemler ve duygusal olarak zorlayıcı vakalar, hemşirelerin ahlaki yaralanma ve tükenmişlik yaşamalarına neden olabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, Mersin ili merkez ilçelerinde yer alan kamu hastanelerinde görev yapan hemşirelerin ahlaki yaralanma semptomları ile tükenmişlik düzeylerinin incelenmesidir.

Gereç-Yöntem: Araştırmada veri toplama formları uygulanmadan önce Mersin Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik onay (19/02/2025 tarihli ve 186 sayılı karar) ve Mersin İl Sağlık Müdürlüğü'nden kurum izni (E-66442466-604.01-283499833) alınmıştır. Araştırmada araştırmacılar tarafından oluşturulan "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Ahlaki Yaralanma Semptom Ölçeği-Sağlık Profesyonelleri Versiyonu" ve "Maslach Tükenmişlik Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmaya Eylül-Aralık 2025 tarihleri arasında Mersin merkez ilçelerinde yer alan iki kamu hastanesinde görev yapan 272 hemşire katılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde istatistik yazılımı ve frekans, yüzde, ortalama, standart sapma ve normal dağılım şartları sağlandıktan sonra Pearson korelasyon katsayısı kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 36.49±7.36 (min:23, max: 55) olup, büyük bir çoğunluğu (%77.9) kadın ve %86'sı lisans mezunudur. Hemşirelerin %52.2'si serviste, %38.6'sı yoğun bakımda çalışmaktadır. Araştırmaya katılan hemşirelerin %41.9'u çocuk hastalıkları birimlerinde, %30.1'i dahili yetişkin birimlerde görev yapmaktadır. Hemşirelerin Ahlaki Yaralanma Semptom Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları 43.61±11.29 olup, aldıkları en düşük puan 10, en yüksek puan ise 86'dır. Hemşirelerin Maslach Tükenmişlik Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları ise 61.44±12.06 olup, hemşirelerin aldıkları en düşük puan 24; en yüksek puan ise 94'tür. Araştırmada hemşirelerin ahlaki yaralanma semptomları ile tükenmişlik düzeyleri arasında orta düzeyde ve pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır (r=0.452; p<0.001).

Sonuç: Araştırmada hemşirelerin ahlaki yaralanma semptomlarının sınırda olduğu; tükenmişlik düzeyinin ise orta düzeyin üzerinde olduğu görülmüştür. Bu durum örneklem grubumuzda hemşirelerin ahlaki yaralanmalarının ve tükenmişlik durumlarının yaygın olduğunu düşündürmektedir. Buna ek olarak hemşirelerin ahlaki yaralanma semptomları arttıkça tükenmişlik düzeylerinin artması, hemşirelerin yaşadıkları psiko-bilişsel yükü gözler önüne sermektedir. Sağlık hizmetlerinin kesintisiz ve etkin işleyişinde kilit rol oynayan hemşirelerin psikososyal ve bilişsel sağlıklarının korunması, sağlık bakımının sürdürülebilir olması açısından kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ahlaki yaralanma, hemşire, tükenmişlik

S-278 STERİL ELDİVEN GİYME TEKNİĞİNE YÖNELİK YOUTUBE VİDEOLARININ EĞİTİMSEL KALİTESİ VE GÜVENİLİRLİĞİ: YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ BİR İÇERİK ANALİZİ

Yakup Akyüz[1], Sudenaz Tan[2], Ceren Özdem[3], Mahmut Dağcı[1]
[1]İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul/Fatih
[2]İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, 4. Sınıf Öğrencisi, İstanbul/Fatih
[3]İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, 3. Sınıf Öğrencisi, İstanbul/Fatih

Amaç: Steril eldiven giyme, cerrahi asepsinin korunmasında kritik bir uygulamadır ve klinik beceri eğitiminde temel yer tutar. Dijitalleşmenin artmasıyla birlikte YouTube sağlık profesyonelleri için bir öğrenme kaynağı haline gelmiştir. Ancak platformdaki içeriklerin doğruluğu, güvenilirliği ve eğitimsel yeterliliği standart değildir. Bu çalışma, steril eldiven giyme tekniğine ilişkin YouTube videolarını yapay zekâ destekli içerik analizi yöntemiyle inceleyerek, eğitimsel kalite ve güvenilirlik düzeylerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: O1 Mart 2O26 tarihinde YouTube'da İngilizce olarak "sterile glove donning" ve "sterile gloving technique" anahtar kelimeleri kullanılarak arama yapıldı ve toplam 275 video belirlendi. Arama sürecinde YouTube'un varsayılan "relevance" sıralama algoritması kullanılmış olup algoritmik önyargıyı azaltmak amacıyla aramalar gizli tarayıcı üzerinden gerçekleştirildi. Arama sırasında herhangi bir tarih, yükleme zamanı veya görüntülenme sayısı filtresi uygulanmadı. Dahil edilme ve dışlanma kriterleri doğrultusunda 68 video değerlendirmeye alındı. Videoların güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla DISCERN ölçeği, eğitimsel kalite düzeylerini değerlendirmek amacıyla Global Quality Score (GQS) kullanıldı. Videolar iki bağımsız araştırmacı tarafından körleme yöntemi uygulanarak değerlendirildi. Video transkriptleri NotebookLM yapay zekâ aracı kullanılarak prosedürel basamaklara uygunluk, teknik türü ve eğitim kapsamı açısından analiz edildi, yapay zekâ çıktıları araştırmacılar tarafından manuel olarak değerlendirilip doğrulanarak değerlendirme sürecine dahil edildi. Veriler SPSS 3O.O paket programı ile tanımlayıcı istatistikler ve uygun karşılaştırmalı analiz yöntemleri kullanılarak analiz edildi. Değerlendiriciler arası uyum ise Cohen's kappa katsayısı kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Analiz edilen 68 videonun %82,4'ünün açık steril eldiven giyme tekniğini, %45,6'sının üniversite veya simülasyon merkezleri tarafından paylaşıldığı belirlendi. Ortalama DISCERN ve GQS puanı sırasıyla 43,2±16,3, ve 2,8±1,3 bulundu. Üniversite ve simülasyon merkezi kaynaklı videoların güvenilirlik puanlarının bireysel kullanıcılar tarafından yüklenen videolara kıyasla daha yüksek olduğu belirlendi ($p = O.O31$, $r = O.26$). Ancak videoların teknik türü ile içerik kalite puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadı ($p = O.387$, $\eta^2 = O.O2$). Açık ve kapalı steril eldiven giyme tekniklerini içeren videolar arasında içerik kalitesi düzeyi açısından belirgin bir farklılık bulunmadı ($p = O.768$, $r = O.O4$). NotebookLM yapay zekâ destekli içerik analizi videoların prosedürel basamaklara uygunluk ve eğitim kapsamı açısından değişkenlik göstermediği bulundu. Değerlendiriciler arası uyum yüksek düzeyde bulundu ($\kappa = O.82$).

Sonuç: Steril eldiven giyme konusunda YouTube içeriklerine erişmek isteyen bireylerin popülerlikten ziyade içerik kalitesi ve güvenilirliğini dikkate almalıdır. Çalışmanın yalnızca belirli anahtar kelimeler kullanılarak ulaşılan 68 video üzerinden yürütülmüş olması sonuçların genellenebilirliğini sınırlayabilir. Yapay zekâ destekli içerik analizi yaklaşımları, sağlık eğitimine yönelik dijital materyallerin değerlendirilmesinde etkin bir yöntem olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Asepsi, cerrahi eldivenler, hemşirelik eğitimi, sosyal medya, yapay zekâ

S-279 CERRAHİ HASTASININ YOLCULUĞUNDA KOÇLUK: KÜRESEL LİTERATÜRÜN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ, TRENDLER VE KLİNİK YANSIMALAR

Züleyha Seki[1], Yasemin Altınbaş[2]
[1]Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
[2]Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Amaç: Son yıllarda tanı ve tedavi yöntemlerinde yaşanan teknolojik gelişmeler, cerrahi bakım kalitesi ile ilişkili hedef ve çıktıların dönüşmesine neden olmuştur. Bu değişimle birlikte hasta bakımı, süreç odaklı yaklaşımdan "hasta sonuçları" odaklı bir modele evrilmiştir. Bu modelin merkezinde yer alan hasta koçu; bireyi cerrahi sürece hazırlayan, klinik yolculuğunda eşlik eden ve taburculuk sonrası süreci yöneten stratejik bir rehber olarak tanımlanmaktadır. Yaşam döngüsünde sınırlı ancak kritik bir deneyim olan cerrahi girişimler sonrası, hastaların erken taburculuk evresinde istenen sağlık çıktılarına ulaşabilmesi için yapılandırılmış cerrahi hasta koçluğu programlarına duyulan gereksinim artmaktadır. Bu çalışma, cerrahi hemşireliğinde hasta koçluğu ile ilgili literatürün eğilimlerini, anahtar terimlerini ve ülkelerin katkılarını retrospektif olarak belirlemeyi, görselleştirmeyi ve içerik analizini amaçlamıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma, tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte bir bibliyometrik analiz çalışmasıdır. Verilere Web of Science (WOS) veri tabanından ulaşılmıştır. "Coaching", Surgical Nursing" ve "Surgical Nursing Coach" anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan taramada 78 makaleye ulaşılmıştır. 2026 yılının tamamlanmamış olması nedeni ile içinde bulunduğumuz yıla ait olan makaleler tarama dışında bırakılmıştır. Sonuçlar 2004-2025 yılları ile sınırlandığında 76 ve bu yıllarda yayınlanmş olan özgün makaleler ile sınırlandırıldığında toplam 70 makale analiz kapsamına alınmıştır. Makalelerin bibliyometrik özelliklerini ve tematik dağılımlarını tanımlamak amacıyla tüm kayıtları ve referansları içerik analizi ve görsel haritalama yöntemleri ile incelenmiştir.

Bulgular: Analiz sonuçlarına göre, cerrahi hemşireliğinde hasta koçluğu konulu makalelerin 2004-2025 yılları arasında dağılım gösterdiği, en yüksek yayın ivmesinin %10,41 olarak 2020 ve 2024 yıllarında gözlendiği ve toplam 451 yazarın 2250 kaynak kullandığı belirlenmiştir. 277 anahtar kelimeden; en sık "koruma", "bakım" ve "yaşam kalitesi" kelimelerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Literatüre en fazla katkı sağlayan yazarların Sun V., Kim J.Y. ve Nesle D. olduğu; en fazla yayının Amerika Birleşik Devletlerinde yayınlandığı, tek yazarlı iki tane makale olduğu, cerrahide hasta koçluğu ile ilgili en çok "Journal of Nursing Care Quality" dergisinde yayın yapıldığı, en çok AORN Journal dergisinde atıf alındığı ve makalelerin atıf ortalamasının 16,34 olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Klinik rehberler aracılığıyla standartlaştırılan geleneksel hemşirelik bakımı, taburculuk sonrası risk faktörlerinin önlenmesi ve hastaların öz-yönetim becerilerinin geliştirilmesinde yetersiz kalabilmektedir. Bakımın sürekliliği, cerrahi sonrası sağlığın yeniden kazanılması ve yaşam kalitesinin artırılması ile doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda, kanıta dayalı ve standart bir cerrahi hasta koçluğu programının klinik protokollerle entegrasyonu, cerrahi deneyimin olumlu sonuçlanmasına ve hasta güvenliğine önemli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Cerrahi Hemşireliği, Hasta Koçluğu, Bibliyometrik Analiz, Bakım Sonuçları, Bakım Sürekliliği

S-280 ACİL MÜDAHALE ÖZ YETERLİLİK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Serap Sayar[1], Fatma Koyak Ergun[2], Havva Serin Yiğit[3]
[1]KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye
[2]KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Konya, Türkiye
[3]Meram Devlet Hastanesi Acil Servis, Konya, Türkiye

Giriş-Amaç: Acil müdahale süreçlerinde görev alan hemşire ve acil tıp teknikerlerinin öz yeterlilik düzeylerinin doğru ve güvenilir bir biçimde ölçülmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, acil müdahale öz yeterliliğini değerlendirmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmek ve ölçeğin psikometrik özelliklerini incelemektir.

Yöntem: Bu çalışma, Eylül 2025- Şubat 2026 tarihlerinde 446 acil servis hemşiresi ve acil tıp teknikeri ile metodolojik tasarımda yürütülmüştür. Ölçeğin geliştirme sürecinde uzman hemşireler, öğretim üyeleri ve acil tıp uzmanları dahil olmak üzere 7 kişiden uzman görüşü alınmıştır. Ölçeğin psikometrik özellikleri, içerik ve kapsam geçerliliği, açımlayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi (DFA), madde-toplam korelasyonu ve Cronbach alfa ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Toplamda 43 maddeden oluşan bir ölçek elde edilmiştir ve faktör analiziyle örneklem yeterliliğini test etmek için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değerinin iyi düzeyde olduğu bulunmuştur (KMO=0,97, $\chi 2$=13732,647 p<0,001). Faktör analizi sonuçları, ölçek maddelerinin altı boyutta kümeleştiğini göstermektedir. Altı faktörlü yapı, toplam varyansın yaklaşık %64'ünü açıklamaktadır. Ölçek boyutları klinik değerlendirme, acil klinik yönetim, yaşam kurtarıcı müdahale, travma ve kritik hasta yönetimi, ekip iletişimi ve koordinasyon, mesleki dayanıklılık, şeklinde isimlendirilmiştir. Ölçeğin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı 0,97 ve madde-toplam korelasyon değerleri 0,47-0,78 arasında bulunmuştur. DFA sonucuna göre modelin uyum indeksleri CMIN / DF = 1,961, Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI) = 0,93, Artan Uyum İndeksi (IFI) = 0.93, Uyum İyiliği Endeksi (GFI) = 0,85 olarak, yaklaşık hata karekökü (RMSEA) = 0,046 olarak hesaplanmıştır. Maddelerin standartlaştırılmış regresyon ağırlıkları 0,52-0,89 arasında değişmektedir.

Sonuç: Bu çalışma sonucunda, Acil Müdahale Öz Yeterlilik Ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak geliştirildiği belirlenmiştir. Ölçeğin, acil hemşireleri ve acil tıp teknikerlerinin acil müdahaleye ilişkin öz yeterlilik algılarını etkili biçimde ölçebildiği görülmüştür. Ayrıca, bu ölçeğin acil servislerde çalışan sağlık profesyonellerinin öz yeterlilik düzeylerini değerlendirmede ve yeni araştırmaların planlanmasında kullanılabilecek, pratik ve kullanımı kolay bir araç olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Acil Müdahale, Öz Yeterlilik, Metodolojik Çalışma, Ölçek Geliştirme, Hemşirelik

S-281 OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA FİZİKSEL VE SOSYAL İŞLEVLERİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK YOGA TEMELLİ MÜDAHALELER: SİSTEMATİK DERLEME VE META-ANALİZ

Didem Yüksel[1], **Ahu Çırlak**[2]
[1]Atılım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara
[2]Selçuk Üniversitesi Kulu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya

Amaç: Bu sistematik derleme ve meta-analiz, otizm spektrum bozukluğu (OSB) tanısı alan çocuklarda yoga temelli müdahalelerin fiziksel ve sosyal işlevler üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamıştır.

Yöntem: Kapsamlı bir literatür taraması Mart 2025 ile Aralık 2025 tarihleri arasında PubMed, ScienceDirect, EBSCOhost, Cochrane Library, CINAHL ve Google Scholar veri tabanlarında gerçekleştirilmiştir. Derleme PRISMA yönergelerine uygun olarak yürütülmüş ve PROSPERO (CRD42026130844) kaydı yapılmıştır. OSB tanısı almış çocuklarda yoga temelli müdahaleleri değerlendiren randomize kontrollü çalışmalar ve yarı deneysel çalışmalar dahil edilmiştir. Çalışma için etik onay (E-59394181-604.01-92085), Atılım Üniversitesi İnsan Bilimleri Etik Kurulu'ndan alınmıştır. Metodolojik kalite, Cochrane Yanlılık Riski 2 aracı kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Toplam 12 çalışma dahil edilme kriterlerini karşılamış ve meta-analize dahil edilmiştir. Çalışmalar arasındaki beklenen heterojenite nedeniyle rastgele etkiler modeli kullanılarak Hedges' g etki büyüklükleri hesaplanmıştır. Birleştirilmiş etki büyüklüğü, yoga temelli müdahalelerin fiziksel ve sosyal sonuçlar üzerinde orta düzeyde genel bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir (g = -0.44, %95 GA [-0.73, -0.15]). Negatif değerler, yoga müdahale grubu lehine iyileşmeleri göstermektedir. Çalışmalar arasındaki heterojenite yüksek bulunmuştur (Q = 108.62, p <.001; I^2 = %88.47), bu durum müdahale özellikleri ve sonuç ölçümlerindeki farklılıklara işaret etmektedir. Alt grup analizleri, hem fiziksel hem de sosyal alanlarda orta düzeyde iyileşmeler olduğunu, sosyal işlev sonuçlarında ise biraz daha yüksek etki büyüklükleri gözlendiğini göstermiştir. Leave-one-out yöntemiyle yapılan duyarlılık analizleri sonuçların stabil olduğunu ve hiçbir çalışmanın birleşik etki büyüklüğünü orantısız biçimde etkilemediğini ortaya koymuştur. Huni grafiği incelemesi, belirgin bir
yayın yanlılığı olmadığını göstermiştir.

Sonuç: Genel olarak, yoga temelli müdahaleler OSB tanısı almış çocuklarda fiziksel ve sosyal işlevlerde orta düzeyde iyileşmeler sağlamaktadır. Ancak yüksek heterojenite ve müdahale protokollerindeki farklılıklar nedeniyle bulgular dikkatli yorumlanmalıdır. Bu bulguları doğrulamak için standartlaştırılmış müdahale protokollerine sahip ve daha büyük örneklem büyüklükleri içeren ileri randomize kontrollü çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, meta-analiz, otizm spektrum bozukluğu, yoga

S-282 GÖÇMEN KADINLARDA MATERNAL SAĞLIK ARAŞTIRMALARININ KÜRESEL EĞİLİMLERİ: BİR BİBLİYOMETRİK ANALİZ (2000–2025)

Pınar Aşçıoğlu Özkan[1], Şeyma Kilci Erciyas[2]
[1]Amasya Merkez 1 Nolu Aile Sağlığı Merkezi, Amasya
[2]Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya

Giriş-Amaç: Bu çalışmanın amacı, 2000–2025 yılları arasında göçmen kadınlarda maternal sağlık alanında yayınlanmış bilimsel literatürü bibliyometrik yöntemlerle analiz ederek, küresel yayın eğilimlerini, en üretken yazar, kurum, dergi ve ülkeleri, uluslararası iş birliği ağlarını ve tematik gelişimi ortaya koymaktır.

Yöntem: Web of Science Core Collection (WoSCC) veri tabanından 25.02.2026 tarihinde elde edilen veriler, VOSviewer 1.6.20 yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Analize yalnızca İngilizce dilinde yayımlanmış araştırma makaleleri dahil edilmiştir. Ortak yazarlık analizi, ortak kelime analizi, co-citation analizi, bibliographic coupling ve atıf analizleri gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Toplam 1.965 yayın analiz edilmiştir. Yayın sayısında özellikle 2019 yılından itibaren belirgin bir artış gözlenmiş olup en yüksek yayın sayısına 2020 ve 2024 yıllarında ulaşılmıştır. En üretken ülkeler sırasıyla ABD, Avustralya, İngiltere, Kanada ve İsveç olarak belirlenmiştir. En fazla yayın Halk Sağlığı (%37,96), Kadın Hastalıkları ve Doğum (%23,00) ve Hemşirelik (%15,73) alanlarında yapılmıştır. Citation Topics Meso düzeyinde Obstetrics & Gynecology (%33,28) ve Healthcare Policy (%30,48) baskın tematik alanlar olarak öne çıkmıştır. En üretken kurumlar Karolinska Institutet (n=90), University of Toronto (n=76) ve University of California System (n=67) olarak belirlenmiştir. En çok yayın yapılan dergiler Journal of Immigrant and Minority Health, BMC Pregnancy and Childbirth ve Midwifery; en fazla yayın yapan yayınevleri ise Springer Nature (n=462) ve Elsevier (n=399) olarak saptanmıştır. Anahtar kelime analizinde "pregnancy", "refugees", "migrant", "postpartum depression" ve "breastfeeding" en sık kullanılan terimler olarak öne çıkmıştır. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SDG) açısından yayınların büyük çoğunluğu SDG 03: İyi Sağlık ve Refah (n=1.838), SDG 05: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (n=1.005) ve SDG 10: Eşitsizliklerin Azaltılması (n=559) ile ilişkilendirilmiştir.

Sonuç: Bu bibliyometrik çalışma, göçmen kadınlarda maternal sağlık alanındaki araştırma eğilimlerinin kapsamlı bir haritasını sunmaktadır. Alanda yüksek gelirli Batı ülkelerinin baskın olduğu, düşük ve orta gelirli ülkelerde üretilen yayınların sınırlı kaldığı belirlenmiştir. Uluslararası iş birliğinin güçlendirilmesi ve hemşirelik odaklı müdahale araştırmalarının artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: bibliyometrik analiz, göçmen kadınlar, maternal sağlık, prenatal bakım, mülteci

S-283 HEMODİYALİZ TEDAVİSİ ALAN HASTALARDA SPİRİTÜEL BAKIM GEREKSİNİMLERİ VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

Sultan Çeçen[1], Setenay Batır[2]
[1]Hitit Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Çorum
[2]Kayseri Üniversitesi İncesu Ayşe ve Saffet Arslan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Kayseri

Giriş-Amaç: Son dönem böbrek hastalığı ve hemodiyaliz tedavisi, bireylerin yaşamında fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan önemli değişimlere yol açmaktadır. Bu süreçte spiritüalite, bireyin baş etme gücünü ve yaşam anlamını destekleyen temel boyutlardan biridir. Bu araştırma, hemodiyaliz tedavisi alan hastaların spiritüel bakım gereksinimlerini belirlemek ve bu gereksinimlerle ilişkili sosyodemografik ve hastalığa ilişkin faktörleri incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışma, 11 Mart–30 Eylül 2024 tarihleri arasında Kayseri ilinde bulunan üç özel diyaliz merkezinde yürütülmüştür. Örneklemi, 18 yaş ve üzeri, iletişim kurabilen ve gönüllü olarak katılan 300 hemodiyaliz hastası oluşturmuştur. Veriler, sosyodemografik soru formu ve Spiritüel Bakım Gereksinimleri Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler, Bağımsız Gruplar t-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Mann–Whitney U testi ve çoklu regresyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 61.64±12.19 yıl olup %54'ü erkektir. Spiritüel Bakım Gereksinimleri Ölçeği toplam puan ortalaması 49.55±14.36'dır ve spiritüel bakım gereksinimlerinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Cinsiyet (p=0.045) ve meslek (p=0.001) değişkenlerinin toplam puan üzerinde anlamlı etkisi vardır. Erkeklerin spiritüel bakım gereksinimleri kadınlara göre daha düşüktür. Eğitim düzeyi, çocuk sayısı ve hastalığa bağlı dini inanç değişimi bazı alt boyutlarda anlamlı farklılık göstermiştir. Çoklu regresyon analizine göre yalnızca cinsiyet (p=0.006) ve meslek (p=0.024) değişkenleri anlamlı yordayıcılardır. Regresyon modeli toplam varyansın %5.2'sini açıklamaktadır (R^2=0.052; Düzeltilmiş R^2=0.016; F(11,288)=1.431; p=0.158).

Sonuç: Hemodiyaliz hastalarının spiritüel bakım gereksinimleri orta düzeydedir. Hemşirelerin bireysel farklılıkları dikkate alarak spiritüel bakımı bakım planlarına entegre etmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: hemodiyaliz, hemşirelik, son dönem böbrek hastalığı, spiritüel bakım, spiritüel gereksinimler

S-284 HEMŞİRELİK YÖNETİMİNDE YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARI: DİJİTAL DÖNÜŞÜM SÜRECİNİN KURAMSAL VE METODOLOJİK ANALİZİ

Esra Çakan[1], Nazan Torun[2]
[1]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ankara; Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Ankara
[2]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara

Sağlık hizmetlerinde dijital dönüşüm süreci, yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte hemşirelik yönetiminde yeni bir paradigma oluşturmuştur. Klinik karar destek sistemleri, iş gücü planlaması, dokümantasyon yönetimi ve performans izleme süreçlerinde kullanılan yapay zekâ uygulamaları, hemşirelik yönetiminin stratejik yapısını yeniden şekillendirmektedir. Bu çalışma, hemşirelikte yapay zekâ konulu yapılan çalışmaların kuramsal, metodolojik ve tematik açıdan incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada, 2020-2025 yılları arasında hemşirelik disiplininde yapay zeka kullanımı üzerine gerçekleştirilen bilimsel literatür incelenmiştir. Google Akademik veri tabanı üzerinden yapılan taramalar sonucunda, belirlenen kriterlere uygun toplam 103 makaleye ulaşılmıştır MAXQDA programı kullanılarak gerçekleştirilen analiz kapsamında araştırma yöntemi, veri türü, analiz yaklaşımı, kuramsal çerçeve, araştırma amacı ve çalışma sonuçları değerlendirilmiştir.. Bulgular, literatürde nitel araştırmaların (%50) ve kavramsal derleme çalışmalarının (%34) baskın olduğunu göstermektedir. Çalışmaların %81'inin ikincil veri temelli olması, alanın büyük ölçüde literatür sentezi ve kuramsal yapılandırma aşamasında bulunduğunu ortaya koymaktadır. Analiz yöntemlerinde içerik analizi (%41) ve anlatı temelli literatür analizi (%37) öne çıkarken, istatistiksel (%15) ve bibliyometrik analizlerin (%7) daha sınırlı kaldığı belirlenmiştir.

Araştırma amaçları en yoğun olarak hemşirelik yönetiminde yapay zekâ uygulamalarını inceleme (%19), iş gücü planlaması ve bakım organizasyonuna etkileri değerlendirme (%14) ile etik boyutları tartışma (%12) etrafında toplanmaktadır. Çalışma sonuçları, yapay zekâ uygulamalarının verimlilik artışı ve iş yükünde azalma (%32), karar doğruluğu ve hız artışı (%16) ile klinik süreçlerin iyileştirilmesi sağladığını göstermektedir. Bununla birlikte veri gizliliği, algoritmik önyargı ve profesyonel sorumluluk sınırlarına ilişkin etik tartışmalar önemli bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak yapay zekâ, hemşirelik yönetiminde organizasyonel verimlilik, karar destek ve stratejik planlama süreçlerini güçlendiren disiplinler arası bir dönüşüm alanı olarak değerlendirilmektedir. Ancak alan yazındaki nitel ve ikincil veri ağırlığı, gelecekte daha fazla ampirik ve saha temelli araştırmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Sağlık Dönüşümü, Hemşirelik Yönetimi, Klinik Karar Destek Sitemleri, Sağlıkta Dijitalleşme, Yapay Zeka

S-285 PSİKİYATRİ HASTALARININ AİLE BAKIM VERİCİLERİNDE RUH SAĞLIĞI OKURYAZARLIĞI VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK: TÜRKİYE'DEN KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

Rahime Aydın Er[1], Yüksel Can Öz[1], Filiz Akgenç[1], Ezgi Şişman[2]
[1]Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kocaeli
[2]Kocaeli Şehir Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Kocaeli

Amaç: Psikiyatrik bozukluk tanısı alan bireylerin tedavi ve iyileşme sürecinde bakım veren aile üyeleri önemli bir rol oynar; ancak yardım arama davranışlarını ve hastalıkla başa çıkma süreçlerine uyumu etkileyen ruh sağlığı okuryazarlığı ile psikolojik sağlamlık düzeyleri yeterince araştırılmamıştır. Bu değişkenleri anlamak, aile merkezli psikoeğitim müdahalelerinin geliştirilmesi açısından önemlidir. Bu çalışma, Türkiye'de psikiyatri hastalarının birincil bakım vericilerinde ruh sağlığı okuryazarlığı ve psikolojik sağlamlık düzeylerini belirlemeyi ve aralarındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır.

Gereç-Yöntem: Bu tanımlayıcı kesitsel çalışma, Ocak ve Ağustos 2025 tarihleri arasında iki psikiyatri kliniğinde yatarak tedavi gören hastaların 245 birincil bakım verici ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Ruh Sağlığı Okuryazarlığı Ölçeği (RSOY-Ölçeği) ve Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (KPSÖ) kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov testi ile değerlendirilmiştir. Normal dağılım varsayımının karşılanmaması nedeniyle ikili grup karşılaştırmalarında Mann-Whitney U testi, üç ve daha fazla grup karşılaştırmalarında Kruskal-Wallis H testi, değişkenler arası ilişkilerin incelenmesinde ise Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların RSOY toplam puan ortalaması 15,00 ± 3,64, KPSÖ puan ortalaması 19,29 ± 3,90 olarak bulunmuştur. RSOY alt boyutları incelendiğinde, bilgi ve kaynak odaklı okuryazarlık puanları daha yüksek, inanç odaklı alt boyut puanı ise daha düşüktür. RSOY puanları cinsiyet, eğitim düzeyi, psikiyatrik hastalık öyküsü ve psikiyatrik ilaç kullanımı değişkenlerine göre; KPSÖ puanı ise yalnızca cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermiştir. RSOY toplam puanı ile KPSÖ puanı arasında anlamlı bir ilişki saptanmazken, kaynak odaklı okuryazarlık alt boyutu ile psikolojik sağlamlık arasında zayıf düzeyde pozitif bir ilişki belirlenmiştir.

Sonuç: Bu çalışma, psikiyatri hastalarının aile bakım vericilerinin orta düzeyde ruh sağlığı okuryazarlığı ve psikolojik sağlamlığa sahip olduğunu göstermektedir. Bu kavramlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmaması, bilginin tek başına, güçlendirme ve destekleyici kaynaklarla tamamlanmadıkça zorluklara uyum ve etkili başa çıkmayı artırmada yeterli olmadığına işaret etmektedir. İnanç odaklı okuryazarlık boyutunun düşük olması, ruhsal hastalıklarla ilgili yanlış algıların ve damgalamanın etkisinin devam ettiğini göstermektedir. Bu bulgular, damgalayıcı inançları hedefleyen, ruhsal bozuklukların doğru anlaşılmasını güçlendiren ve bakım verenlerin ruh sağlığı hizmetlerine erişim becerilerini artıran aile merkezli psikoeğitimlerin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: aile bakım veren, psikolojik sağlamlık, ruh sağlığı okuryazarlığı

S-286 HUZURSUZ BACAK SENDROMU YAŞAYAN MENOPOZAL DÖNEMDEKİ KADINLARDA PROGRESİF KAS GEVŞEME EGZERSİZLERİNİN HUZURSUZ BACAK SENDROMU ŞİDDETİNE, YAŞAM KALİTESİNE VE UYKU KALİTESİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR ÇALIŞMA

Pınar Akbaş[1], Sultan Özkan Şat[2]
[1]Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Karabük
2Bitlis Eren Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bitlis

Giriş-Amaç: Aşamalı kas gevşetme egzersizlerinin, huzursuz bacak sendromu olan menopoz dönemindeki kadınlarda huzursuz bacak sendromu şiddeti, yaşam kalitesi ve uyku kalitesi üzerindeki etkisini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma, paralel grup tasarımına sahip, tek merkezli, ön test-son test, randomize kontrollü bir çalışmadır. Araştırma örneklemi 62 katılımcıdan oluşmaktadır. Veriler, huzursuz bacak sendromu Şiddet Derecelendirme Ölçeği, Johns Hopkins huzursuz bacak sendromu Yaşam Kalitesi Ölçeği ve Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Deneysel gruptaki kadınların huzursuz bacak sendromu Şiddet Derecelendirme Ölçeği ve Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi son test ortalama puanları, kontrol grubundaki kadınların ortalama puanlarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşüktür. Bununla birlikte, gruplar arasında Johns Hopkins huzursuz bacak sendromu Yaşam Kalitesi ölçeğinin son test ortalama puanlarında bir fark bulunmamıştır.

Sonuç: Progresif kas gevşetme egzersizlerinin, hem müdahale grubunda hem de gruplar arasında huzursuz bacak sendromu şiddetini azaltmada ve uyku kalitesini iyileştirmede etkili olmuştur. Bununla birlikte, progresif kas gevşetme egzersizlerinin müdahale grubunda yaşam kalitesini iyileştirirken, gruplar arasında yaşam kalitesi üzerinde anlamlı bir etkisi olmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Menopoz, Progresif Kas Gevşetme Egzersizi, Huzursuz Bacak Sendromu, Yaşam Kalitesi, Uyku Kalitesi

S-287 KALÇA PROTEZİ CERRAHİSİ UYGULANAN HASTALARIN BAKIM ALGILARI VE TABURCULUĞA HAZIROLUŞLUKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

İkra İlayda Yetkinler[1], İmge Yağmur Gökçe[2], Gülseren Maraş Baydoğan[3]
[1]Yenişehir Devlet Hastanesi,Üroloji-Ortopedi-Genel Cerrahi Servisi,Bursa,Türkiye
[2]Özel Avrupa Hastanesi,Yoğun Bakım Servisi,Adana,Türkiye
[3]Erciyes Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi,Hemşirelik Bölümü,Kayseri,Türkiye

Giriş-Amaç: Taburculuk öncesi hasta gereksinimlerinin yeterli şekilde karşılanmaması, taburculuk ile ilgili yeterli bilgi verilmemesi ve iyi karşılanmamış bir hemşirelik bakımı nedeniyle komplikasyon ve yeniden yatış riski artmaktadır. Bu çalışmanın amacı kalça protezi cerrahisi uygulanan hastaların bakım algıları ve taburculuğa hazıroluşlukları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem: Çalışma Haziran-Aralık 2025 tarihleri arasında cerrahi geçiren 197 hasta ile yürütülmüştür. Çalışma tanımlayıcı desende yürütülmüştür. Çalışmanın verileri "Kişisel Bilgi Formu", "Hastanın Hemşirelik Bakımını Algılayışı Ölçeği", "Bakım Bağımlılığı Ölçeği" ve "Hastaneden Taburcu Olma Hazıroluş Ölçeği/ Kısa Form" kullanılarak toplanmıştır. Etik onay ve bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Çalışmada yer alan formlar, hastalarla yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan 197 hastanın yaş ortalaması 60.93 ± 13.47 olup, %70.1'i planlanmış elektif cerrahi geçirmiş ve taburculuğa hazır olmadığını belirtenlerin oranı %75.6'dır. Ölçeklerin genel ortalamaları sırasıyla; Hemşirelik Bakımını Algılayış Ölçeği için 71.09 ± 6.21, Bakım Bağımlılığı Ölçeği için 71.29 ± 12.97 ve Taburculuğa Hazıroluş Ölçeği için 6.09 ± 1.59'dur. Taburculuk için kendini hazır hissedenlerin Hastaneden Taburcu Olma Hazıroluş Ölçeği puanı anlamlı şekilde daha yüksek olduğu saptanmıştır (7.16 ± 1.34, p = 0.000). Çoklu regresyon analizine göre, Hastaneden Taburcu Olma Hazıroluş Ölçeği puanını anlamlı şekilde etkileyen değişkenler eğitim düzeyi (β = 0.302; p = 0.000), meslek (β = 0.227; p = 0.005) ve gelir düzeyi (β = -0.185; p = 0.010) olmuştur. Modelin açıklayıcılık düzeyi %37 olup, anlamlıdır (F = 5.361, p = 0.000; DW = 2.019).

Sonuç: Çalışma sonucunda, hastaların hemşirelik bakımına ilişkin algılarının yüksek düzeyde olduğu, ancak taburculuğa hazıroluşluklarının orta düzeyde bulunduğu belirlenmiştir. Hemşirelik bakımını olumlu algılayan bireylerin bakım bağımlılığının azaldığı, ancak bu durumun taburculuğa hazır olma düzeyine anlamlı bir etkisinin bulunmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bakım algısı, hemşirelik bakımı, kalça protezi, ortopedik cerrahi, taburculuğa hazıroluşluk

S-288 GÖRME ENGELLİ ADOLESANLARA VERİLEN WEB TABANLI MENSTRUAL SAĞLIK EĞİTİMİNİN MENSTRUAL TUTUM, MENSTRUAL SEMPTOM VE ANKSİYETE ÜZERİNE ETKİSİ

Hatice Güdül Öz, Evşen Nazik
Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Adana

Giriş: Menstruasyon, üreme sisteminin fizyolojik ve doğal bir sürecidir. Ancak, dezavantajlı gruplardan biri olan görme engelli kızlar ve kadınlar, günlük yaşam aktivitelerinde görme duyusunun belirleyici rolü nedeniyle menstruasyon yönetimine özgü güçlükler yaşamaktadır. Menstrual dönemde yaşanan güçlüklerin azaltılmasında menstrual sağlık ve hijyen yönetimi kritik bir rol oynamaktadır.

Amaç: Bu araştırma, görme engelli adolesanlara verilen web tabanlı menstrual sağlık eğitimin menstrual tutum, menstrual semptom ve anksiyete üzerine etkisini belirlemek amacıyla yarı deneysel türde tekrarlı ölçüm deseniyle gerçekleştirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Araştırma Adana ili merkezi sınırları içinde faaliyet gösteren Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler İlkokulunda/Ortaokulunda ve Görmeyenler Kültür ve Birleştirme Derneği'nde örnekleme alınma kriterlerine uyan 34 görme engelli adolesan (n=17 yüz yüze eğitim, n=17 web tabanlı eğitim) ile yapılmıştır. Araştırmanın verileri, "Kişisel Bilgi Formu", "Menstruasyon Tutum Ölçeği", "Menstruasyon Semptom Ölçeği" ve "Durumluluk ve Sürekli Anksiyete Ölçeği" aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada yüz yüze eğitim grubuna 3 hafta boyunca haftada bir kez yaklaşık 120 dakika süren toplamda 5 eğitim modülü verilmiştir. Web tabanlı eğitim grubu ise WCAG 2.1'e göre hazırlanan web sayfasındaki modül eğitimlerine haftada en az bir kez girmişlerdir. Veri toplama formları, her iki grupta bulunan katılımcılara eğitim uygulamasına başlamadan önce doldurtulmuştur. Eğitim uygulamasının ardından, katılımcıların 1. ve 2. menstrual dönemlerinde ölçekler tekrar uygulanmıştır. Veri toplama formları katılımcılar tarafından doldurulmuştur. Veri değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, Kendal W, Ki-kare, Repeated Measures test ve korelasyon analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Menstruasyon Tutum Ölçeği toplam puan ortalaması açısından gruplar arasında görüşme zamanlarında anlamlı fark bulunmamakla birlikte ($p>0.05$), grup içinde görüşme zamanlarında anlamlı artış saptanmıştır ($p=0.001$). Menstruasyon Semptom Ölçeği toplam puan ortalamaları her iki grupta da anlamlı düzeyde azalmış ($p=0.001$); ancak görüşme zamanlarında yüz yüze eğitim grubunda web tabanlı gruba kıyasla daha düşük semptom puanları elde edilmiş ve yüz yüze eğitimin daha etkili olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Durumluk anksiyete toplam puan ortalamaları grup içinde görüşme zamanlarına göre anlamlı düzeyde azalmış ($p=0.001$), ancak gruplar arasında görüşme zamanlarında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Korelasyon analizlerinde, menstruasyon tutumu ile semptomlar arasında negatif yönlü; durumluk anksiyete ile semptomları arasında ise pozitif yönlü anlamlı ilişkiler saptanmıştır ($p<0.05$).

Sonuç: Görme engelli adolesan kızlara yönelik hem yüz yüze hem de web tabanlı menstruasyon eğitimi, menstruasyon tutumlarını olumlu yönde geliştirmekte ve durumluk anksiyete düzeylerini azaltmaktadır. Bununla birlikte, menstruasyon semptomlarının azaltılmasında yüz yüze eğitimin daha etkili olduğu belirlenmiştir. Menstruasyon sağlık eğitimlerinin, görme engelli bireylere her iki eğitim yöntemi ile de etkili bir şekilde verilebileceği açıkça ortaya koyulmuştur. Bulgular, erişilebilir ve yapılandırılmış eğitim programlarının görme engelli adolesanların menstruasyona ilişkin tutumlarını iyileştirmede, semptom ve anksiyetelerini azaltmada önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bundan dolayı, sağlık profesyonellerinin erişilebilirlik, evrensel tasarım gibi konularda farkındalık kazandırılması gerekmektedir.

Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Arastırma Kurumu (TÜBİTAK) 1001 Programı kapsamında 223K208 numaralı proje ile desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Görme engelli adolesan, Menstruasyon hijyen eğitimi, Menstrual semptom, Menstrual tutum

S-289 EVDE ENTERAL BESLENEN HASTALARA BAKIM VERENLERİN EĞİTİM GEREKSİNİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Alev Yıldız Ilıman
Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: Evde enteral beslenme uygulamaları, hastaların yaşam kalitesini artırmakla birlikte bakım verenler açısından çeşitli sorumluluk, bilgi ve beceri gereksinimlerini de beraberinde getirmektedir. Bu çalışma, evde enteral beslenen hastalara bakım veren bireylerin bakım uygulamalarına ilişkin bilgi ve beceri düzeylerini değerlendirmek ve eğitim gereksinimlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu tanımlayıcı çalışma, 15 Şubat–Mart 2026 tarihleri arasında Amasya il merkezinde yaşayan evde enteral beslenen hastalara bakım veren bireyler ile yürütülmüştür. Veriler, araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak; hazırlama, uygulama, sonlandırma, cihaz kullanımı, komplikasyon yönetimi ve acil durum müdahalelerine ilişkin adımları içeren Evde Enteral Beslenme Bakım Veren Görev Kontrol Listesi kullanılmıştır. Çalışma için Amasya Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik onay alınmış, ayrıca tüm bakım verenlerden yazılı ve sözlü bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Bulgular: Bakım verenlerin yaş ortalaması 55,37 ± 7,89 yıl olarak belirlenmiştir. Hastaların enteral beslenme süresi ise ortalama 26,95 ± 44,24 ay olarak saptanmıştır. Hastaların %68,4'ü PEG, %31,6'sı nazogastrik tüp ile beslenmekte olup %57,9'u aralıklı beslenmektedir. Bakım verenlerin büyük çoğunluğu kadın (%94,7), ilkokul mezunu (%73,7), ev hanımı (%78,9) ve hastanın yakın akrabasıdır (%94,7). Bakım verenlerin enteral ürün hazırlama, uygulama ve cihaz kullanımı konularında yeterli oldukları belirlenmiştir. Buna karşın, komplikasyonların önlenmesi ve yönetimi ile ilgili önemli eksiklikler olduğu görülmüştür. Bakım verenlerin; rezidüel volüm kontrolü (%78.9), tüp seviyesinin izlenmesi (%63.2), tüp tıkanıklığının önlenmesi (%73.7) ve gastrointestinal komplikasyonların yönetimi konularında yeterli bilgi ve uygulamaya sahip olmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca bakım verenlerin %68,4'ü tüpün yerinden çıkması ve aspirasyon gibi acil durumlarda nasıl müdahale edeceklerini bilmediklerini ifade etmiştir. Sürekli infüzyonda beslenme torbalarının günlük değiştirildiği, aralıklı beslenmede kullanılan enjektörlerin ise 3–20 gün süreyle kullanıldığı belirlenmiştir.

Sonuç: Bakım verenler temel uygulamalarda yeterli olmakla birlikte, komplikasyonların önlenmesi ve acil durum yönetimi konularında önemli eğitim ihtiyaçları olduğu belirlenmiştir. Bu durum hasta güvenliği açısından risk oluşturabilir. Bu nedenle, yapılandırılmış ve uygulamaya dayalı eğitim programlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Evde bakım, enteral beslenme, bakım veren, sağlık eğitimi, kontrol listesi

POSTER BİLDİRİLER

P-001 ÇOCUKLUK ÇAĞINDA BAĞIŞIKLAMANIN GÜÇLENDİRİLMESİNDE MULTİDİSİPLİNER YAKLAŞIMLAR

Ecem Gülistan Çakar[1], Gizem Akan[2], Cemile Onat Köroğlu[3], Emel Demir[1]
[1]Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Hatay,
[2]Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği
[3]Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği

Modern çağda her gün yeni hastalıkların tanımlandığı ve tedavi süreçlerinin çeşitlendiği sağlık ortamında enfeksiyon hastalıklarından korunmanın en etkin güvenli ve kolay yollarından biri bağışıklamadır. Bu nedenle aşı, koruyucu sağlık hizmetlerinin temel bileşenlerinden biridir. Toplumda yeterli aşılama oranına ulaşılması hem bireysel korunmayı sağlamakta hem de toplumsal bağışıklığın oluşmasına katkıda bulunarak sağlıklı nesillerin yetişmesine zemin hazırlamaktadır.

Sağlıklı toplumun oluşmasında ilk adım çocukluk döneminde yapılan bağışıklamadır. Bu dönemdeki hizmetler önlenebilir nedenlere bağlı morbidite ve mortalitenin azaltılmasında kritik rol oynamaktadır. Nitekim her yıl dünyada 2–3 milyon çocuğun aşı ile önlenebilecek hastalıklar nedeniyle yaşamını kaybettiği bildirilmektedir. Bu durum, ülkemizde çocukluk çağı bağışıklama sürecinin ve etkileyen faktörlerin dikkatle değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Takvimde Hepatit B, BCG, pnömokok, difteri, aselüler boğmaca, tetanoz, polio, Hib, suçiçeği, kızamık, kızamıkçık, kabakulak ve Hepatit A aşıları yer almakta rotavirüs, mevsimsel grip ve meningokok aşıları ise önerilen aşılar arasında bulunmaktadır. Genişletilmiş Bağışıklama Programı' nın 1974'te uygulanmaya başlanmasından bu yana aşılarla milyonlarca ölümün önlendiği ve küresel bebek ölümlerinde gözlenen azalışın yaklaşık %40'ının bağışıklamaya bağlı olduğu bildirilmektedir. UNICEF verilerine göre 2023 yılında hiç aşılanmamış çocuk sayısı 14,5 milyon olup bu durum aşı tereddüdü, hizmete erişim eşitsizliği ve sağlık sistemindeki aksaklıklarla ilişkilendirilmektedir. Türkiye'de aşı reddi vakalarının 2015'te 5.400 iken 2019'da 40 binin üzerine çıkması bağışıklamanın sürdürülebilirliğinde ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Dolayısıyla Çocukluk çağı bağışıklama hizmetlerinin etkinliği sadece ulusal politikalarla değil sahadaki sağlık profesyonellerinin katkıları ve multidisipliner yaklaşımlarla sürdürülebilir.

Sağlık hizmetlerinin sunulduğu birçok alanda yer alan pediatri hemşireleri ve ebelerin bu süreçte ebeveynlere danışmanlık yapma, doğru bilgilendirme, kayıt ve takip süreçlerini yürütme, aşı uygulamalarını gerçekleştirme ve toplumsal farkındalık yaratma gibi önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Çocukluk çağı bağışıklama hizmetlerinin güçlendirilmesi için hemşirelerin ve ebelerin iş birliği içerisinde multidisipliner bir yaklaşım geliştirmesi bireysel ve çevresel faktörleri dikkate alarak aşıya yönelik olumlu tutumları desteklemesi önemlidir. Bu derleme, çocukluk çağı bağışıklama hizmetlerinin geliştirilmesinde hemşirelik ve ebelik rollerine odaklanarak literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk çağı, bağışıklama, multidisipliner yaklaşımlar

P-OO2 ÜNİVERSİTE KAMPÜS HİZMETLERİNDE ENTEGRE HEMŞİRELİK MODELİ ÖNERİSİ

Meltem Kılıç
Kadir Has Üniversitesi, Sağlık Birimi, İstanbul

Giriş ve Amaç: Üniversite kampüslerinde sunulan sağlık hizmetleri, öğrencilerin ve çalışanların fiziksel, psikolojik ve sosyal iyilik hâllerini kapsayan bütüncül bir bakım yaklaşımını gerektirmektedir. Mevcut uygulamalarda sağlık birimleri genellikle başvuru odaklı çalışmakta, koruyucu hizmetler ve çok disiplinli işbirliği yeterince yapılandırılamamaktadır. Bu çalışma, üniversite kampüs sağlık hizmetlerinde bütüncül, sürdürülebilir ve işlevsel bir bakım sunmayı amaçlayan Entegre Hemşirelik Modelinin kuramsal temelini oluşturmak ve uygulanabilir bir yapı önermek amacıyla hazırlanmıştır.

Yöntem: Bu model önerisi, ulusal ve uluslararası literatürde kampüs sağlığı, toplum temelli hemşirelik, birinci basamak sağlık hizmetleri ve entegre bakım modelleri üzerine yapılan derlemeler doğrultusunda geliştirilmiştir. Kavramsal çerçeve oluşturulurken mevcut sorun alanları, öğrenci ve çalışan profili, hizmet sunum süreçleri ve üniversite sağlık sistemlerine ilişkin raporlar değerlendirilmiştir.

Bulgular: Önerilen model;
(1) Erişilebilirlik ve süreklilik,
(2) Koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi,
(3) Psikososyal destek ve danışmanlık,
(4) Çok disiplinli işbirliği,
(5) Veri temelli izlem ve değerlendirme
olmak üzere beş temel bileşenden oluşmaktadır. Modelin uygulanmasıyla, öğrenci ve çalışanların sağlık hizmetlerine erken başvuru oranının artması, kronik hastalık yönetiminin iyileştirilmesi, psikososyal destek ihtiyacının daha etkin karşılanması ve kampüs genelinde sağlığı geliştirme faaliyetlerinin sürdürülebilir hâle gelmesi beklenmektedir.

Sonuç: Entegre Hemşirelik Modeli, kampüs sağlık hizmetlerinde bakım kalitesini artırmayı, koruyucu sağlık hizmetlerini güçlendirmeyi ve öğrenciler ile çalışanların bütüncül iyilik hâlini desteklemeyi hedefleyen uygulanabilir bir yapıdır. Modelin ilerleyen süreçlerde pilot uygulamalarla test edilmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi, üniversite sağlık sistemlerinin geliştirilmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: kampüs sağlığı; entegre hemşirelik, birinci basamak hizmetleri, psikososyal destek, koruyucu sağlık

P-003 "ELLERİNE SAĞLIK HEMŞİREM" UZUN SÜRE YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE DEKÜBİT ÜLSERİ OLUŞMADAN YATAN HASTA OLGU SUNUMU

Fatime Filiz Kapucubaş Akpınar, Didem Kara
Karadeniz Ereğli Devlet Hastanesi Genel Yoğun Bakım Ünitesi

Amaç: Uğraş alanı insan olan hemşirelik "bakım" temelli bir meslektir. Bakım yalnızca hemşireliğe özgü değildir, ancak bakım hemşirelik için özgündür. Hemşire bu rolü bakımından sorumlu olduğu hasta bireyin bakım ihtiyaçlarını kendisi ve ailesi ile iş birliği yaparak belirleyip, yerine getirmektedir. Ciddi ve karmaşık sağlık sorunları ile mücadele etmek zorunda olan hastaların tedavi gördüğü YBÜ'de hemşirelik bakımı büyük önem taşımaktadır. Bu olgu sunumunda kaliteli hemşirelik bakımı alan bir hastanın yoğun bakım ünitesinden taburculuğu aktarılacaktır.

Olgu: 69 yaşında; hipertansiyon, anemi, kronik böbrek yetmezliği tanısı olan kadın hasta hastanemiz acil servise şiddetli baş ağrısı, kontrol edilemeyen tansiyon yüksekliği ve genel durum bozukluğu şikayetleri ile başvurmuş olup, subaraknoid kanama tanısı ile yoğun bakım ünitesine yatışı yapıldı. Aynı gün beyin cerrahisi tarafından opere edilerek lobektomi yapılan hastanın, yoğun bakımda tedavi ve bakım süreci başlamış oldu. Yoğun bakımda 3/7 günü hemodiyaliz alan hastanın albümin, hemogram, Crp, biyokimya değerleri yakından takip edildi. Post- op ve kültür sonuçlarına göre enfeksiyon değerleri yükselen hastanın antibiogram tedavisi düzenlendi. Günlük hemşirelik bakımı planlandı ve uygulandı. Bu süreçte sedasyon alan hastanın genel durumu göz önünde bulundurularak kademeli olarak sedasyonu kapatıldı. Trakeostomi takılıp, PEG açılan hastanın, Homevent ile yaşam desteğine geçildi. GKS sı yükselişe geçtiğinde hasta yakınları ve hemşire destekli bakım süreci de başlamış oldu. Enfeksiyon değerleri gerileyen ve dekübit ülseri hiç oluşmayan hasta Palyatif Servise transfer edildi.

Sonuç: Yoğun Bakım Ünitesi girişimsel işlemlerin yoğun olarak uygulandığı, morbidite ve mortalite oranlarının yüksek olduğu YBÜ'de hemşirelik bakımı, çok büyük önem taşımaktadır. Hastaya uygulanan hemşirelik bakımın kalitesi, hastalığa bağlı ortaya çıkabilecek olumsuz semptomların düzeltilmesi ve hastanın yaşam kalitesinin yükseltilmesi multidisipliner bir yaklaşımla bütün sağlık kuruluşlarında sağlanabilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Dekübit ülser, yara, yoğun bakım

P-004 YOĞUN BAKIM HASTALARINDA DİKEYLEŞTİRME TERAPİSİ KULLANIMI VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Melis Cephe[1], Mahmut Dağcı[2], Aybüke Aleyna Sarıtaş[1], Nimet Ateş[1]
[1]Bezmialem Vakıf Üniversitesi
[2]İstanbul Üniversitesi

Yoğun bakım ünitelerinde uzun süreli immobilizasyon, hastalarda kas gücü kaybı, solunum fonksiyonlarında bozulma, fonksiyonel bağımsızlığın azalması ve yaşam kalitesinde düşüş gibi önemli klinik sorunlara yol açmaktadır. Erken mobilizasyon yaklaşımlarının bir bileşeni olan dikeyleştirme terapisi, özellikle sedasyon altında olan veya aktif mobilizasyonu tolere edemeyen kritik hastalarda dikkat çekici bir yöntem olarak öne çıkmaktadır.

Bu derlemede, yoğun bakım hastalarında dikeyleştirme terapisinin fizyolojik etkileri, klinik kullanım alanları ve hemşirelik bakımındaki rolü güncel literatür ışığında ele alınmıştır. Bu araştırma için literatür, dikeyleştirme terapisinin oksijenasyonu artırdığını, solunum mekaniğini desteklediğini, venöz dönüşü iyileştirdiğini ve ortostatik toleransı geliştirdiğini göstermektedir. Özellikle ARDS, mekanik ventilasyon, ECMO desteği alan hastalar ile ağır nörolojik hasarı veya bilinç düzeyi azalmış bireylerde, dikeyleştirmenin güvenli ve uygulanabilir olduğu bildirilmektedir. Robot destekli dikeyleştirme sistemlerinin, hemodinamik stabiliteyi artırarak erken mobilizasyonu kolaylaştırdığı ve komplikasyon riskini azalttığı vurgulanmaktadır. Bununla birlikte, hemşire iş yükünün artması, personel yetersizliği ve standart protokol eksikliği uygulamada önemli sınırlılıklar olarak öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak, dikeyleştirme terapisi yoğun bakım hastalarında erken mobilizasyonu destekleyen ve kısa dönemde olumlu fizyolojik ve fonksiyonel kazanımlar sağlayan etkili bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Terapinin etkinliğinin sürdürülebilmesi için hemşirelerin teknoloji okuryazarlığının güçlendirilmesi, standardize izlem ve durdurma kriterlerinin belirlenmesi ve multidisipliner ekip çalışmasının desteklenmesi önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dikeyleştirme terapisi, erken mobilizasyon, hemşirelik bakımı, yoğun bakım

P-005 THE ROLE OF DIGITAL STORYTELLING IN SYMPTOM MANAGEMENT AND QUALITY OF LIFE IN ADULTS DIAGNOSED WITH CANCER: A TRADITIONAL REVIEW

Ayşenur Çetin Üçeriz[1], Çağla Yüksel[2], Azra Öztürk[2], Zeynep Sude Yiğit[2], Merve Karabıyık[2], Büşra Koçaş[2]
[1]Koç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Doktora Programı
[2]Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

The increase in cancer incidence and the number of cancer survivors necessitate that cancer be addressed not only as an acute disease but also as a global public health issue. A significant proportion of adults diagnosed with cancer experience long-term physical and psychosocial symptoms and low quality of life following the disease and treatment process. Evidence for short-term, pragmatic digital interventions that can be widely implemented in clinical practice to support these individuals is limited. Digital storytelling, a patient-centered approach that supports experience sharing, meaning-making processes, and self-management, stands out as a potential digital intervention in this field. This review aims to evaluate the literature examining the effects of digital storytelling on symptom management and quality of life in adults diagnosed with cancer from the perspective of nursing practice. This traditional compilation includes a literature review based on studies published in international bibliographic databases up to January 2026. Various combinations of Turkish and English keywords were used. The publications obtained were evaluated in terms of content and thematic suitability in line with the purpose of the compilation; findings from different research designs were interpreted with an analytical and critical approach, without applying predefined strict exclusion criteria. The studies reviewed suggest that digital storytelling may be associated with positive effects, particularly on anxiety, stress, pain, fatigue, and psychosocial symptom burden in adults diagnosed with cancer. Additionally, these interventions have been reported to support quality of life, self-efficacy, and coping skills, in addition to reducing the subjective severity of symptoms. Some studies have found that the effects are limited in the early stages but become more pronounced in terms of quality of life and subjective health perception during follow-up. It is noteworthy that the interventions are mostly presented in structured digital formats that include patient-experience-based narratives, video-based content, and guided reflection components. Digital storytelling is considered a patient-centered digital approach with the potential to reduce symptom perception and support quality of life in adults diagnosed with cancer. Its integration into nursing practice may contribute to meeting physical and psychological care needs that continue after the treatment process. However, further research is needed to standardize intervention content and evaluate its effectiveness through randomized controlled trials.

Keywords: cancer, digital storytelling, nursing care, symptom management, quality of life

P-006 YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDEKİ HASTALARDA DELİRYUM DEĞERLENDİRMESİNDE KULLANILAN ÖLÇEKLERİN İNCELENMESİ

Meltem Çimen, Selma Atay
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Çanakkale

Deliryum, yoğun bakım ünitelerinde sık görülen, morbidite ve mortaliteyi artıran, hastanede kalış süresini uzatan ve klinik seyri olumsuz etkileyen ciddi bir sağlık sorunudur. Literatürde, yoğun bakım ünitelerinde deliryum görülme sıklığının %16–89 arasında değiştiği, mekanik ventilasyon uygulanan hastalarda ise bu oranın %60–80'e kadar yükseldiği bildirilmektedir. Yoğun bakım tıbbı derneği kılavuzları deliryumu erken dönemde belirlemek için güvenilir ölçme araçlarıyla rutin deliryum değerlendirmesi yapılmasını önermektedir.

Bu çalışmanın amacı; yoğun bakım ünitelerindeki hastalarda deliryum değerlendirmesinde kullanılan ölçeklerin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda 2025 yılı ocak-şubat ayları içerisinde Google Akademik, TOAD (Türkiye Ölçme Araçları Dizini) arama motorlarında ve YÖK Ulusal Tez Merkezi, DergiPark, ULAKBİM TR Dizin veri tabanlarında "deliryum", "ölçek", "yoğun bakım ünitesi" anahtar kelimeleri kullanılarak yayımlanan makale ve tezler, taranmıştır. Tarama sürecinde, yoğun bakım hastalarında deliryum değerlendirmesine yönelik ölçekleri inceleyen, Türkçe veya İngilizce yayımlanmış ve tam metnine ulaşılabilen makale ve tezler çalışmaya dahil edilirken; yoğun bakım dışındaki hasta gruplarını kapsayan, ölçek kullanımı veya geliştirilmesi içermeyen, derleme ve olgu sunumu niteliğindeki çalışmalar ile tam metnine ulaşılamayan çalışmalar dışlanmıştır. Belirlenen kriterler doğrultusunda yapılan incelemeler sonucunda Google Akademik 13, TOAD (Türkiye Ölçme Araçları Dizini) 1, YÖK Ulusal Tez Merkezi 26, Dergipark 3, ULAKBİM TR Dizin 3 olmak üzere 46 makale araştırmaya dahil edilmiştir. Bu çalışmalardan 8 Ölçek geçerlik güvenirlik ve ölçek geliştirme çalışmadır. Dahil edilen çalışmalar doğrultusunda, yoğun bakım ünitelerinde geçerlik ve güvenirliği kanıtlanmış altı ölçek ön plana çıkmaktadır. Bunlar, Yoğun Bakımda Konfüzyon Değerlendirme Ölçeği (CAM-ICU), Konfüzyon Değerlendirme Ölçeği (CAM), Yoğun Bakım Deliryum Tarama Kontrol Listesi (ICDSC), NEECHAM Konfüzyon Skalası, Hemşirelik Deliryum Tarama Skalası (Nu-DESC) ve Deliryum Tespit Skoru (DDS)'dir. Deliryum değerlendirilmesinde ölçeklerin yanında, hastanın sedasyon ve bilinç düzeyini değerlendirmek için Richmond Ajitasyon ve Sedasyon Skalası, hastalık şiddetini değerlendirmek için APACHE II skoru ve bilinç düzeyini değerlendirmek için Glaskow Koma Skalası (GKS) kullanılmaktadır. Çalışmaların çoğunda Yoğun Bakımda Konfüzyon Değerlendirme Ölçeğinin kullanıldığı görülmektedir. Ölçeklerin Geçerlik analizlerinde en yaygın kullanılan yöntem yapı geçerliği olup, özellikle açımlayıcı (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizlerinin (DFA) birlikte kullanıldığı görülmektedir. Güvenirlik analizlerinde, ölçeklerin büyük çoğunluğunda Cronbach's alpha katsayısı hesaplanmış ve yüksek düzeyde güvenirlik oranları elde edilmiştir.

Sonuç olarak, yoğun bakım ünitelerinde deliryum değerlendirmesinde kullanılan ölçeklerin geçerlik ve güvenirlik açısından yeterli olduğu görülmektedir. Hasta özelliklerine uygun ölçek seçimi ve destekleyici değerlendirme araçlarının birlikte kullanımı, deliryumun erken tanılanmasını ve etkin yönetimini güçlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: deliryum, ölçek, yoğun bakım ünitesi

P-007 DİJİTALLEŞEN SAĞLIKTA HEMŞİRENİN KÜRESEL ROLÜ: TELE-HEMŞİRELİK

Nisanur Mutluşahinoğlu
Maltepe Üniversitesi, Tıbbi Hizmetler Ve Teknikleri Bölümü, Anestezi Programı, İstanbul

Son yıllarda bilim ve teknolojide yaşanan hızlı gelişmeler, sağlık hizmetlerinde dijital temelli uygulamaların yaygınlaşmasına zemin hazırlamış ve "tele" uygulamaları ön plana çıkarmıştır. Bu gelişmeler, sağlık hizmetlerine erişilebilirliği artırma, toplum sağlığını koruma ve sağlık eğitimini geniş kitlelere ulaştırma açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Sürecin merkezinde yer alan hemşireler ise geleneksel bakım anlayışının ötesine geçerek bilimsel ve teknolojik yeniliklere uyum sağlayan, mesleki yetkinliklerini sürekli geliştiren bir konuma gelmiştir.

Tele-hemşirelik; telefon, e-posta, internet, etkileşimli video gibi araçlarla bireylerin sağlık durumunun değerlendirilmesini, hemşirelik bakımının planlanmasını, sürdürülmesini, koordinasyonunu kapsayan aynı zamanda sağlıklı/hasta bireylere yönelik eğitimin uzaktan sunulmasına olana tanıyan bir uygulama alanıdır.

Tele-hemşireliğin yaygın olarak uygulandığı Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Yeni Zelanda gibi ülkelerde telefonla triyaj, e-posta temelli danışmanlık ve uzaktan eğitim hizmetleri öne çıkmaktadır. Bu uygulamalar, özellikle coğrafi açıdan dezavantajlı bölgelerde yaşayan bireyler için hasta eğitimi, karar destek süreçleri ve sağlık sorunlarının erken tanılanmasına katkı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra hastaneye yeniden yatış oranlarının azalması, hasta memnuniyetinin artması, kronik hastalık yönetiminin iyileştirilmesi ve sağlık hizmeti maliyetlerinin düşürülmesi gibi olumlu sonuçlar rapor edilmektedir.

Tele-hemşireliğin güvenli ve sürdürülebilir biçimde uygulanabilmesi; hemşirelik verilerinin standardizasyonunu, yapılandırılmış terminoloji ve sınıflama sistemlerinin kullanımını ve dijital yetkinliği güçlü bir hemşire iş gücünün geliştirilmesini gerektirmektedir. Avrupa Birliği'nde bu gereksinimleri desteklemek amacıyla NIGHTINGALE ve TeleNurse ID–ENTITY gibi projeler yürütülmektedir. Türkiye'de ise uluslararası hemşirelik sınıflama sistemlerinin sınırlı kullanımı, teknolojik altyapı ve donanım yetersizlikleri, veri güvenliği ve mahremiyetine ilişkin kaygılar, mevzuattaki belirsizlikler ve hemşirelerin dijital yetkinliklerinin süreklilik içinde geliştirilmesi gereksinimi uygulamayı sınırlandırmaktadır.
Artan sağlık gereksinimleri doğrultusunda tele-hemşirelik giderek daha önemli uygulama alanı haline gelirken; hemşirelerin dijital sağlık ekosistemine etkin katılımının sağlanması, eğitimlerin güçlendirilmesi, rol ve sorumlulukların netleştirilmesi, multidisipliner iş birliğinin artırılması ve yasal-etik standartların oluşturulması önceliklidir. Bu bildiride, uluslararası uygulama örnekleriyle Türkiye'de tele-hemşireliğin uygulanma koşulları ve süreci sınırlayan başlıca engeller bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tele-Hemşirelik, Tele-Sağlık, Hemşirelik

P-OO8 YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN YAŞAM SONU VE ÖLÜME YÖNELİK BAKIM YETERLİLİKLERİ: WEB OF SCIENCE TABANLI SİSTEMATİK LİTERATÜR TARAMASI

Betül Çakmak[1], **Ecem Yıldırım**[2]
[1]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara
[2]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İç Hastalıkları Hemşireliği Tezli Yüksek Lisans Programı, Ankara

Yoğun bakım ünitelerinde yaşamlarının son döneminde bulunan hastalar, yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda kapsamlı ve bütüncül bir desteğe ihtiyaç duymaktadır. Bu süreçte görev yapan hemşireler ise ölüm olgusuyla sık karşılaşmakta ve yaşam sonu bakım sürecinde kritik sorumluluklar üstlenmektedir. Bu çalışma, Web of Science veri tabanında yer alan araştırmalar üzerinden hemşirelerin yaşam sonu bakım yeterlilikleri, etik yaklaşımları, manevi becerileri, öz farkındalıkları ve kültürel duyarlılıklarını inceleyen sistematik literatür taraması niteliğinde bir derlemedir.

Bu araştırma, yoğun bakım hemşirelerinin yaşam sonu bakım yeterliliklerini incelemeye yönelik sistematik literatür taraması yöntemiyle yürütülmüştür. Literatür taraması Web of Science veri tabanında, 2016–2026 yılları arasında "intensive care nurse", "end of life", "competence" ve "death" anahtar kelimeleri kullanılarak yapılmıştır. Yapılan taramalar sonucunda 15 çalışmaya ulaşılmış; araştırma makalesi niteliği taşımayan, hemşirelik öğrencileriyle yürütülen ve pediatri alanına odaklanan çalışmalar dahil edilme kriterlerine uygun olmadığından elenmiştir. Eleme sürecinin ardından 6 özgün araştırma makalesi incelemeye alınmıştır. Çalışmaların analizinde tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Dahil edilen makalelerin bulguları incelenerek ortak temalar belirlenmiş ve bu temalar doğrultusunda veriler sistematik biçimde sınıflandırılmıştır.

Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, yaşam sonu bakım yeterliliğine ilişkin bulguların beş ana tema altında toplandığı belirlenmiştir. Bu temalar; (1) yaşam sonu bakım yeterliliğini etkileyen bireysel ve mesleki faktörler, (2) yaşamın son döneminde bakım kalitesi ve hemşire yeterliliği, (3) manevi ve kültürel boyutların önemi, (4) ekip içi etkileşimler ile (5) eğitim ve profesyonellik olarak saptanmıştır. Bulgular, yaşam sonu bakım yeterliliğinin bireysel, mesleki, etik, manevi ve kurumsal boyutları içeren çok katmanlı bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır.

Bulgular doğrultusunda, yaşam sonu bakım yeterliliğinin geliştirilmesinde yalnızca bireysel becerilerin değil, aynı zamanda kurumsal destek, ekip içi iş birliği ve manevi-kültürel farkındalığın da kritik rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, eğitim boyutunun literatürde yeterince vurgulanmaması, hemşirelerin bu alandaki yeterliliklerini güçlendirmeye yönelik yapılandırılmış eğitim programlarına ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle, yaşam sonu bakım süreçlerinin kurumsal düzeyde ele alınması ve hemşirelerin iletişim, etik karar verme ve öz farkındalık becerilerini geliştiren eğitimlerin güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ölüm, yeterlilik, yaşam sonu, yoğun bakım, hemşire

P-009 HEMŞİRELERDE İŞ YÜKÜ, TÜKENMİŞLİK VE MESLEK POLİTİKALARININ BAKIM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ: İNTEGRATİF DERLEME

Merve Akgül
Hacettepe Üniversitesi, Erişkin Hastanesi, Ankara,Türkiye

Amaç: Bu integratif derlemenin amacı, hemşirelerde iş yükü ve meslek politikalarının tükenmişlik düzeyi üzerindeki etkilerini ve bu durumun bakım kalitesi ile ilişkisini ulusal ve uluslararası literatür doğrultusunda incelemektir.

Yöntem: Bu çalışma integratif derleme yöntemine göre gerçekleştirilmiştir. Literatür taraması 2005–2025 yılları arasında yayımlanmış, tam metnine erişilebilen Türkçe ve İngilizce çalışmalarla sınırlandırılmıştır. PubMed, CINAHL, Scopus ve DergiPark veri tabanlarında "nurse", "burnout", "workload", "professional policy", "quality of care" anahtar sözcükleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Dahil edilme kriterlerini karşılayan toplam 12 çalışma değerlendirmeye alınmıştır. Veriler tematik analiz yöntemiyle sentezlenmiştir.

Bulgular: İncelenen çalışmalarda, hemşirelerin artan iş yükü, uzun çalışma saatleri, yetersiz personel sayısı ve destekleyici meslek politikalarının eksikliğinin tükenmişlik düzeyini anlamlı şekilde artırdığı belirlenmiştir. Tükenmişliğin bakım kalitesinde azalma, bakımın rasyonelleştirilmesi, hasta güvenliği risklerinin artması ve hemşirelerin iş doyumunun düşmesi ile ilişkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca güçlü meslek politikalarının ve kurumsal destek mekanizmalarının hemşire tükenmişliğini azalttığı ve bakım kalitesini olumlu yönde etkilediği vurgulanmıştır.

Sonuç: İntegratif derleme sonuçları, hemşirelerin çalışma koşulları ve meslek politikalarının yalnızca bireysel tükenmişliği değil, bakım kalitesini de doğrudan etkilediğini göstermektedir. Ulusaldan küresele sağlık üretiminde hemşirelerin gücünün sürdürülebilirliği için iş yükünü dengeleyen, hemşireyi destekleyen ve mesleki politikaları güçlendiren yapısal düzenlemelere ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, tükenmişlik, iş yükü, meslek politikaları, bakım kalitesi

P-O10 ALZHEİMER VE DİYABET ARASINDAKİ İLİŞKİ: TİP 3 DİYABET

Emre Erkal
Artvin Çoruh Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Artvin

Tip 2 diyabet ve Alzheimer hastalığının görülme sıklığı hızla artmaktadır. Hem Alzheimer hem de Tip 2 diyabetin gelişiminde oksidatif stres, obezite ve hipertansiyon gibi ortak risk faktörleri rol oynamakta olup bu iki hastalık arasındaki potansiyel bağlantı ise bozulmuş glikoz metabolizması, enzimatik yollar, insülin direnci ve artmış inflamasyon gibi mekanizmalarla açıklanmaktadır. Uygun şekilde yönetilmediğinde, yüksek kan glikozu seviyeleri beyin de dahil olmak üzere çeşitli organlarda hasara yol açar. Tip 3 diyabet beyinde insülin direnci olarak kendini göstermekte olup nörobilişsel işlevleri etkileme potansiyeli yüksektir ve Alzheimer hastalığının etiyolojisine katkıda bulunur. Anormal glikoz metabolizması, Alzheimer hastalığında yaygın olarak gözlemlenen bir durumdur ve normal nöronal fonksiyonu bozar. Beyindeki insülin sinyallemesi bozulduğunda, amiloid-beta plaklarının oluşumu, nörofibriler yumakların oluşumu ve kronik inflamasyon gibi Alzheimer ile ilişkili değişikliklere yol açar. Bu değişiklikler bilişsel gerileme, hafıza kaybı ve yürütücü işlevlerde bozulmaya yol açarak klinik olarak depresyon, saldırganlık ve araba kullanma, çamaşır yıkama, kişisel bakım ile diğer günlük işleri yerine getirmede güçlük şeklinde kendini gösterir. Günümüzde hem Tip 2 diyabet hem de Alzheimer hastalığı için tedaviler öncelikle semptomatik ve hedef odaklıdır. Önleyici tedbirler, erken teşhis ve tedavi, Tip 3 diyabet ve Alzheimer hastalığından etkilenen bireyler için sonuçları iyileştirmede hayati önem taşımaktadır. Bununla birlikte egzersiz, diyet ve uyku dahil olmak üzere davranışsal müdahaleler sürecin ilerlemesini önlemede veya yavaşlatılmasında etkilidir. Hemşirelerin tip 2 diyabet ile Alzheimer arasındaki ilişkiyi dikkate alarak hastalara eğitim vermesi, erken dönemde bilişsel tarama yapması ve bütüncül bakım planları geliştirmesi gereklidir. Ayrıca hemşirelik eğitimine bilişsel değerlendirmelerin entegre edilmesi ve uzun vadeli bakım politikalarının desteklenmesiyle hasta sonuçlarının iyileştirilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Alzheimer hastalığı, Tip 3 diyabet, insülin direnci, hemşire

P-O11 DİYABET BAKIMINDA DİJİTAL SAĞLIK TEMELLİ HEMŞİRELİK UYGULAMALARI: SAĞLIK ÜRETİMİ PERSPEKTİFİ

Mehtap Kavurmacı[1], Büşra Ceren Demirel Yıldız[2]
[1]Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Erzurum
[2]Siirt Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Diyaliz, Siirt

Sağlık üretimi, yalnızca hastalıkların tedavi edilmesini değil, birey ve toplum sağlığının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğini kapsayan bütüncül bir süreci ifade etmektedir. Diyabet, yaşam boyu izlem, eğitim ve öz-yönetim gerektiren yapısı nedeniyle sağlık üretimi açısından kritik bir alan oluşturmaktadır. Bu süreçte hemşirelik, bakımın sürekliliğini sağlayan, bireyin öz-yönetim kapasitesini güçlendiren ve sağlık üretimini yönlendiren temel meslek gruplarından biridir.
Dijital sağlık uygulamaları, diyabet bakımında sağlık üretiminin yeniden yapılandırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Tele-hemşirelik, uzaktan izlem sistemleri ve mobil sağlık uygulamaları sayesinde bakım süreçleri daha erişilebilir, sürdürülebilir ve birey merkezli hale gelmektedir. Bu teknolojiler, hemşirelerin izlem, eğitim ve danışmanlık rollerini güçlendirirken, bireye özgü bakım planlarının geliştirilmesine olanak tanımaktadır.

Yapay zekâ destekli sistemler ve dijital eğitim yaklaşımları ise bu süreci destekleyen bileşenler olarak diyabet yönetiminde kişiselleştirilmiş bakım ve davranış değişimini teşvik etmektedir. Ancak bu teknolojilerin etkin kullanımı, hemşirelerin dijital ve yapay zekâ okuryazarlığına ve etik farkındalığına bağlıdır.

Bu çalışma, diyabet bakımında dijital sağlık temelli yaklaşımlar çerçevesinde hemşireliğin sağlık üretimindeki rolünü ele almakta ve bu süreçte yapay zekâ ile eğitim temelli uygulamaların katkısını bütüncül bir perspektifle değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diyabet, dijital sağlık, hemşirelik, sağlık üretimi

P-O12 TRANSSEKSÜALİTEYE SAHİP BİREYLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ: SİSTEMATİK DERLEME

Sevde Alpagut[1], Birgül Özkan[2]
[1]Ankara Etlik Şehir Hastanesi
[2]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı

Bu araştırma, ulusal ve uluslararası alanda yayımlanan, trans bireyler ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Ulusal alandaki incelemelerde Google Scholar ve YÖK Ulusal Tez Merkezi; uluslararası alandaki incelemelerde PubMed, Proquest, Scopus ve ScienceDirect veri tabanlarından 1 Ocak 2020- 30 Mart 2025 tarihleri arasında yayımlanan çalışmalar taranmıştır. Taramalar Türkçe'de; hemşirelik, trans birey ve ilişki, İngilizce'de; nursing, transgender ve relationship kelimelerinin tek tek ve kombine kullanımı ile gerçekleştirilmiştir. Raporlama özelliklerinin değerlendirilmesi PRISMA 2020 Kontrol Listesi'ne göre yazılmıştır. Çalışmaların %80'i (n=12) uluslararası, %20'si (n=3) ulusal literatürde yer almıştır. Çalışmalar kendi aralarında tasarımlarına göre nitel (n=7), nicel (n=5), vaka-kontrol (n=2) ve ölçek geliştirme (n=1) şeklinde 4 grupta incelenmiştir. Uluslararası alanda yayımlanan bir çalışmada sağlık profesyonelleri arasında, hemşirelerin, hemşire olmayanlara kıyasla trans bireylere karşı önemli ölçüde daha yüksek örtük önyargıya sahip olduğu bulunmuştur. Uluslararası alanda yayımlanan bir başka çalışmada ise hemşirelerin toplumsal cinsiyet eğitimine ihtiyaç duyduğu belirtilmiştir. Ulusal alanda yayımlanan bir çalışmada trans kadınların kaygı ve depresyon düzeyleri sağlıklı erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. Trans bireyler ile ilgili yapılan bu çalışmaların trans bireylere yaklaşıma ve hemşirelik girişimlerine kanıt düzeyinde bilgi sağlayabileceği ve bu konuda yapılacak ilerideki araştırmalara veri tabanı oluşturabileceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, sağlık bakımı, toplumsal cinsiyet, trans bireyler

P-013 YAŞLI SAĞLIĞINDA YENİ BİR KAVRAM: ORAL KIRILGANLIK

Ceren Yılmaz
Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

Küresel nüfus giderek yaşlanmakta ve yaşlıların sağlık ve fonksiyonel yeteneklerinin korunması giderek önem kazanmaktadır. Yaşlılarda fizyolojik rezervlerin azalması ve stres faktörlerine karşı savunmasızlığın artmasıyla karakterize edilen kırılganlık, biyofizyolojik bir bozukluk olarak tanımlanan; fiziksel, bilişsel, psikolojik ve sosyal boyutları olan dinamik bir durumdur. Yaşlanan nüfusla birlikte kırılganlığın görülme sıklığının giderek artması, bu kavramı önemli bir halk sağlığı sorunu haline getirmektedir.

Kırılganlığın türlerinden biri olarak bilinen oral kırılganlık kavramı ilk olarak 2013 yılında Japon Gerodontoloji Derneği tarafından ortaya atılmıştır. Oral kırılganlık yaşlı nüfusta giderek artan ancak yeterince tanınmayan bir problemdir. Oral kırılganlık yaşa bağlı ağız sağlığının bozulmasını ve fiziksel ve zihinsel fonksiyonlarda çok boyutlu gerilemeyi ifade etmektedir ve diş kaybı, kötü ağız hijyeni, çiğneme yeteneğinde azalma ve yutma bozuklukları gibi değişiklikleri kapsamaktadır. Ayrıca oral kırılganlık yetersiz enerji alımı, stres ve daha az sosyal etkileşimde bulunma gibi birçok faktörden kaynaklanabilmektedir. Oral kırılganlık yaşlı bireylerin %17,8-55,7'sini etkilemektedir.

Oral kırılganlık; ileri yaş, kadın cinsiyet, düşük eğitim ve gelir düzeyi gibi demografik özellikler; kronik hastalıklar, çoklu ilaç kullanımı ve ağız sağlığı sorunları gibi fizyolojik etkenler ile yalnızlık, depresyon, sigara kullanımı ve düşük sosyal destek gibi yaşam tarzı ve psikososyal faktörlerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan çok boyutlu bir sorundur. Yaşlılarda yetersiz beslenme, sarkopeni, fiziksel ve bilişsel kırılganlık, hastaneye yatış ve mortalite riskinde artış ile ilişkili olup, yaşlı bireylerin yaşam kalitesini ve fonksiyonel bağımsızlığını olumsuz etkilemektedir. Ayrıca kötü ağız sağlığı, depresyon riskini artırarak fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan kısır bir bozulma döngüsünün oluşmasına neden olmaktadır.
Oral kırılganlığa yönelik müdahalelerin büyük ölçüde diş hekimliği temelli olması, hemşirelik alanında bu konuda önemli bir boşluk bulunduğunu göstermektedir. Oysa hemşireler, toplum ve uzun süreli bakım ortamlarında oral kırılganlığın erken tanılanması, önlenmesi ve yönetiminde kritik bir role sahiptir. Bu yönüyle oral kırılganlık, hemşirelik için geliştirilmesi gereken yeni ve önemli bir uygulama ve araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, kırılganlık, oral kırılganlık, yaşlı

P-O14 HASTA ODAKLI BAKIM

Emine Hale Ayyıldız
Süleyman Demirel Üniversite Hastanesi, Anestezi Yoğun Bakım, Isparta

Giriş-Amaç: Günümüz sağlık sistemlerinde bakım kalitesini ve hasta güvenliğini optimize etmenin en temel yapı taşı "Hasta Odaklı Bakım" modelidir. Bu model, hastayı pasif bir hizmet alıcısı olmaktan çıkarıp, kendi bakım sürecinin merkezine ve aktif bir ortağı konumuna yerleştirmeyi hedefler. Hastanın bireysel değerlerine, kültürel tercihlerine ve spesifik ihtiyaçlarına saygı duyan bir yaklaşım, klinik sonuçların iyileştirilmesinde kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışmanın amacı, hasta odaklı bakımın hemşirelik uygulamalarındaki yerini incelemek, bu yaklaşımın hasta güvenliği üzerindeki doğrudan etkilerini değerlendirmek ve mesleki farkındalığı artıracak bir perspektif sunmaktır.

Yöntem: Bu çalışma, güncel uluslararası literatür ve hemşirelik bakım modelleri ışığında gerçekleştirilen kapsamlı bir incelemedir. Çalışma kapsamında; etkili iletişim stratejileri, bakım planlamasında hastanın katılım mekanizmaları, ortak karar verme süreçleri ve bu süreçlerin klinik uygulamadaki yansımaları analiz edilmiştir. Ayrıca, hastanede yatış sürecinde karşılaşılan engeller ve bu engellerin aşılmasında kullanılan hemşirelik müdahaleleri temel odak noktasını oluşturmuştur.

Bulgular: Analiz edilen veriler, hasta odaklı yaklaşımın benimsendiği kliniklerde hasta düşme oranları, enfeksiyon riskleri ve ilaç hataları gibi "önlenebilir tıbbi hatalarda" anlamlı bir düşüş olduğunu kanıtlamaktadır. Hastaların bakım sürecine aktif dahil edildiği durumlarda, taburculuk sonrası tedavi planına uyum oranlarının ve genel hasta memnuniyeti skorlarının belirgin şekilde yükseldiği gözlenmiştir. Ayrıca, etkili bir hemşire-hasta iletişiminin, hastanın kaygı düzeyini azalttığı ve iyileşme sürelerini kısalttığı saptanmıştır.

Sonuç: Hasta odaklı bakım, sadece etik bir zorunluluk değil, bakımın güvenliğini ve etkinliğini artıran kanıta dayalı profesyonel bir standarttır. Klinik ortamlarda bu modelin sürdürülebilirliği için hemşirelerin iletişim becerilerinin güçlendirilmesi ve kurumsal politikaların hasta tercihlerini önceliklendirecek şekilde güncellenmesi gerekmektedir. Hemşirelik eğitiminde bu yaklaşıma daha fazla yer verilmesi, geleceğin sağlık hizmetlerinin kalitesini belirleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Bakım Kalitesi, Hasta Güvenliği, Hasta Odaklı Bakım, Hemşirelik Bakımı

P-015 YAŞLI BİREYLERDE DÜŞME RİSKİNİN AZALTILMASINDA EĞİTİM YAKLAŞIMLARI VE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI: ANLATI DERLEME

Rukiye Kevser Sağlam
Başkent Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

Giriş: Düşmeler, kasıtlı olmayan yaralanmaların en sık karşılaşılan nedenlerinden biri olup, farklı ortamlarda yaygın olarak görülen önemli bir sağlık sorunudur. Düşmelere sebep olan birçok risk faktörü bulunmakta ve bu risklerden en fazla yaşlı grup etkilenmektedir. Yaşlılara yönelik düşme eğitiminde sağlık okuryazarlığının artırılması için birçok farklı tür ve kaynaklardan materyaller kullanılmaktadır.

Amaç: Bu çalışma, yaşlı bireylerin düşme riskini azaltmaya yönelik sağlık okuryazarlığını artırmak amacıyla uygulanabilecek eğitim yaklaşımlarını incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu çalışma anlatı derleme tasarımında gerçekleştirilmiştir. Literatür incelemesi kapsamında 2020–2025 yılları arasında yayımlanan çalışmalar incelenmiş; PUBMED, SCOPUS, Cochrane ve EBSCO veri tabanlarında tarama yapılmıştır. Anahtar kelimeler Türkçe olarak belirlenmiş olup, tarama sürecinde bu kelimelerin İngilizce karşılıkları ("elderly", "falling", "health literacy" ve "education methods") da kullanılmıştır. Bu derleme kapsamında yapılan literatür incelemesinde 12 çalışma ele alınmıştır. İncelenen çalışmalar olarak tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte olup, konu kapsamı dışında kalan diğer çalışma türleri değerlendirme dışı bırakılmıştır.

Bulgular: Literatür incelemesi sonucunda, yaşlı bireylerde düşme riskinin çok boyutlu faktörlerden etkilendiği ve sağlık okuryazarlığının bu süreçte önemli bir belirleyici olduğu görülmüştür. Çalışmalar, düşük sağlık okuryazarlığına sahip yaşlı bireylerde düşme farkındalığının daha düşük olduğunu ve düşme önleme davranışlarının yeterince uygulanmadığını ortaya koymaktadır. Buna karşılık, yeterli sağlık okuryazarlığı düzeyine sahip bireylerde düşme prevalansının daha düşük olduğu ve önleyici davranışlara uyumun daha yüksek olduğu bildirilmektedir. Düşme önlemeye yönelik eğitim yaklaşımları incelendiğinde; yazılı materyaller, görsel destekli broşürler, grup eğitimleri, bireyselleştirilmiş danışmanlık, dijital içerikler ve çok bileşenli eğitim programlarının kullanıldığı belirlenmiştir.

Sonuç: Yaşlı bireylerde düşmelerin önlenmesinde sağlık okuryazarlığı önemli ve değiştirilebilir bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Literatür bulguları, düşme önleme stratejilerinin yalnızca fiziksel risk faktörlerine odaklanmasının yeterli olmadığını; bireylerin sağlıkla ilgili bilgiyi anlama, değerlendirme ve uygulama becerilerinin de güçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Özellikle düşük sağlık okuryazarlığına sahip yaşlı bireyler için sade, anlaşılır ve etkileşim temelli eğitim yöntemlerinin geliştirilmesi önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: elderly, falling, health literacy, education methods

P-016 KRONİK KOMORBİDİTESİ OLAN BİREYİN MARJORY GORDON'UN FONKSİYONEL SAĞLIK ÖRÜNTÜLERİ MODELİ'NE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ: OLGU SUNUMU

Sibel Yolcu[1], Ahsen Sert[2]
[1]İstanbul Atlas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği, İstanbul, Türkiye
[2]Gaziosmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Dahiliye Servisi, İstanbul, Türkiye

Amaç: Diabetes Mellitus, dünya genelinde 500 milyondan fazla kişiyi etkileyen ve ileriki yıllarda görülme sıklığı artacak olan kronik bir hastalıktır. Diyabetin mikrovasküler hasarı, böbreklerde endotel hasarı ve arteriyel sertlik yoluyla hipertansiyon ve kronik böbrek hastalığı riskini artırır. Tip 2 diyabetlilerin %40'ında böbrek hastalığı, %30'dan fazlasında ise ilk kardiyovasküler olay olarak kalp yetmezliği görülür. Bu durum yaşam kalitesini azaltır, morbidite ve mortaliteyi yükseltir. Karmaşık sağlık ihtiyaçlarında bütüncül yaklaşım gereklidir. Marjory Gordon'ın modeli, bireyin çok yönlü değerlendirilmesine ve hemşirenin kişiye özel bakım planı oluşturmasına olanak tanır. Olgu sunumu, diabetes mellitus, kronik böbrek hastalığı ve kalp yetmezliği gibi uzun süreli sağlık sorunlarına sahip bir kişinin Marjory Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli temelinde değerlendirilmesini amaçlamaktadır.

Olgu: Hasta, 69 yaşında, erkek, emekli ve tek başına yaşamaktadır. Hastada diabetes mellitus, hipertansiyon ve kalp yetmezliği gibi kronik rahatsızlıklar mevcuttur. 2007 yılında diyabetik ayak nedeniyle sağ alt ekstremitesi ampute edilmiştir ve şu anda protez kullanmaktadır. Hasta hareket edebilmekte ancak protez nedeniyle hareketleri kısıtlıdır. Sol ayağının topuk bölgesinde yara başlangıcı olmasına rağmen bu durumu sağlık kuruluşuna bildirmemiştir. Hasta, hipertansiyon ve kalp yetmezliği gibi kronik hastalıklar açısından bilinen öyküye sahiptir. Ayrıca, uzun süredir mevcut olan diabetes mellitus tanısı bulunmaktadır ve diyabete bağlı komplikasyonlar gelişmiştir.Bu doğrultuda, hastanın sağ alt ekstremitesinde diyabetik ayak enfeksiyonu nedeniyle amputasyon uygulanmış olup, sonrasında protez kullanımı başlanmıştır. Amputasyon işlemi sonrası mobilite kısmen korunmuş olmakla birlikte, protez kullanımı denge ve yük dağılımında bazı bozulmalara neden olmuştur. Hastanın kalp yetmezliği geçmişi vardır. Ekim ayında başka bir merkezde yapılan tetkiklerde non-ST elevasyonlu miyokard enfarktüsü tanısı konulmuş; ancak kronik böbrek hastalığı ve diyaliz ihtiyacı riski nedeniyle önerilen koroner anjiyografi işlemi hasta tarafından kabul edilmemiştir. Ekokardiyografi sonucunda ejeksiyon fraksiyonu %30–35 olarak bildirilmiştir. Kalp yetmezliği tedavisi halen medikal olarak sürdürülmektedir. Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli temel alınarak hasta; aktivite egzersiz biçimi, uyku dinlenme biçimi, bilişsel algılama biçimi, kendini algılama ve kavrama biçimi, rol ve ilişki biçimi, cinsellik üreme biçimi, baş etme- stres ile baş etme ve inanç ve değerler biçimi alanlarında bütüncül olarak değerlendirilmiştir.Bu olguda Gordon'un FSÖ Modeline dayanarak NANDA ya uygun etkisiz sağlık yönetimi, enfeksiyon riski, kan glukoz düzeyinde dalgalanma riski, bozulmuş doku bütünlüğü, sıvı volüm fazlalığı solunum örüntüsünde bozulma, aktivite intoleransı, düşme riski, uyku örüntüsünde bozulma, bilgi eksikliği, akut ağrı, beden imajında bozulma, etkisiz rol performansı, sosyal etkileşimde bozulma, anksiyete tanıları konarak hemşirelik bakımı sürdürüldü. Ayrıca, hastanın klinik durumu dikkate alınarak potansiyel hemşirelik tanıları doğrultusunda sürekli değerlendirmeler yapılmıştır. Diyabet yönetimine ilişkin bilgi düzeyinin arttığı, tedavi sürecine daha aktif katılım gösterdiği, solunum sıkıntısında azalma görüldüğü, oksijen satürasyonu hedef aralıkta seyrettiği,günlük aldığı–çıkardığı sıvı dengesinin sağlandığı ve plevral efüzyona bağlı bulgularda gerileme olduğu, diyabet yönetimi ve ayak bakımı ile ilgili bilgileri doğru şekilde ifade edebildiği,hipoglisemi belirtilerini sayabildiği ve enfeksiyon bulgularını tanımlayabildiği gözlemlendi.

Sonuç: FSÖ Modelinin diyabetik ayak nedeniyle amputasyon olmuş ve çoklu komorbiditesi olan hastalarının bakımında etkin bir model olduğu değerlendirildi. FSÖ Modeli ile hemşirelik bakımının planlanması, hastaların biyolojik, psikolojik ve sosyal gereksinimlerini bütüncül olarak değerlendirmenin yolunu açar; bu da yaşam kalitesinin artmasını ve iyileşme sürecinin desteklenmesini sağlar. Ayrıca, hemşirelik bakımının hastalarda sistematik ve bütüncül şekilde yürütülmesine katkı sunmuştur. Kuramsal bilgilerin uygulamada daha yaygın olarak kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: akut böbrek yetmezliği, diabetes mellitus, gordon'un fonksiyonel sağlık örüntüleri modeli, kalp yetmezliği, olgu

P-O17 HEMŞİRELİK PERSPEKTİFİNDEN YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARI

Talya Altınsaban
Koç Üniversitesi Hastanesi

Amaç: Bu derleme çalışmanın amacı, sağlık hizmetlerinde giderek artan yapay zekâ uygulamalarını hemşirelik bakış açısıyla ele almak, hemşirelik bakım sürecine etkilerini değerlendirmek ve mesleki, etik ve uygulamaya yönelik yansımalarını incelemektir.

Yöntem: Bu çalışma, güncel literatürün incelenmesine dayalı betimsel bir derlemedir. Son yıllarda yayımlanan ulusal ve uluslararası araştırmalar; yapay zekâ, hemşirelik uygulamaları, klinik karar destek sistemleri, hasta güvenliği ve dijital sağlık temaları çerçevesinde değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle tematik olarak sınıflandırılmıştır.

Bulgular: Literatür bulguları, yapay zekâ temelli teknolojilerin özellikle klinik karar verme süreçleri, erken risk belirleme sistemleri, hasta izlem uygulamaları ve bakım planlamasında etkin rol oynadığını göstermektedir. Bu sistemlerin bakım kalitesini artırma, klinik hataları azaltma ve iş yükünü dengeleme potansiyeline sahip olduğu bildirilmektedir. Bununla birlikte veri güvenliği, etik sorumluluk paylaşımı, algoritmik taraflılık ve mesleki otonomi konuları tartışma alanı olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca hemşirelerin dijital yetkinlik düzeyinin, teknoloji entegrasyonunun başarısında belirleyici olduğu vurgulanmaktadır.

Sonuç: Yapay zekâ uygulamaları hemşirelik bakımının etkinliğini ve sürekliliğini destekleyebilecek önemli araçlar sunmaktadır. Ancak bu teknolojilerin hemşirelik değerleri, hasta merkezli yaklaşım ve etik ilkeler doğrultusunda yapılandırılması gerekmektedir. Hemşirelerin teknoloji geliştirme ve uygulama süreçlerinde aktif rol alması, eğitim programlarının dijital sağlık içerikleriyle güçlendirilmesi ve disiplinler arası iş birliğinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital sağlık, Etik, Hemşirelik bakımı, Klinik karar verme, Yapay zekâ

P-O18 BÖBREK NAKLİ ALICILARININ SEMPTOM DENEYİMLERİ VE İLAÇ UYUM İLİŞKİSİ: TANIMLAYICI VE KORELASYONEL ÇALIŞMA

Semra Kıvrak[1], Ebru Karazeybek[2]
[1]Akdeniz Üniversitesi Hastanesi, Antalya/Türkiye
[2]Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya/Türkiye

Amaç: Bu araştırmanın amacı böbrek nakli sonrası semptom deneyimlerinin ilaç uyumu ile ilişkisinin belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Araştırma, tanımlayıcı ve korelasyonel türdedir. Akdeniz Üniversitesi Hastanesi Prof. Dr. Tuncer Karpuzoğlu Organ Nakli Merkezinde yürütülmüştür. Araştırmaya 125 böbrek nakil alıcısı dahil edilmiştir. Araştırmanın verileri, "Tanıtıcı Özellikler Formu", "Modifiye Transplantasyon Sonrası Semptom Oluşma ve Rahatsızlık Formu-58TR (MTSORD-58TR)" ve "İmmünsupresif Tedaviye Uyum Ölçeği (İTUÖ)" kullanılarak toplanmıştır. MTSORD-58TR, 58 maddeden oluşmaktadır ve her bir maddenin semptom oluşma boyutu ile semptom rahatsızlık verme boyutu olarak iki boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin yarılama güvenirliği; semptom oluşma:.991, semptom rahatsızlık:.992'dir. İTUÖ ölçeğinin cronbach alfa güvenirlik katsayısı ∝=O.81'dir. Verilerin analizinde, normal dağılıma uygunluk Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ile değerlendirilmiştir. Bireylerin ölçeklerden aldıkları puanlar betimsel istatistikler ile incelenmiştir. Semptom görülme ve rahatsızlık verme durumları arasındaki farkın belirlenmesinde normal dağılım göstermeyen değişkenlerin alt grup karşılaştırmasında Mann Whitney-U ve Kruskal-Wallis-H testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %53.6'sı 18-39 yaş grubunda, %66.4'ü erkek ve %68.8'i evli, %3O.4'ü ilkokul ve altı eğitim seviyesinde ve %49.6'sının nakil sonrası geçen sürenin 5 yıl ve üzerinde olduğu belirlenmiştir. Böbrek nakli alıcılarında en sık ortaya çıkan semptomların başında; idrara çıkmada artış (2.42), iştah artışı (1.98) ve ellerde titreme (1.84) gelmektedir. Yaşanan semptomlardan ellerde titreme (1.49), saçlarda incelme veya dökülme (1.28), huzursuzluk veya gerginlik yaşama (1.O3) transplantasyon sonrası bireylerde en yüksek rahatsızlık yaratan ilk 3 semptom olarak öne çıkmaktadır. Alıcıların semptom oluşma ve semptomların rahatsızlık vermesi arasında anlamlı, aynı yönlü ve güçlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Semptom oluşumu ile rahatsızlık verme durumu arasındaki aynı yönlü ve güçlü ilişki beklenen bir durumdur. Semptomların hem fizyolojik hem de psikososyal etkileri bireyin yaşam kalitesini doğrudan etkiler. Bu nedenle semptom sıklığı arttıkça algılanan rahatsızlık düzeyinin de artması, ölçümlerin içsel tutarlılığını destekleyen bir bulgu olarak değerlendirilebilir. Ayrıca bu çalışmada semptom oluşma ve rahatsızlık verme ile immünsupresif tedaviye uyum durumları arasında arasındaki korelasyon katsayılarının ise çok düşük ve anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Bu bulgunun, örneklemde gözlenen yüksek başlangıç uyumuna bağlı gelişen bir tavan etkisi ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Yaşamı sürdürme açısından kritik öneme sahip olduğu için böbrek nakli alıcıları nakil sürecinde genellikle immünsupresif tedaviye uyum konusunda yoğun bir eğitimden geçer ve greft kaybı riskinin farkındadırlar. Bu durum immunsüpresif ilaç uyumunun ve klinik farkındalık düzeyinin yüksek olmasına sebep olabilir. Örneklemdeki bireylerin büyük çoğunluğunun yüksek uyum düzeyine sahip olmaları nedeniyle semptomlar rahatsız edici olsa bile, bireyler ilacı bırakmanın sonuçlarını bildikleri için uyumlarını sürdürmüş olabilirler.

Sonuç: Bu çalışma böbrek nakilli hastalarda immünsupresif ilaçlarla ilişkili semptomları ve hangi semptomun daha çok rahatsızlık verdiğini ortaya koymuştur. Semptom oluşma ve rahatsızlık verme durumları ile immünsupresif tedaviye uyum arasında bir ilişki bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: böbrek nakli, immünsupresif ilaç uyumu, semptom deneyimi

P-O19 DİYABET HASTALARININ ÖZ YÖNETİMİNİN ÖNÜNDEKİ ENGELLER VE HEMŞİRELERİN ROLÜ

Aleyna Özkan[1], Gülcan Bağçivan[2]
[1]Koç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik ABD, İstanbul, Türkiye; Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, Türkiye
[2]Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul, Türkiye; College of Nursing and Health Sciences, University of Massachusetts Dartmouth, North Dartmouth, MA, USA

Diyabet, artan prevalansı ve ciddi komplikasyon riski nedeniyle küresel ölçekte önemli bir halk sağlığı sorunu olmaya devam etmektedir. Diyabet yönetiminde temel hedef, kan glukozunun optimal düzeylerde tutulması ve diyabete bağlı mikrovasküler ve makrovasküler komplikasyonların önlenmesidir. Bu hedeflere ulaşmada diyabet öz yönetimi kritik bir role sahiptir. Diyabet öz yönetimi; bireylerin kan şekeri takibi, ilaç kullanımı, tıbbi beslenme tedavisi, fiziksel aktivite ve problem çözme gibi karmaşık öz bakım davranışlarını günlük yaşamlarına entegre etmelerini gerektiren dinamik bir süreçtir. Ancak pek çok diyabetli birey, bu süreci etkili bir şekilde sürdürebilmenin önünde çeşitli engellerle karşılaşmaktadır.

Bu derleme, diyabetli bireylerin öz yönetimini olumsuz etkileyen başlıca engelleri ve bu engellerle başa çıkmada hemşirelerin rolünü ele almayı amaçlamaktadır. Literatür doğrultusunda, diyabet öz yönetiminin önündeki engeller içsel ve dışsal faktörler olarak sınıflandırılmaktadır. İçsel faktörler arasında düşük bilgi düzeyi, yetersiz motivasyon, düşük öz yeterlilik algısı ve diyabetle ilgili yanlış inançlar yer almaktadır. Dışsal faktörler ise olumsuz çalışma koşulları, sosyal destek yetersizliği ve finansal kısıtlılıklar olarak öne çıkmaktadır. Bu engeller, bireylerin tedaviye uyumunu azaltarak glisemik kontrolü olumsuz yönde etkilemekte ve diyabetle ilişkili komplikasyon riskini artırmaktadır.
Diyabet hemşireleri, öz yönetimin önündeki engellerin tanımlanması, bireylerin gereksinimlerinin bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi ve kişiselleştirilmiş bakım planlarının oluşturulmasında kilit bir role sahiptir. Diyabet öz yönetim eğitimi ve desteği, bireylerin bilgi düzeyini artırmanın yanı sıra motivasyon ve öz yeterlilik algısını güçlendirmekte, yanlış inançların düzeltilmesine katkı sağlamaktadır. Ayrıca motivasyonel görüşme, güçlendirme temelli yaklaşımlar ve kültürel açıdan duyarlı hemşirelik girişimlerinin öz yönetim davranışlarını ve glisemik kontrolü iyileştirdiği gösterilmektedir.

Sonuç olarak, diyabetli bireylerin öz yönetimini zorlaştıran çok boyutlu engellerin fark edilmesi ve bu engellere yönelik hemşirelik girişimlerinin planlanması, diyabet yönetiminin etkinliğini artırmada temel bir strateji olarak öne çıkmaktadır. Diyabet hemşirelerinin, kanıta dayalı, bireyselleştirilmiş ve kültüre duyarlı bakım yaklaşımlarıyla öz yönetimi desteklemesi, diyabetli bireylerin yaşam kalitesi ve sağlık sonuçları üzerinde olumlu etkiler sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Diyabet, Engeller, Hemşirelik, Öz Yönetim

P-020 AMELİYATHANEYİ YEŞİLLENDİRMEK: SÜRDÜRÜLEBİLİR CERRAHİ DÖNÜŞÜMDE HEMŞİRENİN GÜCÜ

Gülay Boztosun, Meryem Yılmaz
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Sivas

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), iklim değişikliği ve küresel ısınmayı insan sağlığına yönelik en büyük tehditlerden biri olarak değerlendirmektedir. Sağlık sektörü; sınırlı su kaynaklarının yoğun tüketimi, hava kirleticilerinin salınımı ve su ekosistemlerinde azot yükünün artışı gibi çevresel etkiler yoluyla insan sağlığı üzerinde dolaylı olumsuz sonuçlar doğurmakta olup, bu nedenlerle küresel sera gazı emisyonlarının yaklaşık %4,4 ila %5,2'sinden sorumlu olduğu tahmin edilmektedir. İlaçlar, tıbbi ekipman ve tıbbi malzemelerin üretimi, nakliyesi ve imhası dahil olmak üzere sağlık hizmetlerinin tedarik zinciri bu sektörün emisyonlarını oluşturmaktadır. Bu süreçler sonucunda ortaya çıkan toplam sera gazı emisyonları sektörün karbon ayak izini oluşturmaktadır. Ameliyathaneler ise ileri teknoloji, yüksek enerji tüketimi, tek kullanımlık ekipman ve malzemelerden dolayı atık miktarı fazlalığı ile bu sektörün karbon ayak izinde en yüksek düzeyde sorumlu olan yerlerdir. Ayrıca solunum yoluyla uygulanan anestezik ilaçların bazıları güçlü sera gazlarındandır ve atık gazların çoğu doğrudan çevreye salınması ile küresel ısınmaya katkı sağlarlar. Bu nedenlerden dolayı ameliyathane karbon ayak izini azaltmak adına önemli bir müdahale alanıdır. Bu müdahale alanında sürdürülebilirlik hedeflerinin gerçekleştirilmesinde hemşireler stratejik bir rol oynamaktadır. Sürecin uygulayıcısı ve yönlendiricisi konumunda olan hemşireler; atık yönetimi, malzeme kullanımının planlanması, sterilizasyon süreçlerinin takibi, enerji kullanımına yönelik farkındalık ve ekip içi eğitimler aracılığıyla sürdürülebilir uygulamaların sistematik biçimde hayata geçirilmesini desteklemekte ve karbon ayak izinin azaltılmasında belirleyici rol üstlenmektedir. Bu bağlamda ameliyathane hemşirelerinin çevresel sürdürülebilirlik konusundaki rollerinin güçlendirilmesi, eğitimle desteklenmesi ve kurumsal politikalarla pekiştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla ameliyathanede sürdürülebilir dönüşümün başarısı, büyük ölçüde hemşirelerin bilgi, farkındalık ve liderlik kapasitesine bağlıdır. Bu doğrultuda, bu derlemenin amacı ameliyathanelerin sağlık sektöründeki karbon ayak izine katkısını çevresel sürdürülebilirlik perspektifinden ele almak ve sürdürülebilir dönüşüm sürecinde hemşirelerin rol ve sorumluluklarını güncel literatür doğrultusunda inceleyerek öneriler sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, sürdürülebilirlik, yeşil ameliyathane

P-O21 KÜRESEL DOĞURGANLIK KRİZİ: NEDENLERİ, SONUÇLARI VE ÇOK BOYUTLU POLİTİKA YAKLAŞIMLARI

Yasemin Yıldız, Zekiye Turan
Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doğum Ve Kadın Hastalıkları ABD

Giriş: Doğurganlık oranı, bir ülkenin demografik yapısını belirleyen temel unsurlardan biri olup, toplumun gelecekteki nüfus dinamiklerini öngörmede kritik bir rol oynamaktadır. Küresel doğurganlık oranları, son yetmiş yıldır sürekli ve evrensel bir düşüş göstermektedir. Pek çok ülke, nüfusun kendini yenileyebilmesi için gerekli seviyenin altına kalıcı olarak inmiştir. Bu bildiride, söz konusu krizin çok yönlü nedenleri, giderek ağırlaşan sonuçları ve olası politika seçenekleri ele alınmaktadır. Amaç: Bu çalışmanın temel hedefi, dünya genelinde giderek belirginleşen doğurganlık düşüşünü ayrıntılı biçimde incelemek ve bu olgunun çok yönlü nedenlerini tartışmaktır.

Yöntem: Bu derlemenin literatür taraması, 1 Ocak- 7 Şubat 2026 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş olup, güncel ve ilgili yayınlara ulaşmak için başlıca akademik veri tabanları PubMed, Google Scholar, DergiPark ve Science Direct kullanılmıştır. Tarama sürecinde doğurganlık oranlarındaki düşüşü açıklayan sosyoekonomik, kültürel ve politik faktörlere odaklanılmış; doğurganlık hızı düşüşleri, aile politikaları, cinsiyet eşitsizliği anahtar kelimeleri kullanılmıştır.

Bulgular: BM'nin "Dünya Nüfus Beklentileri" (World Population Prospects, 2022) raporuna göre, küresel nüfusun büyüme hızı, 1950 yılından bu yana ilk kez yıllık %1'in altına düşmüştür. Küresel doğurganlık hızı 1990'da kadın başına 3,3 doğum iken 2021'de 2,3'e gerilemiş ve 2050'de yaklaşık 2,1'e düşmesi beklenmektedir. Bu eğilimler, nüfus artış hızının yavaşladığını ve yaşlanmanın arttığını göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler: Küresel doğurganlık oranlarındaki hızlı düşüş, yalnızca demografik bir olgu değil; ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla çok yönlü bir kriz niteliği taşımaktadır. Çekirdek ailelerin yaygınlaşması, boşanma oranlarının artışı, bireyselleşmenin güçlenmesi ve yaşlı bakım yükünün yeniden dağılımı, geleneksel aile modellerini zayıflatmakta ve sosyal politikaların yeniden tasarlanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, devletlerin yalnızca doğum oranlarını artırmaya yönelik pronatalist politikalarla sınırlı kalmaması; aynı zamanda aile içi dayanışmayı güçlendiren, ekonomik belirsizlikleri azaltan ve sosyal adaleti önceleyen çok boyutlu politika yaklaşımları geliştirmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğurganlık Hızı Düşüşleri, Aile Politikaları, Cinsiyet Eşitsizliği

P-O22 BARİATRİK CERRAHİ SONRASI ÖZ-YÖNETİMİ GÜÇLENDİRMEDE DİJİTAL SAĞLIK MÜDAHALELERİNİN YERİ

Damla Seçkin
Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Bariatrik cerrahi, obezite tedavisinde etkili bir yöntem olmakla birlikte, ameliyat sonrası dönemde elde edilen kazanımların sürdürülebilirliği büyük ölçüde hastanın öz-yönetim becerilerine bağlıdır. Beslenme düzenine uyum, fiziksel aktivitenin sürdürülmesi, vitamin-mineral takibinin yapılması ve düzenli kontrollere katılım bu sürecin temel bileşenleridir. Son yıllarda dijital sağlık uygulamaları, bu davranışların desteklenmesinde tamamlayıcı araçlar olarak giderek daha fazla kullanılmaktadır. Bu çalışma, bariatrik cerrahi sonrası dönemde kullanılan dijital müdahalelerin öz-yönetim üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Bu kapsamda Ocak 2021–Ocak 2026 tarihleri arasında yayımlanan çalışmalar PubMed, Scopus ve Web of Science veri tabanlarında taranmıştır. "Bariatric surgery", "self-management", "digital health", "mHealth" ve "telehealth" anahtar kelimeleri kullanılmış; bariatrik cerrahi geçirmiş yetişkin bireyleri kapsayan ve dijital bir müdahale içeren nicel araştırmalar incelemeye dahil edilmiştir. Çalışma seçimi PRISMA rehberi doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Literatür incelendiğinde, mobil uygulama temelli girişimlerin özellikle beslenme takibi ve fiziksel aktivite izleminde hastalara kolaylık sağladığı; tele-sağlık uygulamalarının ise bakım sürekliliğini desteklediği görülmektedir. Bazı randomize kontrollü çalışmalar, dijital müdahalelerin kısa ve orta vadede kilo kontrolünün sürdürülmesine katkı sağlayabildiğini bildirmektedir. Bununla birlikte, uzun dönem sonuçlara ilişkin kanıtların sınırlı olduğu ve çalışmalar arasında yöntemsel farklılıklar bulunduğu dikkat çekmektedir. Müdahalenin bireyselleştirilmiş olması ve hemşirelerin sürece aktif katılımı, etkinliği artıran önemli faktörler olarak öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak, dijital sağlık uygulamaları bariatrik cerrahi sonrası öz-yönetimin desteklenmesinde potansiyel bir araç olarak değerlendirilebilir. Ancak uzun dönemli ve metodolojik açıdan güçlü araştırmalara ihtiyaç devam etmektedir. Türkiye'de bu alanda yürütülen kanıt düzeyi yüksek çalışmaların sınırlı olması, gelecekte yapılacak araştırmalar için önemli bir fırsat alanı oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bariatrik cerrahi, dijital sağlık, öz-yönetim, mHealth, hemşirelik

P-O23 KÜRTAJA YÖNELİK DAMGALAMANIN KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ ÇOK BOYUTLU ETKİLERİ: BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ

Elif Keten Edis[1], Sultan Sevindik[2]
[1]Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Amasya
[2]Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Programı, Amasya

Kürtaj, cinsel ve üreme sağlığı hizmetlerinin temel bir bileşeni olmasına rağmen, birçok toplumda toplumsal ve kültürel normlar ile ahlaki ve dini değerler çerçevesinde değerlendirilmekte ve kürtaj olan birçok kadın damgalanmaya maruz kalmaktadır. Bu literatür incelemesinde, ulusal ve uluslararası çalışmalardan elde edilen güncel bilgiler sentezlenerek kürtaj damgalanmasının kadın sağlığı üzerindeki çok yönlü etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Kürtaja yönelik damgalama içselleştirilmiş, algılanan ve deneyimlenen damgalanma olmak üzere farklı alanlarda ortaya çıkmaktadır. İçselleştirilmiş damgalanma suçluluk, utanç ve düşük benlik saygısı gibi deneyimlerle ilişkilendirilirken, algılanan ve deneyimlenen damgalanma kadınların sağlık hizmeti arama davranışlarını olumsuz etkileyebilmektedir. Kadınların damgalanma nedeniyle güvenli sağlık hizmetine erişimde karşılaştıkları engeller gizli ve güvensiz yöntemlere başvurabilmelerine yol açmakta bu da ciddi komplikasyonlara, enfeksiyonlara ve hatta anne ölümlerine neden olabilmektedir. Bu olumsuz etkilerin yanı sıra kürtaj karşıtı görüşlerin güçlü olduğu toplumlarda kürtaj yaptıran kadınlar dışlanma, yargılanma, ayrımcılık ve hatta şiddet riskiyle karşı karşıya kalabilmektedir. Damgalama, kadınlarda değersizlik duygusu, suçluluk, utanç, korku, üzüntü, kaygı bozuklukları, depresyon ve travma sonrası stres bozuklukları gibi olumsuz psikolojik sonuçlara neden olabilmektedir. Damgalama nedeniyle kadınların kürtaj deneyimlerini gizleme eğilimleri sosyal izolasyona ve yalnızlaşmalarına yol açarak yaşadıkları travmayı daha da derinleştirebilmektedir. Sonuç olarak kürtaja yönelik toplumsal damgalama, kadınların sağlık hizmetlerine erişimlerini, ruhsal durumlarını ve sosyal yaşamlarını olumsuz etkileyerek fiziksel, psikolojik ve toplumsal düzeyde önemli sorunlarına yol açabilmektedir. Bu bağlamda kürtajın sadece bireysel bir tercih değil aynı zamanda bir üreme sağlığı ve insan hakları konusu olduğu vurgulanarak toplumsal ön yargıları azaltmaya yönelik müdahaleler geliştirilmelidir. Ayrıca kürtaja yönelik sağlık hizmetleri, üreme özerkliğini destekleyen, hak temelli, yargılayıcı olmayan ve birey merkezli yaklaşımlarla güçlendirilmelidir. Kürtaj sonrası psikososyal destek hizmetleri ile kadınların ruhsal iyilik durumları desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Damgalama, kadın sağlığı, kürtaj, üreme sağlığı

P-024 KESİCİ DELİCİ ALET YARALANMALARINDA KÖK NEDEN ANALİZİ: BALIK KILÇIĞI DİYAGRAMI

Dicle Helin Atalay, Hande Cengiz Açıl
Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Sakarya

Amaç: Klinik uygulamaları sırasında öğrenciler sınırlı klinik deneyim, kişisel güvenliğe yetersiz dikkat, bilgi eksiklikleri nedeniyle mesleki iğne batması/kesici delici alet yaralanmaları açısından yüksek riskli grupta yer almaktadırlar. Çalışmanın amacı bu yüksek riskli grupta kesici delici alet yaralanmalarındaki sorunların asıl nedenini anlamak ve bu doğrultuda alınabilecek önlemleri ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın uygulanabilmesi için Sakarya Üniversitesi Etik kurulundan ve Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri fakültesinden izin alındı. Çalışmada ilk bölümde öğrencilerin demografik verilerini Demografik Bilgi Formu ile ikinci bölümde kesici delici alet yaralanmalarının kök nedenlerinin belirlenmesi amacıyla balık kılçığı diyagramı kullanıldı. Araştırma tanımlayıcı ve prospektif olarak 2021-2023 yılları arasında kesici delici alet yaralanmasıyla bildirimi yapılan 30 öğrenci ile planlandı.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %80'i kadın, %20' si erkek olup yaş ortalamaları 22,30±0,702'dir. Öğrencilerin %76,7'si hemşirelik, %23,3'ü ebelik olup hepsi 4. sınıf işletmede mesleki eğitim öğrencisi idi. Katılımcıların %46,7'si dahili birimlerde, %30'u cerrahi birimlerde, %23,3'ü yoğun bakımda uygulamaya çıkmışlardı. Katılımcıların %86,7'si bir kez kesici delici alet yaralanması yaşamıştı. Öğrencilerin kesici delici alet yaralanmalarının balık kılçığı yöntemine göre yapılan kök neden analizinde; sağlık çalışanları, malzeme, ortam ve yöntem olmak üzere dört ana başlık belirlendi. Sağlık çalışanları başlığı altında öğrencilerin çalışan azlığı nedeniyle işlerin yoğun olması bu nedenle hızlı ve aceleci olmaları yüzünden yaralanma yaşadıkları saptandı. Malzeme başlığı altında ise; kesici delici alet atık kutusunun olmaması nedeniyle tepsi içerisine kullanılmış enjektörü açık bir şekilde koymamak için enjektörün kapağını kapatırken yaralanmanın gerçekleştiği, benzer şekilde tepsinin çok dağınık olması sebebiyle diğer ilaçları kullanırken yine tepsi içine bırakılmış iğne yüzünden yaralanma yaşadıkları ve eldivenin olmaması ya da ellerine uygun olmamasından kaynaklı yaralanma yaşadıkları saptandı. Ortam kaynaklı kesici delici alet yaralanmalarında ise; ortamın hasta yakınları dolayısıyla çok kalabalık ve gürültülü olması nedeniyle dikkatlerinin dağılması sonucu eline iğne batması sonucu yaralanma yaşadıkları görüldü.

Bir diğer başlık yöntem de ise öğrencilerin çoğunluğunun enjektörün kapağını kapatmaya çalışırken yaralandıkları, bilgilendirme ve eğitimde eksiklik olduğu saptandı. Öğrencilerin kapağı kapatmamaları gerektiğini bildiklerini fakat uygulama sırasında bir şekilde kapatma girişiminde bulundukları belirlendi.

Sonuç: Elde edilen kök nedenlere bakıldığında kesici delici alet yaralanmalarının hepsinin önlenebilir nedenler olduğu ortaya çıkmıştır. Bu nedenlere yönelik etkin bir müdahale ile yaşanabilecek maddi-manevi zararların en aza indirilmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kesici alet yaralanma, delici alet yaralanma, öğrenci, kök neden

P-O25 HEMŞİRELER İÇİN HIV BİLGİSİ VE YÖNETİMİ BROŞÜRÜ

Eylem Çiçek[1], Nuriye Efe Ertürk[2]
[1]İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği, Sürveyans Birimi, Türkiye
[2]Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Türkiye

Giriş: HIV enfeksiyonu, küresel ölçekte hem klinik hem de toplumsal düzeyde damgalama ve ayrımcılıkla ilişkilendirilen bir sağlık sorundur. DSÖ, Birleşmiş Milletler HIV/AIDS Programı ve Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi gibi kurumlar, HIV ile yaşayan bireylerin sağlık hizmetlerine erişiminde yaşanan hak ihlallerinin önlenebilmesi için sağlık personelinin bilgi, farkındalık ve etik duyarlılığının artırılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Hemşireler, HIV ile yaşayan bireylerle doğrudan temas eden, bakım sürecinin merkezinde yer alan sağlık profesyonellerdir. Bu nedenle hemşirelerin HIV konusunda hem klinik hem de temel insan hakları bilgisi bakımından donanımlı olmaları, hastaların güvenli ve damgalanmadan uzak hizmet alabilmesi için önemlidir. Ülkemizde sadece Aile hekimleri ve Diş hekimlerine yönelik HIV bilgilendirme broşürleri bulunmaktadır. Bu broşürlerde daha çok erken tanı, test önerileri, bulaş yolları ve hasta yönlendirme üzerine bilgilendirmelere yer verilmektedir. Hemşireler için HIV bilgisine ve yönetimine yönelik bir broşürün olmaması araştırmacıları bu konuda bir broşür hazırlamaya teşvik etmiştir. HIV konusunda ulusal ve uluslararası literatür taramaları doğrultusunda hazırlanan bu broşürde hemşirelerin rol ve sorumlulukları kapsamında bakım süreci, temas sonrası yönetim, mahremiyet ve hasta-sağlık çalışanı etkileşimi başlıklı konulara yer verilmiştir. Bu sayede yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda davranış değişikliği ve etik farkındalık kazandırmak amaçlanmıştır.

Hemşirelere özel bir broşüre duyulan ihtiyacın gerekçeleri;
1. Doğrudan bakım sorumluluğu: HIV ile yaşayan bireylerin tedavi, ilaç yönetimi, enfeksiyon kontrolü, psikososyal destek ve danışmanlık süreçlerinin,
2. Damgalamayı azaltma görevi: "Belirlenemeyen = Bulaştırmayan (B=B)" ilkesini öne çıkararak hemşirelerin damgalayıcı tutumdan uzak, kanıta dayalı yaklaşımları benimsemesinin,
3. Mesleki güvenlik: Mesleki maruziyet (kesici-delici alet yaralanması vb.) durumlarda doğru adımların atılmasının,
4. Etik ve hukuki sorumluluk: Hastanın, HIV statüsünün gizliliği, rıza ilkesine dayalı bilgi paylaşımının sağlanmasıdır.

Sonuç: Bu broşür, HIV ile yaşayan bireylere yönelik damgalama ve ayrımcılığın azaltılmasında hemşirelerin bilgi, farkındalık ve tutumlarını güçlendirmeyi, hem hasta hem sağlık çalışanı açısından güvenli ve stigmasız bir sağlık ortamı oluşturulmayı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: AIDS, broşür, hemşirelik, HIV

P-O26 ŞİZOFRENİDE AİLE MÜDAHALELERİNİN HASTA VE BAKIM VEREN ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Filiz Akgenç
Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kocaeli

Şizofreni tanısı olan bireyler çoğunlukla aile üyeleriyle birlikte yaşamakta; bu durum yalnızca bireyi değil, bakım sürecinde aktif rol alan aileyi de doğrudan etkilemektedir. Aile içinde artan stres, iletişim sorunları ve bakım yükü, olumsuz duygu dışavurumunu güçlendirerek nüksü ve yeniden hastaneye yatış riskini artırabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, şizofrenide uygulanan aile müdahalelerinin hasta ve bakım verenler üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Literatürde en sık kullanılan yaklaşımlar aile psikoeğitimi, problem çözme ve iletişim becerileri eğitimi ile yapılandırılmış aile terapileridir. Bulgular, aile müdahalelerinin standart bakıma eklenmesiyle nüks oranlarını ve yeniden hastaneye yatışları azaltabildiğini; tedaviye uyumu ve işlevselliği destekleyebildiğini göstermektedir. Bakım verenlerde hastalık bilgisi ve baş etme becerileri artarken, bakım yükü, stres ve damgalanma algısı azalmakta; aile içi iletişim ve problem çözme becerileri güçlenmektedir. Bununla birlikte müdahalelerin içerik, süre ve uygulama biçimlerindeki çeşitlilik sonuçların karşılaştırılmasını zorlaştırmaktadır. Uzun dönem etkilerini değerlendiren çalışmaların sayısı ise sınırlıdır.

Sonuç olarak aile müdahaleleri, şizofrenide nüksün önlenmesi ve bakım veren yükünün azaltılmasında etkili, uygulanabilir ve hizmet kalitesini güçlendiren tamamlayıcı yaklaşımlar olarak öne çıkmaktadır. Bu alanda psikiyatri hemşireleri, aileyi değerlendirme, psikoeğitim ve beceri geliştirme çalışmaları yürütme, tedaviye uyumu izleme ve toplum temelli izlem yoluyla aile müdahalelerinin yaygınlaştırılmasında önemli rol oynar.

Bu çalışma Tübitak 2224-B Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılımı Destekleme Programı Tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: aile müdahaleleri, şizofreni, psikiyatri hemşireliği

P-O27 GASTROİNTESTİNAL SEMPTOMLARIN YÖNETİMİNDE ABDOMİNAL MASAJIN KONFOR DÜZEYİ ÜZERİNE ETKİSİ

Semiha Küçükaydınoğlu, Nuray Turan
İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, İstanbul

Gastrointestinal semptomlar; karın ağrısı, reflü ile ilişkili rahatsızlık, diyare, dispepsi ve konstipasyon gibi bireyin yaşam konforunu, günlük işlevselliğini ve tedaviye uyumunu olumsuz etkileyen yaygın sağlık sorunları arasında yer almaktadır. Bu semptomların yönetiminde çoğunlukla farmakolojik tedavilere başvurulmakla birlikte, ilaçlara bağlı istenmeyen etkiler, maliyet ve uzun süreli kullanım gereksinimi gibi nedenlerle güvenli, uygulanabilir ve hemşirenin bağımsız rolünü destekleyen nonfarmakolojik girişimlere olan gereksinim giderek artmaktadır. Bu bağlamda abdominal masaj, gastrointestinal motiliteyi desteklemeye yönelik uygulanan, güvenli, noninvaziv ve kanıta dayalı bir nonfarmakolojik hemşirelik girişimi olarak öne çıkmaktadır. Bu derleme, abdominal masajın gastrointestinal semptomlar üzerindeki etkilerini, olası fizyolojik mekanizmalarını ve hemşirelik bakımındaki yerini güncel literatür doğrultusunda değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Abdominal masajın, kolonun anatomik seyri doğrultusunda saat yönünde uygulanan eflöraj, petrisaj ve vibrasyon manevraları aracılığıyla intestinal peristaltizmi artırabildiği, kolonik transit zamanı düzenleyebildiği, enterik sinir sistemi aktivitesini uyarabildiği ve otonom sinir sistemi aracılığıyla parasempatik yanıtı güçlendirebildiği bildirilmektedir. Bu fizyolojik etkiler; intestinal motilitenin düzenlenmesi, abdominal distansiyonun azalması ve ağrı ile ilişkili gastrointestinal semptomların hafiflemesi yoluyla bireyin konfor düzeyinin artmasına katkı sağlayabilmektedir. Literatürdeki kanıta dayalı çalışmalar abdominal masajın özellikle konstipasyon ve abdominal distansiyon yönetiminde etkili olduğunu vurgulamakta; reflü, diyare ve dispepsi gibi diğer semptomlara yönelik etkilerinin ise daha sınırlı olmakla birlikte olumlu eğilimler gösterdiğini bildirmektedir. Ayrıca abdominal masajın, farmakolojik yöntemlere olan gereksinimi azaltarak ilaçlara bağlı istenmeyen etkilerin önlenmesine katkı sağlayabileceği de belirtilmektedir.

Abdominal masaj yalnızca semptomları azaltmakla kalmayıp; bütüncül hemşirelik bakımı kapsamında bireyin biyofizyolojik gereksinimlerini destekleyen, psikolojik iyilik hâlini artıran, anksiyeteyi azaltan ve terapötik bakım ilişkisini güçlendiren dokunma temelli bir girişimdir. Terapötik dokunma, güven ilişkisini güçlendiren, bireyin algıladığı bakım kalitesini artıran ve birey–hemşire iletişimini derinleştiren temel profesyonel hemşirelik becerilerinden biridir. Rogers'ın Birleşik İnsan Bilimi Kuramı perspektifinde değerlendirildiğinde abdominal masaj; birey–çevre etkileşimindeki örüntüyü destekleyen, parasempatik aktivasyonu artırarak otonom sinir sistemi regülasyonuna katkı sağlayan ve homeostazın sürdürülmesini destekleyen bağımsız bir hemşirelik girişimi olarak ele alınabilir. Günümüzde teknoloji, dijitalleşme ve yapay zekâ temelli klinik karar destek sistemleri hızla gelişmekle birlikte, hemşirelik bakımının merkezinde yer alan insan odağı ve terapötik dokunma temelli girişimler önemini korumaya devam etmektedir. Bu kapsamda abdominal masajın klinik ve evde bakım ortamlarında uygulanabilir olması, düşük maliyetli olması, farmakolojik tedavilere adjuvan olarak kullanılabilmesi ve hemşirenin bağımsız rolünü desteklemesi önemli avantajlar sunmaktadır.

Sonuç olarak abdominal masaj; kanıta dayalı, hasta merkezli, güvenli ve uygulanabilir bir nonfarmakolojik hemşirelik girişimi olarak gastrointestinal semptom yönetiminde konfor çıktısını güçlendiren önemli bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Bu derleme, abdominal masajın gastrointestinal semptomların yönetimine ve bütüncül hemşirelik bakımına katkısını güncel kanıtlar ışığında ortaya koyarak klinik uygulama ve hemşirelik eğitiminde kullanımına yönelik farkındalığın artırılmasını amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Abdominal masaj, gastrointestinal semptomlar, konfor, hemşirelik bakımı

P-O28 PEDİATRİK ONKOLOJİDE EBEVEYN STİGMASI VE SOSYAL DIŞLANMA

Işıl Ar
Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi,Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kocaeli

Kanser, yalnızca biyomedikal boyutuyla değil; belirsizlik, acı ve ölümle ilişkilendirilen güçlü toplumsal çağrışımlarıyla da anlam kazanan kronik bir hastalıktır. Tarihsel süreçte birçok hastalığın damgalanma ve etiketleme mekanizmalarıyla ilişkilendirildiği; bu süreçlerin bireylerin toplumsal konumunu, sosyal ilişkilerini ve yardım arama davranışlarını etkilediği bilinmektedir. Pediatrik onkoloji söz konusu olduğunda ise çocuğun hastalığı aile kimliği ile bütünleşmekte, ebeveynler yalnızca bakım veren rolünde değil, aynı zamanda hastalığın toplumsal yansımalarını taşıyan bireyler haline gelmektedir. Bu durum, ebeveynleri açık ya da örtük biçimde sosyal dışlanma ve stigmatizasyon riskine maruz bırakabilmektedir.

Bu derlemenin amacı, kanserli çocuğa sahip ebeveynlerin yaşadığı stigma ve sosyal dışlanma deneyimlerini güncel literatür çerçevesinde kapsamlı biçimde ele almak ve söz konusu deneyimlerin psikososyal sonuçlarını hemşirelik bakımı perspektifinden tartışmaktır. Bulgular, ebeveynlerin toplumsal yanlış inanışlar, bulaşıcılık korkusu, genetik sorumluluk atıfları ve acıma temelli yaklaşımlar nedeniyle sosyal mesafeye maruz kalabildiğini göstermektedir. Algılanan stigma; yalnızlık, sosyal geri çekilme, anksiyete, depresif belirtiler ve tükenmişlikte artış ile ilişkilidir. Sosyal destek ağlarının zayıflaması, aile işlevselliğini ve ebeveynlerin bakım verme kapasitelerini olumsuz etkileyebilmekte; bazı ailelerde hastalığı gizleme ya da sosyal etkileşimi sınırlama eğilimi gelişebilmektedir. Bu görünmez sosyal yük, ebeveynlerin ruh sağlığını zedeleyerek çocuğun tedavi sürecine uyumu ve bakımın sürdürülebilirliği üzerinde dolaylı etkiler yaratabilmektedir.

Pediatrik onkoloji hemşirelerinin stigma konusunda farkındalık geliştirmeleri, erken dönemde psikososyal risk değerlendirmesi yapmaları ve aile merkezli bakım modeli doğrultusunda sosyal destek mekanizmalarını güçlendirmeleri büyük önem taşımaktadır. Ebeveynlerin deneyimlediği sosyal dışlanmanın görünür kılınması ve bakım planlarına bütüncül biçimde entegre edilmesi, insancıl ve kapsamlı sağlık hizmetinin vazgeçilmez bir bileşenidir.

Anahtar Kelimeler: pediatrik onkoloji, stigma, sosyal dışlanma, ebeveyn ruh sağlığı, aile merkezli bakım

P-O29 DİJİTAL TEKNOLOJİLERLE TEDAVİYE UYUMUN GÜÇLENDİRİLMESİ: RUH SAĞLIĞI ALANINDA GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Şirin Harkın
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Ruhsal bozukluklarda tedaviye uyumsuzluk; nüks, hastaneye yatış ve işlevsellik kaybı ile ilişkili olup klinik sonuçları olumsuz etkileyebilen önemli bir sorun olamaya devam etmektedir. Son yıllarda "yalnızca hatırlatma" temelli girişimlerden, hasta merkezli ve çok bileşenli modellere yönelim dikkat çekmektedir. Bu derlemenin amacı, ruhsal bozukluklarda tedaviye uyumu artırmaya yönelik dijital teknoloji temelli müdahaleleri tematik bir çerçevede özetlemek ve hemşirelik uygulamasına yönelik uygulanabilir öneriler sunmaktır. Uyumsuzluk literatürde; tedaviyi hiç başlatmama (primer), başladıktan sonra önerildiği şekilde sürdürmeme (sekonder) ile kasıtlı ve kasıtsız (istemsiz) uyumsuzluk biçimlerinde ele alınmakta; dijital müdahaleler bu alt türlere göre farklı bariyerleri hedefleyebilmektedir. Literatürde dijital müdahaleler genellikle kısa mesaj ve hatırlatma sistemleri, mobil sağlık (mSağlık) uygulamaları, tele-sağlık/telepsikiyatri üzerinden izlem ve danışmanlık, giyilebilir sensörler ve uzaktan izlem araçları, dijital ilaç takip çözümleri ve çevrimiçi psikoeğitim ile akran/destek platformları başlıkları altında ele alınmaktadır. Bu araçlar; unutkanlık, tedavi planının karmaşıklığı, randevuya erişim güçlükleri ve motivasyon dalgalanmaları gibi uyumu etkileyen bariyerleri hedefleyerek tedavi sürekliliğini destekleme potansiyeli taşımaktadır. Bununla birlikte dijital müdahalelerin etkinliği; kişiselleştirme düzeyi, kullanıcı deneyimi, klinik ekiple entegrasyon, veri güvenliği ve gizlilik algısı, e-sağlık okuryazarlığı ve dijital eşitsizlikler gibi etmenlere bağlı olarak değişebilmektedir. Dijital müdahalelerin tedaviye uyum üzerindeki etkisi yalnızca teknolojik aracın varlığına değil, müdahalenin içerik kalitesine, kullanım sıklığına ve bireyin klinik/psikososyal özelliklerine uygun biçimde yapılandırılmasına da bağlıdır. Bu nedenle, standart ve tek tip dijital çözümler yerine, bireyin gereksinimlerine göre uyarlanmış ve izlem sürecinde geri bildirimle güncellenebilen esnek dijital modellerin daha işlevsel olabileceği düşünülmektedir. Hemşirelik açısından dijital girişimlerin planlanması ve sürdürülebilirliği; bireye uygun dijital aracın seçimi, e-sağlık okuryazarlığının desteklenmesi, düzenli uyum/yan etki izlemi, çevrimiçi psikoeğitime yönlendirme ile güçlendirilebilir. Sonuç olarak, dijital teknolojiler tedaviye uyumu artırmada umut vadeden bir alan olup, en yüksek etkinin klinik ekiple eşgüdümlü, kullanıcı odaklı ve çok bileşenli dijital modellerde olacağı öngörülmektedir. Hemşirelerin ise değerlendirme, eğitim, izlem ve koordinasyon rolleriyle bu alanda önemli rolleri olduğu belirtilmektedir.

Anahtar Kelimeler: digital sağlık, hemşirelik, ruhsal hastalık, tedaviye uyum

P-030 KRONİK RUHSAL BOZUKLUKLARDA BAKIM VERENLER: ÖZNEL İYİ OLUŞUN GÜÇLENDİRİLMESİ

Şirin Harkın
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Kronik ruhsal bozukluğu olan bireylere bakım verme, bakım verenlerin ruhsal sağlığını olumsuz etkileyebilen ve Öznel İyi Oluşta (ÖİO) azalma ile ilişkili stresli bir yaşam deneyimidir. Bu derlemenin amacı, kronik ruhsal bozukluğu olan bireylere bakım verenlerinde ÖİO'yu etkileyen başlıca etkenleri tematik bir çerçevede özetlemek ve hemşirelik uygulamasına yönelik öncelikli müdahale alanlarını tartışmaktır. Literatür bulguları, ÖİO'nun; bakım verenin hasta ile yakınlık derecesi (özellikle ebeveyn/eş olma), algılanan bakım yükü, bakım için harcanan zaman ve bakımın yoğunluğu, hastalık süresi ve belirti şiddeti ile ilişkili olarak değişebildiğini göstermektedir. Damgalanma ve toplumun hastalığı yanlış öngörülerle değerlendirmesi, bakım verenlerde yardım arama davranışını zorlaştırarak depresyon, kaygı ve sosyal geri çekilme gibi sıkıntı belirtilerini artırabilmektedir. Buna karşılık algılanan sosyal destek, bakım vermenin olumsuz etkilerine karşı koruyucu/tampon bir rol üstlenmekte; daha yüksek sosyal destek düzeyleri daha iyi yaşam kalitesi ve ÖİO ile ilişkilendirilmektedir. Bakım verme sürecinde sosyal aktivitelerin kısıtlanması, izolasyon ve yalnızlık, ÖİO düşüşünün önemli bir bileşeni olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca bakım verenin yaş, cinsiyet, eğitim, çalışma durumu, ekonomik koşulları ve hastalık ile ilgili semptomlar ve şiddeti ÖİO üzerinde farklılaşan riskler oluşturabilmektedir. Türkiye gibi aile bakımının ağırlıkta olduğu bağlamlarda, bakım verenlerin ÖİO'sunun korunması hem etik bir gereklilik hem de bakım sürekliliği açısından kritik görünmektedir. Hemşirelik açısından damgalanmayı azaltmaya yönelik psikoeğitim, bakım yükünü hafifletmeye dönük aileden aileye destek programlarının planlanması ve yürütülmesi ile sosyal destek ağlarının güçlendirilmesi bakımın sürdürülebilirliği açısından önem taşımaktadır. Buna ek olarak hemşirelerin savunuculuk rolleri doğrultusunda, bakım verenlerin gereksinimlerinin belediyeler, Sağlık Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında kurumsal işbirliğiyle sistematik biçimde belirlenmesi, uygun hizmetlere yönlendirilmesi ve karşılanması, çok bileşenli müdahalelerin ayrılmaz bir parçası olarak ele alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: bakım veren, hemşirelik, öznel iyi oluş, ruhsal hastalık

P-031 DİJİTAL OKURYAZARLIK İLE 21. YÜZYIL ÖĞRENEN BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ

Sevban Arslan[1], Muaz Gülşen[1], Emine Ceren[2], Elif Göcebe[3], Hatice Kadem[3]
[1]Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Adana
[2]Adana Şehir Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Ortopedi Kliniği Adana
[3]Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Adana

Amaç: Hemşirelik lisans öğrencilerinde dijital okuryazarlık ile 21. yüzyıl öğrenen becerileri arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Betimleyici ve ilişki temelli bir araştırma deseni kapsamında yürütülen araştırma, 2024–2025 akademik dönemde bir üniversitenin hemşirelik bölümünde gerçekleştirilmiştir. Araştırma, tüm evrene erişim esas alınarak katılımı onaylayan 695 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma için Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (Toplantı Sayısı/Karar No/Tarih: 151/47/03.01.2025) etik kurul onayı alınmıştır. Araştırma verileri Kişisel Bilgi Formu, Dijital Okuryazarlık Ölçeği ve 21. Yüzyıla Yönelik Öğrenen Becerileri Kullanımı Ölçeği ile toplanmıştır. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler, t-testi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21.15±2.98, %78.4'ü kadındır. Dijital okuryazarlık toplam puanı 67.63±8.53, en yüksek alt boyut "Sosyal" (19.40±3.11), en düşük "Bilişsel" (15.64±2.31) bulunmuştur. 21. yüzyıla yönelik öğrenen becerilerinde en yüksek puan "İşbirliği ve Esneklik" (3.07±0.72), en düşük "Bilişsel Beceriler" (2.10±0.70) olmuştur. Dijital okuryazarlık ile 21. Yüzyıl öğrenen becerileri arasında orta düzeyde, negatif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır ($r=-0.472$, $p<0.001$).

Sonuç: Öğrencilerin dijital araçları çoğunlukla eğlence amaçlı kullandıkları, bilişsel becerilerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Hemşirelik eğitiminde dijital okuryazarlığın bilişsel ve eleştirel düşünme odaklı geliştirilmesi, klinik karar verme yetkinliğini güçlendirecek stratejilerle desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, 21. yüzyıl öğrenen becerileri, hemşirelik öğrencileri, hemşirelik eğitimi

P-O32 VARDİYALI ÇALIŞMANIN HEMŞİRELERDE TÜKENMİŞLİK SENDROMU İLE İLİŞKİSİ: ULUSLARARASI LİTERATÜR DERLEMESİ

Emircan Işık, Şengül Üzen Cura
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Çanakkale

Vardiyalı çalışma, hemşirelik hizmetlerinin sürekliliğini sağlamak amacıyla yaygın olarak uygulanan bir çalışma biçimi olup, hemşirelerin fiziksel, psikolojik ve sosyal iyilik hâlini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Literatürde vardiyalı çalışmanın; uyku bozuklukları, stres artışı, zihinsel yorgunluk ve tükenmişlik ile yakından ilişkili olduğu bildirilmektedir. Bu derlemenin amacı, vardiyalı çalışan hemşirelerde tükenmişlik düzeyini ve bu durumu etkileyen bireysel ve örgütsel faktörleri inceleyen güncel çalışmaları değerlendirmektir.

Bu amaç doğrultusunda Scopus, ScienceDirect, CINAHL ve PubMed veri tabanlarında "nurse", "shift work", "burnout" anahtar kelimeleri kullanılarak literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Tarama sonucunda Scopus'tan 3, ScienceDirect'ten 4, CINAHL'dan 12 ve PubMed'ten 15 olmak üzere toplam 34 çalışma derlemeye dahil edilmiştir. Aynı başlığa ve içeriğe sahip tekrarlayan makaleler değerlendirme dışı bırakılmıştır.

Dahil edilen çalışmaların 18'i kesitsel, 11'i kesitsel-tanımlayıcı ve 5'i nitel tanımlayıcı tasarımda yürütülmüştür. Bu durum, vardiyalı çalışan hemşirelerde tükenmişlik ile ilişkili değişkenlerin çoğunlukla belirli bir zaman diliminde ölçülerek ilişkisel düzeyde incelendiğini göstermektedir. Bulgular, vardiyalı çalışan hemşirelerde tükenmişliğin özellikle duygusal tükenme boyutunda yoğunlaştığını göstermektedir. Uzun çalışma saatleri, sık gece vardiyaları, yetersiz personel sayısı, düzensiz vardiya planlaması ve yetersiz dinlenme süreleri gibi çalışma koşulları hemşirelerde fiziksel ve zihinsel yorgunluğu artırarak duygusal tükenmenin gelişimine zemin hazırlamaktadır. Artan duygusal tükenmenin hemşirelerde anksiyete ve depresif belirtilerde artışa, iş doyumunun azalmasına, işe karşı duyarsızlaşmaya ve işten ayrılma isteğinin yükselmesine neden olabileceği belirtilmektedir.
Ayda altıdan fazla gece vardiyası yapan hemşirelerde tükenmişlik riskinin anlamlı düzeyde arttığı birçok çalışmada vurgulanmaktadır. İncelenen çalışmaların 19'unda ayda altıdan fazla gece vardiyası yapan hemşirelerde tükenmişlik riskinin arttığı bildirilirken, 15 çalışmada gece vardiyası sayısı ile tükenmişlik arasında anlamlı bir ilişkiye dair bulguya rastlanmamıştır. Yoğun bakım, onkoloji, hematoloji ve pediatri gibi iş yükü ve duygusal taleplerin yüksek olduğu birimlerde çalışan vardiyalı hemşirelerde tükenmişlik düzeylerinin daha yüksek olduğu belirtilmektedir. Ayrıca genç yaş, meslekte daha az deneyim, bekar olma ve çocuk sahibi olmama gibi bireysel özelliklerin de tükenmişlik ile ilişkili olduğu ifade edilmektedir. Anksiyete, algılanan stres ve uyku bozuklukları tükenmişliğin güçlü yordayıcıları arasında yer almaktadır. Buna karşın, psikolojik dayanıklılık, farkındalık, şefkat yeterliliği ve örgütsel destek eksikliği gibi faktörlerin tükenmişlik üzerinde koruyucu etki gösterdiği bildirilmektedir. Özellikle örgütsel destek, adil iş yükü dağılımı ve uygun vardiya planlamasının tükenmişliği azaltmada önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Sonuç olarak, hemşirelik mesleğinde vardiyalı çalışmanın kaçınılmaz bir çalışma biçimi olduğu, ancak asıl sorunun vardiyalı çalışmanın kendisinden ziyade vardiya sürelerinin uzunluğu olduğu görülmektedir. Bulgular, özellikle uzun ve kesintisiz çalışma saatlerinin hemşirelerde fiziksel ve zihinsel yorgunluğu artırarak tükenmişliğin gelişimine zemin hazırladığını ortaya koymaktadır. Özellikle 24 saate varan uzun vardiyaların dikkat azalması, karar verme süreçlerinde yavaşlama ve bakım hatalarında artış riski ile ilişkili olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle tükenmişliği azaltmaya yönelik girişimlerin vardiyalı çalışma sistemini ortadan kaldırmaktan çok, çalışma saatlerinin düzenlenmesine, vardiya sürelerinin sınırlandırılmasına, yeterli dinlenme aralıklarının sağlanmasına ve çalışanı destekleyici kurumsal düzenlemelerin güçlendirilmesine odaklanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: burnout, nurse, shiftwork

P-033 HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE KÜLTÜREL FARKINDALIK VE KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIĞIN DEĞERLENDİRİLMESİ: TÜRKİYE VE SOMALİ KARŞILAŞTIRMASI

Şeyma Zehra Altunkürek[1], Esra Yıldız[2], Efe Gençler[1], Salmo Abdi Mohamed Ali[3]
[1]Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye
[2]Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye
[3]Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Mogadişu, Somali

Amaç: Kültürel farkındalık ve kültürlerarası duyarlılık, küreselleşmiş dünyada hemşirelik öğrencilerinin yüksek kaliteli bakım sunabilmesi için gerekli temel yeterliliklerdir. Bu karşılaştırmalı kesitsel çalışma, Türkiye ve Somali'deki hemşirelik öğrencilerinin kültürel farkındalık ve kültürlerarası duyarlılık düzeylerini karşılaştırmayı amaçlamıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışmaya Somali'den 214 ve Türkiye'den 199 hemşirelik öğrencisi dahil edilmiştir. Veriler öz bildirim anketi, Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği ve Kültürel Farkındalık Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Analizlerde ki kare testi, bağımsız örneklem t testi ve çoklu regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Türkiye'deki öğrencilerin Kültürel Farkındalık Ölçeği ve Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği toplam puan ortalamalarının ve alt boyutlarından aldıkları puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Türkiye'deki hemşirelik öğrencileri, Somali'deki öğrencilere kıyasla daha yüksek düzeyde kültürel farkındalık ve kültürlerarası duyarlılık göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel farkındalık, kültürlerarası duyarlılık, transkültürel hemşirelik, Somali, Türkiye

P-034 CERRAHİ HASTALARINDA POSTOPERATİF SUSUZLUĞUN YÖNETİMİNDE HEMŞİRENİN ROLÜ

Gülay Boztosun, Meryem Yılmaz
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Sivas

Susuzluk, cerrahi girişim geçirmiş olan hastalarda postoperatif dönemde oldukça sık gözlemlenen bir semptomdur. Postoperatif susuzluk yalnızca fizyolojik bir gereksinimi yansıtmakla kalmayıp, hastanın konfor düzeyini, anksiyetesini ve genel iyilik halini de olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Ayrıca, yeterince iyi yönetilmeyen susuzluk hissi hastada huzursuzluk, ağız kuruluğu, baş ağrısı ve konsantrasyon güçlüğü gibi ek semptomlara yol açarak iyileşme sürecini olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle postoperatif susuzluğun erken dönemde tanılanması ve uygun hemşirelik girişimleri ile etkin biçimde yönetilmesi önem taşımaktadır. Postoperatif susuzluğun etiyolojisinde çok sayıda faktör rol oynamaktadır. Bu faktörler arasında; preoperatif dönemde uzamış açlık süresi, yetersiz hidrasyon ve ameliyat saatindeki gecikmeler; intraoperatif dönemde cerrahi strese bağlı sıvı kayıpları, kan kaybı, drenajlar, ateş ve artmış metabolik gereksinim; postoperatif dönemde ise bulantı, kusma, ileus gelişimi ve oral alımın gecikmesi yer almaktadır. Ameliyat sonrası dönemde susuzluk gelişimine yönelik risk faktörlerinin sistematik olarak belirlenmesi, hastanın konforunun artırılması açısından önemlidir. Bu kapsamda, geçerli ve güvenilir susuzluk değerlendirme ölçekleri kullanılarak hastanın susuzluk düzeyi objektif biçimde değerlendirilmeli ve elde edilen bulgular doğrultusunda bireyselleştirilmiş müdahaleler planlanmalıdır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, postoperatif susuzluk semptomunun yönetiminde çeşitli non-farmakolojik hemşirelik girişimlerinin uygulandığı görülmektedir. Bu girişimler arasında soğuk su ile ağız çalkalama, ıslak gazlı bez kullanılarak oral mukozanın nemlendirilmesi, buz parçacıklarının kullanımı ve özellikle dudak ile ağız çevresine yönelik soğuk kompres uygulamaları yer almaktadır. Söz konusu müdahalelerin, susuzluk şiddetini azaltmada ve hastanın konfor düzeyini artırmada etkili olduğu bildirilmektedir. Ayrıca postoperatif dönemde sıvı dengesinin sürdürülmesi amacıyla hemşirenin; dren çıkışlarını düzenli olarak izlemesi, saatlik idrar takibini yapması, elektrolit düzeylerini değerlendirmesi ve intravenöz sıvı tedavisinin uygun şekilde yönetimini sağlaması temel sorumlulukları arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda, postoperatif susuzluk yönetiminin rutin bakım protokollerine entegre edilmesi ve hemşirelik uygulamalarında standart bir değerlendirme parametresi olarak ele alınması gerekmektedir. Bu derlemede postoperatif dönemde gelişen susuzluğun etiyolojisi, risk faktörleri ve yönetiminde kullanılan hemşirelik girişimleri güncel literatür doğrultusunda incelenerek klinik uygulamalara yönelik kanıta dayalı öneriler sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cerrahi, hemşirelik, susuzluk

P-O35 POSTOPERATİF DELİRYUM VE HEMŞİRE FARKINDALIĞI

Melike Mercan[1], Meryem Yılmaz[2]
[1]Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Sivas
[2]Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Postoperatif deliryum, cerrahi girişim sonrasında ortaya çıkan akut bir beyin fonksiyon bozukluğu olup; bilinç düzeyinde değişiklik, dikkat azalması ve düşünce süreçlerinde bozulma ile karakterizedir. Özellikle yaşlı hastalarda daha sık görülmekle birlikte tüm yaş gruplarını etkileyebilmektedir. Deliryum gelişimi; artmış morbidite ve mortalite, uzamış hastanede kalış süresi ve artan bakım gereksinimi ile ilişkilidir. Ani başlangıçlı olması, belirtilerin gün içinde dalgalanması ve özellikle geceleri şiddetlenmesi, yalnızca belirli zamanlarda yapılan değerlendirmelerde tanının gözden kaçmasına neden olabilmektedir. Postoperatif deliryum için başlıca risk faktörleri; ileri yaş, postoperatif düşük hemoglobin ve oksijen satürasyonu, hipertansiyon, erkek cinsiyet, duyusal kayıplar, yapısal beyin hastalıkları, immobilizasyon, idrar kateterizasyonu, uyku deprivasyonu ve polifarmasidir. Ayrıca yaşlanma, inflamasyon, oksidatif stres, hormonal dengesizlikler ve sirkadiyen ritim bozuklukları deliryum gelişimine neden olabilmektedir. Deliryumun erken tanınması ve yönetimi için düzenli tarama büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla geliştirilen Confusion Assessment Method (CAM) ve Hemşirelik Deliryum Tarama Ölçeği (Nu-DESC) gibi araçlar, klinik ortamda hemşireler tarafından kolaylıkla uygulanabilmekte ve erken tanıyı desteklemektedir. Hemşireler, postoperatif deliryumun önlenmesi ve yönetiminde kilit rol oynamaktadır. Risk faktörlerinin izlenmesi, hastanın düzenli değerlendirilmesi ve uygun girişimlerin uygulanması hemşirelik bakımının temelini oluşturur. Nonfarmakolojik girişimler; yeniden oryantasyon, bilişsel uyarım, duyusal desteklerin kullanımı ve erken mobilizasyon gibi uygulamaları içermekte ve deliryumun önlenmesinde etkili bulunmaktadır. Bununla birlikte, hemşirelerin bu alandaki bilgi ve farkındalığını artırmaya yönelik eğitimlerin yetersiz olduğu görülmektedir. Bu çalışma, deliryumun tanımı ve risk faktörleri ele alınarak hemşirelerin deliryuma yönelik farkındalığının artırılması ve deliryumun erken tanılanmasına katkı sağlaması amacıyla ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Postoperatif Deliryum, Hemşirelik Bakımı, Hemşire Farkındalığı

P-O36 SANAT TERAPİSİ TEMELLİ HEMŞİRELİK MÜDAHALELERİ

Esra Ünal Çelik[1], Keziban Şeker Kol[2], Serdar Balo[2], Tuğçe Yıldırım[2], Mustafa Yurul[2], Hatice Tüfekçi[2]
[1]KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
[2]KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Tezli Yüksek Lisans Programı

Sanat terapisi; resim, çizim, kolaj ve müzik gibi yaratıcı araçlar aracılığıyla bireyin duygusal, bilişsel ve sosyal yaşantılarını sözel olmayan yollarla ifade etmesine olanak tanıyan yapılandırılmış bir psikososyal müdahaledir. Hemşirelik bakımında bütüncül yaklaşımın bir uzantısı olarak değerlendirilen sanat terapisi; yalnızca semptom azaltmaya odaklanmayan, bireyin öznel yaşantısını merkeze alan, bakım sürecine aktif katılımını destekleyen ve güçlenmesini sağlayan bir yaklaşım sunmaktadır. Sözel iletişimin sınırlı olduğu klinik durumlarda güvenli ve terapötik bir ifade alanı sağlayarak hasta–hemşire etkileşimini ve terapötik ilişkiyi desteklemektedir.

Literatür bulguları sanat terapisi temelli hemşirelik müdahalelerinin şizofreni, inme, diyabet, demans, Alzheimer hastalığı, yeme bozuklukları, pediatrik travma ve kronik somatik hastalıklar gibi farklı klinik gruplarda psikososyal uyumu arttırdığını göstermektedir. Bu müdahalelerin depresyon, anksiyete, stres, umutsuzluk ve çaresizlik düzeylerini azalttığı; hastalık algısını yeniden yapılandırdığı; bilişsel işlevleri, sosyal etkileşimi ve yaşam doyumunu desteklediği bildirilmektedir. Yaşlı bireylerde benlik saygısını arttırdığı ve sosyal izolasyonu azalttığı; çocuk ve ergenlerde kaygıyı azaltarak psikolojik iyi oluşu güçlendirdiği; hemşirelerde ise stresle baş etme becerilerini ve mesleki doyumu desteklediği saptanmıştır. Bu bulgular; sanat terapisinin gelişimsel özelliklere ve klinik gereksinimlere göre uyarlanabildiğini ve her yaş grubunda uygulanabilen bütüncül bir müdahale olduğunu göstermektedir. Ayrıca konuyla ilgili yürütülen birçok çalışmada sanat yapma sürecinin fizyolojik stres tepkilerini dengeleyerek biyolojik rahatlama sağladığı sonucuna da ulaşılmıştır.

Sanat terapisi; kuramsal temeli ve artan deneysel kanıtlarıyla hemşirelik bakımında bütüncül, destekleyici ve güçlendirici bir müdahale olarak öne çıkmaktadır. Ancak uygulamaların içerik, süre ve standartlarının netleştirilmesi amacıyla daha fazla randomize kontrollü ve çok merkezli çalışmaya gereksinim duyulmaktadır. Bu nedenle, bu derlemenin amacı sanat terapisi temelli hemşirelik müdahalelerinin kuramsal temellerini, tarihsel gelişimini, uygulama alanlarını ve klinik etkilerini güncel literatür eşliğinde ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, psikososyal, sanat, sanat terapisi

P-O37 LAPAROSKOPİK KOLESİSTEKTOMİ OLAN HASTANIN BETTY NEUMAN SİSTEMLER MODELİNE GÖRE HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

Eylül Yeşilyurt[1], Şeyma Zehra Altunkürek[2]
[1]Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara
[2]Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

Giriş-Amaç:: Neuman Sistemler Modeli, hemşirelik uygulamalarında sıklıkla kullanılan bir modeldir. Bütüncül bakımı kapsayan ve bireyi çok yönlü inceleyen, detaylı veri toplama ve uygun hemşirelik bakım planının oluşturulmasında yol gösterici bir modeldir. Hemşirelik girişimlerinin de koruyucu, bakım verici ve rehabilite edici olmasını sağlamaktadır. Böylece bireyin savunma hatlarının belirlenerek iş birliği ile etkili hemşirelik bakımının verilmesini sağlamaktadır. Bu olgu sunumunda amaç laparoskopik kolesistektomi olan hastalarda Neuman sistemler modeline göre hemşirelik bakım planını oluşturmak, uygulamak ve etkinliğini değerlendirmektir. Neuman Sistemler Modeline göre hemşirelik süreci, Kuzey Amerika Hemşirelik Tanılama Derneğinin (North Amerika Nursing Diagnosis Association- NANDA) onayladığı hemşirelik tanılarının belirlenmesi, hemşirelik girişimlerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Olgu: Bayan G.Ü. 43 yaşındadır. Ankara doğumlu, ev hanımıdır. Boyu 165 cm, kilosu 67 kg (BKİ: 24.6)'dir. Bayan G. 17 yıllık evli olduğunu ve iki çocuğa sahip olduğu ifade etmiştir. Çocuklarının ikisi de sezaryen doğumdur. Bayan G. yaklaşık iki yıldır ara ara karın ağrısı ile acile başvurduğunu, yapılan kan tahlilleri sonucunda gaz sancısı denilerek ağrı kesici tedavisi aldığını ifade etmiştir. Hasta 03.09.2025 tarihinde gece şiddetli karın ağrısı ile Ankara'da bulunan özel bir hastanenin aciline ambulans ile getirilmiştir. Yapılan tetkikler ve abdomen ultrasonografisi sonucunda hastaya safra kesesinde taşların bulunduğu ve ameliyat olması gerektiği söylenmiştir. Hasta 04.09.2025 tarihinde bir eğitim araştırma hastanesine başvurmuştur. Yapılan radyolojik incelemeler sonucunda hastanın safra kesesinin fundus kesiminde en büyüğü 2,5 cm boyutunda birkaç adet taş izlenmiştir. Hastanın laparoskopik kolesistektomi olması uygun görülmüştür. Ameliyat öncesi yapılan hazırlıklar sonrasında hastanın ve 24.09.2025 tarihinde laparoskopik yöntem ile kolesistektomi ameliyatı planlanmış ve ameliyatı hakkında bilgi verilmiştir. Hasta 23.09.2025 tarihinde Genel Cerrahi kliniğine yatışı yapılmıştır. 24.09.2025 tarihinde sabah hasta ameliyata alınmıştır. Hasta düzenli olarak analjezik (Arveles) kullandığını ve 3 günde bir paket sigara içtiğini ifade etmiştir.

Sonuç: Olguda Neuman Sistemler Modeli rehber alınarak, hemşirelik bakımının sağlanması, bakım planını oluşturmak ve laparoskopik kolesistektomi olan hastalarda kullanılabilirliği değerlendirilmiştir. Bu olgu sunumunda, "Bilgi eksikliği, ağrı, anksiyete, bulantı, uyku örüntüsünde bozulma ve enfeksiyon riski" hemşirelik tanıları belirlenmiştir. Laparoskopik kolesistektomi hastalarında hemşirelik bakım sürecinde Neuman Sistem Modeli'ni rehber almak yararlı olduğu, hastaya bütüncül yaklaşımı sağladığı ve bakım kalitesini artırdığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik bakımı, laparoskopik kolesistektomi, hemşirelik modeli, olgu çalışması

P-O38 DİYABET YÖNETİMİNDE YAPAY ZEKA VE HEMŞİRELİK

Gamze Yeğin[1], Songül Karadağ[2]
[1]Seyhan Devlet Hastanesi
[2]Çukurova Üniversitesi

Diyabet ve diyabetik komplikasyonların yol açtığı morbidite, mortalite ve bunlara bağlı gelişen ekonomik yük, diyabetin önemli bir sağlık sorunu haline gelmesine neden olmaktadır. Günümüz gelişen teknolojisinde öne çıkan yapay zeka, insanın bilişsel işlevlerini taklit edebilen, elde ettiği veriler ile kendini geliştirme niteliklerine sahip uygulama sistemleri veya makineler anlamına gelmektedir. Yapay zekâ, diyabet bakımında bir paradigma değişimine yol açarak mevcut yöntemlere ek olarak veri odaklı hassas tedavi ve bakım yöntemleri sağlayabilmektedir. Yapay zeka destekli oluşturulan sanal asistanlar 7/24 erişilebilir olup, hastaların anlık sorularına yanıt verebilmekte, hatırlatıcılar gönderebilmekte ve eğitim materyalleri sunabilmektedir. Özellikle hastaların kan şekeri seviyelerini izlemede ve ilaç alımını hatırlatmada önemli rol oynamaktadır. Sürekli ve bireyselleştirilmiş destek sunulması, hastaların tedaviye uyumunu artırmakta ve kan şekeri kontrolünü iyileştirmektedir. Bunun sonucunda hastaların yaşam kalitesi artmakta ve diyabetle başa çıkma yetenekleri gelişmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diyabet yönetimi, Hemşirelik, Yapay zeka

P-O39 KÜRESEL SAĞLIK GÜVENLİĞİ BAĞLAMINDA HEMŞİRELERİN SAĞLIK SİSTEMİ DAYANIKLILIĞINA KATKISI

Sibel Çimen
Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Elazığ

Sağlık güvenliği; bireylerin ve toplumun sağlığını tehdit edecek bütün tehlikeli ve olumsuz durumlardan uzak tutulmasıdır. Sağlık güvenliğinin temelinde insanlığı korumak ve sağlık konusunda güçlendirmek bulunmaktadır. Sağlık güvenliğini ulusal ve küresel anlamda tehdit edecek pek çok sorun vardır. Bulaşıcı ve bulaşıcı olmayan hastalık sayısındaki artış, biyolojik ve kimyasal malzemelerin kasıtlı kullanımı, şiddet çatışma ve insani acil durumlar, çevresel değişim ve doğal afetler, kimyasal kazalar, radyoaktif maddeler, gıda güvensizliği ve yoksulluk; sağlık güvenliğini tehdit eden küresel sağlığa yansıyan çok büyük güvenlik tehdit unsurlarıdır. Küresel sağlık güvenliğinde ulusal sınırları aşan sağlık tehditleri vardır. Birçok ülkenin bulunduğu Küresel Sağlık Güvenliği Gündeminde sağlık sisteminin güçlendirilmesi, bulaşıcı salgın hastalıkların önlenmesi, tespit ve müdahalesini güçlendirmek ve sürdürmek yer almaktadır. Bu hizmette en önemli görevleri üstlenen kişiler hemşirelerdir. Hemşireler sağlıkla ilgili krizlere hazırlıklı olmak zorundadırlar. Bu durumlarda ilk girişimleri yapma, sürdürme ve ekip çalışmasında etkin roller üstlenme görevleri vardır. Hemşireler toplum eğitimleri, risk durumlarının belirlenmesi, afet planlarının hazırlanması, acil bakım ve triyaj işlemleri, psikososyal destek süreçlerini yürüterek bulunduğu ülkedeki sağlık sisteminin dayanıklılığını sağlarlar. Sağlıktaki dayanıklılık sağlık sistemi ve personelin ayakta durabilmesi, kesintisiz hizmet sağlayabilmesi için stratejilerin olması ve uygulanabilirlikle mümkündür. Hemşireler sadece hastalık durumlarında değil, sağlıkta risk belirleme, olası durumlar için hazırlık, müdahale ve krizleri sonrasında toplumun eski haline gelebilmesi için görev almaktadırlar. Bir ülkenin sağlık siteminde hemşirelerin etkin hizmet verebilmesi o ülkenin dayanıklılığını, bu dayanıklılık ile küresel anlamda sağlık güvenliğini sağlayabilecektir. Bu derlemede hemşirelerin tüm dünyada geçmiş ve gelecekteki küresel sağlıktaki rollerinin önemini belirtmek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Sağlık, Hemşire, Sağlık Güvenliği

P-040 CERRAHİ HEMŞİRELİĞİNDE PSİKİYATRİK HASTALIKLARA BAKIŞIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ayşegül Ay, Neslihan Aker
Karabük Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Karabük

Ruhsal hastalıkların küresel hastalık yükü önemli bir halk sağlığı sorunudur. Buna karşın, damgalama ve ayrımcılık ruhsal hastalıkların yönetimini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle hemşirelik eğitiminin, sosyal belirleyicileri ve eş tanılı klinik karmaşıklıkları dikkate alan, iyileşme odaklı ve ayrımcılık karşıtı yaklaşımları içerecek şekilde yapılandırılması önem taşımaktadır. Bu derlemedeki veriler Pubmed ve Google Akademik Veri tabanları kullanılarak elde edilmiştir.

Tıbbi nedenlerle hastaneye yatırılan ağır ruhsal hastalığı olan birçok bireyde olumsuz klinik sonuçlar gözlenmesine rağmen, bu duruma katkıda bulunan faktörler hakkında bilgi sınırlıdır. Hemşirelerin bakış açısından bakım deneyimini inceleyen çalışmalar, bakım süreçlerini "zor" olarak tanımlamaktadır.
Ağır ruhsal hastalığı olan bireylerde Majör Depresif Bozukluk (MDB), Anksiyete Bozuklukları (AB), Şizofreni (Sch), Distimi, Bipolar Bozukluk (BB) Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) gibi psikiyatrik durumlara sıklıkla Kardiyovasküler hastalıklar, Diyabet, Solunum yolu hastalıkları, Enfeksiyonlar ve Kanserler eşlik etmektedir. Psikiyatrik ve tıbbi eş tanıların birlikteliği, hasta yönetimini zorlaştırmakta; sağlık hizmeti maliyetlerini artırmakta ve olumsuz klinik sonuçlarla ilişkilendirilmektedir. Bununla birlikte, hastanede görev yapan hemşirelerin bu hasta grubuna yönelik olumsuz algı, önyargı ve stereotipik tutumlar geliştirebildiği; bu durumun ise bakım süreçlerinde önemli aksaklıklara yol açtığı bildirilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, cerrahi kliniklerde çalışan hemşirelerin ruhsal hastalığı olan bireylere yönelik bakım algılarını incelemek, mevcut sorunları ortaya koymak ve bu hastaların hastane ortamlarında karşılaştığı güçlükleri vurgulamaktır. Literatür incelemesi kapsamında elde edilen veriler değerlendirildiğinde, hemşirelerin psikiyatrik hastalıklara ilişkin bilgi ve deneyim eksikliğinin; korku, rahatsızlık hissi, empati yetersizliği ve iletişim becerilerindeki sınırlılıklar ile birlikte olumsuz bakım algılarının temel belirleyicileri arasında yer aldığını gözlenmektedir.

Psikiyatrik semptomların yanlış yorumlanması, hastaların "zor" olarak etiketlenmesine yol açarak bakımın niteliğini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu algılar, izolasyon, gereksiz fiziksel veya kimyasal kısıtlama gibi uygulamalara zemin hazırlayabilmektedir. Literatürde yer alan çalışmaların çoğunluğu, cerrahi hemşirelere yönelik psikiyatrik eğitim ve iletişim becerisi geliştirme programlarının hemşirelerin özgüvenini artırabileceğini ve bakım kalitesini iyileştirebileceğini vurgulamaktadır. Ruhsal ve tıbbi eş tanısı bulunan bireylerin bütüncül ve hasta merkezli bakımını desteklemek amacıyla hemşirelerin bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmeye yönelik kanıta dayalı müdahalelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ruhsal hastalık, eş tanı, damgalanma, hemşirelik bakımı

P-041 KRONİK HASTALIK YÖNETİMİNDE M-SAĞLIK UYGULAMALARI VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMLARI

İrem Bulut
İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa Yüksek Lisans Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş-Amaç: Küresel ölçekte artış gösteren kronik hastalık yükü, sağlık sistemlerini geleneksel bakım modellerinden dijital tabanlı çözümlere yöneltmektedir. Halk sağlığı hemşireliği (HSH), toplum sağlığını koruma ve geliştirme misyonuyla bu dijital dönüşümün merkezinde yer almaktadır. Mobil sağlık (m-Sağlık) uygulamaları; hastaların uzaktan izlenmesi, öz-bakım gücünün artırılması ve sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi noktasında stratejik bir öneme sahiptir. Bu çalışmanın amacı, m-Sağlık uygulamalarının kronik hastalık yönetimindeki etkinliğini değerlendirmek ve halk sağlığı hemşireliğinin bu süreçteki yeni uygulama alanlarını ve yöntemlerini literatür ışığında analiz etmektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma, "hemşirelik araştırmalarının geleceği" teması çerçevesinde hazırlanmış bir derleme çalışmasıdır. Çalışma kapsamında 2021-2026 yılları arasında PubMed, Google Akademik ve YÖK Tez veri tabanlarında "halk sağlığı hemşireliği", "m-Sağlık", "teletıp" ve "dijital sağlık" anahtar kelimeleriyle taranan ulusal ve uluslararası literatür (n=45) incelenmiştir. Seçilen çalışmalar; uygulama alanları, hasta çıktıları ve hemşirelik rolleri açısından içerik analizine tabi tutulmuştur.

Bulgular: Yapılan incelemeler, m-Sağlık uygulamalarının özellikle diyabet, hipertansiyon ve KOAH gibi kronik hastalıklarda ilaç uyumunu %45 oranında artırdığını ve acil servis başvurularını önemli ölçüde azalttığını göstermektedir. Halk sağlığı hemşirelerinin bu süreçte; "dijital vaka yöneticisi", "teknoloji eğitimcisi" ve "veri analisti" gibi yeni roller üstlendiği saptanmıştır. Ayrıca, giyilebilir teknolojiler aracılığıyla toplanan gerçek zamanlı verilerin, hemşirelik girişimlerinin kişiselleştirilmesine olanak sağladığı belirlenmiştir.

Sonuç: Hemşirelik araştırmalarının geleceği, teknolojinin insani bakım felsefesiyle entegre edilmesine dayanmaktadır. m-Sağlık uygulamaları, halk sağlığı hemşireliğinde "erişilebilir" ve "sürdürülebilir" bakımın anahtarıdır. Hemşirelerin dijital yetkinliklerinin müfredat düzeyinde geliştirilmesi ve bu teknolojilerin ulusal sağlık politikalarına entegre edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Sağlık, Halk Sağlığı Hemşireliği, Kronik Hastalık, Mobil Sağlık, Teletıp

P-042 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE SİMÜLASYON TEMELLİ ÖĞRENME DAHA ETKİLİ Mİ? BİLGİ, BECERİ VE KLİNİK PERFORMANS ÜZERİNE BİR SİSTEMATİK DERLEME

Burcu Yıldırım, Yasemen Özkan, Hafize Baştürk, Huriye Arık
Tobb Etü Tıp Fakültesi Hastanesi, Ankara

Giriş ve Amaç: Hemşirelik eğitiminde öğrencilerin klinik uygulamaya hazırlanması temel hedeflerden biridir. Bu amaç doğrultusunda kuramsal öğretim ile klinik uygulamalar birlikte yürütülmekte ve öğrencilerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmeye yönelik farklı öğretim yöntemleri kullanılmaktadır. Son yıllarda geleneksel öğretim yöntemlerine ek olarak uygulamaya dayalı öğrenme yaklaşımlarının önemi artmış, özellikle simülasyon temelli eğitim hemşirelik eğitiminde yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Eğitim süreçlerinde farklı öğretim yöntemlerinin birlikte kullanılması, öğrencilerin klinik uygulamaya hazırlanma düzeylerinin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır.
Simülasyon temelli eğitim, öğrencilerin klinik uygulamalarda karşılaşabilecekleri durumları gerçekçi senaryolar aracılığıyla deneyimlemelerine olanak sağlayan uygulamaya dayalı bir öğrenme yöntemidir. Bu yaklaşım öğrencilerin klinik karar verme, problem çözme ve uygulama becerilerini geliştirmelerine katkı sağlarken, öğrenme sürecinin güvenli ve kontrollü bir ortamda gerçekleşmesini mümkün kılmaktadır.

Simülasyon temelli eğitim; düşük, orta ve yüksek gerçeklikli simülasyonlar, standart hasta uygulamaları ve senaryo temelli uygulamalar gibi farklı yöntemlerle gerçekleştirilebilmekte ve öğrencilerin klinik karar verme süreçlerini güvenli bir ortamda geliştirmelerine olanak sağlamaktadır. Simülasyon uygulamaları genellikle ön bilgilendirme, senaryo uygulaması ve yapılandırılmış çözümleme aşamalarından oluşmakta olup öğrenme kazanımlarını destekleyen bütüncül bir eğitim yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır.
Bu sistematik derlemenin amacı, simülasyon temelli hemşirelik eğitiminin bilgi, psikomotor beceri ve klinik uygulama performansı üzerindeki etkilerini değerlendirmek ve simülasyon temelli öğrenmenin geleneksel öğretim yöntemlerine göre etkililiğini ortaya koymaktır.

Yöntem: Bu sistematik derleme PRISMA rehberine uygun olarak yürütülmüştür. PubMed, CINAHL, Scopus ve Web of Science veri tabanlarında 2014–2024 yılları arasında yayımlanan çalışmalar taranmış, alan yazında temel referans niteliği taşıyan önceki çalışmalar arka plan kapsamında değerlendirilmiştir. Simülasyon temelli eğitimi değerlendiren randomize kontrollü çalışmalar, sistematik derlemeler ve meta-analizler çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmaların simülasyon türleri, örneklem özellikleri ve ölçüm araçları açısından heterojen yapı göstermesi nedeniyle meta-analiz yapılmamış, bulgular yapılandırılmış sentez yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Bulgular: Derlemeye dahil edilen çalışmalar, simülasyon temelli eğitimin hemşirelik öğrencilerinin bilgi düzeyi, psikomotor becerileri ve klinik uygulama performansı üzerinde genel olarak olumlu etkiler sağladığını göstermektedir.

Simülasyon türlerine göre değerlendirildiğinde, yüksek gerçeklikli simülasyonların özellikle klinik karar verme, eleştirel düşünme ve psikomotor beceri gelişimi üzerinde daha güçlü etkiler oluşturduğu bildirilmektedir. Standart hasta ve senaryo temelli simülasyonların iletişim becerileri, ekip çalışması ve klinik özgüveni artırmada etkili olduğu gösterilmiştir. Düşük ve orta gerçeklikli simülasyonlar temel becerilerin kazandırılmasında yararlı olmakla birlikte klinik performansa etkilerinin daha sınırlı olduğu belirtilmektedir.

Meta-analiz bulguları, simülasyon temelli eğitimin öğrenme çıktıları üzerinde orta–yüksek düzeyde etki büyüklüğüne sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca simülasyon uygulamalarının teori ile klinik uygulama arasındaki bütünleşmeyi güçlendirdiği ve öğrencilerin klinik uygulamaya hazırlık düzeyini artırdığı bildirilmektedir.

Sonuç: Simülasyon temelli hemşirelik eğitimi, öğrencilerin bilgi düzeyi, psikomotor becerileri ve klinik uygulama performansını geliştirmede etkili bir öğretim yöntemi olarak öne çıkmaktadır. Derleme bulguları, simülasyon temelli eğitimin özellikle klinik karar verme ve uygulama becerilerinin geliştirilmesinde geleneksel öğretim yöntemlerine kıyasla daha güçlü öğrenme kazanımları sağladığını göstermektedir. Özellikle yüksek gerçeklikli simülasyon uygulamalarının öğrenme çıktıları üzerindeki etkisinin daha belirgin olduğu görülmektedir.

Bu bulgular, simülasyon temelli eğitimin hemşirelik eğitim programlarında geleneksel öğretim yöntemlerini destekleyen ve klinik yeterlilik gelişimini güçlendiren önemli bir öğretim yaklaşımı olduğunu göstermektedir.

Simülasyon temelli eğitim, öğrencilerin klinik ortamlarda karşılaşabilecekleri durumlara önceden hazırlanmasını sağlayarak öğrenme sürecinin güvenli ve kontrollü bir ortamda gerçekleşmesine olanak tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler: geleneksel yöntemler, hemşirelik, hemşirelik eğitimi, simülasyon

P-043 KRONİK HASTALIKLARDA NAVİGASYON PROGRAMININ KULLANIMI VE NAVİGATÖR HEMŞİRELİK

Elvan Kırılmaz, Büşra Ceren Demirel Yıldız
Siirt Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Siirt

Kronik hastalıklar uzun süreli bakım gerektiren ve her yıl milyonlarca kişiyi etkileyen hastalıklar olarak tanımlanmaktadır. Kronik hastalıklar yüksek morbidite ve mortalite oranlarıyla birlikte bakım maliyetlerinde de artışlara neden olmaktadır. Bunlara ek olarak kronik hastalıkların uzun süreli bakım gerektirmesi, tanı ve tedavi süreci de beraberinde bazı sorunlara neden olmaktadır. Tüm bu sürecin kontrol edilmesi için kullanılan yöntemlerinden bir tanesini hasta navigasyon programları oluşturmaktadır. Literatür de birçok şekilde tanımlanan ve birçok kronik hastalığın tanıdan rehabilitasyon sürecine kadar yönetiminde kullanılan hasta navigasyon programları hekim, sosyal hizmet uzmanı ve hemşire olmak üzere birçok meslek grubu tarafından uygulanabilmektedir. Bu meslek grupları içerisinde en yaygın olarak uygulayan meslek gruplarını hemşireler olmaktadır. Navigatör hemşireler hasta ve bakıcılarının bakım ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamaktadır. Bu doğrultu da çalışmamızın amacı kronik hastalıklarda navigasyon programının kullanımını ve navigatör hemşireliği incelemektir.

Anahtar Kelimeler: hasta navigasyonu, kronik hastalık, navigatör hemşire

P-044 ANESTEZİ YOĞUN BAKIMDA MEKANİK VENTİLASYON UYGULANAN HASTALARDA BASINÇ YARALANMASI GELİŞİMİ VE İLİŞKİLİ RİSK FAKTÖRLERİNİN 15 GÜNLÜK PROSPEKTİF GÖZLEMLE İNCELENMESİ

Emine Hale Ayyıldız
Süleyman Demirel Üniversite Hastanesi, Isparta

Amaç: Basınç yaralanmaları, yoğun bakım ünitelerinde sık karşılaşılan, büyük ölçüde önlenebilir hemşirelik sorunlarından biridir. Derin sedasyon ve mekanik ventilasyon uygulanan hastalarda hareket kısıtlılığı, hipoalbüminemi, ileri ödem ve vazopressör kullanımı basınç yaralanması riskini belirgin biçimde artırmaktadır. Bu çalışmanın amacı; anestezi yoğun bakım ünitesinde mekanik ventilasyon desteğinde yatan hastalarda basınç yaralanmalarının gelişim sürecini, lokalizasyonunu, evre değişimini ve ilişkili klinik risk faktörlerini 15 günlük prospektif gözlemle tanımlamaktır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı ve prospektif tasarımlı bu çalışma, bir eğitim ve araştırma hastanesinin anestezi yoğun bakım ünitesinde yürütülmektedir (hedef örneklem n=50). Çalışmaya; mekanik ventilasyon uygulanan, RASS <=-3 düzeyinde derin sedasyon altındaki 18 yaş üzeri yetişkin hastalar dahil edilmiştir. Araştırmacı hemşire tarafından geliştirilen 15 günlük Yoğun Bakım Basınç Yaralanması Gözlem Formu ile her hasta için Braden skoru, GKS, RASS, vücut ısısı, albumin düzeyi, ödem şiddeti (+1/+4), pozisyon verme saat aralığı, ventilatör PEEP değeri, noradrenalin dozu, havalı yatak kullanımı, cilt bariyer bakımı, inkontinans durumu ile yara varlığı, evresi ve lokalizasyonu günlük olarak kayıt altına alınmıştır. Bu bildiride 20 hastaya ait ara veriler sunulmaktadır.

Bulgular: Yaş ortalaması 78,4 olan 20 hastanın 15'i (%75) erkek, 5'i (%25) kadındır. En sık yatış tanıları post-operatif dönem (%40), post-resüsitasyon/pnömoni (%30) ve nörolojik hastalıklar (%20) olarak belirlenmiştir. Takip süresince hastaların %75'inde basınç yaralanması saptanmış ya da mevcut yara izlenmiştir. Hastaneye gelişinde Evre I basınç yaralanması olan hastalarda etkin cilt bakımı ve pozisyon protokolü uygulamasıyla yaraların iyileştiği gözlemlenmiştir. Yoğun bakım sürecinde yeni gelişen basınç yaralanmaları ise evre progresyonu göstermeksizin stabil seyretmiştir. Yaraların büyük bölümü sakrum (%67) ve trokanter (%33) bölgelerinde lokalize olmuştur. Takip süresi boyunca hiçbir hastada cihaza bağlı basınç yaralanması gelişmemiştir. Tüm hastalarda hipoalbüminemi ve >=+1 ödem şiddeti saptanmıştır. Hastaların %85'inde noradrenalin infüzyonu uygulandığı, %60'ında havalı yatağın geç başlandığı belirlenmiştir. Başlangıç Braden skoru değerlendirmesinde hastaların %60'ı yüksek risk (<12) kategorisinde yer alırken bu oran takip sonunda %75'e yükselmiştir.

Sonuç: Ara bulgular; anestezi yoğun bakımda derin sedasyon altındaki hastalarda gelişte var olan Evre I yaraların erken ve etkin hemşirelik bakımıyla iyileştirilebildiğini ortaya koymaktadır. Buna karşın pozisyon protokolü uygulanmasına rağmen yeni yara gelişiminin önüne geçilemediği görülmektedir. Hipoalbüminemi, ileri ödem ve vazopressör kullanımının belirleyici risk faktörleri olduğu anlaşılmaktadır. Cihaza bağlı yara gelişmemesi, cihaz kontrol protokolünün etkinliğine işaret etmektedir. Havalı yatak kullanımının erken başlanmasının yara progresyonunu yavaşlatabileceği düşünülmektedir. Çalışmanın 50 hastaya tamamlanmasıyla elde edilecek veriler, yoğun bakım hemşireliğinde basınç yaralanması önleme protokollerinin güncellenmesine ve klinik uygulamalara önemli katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Basınç yaralanması, Braden skalası, mekanik ventilasyon, risk faktörleri, yoğun bakım hemşireliği

P-045 MEME BAŞI FOBİSİ: EMZİRME AĞRISI KORKUSU VE OLUMSUZ DUYGULARIN ANNE ÜZERİNE ETKİSİ

Mutlu Erdi Bilecen[1], Simge Zeyneloğlu[2]
[1]Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Anestezi Programı
[2]Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep

Giriş: Doğum sonrası erken dönemde annelerin önemli bir bölümünde değişen şiddetlerde meme ucu ağrısı görülmektedir. Literatürde, doğum sonrası dönemde meme ucu ağrısı prevalansının %34 ile %96 arasında değiştiği bildirilmekte; yanlış emzirme pozisyonu, yetersiz kavrama, meme ucu çatlakları, mastit ve yenidoğanda ankiloglossi başlıca nedenler arasında gösterilmektedir. Emzirmeden kaçınmaya yol açan bu ağrı-korku döngüsü, klinik pratikte bazı araştırmacılar tarafından "meme ucu ağrısı fobisi" olarak da adlandırılmıştır. Bununla birlikte bu tanımlama henüz DSM-5 veya ICD-11'de yer almamakta ve standart bir klinik terim niteliği taşımamaktadır.
Türkiye'de antenatal bakım kapsamının ve hastane doğum oranlarının yüksek olmasına karşın, ilk altı ay yalnızca anne sütüyle beslenme oranının istenen düzeyin altında kaldığı görülmektedir. 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'nda ortanca yalnızca anne sütüyle beslenme süresi 1,8 ay olarak bildirilmiştir.

Amaç: Meme ucu ağrısına bağlı gelişen emzirme ağrısı korkusu ve emzirmeden kaçınma davranışının anne ruh sağlığı, emzirme öz-yeterliği, anne-bebek bağlanması ve emzirmenin sürdürülmesi üzerindeki etkilerini güncel literatür ve ulusal sağlık göstergeleri doğrultusunda değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntem: Ocak 2010-Aralık 2024 tarihleri arasında PubMed, Scopus, ULAKBİM ve Google Scholar veri tabanlarında "breastfeeding pain", "nipple pain", "breastfeeding self-efficacy", "postpartum depression", "fear-avoidance" ve "lactation counselling" anahtar kelimeleri kullanılarak Türkçe ve İngilizce literatür taraması yapılmıştır. Hakemli dergilerde yayımlanmış özgün araştırmalar, sistematik derlemeler ve meta-analizler olarak belirlenmiştir. Vaka raporları, editöre mektuplar ve tam metnine ulaşılamayan çalışmalar kapsam dışı bırakılmıştır. Anlatı derlemesinin doğası gereği çalışma seçimi sistematik bir protokole dayanmamakta olup, bu durum yöntemin temel sınırlılığı olarak değerlendirilmiştir.
Ulusal göstergeler için T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2023 ve 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması verilerinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Literatürde doğum sonrası erken dönemde meme ucu ağrısının oldukça yaygın görüldüğü; yanlış pozisyonlama, yetersiz kavrama, meme ucu çatlakları, mastit ve yenidoğanda ankiloglossinin başlıca nedenler arasında yer aldığı bildirilmektedir. Ağrının şiddetinin emzirme süresini doğrudan etkilediği ve özellikle birinci haftada yoğun ağrı yaşayan annelerde emzirmeyi erken sonlandırma riskinin belirgin biçimde arttığı gösterilmiştir.

Türkiye'ye özgü göstergeler değerlendirildiğinde, antenatal bakım kapsamı ve hastane doğum oranları yüksek olmasına rağmen, ilk altı ay yalnızca anne sütüyle beslenme oranının istenen düzeyin altında kaldığı görülmektedir. 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması verilerinde ortanca yalnızca anne sütüyle beslenme süresi 1,8 ay olarak bildirilmiştir. T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2023 verilerine göre sezaryen doğum oranı %61,5'e ulaşmıştır. Sezaryen doğumun postoperatif ağrı, hareket kısıtlılığı ve emzirmeye geç başlama gibi etkenler nedeniyle emzirme sürecini olumsuz etkileyebileceği belirtilmektedir.

Sonuç ve Öneriler: Meme ucu ağrısına bağlı gelişen emzirme ağrısı korkusu ve emzirmeden kaçınma davranışı; anne ruh sağlığını, emzirme öz-yeterliğini, anne-bebek bağlanmasını ve emzirmenin sürdürülebilirliğini etkileyen çok boyutlu bir sorundur.

Doğum sonrası erken dönemde yapılandırılmış laktasyon danışmanlığı, doğru pozisyonlama ve kavrama eğitimi, ağrı yönetimi, uzaktan laktasyon desteği, mobil öz-yönetim stratejileri ve postpartum ruh sağlığı taramasının multidisipliner bakım sürecine entegre edilmesi önerilmektedir. Sağlık profesyonellerinin teknik değerlendirme ile psikososyal desteği birlikte sunması; anne ruh sağlığının korunması, anne-bebek bağlanmasının desteklenmesi ve emzirmenin sürdürülmesi açısından kritik önem taşımaktadır.

Konuya ilişkin sistematik derleme ve randomize kontrollü çalışmaların artırılması; ulusal ölçekte emzirme ağrısı, emzirme ağrısı korkusu ve emzirmeden kaçınma örüntüsünü birlikte ele alan kesitsel ve uzunlamasına araştırmaların yürütülmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: ağrı, emzirme, emzirme öz yeterliği, postpartum depresyon, psikososyal baskı

P-O46 ADALET VE BAKIMIN KESİŞİMİNDE HEMŞİRENİN GÜCÜ: ADLİ PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ

Leyla Baysan Arabacı1, Leyla Aksu[2]
[1]İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
[2]İzmir Şehir Hastanesi

Giriş: Adli psikiyatri hemşireliği, ruh sağlığı ile adalet sisteminin kesişiminde konumlanan, klinik bakım ve hukuksal süreçlerin eşzamanlı yürütüldüğü özel bir uzmanlık alanıdır. Ülkemizde görece yeni bir disiplin olan bu alan, eğitim ve uygulama boyutunda kurumsallaşma sürecindedir. Adli psikiyatri hemşireleri, suça sürüklenmiş, ceza infaz kurumlarında bulunan veya adli süreçlerle ilişkili bireylerin ruhsal değerlendirme, risk yönetimi ve bakım gereksinimlerine yanıt verir. Bu alan, bakım, güvenlik, etik sorumluluk ve insan haklarını eş zamanlı ele almayı gerektirir; alanda hemşire yalnızca klinik bakım sunan değil, savunuculuk rolü üstlenen bir profesyoneldir.

Amaç: Bu sunumun amacı, adli psikiyatri hemşireliğinin ülkemizdeki gelişim sürecini ve hemşirelerin sahip olması gereken yetkinliklerini ortaya koymaktır. Hemşirelerin kapsamlı ruhsal değerlendirme, davranışsal risk analizleri, terapötik iletişim, kriz ve agresyon yönetimi ile etik ve hukuksal ilkeleri gözetme becerileri, alanın temel dayanaklarını oluşturmaktadır. Ayrıca, bu alanda çalışan hemşirelerin multidisipliner ekip içinde üstlendikleri rol ve sorumluluklar değerlendirilecektir.

Bulgular: Literatür, adli psikiyatri hemşireliğinin sağlık eşitliğini ve toplumsal güvenliği destekleyen önemli bir araç olduğunu göstermektedir. Lisansüstü eğitim ve uzmanlaşma süreçleri, hemşirelerin yetkinliğini artırarak bakım kalitesini yükseltmekte ve eşitsizlikleri azaltmaktadır. Bu alanda, hastaların temel bakım gereksinimleri; saygı, güven, iletişim ve terapötik ilişki kurma çerçevesinde odaklanırken, yüksek güvenlikli ortamlarda çalışma koşulları ve iş gücü sürdürülebilirliği önemli sorunlar arasında yer almaktadır. Ayrıca, alandaki hemşireler sıklıkla etik ikilemlerle karşılaşmakta, zorlayıcı uygulamalar ve hasta hakları konusunda hassas kararlar verme durumu ile karşı karşıya kalabilmektedir. Travma odaklı bakım yaklaşımları hem hasta iyilik halini hem de personel güvenliğini desteklemektedir.

Sonuç: Adli psikiyatri hemşireliği, adalet ve bakımın kesişiminde güçlü ve dönüştürücü bir alan olarak değerlendirilmelidir. Hemşireler, savunucu, terapist, etik karar verici ve güvenlik yöneticisi rollerini bütüncül biçimde yürütmektedir. Ülkemizde lisansüstü eğitim olanaklarının artırılması, kanıta dayalı uygulamaların yaygınlaştırılması, travma odaklı bakım yaklaşımlarının kurumsal politikalara entegre edilmesi ve etik destek mekanizmalarının güçlendirilmesi önerilmektedir. Böylece bireysel iyileşme süreçleri desteklenirken, sağlık sisteminde sosyal adalet ve güvenlik güçlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Adli psikiyatri hemşireliği, ruh sağlığı ve adalet, travma odaklı bakım, multidisipliner yaklaşım, etik ve güvenlik yönetimi

P-O47 HASTA GÜVENLİĞİNDE TIBBİ CİHAZ İLİŞKİLİ BASINÇ YARALANMASININ ÖNEMİ

Ezginur Ala, Şeymanur Demirparmak, Esra Doğan Yılmaz
Kırıkkale Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi,Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı,Kırıkkale

Hasta güvenliği, sağlık hizmetlerinin temel bileşenlerinden biri olup bakım sürecinde ortaya çıkabilecek hataları ve istenmeyen olayları önlemeyi, riskleri azaltmayı ve oluşabilecek zararları en aza indirmeyi amaçlayan uygulamaları kapsar. Dünya Sağlık Örgütü hasta güvenliğini sağlık hizmetlerinde hataların oluşma olasılığını azaltan, önlenebilir zararları engelleyen ve güvenli bakım ortamı oluşturmayı hedefleyen kültür, süreç, yöntem ve teknolojilerin bütünü olarak tanımlamaktadır. Basınç yaralanması da hasta güvenliğini tehdit eden önlenebilir sağlık sorunlarından birisidir. Basınç yaralanması, uzun süreli basınç nedeniyle deri ve alt dokularda meydana gelen hasarlar olarak tanımlanmakta ve sıklıkla kemik çıkıntıları üzerinde görülmektedir. Tıbbi cihaz ilişkili basınç yaralanması (TCİBY) ise teşhis veya tedavi amaçlı tasarlanan ve uygulanan araçların kullanımından kaynaklanan basınç yaralanması olarak National Pressure Injury Advisory Panel (NPIAP) tarafından 2016 yılında tanımlanmıştır. TCİBY tıbbi cihazların cilt ve dokulara uyguladığı basınç sonucu oluşmakta; kullanılan cihazın türü, tasarımı ve uygulanma biçimi yaralanmanın şeklini ve şiddetini belirlemektedir. TCİBY'nin tüm basınç yaralanmalarının %74'ünü oluşturduğu bildirilirken, ülkemizde yapılan çalışmalarda prevalansının %10,7 ile %49,4 arasında değiştiği ifade edilmektedir. Özellikle tıbbi cihazların yaygın kullanımı nedeniyle palyatif bakım ve yoğun bakım gibi kritik birimlerde TCİBY görülme sıklığının daha yüksek olduğu belirtilmektedir. Sıklıkla pulse oksimetre cihazı, nazal kanül, oksijen maskeleri, santral-periferik damar yolu kateterleri, beslenme sondaları, üriner kateterler, drenaj torbaları, monitörizasyon ekipmanları ve ortopedik destekleyiciler gibi cihazlar TCİBY'ye neden olmaktadır. TCİBY genellikle Evre 1 ve Evre 2 olarak sınıflandırılırken, yine tıbbi cihazların neden olduğu mukozal membran basınç yaralanması ise evrelendirilemez. TCİBY hastalarda acı, ağrı ve psikolojik sorunlar görülmesine neden olurken, tedavi süresi ve maliyetlerini arttırmakta, hastanede yatış süresini uzatmakta ve yaşam kalitesini düşürmektedir. Önleyici hemşirelik girişimleri arasında bireye uygun boyutlarda cihaz seçimi, koruyucu pansuman kullanımı, cihazların doğru ve düzenli aralıklarla yeniden konumlandırılması, düzenli cilt izlemi ve risk değerlendirmesi gibi uygulamalar yer almaktadır. TCİBY'nin önlenmesinde tıbbi cihazların doğru kullanımına ilişkin eğimlerle hemşirelerin farkındalık kazanmaları, risk faktörlerini bilmeleri ve uygun önlemleri almaları kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Hasta güvenliği, hemşirelik, tıbbi cihaz ilişkili basınç yaralanması

P-O48 TÜRKİYE'DE SANAL GERÇEKLİK KULLANILAN LİSANSÜSTÜ HEMŞİRELİK TEZLERİNİN İNCELENMESİ

Şule Koç, Hazal Tüzün, Hatice Tüfekçi, Halil İbrahim Bilkay
KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı/ Konya

Bu çalışma, Türkiye'de hemşirelik alanında sanal gerçeklik müdahalesi içeren lisansüstü tezlerin incelenmesini amaçlayan bir derleme çalışmasıdır. Sanal gerçeklik müdahalesi; bireyin gerçek dünya ile bağını keserek bilgisayar tabanlı simülasyonlara dahil edilmesini sağlayan, dikkat dağıtma (distraksiyon) mekanizmasıyla ağrı ve anksiyete yönetiminde kullanılan teknolojik bir yöntemdir. Literatür taraması YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında gerçekleştirilmiş ve "sanal gerçeklik", "sağlıkta sanal gerçeklik", "teknoloji", "hemşirelik" ve "sanal gerçeklik uygulamaları" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Tarama sonucunda 2016–2025 yılları arasında yayımlanan toplam 666 kayıt belirlenmiş, alan daraltması sonrasında dahil edilme kriterlerine uygun 122 tez değerlendirmeye alınmıştır. Çalışmalar; yayın yılı, tez türü, yürütüldüğü anabilim dalı, örneklem grubu, incelenen değişkenler, uygulanan müdahale türü ve elde edilen sonuçlar açısından incelenmiştir. Bulgular, sanal gerçeklik kullanılan lisansüstü tezlerin 2019 yılından itibaren artış eğilimi gösterdiğini ve çalışmaların çoğunun yüksek lisans düzeyinde (%53) gerçekleştirildiğini ortaya koymuştur. Tezlerin en sık Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı'nda (%28) yürütüldüğü; bunu sırasıyla Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği (%19), İç Hastalıkları Hemşireliği (%18), Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği (%9), Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği (%7) ve Halk Sağlığı Hemşireliği (%6) anabilim dallarının izlediği belirlenmiştir. Örneklem grupları incelendiğinde çalışmaların en sık cerrahi girişim uygulanan hastalar (n=23), sağlık bilimleri öğrencileri ve sağlık profesyonelleri (n=19) ile çocuk ve ergenler (n=17) üzerinde yürütüldüğü görülmüştür. Kanser tanısı almış bireyler (n=8), ebeveynler, sağlıklı bireyler (n=3) ve yaşlılar (n=1) üzerinde gerçekleştirilen tez çalışmalarının sayısının daha sınırlı olduğu görülmüştür. İncelenen değişkenler arasında en sık psikolojik belirtiler (anksiyete, korku, depresyon) (n=89) ile ağrı ve yaşamsal bulgular gibi klinik belirtiler (n=86) yer almaktadır. Sanal gerçeklik uygulamalarının çoğunlukla cerrahi ve girişimsel işlemler (pansuman, enjeksiyon, ameliyat öncesi hazırlık vb.) sırasında (n=55) kullanıldığı ve içeriklerin çoğunlukla doğa manzaraları, gezi ve yürüyüş gibi distraksiyon temelli uygulamalardan oluştuğu (n=67) belirlenmiştir. Sonuç olarak, sanal gerçeklik uygulamalarının hemşirelik alanında giderek artan bir ilgi gördüğü ve özellikle girişimsel işlemler sırasında hastaların psikolojik ve fizyolojik belirtilerini azaltmada çoğunlukla etkili bir yöntem olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu uygulamalar, hemşirelerin non-farmakolojik semptom yönetimindeki otonomilerini güçlendirerek mesleğin profesyonel statüsüne katkı sağlamakta; teknoloji entegrasyonu sayesinde bakım süreçlerini standardize ederek hata payını minimize etmekte ve hasta memnuniyetini maksimize ederek bakım kalitesini arttırmaktadır. Hemşirelik bakımının dijital dönüşümünde stratejik bir öneme sahip olan bu müdahaleler, kanıta dayalı uygulamaların klinik ortama aktarılmasında kilit rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sanal gerçeklik, hemşirelik, hemşirelik eğitimi, teknoloji

P-049 İÇSEL BİR YOLCULUKLA MESLEKİ DAYANIKLILIĞA: HEMŞİRELERİN GÜÇLENDİRİLMESİNDE PSİKODRAMANIN ROLÜ ÜZERİNE BİR DERLEME

Irem Ayvat
Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

Sağlık sisteminin merkezindeki hemşireler; nöbet sistemine bağlı fiziksel düzensizliklerin yanı sıra, bakım yükü, hastaların yaşadığı travmalara tanıklık etme gibi psikososyal zorlanmalar nedeniyle kronik stres altındadırlar. Bu stresin yönetilemediği durumlarda tükenmişlik kaçınılmaz hale gelerek bakım kalitesini tehdit etmektedir. Tükenmişlikle mücadelede; kontrol algısı ve öz-yeterliği odağa alan güçlendirme müdahaleleri kritik öneme sahiptir. Bu derlemenin amacı; psikodramanın teorik temelleri ve tekniklerinin hemşirelerin psikolojik güçlenme süreçlerine katkısını tartışmaktır. Güçlendirme; yapısal ve psikolojik olmak üzere iki boyutta ele alınmaktadır. Yapısal güçlendirme bilgi, destek ve kaynağa erişimi vurgularken; psikolojik güçlendirme anlam, yetkinlik, özerklik ve etki kavramlarını kapsar. Psikodrama; spontanlık, yaratıcılık ve eylem ilkeleriyle, güvenli bir alanda hemşirenin bu kavramların 'nasıl yapılacağını' deneyimlemesine olanak tanır. Hemşirelerin psikolojik güçlendirmesine ilişkin çeşitli müdahaleler içeren birçok çalışma mevcuttur. Literatürde yer alan müdahalelerin büyük çoğunluğu bilişsel yaklaşımlarla sınırlı kaldığı görülmektedir. Oysaki, deneyimlerin, duyguların ve yeni öğrenmelerin eylem yoluyla işlenmesine olanak tanıyan psikodrama gibi yaşantısal grup çalışmalarının önemi göz ardı edilmemelidir. Rol değiştirme, aynalama ve eşleme gibi temel psikodrama teknikleri, hemşirelerin duygusal yüklerini boşaltmalarına ve profesyonel rollerindeki zorlayıcı yaşantılarını güvenli bir alanda prova etmelerine yardım eder. Rol değiştirme ve eşleme teknikleri ile 'anlam' ve 'empati' gelişirken; aynalama tekniği öz-farkındalık sağlayarak 'yetkinlik' inancını pekiştirebilmektedir. Psikodramanın oluşturduğu artı gerçeklik sahnesi, hemşirelerin zorlandıkları veya cesaret edemedikleri durumları canlandırarak rol repertuarlarını genişletmekte, güçlendirme sağlayacak becerileri deneyimleyerek kalıcı öğrenmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca insanların birbirleri ile etkileşiminden doğan; evrensellik, umut aşılama, bireylerarası öğrenme ve özgecilik gibi terapötik etmenler, hemşirelerin benzer duygusal yükleri paylaştığını görmesini ve yeni beceri kazanma ya da var olan becerilerin gelişmesini sağlayarak mesleki izolasyonu azaltabilmektedir. Bu eylem temelli yaklaşım, hemşirelerin otonomilerini ve kurumsal aidiyetlerini güçlendirerek, onları sağlığı üreten aktif bir güce dönüştürmektedir. Psikodrama temelli güçlendirme programları, hemşirelerin bireysel iyi oluşu ve mesleki dayanıklılığı için stratejik bir araçtır. Bu yöntemin hastane içi sürekli eğitim programlarına ve hemşirelik müfredatlarına entegre edilmesi, küresel sağlık hedeflerine ulaşmada hemşirenin gücünü görünür kılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Güçlendirme, Hemşirelik, Psikodrama, Tükenmişlik

P-050 CERRAHİ HEMŞİRELİK BAKIMINDA YAPAY ZEKÂ TEKNOLOJİLERİ

İrem Erden[1], H. Banu Katran[1], Betül Çınar[2], Aysun Yılmaz[2], Elif Sude Hayırlı[2]
1Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Başıbüyük, Maltepe-İstanbul,
2Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Öğrencisi, Başıbüyük, Maltepe-İstanbul

Yapay zekâ (YZ), cerrahi hemşirelik bakımında kaliteyi artıran ve klinik karar verme süreçlerini dönüştüren önemli bir teknolojik araçtır. Bu çalışma, YZ'nin perioperatif süreçteki rollerini genel hatlarıyla ele almakla birlikte, özellikle Türkiye'de henüz standart klinik protokollerde yaygın olarak yer almayan bilgisayarlı görme tabanlı otonom yara izlem ve komplikasyon tahmin sistemlerine odaklanmayı amaçlamaktadır. Bilgisayarlı görme alanında geliştirilen güncel modeller, cerrahi kesi bölgelerindeki doku değişimlerini analiz ederek cerrahi alan enfeksiyonuna yönelik erken uyarı sağlayabilmekte ve bazı çalışmalarda yüksek doğruluk oranlarına ulaşabilmektedir. Türkiye'de cerrahi servislerde yara takibi büyük ölçüde hemşire gözlemine ve manuel değerlendirme ölçeklerine dayanmaktadır. Buna karşın, bilgisayarlı görme algoritmaları derin öğrenme yöntemleri aracılığıyla yara görüntülerinden otonom risk skorları üreterek daha nesnel ve tekrarlanabilir değerlendirmeler sunma potansiyeline sahiptir. Sonuç olarak, bu teknolojiler hemşirenin klinik yargısının yerini alan değil, onu destekleyen ve güçlendiren araçlar olarak değerlendirilmektedir. Cerrahi hemşirelerinin bu dönüşüme uyum sağlaması, daha hassas, kanıta dayalı ve bireyselleştirilmiş bakım modellerinin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: cerrahi hemşireliği, hemşirelik bakımı, sağlık bakımı teknolojisi, yara enfeksiyonu, yapay zekâ

P-051 GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MEKANİK DOLAŞIM DESTEĞİNDE HEMŞİRELİK LİTERATÜRÜNÜN EVRİMİ: BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Ercan Özpolat[1], Zahide Tunçbilek[2]
[1]Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı,Ankara
[2]Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı,Ankara

Giriş: Kalp yetmezliği küresel ölçekte ciddi bir sağlık sorunudur. Bu durumla mücadelede kullanılan Ekstrakorporeal Membran Oksijenasyonu (ECMO), Ventrikül Destek Cihazları, İntraaortik Balon Pompası (IABP), Total Yapay Kalp (TAH) gibi mekanik dolaşım desteği (MCS) teknolojilerinin kullanımı hızla artmaktadır. Teknolojik ilerlemeye paralel olarak, bu cihazlara özgü uzman hemşirelik bakımı literatürde kritik bir önem kazanmıştır.

Yöntem: Araştırma verileri, 6 Şubat 2026 tarihinde Scopus veri tabanından elde edilmiştir. Arama stratejisi hemşirelik bakım terimleri ile genişletilmiş ve MCS anahtar kelimelerini (Nurse, ECMO, VAD, TAH, IABP, vb.) kapsayacak şekilde "başlık-özet-anahtar kelime" alanlarında yürütülmüştür. Analiz ve bilimsel haritalama süreci R programı içerisindeki Bibliometrix (Biblioshiny) uygulaması kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: 1975–2026 dönemini kapsayan veri setinde, 163 farklı kaynakta yayımlanmış toplam 603 doküman analiz edilmiştir. Literatürün yıllık büyüme oranı %1,37 olup, doküman başına düşen ortalama atıf sayısı 9,65'tir. İncelenen yayınların %79,8'ini orijinal makaleler, %20,2'sini ise derlemeler oluşturmaktadır. Yayın üretimi 1980'lerin ortasından itibaren kademeli bir artış sergilemiş, en yüksek üretim düzeyine 2025 yılında (49 yayın) ulaşılmıştır. Bradford Yasası'na göre alanın çekirdek dergileri Critical Care Nurse (n=41), Critical Care Nursing Clinics of North America (n=35) ve Dimensions of Critical Care Nursing (n=30) olarak belirlenmiştir. Toplam 1957 yazarın katkı sağladığı literatürde, Casida JJ ve Quaal SJ (n=8) en üretken yazarlar olarak öne çıkmaktadır. Kurumsal düzeyde ise Columbia University Irving Medical Center (n=18) ve Monash University (n=13) en yüksek yayın hacmine sahip kurumlardır. ABD, 187 yayın ile toplam üretimin %31,01'ini karşılayarak küresel lider konumundadır. Onu Çin (n=28) ve Avustralya (n=19) takip etmektedir. Uluslararası iş birliği oranı %6,80 ile sınırlı düzeyde kalmış olup, en güçlü iş birliği hatları ABD–Avustralya (f=6) ve ABD–Almanya (f=4) arasında saptanmıştır. En sık kullanılan anahtar kelimeler ECMO (n=139) ve VAD (n=67) iken hemşirelik odağını nursing (n=54) ve health-related quality of life (n=30) kavramları temsil etmektedir. Tematik harita analizinde VAD–Kalp Yetmezliği "motor tema", ECMO–Yoğun Bakım ise "temel tema" olarak belirlenmiştir. Son yıllarda simülasyon, eğitim, palyatif bakım literatürde yükselen sıcak noktalar (hotspots) olarak dikkat çekmektedir.

Sonuç: Bu bibliyometrik çalışma, 1975–2026 yılları arasında hemşirelik alanında mekanik dolaşım desteğine ilişkin küresel literatürün kapsamlı bir incelemesini sunmaktadır. Özellikle 2025 yılında ulaşılan en yüksek yayın sayısı, konunun güncelliğini koruduğunu ve akademik ilginin pik noktasına ulaştığını kanıtlamaktadır. Literatürün çekirdek dergilerinin yoğun bakım hemşireliği odaklı olması, konunun uzmanlaşmış bir klinik alan haline geldiğini göstermektedir. Tematik analizler, alanın teknik boyuttan (ECMO/VAD) giderek hasta bakım kalitesi, simülasyon ve palyatif bakım gibi daha bütüncül ve eğitim odaklı bir perspektife evrildiğini doğrulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mekanik Dolaşım Desteği, Hemşirelik Bakımı, Yoğun Bakım

P-O52 POSTPARTUM DEPRESYON YÖNETİMİNDE ANONİM DİJİTAL DESTEK SİSTEMLERİ VE HEMŞİRENİN GÜCÜ: KAVRAMSAL BİR ÇERÇEVE

Melike Ayça Ay Kaatsız
Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği AD

Doğum sonrası depresyon (PPD), anne ve bebek sağlığını ulusal ve küresel ölçekte tehdit eden kritik bir halk sağlığı sorunudur. Geleneksel bakım modellerinin etkinliğine rağmen damgalanma korkusu, zaman kısıtlılığı ve profesyonel desteğe erişim zorlukları, annelerin tedavi arayışını engellemektedir. Kongrenin "Ulusaldan Küresele Sağlığı Üretmek: Hemşirenin Gücü" teması bağlamında, hızla gelişen dijital sağlık teknolojileri bu engellerin aşılmasında hemşirelere yenilikçi bir güç sunmaktadır. Bu kavramsal derlemenin amacı, PPD yönetiminde anonim dijital destek sistemlerinin potansiyelini ve psikiyatri hemşireliğinin bu dijital dönüşümdeki öncü rolünü incelemektir. Literatür, anonimlik sağlayan dijital platformların, annelerin yargılanma korkusu olmadan duygusal ifadelerini paylaşmalarını kolaylaştırdığını ve erken dönem psikiyatrik müdahalelere zemin hazırladığını göstermektedir. Psikiyatri hemşireleri, kanıta dayalı ve kullanıcı dostu dijital araçları bakım süreçlerine entegre ederek, koruyucu ruh sağlığı hizmetlerinin sürdürülebilirliğinde kilit bir rol üstlenmektedir. Sonuç olarak, dijital platformlar üzerinden sunulan anonim profesyonel destek, hemşirelerin bakım verme gücünü fiziksel sınırların ötesine taşımakta ve PPD yönetiminde küresel sağlığı üretmenin temel stratejilerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: anonim destek, dijital sağlık, postpartum depresyon, psikiyatri hemşireliği, telepsikiyatri

P-053 YAPAY ZEKANIN HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE KULLANIMI

Gazi Hakan Akdulum[1], Havva Gezgin Yazıcı[2]
[1]İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik 3. Sınıf Öğrencisi, İzmir, Türkiye
[2]Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği A.D., Balıkesir, Türkiye

Yapay zekâ (YZ), bir bilgisayar sistemi veya bilgisayar destekli makinenin "insanlar gibi veya onlardan daha iyi öğrenebilme, akıl yürütebilme, algılayabilme, çıkarım yapabilme, iletişim kurabilme ve karar verebilme" yeteneklerini sağlayan teknoloji olarak tanımlanmaktadır1. Son yıllarda yaşanan teknolojik gelişmeler, artan işlem gücü ve geniş veri dizilerinin erişilebilirliği, YZ uygulamalarının hemşirelik eğitimi de dâhil olmak üzere çeşitli alanlarda hızla yayılmasını sağlamıştır2,3,4,5,6. Yapay zekâ, hemşirelik eğitiminde hem çeşitli fırsatlar hem de birtakım zorluklar barındırmaktadır.

YZ'nin sunduğu avantajlara bakıldığında; hasta bakım becerileri, karar verme yetenekleri ve iletişim becerilerini geliştirmek için sıklıkla başvurulur7. YZ, öğrencilerin gerçekçi ve öğrenme ihtiyaçlarına göre düzenlenen senaryolar kurarak simülasyonu verimli hale getirebilir. Bu senaryolar için örnek verildiğinde, laboratuvarlarda kullanılan maket modellere kıyasla YZ'nin hemşirelik öğrencileriyle daha gerçekçi etkileşime giren robotları yer almaktadır8. YZ ile geliştirilmiş klinik karar verme araçları, hızla hemşirelik tanısı oluşturabilir, hasta düşme riski hesaplayabilir ve hastaya göre bakım planları düzenleyebilir9. Bununla birlikte YZ, öğrenciler için kişiselleştirilmiş bir öğretmen görevi de görebilir ve eğitimi dönüştürebilir. Khanmigo modeli, deneysel aşamada olan bir YZ eğitmenidir10. Bu uygulamaların hemşirelik eğitimine uyarlanması, öğrencilere kişiselleştirilmiş eğitmenlik hizmeti sunabilir ve öğrencilerin özel öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilir.

YZ'nin sunduğu dezavantajlara bakıldığında; teknolojiye karşı bağımlılık gelişmesi ön plana çıkmaktadır. Hemşirelik eğitimcileri; aşırı bağımlı öğrencilerin özgün karar verme, ilişki kurma ve iletişim becerilerini ihmal edeceğinden endişelenmektedir. Bunlarla beraber sık YZ kullanan öğrencinin özgün düşünememesinden dolayı intihal riski de olabilmektedir. Üniversitelerde benimsenen öncelikli stratejilerden biri, ders programlarında YZ'nin kabul edilebilir kısmını ana hatlarıyla birleştirmektir11. Bununla beraber YZ, yanıt verirken algoritmalarında sosyodemografik özelliklere dayalı eşitsizlikleri pekiştirebilir ve artırabilir12. YZ, hemşirelik eğitimcileri ve öğrencileri için gizlilik endişesi de yaratmaktadır. Verilen yanıtlardan yola çıkarak kişilerin hassas verileri toplanabilir ve kötüye kullanıma yol açabilir13.

Sonuç olarak; hemşirelik eğitiminde YZ'nin avantajlarının yanında dezavantajları da yer almaktadır. Bu noktada ilgili kurumlar hemşirelik eğitiminde akreditasyonları yaparken YZ'nin katkılarından yararlanabilir ve zararlarına karşı öğrencileri ve eğitimcileri eleştirel düşündüren uygulamalara teşvik edebilirler.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, hemşirelik, yapay zeka

P-054 BÜYÜK DİL MODELLERİNİN PEDİATRİK KRONİK HASTALIK YÖNETİMİNDE AİLE SAĞLIK OKURYAZARLIĞINI GELİŞTİRMEDEKİ POTANSİYELİ: HEMŞİRELİK PERSPEKTİFİNDEN NARRATİF DERLEME

Mustafa Volkan Düzgün
Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya

Bu narratif derlemenin amacı, büyük dil modellerinin pediatrik kronik hastalık yönetiminde aile sağlık okuryazarlığını geliştirmedeki potansiyelini hemşirelik perspektifinden değerlendirmektir. PubMed, CINAHL, Scopus, Web of Science ve Google Scholar veri tabanlarında Ocak 2022-Mart 2026 tarihleri arasında yayımlanan literatür taranmıştır. Büyük dil modelleri, sağlık okuryazarlığı, pediatrik kronik hastalıklar, hasta eğitimi ve hemşirelik kavramları anahtar kelime olarak kullanılmıştır. Kronik hastalıklar dünya genelinde çocuk ve ergenlerin önemli bir bölümünü etkilemekte olup ailelerin hastalık sürecini anlaması ve yönetmesi için yeterli sağlık okuryazarlığına sahip olması gerekmektedir. Büyük dil modelleri, karmaşık tıbbi terminolojiyi sadeleştirme, çok dilli içerik üretme, kişiselleştirilmiş eğitim materyali oluşturma ve günün her saati erişilebilirlik sağlama gibi konularda aile sağlık okuryazarlığını destekleyebilecek araçlar olarak öne çıkmaktadır. Literatür incelemesinde, bu modellerin pediatrik sağlık sorularına yönelik hasta eğitiminde yüksek doğruluk oranı gösterdiği ancak okunabilirlik düzeyinin genellikle hedeflenen seviyenin üzerinde kaldığı belirlenmiştir. Bununla birlikte, halüsinasyon olarak adlandırılan uydurma bilgi üretme riski, algoritmik önyargı, çocuk veri gizliliği ve dijital bölünme gibi önemli sınırlılıklar bulunmaktadır. Hemşirenin bu süreçteki rolü vazgeçilmez olup geleneksel bilgi aktarıcısı rolünden bilgi küratörü, yapay zekâ koçu ve etik savunucu rolüne geçiş yapması gerekmektedir. Derleme kapsamında önerilen hemşire destekli model, değerlendirme, kişiselleştirme, model destekli eğitim, hemşire doğrulaması ve geri bildirim döngüsü olmak üzere beş aşamadan oluşmaktadır. Sonuç olarak, büyük dil modelleri pediatrik kronik hastalık yönetiminde aile sağlık okuryazarlığını geliştirmek için umut vaat eden araçlardır; ancak hemşirenin bilgi doğrulama, eleştirel değerlendirme ve etik savunuculuk rolleri bu sürecin temel taşını oluşturmaktadır. Pediatri hemşirelerinin yapay zekâ okuryazarlığı yetkinliği kazanması sağlık bakımının kalitesi açısından kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: büyük dil modelleri, sağlık okuryazarlığı, pediatrik kronik hastalık yönetimi, hemşirelik, yapay zekâ

P-O55 AMELİYATHANEDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE HEMŞİRENİN ROLÜ

İbrahim Can Uluçay[1], Filiz Selen[2]
[1]Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Konya, Türkiye; Konya Şehir Hastanesi, Plastik Cerrahi Polikliniği, Konya, Türkiye
[2]Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği, Konya, Türkiye

Giriş-Amaç: Sağlık sektörü, aykırı bir şekilde hem iklim değişikliğinin sonuçlarıyla mücadele etmekte hem de karbon salınımı ve atık üretimi dolayısıyla bu sürece katkıda bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, hastanelerin en yoğun kaynak tüketen birimlerinden biri olan ameliyathanelerde çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması; bu bağlamda hemşirelerin rollerini, uygulanan güncel stratejileri ve bu süreçteki hemşirelik girişimlerinin etkilerini literatür ışığında incelemektir.

Yöntem: Bu çalışma, bir literatür incelemesi olarak 1-10 Mart 2026 tarihleri arasında, PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) rehberliğinde gerçekleştirilmiştir. Tarama işlemleri; Google Scholar, PubMed ve Wiley veri tabanlarında yapılmıştır. Literatür taramalarında; "environmental sustainability", "operating room" ve "nursing" İngilizce anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Tarama sonucunda 147 çalışmaya ulaşılmış, dahil edilme kriterlerini karşılayan 18 makale incelenerek çalışma tamamlanmıştır.

Bulgular: Dahil kapsamındaki 18 adet çalışmanın incelenmesi sonucunda; hemşirelerin, ameliyathanedeki sürdürülebilirlik süreçlerinde; tıbbi atıkların kaynağında ayrıştırılması, enerji tasarrufu sağlayan cihazların yönetimi, tek kullanımlık malzemeler yerine sterilize edilebilir alternatif malzemelerin tercih edilmesi ve anestezik gazların çevresel etkileri konusunda farkındalık oluşturma noktalarında kritik rollere sahip olduğunu göstermektedir. Hemşirelik girişimlerinin; atık miktarını genel itibariyle %20-40 oranında azalttığı, maliyet etkinliği sağladığı ve "yeşil hastane" politikalarının uygulanmasında liderlik teşkil ettiği; yanlış ayrıştırma oranlarının, yapılan eğitimler sayesinde %40 seviyelerinden %12 seviyelerine gerilediği ifade edilmektedir. Hemşirelerin sürdürülebilirliğe yönelik tutumlarının pozitif olmasına karşın teknik bilgi düzeylerinin sınırlı olduğu; zaman baskısı ve kurumsal destek yetersizliğinin temel engellerin başında geldiği, "Yeşil Takım (Green Team)" oluşumlarının ise en güçlü kolaylaştırıcı olduğu tespit edilmektedir.

Sonuç: Perioperatif süreçlerde hemşireler, sağlık hizmetlerinin çevresel etkilerini minimize etmede lider ve dönüştürücü bir role sahiptir. Sürdürülebilir bir sağlık sistemi vizyonu doğrultusunda, hemşirelik liderliğindeki sürdürülebilirlik modellerinin kurumsallaştırılması ve çevre sağlığı eğitimlerinin hemşirelik müfredatına entegre edilmesi, "yeşil ameliyathane" hedeflerine ulaşılmasında büyük bir önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: çevresel sürdürülebilirlik, hemşirelik rolü, karbon ayak izi, yeşil ameliyathane

P-O56 İNME TANILI BİREYLERİN BAKIM VERENLERİNDE GÖRÜLEN PSİKOSOSYAL SORUNLAR

İlkbahar Akdoğan[1], Merve Kızılırmak Tatu[2]
1Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara
2Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

İnme, vasküler nedenlerle beynin yetersiz kan akışını bağlı aniden ortaya çıkan ve genellikle 24 saatten uzun süren nörolojik belirtilerle karakterize bir klinik durumdur. Dünya çapında uzun süreli sakatlığın ikinci önde gelen nedeni olarak görülmektedir. İnme sonrası dönemde bireylerde ortaya çıkan duyusal-motor ve bilişsel işlev kayıpları, uzun vadeli işlevselliği belirgin biçimde kısıtlamaktadır. Bu tür kalıcı yetersizlikler, bireylerin bağımsız hareket edebilme ve günlük yaşam aktivitelerini sürdürebilme kapasitesini azaltarak onları büyük ölçüde başkalarının desteğine bağımlı hale getirmektedir. Bu süreçte bakım verenler fiziksel destek sağlama, hastanın yaşam kalitesinin korunması ve rehabilitasyon sürecinin sürdürülebilirliği açısından kritik bir rol üstlenmektedir. Bu anlamda, inme sonrası bakım sürecinde bakım veren bireylerin katkısı hastanın iyilik halinin devamlılığı ve yaşamın yeniden organize edilebilmesi için vazgeçilmez bir unsurdur. İnmenin çoğu zaman ani ve beklenmedik şekilde ortaya çıkması bakım verenlerin bu yeni duruma hazırlıksız yakalanmasına neden olmaktadır. Bakım verenler, hastanın günlük aktivitelerinde desteklenmesinde çok yönlü sorumlulukları üstlenirken, çoğu zaman gerekli bilgi ve becerilere sahip olmamanın yarattığı yetersizlik duygusuyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum, bakım verenlerin yalnızca bakım rolüne uyum sağlamasını güçleştirmekle kalmayıp aynı zamanda duygusal durumlarını ve yaşam kalitelerini olumsuz etkilemektedir. Ayrıca bakım sürecinin uzun olması, bakım gereksinimlerinin karmaşıklığı ve bireyin yüksek düzeyde bağımlılık göstermesi bakım verenlerin kendi yaşamlarını aksatmalarına neden olmaktadır. Bu nedenle bakım verenlerde kaygı, depresyon, anksiyete, sosyal sorunlar ve izolasyon gibi ciddi psikososyal sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bakım verenlerde ortaya çıkan psikososyal sorunlar, yalnızca bakım verenlerin iyilik halini değil, aynı zamanda bakım kalitesini ve hastanın iyileşme sürecini de etkileyen önemli bir problemdir. Bu anlamda, bakım verenlerin psikososyal gereksinimlerinin erken dönemde belirlenmesi ve uygun destekleyici müdahalelerin uygulanması büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: bakım veren, inme, psikososyal sorunlar

P-057 İNME TANILI BİREYLERDE GÖRÜLEN PSİKOSOSYAL SORUNLAR VE HEMŞİRELİK

Nurseda Sünbül Yaman[1], Merve Kızılırmak Tatu[2]
[1]Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara
[2]Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

İnme, beyne ulaşan kan akışının tıkanma ya da kanama nedeniyle kesilmesiyle meydana gelen acil bir tıbbi durumdur. Kronik hastalıklardan biri olan inme, ölüm ve kalıcı engellilik durumunun ana nedenidir ve popülasyonlarda önemi giderek artan bir hastalıktır. Yaşam boyu inme riski son 20 yılda %50 artmış olup, yetişkinlerin dörtte birinin hayatı boyunca inme geçireceği tahmin edilmektedir. İnme geçiren bireylerde beyne giden kan akışının bozulması beyin hücrelerinin ölümüne ve ciddi fonksiyonel kayıplara yol açmaktadır. İnme neden olduğu çeşitli nörolojik semptomlar ve ani gelişmesi nedeni ile bireylerde fiziksel ve zihinsel sorunlarla birlikte psikososyal sorunlara neden olmaktadır. İnme geçiren bireylerin yaklaşık %20-%50'si psikososyal sorunların en az birinden etkilenmektedir. Psikososyal sorunlar arasında, içe kapanıklık, kendine yabancılaşma, sosyal izolasyon gibi depresyon belirtileri, anksiyete, beden imajı ve benlik saygısında bozulma, yorgunluk, uyum bozukluğu ve bilişsel bozukluk yer almaktadır. Psikososyal sorunlar bireylerin günlük yaşamlarında güçlük oluşturmakta, işlevselliği ve iyileşme sürecini olumsuz etkilemekte, yaşam kalitesini düşürmekte ve aile üzerindeki bakım yükünü artırmaktadır. Psikososyal sorunları olan bireylerin rehabilitasyon sürecine daha az uyum gösterdiği bilinmektedir. Bu nedenle inmeden sonra gelişebilecek psikososyal sorunların hemşireler tarafından erken tanımlanması, etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve etkin şekilde yönetilmesi iyileşme sürecinin olumlu ilerlemesi açısından önemlidir. İnme tanılı bireylerin psikososyal sorunlarını ele almada psikolojik destek ve danışmanlık hizmetleri planlanabilir. Bireylere ve ailelere psikoeğitim ve aile destekli psikososyal müdahaleler uygulanabilir. Ayrıca inme sonrası rehabilitasyonda, bilişsel işlevleri ve duygusal iyilik halini desteklemek için bilişsel davranışçı terapi, kabul ve farkındalık terapisi gibi psikoterapi teknikleri kullanılabilir. Sonuç olarak inme tanılı bireylerin rehabilitasyon sürecinde ortaya çıkabilecek psikososyal sorunların farkında olunmalı ve bütüncül bir yaklaşım ile hemşirelik bakımında yer verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, inme, psikososyal sorunlar

P-O58 SOĞUK HAVANIN YAŞLI BİREYLER ÜZERİNE ETKİSİ VE HEMŞİRENİN ROLÜ

Ayşenur Sarıaslan, Baha Nur Aslantaş
Kafkas Üniversitesi

Son 16 yılda ülkemizde ölümlerin mevsimsel bir dağılım gösterdiği ve özellikle kış aylarında yoğunlaştığı gözlemlenmiştir. Ölümlerin %48,09'u 75 yaş ve üzeri bireylerde meydana gelmekte olup, aylık dağılımda Ocak, Aralık ve Şubat ayları öne çıkmaktadır. Kış aylarında yaşlı yetişkinler, solunum rahatsızlıkları, düşmeler, viral ve gastrointestinal enfeksiyonlar gibi sağlık sorunlarına karşı savunmasızdır. Kanıtlar, bu ölümlerin çoğunun önlenebilir olduğunu göstermekte; ölümlerin esas olarak hipotermiden kaynaklanmadığı ve mevsim değişikliğinin tek başına çözüm sağlayamayacağı vurgulanmaktadır. Hemşireler, özellikle yaşlı bireyleri soğuk havanın potansiyel riskleri hakkında bilgilendirme, sağlık teşviki ve eğitimde merkezi bir rol üstlenmektedir. Rolleri yalnızca eğitimle sınırlı kalmayıp, soğuk havanın getirdiği riskleri azaltarak yaşlı bireylerin genel iyilik hâlini iyileştiren sağlık teşvik stratejilerine aktif olarak katılmalarını da kapsamaktadır. Soğuk hava ile sağlık arasındaki ilişki, özellikle hizmet sunumu ve bakım bağlamında kritik bir öneme sahiptir; ancak bu konu ile alakalı mevcut literatür yeterli değildir. Bu bağlamda, hemşirelerin yaşlı bireylerin kış aylarındaki risklerini azaltmadaki önemi ve katkısı büyüktür. Bu derleme, soğuk havanın yaşlılar üzerindeki çok boyutlu etkilerini incelemekte ve hemşirelerin bu etkilerin hafifletilmesindeki rolünü ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, mevsim değişikliği, soğuk hava, yaşlı birey

P-059 AMELİYATHANEDE TIBBİ ARAÇ İLİŞKİLİ BASINÇ YARALANMALARI: RİSK FAKTÖRLERİ VE ÖNLEYİCİ UYGULAMALAR

Maide Yeşilyurt[1], Melike Durmaz[2]
[1]Aksaray Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Anestezi Programı, Aksaray,
[2]Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye

Ameliyathane ortamları, hastaların uzun süre hareketsiz pozisyonda kalmalarına neden olduğu için basınç yaralanması açısından yüksek risklidir. Tıbbi araç ilişkili basınç yaralanmaları (TAİBY), tıbbi aracın oluşturduğu basıncın etkisiyle oluşan lokalize deri ve/veya deri altı doku hasarı olarak tanımlanmaktadır. Literatürde, ameliyat sırasında kullanılan tıbbi cihazların deriye uzun süreli teması ile yaralanma riskinin arttığı vurgulanmaktadır. Bu derlemede, ameliyathanede gelişen tıbbi araç ilişkili basınç yaralanmalarını, bu yaralanmalara neden olan risk faktörlerini ve önlemesine yönelik girişimleri güncel literatür doğrultusunda tartışmak amaçlandı. Web of Science, PubMed, Scopus, Science Direct, Medline, Ovid, EbscoHost, Dynamed, Springer Link, Google Scholar veri tabanlarında 2015-2025 yılları arasında yayımlanmış araştırmalar ve klinik rehberler tarandı. Literatürde ameliyathanede TABİY insidansının %0.56 ve %27.4 arasında değiştiği belirtilmektedir. Yaş, ortalama arter basıncı, ameliyat süresi, beden kitle indeksi, tıbbi aracın sıkılık durumu ve tıbbi aracın bulunma süresi TAİBY ile ilgili önemli risk faktörü olarak belirtilmektedir. En yaygın basınç yaralanmasına neden olan cihazlar arasında tansiyon manşetleri, elektrokardiyogram kablosu gibi vital bulgu izleme cihazları ve solunum cihazları bulunmaktadır. Literatürde, TAİBY'nın önlenmesine yönelik başlıca önerilerin basınç yaralanması riskinin değerlendirilmesi, cildin temiz ve kuru tutulması, tıbbi aracın pozisyonlandırılması, proflaktik koruyucu örtü kullanımı olduğu belirlendi. Tıbbi araç ilişkili basınç yaralanmaları, ameliyathane ortamında sık karşılaşılan ve çoğu zaman önlenebilir bir hasta güvenliği sorunudur. Risk faktörlerinin bilinmesi, önleyici stratejilerin uygulanması ve sağlık profesyonellerinin farkındalığının artırılması kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: ameliyathane, tıbbi araç, basınç yaralanması, risk, önleme

P-060 RUHSAL HASTALIK TANILI BİREYLERDE DAMGALAMA: SİSTEMATİK DERLEME

Sena Ecem Nalkıran, Fatma Öz
Lokman Hekim Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

1960'lı yıllarda psikotrop ilaçların keşfiyle ruhsal hastalıklardaki semptomların kontrolünde başarılı olunmuştur. Bunu ruh sağlığı hizmetlerinin yalnızca hastanede değil toplum içinde olması gerektiği anlayışı izlemiştir. Bu dönüşüm sürecinde, hastaların toplumsal hayata adaptasyonu ve bu süreçte karşılaştıkları damgalama olgusu kritik bir öneme sahip olmuştur. Bu sistematik derlemede literatürün de bu yönde şekillenmeye başladığı 1970 yılından günümüze kadar olan süreçte damgalama üzerine çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır.

Sistematik derlemeye ruh sağlığı profesyonellerinin (psikiyatrist, psikolog, psikiyatri hemşiresi, sosyal çalışman) yer aldığı çalışmalar dahil edilmiştir. Araştırma Ocak-Mart 2026 tarihleri arasında ulusal ve uluslararası olmak üzere Web of Science, PubMed, CINAHL, Google Akademik, TR Dizin ve Dergipark veri tabanlarından taranmıştır. Tarama "Stigma", "Internalized Stigma", "Social Stigma", "Mental Illness", "Mental Health Professionals" anahtar kelimeleriyle yapılmış ve 1970-2026 yılları arasına odaklanılmıştır.

Taramada toplam 1288 makaleye ulaşılmış olup, dahil etme kriterlerine uyan 77 çalışma analiz edilmiştir. Çalışma seçim sürecinde literatür tarama ve eleme aşamalarının şeffaf biçimde raporlanması PRISMA 2020 akış diyagramı rehberliğinde hazırlanmıştır. İncelenen araştırmalardan 1970-2000 yılları arasındakiler daha çok "kurumsal damgalama" ve "sosyal mesafe" kavramlarına odaklanırken; 2000 yılı sonrası araştırmalarda "içselleştirilmiş damgalama" ve "damgalama karşıtı girişimler" konularının ön plana çıktığı görülmüştür. Bulgular ruh sağlığı profesyonelleri arasında dahi damgalayıcı tutumların devam ettiğini, ancak multidisipliner eğitim programlarının ve "temas temelli" müdahalelerin bu tutumları anlamlı düzeyde azalttığını göstermektedir.

Kapsamlı literatür analizi, damgalamanın yalnızca hastayı değil, hasta yakınlarının ve bakım sisteminin gücünü de zayıflattığını kanıtlamaktadır. Ulusaldan küresele sağlığı geliştirmek için ruh sağlığı profesyonellerinin, özellikle psikiyatri hemşirelerinin, koruyucu ruh sağlığında önemli bir kavram olan ve tedaviyi engelleyici bir faktör olan damgalama konusunda mücadelede rol almaları gerekmektedir. WHO 2000 yılında "Herkes için sağlık" hedeflerinde, üye ülkeleri için açıkladığı "Ruh Sağlığı Eylem Planı"nda "damgalama ve ayrımcılıkla mücadele" eylem planında da bu görev özellikle hemşirelerden beklenmektedir. Hemşireler savunuculuk rolleri dahilinde sorumluluk almalı, öncelikle bu hastalara karşı kendi damgalayıcı tutumlarının farkında olmalı, kanıta dayalı müdahaleleri klinik uygulamaya entegre etmelidirler.

Anahtar Kelimeler: Damgalama, içselleştirilmiş damgalama, psikiyatri hemşireliği, ruhsal hastalıklar, ruh sağlığı çalışanları

P-061 HEMŞİRELİKTE AHLAKİ YARALANMA, PROFESYONEL OTONOMİ VE MESLEĞE BAĞLILIK ARASINDAKİ İLİŞKİLER: PATH ANALİZİ YAKLAŞIMI

Meryem Pelin[1], Lale Yacan[2], Ferhat Koç[3], Havva Sert[1]
[1]Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Sakarya, Türkiye
[2]Antalya Bilim Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü Ameliyathane Hizmetleri Programı, Antalya, Türkiye
[3]Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Sakarya, Türkiye

Amaç: Hemşirelerin ahlaki yaralanma semptomları, profesyonel otonomiye yönelik tutumları ve mesleğe bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki ve etkileşimi path analizi kurarak ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır.

Gereç-Yöntem: Bu tanımlayıcı ve ilişki arayıcı araştırma, bir eğitim ve araştırma hastanesinde çalışan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 256 hemşire ile Ekim 2025–Şubat 2026 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Veriler 'Tanıtıcı Bilgi Formu', 'Ahlaki Yaralanma Semptom Ölçeği: Sağlık Bakım Profesyonelleri Versiyonu (AYSÖ-SBP)', 'Hemşireler İçin Profesyonel Otonomiye Yönelik Tutum Ölçeği' ve 'Hemşirelikte Mesleğe Bağlılık Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma), Spearman Korelasyon testi ve path analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması 30,62±6,26 yıldır. Araştırmaya katılan hemşirelerin %64,1'i kadın, %56,3'ü evli, %49,6'sının geliri giderine eşit, %74,2'si üniversite mezunu ve %44,1'i üçüncü basamak yoğun bakım ünitesinde çalışmaktadır. Araştırmada yer alan hemşirelerin %70,7'si hemşirelik mesleğini isteyerek seçmiş olup, büyük çoğunluğu (%83,2) çalıştığı birimden memnun olduğunu ve %73,4'ü hemşirelik mesleğini yapmaktan memnun olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca hemşirelerin %86,7'sinin hastalara kaliteli hemşirelik bakımı verdiği belirlenmiştir. AYSÖ-SBP için önerilen kesme noktası (>46) dikkate alındığında, hemşirelerin %35,9'unun klinik açıdan anlamlı düzeyde ahlaki yaralanma semptomlarına sahip olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin AYSÖ-SBP toplam puanı 45,60±11,99, Hemşireler İçin Profesyonel Otonomiye Yönelik Tutum Ölçeği toplam puanı 74,12±9,06 ve Hemşirelikte Mesleğe Bağlılık Ölçeği toplam puanı 70,90±11,35'tir. Hemşirelerin yaşı, meslekteki hizmet süresi ve çalışma saati içinde bakmakla yükümlü oldukları hasta sayısı ile ahlaki yaralanma ve profesyonel otonomiye yönelik tutumları arasında anlamlı ilişki saptanmıştır. Kurulan path modeli ile verilerin uyumlu olduğu görülmektedir. Hemşirelerin profesyonel otonomi düzeyleri ahlaki yaralanma düzeylerini pozitif yönde, ahlaki yaralanma düzeyleri ise mesleğe bağlılığı negatif yönde etkilemektedir.

Sonuç: Hemşirelerin ahlaki yaralanma düzeylerinin düşük, profesyonel otonomiye yönelik tutumları ile mesleğe bağlılık düzeylerinin ise yüksek olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte, profesyonel otonominin ahlaki yaralanmayı pozitif yönde etkilediği, ahlaki yaralanmanın ise mesleğe bağlılığı negatif yönde etkilediği belirlenmiştir. Bu doğrultuda, hemşirelerde profesyonel otonominin desteklenmesi ve ahlaki yaralanmanın azaltılmasına yönelik girişimlerin mesleğe bağlılığın güçlendirilmesine katkı sağlayabileceği göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Ahlaki yaralanma, hemşirelik, mesleğe bağlılık, profesyonel otonomi

P-O62 YOĞUN BAKIMDA GÖZ BAKIMINA İLİŞKİN HEMŞİRELERİN SORUMLULUKLARI: DERLEME ÇALIŞMASI

Fevziye Tahiroğlu[1], Şerife Daylan[2], Zehra Göçmen Baykara[3]
[1]Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Fakültesi, Ankara; Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Ankara
[2]Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Ankara
[3]Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,Hemşirelik Fakültesi, Ankara

Giriş: Dünyada ve ülkemizde yoğun bakımda yatan hastaların yoğun bakım yatış sürecinde özellikle nöromüsküler blokaj, sedatif ajanlara maruz kalma, göz kırpma refleksinde bozulma gibi durumların ortaya çıkması sonucu oküler yüzey değişiklikleri ve kornea hasarları oluştuğu görülmektedir. Yoğun bakım ünitesi hastalarında oküler yüzey bozukluklarının görülme sıklığı %20 ile %60 arasında değişmekte olup, kuru göz hastalığı %40, maruz kalma keratopatisi %23 ve konjonktivit %25 oranında görülmektedir. Gözde meydana gelen sorunların gelişmesine neden olan temel faktörler arasında; mekanik ventilasyon, göz kapağının tam kapanmaması, uzun süreli sedasyon ve düşük ortam nemi sıralanabilir. Yoğun bakımlarda göz bakımı hemşirelerin önemli sorumlulukları arasında yer almaktadır. Bu derleme çalışmasında; ülkemizde ve dünyada göz bakımına yönelik hemşirelerin yapılabilecek girişimlere yönelik güncel araştırma sonuçları ve kanıtlar ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Tartışma: Uluslararası rehberlere rağmen yoğun bakım hastalarında göz sorunlarının oldukça yaygın olduğunu ve klinik uygulamada önemli eksiklikler bulunduğunu göstermektedir. Oysa bilimsel kanıtlar ve rehberler temelinde verilen hemşirelik bakımı gözde meydana gelebilecek birçok komplikasyonun önlenmesinde önemli etkiye sahiptir. Literatürde yapılan birçok çalışmada hemşirelerin göz bakımına ilişkin yeterli bilgi ve tutuma sahip olmadıkları saptanmıştır. Göz bakımına yönelik verilen eğitimlerin bilgi ve tutumlarını olumlu etkilediği dikkati çekmektedir. Araştırmalarda göz kapağı kapanması, oküler yağlama, pasif göz kırpma egzersizleri, göz nem odası uygulaması ve eğitimin erken dönemde uygulanmasının birçok ciddi göz komplikasyonu önleyebileceği ortaya konulmuştur.

Sonuç ve öneriler: Bu derleme çalışması sonunda; yoğun bakımda göz bakımının iyileştirilmesi için standart protokollerin güçlendirilmesi, göz bakımının yoğun bakım ünitelerinde hemşirelerin rutin bakım uygulamalarına entegre edilmesi, eğitimlerin artırılması ve multidisipliner iş birliğinin geliştirilmesinin hasta güvenliği ve bakım sonuçlarının iyileştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yoğun bakım, göz bakımı, hemşirelik bakımı

P-063 SEPSİS TANILI GERİATRİK YOĞUN BAKIM HASTASINDA GORDON FONKSİYONEL SAĞLIK ÖRÜNTÜLERİ MODELİNE DAYALI HEMŞİRELİK BAKIMI: OLGU SUNUMU

İsmail Aykanat, Güler Balcı Alparslan
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Eskişehir

Giriş ve Amaç: Sepsis, enfeksiyona karşı konak yanıtının düzensizliği ile karakterize, yüksek mortalite ve morbibite oranlarıyla ilişkili klinik bir tablodur. Geriatrik bireylerde immün sistemin zayıflaması, fizyolojik değişimler ve eşlik eden kronik hastalıklar; sepsis gelişme riskini ve mortalite oranlarını artırmaktadır. Bu nedenle sepsis tanılı geriatrik bireylerde kapsamlı değerlendirme ve bütüncül yaklaşım önem kazanmakta; sistematik hemşirelik girişimlerine ihtiyaç yüksek oranlarda olmaktadır. Hemşirelik bakımının sistematik ve kapsamlı olmasında hemşirelik modellerinin kullanımı önemli yer edinmektedir. Yoğun bakım gibi kritik alanlarda sık kullanılan hemşirelik modellerinden biri de Marjory Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modelidir. Modelin amacı, bireyin gereksinimlerini 11 fonksiyonel alanda değerlendirerek bütüncül hemşirelik bakımı sunmak ve bireylerin yaşam kalitesini artırmaktır. Bu olgu sunumunda, model doğrultusunda hastanın gereksinimleri belirlendikten sonra hemşirelik sürecinin ikinci basamağı olan tanılama aşamasında Kuzey Amerika Hemşirelik Tanıları Birliği (North American Nursing Diagnosis Association-NANDA) hemşirelik tanıları belirlenmiş, belirlenen tanılar doğrultusunda Hemşirelik Girişimleri Sınıflandırması (Nursing Interventions Classification-NIC) ve Hemşirelik Sonuçları Sınıflandırması (Nursing Outcomes Classification-NOC) temel alınarak, hemşirelik bakımı planlanmış ve uygulanmıştır.

Olgu: Bu çalışma 10-14 Şubat 2026 tarihleri arasında bir devlet hastanesinin yoğun bakım ünitesinde yatan 65 yaş üstü bir geriatrik hasta ile yürütülmüştür. Olgunun verileri toplandıktan sonra Gordon'un Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli doğrultusunda hemşirelik bakım planı oluşturularak NANDA hemşirelik tanıları belirlenmiştir. Olguya 13 mevcut ve üç risk tanısı olmak üzere toplam 16 hemşirelik tanısı konulmuştur. Mevcut hemşirelik tanıları akut ağrı, beslenmede dengesizlik: gereksinimden az beslenme, sıvı-volüm fazlalığı, oral mukoz membranda bozulma, etkisiz solunum örüntüsü, yorgunluk, fiziksel mobilitede bozulma, banyo yapmada özbakım eksikliği, beslenmede özbakım eksikliği, uyku örüntüsünde bozulma, bozulmuş beden imajı, sosyal izolasyon ve anksiyete şeklinde sıralanırken; risk tanıları enfeksiyon riski, düşme riski ve vücut sıcaklığında dengesizlik şeklinde sıralanmaktadır.

Sonuç: Hemşirelik bakımının temelini oluşturan holistik yaklaşım esas alınarak yapılan olgu sunumunda bireye bütüncül yaklaşım sergilenmiş ve bakım sonuçlarında olumlu sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: fonksiyonel sağlık örüntüleri, geriatri, hemşirelik bakımı, sepsis, yoğun bakım

P-O64 KORTİKOSTEROİD TEDAVİSİNE BAĞLI RİSKLER: HEMŞİRELİK BAKIMI VE KLİNİK YAKLAŞIMLAR

Ayşenur Sarıaslan, Gülcan Aykaç
Kafkas Üniversitesi

Bu derlemenin amacı, kortikosteroid tedavisine bağlı gelişen riskleri ve bu risklerin yönetiminde hemşirelik bakımı ile klinik yaklaşımları literatür doğrultusunda değerlendirmektir.
Bu derleme, sistematik olmayan (anlatı) literatür taraması yaklaşımıyla gerçekleştirilmiştir. Literatür taraması PubMed, Scopus ve Web of Science veri tabanlarında "kortikosteroid", "glukokortikoid", "yan etki", "komplikasyon" ve "hemşirelik bakımı" anahtar kelimeleri kullanılarak yapılmış ve son yıllarda yayımlanan çalışmalar incelenmiştir.

Kortikosteroidler, güçlü antiinflamatuvar, antialerjik ve immünsüpresif etkileri nedeniyle birçok hastalığın tedavisinde yaygın olarak kullanılan ajanlardır. Bununla birlikte, özellikle uzun süreli ve yüksek doz kullanımları; osteoporoz, hiperglisemi, hipertansiyon, kardiyovasküler hastalıklar ve enfeksiyonlar gibi ciddi sistemik komplikasyonlara, topikal kullanımları ise deri atrofisi ve stria gibi lokal yan etkilere yol açabilmektedir. Bu durum, bireylerin günlük yaşam aktivitelerini olumsuz etkileyerek yaşam kalitesinde azalmaya neden olmaktadır.

Elde edilen bulgular, kortikosteroid tedavisine bağlı risklerin yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik ve sosyal boyutlarıyla da bireyleri etkilediğini göstermektedir. Bu süreçte hemşirelerin; hastayı bilgilendirme, yan etkileri erken dönemde tanılama, tedaviye uyumu artırma ve komplikasyonları önlemeye yönelik girişimlerde bulunma açısından kritik rol üstlendiği belirlenmiştir.

Sonuç olarak, kortikosteroid tedavisi alan bireylerde güvenli ve etkili bakımın sağlanabilmesi için hemşirelik yaklaşımının bireyselleştirilmesi, en düşük etkili doz ve en kısa süre ilkesinin desteklenmesi ve hasta eğitiminin güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kortikosteroidler, Glukokortikoidler, İlaçlara Bağlı Yan Etkiler, Hemşirelik Bakımı, Klinik Uygulamalar

P-O65 ARTERİOVENÖZ FİSTÜLÜ OLAN HASTALARDA HEMŞİRELİK BAKIMI

Volkan Kına[1], Zümrüt Akgün Şahin[2]
[1]Ardahan Üniversitesi, Posof Meslek Yüksekokulu, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, Ardahan.
[2]Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kars.

Kronik Böbrek Hastalığı (KBH), böbreklerin fonksiyonlarını yerine getirememesi sonucu böbreklerde meydana gelen böbrek hasarıdır. Yaşam kalitesini ve konfor düzeyini ciddi derecede olumsuz etkileyen KBH için birçok risk faktörü bulunmaktadır. KBH olan bireyler hastalığın son evresinde hemodiyaliz (HD) tedavisine gereksinim duymaktadır. HD tedavisi alan bireylerde en çok kullanılan damaryolu Arterivenöz Fistül (AVF)' dür. AVF, açılımından olgunlaşmasına, olgunlaşmasından kullanımına kadar çok dikkatli bakım gerektirmektedir. Diğer damaryolu seçeneklerine göre daha uzun süreli kullanabilme ve daha güvenli olmasına karşın AVF' si olan bireylerde komplikasyon gelişme riski bulunmaktadır. Bu riskleri önleyebilmek veya daha aza indirebilmek için hemşirelerin AVF bakımına özel önem vermesi gerekmektedir. Bu makalede AVF' si olan hastaların etkin tedavi ve bakımı için hemşirenin rolleri, sorumlulukları ve dikkat etmesi gereken durumlar kanıta dayalı uygulamalar ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arteriovenöz Fistül, Hemodiyaliz, Hemşirelik Bakımı, Kronik Böbrek Hastalığı

P-O66 PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİNDE YAPAY ZEKA TABANLI KLİNİK KARAR DESTEK SİSTEMLERİNİN KULLANIMI

Funda Kardaş Özdemir[1], **Aybüke Kılınç**[2]
[1]Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kars
[2]Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Kars

Klinik karar destek sistemleri (KKDS), günümüz sağlık hizmetlerinde klinik karar alma süreçlerini iyileştirmeyi ve hasta bakım kalitesini artırmayı amaçlayan temel araçlar arasında yer almaktadır. Yapay zeka (YZ) modellerinin klinik karar destek sistemlerine entegrasyonu, geleneksel kural tabanlı sistemlere kıyasla daha yüksek doğruluk oranları, daha düşük yanlış alarm düzeyleri ve gözden kaçan hasta riskinin azaltılması gibi önemli avantajlar sunmaktadır. Özellikle bilgi tabanlı olmayan, yapay zeka destekli sistemler, hasta bakımında benzersiz katkılar sunmaktadır. YZ destekli KKDS'ler, büyük ve karmaşık veri kümelerini analiz ederek bu verilerden anlamlı çıkarımlar elde edebilmekte; hastaya özgü, kişiselleştirilmiş öneriler sunarak klinik karar alma süreçlerini desteklemektedir. Ayrıca elektronik sağlık kayıtları, klinik notlar ve bilimsel literatürden elde edilen verileri bütüncül bir yaklaşımla değerlendirme kapasitesine sahiptir. Pediatrik bakım alanında çok sayıda makine öğrenimi modeli geliştirilmiş olmasına rağmen, bu modellerin klinik karar destek sistemlerine entegrasyonu henüz sınırlı düzeydedir. Bunun başlıca nedenleri arasında, pediatrik popülasyonda klinik olarak anlamlı sonuçların görece düşük sıklıkta görülmesi ve model geliştirme için gerekli geniş ve nitelikli veri setlerinin yetersizliği yer almaktadır. Yapay zekanın sunduğu olanakların etkin ve yaygın biçimde kullanılabilmesi için, sağlık hizmetlerinde kritik bir rol üstlenen hemşirelerin bu teknolojilere uyum sağlaması, aktif kullanım becerilerini geliştirmesi ve eğitimler yoluyla yetkinliklerini artırması büyük önem taşımaktadır. Bu derleme çalışmasında, YZ destekli klinik karar destek sistemlerine ilişkin temel kavramlar, pediatrik bakımda mevcut kullanım alanları ile potansiyel yarar ve riskleri ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Klinik Karar Destek Sistemleri, Pediatri, Yapay Zeka

P-O67 SERVİKAL KANSER VE ŞEFKATLİ HEMŞİRELİK BAKIMI ÖRNEĞİ: OLGU SUNUMU

Rojbin Yıldız[1], Aysu Buldum[2]
[1]Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Mersin
[2]Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Mersin

Giriş-Amaç: Dünya genelinde servikal kanser, özellikle düşük ve orta gelir grubu ülkelerde kadınlarda en sık görülen dördüncü kanser türüdür. Bu olgu sunumunda servikal kanser tanısı ile radyoterapi ve kemoterapi tedavilerini alan ve hastanede yatan nefrostomili bir kadına Watson İnsan Bakım Kuramı'na göre hemşirelik bakımı sağlanmıştır. Olgu sunumunda, bu kuramın uygulamada kullanımı ve bakımın etkinliğinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Olgu: Ö.D. hanım 66 yaşında, lisans mezunu, emekli müzik öğretmeni, bekar bir kadındır. Ekim 2024 tarihinde rutin muayene sırasında Human Papilloma Virüs testi pozitif belirlendikten sonra ileri tetkikler sonucunda serviks kanseri tanısını Ocak 2025 tarihinde almış ve Şubat 2025 tarihinde total abdominal histerektomi ve bilateral salpingo-ooferektomi ameliyatı olduktan sonra beşinci ayda idrar tutamama şikayeti ile hastaneye başvurmuştur. Şubat 2026 tarihinde Ö.D., devam eden radyoterapi ve kemoterapiye ek olarak sol nefrostomi ameliyatı olmuştur. Bir kamu hastanesinin jinekoloji servisinde tedavi gören Ö.D. hanım, genel sağlık durumunun iyi olmadığı, kendisini yalnız ve değersiz hissettiği, özbakımını yerine getirmek istemediği gibi ifadelerde bulunmuştur. Ö.D. hanım ile terapötik görüşmeler Watson İnsan Bakım Kuramı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bakım anının oluşturulmasında kişilerarası bakım ilişkisi kurulmuş ve iyileştirici süreçlerden (sevgi-iyilik, iyileştirici bakım çevresi, özgün öğretme-öğrenme, ben-ötesi varoluş gibi) yararlanılmıştır. Hastanede tıbbi tedavinin yanı sıra Ö.D. hanıma bütüncül hemşirelik yaklaşımı çerçevesinde hastanın kendini değerli hissetmesi, özbakımına katılmaya teşvik edilmesi hem hastanede hem de taburculuk sonrası tedavi ve bakım süreçlerine dahil olarak hasta özerkliğinin desteklenmesi gibi konularda hemşirelik bakımı sunulmuştur. Ayrıca Ö.D. hanıma, nefrostomi bakımı, kendi kendine vulva muayenesi ve kolorektal kanserlere ilişkin eğitimler verilmiştir.

Sonuç: Ö.D. hanım bir ayın sonunda verilen hemşirelik bakımının kendisini daha iyi hissettirdiğine ilişkin geri bildirim vermiştir. Bakım davranışları bireylerin tedavi ve bakım süreçlerini olumlu yönde etkileyen maliyet gerektirmeyen büyük eylemlerdir. Güven, empati, sevgi, şefkat gibi kavramlara odaklanan insan bakım kuramının Ö.D. hanımda oluşturduğu doyum ve memnuniyet açısından düşünüldüğünde uygulanabilir ve yararlı olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, İnsan Bakım Kuramı, Servikal kanser

P-O68 SERVİKAL KANSER VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Rojbin Yıldız[1], Aysu Buldum[2]
[1]Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Mersin
[2]Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Mersin

Servikal kanser, başta düşük ve orta gelirli ülkeler olmak üzere dünya genelinde kadınlarda en sık görülen dördüncü kanser türü olarak bilinmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün yayımladığı verilere göre, 2022 yılında dünya genelinde yaklaşık 660.000 yeni servikal kanser vakası tespit edilmiş olup, bu hastalık aynı yıl içinde yaklaşık 350.000 kadının yaşamını yitirmesine neden olmuştur. Türkiye'de servikal kanser, görülme sıklığı açısından kadınlarda en sık görülen kanserler arasında yaklaşık onuncu sırada yer almaktadır. En güncel resmi verilere göre ülkemizde servikal kanser insidansı yüz binde 4,5 olarak bildirilmiş olup, bir yıl içerisinde 2.374 kadına servikal kanser tanısı konulmuştur. Ciddi bir küresel sağlık sorunu olan servikal kanser, erken tanı ve uygun tarama yöntemleri ile büyük ölçüde önlenebilir bir hastalık olmasına rağmen, sağlık hizmetlerine erişimin sınırlı olduğu, tarama programlarının yetersiz kaldığı ve tedavi müdahalelerinin geciktiği sosyoekonomik açıdan düşük ve orta gelirli ülkelerde daha yüksek yoğunlukta ve daha kritik seyretmektedir. Human Papilloma Virüs (HPV) aşılamasının bazı bölgelerde yaygın olarak uygulanmasına rağmen, koruyucu yaklaşım olarak tek başına yeterli olmadığı görülmektedir.Hemşireler, servikal kanserli hasta bakımının tüm aşamalarında (önleme, erken tanı, tedavi, rehabilitasyon ve iyileşme süreci) merkezi bir konumda yer almakta; birey ve toplum düzeyinde eğitimler vererek farkındalığın artırılmasına, kadınların düzenli tarama programlarına katılımının teşvik edilmesine ve erken tanı davranışlarının geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, riskli bireylerin belirlenmesi, bakımın sürekliliğinin sağlanması ve hastaların tanı-tedavi süreçlerinde bütüncül bir yaklaşımla desteklenmesi hemşirelik bakım uygulamalarının temel yapı taşı olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmalar, hemşirelik bakımının semptom kontrolünü iyileştirdiğini, yaşam kalitesini artırdığını ve hasta memnuniyetini anlamlı düzeyde yükselttiğini ortaya koymaktadır. Özellikle psikolojik destek, danışmanlık, grup ve aile odaklı yaklaşımlar ile egzersiz temelli müdahalelerin, servikal kanser hastalarında kaygı ve depresyon düzeylerini azaltmada etkili olduğu bildirilmektedir. Bu bağlamda hemşirelerin önemli rol ve sorumlulukları üstlenmesi kritik bir öneme sahiptir.Bu derlemenin amacı servikal kanserli hastalarda hemşirelik bakımını güncel literatür doğrultusunda incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Bakım, Hemşirelik, Servikal kanser

P-O69 KADIN SAĞLIĞINI ETKİLEYEN SOSYAL BELİRLEYİCİLER ÜZERİNE BİR İNCELEME

Özlem Durdu, Elif Gürsoy
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği ABD, Eskişehir

Sağlığı etkileyen sosyal belirleyiciler, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından "insanların doğduğu, büyüdüğü, çalıştığı, yaşadığı ve yaşlandığı koşullar ile günlük yaşamın bu koşullarını şekillendiren daha geniş çaptaki itici güçler ve sistemler" şeklinde tanımlanmıştır. Sağlığın sosyal belirleyicileri; yoksulluk, düşük eğitim seviyesi, yiyecek ve sağlık hizmetlerine erişim, sosyal destek, şiddet, kökleşmiş ataerkil yapılar, kültürel uygulamalar, cinsiyet normları gibi durumları içerir ve bunlar kadın sağlığını doğrudan etkileyen faktörlerdir. Bu derlemenin amacı kadın sağlığını etkileyen sosyal belirleyicilerin incelenmesidir. Kadın sağlığının sosyal belirleyicileri çok boyutludur ve biyolojik durumların dışında siyasi, sosyo-kültürel, ekonomik ve çevresel faktörleri içerir. Sosyal belirleyicilerin sağlık eşitsizliklerine yol açtığı ve yaşam süresinde azalış, anne ve çocuk ölümlerinde artış, erken doğum, infertilite, istenmeyen gebelik gibi sonuçlar getirdiği bilinmektedir. Kadınların sağlık hizmetlerinden yetersiz yararlanmaları durumunda anne ölümleri, jinekolojik sorunlar ve aile planlamasına erişememe sonucunda da aşırı doğurganlık görülmektedir. Eğitimden erken yaşta ayrılmak zorunda bırakılan kız çocukları evlendirilmekte ve adolesan gebelikler ortaya çıkmaktadır. Ayrıca kadınların daha düşük statüleri nedeniyle sağlık haklarını tam olarak bilmemeleri, kırsal bölgelerde ulaşım sorunları yaşamaları hizmete ulaşmalarını geciktirmektedir. Bu bağlamda sağlık hizmetlerine erişimi, alınan sağlık hizmetinin kalitesini, kadınların sağlık risklerine maruziyetini cinsiyet normları ve yapısal eşitsizliklerin de şekillendirdiği görülmektedir. Cinsiyet ayrımcılığından kaynaklı sorunların özellikle üreme sağlığı alanında olduğu bilinmektedir. Kadın sağlığı çıktılarının iyileştirilmesi ve sağlık eşitsizliklerinin azaltılması, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmak için de oldukça önemlidir. Bu sebeple hemşireler sağlık eşitsizliklerinin kök nedenlerine; bakım veren, eğiten, yönlendiren ve savunan rolleriyle müdahale etmelidir. Sağlık sadece tedavi olarak değil, sosyal ihtiyaçları da kapsayan bir hizmet olarak görülmelidir. Böylece eşitlik ve insan hakları kapsamında ulusal sağlık politikalarının geliştirilmesiyle sağlık sisteminin daha adaletli ve tutarlı olabileceği ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: kadın, kadın sağlığı, sosyal belirleyiciler

P-070 PALYATİF BAKIM HASTALARINDA İLETİŞİMİ DESTEKLEYEN TAMAMLAYICI VE ALTERNATİF YAKLAŞIMLARI

Nurdan Yalçın Atar[1], Murat Koç[2]
[1]Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, İstanbul
[2]Pendik Devlet Hastanesi

Palyatif bakım hastalarında uygulanan tedavilere ve kronik hastalıklara bağlı olarak ağrı, uykusuzluk, bulantı ve kusma, depresyon, anoreksiya, nefes darlığı ve yorgunluk gibi semptomlar sıkça görülmektedir. Ayrıca uygulanan tedavilere bağlı olarak kaygı, korku, yalnızlık, umutsuzluk ve belirsizlik gibi psikolojik yükler de ortaya çıkabilmektedir. Palyatif bakımın temel amacı bu semptomları azaltarak hastaların yaşam kalitesini yükseltmektir. Ayrıca hastaların ve ailelerinin ev ortamında bu semptomlarla başa çıkma becerilerinin desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu süreçte etkili iletişim, hastaların gereksinimlerinin doğru belirlenmesi, duygusal yüklerinin hafifletilmesi ve bakım sürecine aktif katılımlarının sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, etkili iletişim hem hasta hem de aile merkezli yaklaşımın sürdürülebilirliğini destekleyen kritik bir unsurdur.

Palyatif bakım hastalarında en yaygın karşılaşılan sorunlardan biri iletişim güçlükleridir. Hastalığın ilerleyici seyri, uygulanan tedaviler ve bireyin yaşam sürecinin ileri evrelerinde bulunması sözel ve sözel olmayan iletişimde yetersizliklere yol açabilmektedir. Kendini ifade etmede güçlük, konuşma isteğinde azalma, yanlış anlaşılma korkusu ve sosyal geri çekilme bu süreçte sık gözlenen iletişim sorunları arasında yer almaktadır. Bu durum, hastaların duygusal yüklerinin artmasına, yalnızlık hissinin derinleşmesine ve bakım sürecine katılımlarının azalmasına neden olabilmektedir. Ayrıca iletişimde yaşanan aksaklıklar, hasta ile bakım veren arasında güven ilişkisinin zedelenmesine ve bakımın etkinliğinin azalmasına yol açabilmektedir. Dolayısıyla, iletişimin desteklenmesi palyatif bakımın önemli bir bileşenini oluşturmaktadır.

İletişimin desteklenmesinde tıbbi ve psikososyal yaklaşımlara ek olarak tamamlayıcı ve alternatif yaklaşımlar da giderek önem kazanmaktadır. Bu kapsamda yer alan uygulamalar, bireyin kendini ifade etme becerilerini güçlendirmeyi, duygusal rahatlama sağlamayı ve kişiler arası etkileşimi artırmayı hedeflemektedir. Literatürde, iletişimi desteklemeye yönelik tamamlayıcı ve alternatif yaklaşımların; anlatı temelli yaklaşımlar, zihin-beden gevşeme yaklaşımları, duyusal yaklaşımlar ile sosyal ve iletişim temelli yaklaşımlar olmak üzere çeşitli kategorilerde ele alındığı bildirilmektedir. Bu yaklaşımların, bireyin duygularını daha rahat ifade etmesine katkı sağlayabileceği ve bakım sürecinde daha etkili bir iletişim ortamı oluşturabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışma, palyatif bakım hastalarında etkili iletişimi desteklemeye yönelik tamamlayıcı ve alternatif tıp yaklaşımlarını inceleyerek uygulamada bu yaklaşımların yaygınlaştırılmasına katkı sağlamayı amacı ile yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Palyatif Bakım, Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp

P-071 YÜZ VE ÜST TORAKS YERLEŞİMLİ ALKALİ KİMYASAL YANIKTA HEMŞİRELİK YÖNETİMİ: OLGU SUNUMU

Dilek Güneyli, Meryem Dikmen
Liv Hospital Ulus Hastanesi İstanbul

Amaç: Kimyasal yanıklar, etken ajan uzaklaştırıldıktan sonra dahi ilerleyebilen doku hasarı ile karakterizedir ve özellikle yüz bölgesini etkilediğinde fonksiyonel ve psikososyal sonuçları nedeniyle yönetimi daha kritik hale gelmektedir (Zwierełło et al., 2023). Bu olgu sunumu, kimyasal yanıklarda uygulanan hemşirelik bakımının klinik seyir ve iyileşme sürecine etkisini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Olgu: Otuz beş yaşında Vietnam uyruklu erkek hasta, gemi çalışanı olup alkali özellikte endüstriyel kimyasal maruziyet sonrası gelişen yanık nedeniyle maruziyetten yaklaşık 1–2 saat sonra acil servise başvurmuştur. Hastadan alınan öyküye göre maruziyet süresi 10–20 dakika olup olay yerindeki ilk müdahalenin yetersiz olduğu değerlendirilmiştir. Hastada yüz, boyun ve üst toraks bölgesinde %9–12 oranında yanık alanı saptanmış; yüzde üçüncü dereceye yakın nekrotik alanlar ve göğüste ikinci derece yanık bulguları izlenmiştir. Vital bulgular stabil, ağrı düzeyi yüksek (VAS:7) ve yüz bölgesinde belirgin ödem izlenmiştir.
Hasta genel anestezi altında opere edilerek nekrotik dokular debride edilmiş, sentetik deri (Suprathel) uygulanmış, Bactigras ile pansuman yapılmıştır. Hastaya başvuru sonrası bol miktarda serum fizyolojik ile uzun süreli yıkama uygulanmıştır. Günlük steril pansuman, debridman, topikal antibakteriyel ajanlar (fusidik asit, nitrofurazon, basitrasin-neomisin) uygulanmıştır. Takip sürecinde medikal tedavi, sıvı dengesi izlemi ve multidisipliner konsültasyonlar yürütülmüştür. Başlangıçta yüksek olan lökosit ve CRP değerleri zamanla normale dönmüş, diğer laboratuvar bulguları stabil seyretmiştir.

Hemşirelik bakımında, hastanın mevcut doku bütünlüğünde bozulma, enfeksiyon riski ve akut ağrı tanıları doğrultusunda aseptik teknikle yara bakımı uygulanmış, yara alanı günlük olarak değerlendirilmiş ve enfeksiyon bulguları yakından izlenmiştir. Hastanın ağrısı VAS ölçeği ile düzenli olarak değerlendirilmiş; ağrı yönetimi kapsamında intravenöz parasetamol ve nonsteroid antiinflamatuar ilaçlar uygulanmış, girişimler öncesinde analjezi sağlanarak hasta konforu artırılmıştır.

Sıvı volümünde dengesizlik riski doğrultusunda sıvı tedavisi ve idrar çıkışı izlenmiş, hemodinamik stabilite korunmuştur. Gaz değişiminde bozulma riski ve yüz bölgesindeki ödem nedeniyle baş elevasyonu sağlanmış ve solunum durumu izlenmiştir. Hastada gözlenen anksiyeteye yönelik terapötik iletişim kurulmuş ve psikososyal destek sağlanmıştır. Yüz bölgesindeki yanığa bağlı gelişebilecek beden imajında bozulma açısından hasta duygularını ifade etmesi için desteklenmiştir.

Bilgi eksikliğine yönelik hasta ve ailesine yara bakımı, enfeksiyon belirtileri ve taburculuk sonrası bakım süreçlerine ilişkin eğitim verilmiş, eğitimlerin anlaşılırlığı geri bildirim ile değerlendirilmiştir. İletişimde bozulma riskine yönelik tercüman desteğiyle iletişim sağlanmıştır. Uygulanan bütüncül hemşirelik bakımı, multidisipliner yaklaşım ve tedavi süreci sonucunda hastada enfeksiyon gelişmemiş, epitelizasyon sağlanmış ve hasta 15 günde komplikasyonsuz iyileşme ile taburcu edilmiştir.

Sonuç: Kimyasal yanıklar, özellikle alkali ajanlara bağlı geliştiğinde derin ve progresif doku hasarı ile seyretmekte olup, maruziyet süresi ve yetersiz ilk müdahale nekroz gelişimini artırmaktadır (Zwierełło et al., 2023). Bu olgu, erken ve yeterli irrigasyonun yanı sıra yara bakımı, enfeksiyon kontrolü, ağrı yönetimi ve psikososyal desteği içeren bütüncül ve kanıta dayalı hemşirelik bakımının iyileşme sürecinde belirleyici rol oynadığını göstermektedir.

Uygulanan multidisipliner yaklaşım sonucunda komplikasyon gelişmemesi ve epitelizasyonun sağlanması, uygun yara bakımı ve enfeksiyon kontrolünün yanık hastalarında morbiditeyi azalttığını bildiren literatür ile uyumludur (Jeschke et al., 2020). Özellikle yüz yanıklarında fonksiyonel ve psikososyal etkiler göz önünde bulundurulduğunda, yapılandırılmış ve sistematik hemşirelik bakımının klinik sonuçlar üzerindeki kritik etkisi daha da belirgin hale gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: alkali yanık, enfeksiyon kontrolü, hemşirelik bakımı, kimyasal yanık, yara bakımı

P-072 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ BAĞLAMINDA HEMŞİRE LİDERLİĞİNİN ROLÜ: BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ

Selda Arı[1], Begüm Yalçın[2]
[1]İstanbul Üniversitesi – Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı
[2]İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi

Giriş-Amaç: Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH), sağlık başta olmak üzere sosyal, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliği bütüncül bir çerçevede ele almaktadır. Sağlık sistemlerinin en geniş insan gücünü oluşturan hemşireler ve özellikle yönetici hemşireler, bu hedeflerin hayata geçirilmesinde stratejik bir konuma sahiptir. Bu çalışmanın amacı, hemşire liderliğinin SKH'lere katkı yollarını ulusal ve uluslararası literatür ışığında incelemek ve sürdürülebilir sağlık sistemleri açısından yönetsel çıkarımlar sunmaktır.

Yöntem: Bu çalışma, 2015–2025 yılları arasında yayımlanan Türkçe ve İngilizce literatürün narratif incelemesi şeklinde yürütülmüştür. PubMed, Scopus, Web of Science, Google Scholar, TR Dizin ve DergiPark veri tabanlarında "nursing leadership, nurse leader, clinical leadership, nurse manager, sustainable development goals, sustainability" ve "hemşire liderliği, klinik liderlik, hemşire yönetici, sürdürülebilir kalkınma hedefleri, sürdürülebilirlik" anahtar kelimeleri kullanılarak ulusal ve uluslararası literatürde yapılan taramada, hemşire liderliği ile SKH ilişkisini ele alan çalışmalar değerlendirilmiştir.

Bulgular: İncelenen literatür, hemşire liderliğinin SKH 3 (Sağlık ve İyi Olma) ile doğrudan; SKH 5 (Toplumsal Cinsiyet Eşitliği), SKH 6 (Temiz Su ve Sanitasyon), SKH 8 (İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme), SKH 13 (İklim Eylemi) ve SKH 17 (Amaçlar için Ortaklıklar) ile dolaylı ancak anlamlı ilişkiler kurduğunu göstermektedir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Uluslararası Hemşireler Konseyi (ICN) raporları, güçlü hemşire liderliğinin evrensel sağlık kapsamı, bakım kalitesi ve sistem dayanıklılığı üzerinde belirleyici olduğunu vurgulamaktadır. Türkiye'deki çalışmalar ise ağırlıklı olarak eğitim ve farkındalık boyutuna odaklanmakta; hemşire liderlerin politika yapım süreçlerindeki etkisine ilişkin kanıtların sınırlı olduğu görülmektedir.

Sonuç: Bulgular, hemşire liderliğinin sürdürülebilir kalkınma bağlamında üç stratejik eksende ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bunlar; hemşirelik pratiğinin SKH çerçevesinde görünür kılınması, liderlik ve yönetişim altyapısının güçlendirilmesi ve etkiyi izleyebilecek ölçüm mekanizmalarının geliştirilmesidir. Yönetici hemşirelerin politika süreçlerine aktif katılımının desteklenmesi, sürdürülebilir sağlık sistemlerine ulaşmada kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, yönetici hemşirelere yönelik sürdürülebilirlik temelli liderlik programlarının geliştirilmesi, kurum düzeyinde performans göstergelerine SKH uyumunun entegre edilmesi ve akademi–saha–politika iş birliklerinin güçlendirilmesi, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde dönüştürücü bir etki yaratma potansiyeli taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşire liderliği, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, Yönetici hemşire, Sürdürülebilir sağlık sistemleri, Sağlık yönetimi

P-O73 PREMENSTRUAL SENDROM SEMPTOMLARININ YÖNETİMİNDE NONFARMAKOLOJİK MÜDAHALELER

Elif Birce Somuncuoğlu[1], Şengül Yaman Sözbir[2]
[1]Kapadokya Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Yüksekokulu,Hemşirelik Anabilim Dalı,Nevşehir
[2]Gazi Üniversitesi,Hemşirelik Fakültesi,Doğum,Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara

Premenstruel sendrom (PMS) dünyada ve Türkiye'de oldukça yaygın görülen kadınları fiziksel, davranışsal ve psikolojik açıdan olumsuz yönde etkileyen, menstruel dönemin luteal fazında ortaya çıkan bir sendromdur. PMS kadınlarda yorgunluk, sinirlilik hali, iştah bozuklukları, depresif duygular ve düşünceler, ağrı, şişkinlik, uyku kalitesinde değişimler ve anksiyeteye neden olabilmektedir. PMS semptomlarını yönetiminde farmakolojik ve non-farmokolojik bazı yöntemler kullanılmaktadır. Non-farmakolojik yöntemler arasında geleneksel ve tamamlayıcı yaklaşımlar, psikoterapi, destek sistemleri, yaşam tarzı değişiklikleri, egzersiz ve sağlık eğitimleri yer almaktadır. Bu doğrultuda hemşireler ve diğer sağlık profesyonelleri, PMS deneyimleyen bireyler ile ailelerine yönelik çözüm temelli stratejilerin geliştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.PMS belirtilerinin azaltılması, konuya ilişkin farkındalık kazandırılması ve sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarının benimsetilmesi süreçlerinde sağlık profesyonellerinin sunacağı eğitim, danışmanlık ve rehberlik hizmetleri belirleyici nitelik taşımaktadır.Literatürde sağlık eğitiminin PMS ile başa çıkmada, farkındalık artırmada ve kadınlarda yaşam tarzı değişiklikleri oluşturmada etkili olduğu belirtilmektedir. Üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışmada sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarının (egzersiz, uyku, beslenme, sigara bırakma, stres yönetimi vb.) benimsenmesinin PMS sıklığını ve şiddetini azaltmada etkili olabileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda, PMS semptomlarına yönelik verilen uyku hijyeni eğitimi ile semptomların azaltabildiği belirtilmektedir. Yapılan başka çalışmalarda ise yoga temelli uygulamaların PMS semptomlarının yönetiminde etkili olduğu ve son yıllarda ise kahkaha yogasının depresif duygulanım ve düşünceler, anksiyete, yorgunluk, ağrı, iştah ve uyku değişiklikleri, şişkinlik üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda PMS semptomlarıyla baş etmeye yönelik gerekli girişimler konusunda bireylerin bilgilendirilmesi ve desteklenmesi önem taşımaktadır. Özellikle lisans eğitiminde öğrenci hemşirelere, eğitim süreçleri boyunca, non-farmakolojik tedavi yöntemleri hakkında kapsamlı bilgi kazandırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, nonfarmakolojik yöntemler, premenstrual sendrom

P-O74 ORGAN BAĞIŞINDA TOPLUM BAKIŞI, KADERCİLİK VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Musa Aksu, Berna Bayır
Kto Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya

Bu derlemenin amacı, toplumun organ bağışına yönelik bakışını ve bu süreçte hemşirelik yaklaşımının rolünü incelemektir. Organ nakli, son dönem organ yetmezliği olan hastalar için en etkili tedavi seçeneği olmasına rağmen, Türkiye'de kadavradan organ bağış oranları oldukça düşüktür. Toplumun organ bağışına bakışını etkileyen başlıca faktörler arasında bilgi eksikliği, dini inançlar, vücut bütünlüğünün bozulacağı endişesi, beyin ölümü tanısına güvensizlik ve kadercilik eğilimi yer almaktadır. Literatür, kadercilik eğilimi yüksek olan bireylerin organ bağışına daha çekimser yaklaştığını göstermektedir. Hemşireler, hasta ve hasta yakınlarıyla en fazla zaman geçiren sağlık profesyonelleri olarak organ bağışı sürecinde stratejik bir role sahiptir. Hemşirelik yaklaşımı; bireylerin ve ailelerin bilgi düzeyini ve yanlış inanışlarını değerlendirme, kültürel ve dini duyarlılıkla eğitim verme, beyin ölümü ve organ bağışı süreci hakkında doğru bilgilendirme yapma ve bağış kararı verenlere psikososyal destek sağlama gibi roller üstlenmektedir. Toplumun organ bağışına bakışındaki engellerin aşılmasında hemşirelerin eğitici ve danışman rolleri vazgeçilmezdir. Hemşirelik lisans müfredatında organ bağışı ve kadercilik gibi kültürel faktörlerin ele alındığı eğitimlerin güçlendirilmesi, kadavradan organ bağış oranlarının artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik öğrencileri, hemşirelik yaklaşımı, kadercilik, organ bağışı, toplum bakışı

P-O75 RUHSAL BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUK VE ERGENLERİN EBEVEYNLERİNDE İÇSELLEŞTİRİLMİŞ DAMGALAMA VE HEMŞİRELİK

Hilal Bayar[1], Merve Kızılırmak Tatu[2]
[1]Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye
[2]Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara, Türkiye

Dünya genelinde çocukların %8'i ve ergenlerin %15'i ruhsal bozukluklardan en az birini deneyimlemektedir. Çocukluk ve ergenlik çağında görülen bu ruhsal bozukluklar yalnızca bireyi değil aynı zamanda bireyin ailesini de etkileyen önemli bir problemdir. Ruhsal bozukluğu olan çocuk ve ergenlerin ebeveynleri çoğunlukla birincil bakım veren rolündedir ve bakım sürecinde birçok psikososyal zorlukla karşılaşmaktadır. Damgalama bu zorlukların başında gelmektedir. Damgalama, bireyin toplumun "normal" kabul ettiği sınırların dışında kalmasıyla başlayan bir süreçtir ve toplum tarafından bireye yönelik önyargılı tutum ve davranışlar geliştirilir. Toplumun damgalamasının bireydeki yansıması içselleştirilmiş damgalama olarak karşımıza çıkmakta ve bireyin toplumun olumsuz yargılarını kabullenmesiyle sonuçlanmaktadır. Ruhsal bozukluğu olan çocuk ve ergenlerin ebeveynlerinde içselleştirilmiş damgalamanın sık görüldüğü ve bireylerin psikolojik iyi oluşunu olumsuz etkilediği bilinmektedir. İçselleştirilmiş damgalama bakım veren ebeveynleri bilişsel, duygusal ve davranışsal olarak etkilemektedir. Ebeveynler kendileri için "yetersiz ebeveyn" düşüncesini içselleştirebilir veya ruhsal bozukluğu olan çocuklarının başarılı olamayacağı düşüncesini kabullenebilir. Duygusal olarak utanç, değersizlik, güvensizlik hissedebilir, bu durum zamanla davranışsal olarak gizlenme ve sosyal geri çekilme ile davranışlara yansıyabilir. Ayrıca içselleştirilmiş damgalama, sosyal izolasyon, yardım arama davranışlarında azalma ve bakım yükünde artış gibi sorunlara neden olabilir. Bu süreç, ebeveynlerde anksiyete ve depresyon gibi ruhsal bozuklukların gelişmesine zemin hazırlayabilir. Ruh sağlığı hizmetlerinin koruma, tedavi, bakım ve rehabilitasyon basamaklarında yer alan psikiyatri hemşireleri ruhsal bozukluğu olan çocuk ve ergenlerin ebeveynlerinin yaşadığı psikososyal zorluklarla mücadelede önemli bir role sahiptir. Psikiyatri hemşireleri soruna yönelik çeşitli müdahaleler aracılığıyla içselleştirilmiş damgalamayı azaltabilir. Bu müdahaleler arasında danışmanlık, psikoeğitim, stresle baş etme becerilerini geliştirme, destekleyici ve güçlendirme temelli müdahaleler ile bilişsel davranışçı stratejiler yer almaktadır. Bu doğrultuda psikiyatri hemşirelerinin ruhsal bozukluğu olan çocuk ve ergenlerin ebeveynlerini bütüncül bir yaklaşımla değerlendirerek, içselleştirilmiş damgalamayı azaltmayı hedefleyen müdahaleler ile ebeveynleri güçlendirmeleri önemli görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: çocuk, ebeveyn, ergen, içselleştirilmiş damgalama, ruhsal bozukluk

P-O76 TOTAL KALÇA PROTEZİ SONRASI GELİŞEN FEMUR FRAKTÜRÜNÜN NANDA NIC-NOC YAKLAŞIMLARIYLA DEĞERLENDİRİLMESİ: OLGU SUNUMU

Esengül Ağkale[1], Neslihan Yağmur Gider[2], Ezgi Dirgar[3], Betül Tosun[4]
[1]Kahramanmaraş Devlet Hastanesi, Kahramanmaraş
[2]Ceyhan Devlet Hastanesi,Adana
[3]Gaziantep Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik,Gaziantep
[4]Hacettepe Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi,Hemşirelik Esasları,Ankara

Amaç: Dünya genelinde nüfusta meydana gelen yaşlanma ile beraber femur kırıkları küresel çapta bir halk sağlığı sorunu haline gelmiştir. Total kalça artroplastisi komplikasyon açısından riskli bir ameliyattır ve iyileşme sürecindeki hastalarda uygulanan cerrahi girişim sonrası yara yeri enfeksiyonu, kas atrofisi, eklem çıkığı, pnömoni, derin venöz trombozu, pulmoner emboli, idrar retansiyonu, bası yaraları ve ağrı gibi birçok fiziksel, psikolojik, sosyal ve ekonomik komplikasyonlar gelişebilir. Bu hastaların postoperatif hemşirelik gereksinimleri yüksektir, bu da hemşirelerin yeterli bilgi ve beceriye sahip olmasını gerektirir.

Hemşirelik bakımının sağlanmasındaki en önemli araç olan hemşirelik süreci, bireylerin bakım ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bireye özgü bakımın sağlanmasında sistematik, bilimsel ve eleştirel bir problem çözme yöntemidir. Hemşirelik modelleri, hemşirelik sürecinin bilimsel ve planlı olarak sürdürülmesine ve sağlıklı/hasta bireyin sistematik ve çok yönlü değerlendirilmesine rehberlik eder. Hemşirelik Tanısı ise bir kişi, aile veya topluluk hakkında, potansiyel veya gerçek sağlık sorunları ve yaşam süreçleri hakkında verilen klinik bir yargıdır. Günümüzde, Kuzey Amerika Hemşirelik Tanı Derneği Uluslararası (NANDA-I), hemşirelik sürecinin geliştirilmesine yardımcı olmak için tanı sınıflandırma sistemine ulusal ve uluslararası standardizasyon sunar. NANDA-I, Hemşirelik Müdahaleleri Sınıflandırması (NIC) ve Hemşirelik Sonucu Sınıflandırması' nı (NOC) kullanarak standart terminoloji ile hemşirelik sürecinin etkinliğine ilişkin kanıtları entegre eder.

Olgu: 20 gün önce total kalça artroplastisi olan ve poliklinik kontrolünde gelen hasta A.D'de çekilen kontrol grafisinde sağ femurda fraktür tespit edildi ve tekrar ameliyat kararı verildi. Hastanın bakım süreci, Marjory Gordon'un 11 Fonksiyonel Sağlık Örüntüsü Modeli esas alınarak hazırlandı. NANDA, NIC ve NOC taksonomileri doğrultusunda "Öz-Bakım Eksikliği", "Fiziksel Harekette Bozulma", "Deri Bütünlüğünde Bozulma Riski", ''Düşme Riski '', ''Kanama Riski' 've "konstipasyon Riski" gibi tanılar belirlendi. Belirlenen tanılar doğrultusunda düşmenin önlenmesi, basınç yarası riskinin azaltılması, kişisel hijyenin korunması, kanama kontrolü ve etkin bağırsak yönetimine yönelik girişimler uygulandı.

Sonuç: Sonuç olarak, bu olguda femur fraktürü nedeniyle opere olan hastanın postoperatif dönemdeki bakımına yönelik hemşirelik süreci ayrıntılı şekilde ele alınmıştır. Bu girişimler hemşirelik bakımının niteliğini artırmakta, bakımda standardizasyon sağlayarak, güvenli ve etkili bakımın hayata geçirilmesine olanak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Süreci, Bakım, Nanda

P-077 İLERİ EVRE KANSERLERDE FİNANSAL TOKSİSİTENİN BELİRLEYİCİLERİ VE KLİNİK SONUÇLARI

İlayda Eroğlu[1], Sevinç Kutlutürkan[2]
1Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Doktora Programı, Ankara
2Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

İleri evre kanser, artan sağkalım süreleri ile birlikte uzun süreli ve yüksek maliyetli tedavi süreçleri gerektiren kronik bir hastalık haline gelmiş olup, hastalar üzerinde önemli bir finansal yük oluşturmaktadır. Finansal toksisite, kanser tedavisine bağlı ortaya çıkan objektif ekonomik yük ile bu yükün bireyde oluşturduğu subjektif finansal sıkıntıyı kapsayan çok boyutlu bir kavramdır.

Amaç: Bu derlemenin amacı, ileri evre kanserli erişkin hastalarda finansal toksisitenin belirleyicilerini ve klinik sonuçlarını güncel kanıtlar doğrultusunda sistematik olarak incelemektir.

Yöntem: Bu derleme kapsamında, 2015–2025 yılları arasında yayımlanan çalışmalar PubMed, Scopus ve Web of Science veri tabanlarında taranmıştır. Literatür taramasında "financial toxicity", "cancer", "advanced cancer" ve "cost burden" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Dahil edilme kriterleri; ileri evre kanserli erişkin hastaları içeren, finansal toksisiteyi değerlendiren ve İngilizce yayımlanan çalışmalar olarak belirlenmiştir. Editöryal yazılar, olgu sunumları ve pediatrik popülasyonu içeren çalışmalar dışlanmıştır. Çalışmalar önceden belirlenen dahil edilme ve dışlama kriterlerine göre seçilmiş ve finansal toksisite belirleyicileri ile hasta sonuçları açısından tematik olarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Bulgular dört ana tema altında incelenmiştir: sosyoekonomik, klinik, tedaviye bağlı ve sağlık sistemi ile ilişkili faktörler. Mevcut kanıtlar, finansal toksisitenin bu faktörlerin etkileşimi sonucunda ortaya çıktığını göstermektedir. Yüksek maliyetli tedaviler, tedavi süresinin uzaması ve ileri evre hastalık finansal yükü artıran temel unsurlar arasındadır. Düşük gelir düzeyi, yetersiz sigorta kapsamı, genç yaş ve iş gücü kaybı gibi sosyoekonomik değişkenler finansal toksisite riskini artırmaktadır. Klinik açıdan, hastalığın ileri evresi, nüks durumu ve uzun süreli tedavi gereksinimi finansal yükün derinleşmesine katkıda bulunmaktadır. Finansal toksisite; yaşam kalitesinde azalma, tedaviye uyumsuzluk, artmış psikolojik distres ve sağkalımda olumsuz etkiler ile ilişkilidir. Artan finansal yük, hastaların tedavi süreçlerinde gecikme, doz atlama veya tedaviyi bırakma gibi uyumsuzluk davranışlarına yol açabilmektedir.

Sonuç: Finansal toksisite, yalnızca ekonomik bir yük değil, klinik sonuçları doğrudan etkileyen modifiye edilebilir bir risk faktörüdür. Bu nedenle finansal risklerin erken dönemde tanılanması, uygun destek mekanizmalarının devreye sokulması ve hemşirelerin hasta eğitimi ile yönlendirme süreçlerinde aktif rol alması, tedaviye uyumun artırılması ve yaşam kalitesinin korunması açısından kritik öneme sahiptir. Gelecek çalışmaların finansal toksisiteyi azaltmaya yönelik müdahalelere odaklanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Yük, Finansal Toksisite, Kanser, Sağkalım

P-O78 BAKIM VERENİN SAĞLIĞI: PROGRESİF KAS GEVŞEME EGZERSİZLERİNİN KOGNİTİF VE PSİKOLOJİK PARAMETRELERE ETKİSİ

Aslıhan Poyraz[1], Sevinç Kutlutürkan[2]
[1]Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara/ Türkiye
[2]Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ankara/Türkiye

Bakım verenler; hastaların günlük yaşam aktivitelerine yardım etme, ilaç yönetimi, duygusal destek sağlama ve tıbbi kararlar alma gibi tıbbi, fiziksel, mali ve duygusal ihtiyaçlarının çoğunu karşılayan çok yönlü role sahiptir(1). Bakım verme nedeniyle bakım verenin üstlendiği artan sorumluluk, yaşanan sağlık sorunları, sosyal ve kültürel faktörlerin etkisiyle birçok açıdan kendinden ödün verme, kişinin yaşam kalitesini düşürür ve "yük" olarak adlandırdığımız kavramı ortaya çıkarır(2). Genellikle uzun ve yorucu olan bakım verme süreci, hastayı bakım verene bağımlı hale getirir ve bakım yükünü artırır. Bakım yükündeki artış dolayısıyla psikolojik sorunlara neden olur ve bakım verme sürecini olumsuz etkiler(3). Bakım verme yükü ile dikkat performansı arasında negatif bir ilişki bulunmaktadır. Yüksek bakım yükü, bilişsel kaynakların tükenmesine ve dikkat süreçlerinin bozulmasına yol açabilir(4). Bu nedenle, bakım verenler desteklenmeli ve olumsuz faktörler en aza indirilmelidir. Bakım sürecinde her iki tarafın da yararı için, bakım verenlerin ve hastaların psikolojik ve bilişsel sağlığını destekleyen müdahalelerin geliştirilmesi kritik önem taşımaktadır. Progresif kas gevşeme (PKG), Edmund Jacobson tarafından 1920'lerde geliştirilmiş bir gevşeme tekniğidir. Progresif kas gevşeme egzersizleri, vücuttaki büyük kas gruplarının bilinçli olarak önce kasılması ardından gevşetilmesini içeren bir tekniktir(5). Bu yöntem, kas gerilimini azaltarak fiziksel ve zihinsel rahatlama sağlamayı amaçlamaktadır(6). PKG egzersizlerinin otonom sinir sistemini düzenleyerek parasempatik aktiviteyi artırdığı, kortizol düzeylerini düşürdüğü ve bu sayede anksiyete ile stresle başa çıkma becerilerini geliştirdiği saptanmıştır(7). Bakım verenlerde yaşanan yüksek stres, yorgunluk ve bakım yükü depresyona neden olabilmekte ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilmektedir(8). PKG'nin bakım yükünü azalttığına dair kanıtlar mevcuttur. Bakım verenlerde progresif kas gevşeme egzersizleri, psikolojik sağlığı desteklemede etkili, uygulanabilir ve maliyet-etkin bir müdahale yöntemidir. Özellikle anksiyete ve stres yönetiminde güçlü kanıtlar bulunmaktadır. Bu poster derlemenin amacı, PKG egzersizlerinin anksiyete, depresyon, stres, tükenmişlik, bakım yükü ve bilişsel fonksiyonlar gibi psikolojik ve kognitif parametreler üzerindeki etkilerini mevcut literatür ışığında kapsamlı bir şekilde değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Bakım Veren, Progresif Kas Gevşeme Egzersizleri

P-O79 PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİNDE KABUL VE KARARLILIK TERAPİSİ TEMELLİ PSİKOEĞİTİM: PSİKOLOJİK ESNEKLİĞİ GÜÇLENDİREN BİR YAKLAŞIM

Zeynep Sünbül Kekeç[1], Döndü Çuhadar[2]
[1]Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kahramanmaraş, Türkiye
[2]Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı

Kabul ve Kararlılık Terapisi (Acceptance and Commitment Therapy; ACT), "üçüncü kuşak" bilişsel davranışçı terapilerin arasında bulunan, deneyim temelli bir psikoterapi modelidir. ACT, bireylerin psikolojik sıkıntılarını yalnızca semptom düzeyinde ele almak yerine, bu sıkıntıların altında yatan süreçleri anlamaya ve dönüştürmeye odaklanır. Bu bağlamda deneyimsel kaçınma, bilişsel kaynaşma, geçmiş ve gelecek odaklı katı düşünce örüntüleri, kavramsallaştırılmış benliğe aşırı bağlanma, değerlerin belirsizliği ve eylemsizlik gibi süreçler psikolojik esnekliğin azalmasına sebep olmaktadır. Hayes ve arkadaşlarına (2012) göre, dil ve biliş ile çevre arasındaki uyumsuzluk disforinin temel kaynaklarından biridir; bastırma ve kaçınma stratejileri ise kısa vadede rahatlama sağlasa bile uzun vadede psikolojik sıkıntıyı artırarak sorunların sürmesine ve derinleşmesine yol açmaktadır.
ACT'nin temel amacı, bireylerin psikolojik esnekliklerini artırarak zorlayıcı içsel deneyimlerle daha işlevsel bir şekilde başa çıkmalarını sağlamaktır. Bu süreçte bireylerin istenmeyen düşünce ve duygularla mücadele etmek yerine onları kabul etmeleri, aynı zamanda kendi değerleri doğrultusunda anlamlı ve amaçlı davranışlar geliştirmeleri hedeflenmektedir. ACT, bireylerin içsel deneyimlerine yönelik farkındalıklarını artırarak, bu deneyimlerle kurdukları ilişkiyi yeniden yapılandırmalarına olanak tanımaktadır. Bireyler, düşünce ve duygularını mutlak gerçekler olarak değerlendirmek yerine, onları gözlemlenebilir zihinsel olaylar olarak ele alabilmekte ve davranışlarını daha bilinçli bir şekilde yönlendirebilmektedir.

Bu kuramsal çerçeve doğrultusunda ACT'nin altıgen modeli boyutları– değerlerle temas, an ile esnek temas, bağlamsal benlik, bilişsel ayrışma, değer odaklı davranışlarda kararlılık, kabul– psikolojik esnekliğin geliştirilmesinde merkezi bir rol oynamaktadır. Bu boyutlar, bireylerin hem içsel yaşantılarıyla sağlıklı bir ilişki kurmalarını hem de yaşamlarında anlamlı değişimler gerçekleştirmelerini desteklemektedir. Özellikle değer odaklı davranışların teşvik edilmesi, bireylerin uzun vadeli hedeflerine ulaşmalarında motivasyon kaynağı oluşturmaktadır.

Psikiyatri hemşireliği bağlamında değerlendirildiğinde, ACT temelli psikoeğitim programları bireylerin ruh sağlığını güçlendirmede etkili bir müdahale yaklaşımı sunmaktadır. Bu programlar, bireylerin psikolojik esnekliklerini artırarak uyumlarını geliştirmekte, işlevselliklerini desteklemekte ve yaşam kalitelerini yükseltmektedir. Psikiyatri hemşireleri, ACT ilkelerini yapılandırılmış psikoeğitim süreçlerine entegre ederek bireylerin kendi içsel deneyimlerini fark etmelerini, değerlerini netleştirmelerini ve bu değerler doğrultusunda sürdürülebilir davranış değişiklikleri geliştirmelerini sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Kabul ve kararlılık terapisi, psikiyatri hemşireliği, psikoeğitim

P-080 GÖÇMEN SAĞLIĞINDA KÜLTÜREL DUYARLILIKTAN KÜLTÜREL GÜVENLİK MODELİNE GEÇİŞ: HEMŞİRELİK PRATİĞİNE KAVRAMSAL VE YAPISAL YANSIMALAR

Özge Sürel[1], Ceren Boynukısa[2]
[1]Kırklareli Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı,Kırklareli
[2]Ankara Üniversitesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

Küresel göç hareketlerinin hız kazandığı günümüzde sağlık sistemleri, kültürel çeşitlilikle başa çıkabilecek yeni yaklaşımlar geliştirmek durumundadır. Bu derleme, göçmen sağlığı alanında "kültürel duyarlılık" ve "kültürel yetkinlik" kavramlarından "kültürel güvenlik" modeline doğru yaşanan kavramsal dönüşümü ele almaktadır. Kavramın tarihsel gelişim seyri, hemşirelik pratiğindeki stratejik önemi ve uygulamanın önündeki kolaylaştırıcı ile engelleyici faktörler sistematik biçimde incelenmiştir. Kültürel güvenlik modelinin temel özelliği; bakımın güvenli olup olmadığına sağlık çalışanının değil, hastanın karar vermesini esas almasıdır. Bu yaklaşım, sağlık çalışanının kendi kültürel ayrıcalıklarını ve önyargılarını eleştirel bir öz-sorgulamadan geçirmesini ve karar alma süreçlerinde gücü hastayla paylaşmasını zorunlu kılmaktadır. Derleme bulguları; sağlıkta kalıcı eşitliğin yalnızca bireysel yetkinleşme çabası yoluyla değil, karar alma yetkisinin adil paylaşıldığı, kurumsal dönüşümün gerçekleştiği ve hastanın deneyiminin esas alındığı yapısal bir anlayışla mümkün olacağını ortaya koymaktadır. Hemşirelik mesleği, bu dönüşümde hem bireysel hem de sistemsel düzeyde merkezi bir rol konumundadır.

Anahtar Kelimeler: göçmen sağlığı, hemşirelik, kültürel güvenlik, kültürel yetkinlik, sağlıkta eşitlik

P-O81 BAKIM SÜRECİNDE KADININ ROLÜ: TÜRKİYE'DE BAKIM REJİMİ, TOPLUMSAL CİNSİYET VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI PERSPEKTİFİNDE BİR DEĞERLENDİRME

Elif Ateş
İstanbul Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş ve Amaç: Bakım emeği, bireylerin yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan temel bir toplumsal süreç olmasına rağmen, büyük ölçüde kadınlar tarafından üstlenilen ve çoğu zaman görünmez kalan bir emek biçimidir. Bu çalışmanın amacı, bakım emeğinin toplumsal cinsiyet bağlamında kadınlar üzerindeki yükünü Türkiye örneği üzerinden incelemek ve bu durumun sürdürülebilir kalkınma amaçları doğrultusunda özellikle Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) 3, 4 ve 5 ile ilişkisini değerlendirmektir.

Yöntem: Bu çalışma, literatür temelli betimleyici bir derleme niteliğindedir. Türkiye'de bakım rejimi, toplumsal cinsiyet rolleri ve kadınların bakım emeğindeki konumuna ilişkin ulusal ve uluslararası literatür, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) verileri ile sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde analiz edilmiştir. Ayrıca bakım emeğinin görünür/görünmez boyutları ve ücretli/ücretsiz ayrımı kavramsal olarak ele alınmıştır.

Bulgular: Türkiye'de bakım emeğinin büyük ölçüde kadınlar tarafından üstlenildiği ve bu durumun toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştirdiği görülmektedir. Kadınların günlük ücretsiz bakım emeğine ayırdığı süre OECD ortalamasının üzerindedir. Özellikle çocuk, yaşlı ve engelli bakımında kadınların rolü belirgindir ve bu oran %90'lara kadar ulaşmaktadır. Bu durum kadınlarda "çifte yük" (ücretli iş + bakım emeği) oluşturarak eğitim, istihdam ve kariyer gelişimini olumsuz etkilemektedir. Ayrıca bakım sorumlulukları, kız çocuklarının eğitimden kopmasına ve kadınların iş gücüne katılımının sınırlanmasına neden olmaktadır. Bu bulgular, bakım emeğinin sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesinde kritik ancak çoğunlukla görünmeyen bir bileşen olduğunu göstermektedir.

Sonuç: Bakım emeğinin yalnızca bireysel değil, toplumsal bir sorumluluk olarak ele alınması gerekmektedir. Kadınların bakım yükünü azaltacak politikaların geliştirilmesi, bakım hizmetlerinin kurumsallaşması ve toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen uygulamaların yaygınlaştırılması önemlidir. Hemşirelik disiplini, toplum temelli bakım hizmetleri ve savunuculuk rolleri ile bu dönüşümde kritik bir aktör konumundadır.

Anahtar Kelimeler: Bakım emeği, toplumsal cinsiyet, hemşirelik, sürdürülebilir kalkınma, kadın sağlığı

P-O82 CİDDİ OYUNLARIN SİGARA İLE MÜCADELEDEKİ ROLÜ; PİCK KLOP ÖRNEĞİ

Sinem Filoğlu[1], Özlem Örsal[2]
[1]Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye
[2]Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

Bu çalışma, Transteorik Model (TTM) çerçevesinde ciddi oyunların (serious games) sigara ile mücadeledeki stratejik rolünü Pick Klop uygulaması özelinde incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma; bireylerin sigarayı bırakma konusundaki hazırlık aşamalarını (düşünme öncesi, düşünme, hazırlık, eylem) destekleyen oyun mekanizmalarını (soru, sürpriz ve teşvik kartları) betimlemeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda; oyunun bireylerdeki öz-yeterlilik algısını artırma, sigaraya yönelik tutumları (karar dengesi: avantaj/dezavantaj) değiştirme ve suçluluk hissettirmeden bilişsel/davranışsal süreçleri tetikleme işlevini ortaya koymak amaçlanmıştır. Böylece, hemşirelik esaslı eğitim müdahalelerinde oyun mekanizmalarının; bireyleri değişim aşamalarında ilerletme, öz-yeterliliği artırma ve bütüncül bir yaklaşımla tutum değişikliği yaratma potansiyelinin değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Çalışma, Pick Klop oyununun yapısal ve kuramsal analizi üzerine kurgulanmış nitel-betimsel bir incelemedir. Analiz süreci; Transteorik Modelin 'Değişim Aşamaları', 'Öz-yeterlilik' ve 'Karar Dengesi' parametreleri üzerine oturtularak, iki ila altı oyuncuyla oynanan oyunun soru, sürpriz ve teşvik/ceza kartlarının içerik analizi yöntemiyle kuramsal basamaklarla eşleştirilip sentezlenmesiyle gerçekleştirilmiştir. İnceleme sonucunda, Pick Klop'un bireyleri "Düşünme Öncesi" evresinden "Hazırlık" evresine taşımak üzere tasarlandığı saptanmıştır. Soru kartlarının bilişsel farkındalık yaratarak "Düşünme" aşamasını tetiklediği, teşvik kartlarının ise alternatif sağlıklı davranışlar sunarak "Öz-yeterlilik" algısını güçlendirdiği belirlenmiştir. Sürpriz kartların sağladığı grup etkileşiminin, geleneksel eğitimdeki suçluluk hissi yerine motivasyonu artırarak değişim direncini kırdığı gözlemlenmiştir. Pick Klop'un TTM ile tam uyumlu, interaktif ve hemşirelik bakımında bütüncül yaklaşımı destekleyen bir sağlık eğitimi aracı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu müdahalenin, bilişsel ve davranışsal süreçleri suçluluk hissettirmeden tetikleyen, düşük maliyetli ve yüksek erişilebilirliğe sahip bir yöntem olduğu belirlenmiştir. Sigara ile mücadelede maliyet-etkin ve yenilikçi bir model olan bu oyunun; birinci basamak sağlık hizmetlerine, okul sağlığı hemşireliği uygulamalarına ve hemşirelik müfredatına entegre edilmesi önerilmektedir. Ayrıca, hemşire liderliğinde yürütülecek randomize kontrollü çalışmalarla yöntemin klinik çıktılar üzerindeki uzun vadeli etkisi kanıtlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: ciddi oyun, Pick Klop, Sigara, Sigara Bıraktırma, Transteorik Model

P-083 PERİFERİK ARTER HASTALARINDA HASTA MERKEZLİ SONUÇLAR: PORTRAIT ÇALIŞMALARININ SİSTEMATİK İNCELEMESİ

Belma Ay Kılıçaslan
Lokman Hekim üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İlk ve Acil Yardım Programı, Ankara, Türkiye

Giriş-Amaç: Periferik arter hastalığı (PAH), yalnızca klinik bulgularla değil, hastalığın bireyin günlük yaşamına etkisini yansıtan hasta merkezli sonuçlarla birlikte değerlendirilen kronik bir hastalıktır. Bu kapsamda geliştirilen PORTRAIT kayıt çalışması, PAH hastalarında sağlık durumu, yaşam kalitesi ve hasta deneyimlerini çok boyutlu olarak inceleyen önemli bir veri kaynağıdır. Bu sistematik derlemenin amacı, PAH olan bireylerde hasta merkezli sonuçları inceleyen PORTRAIT çalışmalarının bulgularını sentezlemektir.

Yöntem: Bu çalışma PRISMA kılavuzuna uygun olarak yürütülen bir sistematik derlemedir. Arama stratejisi PICO yaklaşımına göre oluşturulmuştur. Popülasyon, periferik arter hastalığı (PAH) tanısı almış bireylerden oluşmaktadır. Müdahale/maruziyet, hasta tarafından bildirilen sonuçların ve hasta merkezli çıktılarının değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Ancak dahil edilen çalışmaların büyük ölçüde gözlemsel ve tanımlayıcı nitelikte olması nedeniyle belirli bir karşılaştırma grubu tanımlanmamış olup PICO çerçevesinin "C" bileşeni uygulanmamıştır. Çalışmanın temel çıktıları yaşam kalitesi, sağlık durumu, fonksiyonel kapasite ve semptom yükü olarak belirlenmiştir. Literatür taraması PubMed, CINAHL Ultimate, Scopus ve Web of Science veri tabanlarında 2016–2025 yılları arasında yapılmıştır. "Peripheral arterial disease", "patient-reported outcomes", "quality of life" ve "PORTRAIT registry" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Yinelenen çalışmalar çıkarıldıktan sonra başlık-özet taraması yapılmış ve uygun çalışmalar tam metin olarak değerlendirilmiştir. Kriterleri karşılayan 11 çalışma dahil edilmiştir. Veriler veri çıkarma formu ile toplanmış ve tematik analiz yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaların çoğu prospektif ve çok merkezlidir. Sağlık durumu ve yaşam kalitesinin yalnızca klinik faktörlerle değil, psikososyal ve sosyoekonomik faktörlerle de güçlü şekilde ilişkili olduğu bulunmuştur. Depresyon, anksiyete, düşük sosyal destek ve finansal zorluklar önemli belirleyicilerdir. Kadınlarda daha düşük yaşam kalitesi bildirilmiş ve hastalar arasında belirgin heterojenlik saptanmıştır. Fiziksel aktivite ve egzersizin olumlu etkilerine rağmen yetersiz kullanıldığı görülmüştür.

Sonuç: Bu çalışma, sağlık durumu ve yaşam kalitesinin yalnızca klinik faktörlerle değil, psikososyal ve sosyoekonomik etmenlerle yakından ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Hemşirelik bakımında yalnızca klinik göstergelerin değil, psikososyal ve sosyoekonomik faktörlerin de değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Hemşirelik bakımında hasta merkezli yaklaşımların güçlendirilmesi, postoperatif iyileşme ve yaşam kalitesinin artırılmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Periferik arter hastalığı, hasta merkezli sonuçlar, yaşam kalitesi, PORTRAIT, hemşirelik

P-O84 SEREBROVASKÜLER OLAY SONRASI ENTÜBE HASTADA FONKSİYONEL SAĞLIK ÖRÜNTÜLERİ TEMELLİ HEMŞİRELİK SÜRECİ: TANIDAN UYGULAMAYA

Neslihan Yağmur Gider[1], Esengül Ağkale[2], Ezgi Dirgar[3], Betül Tosun[4]
[1]Ceyhan Devlet Hastanesi, Yoğun Bakım Ünitesi, Uzman Hemşire, Adana
[2]Kahramanmaraş Devlet Hastanesi, Ortopedi Servisi, Uzman Hemşire, Kahramanmaraş
[3]Gazianatep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Gaziantep
[4]Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları, Ankara

Amaç: Yoğun bakımda SVO tanılı entübe hastaların bakımında fonksiyonel sağlık örüntüleri yaklaşımının, sistematik ve kanıta dayalı müdahaleler için etkili bir rehber olduğunu göstermektedir.

Olgu: Serebrovasküler olay (SVO), dünya genelinde morbidite ve mortalitenin önde gelen nedenlerinden biridir. Yoğun bakımda entübe edilen hastalarda bütüncül ve sistematik hemşirelik yaklaşımlarının uygulanması, komplikasyonların önlenmesi ve yaşam kalitesinin korunması açısından kritik önem taşır. Bu olguda, 74 yaşında erkek hasta, akut SVO tanısıyla acil servisten yoğun bakım ünitesine kabul edildi. Hipertansiyon ve diyabet öyküsü bulunan hastada kabul sonrası yutma güçlüğü, tam hareketsizlik ve bilinç kapalılığı mevcuttu. Üçüncü günde gelişen solunum sıkıntısı nedeniyle entübe edildi ve mekanik ventilatör desteği başlandı. Hastanın bakım süreci, Marjory Gordon'un 11 Fonksiyonel Sağlık Örüntüsü Modeli temel alınarak planlandı. NANDA, NIC ve NOC taksonomileri doğrultusunda "yutmada bozulma", "aspirasyon riski", "oral mukoz membranda bozulma riski", "basınç yarası riski", "enfeksiyon riski" ve "konstipasyon" gibi tanılar belirlendi. Bu doğrultuda aspirasyonun önlenmesi, basınç yarası riskinin azaltılması, oral hijyenin korunması, enfeksiyon kontrolü ve bağırsak yönetimi gibi girişimler uygulandı. Yatış süresince basınç yarası gelişmedi; aspirasyon ve ciddi enfeksiyon riski kontrol altına alındı.

Sonuç: Bu olgu; yoğun bakım ünitesinde SVO tanılı hastanın uygun kanıta dayalı hemşirelik uygulama seçimleri ve multidisipliner yaklaşımın önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca, olguların bireysel değerlendirilmesi ve tedavi planlamasında hasta bazlı yaklaşımları ile profesyonel hemşirelik bakımının esas alınması gerektiği vurgulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Fonksiyonel sağlık örüntüleri, hemşirelik süreci, NANDA, serebrovasküler olay, yoğun bakım

P-O85 HEMŞİRELİK BAKIM KALİTESİ; ENGELLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Özlem Karabağ[1], Zümrüt Akgün Şahin[2]
[1]Ardahan Üniversitesi Posof Meslek Yüksekokulu. Ardahan
[2]Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi. Kars

Otoritelerin sağlık hizmeti sunumunda hedefi kaliteli bir bakım sağlamaktır. Kalite bir bakım hem hasta ve çalışan memnuniyetini hem de sağlık çıktılarını olumlu yönde etkileyecektir. Bu olumlu etki sağlık hizmetleri üzerindeki yükü azaltabilecek, kısıtlı kaynakların doğru, etkin ve zamanında kullanılabilmesini sağlayacaktır. Kaliteli bir sağlık bakımı sunumu için sağlık hizmetlerinin temel taşı olan hemşirelere ciddi rol ve sorumluluk düşmektedir. Bu rol ve sorumlulukların yerine getirilebilmesi için mesleki farkındalığa ve aksiyon gösterilmesine ihtiyaç vardır. Bunların sağlanabilmesi için hem mesleğin sağlık hizmetlerine sunduğu katkı görülmeli hem bu sunum sırasında mevcut ve olası engelleyiciler tespit edilmeli, hem de bu engelleyicileri terse çevirecek planlar tasarlanmalı ve uygulamalıdır. Hemşirelik bakım hizmeti sunumunda kalite göstergeleri; enfeksiyon oranları, basınç yaralanması oranları, hasta düşme oranları gibi çok çeşitli faktörleri içerir. Buna karşın mesleki yorgunluk, aşırı iş yükü, uzun çalışma saatleri, yöneticilerin yetersizliği gibi faktörler kalite göstergelerini olumsuz etkileyebilir. Bunun önüne geçebilmek için iş yükü hesaplama ve ihtiyaç duyulan insan iş gücünün tespiti gibi çeşitli çabalar ortaya konulmuştur. Ancak bu çabaların hem madden yetersizliği hem de sağlık sistemine tam entegre edilememesi konuya ve önemine dair yetersiz farkındalığı düşündürmektedir. Bu yüzden yapılan bu derlemenin amacı hemşirelik hizmetlerinde kalitenin geliştirilebilmesi için hemşirelikten beklenenleri, bu beklenenler önündeki engelleri, engellerle baş etmek için ortaya atılmış uygulama ve fikirleri önerilerle sunarak farkındalık sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Farkındalık, hemşirelik mesleği, kalite

P-O86 KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE TRANSKÜLTÜREL HEMŞİRELİK VE KÜLTÜREL YETERLİLİĞİN HEMŞİRELİK BAKIMINA ETKİSİ

Beyza Oktar[1], Ferzan Kalaycı Emek[2]
[1]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü 2. Sınıf Öğrencisi, Kütahya
[2]Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Ana Dalı, Kütahya

Son yıllarda küreselleşme olgusuyla birlikte hız kazanan uluslararası göç hareketleri, sağlık turizmi ve toplumların çok kültürlü bir yapıya evrilmesi, sağlık hizmetlerinin sunumunda kültürel çeşitliliği kaçınılmaz bir odak noktası haline getirmiştir. Bu dinamik süreç, sağlık profesyonellerinin ve özellikle de hasta ile en uzun süreli teması kuran hemşirelerin, farklı kültürel arka planlara sahip bireylere karşı duyarlı, bireyselleştirilmiş ve bütüncül bir bakım sunmasını zorunlu kılmaktadır. Transkültürel hemşirelik kavramı, tarihsel gelişim sürecinde ilk olarak Peplau'nun kişilerarası ilişkiler kuramı kapsamında kültürün ruh sağlığı üzerindeki kritik rolünü vurgulamasıyla filizlenmiş; ardından Madeleine Leininger tarafından geliştirilen Kültürel Bakım Çeşitliliği ve Evrenselliği Kuramı ile hemşirelik disiplini içerisinde bilimsel ve sistematik bir yaklaşım kimliği kazanmıştır. Bu kuramsal temel, hastanın kültürel değerleriyle uyumlu bir bakımın sunulmasının, klinik sonuçları iyileştirebileceğini ve bakımın genel etkinliğini artırabileceğini bilimsel olarak ortaya koymaktadır.

Sağlık kavramı, yalnızca biyolojik bir iyilik hali ya da hastalık yokluğu olarak değil; bireyin psikososyal durumu, inanç sistemleri, geleneksel değerleri ve yaşam biçimiyle şekillenen karmaşık bir algı olarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda, bireyin sağlık ve hastalık algısının kültürel bağlamdan bağımsız ele alınması mümkün değildir. Hemşirelik bakım sürecinde kültürel faktörlerin göz ardı edilmesi, klinikte iletişim sorunlarına, tedaviye uyumsuzluğa, hasta güvenliği risklerine ve sonuç olarak hasta memnuniyetinde belirgin bir azalmaya yol açabilmektedir. Buna karşın, kültüre duyarlı bakım uygulamalarının hasta güvenliği, tedaviye bağlılık ve bakım kalitesi üzerinde doğrudan olumlu etkileri olduğu bilinmektedir. Özellikle anne-çocuk sağlığı, kronik hastalıkların yönetimi ve yaşam sonu bakımı gibi kültürel hassasiyetlerin en üst düzeye çıktığı alanlarda, bireyin değerlerine uygun müdahaleler yapılması bakım başarısını belirleyen temel unsurdur.

Bununla birlikte, hemşirelerin uluslararası iş gücü hareketliliği kapsamında farklı ülkelerde görev alabilmesi, kültürel yeterliliğin artık kişisel bir tercih olmaktan çıkıp mesleki bir zorunluluk ve etik bir sorumluluk haline geldiğini kanıtlamaktadır. Sonuç olarak, transkültürel hemşirelik yaklaşımı, kültürel yeterliliğin geliştirilmesi yoluyla hasta merkezli bakımın güçlendirilmesinde stratejik bir rol oynamaktadır. Hemşirelerin kültürel farkındalık, bilgi ve becerilerini geliştirmesi, bakım kalitesini yükselterek küresel sağlık sonuçlarının iyileştirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu gereklilik doğrultusunda, hemşirelik eğitimi müfredatlarında kültürel yeterlilik içeriklerinin güçlendirilmesi, klinik rehberlere kültüre duyarlı modellerin entegre edilmesi ve bu alanda kanıta dayalı, müdahale temelli araştırmaların artırılması büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Transkültürel Hemşirelik, Kültürel Yeterlilik, Kültüre Duyarlı bakım

P-O87 CERRAHİ EKİBİN GÜVENLİ CERRAHİ KONTROL LİSTESİ 'NE UYUMLARI, KULLANIMDAKİ ZORLUKLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: LİTERATÜR TABANLI DERLEME

Melike Durmaz[1], Maide Yeşilyurt[2]
[1]Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Ankara
[2]Aksaray Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbı Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Aksaray

Giriş: Güvenli Cerrahi Kontrol Listesi (GCKL) perioperatif dönemin tüm aşamalarında hasta güvenliğini artırmayı ve önlenebilir hataları azaltmayı hedefleyen küresel bir kalite iyileştirme aracıdır.

Amaç: Bu derlemenin amacı, cerrahi ekiplerin ameliyat öncesi, sırası ve sonrası aşamalarında GCKL'yi kullanma uyum oranlarını, uygulama sırasında karşılaşılan zorlukları belirlemek ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini literatür kapsamında değerlendirmektir.

Yöntem: Derlemenin yazılmasında 2025 ve öncesine ait uluslar arası hakemli dergilerde yayınlanmış ilgili makaleler değerlendirme kapsamına alınmıştır. Bu amaçla, "güvenli cerrahi kontrol listesi"," uyum", "zorluk" anahtar kelimeleriyle Pubmed/MEDLİNE, Web of Science (WOS), Science Direct, Scopus veri tabanları taranmıştır.

Bulgular: GCKL uygulanan hastaların %90'ında komplikasyon oranlarında azalmanın olduğu, cerrahi alan enfeksiyonunun %14'ten %1'e düştüğü ve anesteziye bağlı advers olaylarda anlamlı azalmaların olduğu gösterilmiştir. Ancak araştırmalarda, GCKL kullanımın uyum oranlarının oldukça değişken olduğunu ve uygulama başarısının ekip içi işbirliği, liderlik ve eğitimle yakından ilişkili olduğu vurgulanmaktadır. Uygulamadaki başlıca zorluklar arasında ekip üyelerinin tam katılım sağlamaması süreçte anlam kayıplarının yaşanması, organizasyonel engeller ve listenin yanlış çevrilmesi ya da yanlış anlaşılması yer almaktadır.

Sonuç: GCKL, cerrahi süreçte hasta güvenliğini artırmakta; cerrahi komplikasyonları, mortalite ve morbiditeyi anlamlı oranda azaltan ve kullanımı WHO tarafından önerilen hasta güvenliği aracıdır.

Anahtar Kelimeler: Güvenli cerrahi kontrol listesi, uyum, zorluk

P-088 HUZUREVİNDE YAŞAYAN YAŞLILARIN HEMŞİRELİK BAKIMI ALGISI

Muhammed Hanifi Kılınç[1], Gülcan Kendirkıran[2]
[1]Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, İstanbul
[2]Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Giriş-Amaç: Bu çalışmada, huzurevinde yaşayan yaşlıların hemşirelik bakımı algısı ile ilgili yapılmış çalışmaların bibliyometrik analizinin yapılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışmada, huzurevinde yaşayan yaşlıların hemşirelik bakımı algısı ile ilgili konuları içeren makalelerin analizinde bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada "Huzurevinde Yaşayan Yaşlıların Hemşirelik Bakımı Algısı" ile ilgili makalelere 06.04.2026 tarihinde Web of Science veri tabanı kullanılarak ulaşılmıştır. Anahtar kelime olarak "Perception of care in the elderly (All Fields) and Nursing Home (All Fields) and Nursing Care (All Fields)" kullanılmıştır. Çalışma kapsamında ulaşılan 746 makalenin içerik analizi VOSviewer (1.6.20) programı kullanılarak yapılmıştır. Çalışma süreçlerinde açık veri tabanı kullanılması ve insan veya hayvanlar üzerinde herhangi bir müdahaleli uygulama yapılmaması nedeniyle etik kurul onayı ve onam formu alınmamıştır.

Bulgular: Bu çalışmada, yayınların 1991-2026 yılları arasında olduğu görülmüştür. Yayın yılı olarak en fazla yayının 2017 ve 2019 yıllarında olduğu (n=44), Web of Science kategorisinde Hemşirelik alanında yayınların yoğunlukta olduğu (n=235) ve onu Geriatri Gerontoloji alanının takip ettiği (n=146), en fazla yayının Wiley (n=163) tarafından yayımlandığı, en fazla yayına sahip ülkenin Amerika Birleşik Devleri (n=130) olduğu, yayın dilinin de yüksek oranda İngilizce (n= 706) olduğu görülmüştür.

Sonuç: Hemşirelerin yaşlı bakımındaki yeri ve katkısı oldukça önemlidir. Yaşlıların, günlük yaşamdaki bakım gereksinimleri, şimdiki zamanda yaşamaya odaklanması, duygusal gereksinimlerin karşılanması gibi pek çok yardım alanının olduğu ve bakım gereksinimlerinin hemşireler tarafından karşılandığı, bu durumun da yaşlı bireylerde memnuniyet yarattığı görülmüştür. Ayrıca yaşlı bireylerin maneviyata yönelik destek gereksinimlerinin olduğu görülmüştür. Bu konuda yapılacak nitel ve nicel çalışmalar ile konunun derinlemesine incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, yaşlı bakımı, yaşlılarda bakım algısı

P-O89 HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE VE KLİNİK UYGULAMALARDA SIKLIKLA YANLIŞ KULLANILAN TERMİNOLOJİK KAVRAMLAR

Handan Aydın Kahraman[1], Gülay İpek Çoban[2]
[1]Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Erzincan
[2]Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı, Erzurum

Sağlık bakımının temelini oluşturan hemşirelik mesleğinde, etkili iletişim ve hasta güvenliği doğrudan doğru terminoloji kullanımına bağlıdır. Bu derlemenin amacı, hemşirelik eğitimi ve klinik uygulamalarda sıklıkla birbirlerinin yerine yanlış kullanılan kavramlara dikkat çekmektir. "Isı" ve "sıcaklık", "hipoksi" ve "hipoksemi", "büyüme" ve "gelişme" gibi kavramların yanlış kullanımı, hasta bakım süreçlerini ve multidisipliner iletişimi olumsuz etkileyebilmektedir. Hemşirelik mesleğinde, özellikle NANDA, NOC ve NIC gibi standardize edilmiş sınıflama sistemlerinin kullanıldığı klinik karar verme süreçlerinde, kavramların doğru ve yerinde kullanımı hayati öneme sahiptir. Bu derlemenin amacı, hemşirelik bilimiyle uğraşan kişilerde sıklıkla rastladığımız, doğru zannederek yanlış kullanılan terimlerin (kavramların) incelenmesi ve hemşirelik uygulamalarındaki yansımalarının tartışılmasıdır. Hemşirelik bakımının bilimsel temellere dayandırılması ve uluslararası standartlarda sürdürülebilmesi için terminolojik doğruluğun sağlanması şarttır. Hemşirelik müfredatlarında terminoloji eğitimine ağırlık verilmeli ve bakım planlarında kavram karmaşasının önüne geçilmelidir. Sonuç olarak, hemşirelik müfredatlarında terminoloji eğitimine daha fazla ağırlık verilmeli, klinik karar destek sistemlerinde ve bakım planlarında kavram karmaşasının önüne geçilmelidir. Türkçemizin bilim dili olarak zenginliğini koruması adına, hemşire akademisyenlerin ve klinisyenlerin kavramları doğru kullanma konusunda hassasiyet göstermesi gerekmektedir.Ulusal bilim dilinin geliştirilmesi ve desteklenmesi gerekmektedir. Türkçe'mizin zenginliği açısından gerek dilimizin bilim dili olabilmesi, gerekse önemini yitirmemesi açısından Türkçe terimlerin yayınlarda ve hemşirelik eğitiminde hatasız kullanımı gerekmektedir

Anahtar Kelimeler: Dil, terim, hemşirelik eğitimi, iletişim, klinik uygulama

P-090 BÜTÜNCÜL HEMŞİRELİK BAKIMINDA RUH SAĞLIĞININ YERİ VE ÖNEMİ: ULUSALDAN KÜRESELE BİR DEĞERLENDİRME

İlkim Pekbak
Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Ruh sağlığı; yalnızca ruhsal bozuklukların yokluğu olarak değil, bireyin duygusal, bilişsel ve sosyal açıdan iyi olma halini içeren bütüncül kavram olarak ele alınmaktadır. Günümüz literatürü, ruh sağlığını bireyin yaşam boyu değişen koşullarına uyum sağlayabilme kapasitesi, bireyin stresle başa çıkabilme ve kişiler arası ilişkilerini sürdürebilme ve toplumsal yaşama katılabilme kapasitesi ile doğrudan ilişkili olduğunu incelemektedir. İncelemeler, ruh sağlığını, sadece klinik belirtiler üzerinden değil; yaşam kalitesi, işlevsellik ve toplumsal katılım göstergeleri üzerinden de değerlendirilmesi gereken bütüncül bir kavram olduğunu göstermektedir. Ulusal düzeyde ruh sağlığı hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik politikalar gün geçtikçe önem kazanmakta ve bütüncül bakım yaklaşımlarının sağlık sistemine entegrasyonu hedeflenmektedir. Bu yaklaşım doğrultusunda ruh sağlığı, yalnızca ruhsal hastalıkların bulunmamasıyla sınırlı olmayan; bireyin düşüncelerini, duygularını ve davranışlarını etkileyen, ruh sağlığını temel bir insan hakkı olarak değerlendiren ve toplumsal ve ekonomik gelişimin ayrılmaz bir bileşenidir. Ruhsal iyilik halinin desteklenmesi; eşitlik, erişilebilirlik ve adalet ilkeleri doğrultusunda hizmet sunumunu gerektirir. Ruh sağlığı alanında yaşanan eşitsizlikler, damgalama, ayrımcılık, yoksulluk, kültürel dışlanma ve hizmete erişim engelleri ile yakından ilişkilidir. Temel bir yaklaşım olan; ruh sağlığı hizmetlerinde bütünleyici hemşirelik bakım, sağlık eşitliğinin sağlanmasında önemli rol oynamaktadır. Bütünleyici hemşirelik bakımı yaklaşımı, ruh sağlığı hizmetlerinde bireyin kimliği, yaşam deneyimleri ve sosyal çevresini ele alarak eşitlik, adalet ve erişebilirlik anlamında hizmet sunmayı amaçlayan bütüncül bir yaklaşımdır. Kapsayıcı ya da bütüncül hemşirelik bakımı, hemşirelik uygulamasının önemli bir yönüdür, çünkü hastanın fiziksel, duygusal, ruhsal, sosyal ve ekonomik ihtiyaçları ile ilgilenir. Kapsayıcı bakım çerçevesinde hemşirelik uygulamaları, bireyin yaşam öyküsünü, travma deneyimlerini, aile yapısını, kültürel kimliğini ve toplumsal rollerini dikkate alacak şekilde yapılandırılmaktadır. Bu bütüncül bakış açısı, ruh sağlığı bakımının kişiye özgü ve anlamlı hale gelmesini sağlamaktadır. Ruh sağlığının bütüncül bakım anlayışı içerisinde ele alınması, bireyin genel iyilik halinin sürdürebilirliği açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Bütüncül bakım, Hemşirelik, Kapsayıcı bakım, Ruh sağlığı

P-O91 HEMŞİRELİK ALANINDA SÜRDÜRÜLEBİLİR BAKIM MODELLERİ KAPSAMINDA YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ UYGULAMALARIN YERİ

Gamze Muz
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD

Yapay zekâ, makine öğrenme ve büyük dil modellerinin keşfedilmesiyle beraber sağlık hizmetlerinin sunumu da önemli ölçüde gelişme göstermektedir. Bu alanlar, önemli fırsatlar sunarken bazı zorluklara da yol açmaktadır. Özellikle sürdürülebilirliğin sağlanmasında yapay zekâ destekli uygulamalara yönelik eğitim, klinik ve yönetim alanlarında politikaların geliştirilmesi, etik kaygıların önlenmesi ele alınması gereken önemli başlıklar arasında yerlerini almalıdır.

Yapay zekâ uygulamaları hemşirelikte dijital güçlenme ve mesleki gelişim imkânlarını güçlendirerek verimliliğin artırılması ve idari yüklerin azaltılmasında etkili olabilmektedir. Hasta merkezli bakım ele alındığında da yapay zekâ destekli karar verme sistemlerinin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi ile hemşirelik bakımının güçlenmesi, sağlık uygulamalarının daha geniş kitlelere ulaşılması hedeflenebilir. Hastalara kaliteli bir bakım sağlanması, klinik ve sahada iş gücünün güçlendirilmesi, sosyal değerlerin temel alınması, yapılan yeniliklerin veya uygulamaların ekonomik olarak uygulanabilmesi ile hemşirelik alanında sürdürülebilirliğin sağlanması başarılabilir. Bu faktörlerin yapay zekâ destekli uygulamalara entegre olması ile beraber bakımın kalitesinin artması, veriye dayalı kararlar verilmesi ile verimliliğin artması, kamu güvenliğin sağlanması gibi birçok olumlu etkilerin ortaya çıkabileceği söylenebilir. Bunların sonucunda hemşirelikte klinik karar verme daha bilimsel ve kanıta dayalı verilerle ele alınabilir. Yapay zekâ destekli uygulamaların hemşirelik alanında olumlu sonuçlar verebilmesinde iş gücü refahının sağlanması, etik yükümlülükler ve kurumsallaşmayı dengede tutabilen modeller tarafından koordinasyonu önemlidir. Sürdürülebilirliğin sağlanmasında diğer önemli uygulamalardan biri de hemşirelerin dijitalleşmeye yönelik farkındalıkların artırılması ve yetkinliklerinin sürekli olarak geliştirebileceği imkânların sağlanmasıdır. Özellikle hemşirelik eğitimine dijitalleşme, yapay zekâ uygulamaları gibi derslerin, konuların entegrasyonun sağlanması bu yetkinliklerin geliştirilmesinde önem arz etmektedir. Yapay zekâ uygulamaları tek başına klinik karar verme ve bakımın yerini almamalı, bunlardaki eksikliğe çözüm sunan tek merkez değil, onları koordine edecek destekleyici rolde olmalıdır. Ayrıca bu sistemlerde başarılı ve etkili çözüm üretebilmek için şeffaflık, güven, etik değerlere sahip, önyargıların olmaması gibi değerler temelinde olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, sürdürülebilirlik, yapay zekâ uygulamaları

P-O92 CERRAHİ YOĞUN BAKIM HASTALARINDA KLİNİĞE TRANSFER SÜRECİNİN GÜNCEL YAKLAŞIMLAR VE BELİRLEYİCİ FAKTÖRLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Şefika Apaydın[1], Melike Durmaz[2]
[1]Gülhane Eğitim Araştırma Hastenesi, Ankara; Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans, Konya
[2]Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Bölümü, Konya

Cerrahi yoğun bakım üniteleri, ameliyat sonrası kritik durumdaki hastaların yaşam fonksiyonlarının sürekli izlendiği, ileri teknolojik donanım ve uzmanlık gerektiren kompleks bakım ortamlarıdır. Bu hastaların klinik servislere transferi, yalnızca fiziksel bir yer değişimi değil; bakım düzeyinin yeniden yapılandırıldığı, komplikasyon risk profilinin değiştiği ve hasta sonuçlarını doğrudan etkileyen kritik bir bakım geçiş sürecidir.

Bu derlemenin amacı, cerrahi yoğun bakım hastalarının kliniğe transfer sürecini etkileyen faktörleri uluslararası literatür doğrultusunda kapsamlı biçimde incelemektir. Literatür taraması, 2010–2025 yılları arasında PubMed, Scopus ve Web of Science veritabanlarında yayımlanan İngilizce çalışmalar üzerinden gerçekleştirilmiştir. Literatürde bu süreç "yoğun bakım taburculuğu" ve "bakım geçişi" kavramları ile tanımlanmakta ve hasta güvenliği açısından yüksek riskli, kırılgan bir dönem olarak değerlendirilmektedir.

Transfer süreci; hasta, bakım süreci ve sistem/organizasyon kaynaklı çok boyutlu ve dinamik faktörlerin etkileşimi ile şekillenmektedir. Hasta ile ilişkili faktörler arasında ileri yaş, artmış komorbidite yükü, postoperatif komplikasyonlar, yoğun bakıma bağlı kas güçsüzlüğü, mobilizasyon kısıtlılığı, beslenme durumu ve psikolojik iyilik hali öne çıkmaktadır. Yoğun bakım sürecine ilişkin faktörler; mekanik ventilasyon süresi, renal replasman tedavisi gereksinimi, vazopressör desteği, yoğun bakımda kalış süresi, enfeksiyon gelişimi ve deliryum gibi komplikasyonların varlığını içermektedir. Sistem ve organizasyonel düzeyde ise etkili taburculuk planlaması, standartlaştırılmış protokoller, ekipler arası iletişim ve bakımın sürekliliğini sağlayan yapılandırılmış bilgi aktarımı belirleyici rol oynamaktadır.
Hastanın klinik stabilitesinin sağlanması, ileri yaşam desteği gereksiniminin ortadan kalkması ve mevcut komplikasyonların kontrol altına alınması güvenli transfer için temel kriterlerdir. Bununla birlikte multidisipliner yaklaşım, erken rehabilitasyon stratejileri ve hasta merkezli bakım planlamasının bakım sürekliliğini güçlendirdiği ve yeniden yoğun bakıma yatış oranlarını azalttığı bildirilmektedir.

Sonuç olarak, cerrahi yoğun bakım hastalarının kliniğe transferi sistematik, planlı ve bütüncül bir yaklaşım gerektirmekte olup, bu süreçte etkili faktörlerin entegre biçimde değerlendirilmesi hasta güvenliği, bakım kalitesi ve klinik sonuçların iyileştirilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Cerrahi yoğun bakım, hasta transferi, bakım geçişi, yoğun bakım taburculuğu

P-093 KORONER ARTER BY-PASS GREFT CERRAHİSİ SONRASI SEMPTOM KÜMELERİNİN ANALİZİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI: RAHATSIZ EDİCİ SEMPTOMLAR KURAMI TEMELLİ OLGU SUNUMU

Pınar Tanrıver, Kadriye Sayın Kasar
Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Aksaray

Amaç: Koroner Arter Baypas Greft (KABG) ameliyatı, postoperatif dönemde ağrı, yorgunluk ve uykusuzluk gibi semptom kümelerinin deneyimlendiği majör bir cerrahi girişimdir. Semptomların bir arada görülmesi sonucunda semptomlar birbirini tetikleyerek semptomların şiddetini katlayan "çarpan etkisi" yaratmaktadırlar. Bu nedenle, hastaların sadece fiziksel değil, biyopsikososyal yönden bütüncül değerlendirilmesi postoperatif performansın optimize edilmesi açısından oldukça önemlidir. Rahatsız Edici Semptomlar Teorisi (Theory of Unpleasant Symptoms, TOUS) bu semptom kümelerinin sistematik yönetimi için bilimsel bir rehber sunmaktadır. Bu olgu sunumunun amacı, çoklu komorbiditeleri olan bir hastanın KABG sonrası yaşadığı semptomları teori çerçevesinde analiz etmek; NANDA-I tanıları ve NIC girişimleri ile bütüncül bir hemşirelik bakım modeli ortaya koymaktır.

Olgu: Çoklu komorbid hastalıkları olan 50 yaşındaki erkek hasta, KABG operasyonu sonrası serviste takip edilmiştir. Hasta ile yapılan görüşmede bacaklarda ödem olduğu görülmüş olup, zonklayıcı tarzda ağrı (VAS: 6), geniş insizyon alanına bağlı hareket kısıtlılığı, sırt üstü yatışta çarpıntı ve uyku bozukluğu yaşamaktadır. Kan şeker izlemi ortalama olarak 200-230 mg/dL arasında seyreden hastanın pansuman değişimi esnasında greft alanında akıntı olduğu saptanmıştır. Hastanın yaşadığı bu semptom kümeleri fiziksel performansını belirgin şekilde etkilediği görülmüştür. Ameliyat sonrası 3 gün yoğun bakımda takip edilen hasta yoğun bakım günlerini "hayatının en zor dönemi" olarak ifade etmiştir. Değişen sağlık durumu neticesinde çalışmaya ara verip iyileşmeye odaklanacağını, stressiz bir yaşam tarzını benimseyeceğini ve sigarayı bırakacağını dile getirmiş olması hastalık durumuna karşı uyumunun olumlu yönde geliştiğini göstermiştir.

Sonuç: Çoklu komorbid hastalıkları olan 50 yaşındaki erkek hasta, KABG operasyonu sonrası serviste takip edilmiştir. Hasta ile yapılan görüşmede bacaklarda ödem olduğu görülmüş olup, zonklayıcı tarzda ağrı (VAS: 6), geniş insizyon alanına bağlı hareket kısıtlılığı, sırt üstü yatışta çarpıntı ve uyku bozukluğu yaşamaktadır. Kan şeker izlemi ortalama olarak 200-230 mg/dL arasında seyreden hastanın pansuman değişimi esnasında greft alanında akıntı olduğu saptanmıştır. Hastanın yaşadığı bu semptom kümeleri fiziksel performansını belirgin şekilde etkilediği görülmüştür. Ameliyat sonrası 3 gün yoğun bakımda takip edilen hasta yoğun bakım günlerini "hayatının en zor dönemi" olarak ifade etmiştir. Değişen sağlık durumu neticesinde çalışmaya ara verip iyileşmeye odaklanacağını, stressiz bir yaşam tarzını benimseyeceğini ve sigarayı bırakacağını dile getirmiş olması hastalık durumuna karşı uyumunun olumlu yönde geliştiğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik teorisi, Koroner arter by-pass, Olgu sunumu, Semptom kümesi

P-O94 HEMATOPOETİK KÖK HÜCRE NAKLİ YAPILAN HASTADA ERKEN DÖNEMDE SEMPTOMLARIN YÖNETİMİ

Tuğba Şen[1], Sevinç Kutlutürkan[2]
[1]Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı.
[2]Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Hematopoetik kök hücre nakli (HKHN), hematolojik maligniteler ve bazı non-malign hastalıkların tedavisinde kullanılan yüksek doz kemoterapi ve/veya total vücut ışınlaması, immünoterapiyi içeren ciddi morbidite ve mortalite riski olan kompleks bir tedavi yöntemidir. Uygulanan yüksek doz tedaviler sonrası hastalarda ciddi yan etkiler ve semptomlar gelişmektedir. Nakil sonrası erken dönem; hazırlık rejiminin uygulandığı ve aplazinin devam ettiği hastaların en yoğun semptom yükü yaşadığı engraftment öncesi dönem (pre-engraftment) naklin ilk +30 günü ifade etmektedir. Bu dönemde yaşanan semptomlar hastaların yaşam kalitesini önemli ölçüde düşürmekte ve tedavi sürecini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu nedenle, HKHN sürecinde semptomların erken tanılanması ve etkin yönetimi kritik öneme sahiptir.

Hematopoetik kök hücre nakli sonrası erken dönem, hastaların en yoğun semptom yükü ile karşılaştığı kritik bir süreçtir. Bu dönemde hematolojik baskılanma, enfeksiyonlar, gastrointestinal toksisiteler, mukozit ve nakil ilişkili komplikasyonlar (VOD/SOS, akut GVHD, hemorajik sistit) morbidite ve mortaliteyi belirleyen temel faktörlerdir.Güncel yaklaşımlar doğrultusunda semptom yönetimi; erken tanılama, profilaksi, hızlı ve uygun tedavi ile bireyselleştirilmiş bakım ilkelerine dayanmaktadır. Özellikle febril nötropenide erken antibiyotik başlanması, mukozit ve gastrointestinal semptomlarda önleyici stratejilerin uygulanması, VOD/SOS ve GVHD gibi komplikasyonlarda erken tanı ve hedefe yönelik tedavi yaklaşımları hasta sonuçlarını belirgin şekilde iyileştirmektedir.

Bu süreçte hemşirelik bakımı; semptomların erken fark edilmesi, izlenmesi ve yönetilmesinde merkezi bir rol oynamaktadır. Etkin ve kanıta dayalı semptom yönetimi ile komplikasyonların azaltılması, yaşam kalitesinin artırılması ve tedavi başarısının desteklenmesi mümkündür

Anahtar Kelimeler: hematopoetik kök hücre nakli, semptom yönetimi, hemşirelik

P-095 TÜRKİYE'DE HEMŞİRELİK ALANINDA YAPAY ZEKÂ KONULU LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARININ İNCELENMESİ

Mustafa Güzel, Kadir Eker, Serap Sayar
KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Konya

Giriş-Amaç: Yapay zekâ uygulamalarının sağlık alanında giderek yaygınlaşması, hemşirelikte de bu alana yönelik akademik çalışmaların artmasına yol açmıştır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de hemşirelik alanında yapay zekâ konusunu ele alan lisansüstü tezleri sistematik olarak inceleyerek mevcut durumu ortaya koymak ve geleceğe yönelik öneriler sunmaktır.

Yöntem: Bu çalışmada, hemşirelik alanında yapay zekâ uygulamalarına yönelik 2016-2026 yılları arasında yapılmış tezler YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında incelenmiştir. Bu kapsamda "yapay zekâ", "derin öğrenme", "makine öğrenmesi", "klinik karar destek" anahtar kelimeleri taratılmıştır. Yapılan taramalar sonucunda hemşirelik alanıyla ilgili son 10 yılda (2016-2026) yapılmış, tam metnine ulaşılabilen ve yayın dili Türkçe olan toplam 17 tez çalışma kapsamına alınmıştır.

Bulgular: Tez çalışmalarının %52,9'u (n=9) yüksek lisans, %47,1'i (n=8) doktora düzeyindedir. Tez çalışmalarının %41,2'sinin (n=7) Genel Hemşirelik, %29,4'ünün (n=5) Hemşirelik Esasları, %11,8'inin (n=2) Halk Sağlığı Hemşireliği, %5,9 unun İç Hastalıkları Hemşireliği (n=1), %5,9'unun Psikiyatri Hemşireliği (n=1) ve %5,9'unun Kadın Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği (n=1) alanlarında yapıldığı belirlenmiştir. Tezlerin %29,4'ünün (n=5) yapay zekâ tabanlı model/uygulama geliştirme çalışması olduğu, %23,5'inin (n=4) randomize kontrollü çalışma, %29,4'ünün (n=5) tanımlayıcı/kesitsel türde, %11,8'inin (n=2) nitel ve %5,9'unun (n=1) karma yöntemle tanımlayıcı olarak yürütüldüğü saptanmıştır. Çalışmaların örneklem grupları incelendiğinde, tezlerin %47,1'inin (n=8) hastalar (yenidoğanlar, yoğun bakım, jinekoloji, psikiyatri, dahiliye hastaları ile düşme ve obezite riski taşıyan bireyler), %29,4'inin (n=5) yoğun bakım ve klinik hemşireleri, %17,6'sının (n=3) hemşirelik lisans öğrencileri ve öğretim elemanları, %5,9'unun (n=1) hekim, hemşire ve hastaları kapsayan karma gruplardan oluştuğu görülmektedir.

Sonuç: Türkiye'de hemşirelik alanında yapay zekâya yönelik lisansüstü çalışmaların son yıllarda, özellikle 2025 itibarıyla artış gösterdiği görülmektedir. Çalışmaların çoğunlukla klinik örneklemler üzerinde ve farklı yöntemsel tasarımlarla yürütülmesi, yapay zekânın hemşirelik bakımına entegrasyonunun güçlendiğini göstermektedir. Bununla birlikte, çalışmaların sınırlı sayıda ve belirli alanlarda yoğunlaşması dikkat çekmektedir. Bu doğrultuda, farklı hemşirelik alanlarında daha fazla araştırma yapılması, yüksek kanıt düzeyine sahip çalışmaların artırılması ve hemşirelerin yapay zekâ okuryazarlığını destekleyen eğitimlerin geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Derin öğrenme, hemşirelik, klinik karar destek, makine öğrenmesi, yapay zekâ

P-O96 HUZUREVİNDE YAŞAYAN YAŞLILARDA YALNIZLIK ALGISI VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ NASILDIR?

Muhammed Hanifi Kılınç[1], Gülcan Kendirkıran[2]
[1]Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, İstanbul
[2]Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, İstanbul

Bu çalışma, huzurevinde yaşayan yaşlılarda yalnızlık algısı ve psikolojik iyi oluş durumlarının incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yaşlılık sürecinde bireylerin sosyal çevreleri küçülebilmekte, fiziksel ve ruhsal sağlık sorunları artabilmekte, yaşam koşullarında değişiklikler olabilmekte ve bu değişiklikler de yalnızlık duygusunu artırabilmektedir. Psikolojik anlamda yaşlılar, gerek ailedeki rol ve statü kaybı gerekse fiziksel fonksiyonlarını tam olarak yerine getirememe gibi durumlar nedeni ile kendilerini güçsüz algılayabilmektedirler. Psikolojik iyi oluşun sağlanabilmesi için de yaşlıların yaşam doyumu, mutluluk, hayatta anlam bulma, manevi tatmin, fiziki serbestlik gibi konularda desteklenmesi ve güçlendirilmesi gerekebilmektedir. Yaşlı bireyler, huzurevinde bulundukları sürede kendilerini daha yalnız ve desteksiz hissedebilmektedirler. Ailelerinden uzak olma, sosyal destek eksikliği ve rollerini kaybetme gibi etmenler nedeniyle yalnızlık açısından daha savunmasız olabilmektedirler. Yalnızlık algısı bireyin psikolojik iyi oluşunu etkileyebilmekte, genellikle de aralarında negatif yönlü ilişki olduğu belirtilmektedir. Sosyal destek, bireyin öz bakım yetenekleri ve etkinliklere katılım düzeyi gibi faktörler de bu ilişkiyi etkileyen önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Yaşlıların, yalnızlık algısının azaltılması ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin artırılabilmesi için tüm sağlık profesyonelleri, aile üyeleri ve sosyal çevreleri tarafından desteklenmesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Huzurevi, psikolojik iyi oluş, yalnızlık, yaşlılık

P-O97 GEZEGEN SAĞLIĞI EKSENİNDE HEMŞİRELİK: FARKINDALIKTAN UYGULAMAYA GEÇİŞİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Göktürk Güler[1], Diğdem Lafcı Bakar[2]
[1]Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
[2]Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esaslar Anabilim Dalı

Giriş: Gezegenin dengesindeki bozulma, yalnızca ekosistemleri değil, aynı zamanda doğrudan ve dolaylı etkiler yoluyla insan sağlığını da derinden etkileyen, çevresel bir tehdit olmanın ötesinde çok boyutlu bir halk sağlığı krizine işaret etmektedir. Bu bağlamda hemşireler, bireysel hasta bakımı, toplum eğitimi ve sağlık sistemlerinin sürdürülebilirliği alanlarında kritik roller üstlenir.

Amaç: Bu derlemenin amacı, son on yılda hemşirelik alanında gezegen sağlığına yönelik gelişen yaklaşımları ulusal ve uluslararası literatür doğrultusunda incelemek ve mevcut eğilimleri ortaya koymaktır.

Yöntem: Çalışma, 2016–2026 yılları arasında yayımlanan araştırmaların incelendiği bir literatür derlemesidir. PubMed, Scopus, Web of Science, CINAHL, Google Scholar ve Ulusal veri tabanlarında "planetary health", "nursing", "iklim değişikliği" ve "gezegen sağlığı" anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan tarama sonucunda ilgili çalışmalar değerlendirilmiştir.

Bulgular: İncelenen literatür, hemşirelikte gezegen sağlığı çalışmalarının özellikle son yıllarda artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Uluslararası çalışmaların ağırlıklı olarak hemşirelik eğitimi, sürdürülebilir sağlık hizmetleri ve iklim değişikliği farkındalığı üzerine yoğunlaştığı belirlenmiştir. Hemşire ve hemşirelik öğrencilerinde gezegen sağlığına ilişkin farkındalığın yüksek olduğu, ancak bu farkındalığın klinik uygulamalara yansıtılmasında sınırlılıklar bulunduğu saptanmıştır. Türkiye'de yapılan çalışmaların ise daha çok kavramsal ve tanımlayıcı nitelikte olduğu, hemşire ve öğrencilerde farkındalık düzeyinin orta–yüksek olmasına rağmen eğitim ve uygulama entegrasyonunun yetersiz olduğu görülmüştür. Ayrıca sağlık hizmetlerinin çevresel etkileri ve sürdürülebilir bakım uygulamaları, literatürde giderek daha fazla yer almaktadır.

Sonuç: Gezegen sağlığı, hemşirelik disiplininde giderek önem kazanan bir yaklaşım olmakla birlikte, mevcut çalışmaların büyük ölçüde farkındalık ve eğitim düzeyinde kaldığı görülmektedir. Bu doğrultuda hemşirelik eğitim programlarına gezegen sağlığı içeriklerinin entegrasyonu, sürdürülebilir klinik uygulamaların geliştirilmesi ve müdahale temelli araştırmaların arttırılması gerekmektedir. Hemşirelerin çevresel sürdürülebilirlik ve sağlık savunuculuğu rollerinin güçlendirilmesi, gezegen sağlığının korunmasında kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Gezegen sağlığı, hemşirelik, iklim değişikliği, sağlık, sürdürülebilirlik

P-O98 ROBOTİK CERRAHİDE AMELİYATHANE HEMŞİRELERİNİN DEĞİŞEN ROLLERİ

Nursevim Aydıngülü, Sevban Arslan
Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Amaç: Bu çalışmanın amacı, robot destekli cerrahide ameliyathane hemşirelerinin değişen rollerini ve bu alandaki sorumluluklarını değerlendirmektir.

Yöntem: Bu çalışma, robotik cerrahi ve hemşirelik rollerine ilişkin güncel literatürün incelendiği bir derleme çalışmasıdır.

Bulgular: Robot destekli cerrahinin torasik, kolorektal, hepatobiliyer, jinekolojik ve ürolojik cerrahi gibi birçok alanda yaygın olarak kullanıldığı belirlenmiştir. Bu süreçte ameliyathane hemşirelerinin yalnızca geleneksel bakım rollerini değil, aynı zamanda robotik sistemlerin yönetimi, ekipman kontrolü ve teknik problemlerin çözümünde aktif rol üstlendikleri görülmüştür. Ayrıca, iyi eğitimli hemşirelerin ameliyat sürecini optimize ederek hasta güvenliği ve bakım kalitesini artırdığı ve maliyetlerin azaltılmasına katkı sağladığı saptanmıştır.

Sonuç: Robot destekli cerrahide ameliyathane hemşirelerinin değişen rolleriyle güçlü bir konumda yer almaya devam ettikleri görülmektedir. Hemşirelerin teknolojik bilgi ve becerilerle donatılması, hasta güvenliği ve cerrahi başarının artırılması açısından kritik öneme sahiptir. Bu nedenle, robotik cerrahiye yönelik hemşirelik eğitim programlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Robotik cerrahi, ameliyathane hemşireliği, hasta güvenliği

P-O99 İNME REHABİLİTASYONUNDA MOTİVASYONEL DİNAMİKLER, İNOVATİF YAKLAŞIMLAR VE BÜTÜNCÜL HEMŞİRELİK GİRİŞİMLERİ

Selcan Bozkurt, Ülkü Polat, Tuğba Karataş
Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Ankara

İnme, bireylerde günlük yaşam aktivitelerinde ciddi düzeyde bağımlılığa yol açan temel sağlık sorunlarından biridir. İnme sonrası fonksiyonel bağımsızlığın yeniden kazanılmasında ve nöroplastisite denilen iyileşme sürecinin hızlanmasında en önemli güç rehabilitasyon motivasyonudur. Bu bildirinin amacı, Kendi Kaderini Tayin Etme ve Öz-Yeterlilik teorileri ekseninde, inme rehabilitasyonunda motivasyonu artırıcı klinik değerlendirme araçlarını ve hemşirelik stratejilerini sentezlemektir.

Klinik pratikte bakım planlarının kişiselleştirilmesi için motivasyon; MORE, SRMS, İçsel Motivasyon Envanteri (IMI) ve Pittsburgh Rehabilitasyon Katılım Ölçeği (PRPS) gibi geçerliliği kanıtlanmış araçlarla objektif olarak ölçülmelidir. Hastanın bilişsel kapasitesine uygun seçilen bu ölçekler, yaşlı hastalardaki fiziksel yorgunluğun yanlışlıkla "isteksizlik" olarak etiketlenmesini önlemektedir. Klinik uygulamada bu araçların kullanımı, motivasyon kaybının şiddetli ağrıdan mı yoksa öz-yeterlilik eksikliğinden mi kaynaklandığını spesifik olarak saptayarak erken evreden itibaren hemşirelik bakım planına kanıta dayalı bir yön vermektedir.

Tedaviye yönelik kararsızlığı ve direnci aşmak için motivasyonel görüşme stratejileri bakımın merkezinde yer almalıdır. Klinik uygulamaya yönelik somut bir öneri olarak; hemşirelerin rutin vizitlerde egzersiz öncesi "İyileştiğinizde ilk ne yapmak istersiniz?" gibi açık uçlu sorularla hastanın içsel değişim dilini tetiklemeleri, hastaların rehabilitasyon için motivasyonlarını değerlendirmede esastır. Literatürdeki olgu sunumları, bu tür terapötik iletişim stratejilerinin ve davranışsal sözleşmelerin, hastaların günlük egzersiz programlarına katılım oranlarını ve tedaviye uyumunu belirgin şekilde artırdığını göstermektedir.

Geleneksel tedavinin monotonluğunu aşan sanal gerçeklik (VR) ve oyunlaştırma sistemleri, beynin ödül mekanizmalarını aktive etmektedir. Bu dijital yaklaşımlarda hemşire; yalnızca cihazı kuran biri değil, teknolojik kaygıyı gideren ve oyun zorluğunu hastanın toleransına göre anlık ayarlayan stratejik bir "motivasyonel koç" rolü üstlenir. Örneğin, üst ekstremite kısıtlılığı olan hastalarda uygulanan oyunlaştırılmış VR rehabilitasyonunun, hastalardaki sıkılma hissini azalttığı ve seanslara aktif katılım süresini uzatarak motor kazanımları hızlandırdığı raporlanmıştır. Hemşirenin dijital puanları ve seviyeleri gerçek motor kazanımlara tercüme etmesi, hastanın iyileşme inancını doğrudan pekiştirmektedir.

Sürecin taburculuk sonrasına sürdürülebilir aktarımı ise aile üyelerinin eğitilip yetkin birer "bakım ortağı" yapılmasıyla sağlanır. Sonuç olarak optimal iyileşme; kanıta dayalı ölçümler, ileri teknoloji kullanımı, empatik iletişim ve aktif aile desteğinin bir arada sunulduğu bütüncül bir yaklaşımla mümkündür.

Anahtar Kelimeler: inme, motivasyon, öz-yeterlilik, rehabilitasyon, sanal gerçeklik

P-100 DİJİTAL ÇAĞIN SESSİZ TEHDİDİ: İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİNDE TEKNOSTRES VE HASTA GÜVENLİĞİ

Tuğba Karataş, Selcan Bozkurt, Ülkü Polat
Gazi Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Giriş ve Amaç: Sağlık hizmetlerinin hızla dijitalleştiği günümüzde elektronik sağlık kayıtları, klinik karar destek sistemleri, hasta izleme teknolojileri, akıllı ilaç yönetim sistemleri ve mobil sağlık uygulamaları iç hastalıkları kliniklerinde standart bakımın ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Teknolojinin kullanımı hasta güvenliğini artırmayı ve iş yükünü optimize etmeyi hedeflemekle birlikte beraberinde getirdiği bilişsel yük, teknik karmaşıklık ve süregelen uyum baskısı hemşirelerde "teknostres" kavramını doğurmaktadır. Özellikle iç hastalıkları klinikleri gibi kronik hastalık yönetiminin ve polifarmasinin yoğun olduğu birimlerde çalışan hemşireler ciddi düzeyde teknostres yaşamaktadır. Bu durum, hemşirenin ekrandaki verilere odaklanırken hastanın fiziksel semptomlarını gözden kaçırmasına neden olabilmektedir. Literatürdeki çalışmalar teknostresin; ilaç uygulama hataları, yanlış veri girişi ve karar verme süreçlerinde gecikme gibi hasta güvenliğini doğrudan tehdit eden sonuçlarla ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu derleme, iç hastalıkları hemşireliği temelinde kullanılan dijital sağlık teknolojilerinin kullanımına bağlı gelişen teknostresin hasta güvenliği üzerindeki potansiyel etkilerini incelemektir.

Yöntem: Bu çalışma, PRISMA rehberi doğrultusunda 2020-2026 yılları arasında PubMed, CINAHL, Scopus ve Google Scholar veri tabanlarında yayımlanmış araştırmalar incelenerek hazırlanmış bir narrative derlemedir. Taramada "technostress", "technology-induced fatigue", "nursing informatics", "patient safety", "electronic health records" anahtar sözcükleri kullanılmıştır. Dahil edilme kriterleri; hemşire örnekleminde yapılmış çalışmalar olması, dijital sistem kullanımını incelemesi ve hasta güvenliği ile ilişki kurmasıdır. Başlangıçta 112 çalışma belirlenmiş ve dahil edilme kriterlerini sağlamayan çalışmaların elenmesiyle birlikte 9 çalışma derlemeye alınmıştır. Dahil edilen çalışmalar kesitsel, nitel, yarı deneysel ve sistematik derleme tasarımlarından oluşmaktadır.

Bulgular: Çalışmaların büyük çoğunluğu, elektronik sağlık kayıtlarının hasta güvenliği ve bakım kalitesi üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermiştir. Elektronik sağlık kayıtları sistemlerine yönelik hemşirelerin olumlu algılarının hasta güvenliği kültürünü anlamlı düzeyde artırdığı bildirilmektedir. Bu sağlık kayıtları aynı zamanda bakım kalitesi ve kayıt doğruluğunu artırarak da hasta güvenliğini güçlendirmektedir. Diğer taraftan da dijital sistemlerin çift yönlü etki oluşturduğu, hasta güvenliğini desteklerken aynı zamanda stres, tükenmişlik ve iş doyumsuzluğuna yol açtığı görülmüştür. Bununla birlikte dijital sistemlerin hemşireler üzerinde önemli düzeyde teknostres oluşturduğu da görülmektedir. Elektronik sağlık kayıtlarının kullanımının karmaşık ara yüzlerden oluşması, tekrar eden veri girişleri ve artan dokümantasyon gereksinimleri nedeniyle hemşirelerin iş yükünün ve alarm yorgunluğunun arttığı ve hasta ile doğrudan temas süresinin azaldığı rapor edilmiştir. Tekno-aşırı yüklenme ve tekno-karmaşıklık gibi teknostres alt boyutlarının tükenmişliği, ilaç hatası, düşme ve nozokomiyal enfeksiyon gibi hasta güvenliğini tehdit eden olayları artırdığı saptanmıştır. İç hastalıkları ve yoğun bakım birimlerinde dijitalleşme düzeyinin daha ileri olması nedeniyle teknostres düzeyinin de daha yüksek olduğu bildirilmiştir. bununla birlikte eğitim ve kurumsal destek mekanizmalarının teknostresi azaltmada önemli rol oynadığı belirlenmiştir. özellikle elektronik sağlık kayıtları eğitimi verilen hemşirelerde hasta güvenliği kültürü ve sistem kullanımına uyumunun da artığı gösterilmiştir.

Sonuç: Teknostres, iç hastalıkları hemşireliğinde hasta güvenliğini tehdit eden ciddi bir sağlık sorunudur. Klinik bilgi sistemlerinin tasarım sürecine hemşirelerin dahil edilmesi, hizmet içi dijital okuryazarlık eğitimlerinin düzenlenmesi, teknostres düzeyinin kurumsal izleme sistemlerine entegre edilmesi ve hemşire-teknoloji uyumunu destekleyen örgütsel politikaların geliştirilmesi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: . Dijital sağlık, hasta güvenliği, iç hastalıkları hemşireliği, teknostres

P-101 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE SICAKLIK ARTIŞININ İLAÇ UYUMUNA ETKİSİ

Büşra Yürük
Toros Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Mersin

İklim değişikliğine bağlı olarak sıcak hava dalgalarının sıklığı ve şiddeti giderek artmaktadır. Bu durumun sıcak çarpması ve dehidratasyon gibi doğrudan sağlık etkileri iyi tanımlanmış olmakla birlikte, hasta uyumunu tehlikeye atan dolaylı bir etkisi daha bulunmaktadır. Literatür, aşırı çevresel sıcaklığın oral ilaçların acılık ve burukluk (astringen) algısını değiştirdiğini ve bu durumun tedavi reddine yol açabildiğini göstermektedir. Başka bir deyişle, sıcak dalgaları yalnızca fizyolojik bir stres yaratmakla kalmamakta, aynı zamanda ilaç alımını fizyolojik düzeyde engelleyici bir faktör haline gelmektedir.

Bu algı değişiminin fizyopatolojik temelinde, ağız boşluğunda eksprese edilen TRP (Geçici Reseptör Potansiyeli) iyon kanalları yer almaktadır. Termosensitif kanallar, artan sıcaklık ile aktive olmakta ve acı ile buruk uyaranlara karşı nöronal duyarlılığı anlamlı ölçüde artırmaktadır. Deneysel çalışmalar, oda sıcaklığında tolere edilebilen bazı ilaç moleküllerinin, vücut veya çevre sıcaklığının yükseldiği durumlarda (ateş, hipertermi, sıcak dalgaları) dayanılmaz derecede yoğun ve rahatsız edici algılandığını bildirmektedir. Özellikle demir şurupları, makrolid grubu antibiyotikler (örneğin klaritromisin) ve SSRI (örneğin sertralin) gibi astringan özellik gösteren ilaçlar, bu etkiye duyarlı gruplar arasında yer almaktadır.

Hemşirelik açısından bu bulgular, ilaç uyumsuzluğunun yalnızca psikososyal veya davranışsal bir sorun olmadığını, doğrudan fizyolojik bir temele dayanabileceğini vurgulaması açısından kritik öneme sahiptir. Klinik çalışmalar, özellikle yaşlılar, pediatrik hastalar ve kronik hastalığı olan bireyler gibi savunmasız popülasyonlarda, sıcaklığa bağlı bu algı değişiminin hastaların ilacı gizlice atmasına, tükürmesine veya dozu kendiliğinden azaltmasına yol açtığını göstermektedir. Bu durum, doğrudan tedavi başarısızlığı, hastaneye yeniden yatış oranlarında artış ve sağlık maliyetlerinde yükselme ile ilişkilendirilmektedir.

Sıcak dalgalarına karşı koruma stratejileri kapsamında hemşirelik girişimleri şu şekilde yapılandırılabilir: İlacın formülasyonu uygun olduğunda buzdolabında soğutularak uygulanması, soğuk sıvılar ile birlikte alınmasının sağlanması, hasta ortamının serin tutulması ve aşırı sıcak dönemlerinde oral yolun tolere edilemediği durumlarda alternatif uygulama yollarının (intravenöz, intramüsküler, rektal) değerlendirilmesi önerilmektedir. İklim değişikliğinin bu görünmeyen ancak kanıta dayalı etkisini bilmek, hemşirelik bakımının temel bileşenlerinden biri olan ilaç uyumunu sürdürebilmek için göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: hemşirelik, iklim değişikliği, ilaç uyumu, sıcaklık, tat algısı

P-102 BAKIMI HASTANE DUVARLARININ DIŞINA TAŞIMAK: KRONİK HASTALIK YÖNETİMİNDE HEMŞİRE KOÇLUĞU MODELLERİ VE HASTA ÇIKTILARI

Yasemin Altınbaş[1], Züleyha Seki[2]
[1]Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
[2]Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Küresel sağlık sistemleri; yaşlanan nüfus, yaşam tarzı değişiklikleri ve bulaşıcı olmayan hastalıkların prevalansındaki dramatik artışla birlikte yapısal bir dönüşüm sürecindedir. Geleneksel biyomedikal modellerin kronik hastalıkların yönetiminde "davranış değişikliği" ve "hasta uyumu" noktasında karşılaştığı kısıtlılıklar, kanıta dayalı ve hasta merkezli yenilikçi yaklaşımları zorunlu kılmaktadır. Bu derlemenin amacı, hemşirelik disiplininin genişleyen profesyonel rollerinden biri olan 'Hemşire Koçluğu'nun teorik zeminini, uygulama metodolojilerini ve kronik hastalık yönetimi üzerindeki çok boyutlu etkilerini güncel literatür ışığında analiz etmektir. Çalışma kapsamında; Bütüncül Hemşirelik Kuramı, Değişim Aşamaları Modeli ve Öz-Yeterlilik Teorisi gibi temel kuramsal çerçeveler incelenmiş; Motivasyonel Görüşme ve SMART hedefleme (Specific: Belirgin ve net, Measurable: Ölçülebilir, Achievable: Ulaşılabilir ve hastanın kapasitesine uygun, Relevant: Hastanın yaşam değerleriyle ilişkili, Time-bound: Belirli bir zaman dilimiyle sınırlı.) gibi tekniklerin klinik uygulama süreçleri irdelenmiştir. Ayrıca diyabet, kardiyovasküler hastalıklar ve onkoloji gibi spesifik alanlardaki güncel koçluk müdahaleleri sentezlenmiştir. Literatürdeki kanıtlar, hemşire koçluğunun HbA1c ve kan basıncı gibi biyometrik verilerde istatistiksel olarak anlamlı iyileşmeler sağlamasının yanı sıra; hastaların öz-yeterlilik algısını, sağlık okuryazarlığını ve yaşam kalitesini maksimize ettiğini göstermektedir. Ayrıca, etkin koçluk müdahalelerinin hastaneye tekrar yatış oranlarını azalttığı ve sağlık maliyetleri üzerinde maliyet etkin bir denge kurduğu saptanmış olup erken taburculuğu riskli bir süreçten kontrollü ve yetkin bir geçiş sürecine dönüştürmektedir. Hastanın öz-yönetim kapasitesini artıran bu paradigma, hastanede kalış süresini kısaltırken bakım kalitesini ve hasta güvenliğini optimize etmektedir. Sonuç olarak hemşire koçluğu, dijitalleşen sağlık ekosisteminde bilimsel veri ile insan odaklı bakımı birleştiren stratejik bir paradigma olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire koçluğu, kronik hastalık yönetimi, davranış değişikliği, öz yeterlilik, klinik çıktılar

P-103 SAVAŞIN HAVA KİRLİLİĞİNE YANSIMASI: HEMŞİRENİN KORUYUCU ROLÜ

Büşra Yürük, Ziya Eray Yıldız
Toros Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,Mersin

Savaş ve silahlı çatışmalar, doğrudan fiziksel ölümlerin ötesinde, atmosfere salınan kirleticiler aracılığıyla ciddi halk sağlığı krizi yaratmaktadır. Körfez Savaşı'nda (1991) 700 petrol kuyusunun ateşlenmesi sonucu PM10, SO_2 ve PAH maruziyeti kronik bronşit ve kanser riskinde artışa yol açmıştır. Irak Savaşı'nda (2003-2011) açık yakma çukurlarından salınan dioksin ve furanlar, Felluce'de lösemi ve doğumsal anomalilerle ilişkilendirilmiştir. Suriye İç Savaşı'nda rafineri yangınları çocuklarda akut solunum yolu enfeksiyonlarında dramatik artışa neden olmuştur. Günümüzde İran-İsrail-ABD arasında devam eden çatışmalar, bu bulguları destekleyen yeni kanıtlar sunmaktadır. 7 Mart 2026'da İsrail'in Tahran'daki petrol depolarını vurması sonucu devasa siyah duman bulutları gökyüzünü kaplamış, kısa süre sonra "siyah asit yağmurları" düşmeye başlamıştır. DSÖ açıklamasında, bu durumun halk sağlığı için ciddi bir tehlike olduğunu belirtmiş ve insanlara evde kalmaları çağrısı yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeler, petrol depolarının vurulması sonucu atmosfere yayılan zehirli dumanların yalnızca İran'ı değil, komşu Irak, Kuveyt ve BAE'yi de etkilediğini; uzmanların bu toksik maddelere maruziyetin etkilerinin "savaş bitiminden onlarca yıl sonra bile devam edeceği" uyarısında bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu veriler, savaş sonrası hava kirliliğinin kanıtlanmış bir halk sağlığı krizi olduğunu göstermektedir. Tıpkı KBRN (Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer) olaylarına yönelik acil durum protokolleri gibi, savaş sonrası hava kirliliğine karşı da önceden hazırlanmış, tatbik edilmiş ve sahaya uyarlanmış müdahale planlarına ihtiyaç vardır. Bölgeye yakın komşu ülke olarak konumlanan Türkiye, meteorolojik koşullar nedeniyle bu kirleticilerin atmosferik taşınım yoluyla hava sahasına ulaşma riski altındadır. Bu tehdide karşı halk sağlığı hemşireliği liderliğinde bir acil durum hazırlığı geliştirilmelidir. Bu hazırlık; hava kalitesi izleme verilerine dayalı renk kodlu erken uyarı sistemi kurulmasını, kırılgan gruplara öncelikli N95/FFP2 maskesi stoklanması ve dağıtımının koordine edilmesini, topluma doğru maske kullanımı konusunda eğitim programlarının uygulanmasını, solunum semptomu taramaları yapılarak etkinliğin izlenmesini kapsamalıdır. Nitekim uzmanlar, dışarı çıkmak zorunda kalanların mutlaka N95 veya P95 maske takması gerektiğini vurgulamaktadır. Geçmiş çatışmalardan alınan dersler, bu bütüncül ve hazırlıklı yaklaşımın önlenebilir morbidite ve mortaliteyi azaltacağını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: acil durum planı, halk sağlığı, hava kirliliği, hemşirelik, maske

YETKİLENDİRME BELGELERİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 05.02.2026-130527

ATILIM ÜNİVERSİTESİ

T.C.
ATILIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-98959106-876.02-130527 05.02.2026
Konu : Kongre Katılım Daveti ve Görevlendirme

Sayın Gizem CANSIZ

Türk Hemşireler Derneği ve Atılım Üniversitesi iş birliği ile 14-16 Mayıs 2026 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan 9. Uluslararası, 20. Ulusal Hemşirelik Kongresi'nin düzenleme kurulunda görevlendirilmeniz uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Prof.Dr. Nurhan BAYRAKTAR
Dekan V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSR3RM2VYZ Belge Doğrulama Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/atilim-universitesi-ebys

Kızılcaşar Mahallesi, 06830 İncek Gölbaşı - Ankara - Türkiye
Telefon No:+90 (312) 586 85 96 Faks No:+90 (312) 586 80 91
e-Posta:sbf@atilim.edu.tr İnternet Adresi:https://www.atilim.edu.tr/tr/sbf
Kep Adresi: atilim.rektorluk@hs03.kep.tr

Bilgi için: Tarık BİLGİÇ
Uzman
Telefon No: 6300

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

YETKİLENDİRME BELGELERİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 11.02.2026-1214638

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

2025 AİLE YILI

Sayı : E-80355971-209.03-1214638 11.02.2026
Konu : Doç. Dr. Dilek POTUR'un
2547/39.Mad.Görevlendirilmesi

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 10.02.2026 tarihli ve 68960314-209.03-1213870 sayılı yazınız.

FakültemizHemşirelik Bölümü Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı'nda görev yapan Doç. Dr. Dilek C. POTUR'un; Türk Hemşireler Derneği ve Atılım Üniversitesi iş birliği ile 14-16 Mayıs 2026 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilecek olan "9. Uluslararası 20. Ulusal Hemşirelik" Kongresi'nin düzenleme kuruluna katılmak üzere 2547 sayılı Kanunun 39.maddesi uyarınca yolluksuz-yevmiyesiz olarak görevlendirilmesi uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet Emin OKUR
Dekan V.

Ek:
1- İlgi Yazı
2- Davetiye (1 Sayfa)
3- Dilekçe (1 Sayfa)
4- ABD Yazısı (1 Sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
Hemşirelik Bölüm Başkanlığına

Bilgi:
Doç. Dr. DİLEK POTUR

Bu belge, güvenli elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu :BSDCH9DC32 Pin Kodu :59532
Belge Takip Adresi : https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5709&eD=BSDCH9DC32&eS=1214638

Adres:Marmara Üniversitesi Recep Tayyip Erdoğan Külliyesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Süreyyapaşa Başıbüyük Yolu Sk 4b 34854 Başıbüyük/Maltepe/İstanbul
Telefon:0216 777 5700 Faks:0216 777 5701
Elektronik Ağ:http://sbf.marmara.edu.tr
Kep Adresi:marmarauniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: GÖKMEN CELEP
Unvanı: Şef
Tel No: 216 7775724

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

YETKİLENDİRME BELGELERİ

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı
Fakülte Sekreterliği
Personel İşleri

Sayı : E-10709098-051-2215310 23.02.2026

Konu : (31-38295) Doç.Dr.Hatice ÖNER CENGİZ'in Kongreye Katılma Talebi Hakkında.

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 18.02.2026 tarihli ve E-87103392-051-2208455 sayılı yazınız.

Bölümünüz öğretim elemanlarından Doç. Dr. Hatice ÖNER CENGİZ'in 14-16.05.2026 tarihleri arasında Türk Hemşireler Derneği ve Atılım Üniversitesi işbirliği ile Atılım Üniversitesi Kongre Merkezi Ankara'da düzenlenecek olan 9. Uluslararası 20. Ulusal Hemşirelik Kongresi'ne Düzenleme Komitesi üyesi olarak katılmak üzere 2547 sayılı Kanunun 39. maddesi uyarınca anılan tarihler arasında yolluksuz ve yevmiyesiz görevlendirilmesi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi saygı ile rica ederim.

Prof. Dr. Ayfer TEZEL
Dekan

Dağıtım:
Gereği:
HEMŞİRELİK BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

Bilgi:
MALİ İŞLER BİRİMİNE
Sayın Doç.Dr. Hatice ÖNER CENGİZ

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 53E0B7CD-B028-482D-83BC-5E80DED65229 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ankara-universitesi-ebys

Aktaş Mahallesi, Plevne Cd. No:5, 06340 Altındağ/ANKARA
Telefon No : 0312 319 14 50
e-posta: hemsirelik@ankara.edu.tr
KEP Adresi : ankunvrek@ankuni.hs01.kep.tr

Bilgi için:Gürbüz ALTUNDAĞ
Şef
Telefon No:(312) 319 50 18-2818
E-Posta: altundag@ankara.edu.tr

YETKİLENDİRME BELGELERİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 17.02.2026-582630

T.C.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
Gülhane Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-66181794-020--582630 17.02.2026
Konu : Kongre Düzenleme Kurulu Görevlendirmesi (Doç. Dr. Münevver SÖNMEZ)

İLGİLİ MAKAMA

Fakültemiz Hemşirelikte Öğretim Ana Bilim Dalında görevli Doç. Dr. Münevver SÖNMEZ'in, Türk Hemşireler Derneği ve Atılım Üniversitesi iş birliği ile 14-16 Mayıs 2026 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan 9. Uluslararası, 20. Ulusal Hemşirelik Kongresi'nin düzenleme kurulunda görevlendirilmesi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

Prof. Dr. Fatma İlknur ÇINAR
Dekan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :*BSN8AHDN7H* Pin Kodu :26862 Belge Takip Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/sbu-ebys

Adres:Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Yerleşkesi Emrah Mah. 0618 Etlik/Keçiören/ANKARA
Telefon:03123043907 Faks:03123043900
e-Posta:ghf@sbu.edu.tr Web:http://sbu.edu.tr
Kep Adresi:sbu@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mustafa KARANFİL
Ünvanı: Büro Personeli
Tel No: 03123043957

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

YETKİLENDİRME BELGELERİ

T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Tıp Fakültesi

2025 AİLE YILI

Sayı : E-94013853-900-2600012810 17.02.2026
Konu : Görevlendirme

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Dr. Öğr. Üyesi Vesile ADIGÜZEL'in 11.02.2026 tarihli dilekçesi.

Fakültemiz Dahili Tıp Bilimleri Bölümü Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalında görevli Dr. Öğr. Üyesi Vesile ADIGÜZEL'in, Türk Hemşireler Derneği ve Atılım Üniversitesi iş birliği ile 14–16 Mayıs 2026 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan 9. Uluslararası, 20. Ulusal Hemşirelik Kongresi düzenleme kurulunda görev yapmak üzere katılması 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 39. maddesi uyarınca Dekanlığımızca uygun bulunmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

Prof. Dr. Nurşah BAŞOL
Dekan

DAĞITIM LİSTESİ
Rektörlük
Sayın Dr. Öğr. Üyesi Vesile ADIGÜZEL

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu: AMMHFAP Belge Takip Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/yalova-universitesi-ebys

Adres: Bahçelievler Mahallesi Çınarcık Yolu Caddesi 77100 YALOVA
Telefon No: (0 226) 8156649 Faks No:
e-Posta: İnternet Adresi: www.yalova.edu.tr
Kep Adresi: yalovauniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için : Hatice Mollabeşiroğlu
Memur
Telefon No: (0 226) 8156840 - 6840
Direkt Hat:

1/1

YETKİLENDİRME BELGELERİ

T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

1993

BİLİMSEL FAALİYETLERE KATILIM FORMU

Ad Soyad	Dr.Öğr.Üyesi Yasemin ESKİGÜLEK			**Unvan**	Öğretim Üyesi
T.C. No	52987343922	**Sicil No**	49180	**E-mail**	yeskigulek@baskent.edu.tr
Görev Yeri	Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı Hemşirelik Bölüm Başkanlığı				

Katılım Şekli	Düzenleme kurulu üyeliği
Faaliyet Adı	9. Uluslararası 20. Ulusal Hemşirelik Kongresi
Bildiri Adı	
Gideceği Yer	ANKARA

Etkinliğe Katılma Tarihi	**Etkinlikten Ayrılma Tarihi**	**İş Başı Tarihi**
14.05.2026	16.05.2026	18.05.2026

Talep Edilen Destek	**KATKISIZ**			

Yukarıda belirtilen faaliyete katılmam için müsaadelerinize arz ederim.

Dr.Öğr.Üyesi Yasemin ESKİGÜLEK
Öğretim Üyesi

Birim Amiri Onayları
17.02.2026 Bölüm Başkanı : Prof. Dr. Ebru AKGÜN ÇITAK
18.02.2026 Dekan : Prof. Dr. Hayri Baran YOSMAOĞLU

Kongre İçin Kullanılan İzin Gün Sayısı: -	**Yıllık İzinden Alınacak Gün Sayısı:**

KATKILI				**KATKISIZ**		
		Kongreye Katılım Hakkı	**Kongreye Katılım Sayısı**		**Kongreye Katılım Hakkı**	**Kongreye Katılım Sayısı**
Yurt Dışı	1 Yılda	2		1 Yılda	2	
Yurt İçi	1 Yılda	2		1 Yılda	2	
Şehir İçi						**1**

e-imzalıdır
Prof. Dr. Hakan ÖZKARDEŞ
Rektör

TÜRK HEMŞİRELER DERNEĞİ

ATILIM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

9. ULUSLARARASI 20. ULUSAL

HEMŞİRELİK Kongresi

"Ulusaldan Küresele, Sağlığı Üretmek: Hemşirenin Gücü"

14-16 MAYIS 2026

Atılım Üniversitesi, Ankara

www.hemsirelikkongresi.com